

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Mervyn Peake

Gormenghast

GORMENGHAST II. KİTAP

ithaki

“Bütün yollar Gormenghast’a çıkar.”

Gormenghast serisinin ikinci kitabının adı da *Gormenghast*, çünkü bu kitabın başrolünde bir şato var. İçinde entrikaların kol gezdiği, karanlık labirentlerinde ölümcül takiplerin yer aldığı ve cinayetlerin işlendiği tekinsiz diyarın, Gormenghast’ın öyküsü bu. Aynı zamanda Gormenghast Kontu Titus’ın büyüme öyküsü ve serinin ilk romanından tanıdığımız kurnaz ve kötücül anti-kahraman Steerpik’e’in yükseliş ve düşüş öyküsüne de sahne olan kitap, herhangi bir edebi türe sokulması zor olan, Mervyn Peake’in benzersiz dili ve üslubuyla edebiyat tarihinde kendine has bir yer edinmiş bir başyapıt. Gotik edebiyatın rahatsız edici atmosferinin klasik edebiyatın derin karakter inşasıyla birleştiği bu kitabı okurken, Gormenghast’ın yağmuruyla ıslanacak, duvarları arasında tıpkı Titus gibi kapana kısılacak ve o duvarların ötesine yapılacak bir yolculuğa hazırlanacaksınız.

Çeviren: Dost Körpe

www.ithaki.com.tr

facebook.com/ithakiyayin

twitter.com/ithakiyayinlari

37 TL

İnternet Satış:
www.ilknokta.com

Mervyn Peake

1911'de Çin'de doğdu. Bu ülkede çocukken görüp yaşadıklarının, daha sonraları yazacağı *Gormenghast* serisine ilham kaynağı olduğu kabul edilir. 1950'li yılların sonunda, serinin üçüncü kitabını yazdığı sıralarda sağlığı kötüye gitmeye başladı. 1968'de öldüğünde, geride birçok şiir kitabı, sayısız illüstrasyon ve bir başyapıt olarak kabul edilen *Gormenghast* serisini bıraktı. 2008'de *The Times* tarafından "1945 Sonrası En Büyük 50 Britanyalı Yazar"dan biri olarak gösterildi.

Gormenghast
Mervyn Peake

Orijinal Adı: *Gormenghast*

İthaki Yayınları - 997

Yayına Hazırlayan: *Yankı Enki*
Kapak Tasarımı: *Şükrü Karakoç*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Kübra Tekeli*
1. Baskı, Mart 2015, İstanbul

ISBN: 978-605-375-443-5

Sertifika No: 11407

Türkçe çeviri © Dost Körpe, 2015
© İthaki, 2015
© Mervyn Peake, 1950

Bu eserin tüm hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguin Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 - Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, 1. Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 29652

Mervyn Peake
GORMENGHAST

Çeviren
Dost Körpe

BİR

I

Titus yedi yaşında. Gormenghast'ta yaşıyor. Gölgelelerin arasında emzirildi. Ritüel ağlarında sütten kesildi. Kulakları için yankılar, gözleri için taştan bir labirent var. Yine de bedeninde bu gölgeli mirastan başka, başka bir şey bulunmakta. Çünkü o her şeyden önce bir *çocuk*.

İnsan icadı olanlardan çok daha zorlayıcı bir ritüel, demir atmış karanlığa karşı savaşıyor. Bir kan ritüeli. Hızlanan kanın ritüeli. Bu hızlı sezgileri atalarına borçlu değil. Yeryüzünün çocukluk zamanlarından kalma, sonsuz derinlikteki o cansız ev sahiplerine borçlu.

Parlak kanın armağanı. İlkeler “Ağla,” diye mırıldandığında gülen kanın. Yakıcı kanunlar “Sevin!” diye mırıldandığında kederlenen kanın. Ey büyük gölgelerin içindeki küçük devrim!

Yetmiş yedinci Titus. Ufalanan bir zirvenin mirasçısı. Bir ısırganotları denizinin. Bir kızıl toz imparatorluğunun. Ritüelin taşlarda ayak bileği derinliğinde kalmış ayak izlerinin.

Gormenghast.

Gölgelelerin arasına çekilmiş, harap halde duruyor. O bin yıllık duvarlar. Kuleler, geniş araziler. Bütün bunlar aşınıyor mu? Hayır. Sivri uçlu kulelerin arasında hafif bir rüzgâr

geziniyor. Bir kuş ısıklık alıyor. Bir yağmur seli taşmış bir nehirden akıyor. Kayadan bir yumruğun derinliklerinde bir kuklanın eli kıpırdıyor. Donmuş avcundaki sıcaklık isyankâr. Bir gölge uzuyor. Bir örümcek kıpırdanıyor...

Ve karanlık karakterlerin arasında kıvrılıyor.

II

Kim bu karakterler? Ve Titus, Groan Kontesi'nin kuşlarla dolu odasında doğduğu o çok eski günden beri onlar ve evi hakkında neler öğrendi?

Kemerlerin ve koridorların alfabesini öğrendi. Loş merdivenlerin ve güveli girişlerin dilini. Büyük koridorlar onun loş oyun alanları. Tarlaları avlular. Ağaçları sütunlar.

Ve hep gözler olduğunu öğrendi. İzleyen gözler. Takip eden ayaklar ve çabalandığında onu tutan, düştüğünde kaldıran eller. Tekrar ayağa kalkınca gülümsemeden bakıyor. Uzun bedenler onun önünde eğiliyor. Bazıları mücevherler; bazıları paçavralar içinde.

Karakterler.

Hızlılar ve ölümler. Zihnini dolduran şekiller, sesler. Çünkü bazı günler canlıların bedenleri olmuyor. Ölümlerse harekete geçiyor.

Kim bu ölümler; artık ölümsüz bir yankı dışında Gormenghast'ın genel akışını etkilemeyen bu şiddet kurbanları? Çünkü karanlık halkalarda dalgacıklar hâlâ yayılıyor ve ürperen suların üstündeki hareket sürüyor, boğulmuş kayalar hareketsiz yatsa da. Titus'ın sadece ismen tanıdığı karakterler. Oysa biri babası ve hepsi de o doğduğunda hayattaydı. Kim onlar? Çünkü çocuk onlardan bahsedildiğini işitecek.

III

Hızlı, dünyasız bir anda belirsinler, hayaletler olarak, ayrı,

farklı ve bütün olarak. Şimdi bile kendi topraklarında, ölümün karşısında olduğu gibi hareket ediyorlar. Zaman'ın soğuk parşömen tomarı kıvrılıyor mu, ölü seneler konuşana dek? Yoksa o hayaletler *şimdinin* kalp atışında mı uyanıp duvarların içinden geçerek geziniyor?

Bir kütüphane vardı. Şimdi kül halinde. Uzundu. Şimdi tekrar birleşsin. Kâğıt duvarları taş duvarlarından daha kalın. Bilgilerin, felsefenin, gece yarısında da olsa süzülen ya da dans eden kısırılmış şiirin zırhını kuşanmış. Sepulchrave'in, melankolik Kont'un, yarı-ışığın yetmiş altıncı lordunun hayaleti ketenleri, vidaları ve soğuk bir mürekkep ağırlığını kendine siper etmiş derin derin düşünüyor.

Beş sene öncesi. Baykuşların elinden olan ölümün nasıl yaklaştığından habersiz, her ağır hareketiyle, düzgün kemikli yüzünün her hattıyla yas tutuyor, sanki bedeni camdan yapılmış ve merkezindeki tersyüz olmuş kalbi asılı bir gözyaşı gibi duruyorcasına.

Her nefesi onu kendisinden uzaklaştıran bir tür çekilme. Delilerin adasına doğru yönelmekten çok sürükleniyor. Bu ada bütün ticaret yollarının ötesinde, durgun bir denizde. Yüksek, sarp kayalıkları yanıyor.

Nasıl öldüğü hakkında Titus'ın hiçbir fikri yok. Çünkü uzun Orman Adamı'yla, babasının uşağı ve Sepulchrave'in delirdikten sonra Çakmaktaşı Kulesi'ne çıkıp kendini aşağı atarak baykuşlara yem olmasının tek tanığı olan Flay'le ne konuştu ne de onu gördü.

Kadavraya benzeyen, ketum Flay, attığı her örümceksi adımda diz kapakları çıtırdayan Flay bu sıraya dizilmiş hayaletler arasında hâlâ sağ olan tek kişi. Ama o da şatodan sürgün edildi. Ancak Flay şatonun merkezi yaşamının arap-

saçı yumağıyla öyle iç içe geçmiş durumda ki, eğer yazgısı kendi yokluğunun yarattığı boşluğu hayaletiyle doldurmak olan bir adam varsa bu mutlaka odur.

Çünkü aforoz bir tür ölümdür ve şimdi ormanda yaşayan adam Kont'un yedi sene önceki başuşağından çok farklı biri. O paçavralar içinde ve sakal bırakmış halde, eğrelti-otlarıyla kaplı bir sel yatağında tavşanlara tuzak kurarken, aynı anda sakalsız hayaleti yüksek tavanlı koridorda, efendisinin kapısının önünde oturuyor. Kısa süre sonra öldürülenler listesine kendisinin de bir isim ekleyeceğini nereden bilebilir ki? Tek bildiği, hayatının tehlikede olduğu. Uzun, gergin, hantal bedenindeki her sinirin bu dayanılmaz hasımlığın, nefretin ve korkunun sona ermesi için haykırdığı. Ve bunun sadece ya kendisinin ya da söz konusu o korkunç, sebatlı kişinin ölümüyle gerçekleşebileceğini biliyor.

Ve böylece bu olay gerçekleşti. O korkunç, sebatlı kişi, Gormenghast'ın aşçısı suda ay ışığı altındaki bir denizgüzeli gibi salınarak, devasa göğsüne saplanan, orada bir gemi direği gibi yükselen uzun bir kılıçla, Kont'un ölümünden bir saat önce can verdi. Ve işte yumuşak ve acımasız tarzıyla tuhaf bir şekilde kendine mal ettiği bir yere geri dönüyor. Bütün hayaletlerin en ağırı ve irisi, hayaletlerin ağırlıkları ya da bedenleri yoksa bile kesinlikle en aldatıcısı olan Abiatha Swelter, Büyük Mutfak'ın sıcak sisinde hastalıklı yağ katmanlarıyla sümüklüböcek gibi ilerliyor. Havada yüzüyormuş gibi görünen bulanık ve bol yiyeceklerden, kuvvetler kadar büyük kâselerden günün yemeklerinin güçlü kokusu pis bir dalga gibi yükseliyor. Swelter'ın sıcak siste uzanmış yüzen hayaleti onu saran pis kokulu gazların arasında iyice belirsizleşiyor. O bir hayaletin hayaletine dönüştü. Sadece

sarı şalgamı andıran kafası doğal somutluğunu koruyor. Bu şişman kafadan çıkan kibir şeytani bir ter gibi yayılıyor.

Bu devasa hayalet, kötü ve kibirli olsa da, bir teftiş turuna çıkmış olan Sourdust'ın hayaletine geri çekilip yol veriyor. Sourdust Tören Ustası, belki Gormenghast'ın en vazgeçilmez kişisi, Groan kanunlarının temel taşı ve koruyucusu. Zayıf ve nasırlı elleri karmaşık sakalıyla oynuyor. Ayaklarını sürüyerek ilerlerken üstündeki resmi giysisi, kirli kızıl paçavralar sıska, yaşlı bedeninden çiçekli bezekler gibi sarkıyor. Son derece sağlıksız durumda, bir hayalet için bile. Durmadan kuru, korkunç bir şekilde öksürüyor. Sakalın siyah-beyaz telleri öne arkaya sallanıyor. Teorik olarak Titus'ın, Hanedan'a bir vârisin doğmuş olmasına seviniyor, ama sorumlulukları öyle ağır ki, bu sevinci kalbinde hissedemiyor. Zaten böylesine hafif bir duygunun o kekeleyen organa girmesine izin verip vermeyeceği de şüpheli. Ayaklarını sürüyerek törenden törene giderken, kavruk başının göğsüne düşme arzusuna karşı koyup onu dik tutarken, bir peynir gibi delik ve çatlaklarla baştan aşağı kaplanmış halde, yüksek mevkiinin eskiliğinin somut temsilciliğini yapıyor.

Gerçek bedeni, şimdi hayaletleri bir formda Sepulchrave'in hayaletini barındıran kütüphanede ölmüştü. Yaşlı Tören Ustası Swelter'in mutfağının sıcak havasında uzaklaşıp gözden kaybolurken, kırıksıklı ağızına dek keskin dumanla dolarken yanarak ya da boğularak, büyük alevlerin kırıksıklı tenini kızıl ve altın sarısı dillerle yalaması sonucunda ölüp ölmediğini ya da ölmeyeceğini önceden göremiyor ya da anımsayamıyor (hayaletlerin zihinlerinin nasıl işlediğini kim bilebilir ki?).

Steepike'in onu yaktığını bilemez: Lordun kız kardeşlerinin, Cora ile Clarice'in fitili ateşlediğini, bir saat sonra da Kutsal Kontu olan Lordunun, önünde açılan, deliliğe giden yolu serbest bulacağını.

Ve son olarak Keda, Titus'ın sütannesi, aydınlık ve inci grisi gölgelerin beneklendirdiği bir koridorda usulca ilerliyor. Bir hayalet olması doğal gibi görünüyor,       sağken bile bedensiz gibi, uzak ve gizemli bir havası vardı. Alaca-karanlıkta uçuruma atlayarak ölmesi acımasızcaydı, ama Kont'un, a  ının ve ya lı tören ustasının ölümleri kadar korkunç değildi. Hem hayatın acısını bir anda sona erdirmesi açısından uzun orman adamı gibi sürgünde yaşamaktan iyiydi. Keda tıpkı eski günlerindeki,  atodan ölümüne doğru kaçmadan önceki günlerdeki gibi Titus'ı düşünüyor, sanki gelmiş geçmiş tüm anneler ona tavsiyeler veriyormu  asına. Keda esmer ve neredeyse topaz gibi parlıyor. Hâlâ genç. Tek  irkinliği Dış Sakinler'in genel ba  belasından kaynaklanıyor; sıradışı güzelliğinin erkenden solmasından. Bu  irkinle me Sakinlerde neredeyse ergenlik döneminde ba layıp acımasız bir hızla ilerliyor. Bu kaderin sillesini yemi  kişiler arasında sadece Keda o dı lanmı  halkın yoksul ve dayanılmaz dünyasından geliyor. O dünya ki i  karartıcı merkezi, bal ık ve kayalara yapı an deniz böcekleri gibi Gormenghast'ın dış suruna tutunuyor.

Güneş ışınları bir bulut yumağını yakarak delip Güney duvarlarındaki yüz pencereyi engellemeden aydınlatıyor. Bu ışık hayaletler için fazla güçlü. Keda, Sourdust, Flay, Swelter ve Sepulchrave gün ışığında   z l p dağılıyor.

Kısacası bu kişiler Kayıp Karakterler. Titus    ya ına gelmeden önce  ato yaşamının merkezini ölerek terk etmiş birkaç önemli kişi. Gelecek onların faaliyetleri tarafından belirleniyor. Titus onlarsız bir anlam ta ımıyor.       be-bekken bu kişilerin adımlarıyla, yüksek tavanlarda oluştur-

dukaları şekillerle, belirsiz hatlarıyla, yavaş ya da hızlı hareketleriyle, farklı kokuları ve sesleriyle beslendi.

Hareket eden her şey yankı uyandırıyor. Titus bir erkek olduğunda o zamanlar fısıldanan şeylerin yankılarını pekâlâ işitebilir. Çünkü Titus'ın kendisini ortasında bulduğu topluluk durağan kişilerden oluşmuyordu; burada basit bir düzen değil, sürekli hareket halindeki girişik bezemeler vardı. Düşünceleri ya eyleme dönüşüyor ya da yarasarlar gibi tavanarası kirişinden sarkıyor, yapraksı kanatlarla kulelerin etrafında dönüp duruyordu.

İKİ

Peki ya sağ olanlar?

Titus'ın annesi yarı uykuda, yarı uyanık: Öfkenin farkındalığına, transın kayıtsızlığına sahip. Titus'ı yedi senede yedi kez gördü. Sonra onu barındıran koridorları unuttu. Ama şimdi onu gizli pencerelerden izliyor. Ona karşı beslediği sevgi kerpiç çamuru kadar ağır ve şekilsiz. Peşinden beyaz kediler geliyor. Kızıl saçına bir şakrak kuşu yuva yapmış. O kilden yapılma, devasa Kontes Gertrude.

Titus'ın ablası annesi kadar etkileyici olmasa da onun kadar asık suratlı ve sağı solu belirsiz. Babası kadar duyarlı, ama onun kadar zeki değil. Fuchsia siyah bir bayrağa benzeyen saçını savuruyor, çocuksu alt dudaklarını ısırtıyor, kaşlarını çatıyor, gülüyor, derin düşüncelere dalıyor, inciniyor, öfkeleniyor, şüpheleniyor, safça inanıyor ve bütün bunları bir gün içinde yapıyor. Kızıl elbisesi gri koridorlarda yanıyor ya da yüksek dalların arasından geçen gün ışığında par-

layıp koyu yeşil gölgeleri daha da koyulaştırıyor ve karanlı-
ğı daha da yeşilleştiriyor.

Akrabası olan başka kim var? Sadece boş bakışlı halalar, Cora ile Clarice. Bunlar Sepulchrave'in ikiz kız kardeşleri. Öyle akılsızlar ki, bir fikir üstünde kafa yormaları beyin ka-
naması riskine atılmaları anlamına geliyor. Bedenleri öyle gevşek ki, mor elbiseleri sanki sinirleri ve kas kırılganlığını ört-
müyor da, kancalarda asılı duruyor.

Peki ya diğerleri? Asil kandan olmayanlar? Sosyal açıdan en önde Prunesquallor'lar geliyor herhalde. Yani Doktor ile giysilere sarınmış, kemikleri fırlayan kız kardeşi. Doktor'un bir çakalinkini andıran bir gülüşü, tuhaf ve zarif bir bedeni, selüloitsi bir yüzü var.

Başlıca kusurları? Sesinin dayanılmaz tizliği; çıldırtıcı kahkahası ve yapmacık tavırları. Başlıca erdemi? Hasar gör-
memiş beyni.

Kız kardeşi Irma. Çocuk gibi şımarık; leylek bacağı gibi ince ve kara gözlüğünün ardında, gün ışığındaki bir baykuş kadar kör. Haftada en az üç kez sosyal merdivende ayağı takılıyor, ama sonra hemen tekrar çıkmaya başlıyor, kal-
çalarını sürekli sallayarak. Göğsünün dümdüz olduğunu gizlemek umuduyla cansız, beyaz ellerini çenesinin altında birleştiriyor.

Başka kim var? Sosyal açıdan kimse yok. Yani Titus'ın yaşamının ilk yıllarında çocuğun geleceğini etkileyecek bir rol oynayan kimse yok: Şair dışında. Şair takoz kafalı, ra-
hatsız bir kişi. Gormenghast'ta olup bitenleri yorumlayan-
lar arasında hakkında pek fazla şey bilinmese de, sohbet et-
tiğinde Kont'un ilgisini çekebilen tek kişi olarak tanınıyor. Taştan bir uçurumun üstündeki odasında unutulmuş biri olarak yaşıyor. Şiirlerini kimse okumuyor, ama söylentiler

sayesinde bir centilmen olarak az da olsa bir statüye sahip.

Ancak bu aristokratları bir kenara bıraktığımızda, birkaç isim daha öne çıkıyor. Ölü Sourdust'ın huysuz oğlu, Tören Ustası Barquentine kısa boylu, huysuz, ukala, yetmişlik bir ihtiyar. Babasının yerini aldı. Tek bacağıyla loş koridorlarda sevimsiz bastonunu sertçe vurup yankılar uyandırarak ilerliyor.

Hayaletini ele almış olduğumuz Flay, Gormenghast Ormanı'nda son derece canlı bir şekilde yaşıyor. Ketum ve kadavraya benziyor. Tıpkı Barquentine gibi bir gelenekçi. Ama Barquentine'in tersine, Kanun'a uyulmadığında kaba-
ran öfkesi onu körelten ateşli bir sadakatten kaynaklanıyor, o acımasız ve taş yürekli topalın hoşgörüsüzlüğünden değil.

Bayan Slagg'den bu kadar geç bahsetmek adil değilmiş gibi geliyor. Titus'ın, Gormenghast vârisinin onun ellerine teslim edilmiş olması, tıpkı Fuchsia'nın da *çocukken* ona verilmesi gibi, Bayan Slagg'i herhangi bir sıralamanın en tepesine oturtmak için yeterli elbette. Ama öyle ufak tefek, öyle korkak, öyle yaşlı, öyle huysuz ki, herhangi bir sıranın başına geçmeyi ne ister ne de bunu becerebilir. Sinirle “Oh, zayıf kalbim! Bunu nasıl *yapabilirler*?” diye haykırıp Fuchsia'nın yanına koşar, ya kendini rahatlatmak için o dalgın kıza vurur ya da kırıışmış, kara kuru yüzünü onun böğrüne gömer. Sonra, küçük odasında tekrar yalnız kalınca yatağına uzanır ve minik parmak boğumlarını ısırır.

Genç Steerpike kesinlikle korkak ya da huysuz değil. O sert, dar göğsünde bir zamanlar vicdan diye bir şey var idiyse bile, o münasebetsiz şeyi çoktan içinden koparıp atmıştır; öyle uzağa atmıştır ki, artık istese bile bulamaz.

Titus'ın doğduğu gün Steerpike Swelter'ın mutfağındaki köleliğine son verip Gormenghast'ın çatılarına tırmandı.

O mutfak onun esnek yetenekleri ve giderek büyüyen hırısı için fazla nahoş ve küçüktü.

Omuzları öyle yüksek ki neredeyse sakat gibi görünüyor. İnce, narin bir yapısı ve becerikli uzuvları var. Gözleri birbirine yakın ve kurumuş kan rengi. Hâlâ tırmanmayı sürdürüyor. Ama artık Gormenghast'ın sırtına değil, onun ruhunun spiral merdivenine çıkıyor. Şiddetle arzuladığı bir hayalin zirvesine doğru ilerliyor, sadece kendisinin bildiği vahşi, fethedilemez bir kartal yuvasına doğru. Oradan altından uzanan dünyayı izleyebilir ve tüyleri yapışmış kanatlarını sevinçle çırpabilir.

Rottcodd, Parlak Oymalar Salonu'nun uzak ucundaki hamagında deliksiz bir uyku çekiyor. Bu uzun tavanarası odası Balçık Ev Sakinleri'nin sanatının en iyi örneklerini barındırıyor. Tavanarası penceresinden, çok altındaki, Gormenghast Gölü'nden dönen tören alayının kıvrılarak şatoya yaklaşmasını izleyeli yedi sene oldu. Titus orada Kont ilan edilmişti. Ama o zamandan beri Rottcodd önemli hiçbir şey yaşamadı, her yıl uzun odaya yeni parlak oymaların eklenmesi dışında.

Bir top güllesini andıran küçük kafasını koluna yaslamış uyuyor. Hamak bir sirke sineğinin vızıltısı eşliğinde hafifçe sallanıyor.

ÜÇ

Şato yaşamının, boralı bir adanın sahil şeridi kadar belirsiz kabaca hatlarında ayakta duran ya da merkeze doğru sürekli hareket eden kişiler vardı. Bunlar sonsuz inkârların

dalgalarından, ebedi, donuk sulardan yürüyerek çıkıyordu. Ama soğuk kumsala ayak basan bu kişileri nasıl tanımlamalı? Böylesine muhteşem bir enginlik tanrılara layıktı elbette; pullu krallara ya da kanatlarını açınca iki ufku karartabilecek yaratıklara. Ya da sarı çehreli, benekli Şeytan'a.

Ama hayır. Bu kişilerin kesinlikle pulları ya da kanatları yoktu.

Sığ çamurda yürürlerken ortalık seçilemeyecekleri kadar karanlıktı. Ancak tek bir kişiye ait olamayacak kadar büyük bir gölge o saçları ağartmış öğretmen grubunun yaklaşmasının işaretiydi. Titus bir süre onların ellerinde kıvranmak zorunda kalacaktı.

Ama fil derisi kadar kuru, gri ve sert duvarlı taş bir koridordan, bir hücreyi andıran küçük bir odaya giren yüksek omuzlu genç adam loşluk örtüsüyle gizlenmemişti. Kapı eşiğinde durup dönerek koridora bakarken soğuk ışık uzun, çıkık, beyaz alnında parladı.

İçeri girer gizmez kapıyı arkasından kapayıp sürgüyü çekti. Odada, beyaz duvarların arasında yürürken etrafındaki küçük dünyadan tuhaf bir şekilde soyutlanmıştı. O beyazlığın ortasında ilerleyen sanki gerçek bir beden değil de, genç bir adamın yüksek omuzlu gövdesiydi.

Odanın ortasında sade bir taş masa vardı. Masanın ortasına helezon boyunlu bir şarap testisi, birkaç sayfa, bir kalem, birkaç kitap, bir tıpya ignelenmiş bir güve ve yarım bir elma durmaktaydı.

Steerpike masanın yanından geçerken elmayı aldı, ısırdı ve adımlarını yavaşlatmadan tekrar masaya bıraktı. Sonra birden, sanki bacakları kısılıyormuş gibi görünmeye başladı. Oysa odanın döşemesi tuhaf bir şekilde alçalmaktaydı. Odanın bu alçalan kısmından inip duvardaki perdeli bir açıklığın önüne geldi.

Göz açıp kapayınca kadar buradan geçti. Önündeki karanlık sanki onu kendine çekti ve gövdesinin sivri hatlarını sarmaladı.

Yer seviyesindeki kullanılmayan bir bacaya girmişti. Burası çok karanlıktı. Buradaki küçük parlak aynalar karanlığı azaltmaktan çok yoğunlaştırıyordu. Bu yüksek baca genç adamın durduğu karanlık yerden huni şeklinde, hava şartlarının yıprattığı çatılara (sert ve bayat ekmek kadar çatlaktılar; batan güneşin inceleyici ışığında korkunç bir şekilde kızarmışlardı) kadar yükseliyordu. Aynalar bu bacanın yan taraflarındaki odaların içini gösteriyordu.

Steerpike bacanın yanlarında üst üste duran bu odalara ve salonlara son bir sene içinde girmeyi başarmıştı. Taş, tahta ve sıvalarda delikler açmıştı. Dizlerini ve sırtını bacanın karşılıklı duvarlarına dayarken bunu yapması kolay olmamıştı. Bozuk paradan büyük olmayan bu delikler sayesinde içeri giren ışık huzmeleri üstüne vuruyordu. Bu delme işini şüphe uyandırmamak için dikkatle, belirli zamanlarda yapması gerekmişti elbette. Dahası, deliklerin olabildiğince seçilmiş noktalarda açılması gerekmişti, odaların çeşitli doğal avantajlarıyla örtüşsün diye.

Arada sırada başkalarına kulak misafiri olmanın hazzını almak ya da kendi planlarını uygulamak için izleyeceği odaları özenle seçmişti.

Konumları dikkatli seçilmese kolayca fark edilecek olan delikleri gizleme yöntemleri çeşitli ve dâhiceydi. Mesela Tören Ustası Barquentine'in odasını ele alalım. Bir tilki yuvası kadar pis olan bu odanın sağ duvarında kabarmış bir yağlı boya tablo vardı. Bu tablo alacalı bir ata binmiş bir biniciyi resmetmekteydi. Genç adam yalnızca tuvalde, çerçevenin hemen altındaki kısımlarında, gölgesinin uzun siyah bir cetvel gibi uzandığı yerde birkaç delik açmakla kal-

mamış, binicinin düğmelerini ve hem onun hem de atının gözbebeklerini kesmişti. Farklı yükseklik ve enlemlerdeki bu yuvarlak delikler onun odanın farklı yerlerini görmesini sağlıyordu. Böylece Barquentine odada iğrenç gövdesini o berbat bastonunun üstünde nereye yaslamayı seçerse seçsin onu izleyebilecekti. En sık kullandığı delik atın gözüydü. Buradan Barquentine'in dinlenme vaktinin çoğunu üstünde geçirdiği kilimi mükemmel bir şekilde görebiliyordu. Barquentine burada sakalını düğümleyip açar ya da sahip olduğu tek, kısa bacağı huzursuzluk anlarında kaldırıp bırakarak havaya toz bulutları yükseltirdi. Bacanın içinde ve deliklerin hemen ardında bulunan bir dizi karmaşık tel ve ayna sayesinde, artık mahremiyetleri kalmamış olan odaların içindekilerin görüntüleri kara bacadan aşağı iletiliyordu. Aynalar ölümcül yörüngelerine giren her eylemin gözlerini bir diğerine iletiyordu; en aşağıdaki, genç adamı sürekli eğlendiren ve bilgilendiren bir grup aynaya dek.

Mesela karanlıkta gözlerini akrobat Craggmire'dan, ki dairesinde elleri üstünde yürürken sık sık yeşil bir gecelik giydirilmiş bir domuzu bir ayağından diğerine atardı, bu eğlenceli sahneden bir sonraki aynaya çevirirdi. Burada Şair'i küçük ağzıyla bir ekmek somunundan bir lokma koparıırken görebilirdi. Takoz gibi kafasını yana eğmiş, tek eliyle harcadığı çabadan kıpkırmızı kesilmiş olurdu, çünkü diğer eli yazı yazmakla meşguldü. Bu arada gözleri (öyle odaksız olurlardı ki, sanki bir daha asla odaklanamayacakmış gibi görünürlerdi) bedensel değil, ruhani bir görünüme bürünürdü.

Ama genç adam bunlardan daha önemli kişileri izleyebileceğini düşünüyordu. Ne de olsa bunlar, Barquentine dışında, Gormenghast'ın önemsiz karakterleriydi. Böylece bakışlarını daha ölümcül, daha heyecan verici aynalara çe-

virirdi: Groan'ların kızını, o tuhaf, kuzgun saçlı Fuchsia'yı ve omuzları kuşlarla dolu Kontes'i yansıtan aynalara.

DÖRT

I

Ilık bir yaz sabahında, Gormenghast'ın devasa, paslanmış bir çanı andıran kalbi yarı uykudaydı ve boğuk vuruşları titreşimler yaymıyor gibiydi. Duvarları sıvalı bir salonda sessizlik esniyordu.

Bu salondaki bir girişin üstüne çiviyle çakılmış olan, pastan kızışmış bir miğfer ya da kask, dinginliğe kumsu ve titreşen bir ses gönderdi. Bir an sonra bir göz boşluğundan küçük bir karganın gagası çıktı ve geri çekildi. Sıvalı duvarlar loşlukta yükseliyordu, ama tavan görünmüyordu. Bu salonu sadece yüksek, tek bir pencere aydınlatıyordu. Bu pencerenin ağlarla kaplı camından giren ışık daha ilerideki galerileri hafifçe aydınlatıyordu. Ama ne bir kapıyı, ne de bu galerilere ulaşmanın herhangi bir yolunu sergiliyordu. Bu yüksek pencereden giren birkaç ışık huzmesi salonu bakır teller gibi, sarp ve diyagonal bir şekilde kesip döşeme tahtalarının üstündeki kendi kehribar rengi toz havuzcuklarında son buluyordu. Bir örümcek incecik bir ipliğin ucunda kulaç kulaç inerken bir an için altındanmışçasına, pırıl pırıl parladı.

Hiç ses yoktu. Sonra birden –sanki zaman gerilimi sona erdirmek istemişçesine– yüksek pencere açıldı ve huzmeler kayboldu, çünkü içeri bir el uzanmış ve bir çan sallanmıştı. Neredeyse aynı anda ayak sesleri duyuldu. Bir an sonra bir

düzine kapı açılıp kapandı ve koridor sağa sola giden insanlarla doldu.

Çan çalmayı kesti. El geri çekildi ve insanlar kayboldu. Bu sıvalı duvarların arasında herhangi bir canlının hareket etmiş ya da soluk almış olduğuna veya o pek çok kapının açıldığına ilişkin hiçbir belirti yoktu, çürümüş miğferin altında, tozların arasında yatan küçük, beyaz bir çiçek ve hafifçe ileri geri sallanan bir kapı dışında.

II

Kapı sallanırken beyaz bir koridorun görüntüsü kesik kesik belirdi. Öyle uzundu ve öyle hafifçe kıvrılıyordu ki, sağdaki duvar gözden kaybolduğunda koridorun tavanı yerden sadece bir ayak bileği yüksekliğinde gibi görünüyordu.

Bu uzun, daralan, havadaki bir martının rahatlığıyla kıvrılan kül beyazı perspektif birden hareketlendi. Çünkü bir şey hızla yaklaşıyordu. Bunun bir at ve binicisi olduğu ancak eşkin gidişle boş koridorun üçte birini kat ettiklerinde anlaşıldı. Birden, sallanan kapının ardından sert toynak sesleri gelmeye başladı. Kapı küçük, gri midillinin burnu tarafından itilip ardına dek açıldı.

Midillinin üstünde Titus oturuyordu.

Üstünde şato çocuklarının giydiği kalın, gevşek giysiler vardı. Kontluk vârisinin yaşamının ilk dokuz yılında alt tabakadakilerle kaynaşması ve onları anlamaya çalışması gerekiyordu. On beşinci doğum gününde bu kişilerle kurduğu arkadaşlıkları bitirmesi gerekecekti. Davranışlarını değiştirmek, şato personeliyle ilişkilerinde daha sert ve seçici olmak zorunda kalacaktı. Ama geleneğe göre Aile'nin çocuğu hayatının ilk yıllarında her gün, en azından belli saatlerde daha alt tabakadan çocuklar gibi yaşamalıydı. Onlarla yemek yemeli, onların yatakhanelerinde uyumalı, onlarla birlikte öğretmenlerin derslerine girmeli, diğer çocuklar

gibi çeşitli eski oyunları oynayıp örflere uymalıydı. Yine de, bütün bunlara karşın Titus sürekli izlendiğinin farkındaydı. Resmi görevlilerin ve hatta bazen çocukların tavırlarındaki tutarsızlığın farkındaydı. Konumunun önemini anlayamayacak kadar küçük, ama eşsiz olduğunu hissedecek kadar büyüktü.

Haftada bir gün, sabah derslerinden önce, yüksek güney duvarlarının arasında bir saatliğine gri atına binmesine izin veriliyordu. Burada, sabah güneşinin ışığında, Titus'un fantastik gölgesi yanı başında, yüksek taş duvarlarda hızla kayarak ona eşlik ederdi. Kolunu salladığında, gölge bir atın üstündeki gölge benliği ona dev gölge kolunu sallayarak karşılık verirdi, birlikte dörtlü giderlerken.

Ama bugün, o çok sevdiği güney duvarına doğru tırıs gitmek yerine, bir muzırlık anında atını yosunlarla kararmış bir kemerin altından şatonun içine sürmüştü. İlk kez gördüğü taş koridorlarda ilerlerken dingin sessizlikte yüreği küt küt atıyordu.

Sabah derslerini asmanın iyi olamayacağını biliyordu, çünkü birden fazla kez uzun yaz akşamlarını böyle itaatsizlikler yüzünden kilitli kapılar ardında geçirmek zorunda kalmıştı. Ama yuları hızla çekerek seyisten kurtulmanın hazzını tatmıştı. Sadece birkaç dakikalığına yalnızdı, ama yüksek, duvarları sıvalı salonda, paslı miğferin ve onun çok üstündeki loş, gizemli balkonların altında dururken ani isyan hevesini bastırmıştı bile.

Gri midillinin üstünde küçük görünse de, eyerde kendinden emin bir edayla oturuşunda buyurgan bir hava, çocuksu bedeninde etkileyici bir şey vardı. Sanki bu beden bir tür ağırlığa ya da güce sahipti, ruh ve maddenin karışımıydı; yedi yaşındaki bu çocuğun kaptislerinin, korkularının, gözyaşlarının, kahkahalarının ve canlılığının altında katı bir şey yatmaktaydı.

Kesinlikle yakışıklı değildi, ama etkileyici bir özelliğe sahipti. Tıpkı annesi gibi ağır bir havası vardı, sanki boyu ve eni kesinlikle metrelerin ve santimlerin mantığıyla ilişkili değilmiş gibi.

Seyis yavaşça, ayaklarını sürüyerek, tıslayarak salona girdi. Bir atı tımar etse de etmese de tıslamak onda daimi bir alışkanlıktı. Gri midilli birden batıdaki sınıflara doğru götürülmeye başlandı.

Titus götürülürken seyisin kafasının arkasına baktı, ama bir şey demedi. Sanki bu olan şeyin provasını daha önce defalarca yapmışlardı ve konuşmaya gerek yoktu. Çocuk bu adamı ve tıslamasını bir seneden biraz fazla süredir tanıyordu. Bu ses adamın bir parçasıydı, tıpkı dalgalı bir denizin sesinin o denizin parçası olması gibi. Seyisle, midilli kendisine “Midilli Verme” töreninde verildiğinde tanışmıştı. Bu tören Sülale'nin, babasının ölümünden dolayı erken yaşta kont olmuş her erkek çocuğunun altıncı doğum gününden sonraki üçüncü cuma gününde, mutlaka yapılırdı. Ama aradan geçen bunca zamana karşın –sadece son dört senesini doğru dürüst anımsayabilen bir çocuk için on beş ay oldukça uzun bir süreydi– seyis ile Titus birkaç cümle dışında konuşmamıştı. Birbirlerinden hoşlanmadıkları söylenemezdi. Seyis çocukla konuşmak yerine ona çaldığı keraviye keki parçalarını vermeyi yeğliyordu, o kadar. Titus da bu durumdan oldukça hoşnuttu. Çünkü seyis onun için midillisinin bakımını yapan, yürürken ayaklarını sürüylen bir figürden başka bir şey değildi. Onun tavırlarını, ayaklarını sürüyüş tarzını, gözünün üstündeki beyaz yarayı bilmesi, tıslamasını iştmesi yeterliydi.

Bir saat sonra sabah dersleri başladı. Titus mürekkep lekeli bir sırada, çenesini avuçlarına dayamış, bir rüyada gibi kara tahtadaki tebeşir izlerine bakıyordu. Bu işaretler basit

bir bölme işlemini temsil ediyordu, ama Titus için deli bir kâhinin bin sene önce kayıp kabilesine gönderdiği bir tür hiyeroglif mesaj da olsalar fark etmezdi. Zihni, o deri duvarlı sınıftaki diğer öğrencilerin zihinleri gibi, çok uzaklardaydı. İçinde kâhinlerin değil, takas edilen misketlerin, kuş yumurtalarının, tahta hançerlerin, gizlerin ve sapanların, gece yarısı ziyafetlerinin, kahramanların, ölümcül hasımlıkların ve ölümüne dostlukların bulunduğu bir dünyada.

BES

Fuchsia pencerenin pervazından eğilmiş altındaki tırtıklı çatılara bakıyordu. Elbisesinin parlak kıvrımlı genellikle doğadan çok resimlerde bulunan türdendi. Sadece Fuchsia'yı değil, arkasındaki akşam loşluğunu da çevreleyen pencere kasasının içinde bir şaheser vardı. Fuchsia'nın hareketsizliği bu sanrısız etkiyi daha da güçlendiriyordu. Ama hareket etseydi bile bu doğal bir hareketten çok bir tablonun canlanmasına benzeyecekti. Ama görüntü değişmedi. Mürekkep siyahı saçıp kıpırtısızdı. Fuchsia'nın arkasındaki gözenekli gölgeler diyarına büyük incelikler katıyor, onun ne olduğunu açığa vuruyordu: Bir karanlıktan çok gün ışığından mahrum kalmış bir şey. Fuchsia'nın yüzü, boğazı ve kolları sıcak ve sarımsı kahverengiydi, ama kıvrımlı elbisesinin yanında soluk görünüyordu. Fuchsia aşağı, bu tablonun dışına, altındaki dünyaya bakıyordu; kuzeydeki revaklı avlulara, Barquentine'a. Barquentine pis ve iğrenç bedenini bastonuna dayayarak yürürken onu takip eden sineklere küfrediyordu. İki çatı arasındaki bir boşluğa girip gözden kayboldu.

Sonra Fuchsia birden arkasından gelen bir ses üzerine döndü ve Bayan Slagg'in kendisine bakmakta olduğunu gördü. Cücenin ellerinde bir tepsi vardı. Bu tepside sapsız, kısa ve genişçe bir bardakta süt ve bir salkım üzüm vardı.

Bayan Slagg sinirli ve huzursuzdu. Çünkü son bir saat Titus'ı aramakla geçirmişti. Titus büyüdüğünden artık ondan uzaklaşmıştı. "Nerede? Oh, *nerede*?" diye inlemişti. Yüzü kaygıyla büzülmüştü. Sürekli bir görevden diğerine sendeleyerek koşturan, kuru dalları andıran zayıf bacakları ağrıyordu. "O kötü çocuk, o yaramaz Kontum nerede? Tanırım, zavallı zayıf kalbime yardım et! Nereye gitmiş olabilir ki?"

Sinirli sesinin çok yukarısında tiz yankılar uyandırıyor- du. Sanki pek çok salondaki bir sürü çocuğu uyandırmıştı.

"Oh, sensin demek," dedi Fuchsia, elinin tez bir hareketiyle yüzüne düşen bir saç lülesini geriye atarak. "Kimin geldiğini anlayamamıştım."

"Benim tabii! Başka kim olacaktı ki *sersem*? Odana başka kim geliyor? *Artık* bunu bilmen gerekir, değil mi? Değil mi?"

"Seni görmedim," dedi Fuchsia.

"Ama ben seni gördüm –büyük, ağır bir yaratık gibi pencereden sarkmıştın– sana seslendim, kapıyı açmanı söyledim, ama beni dinlemedin. Oh, zayıf kalbim! –Hep aynı şey– sesleniyorum, sesleniyorum, sesleniyorum, kimse yanıt vermiyor. Niye yaşama zahmetine giriyorum ki?" Fuchsia'ya dikkatle baktı. "Niye *senin* için yaşıyorum ki? Belki bu gece ölürüm," diye ekledi fesatça, tekrar gözlerini kısarak. "Niye sütünü almıyorsun?"

"Sandalyeye bırak," dedi Fuchsia. "Sonra içerim. Üzümleri de bırak. Sağ ol. Güle güle."

Fuchsia'nın onu otoriterce göndermesi, ki beklenmedik olmasına karşın zalimce değildi, Bayan Slagg'in gözlerinin yaşlarla dolmasına yol açtı. Ama yaşlı, ufak tefek ve incin-

miş olsa da, öfkesi tekrar minyatür bir fırtına gibi kabardı. Her zamanki gibi öfkeyle “Oh, zayıf kalbim! Bunu nasıl yapabilirsin?” diye haykırmak yerine Fuchsia’nın elini kavradı ve kızın parmaklarını geriye bükmeye çabaladı. Bunu yapamayınca tam Leydinin kolunu ısıracaktı ki yatağa doğru taşınmaya başladı. Küçük intikamından mahrum bırakılmıştı. Birkaç saniye gözlerini kapadı. Bir tavuğunkini andıran göğsü müthiş bir hızla inip kalkıyordu. Tekrar gözlerini açınca ilk gördüğü Fuchsia’nın önünde, açılmış duran eliydi. Bir dirseği üzerinde doğrulup bu ele bitkin düşene dek, tekrar tekrar vurdu. Sonra kırıksıklı yüzünü Fuchsia’nın boğruüne gömdü.

“Affedersin,” dedi kız. “Güle güle derken seni kovmak istemedim. Sadece yalnız kalmak istediğimi söylemeye çalıştım.”

“Niye?” (Bayan Slagg’in sesi zor duyuluyordu. Yüzünü Fuchsia’nın elbisesine öyle sıkı bastırmıştı ki.) “Niye? Niye? Niye? Kim olsa senin yoluna çıktığımı düşünür. Kim olsa senin içini dışını bilmediğimi düşünür. Sana bebekliğinden beri her şeyi ben öğretmedim mi? Seni kucagımda sallayıp uyutmadım mı, kaba yaratık? Uyutmadım mı?” Yaşlı, yaşlarla kaplı yüzünü Fuchsia’ya kaldırdı. “Uyutmadım mı?”

“Uyuttun,” dedi Fuchsia.

“Eee, öyleyse? dedi Slagg. “Eee, öyleyse?” Sonra yataktan sürünerek yere indi.

“Çabuk yatak örtüsünden kalk, seni *fesat* yaradık. Öyle dik dik de bakma! Belki bu gece seni görmeye gelirim. Belki. Bilmiyorum. Belki gelmek istemem.” Kapıya doğru gitti, kapı koluna uzandı ve birkaç dakika sonra küçük odasında, yatağında bir kez daha tek başına, kızarmış gözlerini faltaşı gibi açmış, bir kenara fırlatılmış bir bez bebek gibi yatmaktaydı.

Odasında tek başına kalan Fuchsia bir aynanın karşısın-

da oturdu. Bunun ortasında öyle çok leke vardı ki kendisini görmek için nispeten daha temiz kısımlarına bakması gerekiyordu. Eskimiş tarağını aradı ve sonunda aynanın altındaki bir çekmeceye buldu. Tam saçını taramaya başlıyordu ki –bu işi son zamanlarda yapmaya başlamıştı– oda karardı, çünkü penceresinden gelen ışığın yarısı ansızın, mucizevi bir şekilde beliren yüksek omuzlu genç tarafından engellendi.

Fuchsia bir insanın nasıl yerden otuz metre yükseklikteki pencere pervazında belirebileceğini düşünmeye vakit bulamadan –bırakın o kişiyi tanımayı– masadaki bir saç fırçasını kaptı ve ne olur ne olmaz diye başının üstüne kaldırdı. Başka birisi olsa çılgılık atabilir ya da geri çekilebilirdi, oysa o dövülecekti; o irkiltici anda yarasa kanatlı bir canavar olarak gördüğü o yaratıkla. Ama tam fırçayı fırlatacağı ki Steerpike'ı tanıdı.

Steerpike pencerenin pervazını tıklattı.

“İyi günler madam,” dedi. “Size kartımı verebilir miyim?” Ve Fuchsia'ya üstünde şöyle yazan bir kâğıt parçası uzattı:

“Sinsi Şeytan, Majesteleri Arşitalihli Steerpike.”

Ama Fuchsia daha bunu okumadan Steerpike'ın alaycı bir ciddiyetle söylediği “İyi günler madam,” lafına kesik kesik gülmeye başlamıştı. Öylesine kusursuzca bir tatsızlıkla söylemişti ki.

Ama Steerpike Fuchsia ona yere inmesini işaret edene dek –ki Fuchsia'nın başka seçeneği yoktu– hareket etmedi. Ellerini kavuşturmuş, başını yana eğmiş halde bekledi. Fuchsia'nın işareti üzerine birden tekrar canlandı. Sanki bir tetiğe dokunulmuştu. Göz açıp kapayınca kadar kemerindeki bir halatı çözdü ve boş ucunu pencereden dışarı attı. Halat boşlukta sallanmaya başladı. Pencereden dışarı eğilen Fuchsia yukarı bakınca halatın geri kalanının yedi kat

yukarıya, kenarları eğri büğrü çatıya kadar çıkığını gördü. Orada ufak bir kuleye ya da bacaya bağlanmış olsa gerekti.

“Geri dönüşümde kullanılmaya hazır,” dedi Steerpике. “Halat gibisi yoktur madam. Bir attan daha iyidir. Ne zaman isterseniz sizi bir duvardan indirir ve beslenmesi de gerekmez.”

“Bana ‘Madam’ demeyi kesebilirsin,” dedi Fuchsia. Bunu biraz yüksek sesle söylemiş olması Steerpике’ı şaşırttı. “Adımı biliyorsun.”

Steerpике sinirini hemen yuttu, sindirdi ve ondan arındı. Çünkü vaktini asla başarısızlıkları üstüne konuşarak harcamazdı. Ters yöne dönük bir sandalyeye oturdu ve çenesini arkılığına dayadı.

“Size hep isminizle,” dedi, “ve uygun ses tonuyla hitap etmeyi asla unutmayacağım, Leydi Fuchsia.”

Fuchsia hafifçe gülümsedi, ama başka bir şey düşünüyordu.

“İyi bir tırmanıcısın,” dedi sonunda. “Tavan arası odama tırmanmıştın, hatırlıyor musun?”

Steerpике başını evet anlamında öne doğru eğdi.

“Yangın sırasında da kütüphane duvarına tırmandın. Bu uzun zaman önceymiş gibi geliyor.”

“Ayrıca, belirtmemeye izin verirseniz, Leydi Fuchsia, fırtına esnasında da kollarımda sizi taşıyarak kayalara tırmandım.”

Sanki odadaki bütün hava bir anda boşaltılmıştı. Atmosfer sessizleşmiş ve seyrelikti. Steerpике Fuchsia’nın yanaklarının çok hafifçe kızardığını seçebildiğini düşündü.

Sonunda konuştu: “Bir gün, Leydi Fuchsia, benimle birlikte bu büyük evinizin çatılarını keşfeder misiniz? Size güneyde, granit kubbelerin dirsek boyuna dek yosunla kaplandığı yerlerde bulduğum şeyleri göstermek isterim Leydim.”

“Evet,” diye yanıtladı Fuchsia, “evet...” Steerpike’in sivri, soluk yüzü ona itici geliyordu. Ama canlılığı ve gizemli havası da çekici geliyordu.

Ona gitmesini söyleyecekti, ama Steerpike ayağa kalkmıştı bile. Fuchsia daha ağzını açamadan pencereden, çerçevesine dokunmadan dışarı fırladı ve ipe tutunarak ileri geri sallandı. Sonra yukarıdaki, kenarları eğri büğrű çatıya doğru uzun tırmanışına başladı.

Fuchsia geri dönünce pürüklü tuvalet masasının üstünde bir gül goncası buldu.

Steerpike tırmanırken yedi sene önce, Titus’ın doğduğu gün Swelter’in mutfağındaki köleliğinin sona erdiğini ve Gormenghast çatılarına tırmandığını anımsadı. Harcadığı kas gücü yüzünden omuzları iyice yukarı kalkıyordu. Ama insanüstü bir çevikliği vardı ve fiziksel kararlılık ve gözüpekliklerden zihinsel olanlar kadar haz alıyordu. Delici bakışı, birbirine yakın gözleri halatının bağlı olduğu yerde odaklanmıştı, sanki orası hayallerinin doruğuymuşçasına.

Gökyüzü kararmıştı. Esen hızlı bir rüzgâr yağmur damlalarını getirdi. Yağmur duvarlarda tıslıyor ve sıçırıyordu. Yüzlerce oluk bulup aktı. Hava boşluklarından, bacalardaki duman yollarından, nefesliklerden yankılar, dev oluklardan mırıltılar yükseldi. Çatılarda göller oluştu. Bunlar sanki dağlardaki göller gibi, hep oradaymışçasına göğü yansıtıyordu.

Steerpike halatı sıkıca beline bağlamıştı. Yarım hektarlık eğik arduvazların üstünden gölge gibi kayarak koştu. Yakasını yukarı kaldırmıştı. Beyaz yüzünden yağmur suları akıyordu.

Yüksek, sinsi duvarlar iskelelerin ya da lanetlilerin zindanlarının duvarlarını andırıyordu. Nemli havada yükseliyor ya da acımasız taşan kemerler halinde müthiş yükseltilere çıkıyorlardı. Gormenghast'ın sarp kayalık zirveleri uçuşan bulutların arasında gözden kaybolmuştu. Islak kayaoğlu çileleri saçları andırıyordu. Steerpike'in kafasının üstündeki, tanınmaz haldeki yapıların payandaları ve çıkıntıları; çürümüş gemileri ya da sulu ağızları ve alınları binlerce fırtınanın alaycı eseri olan, mahsur kalmış canavarları andırıyordu. Eğimli çatılar peş peşe gözlerinin önünde beliriyor ya da kayboluyordu: Altında, yağmurun içinde teraslar peş peşe, donukça parlıyordu; çoktan unutulmuş büyük, yassı taşlarında sağanak dans ediyor ve tıslıyordu.

Steerpike'in önünden sayısız şekiller geçip gidiyordu. Çünkü kedi gibi hızlıydı ve hiç durmadan koşuyordu. Sağa sola sapıp duruyor, sadece her zamankinden daha büyük bir tehlikeyle karşılaştığında duraksıyordu. Bazen koşarken sanki fazla enerjik olduğundan havaya sıçırıyordu. Birden, ıslak sarmaşıkların kararttığı bir çantanın yanından geçerken yavaşlayıp yürümeye başladı ve sonra eğilerek bir kemerin altından geçip diz çöktü ve unutulmuş bir çatı penceresini kaldırdı. Çatı penceresi kalkarken gıcırdadı. Bir an sonra Steerpike bir buçuk metre aşağıdaki küçük, boş bir odaya atlamıştı. Burası çok karanlıktı. Steerpike halatı belinden çözdü ve kangal yapıp duvardaki bir çiviye astı. Sonra karanlık odada etrafına bakındı. Duvarlar cam vitrinlerle kaplıydı. Bunların arkasında her türden güve ve kelebek vardı. Bu böcekler uzun, ince iğnelerle her kutunun mantar iç kaplamasına tutturulmuştu. Ama her ne kadar koleksiyoncu bu hassas işi özenle yapmış olsa da, zaman etkisini göstermişti ve içinde hasar görmemiş bir böcek bulunmayan tek bir kutu bile yoktu. Küçük kutuların çoğunun tabanını da düşmüş kanatlarla kaplıydı.

Steerpike kapıya doğru döndü, bir an dinledi ve sonra kapıyı açtı. Önünde tozlu bir sahanlık uzanmaktaydı. Hemen solundaki bir merdiven aşağıdaki, önceki kadar unutulmuş bir başka boş odaya açılıyordu. Bu odada piramit şeklinde yığılmış, kemirilmiş kitaplardan başka bir şey yoktu. Karanlık gedikleri fare yuvalarıyla doluydu. Bu odanın kapısı yoktu. Ama duvardaki bir yarığın üstü çuval beziyle örtülmüştü. Bu yarık Steerpike'ın yan dönerse geçebileceği kadar genişti. Sonra yine bir merdiven ve yine bir oda vardı. Ama bu oda daha büyüktü. Bir tür galeriydi. Öteki ucunda doldurulmuş bir erkek geyik vardı. Omuzları tozdan beyazlaşmıştı.

Odayı geçerken göz ucuyla, camsız bir pencerenin kasasından Gormenghast Dağı'nın sinsi ana hatlarını gördü. Sarp dorukları hareketli göğün altında parlıyordu. Yağmur damlaları pencereden girip döşeme tahtalarına çarpıyordu. Böylece yerde küçük toz topakları cıva damlaları gibi sağa sola gidip duruyordu.

Çift kanatlı kapıya varınca elleriyle ıslak saçlarını düzeltti ve ceketinin yakasını indirdi. Sonra kapıdan geçip sola saptı, bir koridorda bir süre yürüdü ve sonunda bir merdivenin başına vardı.

Tırabzandan aşağı bakar bakmaz geri döndü, çünkü aşağıdaki, lambaların aydınlatığı odadan Groan Kontesi geçiyordu. Beyaz köpüklerin arasında yürüyor gibiydi. Steerpike'ın ilerisindeki yankılı odalardan nabız gibi atan, boğuk bir uğultu geliyordu. Bu kedilerin uğultusunun yankısıydı. Aşağıdaki salonda bir mağara girişindeki beyaz bir dalga gibi ilerliyorlardı. Bu dalganın ortasında, onunla birlikte hareket eden, tepesinde kırmızı yosunlar bulunan bir kaya vardı.

Yankılar dindi. Sessizlik beyaz bir kâğıt gibiydi. Steerpike hemen aşağıdaki odaya inip doğuya yöneldi.

Kontes yürürken başını hafifçe öne eğmiş, ellerini kalça-

sına dayamıştı. Kaşları çatıktı. Şatonun geniş şebekesinde kadim görev ve örf duygusunun yeterince kutsallaştırılmadığını düşünüyordu. Hantal ve dalgın görünse de, tehlikeleri sezme konusunda bir yılan gibi atikti. Sorunun nereden kaynaklandığını tam olarak bilmeseydi de, yine de bu tam olarak bilmediği şey yüzünden kuşku dolu, ihtiyatlı ve kinci idi.

Merhum kocasının kütüphanesinin gizemli bir şekilde yanmasına ve kocasıyla aşçısının kaybolmasına ilişkin sahip olduğu tüm bilgi parçacıklarını gözden geçiriyordu. Güçlü beynini neredeyse ilk kez kullanıyordu; bu beyin beyaz kedilerin mırıltılarıyla öyle uzun süredir uyutulmuştu ki, ilk başta onu uyandırması zor oldu.

Doktor'un evine gidiyordu. Onu yıllardır ziyaret etmemişti. Son ziyaretin sebebi yabancı bir kazın kırık kanadını tedavi ettirmektir. Doktor hep sinirine dokunmuştu. Ama yine de, istemese de ona karşı tuhaf bir güven besliyordu.

Uzun, taş merdivenleri inerken ayaklarının dibindeki uğultu dalgası ağır çekim hareket eden bir şelaleye dönüşmüştü. Kontes merdivenlerin dibinde durdu.

"Bir arada...durun...bir arada...durun...hep birlikte," dedi yüksek sesle. Sözcüklerini basamak niyetine kullanıyordu; aralarındaki belirgin boşluklar sesine, boğukluğuna ve kısıklığına karşın çocuksu bir nitelik katıyordu.

Kediler gitmişti. Şimdi tekrar katı döşemeye basıyordu. Kurşun kaplı bir pencerenin ardından yağmurun sesleri geliyordu. Kontes yavaşça bir dizi revaklı avluya açılan bir kapıya doğru yürüdü. Kemerlerin ardındaki, avlunun diğer ucundaki Doktor'un evini gördü. Sanki yağmur yağmıyormuşçasına açık havaya çıkarak sağanağın altında devasa cüssesiyle, acele etmeden, iri kafasını kaldırıp yürüdü.

ALTI

I

Prunesquallor çalışma odasıındaydı. Buraya “çalışma odası” diyen kendisiydi. Kız kardeşi Irma için bu oda erkek kardeşinin, Irma onunla ne zaman önemli bir konuda konuşmak istese sığındığı yerdı. İçeri girip kapıyı kilitleyince, zinciri takınca ve pencereleri sürgüleyince Irma’nın kapıya vurup durmaktan başka yapacak pek bir şeyi kalmıyordu.

Bu akşam Irma her zamankinden de usandırıcıydı. Kendisini takdir edecek ve beğenecek biriyle tanışmasını engelleyen şeyin ne olduğunu defalarca sorup durmuştu. O kişinin, bu farazi hayranın *tüm* yaşamını Irma’ya ayırmasına gerek yoktu. Çünkü bir erkeğinin çalışması gerekirdi (işine fazla vakit ayırmadığı sürece) değil mi? Ama zenginse ve yaşamını ona adamak *istiyorsa*... Bu durumda, söz veremezdi ama bu teklifi düşünebilirdi. Uzun, lekesiz bir boynu vardı. Evet, göğsü ve ayakları dümdüzdü, doğru, ama sonuçta bir kadın her şeye birden sahip olamazdı. “Yürüyüşüm güzel, değil mi Alfred?” dedi ani bir tutkuyla. “Diyorum ki, yürüyüşüm güzel, değil mi?”

Uzun pembe yüzünü uzun beyaz eline dayamış olan erkek kardeşi bakışlarını masa örtüsünden kaldırdı. Buraya bir devekuşunun iskeletini çizmekteydi. Ağzını otomatik olarak açtı. Bu hareketi bir gülümsemeden çok esnemeyi andırıyordu. Dişleri pırıl pırıl parladı. Esnek ağzını tekrar kapadı. Kız kardeşine bakarken sırtında böyle bir kız kardeşin yükünü taşımanın ne kadar delirtici bir tesadüf olduğunu bininci kez düşündü. Bu bininci kez olduğundan epey hazırlıklıydı. Bu yüzden bu konuya birkaç hazin saniyeden fazla kafa yormadı. Ama o birkaç saniye içinde Irma’nın ince, dudaksız ağzının katıksız alıklığını; gözleri-

nin altındaki seğiren derinin bönlüğünü; melemeyi andıran sesindeki kükreyen bastırılmışlığı; uzun, beyaz alnını (bu alından geriye, kafatasının üstüne atılmış kalın, gür, demir grisi saçlar iyice gerilerek kaya gibi sert bir topuzda birleştirilmişti), içinde tozların arasında sıçrayıp duran ve kirli aynaların önünde gagasıyla tüylerini düzelten bir kuşu andıran bir kiracının hayaletinin dışında kimsenin bulunmadığı boş bir evin güzelce sıvalanmış ön duvarını andıran o alnı tekrar gördü.

“Tanrım! Tanrım!” diye düşündü. “Bu dünyadaki onca yarattığın içinde niye ben, asla cinayet işlememiş olan ben, böyle bir cezaya çarptırıldım?”

Tekrar sırtıttı. Bu kez kesinlikle esnemeyi andırmıyordu. Ağzı bir timsahinki gibi açıldı. Bir insan kafasında nasıl böyle korkunç ve göz kamaştırıcı dişler bulundurabilirdi? Burası taşları yepyeni bir mezarlıktı. Ama of! Hiçbir mezar taşında isim yazmıyordu. Bu isimsiz, tarihsiz, dişsel ölümler savaşta mı ölmüşlerdi? Anıtları, ağız açılınca gün ışığında parlıyor, kapanınca gecenin içinde birbirine sürünüyordu. Yıllar geçtikçe birbirlerine iyice yakınlaşmışlardı. Prunesquallor gülümsemişti. Çünkü mecazi olarak sırtında böyle bir kız kardeşin yükünü taşımaktan çok daha kötü şeylerin bulunduğunu düşünmek içini rahatlatmıştı. Bunlardan biri onu sırtında gerçekten taşımaktı. Hayalinde sırtına binmiş olan Irma'nın görüntüsü tüm canlılığı ve korkunçluğuyla belirmişti. Düz ayakları üzengilerdeydi. Topuklarıyla böğürlerini dürtüyordu. Ağzındaki gemi çekiştiriyor, onu dört ayak üstünde masanın etrafında döndürüyordu. Doktor sefil hayatını kalçalarında Irma'nın kamçısının çapraz izleriyle, dörtlüğe koşturarak geçiriyordu.

“Sana bir soru sorduğum zaman Alfred, sana bir soru sorduğum zaman Alfred dedim, *kardeşim* bile olsan kendi

kendine sırtıtmak yerine beni dinleyecek kadar kibar olmanı istiyorum.”

Doktor’un yapamayacağı bir şey varsa o da sırtıtmaktı. Yüzünün yapısı buna uygun değildi. Kasları tamamen farklı bir şekilde işliyordu.

“Kardeşim,” dedi, “kardeşini bağışla lütfen. O senin sorusunu yanıtlamanı nefesini tutarak bekliyor. Sorusu şu, kumrucuğum. *Ona ne söylemiştin?* Çünkü ne söylediğini tamamen unuttu. Öyle ki bu bir ölüm-kalım meselesi bile olsa hatırlayamaz ve seninle yaşamak zorunda kalırdı; seninle, meyveli şekerıyla, sadece seninle.”

Irma genellikle kardeşinin sözlerinin ilk beş sözcüğünden ötesini dinlemediğinden pek çok hakareti fark etmezdi. Bu hakaretler kötü niyetle edilmezdi. Doktor bunlar sayesinde kendini sözel olarak eğlendiriyordu. Yoksa sürekli çalışma odasına kapanmak zorunda kalırdı. Hem sonuçta orası bir çalışma odası değildi. Çünkü duvarları kitaplarla kaplı olsa da, içinde bunlar dışında son derece rahat bir koltukla çok güzel bir halıdan başka pek bir şey yoktu. Yazı masası yoktu. Kâğıt ya da mürekkep yoktu. Hatta çöp sepeti bile yoktu.

“Bana ne sormuştun, kanımın kanı? Senin için elimden geleni yapacağım.”

“Çekici olduğumu söylüyordum Alfred. Zarif ve zeki olduğumu. Niye kimse yanıma yakışmıyor? Niye kimse bana kur yapmıyor?”

“Yaklaşmak... mali açıdan mı yani?” diye sordu Doktor.

“Ruhsal açıdan... bunu kastettiğimi biliyorsun Alfred. Başkalarında bende olmayan ne var?”

“Ya da tam tersine,” dedi Prunesquallor, “sende olup da onlarda olmayan ne var?”

“Seni anlamıyorum Alfred. Seni anlamıyorum dedim.”

“Anlamıyorsun,” dedi erkek kardeşi, kollarını uzatıp parmaklarını titreştirerek. “Keşke anlasan.”

“Ama ya tavırlarım, Alfred. Tavırlarımı fark etmedin mi? Siz erkeklerin nesi var? *Hareketlerimin* ne kadar zarif olduğunu göremiyorlar mı?”

“Belki fazla ruhaniyiz,” dedi Doktor Prunesquallor.

“Ama ya yürüyüşüm! Yürüyüşüm, Alfred!”

“Fazla güçlü, sevgili yumurta akım. Çok fazla güçlü. Yaşamın kasvetli anayolunda sağa sola sendeliyorsun. Yürürken kalçaların çalkalanıyor. Yo hayır tatlım, yürüyüşün onları korkutuyor. Evet. Onları dehşete düşürüyorsun Irma.”

Irma bu kadarına katlanamazdı.

“Bana hiç *inanmadın!*” diye haykırdı masadan kalkarak. Kusursuz tenine korkunç bir kızarıklık yayıldı. “Ama ben,” –sesi yükseltip tiz bir çığlığa dönüştü– “*ben bir hanımefendiyim! Erkekleri* istiyor muyum sanıyorsun? Hayvanlar! Onlardan nefret ediyorum. Kör, aptal, beceriksiz, korkunç, sıkıcı, kaba yaratıklar. Ve sen de onlardan *birisin!*” diye haykırdı, erkek kardeşini göstererek. Doktor kaşlarını hafifçe kaldırmış, devekuşu resmini çizmeye kaldığı yerden devam ediyordu. “Ve *sen* de onlardan *birisin!* Duydun mu dediğimi Alfred? *Onlardan* *birisin!*”

Çığlıkları bir uşağın kapıya gelmesine yol açmıştı. Kapıyı akılsızca açtı. Irma’ya kendisini mi çağırdığını soracaktı, ama asıl niyeti neler olup bittiğini anlamaktı.

Irma’nın boğazı bir yay kirişi gibi titriyordu.

“Hanımefendilerin erkeklerle ne işi olabilir?” diye haykırdı. Sonra kapıdaki uşağın yüzünü gördü. Masadan bir bıçak kapıp bu yüze fırlattı. Ama iyi nişan alamamıştı, herhalde bir hanımefendi olmakla fazla meşgul olduğundan. Bıçak tavana, tam kafasının üstüne saplandı ve orada tıpkı boğazı gibi titremeye başladı.

Doktor büyük bir kararlılıkla devekuşu iskeletinin kuy-

ruğuna son omuru ekledikten sonra önce kapıya baktı. Oradaki uşak ağzını bir karış açmış, titreyen bıçağa büyülenmiş gibi bakıyordu.

“Lütfen gereksiz leşini bu odanın kapısından uzaklaştırır mısın dostum?” dedi tiz, dalgın bir sesle. “Onu mutfağa götür ve oradan çıkarma. Ona tencerelerin arasında çalışması için maaş veriliyor sanırım. Gider misin? Kimse seni çağırmadı. Hanımının sesinin, tiz olsa da, zil sesiyle kesinlikle alakası yok... kesinlikle.”

Yüz geri çekildi.

“Ve dahası,” diye umutsuzca bir haykırış geldi bıçağın hemen altından, “artık hiç beni görmeye gelmiyor. Hiç! Hiç!”

Doktor masadan kalktı. Irma'nın Steerpike'tan bahsettiğini biliyordu. Steerpike olmasa Irma'nın içindeki, o delikanlının pohpohlayıcı oklarını kalbine saplamasından beri kabaran bu kösteklenmiş tutku muhtemelen asla yeniden alevlenmeyecekti.

Erkek kardeşi ağzını bir peçeteyle sildi, pantolonundaki bir kırıntıyı silkeledi ve uzun, dar sırtını doğrulttu.

“Sana bir şarkı söyleyeceğim,” dedi. “Dün gece banyoda besteledim. Ha! Ha! Ha! Ha! Küçük, tuhaf, ahenksiz bir şarkı bence; küçük, tuhaf, ahenksiz bir şarkı.”

Masanın etrafında dolanmaya başladı. Zarif beyaz ellerini kavuşturmuştu. “Sanırım şöyleydi...” Ama Irma'nın büyük olasılıkla kendisini dinlemeyeceğini biliyordu. Irma'nın bardağını tabağının yanından aldı ve “Irma, hayatım, ihtiyacın olan şey küçük bir bardak şarap,” dedi. “Yatağa gitmeden önce, çünkü hemen gidiyorsun, değil mi, minik spazmik şey, hemen Düşler Diyarı'na gidiyorsun –Ha! Ha! Ha!– Orada sabaha kadar hanımefendi olabilirsin.”

Profesyonel bir sihirbazın hızıyla cebinden küçük bir paket çıkardı ve içinden bir hap alıp Irma'nın bardağına attı.

Bardağa biraz şarap koydu ve Irma'ya o her zamanki abartılı nezaketiyle uzattı. "Ben de biraz içeceğim," dedi. "Birbiri-mize içeceğiz."

Irma bir sandalyeye çökmüştü. Uzun, mermersi yüzünü avuçlarına gömmüştü. Gözlerini ışıktan korumak için tak-tığı siyah gözlüğü yanaklarına düşmüştü.

"Haydi ama, verdiğim sözü unutuyorum!" diye haykırdı Doktor önünde durarak. Çok uzun boylu, ince ve güzel hat-lı, dimdikti. Hayat ve sinirli bir zekâyla dolu selüloit başı bir kuşunki gibi yana eğikti.

"Önce kara bir tepenin eteğindeki bir bağdaki üzümler-den yapılma bu nefis şaraptan kana kana iç bakalım –o bağı öyle net görüyorum ki– Irma, *sen de* görebiliyor musun? Köylüler güneşin altında kan ter içinde çalışıyor. Niye? Çünkü başka seçenekleri yok Irma. Çok fakirler. Bükük bo-yunları çarpık. Ve kocalar, tüm iyi kocalar gibi, sevgilileri-yle ilgileniyorlar; üzüm kütüklerini şehvetli elleriyle okşu-yor, onlara tatlı sözler fısıldıyorlar. 'Ey minik üzümler,' diye fısıldıyorlar, 'şarabınızı verin. *Irma* bekliyor.' Ve işte burada. İşte burada, ha, ha, ha, ha! Nefis ve soğuk ve beyaz. Kesme camdan bir kadehte. Başını geriye at ve kana kana iç, huy-suz kraliçem!"

Irma biraz doğruldu. Doktor'un sözlerinin tek kelime-sini işitmemişti. O esnada kendi utanç cehennemindeydi. Gözleri tavandaki bıçağa çevrildi. İnce ağzını büzdü, ama erkek kardeşinin uzattığı bardağı elinden aldı.

Erkek kardeşi bardağını onunkiyle tokuşturdu. Irma kolunu onunki gibi hareket ettirerek bardağı otomatik bir şekilde kaldırdı ve içti.

"Şimdi de ilgisizce söylediğim o tekerlemeli şarkıya de-vam edeyim. Nasıldı? Nasıldı?"

Prunesquallor üçüncü dizede, Irma'nın şarabında çözül-müş olan güçlü, tatsız uyutucu ilacın etkisini göstermeye

başlayacağını biliyordu. Yere, Irma'nın dizlerinin dibine oturdu ve tiksintisini bastırarak eline hafif hafif vurdu.

“Kraliçe arı,” dedi. “Bak bana bakabilirsen. Gece yarısı gözlüğünle bak. Dehşetlerle beslenmiş olan biri için o kadar korkunç olmasa gerek. Şimdi, dinle...” Irma'nın gözleri kapanmaya başlamıştı bile.

“Sanırım şöyleydi. *Kemik At* adını vermiştim.”

Haydi, salla dirsek kemiğini hokkabazlar gibi
Ve tıngırdat benim için kaval kemiğini!
Ey Kemik At, gelecek denizde
Serum gibi uzanıyor işte.

Artık yok yeşil tarlalar ve düğünçiçekleri
Hayır, hayır, nefis kokuları başını döndürmüyor!
Tonik fırtınalar sıçırıyor ve yağıyor
Beyaz pelvisinin içindeki.

“Hoşuna gidiyor mu Irma?” Irma uykulu uykulu başını salladı.

Haydi, omuz küreğini çırp
Sallansın omurganın içindeki soluk pagoda,
Yaşamın sonsuz kaşıntısından uzakta
Ne gerek var iyota?

Kemik at hemen doğruldu
Ve kaburgalarını takırdattı kutsal bir gururla.
Korkarım yan yan baktım ona
Oysa saklayacak bir şeyi yoktu...

Kesinlikle yoktu... yalnızca...

Devamını unutan Doktor tekrar kız kardeşi Irma'ya bak-

tı. Irma deliksiz bir uykuya dalmıştı. Doktor çanı çaldı.

“Hanımının hizmetçisi; bir sedye ve onu taşıyacak birkaç adam.” (Kapıda bir yüz belirmişti.) “Ve çabuk ol.” Yüz geri çekildi.

Irma yatağına yatırılıp lambası kısıldıktan ve eve sessizlik hâkim olduktan sonra Doktor çalışma odasının kapısının kilidini açtı, içeri girdi ve tekrar koltuğuna çöktü. Ona bir rahip görüntüsü veren dirseklerini koltuğun yumuşak kollarına dayadı. Zarifçe iç içe geçirdiği parmaklarına uzun çenesini yasladı. Birkaç dakika sonra gözlüğünü çıkarıp koltuğun koluna koydu. Sonra çenesini tekrar iç içe geçirdiği parmaklarına yasladı, gözlerini kapadı ve hafifçe iç geçirdi.

YEDİ

Ama kaderinde birkaç dakikadan fazla rahatlamak yoktu. Çünkü az sonra penceresinin altından ayak sesleri geldi. Evet, bu sesleri sadece iki ayak çıkarıyordu, orası öyle. Ama bu adımların ağırlığı ve kararlılığı Doktor’a kusursuz bir düzenle, korkunç ve ölçülü sesler çıkarak yürüyen bir orduyu çağırıyordu. Yağmur hafiflemişti ve yere vuran her ayığın çıkardığı ses endişe verici ölçüde netti.

Prunesquallor bu uğursuz ayak seslerini bir milyon kişinin arasından tanıyabildi. Ama akşamın sessizliğinde zihni bu adımların çağırtdığı hayalet orduya doğru kurbağa gibi sıçradı. Dimdik yürüyen bir insanın saat gibi düzenli adımlarında insanın boğazını kasacak ve tıpkı bir limon dilimini düşününce olduğu gibi, boğazına ve çenesine keskin bir burukluk getirecek ne vardı? Gözyaşları neden birikiyordu? Kalbi neden küt küt atmaya başlamıştı?

Bu mesele üstünde kafa yoracak vakti yoktu. Bu yüzden

aynı anda hem alnına düşmüş karışık, gri saçları geriye attı hem de o yürüyen orduyu düşünmeyi kesti.

Çan sesi bütün hizmetçileri toplamasın diye kapıyı kendisi açtı. Karşısına kapıya yumruğuyla vurmak üzere olan o dev cüsse çıktı:

“Hoş geldiniz Leydim,” dedi Doktor. Gövdesini kalçalarından hafifçe öne eğdi ve dişleri ışıldadı. Bir yandan da, yerleşik inançlara aykırı her şey adına, Kontes’in doktorunu niye gecenin bu vaktinde ziyaret ettiğini merak ediyordu. Kontes ne gece ne de gündüz kimseyi ziyaret etmezdi. Bu onun özelliklerinden biriydi. Ama işte buradaydı.

“Sakin olun.” Kontes’in sesi kalındı, ama yüksek değildi.

Doktor Prunesquallor’un kaşlarından biri alnının tepesine çıkıverdi. Bu tuhaf bir selamlama tarzıydı. Sanki Prunesquallor onu kucaklamak üzereymiş gibi. Bu fikir onu tiksindirdi.

Ama Kontes “Şimdi içeri girebilirsiniz,” dediğinde diğer kaşı sadece alnının tepesine fırlamakla kalmadı, çıkış hızıyla ilkini titretti.

Zaten içerideyken “şimdi içeri girebileceğinin” söylenmesi yeterince tuhaftı. Ama ona, sanki misafirmiş gibi kendi evine girmek için izin verilmesi gülünç ölçüde acayıptı.

Kontes’in sesindeki yavaş, ağır, sakın otoriterlik durumu iyice utanç verici kılıyordu. Kontes onun holüne girmişti. “Seni görmek istedim,” dedi. Ama gözleri Prunesquallor’un kapamakta olduğu kapıdaydı. Gecenin üstüne kapanmasına ve kapı mandalının tıkırdamasına sadece on beş santim kalmışken, “Durun!” dedi Kontes, oldukça boğuk bir sesle. “Durun!” Ve sonra, iri dudaklarını çocuk gibi büzüp, tuhaf bir tatlılığı olan uzun bir ısıklık çaldı. Böylesine iri bir yaratıktan bu kadar yumuşak ve kederli bir sesin çıkması şaşırtıcıydı.

Dişleri hâlâ neşeyle ışıldamasına karşın iyice kafası ka-

rışmış olan Doktor ona doğru döndü. Ama dönerken göz ucuyla bir şey gördü. Beyaz bir şey. Hareket eden bir şey.

Doktor Prunesquallor kapı aralığında ve yere oldukça yakın olan bir yüz gördü. Dolunay kadar yuvarlak, tüy kadar yumuşaktı. Bu şaşırtıcı değildi, çünkü bu yüz tüyden oluşmaydı. Holün loş ışığında tuhaf bir şekilde soluklaşmıştı. Doktor bu yüze tepki verirken ikincisi ve onun hemen ardından üçüncüsü, dördüncüsü, beşincisi, ölüm kadar sessizce belirdi. Tek sıra halinde hole süzöldüler. Birbirlerinin kuyruklarına öyle yakındılar ki, uzayıp giden tek bir varlık gibiydiler. Leydinin beyaz kedileri.

Biraz sersemlemiş olan Prunesquallor, kapı tokmağını tutarken bu dalgalı derenin ayaklarının yanından akıp gitmesini izledi. Hiç sonu gelmeyecek miydi? Onları iki dakikadır izliyordu.

Kontes'e döndü. Kontes kıvrılan köpüklerin arasında bir deniz feneri gibi duruyordu. Hol lambasının loş ışığında saçlarından koyu bir kızılık yayılıyordu.

Prunesquallor tekrar son derece mutluydu. Çünkü onu rahatsız eden kediler değil, Kontes'in anlamı belirsiz emirleri olmuştu. Ne anlama geldikleri şimdi çok açıktı. Ama yine de, bir kedi ordusuna sakin olmalarını emretmek ne tuhaftı!

Bu düşünce kaşlarını tekrar kaldırmasına yol açtı. O kapıyı kapamak için fırsat kollarken kaşları gönülsüzce inmişti. Bu kez alnını, sanki bir tabanca patlatılmış ve oraya ilk varanı bir ödül bekliyormuş gibi yerinden fırlatmışlardı.

"Hepimiz... buradayız," dedi Kontes. Prunesquallor kapıya döndü ve derenin gerçekten kurumuş olduğunu gördü. Kapıyı kapadı.

"Vay, vay, vay, vay, vay!" dedi titrek bir sesle, sanki bir peri gibi uçmak üzereymişçesine ayak parmaklarının ucunda durup ellerini titreterek. "Ne güzel! Gelmeniz ne güzel

Leydim. Tanrı çileci ruhumu kutsasın! Düşüncelere dalmış bu yaşlı münzeviyi silkelediniz. Ha, ha, ha, ha, ha! Ve söylediğiniz gibi buradasınız. Buna şüphe yok, değil mi? Ne güzel bir parti vereceğiz! Oyunlar oynayacağız! Ha ha ha ha ha ha ha.”

Kahkahasının neredeyse dayanılmaz tizliği holde mutlak bir hareketsizliğe yol açtı. Dimdik oturan kediler yuvarlak gözlerini ona dikmişti.

“Ama sizi bekletiyorum!” diye haykırdı Doktor. “Dış odalarımda bekletiyorum! Siz basit bir hastalık hastası ya da büyü yapılmış bir evladın tekrar insan şekline döndürebileceğimi uman tipik bir dilenci misiniz sevgili Leydim? Tabii ki değilsiniz, orası aşikâr. Öyleyse niye bu soğuk –rutubetli– iğrenç cehennem holünde, sırlıslıkla halde durarsınız ki? Lütfen size yol göstermeme izin verin...” Uzun, ince zarif kolunu salladı. Beyaz eli ipek bir mandal gibi titreşti. “...Birkaç kapıyı açacak, bir iki lambayı yakacak, birkaç kırıntıyı süpüreceğim, hazırlık olarak... Hangi şarabı istersiniz?”

Oturma odasına hızlı, tuhaf adımlarla gitti.

Kontes onu takip etti. Hizmetçiler masanın üstünden akşam yemeğini kaldırmıştı. Odanın öyle sakın bir havası vardı ki, burasının kısa süre önce Irma'nın kendini küçük düşürdüğü yer olduğuna inanmak zordu.

Prunesquallor, Kontes geçsin diye oturma odasının kapısını ardına kadar açtı. Kapıyı dikkat çekici bir boş vermişlikle savurdu: Sanki kapı kırılırsa ya da menteşelerinden kopup düşerse veya bir tablo duvardan düşerse bunun ne önemi vardı ki? Burası onun eviydi; evine istediğini yapıyordu. Kendisine ait olan eşyaları tehlikeye atmak istiyorsa, bu onun bileceği işti. Böyle bir durumda böylesine basit kaygıları ancak bayağı insanlar duyardı.

Kontes odanın ortasına kadar yürüdükten sonra durdu.

Dalgın dalgın etrafına bakındı; uzun, limon sarısı perdeye, oymalı mobilyalara, koyu yeşil kilime, gümüşlere, seramiklere, duvar kâğıdının soluk gri-beyaz çizgilerine. Belki kendi mum kokulu, kuşlarla dolu, loş odasının kaosunu anımsamıştı. Ama yüzü ifadesizdi.

“Bütün... odaların... bunun... gibi mi?” diye mırıldandı. Bir sandalyeye oturmuştu.

“Şey, bir düşüneyim,” dedi Prunesquallor. “Hayır, tam olarak değil, Leydim... *tam olarak değil.*”

“Tertemizdirler... herhalde. Değil mi?”

“Sanırım öyleler. Evet evet. Sanırım öyleler. Gerçi senede beş altı odadan fazlasını görmüyorum ya. Ama hizmetçiler ellerinde toz bezleri ve süpürgelerle sürekli sağa sola koştu-rup, kovalarını tangırdatıp, ortalığı toplayıp duruyor. Irma da doğru şeylerin toplandığını ve toplanan şeylerin doğru olduğunu görmek için sürekli onların peşinden koşuyor. Hepimizin neredeyse kökümüze kibrit suyu ekilecek kadar sterilize edildiğimizden eminim: Tırabzanlarda tartar yok: Huzur içinde yaşayabilecek tek bir mikrop yok.”

“Anlıyorum,” dedi Kontes. Bu sözcüğün böylesine lanetleyici bir tınıya sahip olması sıradışıydı. “Ama seninle konuşmaya geldim.”

Bir an düşünceli bir edayla etrafına bakındı. Odanın her yerine dağılmış olan kedilerin tek bir bıyık teli bile kıpırdamıyordu. Şömine rafını kaplamışlardı. Masa bembeyaz kesilmişti. Kanepe bir kar yığınıydı. Halı gözlerle doluydu.

Leydi kafasını, ki normal bir insanınkinden çok daha büyüktü, Doktor’dan öteye çevirmiş ve biraz aşağı eğmişti. Böylece güçlü boğazı gerilmişti, ama yan tarafı yine de epey genişti. Yanağı profilini neredeyse gizliyordu. Saçının büyük kısmı yukarıda, küçük kızıl kuş yuvalarını andırır şekilde toplanmıştı. Geri kalanıysa yılan gibi kıvrılarak

omuzlarına düşerken alev alev yanıyordu. Sanki neredeyse tıslayacaklardı.

Doktor dar ayaklarının üstünde dönüp ahşap, camlı ve raflı bir dolabın kapağını ihtişamla açtı. Sonra uzun beyaz ellerini çenesinin altında birleştirip başını sallayarak gri bir saç lülesini alnından geriye attı. Muhteşem dişlerini Kontes'e ışıldattı (Kontes hâlâ ona omzunu ve yüzünün yaklaşık sekizde birini sergilemekteydi) ve kaşlarını kaldırıp:

“Leydim,” dedi, “beni ziyaret etmeye ve benimle bir konu hakkında konuşmaya karar vermeniz bir onurdur. Ama önce, ne içersiniz?”

Doktor dolabın kapağını açınca ortaya mahzenindeki en nadide ve leziz şaraplar çıkmıştı.

Kontes iri kafasını yavaşça çevirdi.

“Bir testi keçi sütü lütfen, Prunesquallor,” dedi.

Doktor'un içindeki, güzelliği, seçiciliği, zarafeti ve kursuzluğu seven her şey –ki bu soyut terimlere epey düşküncü– bir salyangozun boynuzu gibi büzüldü ve neredeyse ölüyordu. Ama havada hazır bekleyen ve çoktan yitmiş bir üzüm bağında kısıklı kalmış gün ışığına yarıdönmüş halde duran eli sadece öne arkaya titreşti, sanki bir cüceler orkestrasını yönetiyormuşçasına. Bu arada Doktor görünüşe göre tamamen kendine hâkim bir şekilde döndü. Eğilerek selam verdi ve dişleri ışıldadı. Sonra çanı çaldı ve kapıda bir yüz belirince:

“Keçimiz var mı?” diye sordu. “Çabuk çabuk söyle, evet ya da hayır. Keçimiz var mı yok mu?”

Adam kesinlikle böyle bir şeyleri olmadığını söyledi.

“O zaman gidip bir tane bul lütfen. Hemen bul. Bize keçi lazım. Gidebilirsin.”

Kontes oturmuştu. Bacakları ayıktı ve çillerle kaplı kollarını koltuğun kollarına koymuştu. Odaya hâkim olan ses-

sizlikte Prunesquallor bile ne diyeceğini bilemedi. Sessizlik sonunda Kontes'in sesi tarafından bozuldu.

“Niye tavanında bıçaklar saplı duruyor?”

Doktor dönüp Kontes'in ifadesizce baktığı yere, birden sanki odayı dolduruyormuş gibi görünen uzun ekmek bıçağına baktı. Bir şöminenin önündeki, bir yastığın üstünde ki ya da bir sandalyenin altındaki bir bıçak normal görünebilir, ama bir tavanın beyaz, boş ıssızlığındaki bir bıçağı gizleyecek bir şey yoktur; bir katedraldeki bir domuz gibi apaçık ve belirgindir.

Ama Doktor herhangi bir konuda konuşabilirdi. Sadece konuşacak şey bulamamaktan tiksiniyordu ve bu da ender yaşadığı bir durumdu.

“O bıçağın, Leydim,” dedi, alete en derin saygıyla bakarak, “bir ekmek bıçağı olsa da bir öyküsü vardır. Bir öyküsü madam! Gerçekten.”

Gözlerini konuşuna çevirdi. Kontes ifadesizce bekliyordu.

“Bayağı, romantizmden uzak, orantısız, kaba bir görünüşe sahip olsa da benim için çok şey ifade ediyor. Gerçekten madam. Hem ben kesinlikle duygusal değilimdir. Peki niye? diye soruyorsunuz kendinize. Niye? Size her şeyi anlatayım.”

Ellerini kavuşturup dar ve zarif omuzlarını kaldırdı.

“İlk başarılı ameliyatımı o bıçakla yaptım Leydim. Dağlardaydım. Dev bir dağ silsilesinde. Kendilerin özgü bir havaları vardı, ama çekici değillerdi. Sadık katırımla yalnızdım. Kaybolmuştuk. Tepemizden bir meteor uçtu. Bunun bize ne faydası vardı? Hiç faydası yoktu. Bizi rahatsız etti o kadar. Bir anlığına ıslak eğreltiotlarının arasındaki bir patikayı sergiledi. Bunun yanlış yol olduğu belliydi. Bizi içinden çıkmak için yarım gün boyunca uğraştığımız bir bataklığa geri döndürecekti o kadar. Ne cümle ama! Ne berbat bir

cümle oldu Leydim, ha, ha, ha, ha, ha! Nerede kalmıştım? Ah, evet! Karanlıktaydık. Her yerden kilometrelerce uzaktaydık. Sonra ne mi oldu? Çok tuhaf bir şey. Bastonumla katarımı yürümeye teşvik ederken –o esnada hayvanın sırtındaydım– birden bir çocuk gibi çılgılık attı ve yere yığıldı. Yıgılırken koca, tüylü başını çevirdi. Karanlıkta gözlerindeki ifadeyi seçebiliyordum. Bana onu çektiği acıdan kurtarmam için yalvarıyordu. Herhangi birinin acı çekmesi acı vericidir madam, ama gece vakti dağlarda bir katarın acı çektiğini görmek... şey... kolay değildir (Lytotis) ha, ha, ha! Ama *bir şeyler* yapmalıydım. Hayvan karanlıkta yan yatmıştı bile; o koca hayvan. Düşen belkemiğinin üstünden atlamıştım ve yetilerim ellerinden geleni yapmaya başlamıştı. Hayvan hâlâ bana bakıyordu. Gözleri gazı bitmekte olan lambalara benziyordu. Kendime birkaç soru sordum –o esnada yerinde olduğunu düşündüğüm sorular– ki hâlâ aynı şeyi düşünüyorum. İlk soru şuydu: ACI ruhsal mı, fiziksel mi? Eğer ilkiyse, karanlığın önemi yoktu, ama tedavisi güç olacaktı. İkincisiyse karanlık işimi epey zorlaştıracaktı. Ama bu sorunun yanıtını bulabilecek durumdaydım, en azından aşağı yukarı. İkinci seçeneği tercih ettim. Ve şans eseri ya da insan bir dağ silsilesinde bir katırla yalnızken faaliyete geçen tuhaf bir altıncı his sayesinde bu tahminimin doğru olduğunu hemen anladım: Çünkü fiziksel sahada faaliyet göstermeye karar verir vermez katarın kafasını tutup kaldırdım ve çevirdim. Böylece gözlerinin parıltısı sayesinde –hafifçe parlıyorlardı tabii, ama yine de hiç yoktan iyiydi– bedeninin geri kalanını seçebildim. Ödülümü hemen almıştım. Bu tam bir “yabancı beden” vakasıydı. Hayvanın arka bacağına bir piton dolanmıştı; kaç kez dolanmıştı bilmiyorum! O korkunç ve kritik anda bile ne kadar güzel bir yaratık olduğunu görebiliyordum. Yaşlı katarımdan çok daha güzeldi. Ama kafamdan o sürüngene sadakatimi ifade etmek geçti

mi? Hayır. Ne de olsa sonuçta, tıpkı güzellik gibi, vefa diye bir şey de vardır. Hem yürümekten nefret ederim. Pitonun sırtına binmekse epey güç olacaktı Leydim. Onu eğerlemek bile sabır taşıını çatlatırdı. Hem ayrıca...”

Doktor konuğuna baktı ve bunu yaptığına hemen pişman oldu. İpek mendilini çıkarıp alnını sildi. Sonra dişlerini ısıldattı ve biraz daha az coşkulu bir sesle... “İşte o zaman ekmek bıçağım aklıma geldi,” diye ekledi.

Bir an sessizlik oldu. Ve sonra, Doktor ciğerlerini doldurup devam etmeye hazırlanırken...

“Kaç yaşındasın?” dedi Kontes. Ama Doktor Prunesquallor yanıt veremeden kapı çalındı ve hizmetçi içeri bir keçiyle girdi.

“Yanlış cinsiyet, salak herif!” Kontes konuşurken koltuğundan ağır ağır kalktı ve keçiye yaklaşıp kafasını iri elleriyle okşadı. Keçi takma kayışını gerip Kontes’e yaklaştı ve ellerini yaladı.

“Beni şaşırtıyorsun,” dedi Doktor hizmetçiye. “Yemeklerinin kötü olmasına şaşmamalı. Git dostum, git! Başka bir keçi bul. Bu seferkinin cinsiyeti doğru olsun, memeliler aşkına! Bazen insan nasıl bir dünyada yaşadığını merak ediyor; temel olan her şey adına, gerçekten merak ediyor.”

Hizmetçi gözden kayboldu.

“Prunesquallor,” dedi, pencerenin yanına gitmiş dışarıya, avluya bakmakta olan Kontes.

“Madam?” diye sordu Doktor.

“Kalbim rahat değil Prunesquallor.”

“Kalbiniz mi madam?”

“Kalbim ve zihnim.”

Koltuğuna geri dönüp oturdu ve kollarını yine önceki gibi, koltuğun yumuşak kollarına uzattı.

“Nasıl yani Leydim?” Prunesquallor’un sesindeki tatsız şakacılık kaybolmuştu.

“Şatoda kötülük var,” diye yanıtladı Kontes. “Nerede bilmiyorum. Ama kötülük var.” Doktor’a baktı.

“Kötülük mü?” dedi Doktor sonunda. “Bir etki, demek istiyorsunuz; kötü bir etki mi madam?”

“Emin değilim. Ama bir şeyler değişti. Kemiklerimde hissediyorum. Biri var.”

“Biri mi?”

“Bir düşman. Hayalet mi, insan mı bilmiyorum. Ama bir düşman. Anlıyor musun?”

“Anlıyorum,” dedi Doktor. Artık şaka yapmıyordu. Öne eğildi. “Hayalet değil,” dedi. “Hayaletler isyan çıkarmaz.”

“İsyan!” dedi Kontes yüksek sesle. “Kim çıkaracak?”

“Bilmiyorum. Ama söylediğiniz gibi, kemiklerinizde hissettığınız şey başka ne olabilir ki madam?”

“Kim isyan çıkarmaya *cesaret edebilir* ki?” diye fısıldadı Kontes, kendi kendine konuşurcasına. “Kim cesaret edebilir?..” Duraksadıktan sonra devam etti: “Şüphelendiğin biri var mı?”

“Kanıtım yok. Ama sizin için gözümü dört açacağım. Çünkü, kutsal melekler adına, madem konuyu açtınız, şunu söylemeliyim ki ortalıkta kesinlikle kötülük kol geziyor.”

“Daha da kötüsü,” diye karşılık verdi Kontes. “Hiyanet var.”

Derin bir soluk aldıktan sonra çok yavaş konuştu: “... ve onu ezeceğim. Parça parça edeceğim. Sadece Titus için değil, sadece ölü babası için değil, daha fazlası için; Gormenghast için.”

“Merhum kocanızdan, saygıdeğer Lord Sepulchrave’den bahsediyorsunuz madam. Eğer o gerçekten öldüyse, cesedi nerede?”

“Ve dahası da var, dahası da var! Onun muhteşem beynini delirten o yangına ne demeli? O delikanlı, Steerpike olmasına...” Sustu.

“Ve kız kardeşlerinin intiharına, ayrıca aşçının kocanız Lord Sepulchrave ile aynı gece ortadan kaybolmasına ne demeli? Üstelik bütün bunlar aşağı yukarı bir sene içinde oldu. O zamandan beri de bir sürü çarpık ve acayip şey yaşandı. Bütün bunların ardında ne yatıyor? Önsezisel olan her şey adına madam, kalbiniz huzursuzlanmakta haklı.”

“Bir de Titus var,” dedi Kontes.

“Bir de Titus var,” diye yineledi Doktor, bir yankının çabukluğuyla.

“Şimdi kaç yaşında?”

“Neredeyse sekiz.” Prunesquallor kaşlarını kaldırdı. “Onu görmediniz mi?”

“Penceremden görüyorum,” dedi Kontes, “Güney Duvarı’nın altında ata bindiği zaman.”

“Arada sırada onunla vakit geçirmelisiniz Leydim,” dedi Doktor. “Anaç olan her şey adına, oğlunuzu gerçekten daha sık görmelisiniz.”

Kontes Doktor’a baktı, ama vereceği yanıt kapının vurulmasıyla engellendi. Hizmetçi bir dişi keçiyle geri dönmüştü.

“Bırak onu!” dedi Kontes.

Küçük beyaz keçi Kontes’e doğru, sanki o bir mıknaşmışçasına koştu. Kontes Prunesquallor’a döndü. “Testin var mı?”

Doktor başını kapıya çevirdi. “Bir testi getir,” dedi gözden kaybolan yüze.

“Prunesquallor,” dedi Kontes, keçinin parlak tüylü kulaklarını okşamak için eğilirken. Lamba ışığında cüssesi devasa görünüyordu. “Kimden şüphelendiğini sormayacağım. Hayır. Daha değil. Ama gözlerini dört açmanı bekliyorum Prunesquallor; günün her anında her şeyi izlemeni, tıpkı benim gibi. Bir suç işlendiğini görürsen hemen bana bildirmelisin, suçlu kim olursa olsun. Sana güveniyorum dostum. Sana güveniyorum. Neden bilmem...” diye ekledi.

“Madam,” dedi Prunesquallor, “ayaklarımın ucuna basa basa yürüyeceğim.”

Hizmetçi testiği getirip çıktı.

Gece havasında zarif perdeler hafifçe titreşti. Odadaki lambanın ışığı altın sarısıydı. Porselen kâselerde, kısa kesme cam vazolarda ve emayelerde, kitapların tirşe sırtlarında ve duvarlarda asılı duran camlı tablolarla parlıyordu. Ama ışığını en güçlü yansıtan, hareketsiz kedilerin sayısız küçük beyaz yüzleriydi. Beyazlıkları odayı soluklaştırıyor ve zayıf ışığı donuklaştırıyor. Prunesquallor bu sahneyi asla unutmayacaktı. Sönen ateşin yanında diz çökmüş duran Kontes; sütü sağılırken hareketsiz duran keçi. Kontes’in parmaklarının becerikli hareketlerinde Doktor’u tuhaf bir şekilde etkileyen bir otorite vardı. Bu ağır, kaba, tavizsiz Kontes... Şok edici bir şekilde annelik duygusundan yoksun olan, Titus’la bir yıldır konuşmayan, halkın huşu beslediği, hatta korktuğu, bir kadından çok bir efsane olan Kontes... Geniş dudaklarıyla garip bir şekilde şefkatle, hafifçe gülümseyen kişi gerçekten o muydu?

Ve sonra tekrar Kontes’in sesini, fısıltısını anımsadı: “Kim isyan çıkarmaya cesaret edebilir ki? Kim *cesaret edebilir?*” Ve sonra boğazından çıkan o acımasız sesi: “...ve onu ezeceğim! Parça parça edeceğim! Sadece Titus için değil...”

SEKİZ

Cora ile Clarice, bundan habersiz olsalar da, dairelerinde hapisliler. Steerpike bütün çıkış yollarını dışarıdan çivilerle ve sürgülerle kapamıştı. İki yıldır hapis hayatı yaşıyorlardı, çünkü dilleri neredeyse Steerpike’in mahvolmasına yol açacak kadar çözülmüştü. Genç adam onlara karşı kurnazca ve

sabırlı davransa da, kütüphane yangını konusunda asla konuşmamalarını garantilemenin başka yolunu bulamamıştı. Bunun tek bir yolu vardı. İkizler şatoya Steerpike'in uydurduğu, "gelincik salgını" adını verdiği bir iğrenç hastalığın yayıldığına ve bu hastalığa sadece kendilerinin yakalanmadığına inanıyorlardı.

İkizler su gibiydi. Steerpike onların korkularının musluklarını istediği zaman açıp kapayabilirdi. Onun üstün bilgeliği sayesinde göreceli olarak sağlıklı kalabildikleri için acınacak kadar minnettardılar. Ölmek için yüz tane sebepleri bulunmasına karşın bunu reddetmelerine sağlık denebilirse tabii. Hasta insanlarla temasa geçip hastalığı kapma korkusu onlarda bir saplantı halini almıştı. Steerpike onlara her gün ölenlerin ve can çekişenlerin haberlerini getiriyordu.

Artık Steerpike'in onları yedi sene önce içinde ilk kez ziyaret ettiği geniş odalarda yaşamıyorlardı. Artık Kökler Odası'na ve yüzlerce metre boyundaki dev bir ağaca sahip değillerdi. Şatonun yer seviyesindeki, unutulmuş, kullanılmayan bir bölümünde yaşıyorlardı. Burası rutubetli taşlardan oluşma bir burunda, en az kullanılan geçitlerden bile uzak bir yerd, içinden geçen bir yol olmamasının yanı sıra, kötü şöhreti yüzünden herkesin uzak durduğu bir bölümdydi. Zararlı rutubetiyle sağlıklı, insanı zatürre edecek bir yerd.

Ne ironiktir ki, halalar Gormenghast'ı kırıp geçirdiğini sandıklarını o korkunç ve ölümcül hastalıktan yalnızca kendilerinin kurtulduğuna inandıklarından, burada bulunmaktan sevinç duyuyorlardı. Steerpike'in rehberliğinde artık öyle benmerkezci olmuşlardı ki, kendileri dışında kimse nın sağ kalmayacağı günü bekliyorlardı. O gün gelince (gerekli tedbirleri aldıktan sonra) dairelerinden çıkıp sonunda, bütün hüsranlardan sonra, ortasında tavuk yumur-

tası büyüklüğünde bir safir bulunan Groan tacını, iktidarın o ağır ve yüce sembolünü ele geçireceklerdi.

En sık konuştukları konulardan biriydi bu: Tacı ve safiri ikiye bölüp paylaşacaklar mıydı (böylece onun parçalarını sürekli takabilirlerdi), yoksa olduğu haliyle bırakıp bir gün biri, bir gün diğeri olmak üzere sırayla mı takacaklardı?

Bu konu oldukça gözde ve tartışmalı olmasına karşın görünürde onlarda heyecan uyandırmıyordu. Dudaklarının bile kıpırdadığı görülüyordu. Çünkü onları hafifçe aralık tutup tonsuz seslerini ağızlarını oynatmadan çıkarmak gibi bir alışkanlık edinmişlerdi. Ama uzun, yalnız günleri çoğunlukla sessiz geçiriyorlardı. Geleceğe ilişkin, tahtlarla ve taşlarla dolu, çığınca, tuhaf ve paranoyakça hayaller dışında tek eğlenceleri Steerpike'in düzensiz ziyaretleriydi ki o da giderek daha az gelir olmuştu.

Leydi Cora ile Leydi Clarice'in bu şekilde saklanması ve buna göz yumulması nasıl mümkün olmuştu?

Göz yumulmamıştı. Çünkü iki yıl önce Groan mezarlığına sembolik olarak gömülmüşlerdi. Gömülenler Steerpike'in o korkunç olay için tasarladığı, ikizlerin halı mumundan heykelleriydi. Bunların lahde indirilmesinden bir hafta önce ikizlerin dairesinde onlar tarafından yazıldığı sanılan, ama aslında Steerpike'in yazmış olduğu sahte bir mektup bulunmuştu. Bu korkunç mektupta, kendisi de şatodan iz bırakmadan kaybolmuş olan yetmiş altıncı Kont'un kız kardeşlerinin, Gormenghast Dağı'nın derin dere çukurlarında intihar etmek üzere gece vakti şatodan ayrıldığı yazılıyordu.

Steerpike tarafından organize edilen arama ekipleri hiçbir iz bulamamıştı.

Notun bulunmasından önceki gece Steerpike ikizleri, sözde bulup parlattığı iki asayı gösterme bahanesiyle şimdi içlerinde bulundukları odalara götürmüştü.

Bütün bunlar çok uzun zaman önce olmuş gibi geliyordu. Titus o zamanlar bebektir. Flay daha yeni sürgün edilmişti. Sepulchrave ile Swelter iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu. Sanki Gormenghast'ın dişleri birer birer dökülüyordu. İkizlerin de ortadan kaybolması şatoya bir süreliğine tuhaf bir çehre ve bir kemik ağrısı vermişti. Yaralar bir dereceye kadar iyileşmiş ve yüz değişikliği kabullenilmişti. Sonuçta Titus hayattaydı ve iyiydi; Aile'nin devamlılığı güvence altındaydı.

İkizler sıradışı bir sessizlik içinde geçen bir günün ardından odalarında oturuyorlardı. Demir masanın üstündeki bir lamba (bütün gün yanmıştı) içerisini nakış işleyebilecekleri kadar aydınlatıyordu. Ama bir süredir ikisi de nakışlarıyla ilgilenmiyordu.

“Amma uzun sürüyor!” dedi Clarice sonunda. “Bazen başkasının hakkına el atmaya değmez diye düşünüyorum.”

“*Başkasının hakkına el atmakla neyi kastediyorsun bilmiyorum,*” diye karşılık verdi Cora. “Ama madem ki konuştun, sana her zamanki gibi bir şeyi unuttuğu söyleyeyim bari.”

“Neyi unuttuğum?”

“Dün benim yaptığımı ve bugün sıranın sende olduğunu unuttun.”

“Ne sırası?”

“Beni *rahatlatma* sırası,” dedi Cora, denir masanın bacaklarından birine dik dik bakarak. “Bunu yedi buçuğa kadar yapabilirsin. Sonra üzölme sırası sana gelecek.”

“Tamam,” dedi Clarice ve hemen kız kardeşinin kolunu okşamaya başladı.

“Hayır, hayır, hayır!” dedi Cora. “O kadar bariz yapma. Ben söylemeden yap. Mesela çay getirip usulca önüme bırak.”

“Tamam,” diye karşılık verdi Clarice oldukça asık bir suratla. “Ama şimdi her şeyi berbat ettin, değil mi? Bana ne yapacağımı söyledin. Artık bu o kadar düşünceli bir davranış olmaz, değil mi? Ama belki çay yerine kahve getirebilirim.”

“Neyse, boş ver,” diye karşılık verdi Cora. “Fazla konuşuyorsun. Böyle giderse ben ne olduğunu anlamadan sıra sana gelecek.”

“Ne! Üzülme sırası mı?”

“Evet, evet,” dedi kız kardeşi sinirle. Sonra yuvarlak kaşının arkasını kaşıdı.

“Gerçi üzülmeyi hak ettiğine de inanmıyorum ya.”

Konuşmaları yarıda kesildi, çünkü arkalarındaki bir perde aralandı ve Steerpike elindeki kılıcıyla yaklaştı.

İkizler birlikte ayağa kalkıp ona döndü. Omuzları birbirlerininine dokunuyordu.

“Muhabbet kuşlarım nasıllar?” dedi Steerpike. İnce kılıcını kaldırdı ve yüksüklü ucuyla leydilerin kaburgalarını korkunç bir küstahlıkla dürttü. İkizlerin yüzlerinde herhangi bir ifade belirmedi, ama Doğulu dansözler gibi yavaşça eğilip büküldüler. Şömine rafının üstündeki bir saat çaldı. Saat susarken yağmurun monoton sesi iki kat güçlenmiş gibi geldi. Işık epey azalmıştı.

“Uzun süredir gelmiyorsun,” dedi Cora.

“Çok doğru,” dedi Steerpike.

“Bizi unuttun mu?”

“Kesinlikle hayır,” dedi Steerpike. “Hayır.”

“Ne oldu öyleyse?” diye sordu Clarice.

“Oturun!” dedi Steerpike sert bir sesle, “ve beni dinleyin.” Bozum olup başlarını önlerine eğene dek onlara dik dik baktı. Sonunda ikizler kendi köprücük kemiklerine bakmaya başladılar. “Salgını kapınızdan uzak tutarken bir

yandan da her an emrinizde olmanın kolay bir şey olduğunu mu sanıyorsunuz? Öyle mi sanıyorsunuz?”

İkizler başlarını sarkaç gibi ağır ağır salladılar.

“O halde lütfen beni sorguya çekmeyin!” diye haykırdı Steerpike sahte bir öfkeyle. “Sizi besleyen eli ısırmaya nasıl cüret edersiniz? Nasıl cüret edersiniz!”

İkizler birlikte sandalyelerinden kalktı ve odada dolanmaya başladı. Bir an durup Steerpike’a baktılar, kendilerinden bekleneni yaptıklarından emin olmak için. Evet. Genç adamın sert parmağı odanın döşemesini kaplayan ağır, nemli halıyı gösteriyordu.

Steerpike’ın en çok zevk aldığı şeylerden biri bu hayvanı ve zavallı yaratıkların o mor, süslü giysileriyle halının üstünde sürünmesini izlemektir. Onları tedrici olarak, kolay ve kurnazca adımlarla aşağılamadan aşağılamaya yönlendirmişti, ta ki bundan aldığı haz onun için neredeyse bir gereklilik halini alana dek. Üstlerindeki hâkimiyetinden aldığı bu tuhaf haz olmasa, onları sağ tutmak için bu kadar çaba harcayacağı şüpheliydi. ■

Halının üstündeki ikiz tümseklere bakarken son derece tuhaf ve benzersiz bir şeyin gerçekleşmekte olduğunu farkında değildi. Yuvasına çekilmiş bir tavşan gibi inzivada olan Cora’nın aklına, yüz kızartıcı karanlıkta çömelmişken bir fikir gelmişti. Bu fikrin nereden ya da niçin geldiğini anlamaya çalışmadı. Çünkü tıpkı Clarice gibi o da Steerpike’ı, koruyucularını bir tür tanrı olarak görüyordu. Ama bu fikir ansızın, beklenmedik bir şekilde zihninde belirmişti: Steerpike’ı öldürmekten çok hoşlanacağı düşüncesi. Bunu düşünür düşünmez korktu. Karanlıkta boş bir kararlılıkla konuşan tonsuz bir ses korkusunu azaltmadı: “Ben... de. Birlikte yapabiliriz, değil mi? Birlikte yapabiliriz.”

DOKUZ

Güney kanadında neredeyse unutulmuş bir sahanlık vardı. Bu sahanlık yıllardır kumru grisi farelerin hâkimiyetindeydi. Bunlar son derece ufak hayvanlardı. Bir parmak boğumundan büyük değildiler. Bu güney kanadının yerlisiydiler, çünkü başka bir yer görmemişlerdi.

Kimsenin uğramadığı, bir tarafında yüksek tırabzanlar bulunan bu döşeme parçası bir zamanlar biri ya da birileri için epey önem taşımış olmalıydı. Çünkü döşeme tahtalarının renginin, şimdi epey solmuş olsa da, bir zamanlar koyu ve parlak kıızıl, üç duvarının de parlak sarı olduğu belliydi. Tırabzanlar elma yeşili ve gök mavisiydi. Giderek ufalan bir perspektifle uzanan koridorlar, döşemenin kızılığını ve duvarların sarılığını sürdürmelerine karşın, koyu gölgeler içindeydiler.

Balkon tırabzanları güney tarafındaydı. Bunların üstündeki eğik çatıdaki bir pencereden içeri ışık, bazen de gün ışığı giriyordu. Güneş ışığı huzmeleri bu sessiz, unutulmuş sahanlığı bir kozmosa, hareketli zerrelere dönüşme aydınlık bir gök kubbeye, hem astral hem de güneşsel bir bölgeye dönüştürüyordu. Çünkü uzun güneş ışığı huzmeleri gelince içlerinde yıldızlar dans ediyordu. Huzmelerin vurduğu yerlerde döşeme bir gül gibi çiçek açıyor, safran rengi ışıktaki bir duvar beliriyor ve tırabzanlar renkli yılanların halkaları gibi parlıyordu.

Ama en bulutsuz yaz günlerinde, gün ışığı içeri girdiğinde bile renklerin parlaklığında bir çürümüşlük tonu vardı. Döşeme tahtalarının kırmızısı alevini yitirmiş, için için yanıyordu.

Ve bu soluk renkli eski sirk alanında gri fare aileleri geziniyordu.

Titus merdivenin renkli tırabzanlarını ilk gördüğünde

sarı duvarlı balkonun iki kat aşağısındaydı. Aşağıdaki o katı incelerken kaybolmuş ve korkuya kapılmıştı. Çünkü bütün odalar gölgeli ve boş mağaralara benziyordu. Gün ışığı geniş döşemeleri kaplayan tozları aydınlatıyordu. Altın rengine bürünmüş bu terk edilmişlik, çocuğa nedense en koyu gölgelerden daha korkunç geliyordu. Ellerini birbirine bastırmasa çılgılığı basacaktı, çünkü bu ıssız koridorlarda ve odalarda hayaletlerin bulunmaması daha da sinir bozucuydu. Sanki girdiği her koridordan ya da odadan bir şey yeni ayrılmıştı veya sahneler kurulmuş, onun gelişini bekliyordu.

Hayal gücü işleyen ve kalbi küt küt atan Titus bir köşeyi dönünce karşısına birden merdivenin, gri farelerin uğrak yerinin iki kat altındaki kısmı çıktı.

Titus merdiveni görür görmez ona doğru koştu. Sanki her tırabzan onun dostuydu. Aşırı bir rahatlama duygusu yaşarken ve kendi ayak sesleri hâlâ kulaklarında yankılanırken bile tırabzanın elma yeşili ve gök mavisi renklerini görünce gözleri faltaşı gibi açıldı. Her tırabzan meydan okuyan uzun birer heykel sütunuydu. Sadece bu parlak şeyleri tutan küpeşte renksizdi. Kaygan ve aşınmış yüzeyi fildişi beyazıydı. Titus tırabzanları kavrayıp aralarından aşağı baktı. Altında uzanan kulaçlarda pek hareket yoktu. Aşağıdaki bir sahanlıkta bir kuş yavaşça uçup geçti. Kuşun üç kat altındaki gölgeli bir duvardan bir parça sıva düştü. Ama hepsi buydu.

Titus etrafına bakındı ve merdivenin başına ne kadar yakın durduğunu gördü. Bu üst katların atmosferinden kurtulmayı çok istese de, koşarak merdivenin tepesine çıkma dürtüsüne karşı koyamadı. Orada renklerin alev alev yandığını gördü. Küçük gri fareler cik cik ötüp koridorlarda koşarak ya da deliklerine girerek gözden kayboldu. Geride kalan birkaç tanesi duvarların dibinden Titus'ı izledi. Kısa

süre sonra tekrar uyumaya ya da yemek yemeye başladılar.

Çocuk burasının atmosferini anlatılamayacak kadar altın renginde ve dostça buluyordu. Öyle dostçaydı ki, aşağısındaki boş odalara olan yakınlığı Titus'ın aldığı hazzı pek azaltmadı. Oturup sırtını sarı bir duvara dayadı ve beyaz zerrelerin uzun güneş ışığı huzmelerindeki hareketlerini izledi.

“Bu benim! Benim!” dedi yüksek sesle. “Ben buldum.”

ON

Öğretmenler Odası'ndaki berbat yeraltı ışığında, kahverengi büyük dalgalar hareket ettikçe üç kişi sanki havada yüzyüyor gibi görünüyordu. Tütün dumanı burayı bir tür koyu kahverengi mezara dönüştürmüştü. Bu üç kişi her gün toplanan bir grubun öncüleriydi. Bu mart ayında ekin kargalarının karaağaçların tepesinde toplanması kadar değişmez ve kaçınılmazdı. Ama çok daha az sağlıklıydı! Saat on bir olduğundan öğretmenler toplanacaktı. Kısa eğlence başlamıştı.

Öğrencileri –Gormenghast'ın serçeleri– geniş, kızıl kumtaşı avluya doğru koşturuyordu. Bu avlu her tarafından, yine kumtaşından yapılmış yüksek, sarmaşık kaplı duvarlarla çevriliydi. Sert yüzeyinde sayısız bıçak kırılmış olmalıydı, çünkü taşlara binlerce kargacık burgacık baş harf kazınmıştı! Yüzlerce, büyük çabalarla oyulmuş veda sözleri ve önemini çoktan yitirmiş düşünceler. Kızıl taşlara daha da derin kazınmış olan çizimler yerel oyunların oynanmasına yaramıştı. Bu duvarlara pek çok çocuk yaslanıp ağlamıştı; darbe indiren pek çok yumruk, hedefi olan kafanın yana çekilmesiyle boğumlarını incitmişti. Pek çok ağzı kanlı çocuk

dövüşerek açık avluya geri dönmüş, oğlanların oluşturduğu binlerce sallanan piramit, en üstteki sarmaşıklara tutunurken çökmüştü.

Avluya uzun güney dershanesinin hemen altındaki bir tünelden giriliyordu. Bu tünele açılan kapak şeklindeki kapıya bir merdivenden iniliyordu. Eski ve eğretilerle kaplı olan tünel şu anda kızıl taşlı avluya, oyun alanlarına doğru koşturmakta olan bir çocuk ordusunun gürültüsünü vahşice yankılıyordu.

Ama Öğretmenler Odası'ndaki üç adam enerjilerinin artmasıyla değil, azalmasıyla rahatlıyordu.

Odaya öğretmenlerin koridorundan girmek sıradışı bir atmosfer değişimine katlanmak demekti. Bu, berrak ve beyaz bir suda yüzen birinin kendini birden çorba denizinde çirpınırken bulmasına benziyordu. Havadaki çeşitli kokuların (bunlara bayat tütün, tebeşir, çürük tahta, mürekkep, alkol ve hepsinden öte, yaş kösele kokusu dahildi) yanı sıra odanın renkleri de hiç iç açıcı değildi. Duvarlar at derisindendi. Bunun rengi kahverengilerin en iç karartıcısıdır. Bu kötü etkiyi sadece yer yer saplanmış raptiyelerin başlarının donuk parıltısı hafifletiyordu.

Kapının sağında resmi giysiler olan kara cüppeler asılı duruyordu ve eski püsküydüler.

Üç öğretmenden o sabah odaya ilk geleni Opus Fluke idi. Bunun sebebi odadaki tek koltuğu kapmaktı. Opus Fluke ders verdiği –ya da veriyor gibi yaptığı– sınıftan resmi saatten en az yirmi dakika önce çıkardı, sırf bu koltuğu kapmak için. Kadrolular arasında “Fluke’un Beşiği” olarak bilinen bu koltukta oturmaktan çok uzanırdı. Aslında bu mobilyayı –ya da tembellik sembolünü– aşındırıp şeklini öyle bozmuştu ki, at kılından dokunmuş o dalgalı kumaştan kratere kendisinden başka kim otursa büyük bir tehlikeye atılmış olurdu.

Bay Opus Fluke sabah teneffüsünün ve daha sonraki yemek arasının gündelik hazlarına çok değer verirdi. Bu vakitlerde Öğretmenler Odası'nın tavanını kaplayan tütün dumanı tabakasına bizzat katkıda bulunurdu. Öyle ki, sadece döşeme tahtalarının tutuştuğu değil, bu büyük yangının kaynağının döşemeyle beş derecelik bir açıyla yatan Bay Fluke olduğu, ya da en azından adamın oksijensizlikten boğulduğu sanılabilirdi. Ama o sırtüstü yatarken yanan tek şey piposundaki tütün olurdu. Beyaz duman halkaları geniş, kaslı ve ince dudaklı ağızından (iri ve cana yakın bir kertenkelenin ağızına benziyordu) yükselirken kendisinin ve başka insanların nefes borularına karşı öylesine acımasızca bir kayıtsızlık sergilerdi ki, insanın bu adamın nasıl sümbüllerle ve genç kızlarla aynı dünyada yaşadığına şaşası gelirdi.

Başını epey geriye atmıştı. Uzun, çıkık çenesi bir ekmek somunu gibi tavana dönüktü. Kederli gözleri yeni bir duman halkasının dalgalanarak tavana yükselip oradaki büyük dalgalara karışmasını izliyordu. Opus Fluke'un tembelliğinde, korkunç sakinliğinde bir olgunluk vardı.

Opus Fluke'un Öğretmenler Odası'ndaki iki arkadaşından daha genç olanı, Perch-Prism, uzun ve mürekkep lekeli bir masanın kenarına kaygısızca tünemişti. Bu eski mobilyanın üstünde ders kitapları, mavi kalemler, tebeşir parçaları, beyaz küller ve tütün artıklarıyla dolu pipolar, bir çorap, çok sayıda mürekkep şişesi, bir bambu baston, bir beyaz zambak havuzcuğu, bir güneş sistemi haritası (eskiden bir şişe asitle yapılan bir kaza yüzünden çoğu yanmıştı), ayaklarına inı başlı küçük çiviler geçirilmiş doldurulmuş bir karabatak (bu çivilerin kuşun dik durmasına hiç faydası yoktu), soluk bir yerküre modeli (üstüne, ekvatorun hemen altından Kuzey Kutup dairesine dek sarı tebeşirle, kargacık burgacık harflerle "*Perşembe Slypate'i Bastonla Döv*" yazılmıştı),

çok sayıda liste, bildiri, talimatname, “*Cupid Catt’in Şaşırtıcı Maceraları*” isimli bir roman ve en azından bir düzine yüksek, parlak renkli elyazması kitap yığını bulunmaktaydı.

Perch-Prism masanın öteki ucunda kendine küçük bir yer açmış, kollarını kavuşturmuş oturuyordu. Ufak tefek, tom-bulca bir adamdı. Her hareketinde, her sözünde iddiacılık vardı. Burnu domuz burnuna benziyordu. Düğmeye benzeyen kara gözleri korkunç bir dikkatle bakıyordu. Gözlerinin etrafındaki halkalar ellisinin altında olduğuna ilişkin herhangi bir kanıyı daha doğar doğmaz boğup öldürüyordu. Ama yaşı sadece birkaç saatmiş gibi görünen burnu gözlerin etrafındaki halkanın yarattığı izlenimi silmek ve Perch-Prism’i genç göstermek için elinden geleni yapıyordu.

Opus Fluke en sevdiği koltukta oturuyordu. Perch-Prism masanın kenarına tünemişti. Ama Öğretmenler Odası’ndaki üçüncü adam, meslektaşlarının tersine bir işle meşgul gibiydi. Şömine rafının üstündeki küçük bir tıraş aynasına bakıyordu. Dumanın içinden geçebilen ışığı alabilmek için başını hafifçe yana eğmişti. Bellgrove dişlerini inceliyordu.

Yakışıklı sayılırdı. Koca bir kafası vardı. Alnı ve burun kemeri inkâr edilemeyecek kadar soylu düz, tek bir çizgiyle iniyordu. Çenesinin uzunluğu alnıyla burnunun toplam uzunluğu kadardı ve profilden bakıldığında bunların tam paralelindeydi. Aslan yelesine benzeyen kar beyazı saçıyla bükük bir kâhine benziyordu. Ama gözleri hayal kırıklığına uğrattıydı. Diğer yüz hatlarının vaatlerini gerçekleştirmek için hiçbir çabada bulunmuyorlardı. Oysa düşsel alevlerle parlarsalar bu izlenimi tamamlayacaklardı. Bay Bellgrove’un gözleri hiç parlamıyordu. Oldukça küçüktüler. Renkleri iç karartıcı bir gri-yeşildi. Oldukça ifadesizdiler. Onları görünce bu muhteşem profili sahte olarak görüp öfkelenmek kolaydı. Yüzünün en kötü yanı dişleriydi. Çürük ve çarpıktılar.

Perch-Prism büyük bir hızla kol ve bacaklarını öne uzat-

tı ve geri çekti. Aynı anda iri ve parlak siyah gözlerini kapadı ve küçük, oldukça ciddi ifadeli ağzını olabildiğince açıp esnedi. Sonra ellerini yanındaki masaya vurdu. Sanki “İnsan burada bütün gün oturup hayal kuramaz!” demek istiyordu. Alnını kırıştırdı. Cebinden küçük, zarif, iyi bakılmış bir pipo çıkardı (bunun diğerlerinin dumanlarına karşı tek savunması olduğunu uzun süre önce keşfetmişti) ve usta, hünerli parmaklarla doldurdu.

Gözlerini yarı kapayıp pipoyu yaktı. Bir domuzunkini andıran burnunun alt kısmı parıldadı. Kara ve zeki gözleri bir an gözkapakları tarafından gizlendi. Bir adamdan çok meme emen, perişan haldeki bir bebeğe benziyordu.

Piposundan üç dört hızlı nefes çekti. Sonra pipoyu küçük, düzgün ağzından çıkarıp:

“Şunu yapmasan olmaz mı?” dedi kaşlarını kaldırarak.

Koltuğuna bir sedyeymişçesine uzanan Opus Fluke sadece tembel gözlerini hareket ettirdi. Onları yavaşça, dalgınca Perch-Prism’in sorgulayıcı yüzüne çevirdi. Ama Perch-Prism’in başka birine hitap ettiğini gördü. Bay Fluke gözlerini yavaşça geri çevirdi ve arkasındaki Bellgrove’u belli belirsiz görmeyi başardı. Dişlerini dikkatle incelemekle olan o muhteşem adam görkemli bir edayla kaş çattı ve başını çevirdi.

“Neyi yapmasam olmaz mı? Açıkla lütfen evlat. Kısa konuşanlardan nefret ederim. Konuşman çanak çömleklerin kırılmasına benziyor evlat.”

“Sen kahrolası yaşlı bir ayrıntı düşkünüsün Bellgrove. Mezara girme vaktin geldi de geçiyor,” dedi Perch-Prism. “Ayrıca zekân hamile bir kaplumbağa kadar kıvrak. Tanrı aşkına dişlerinle oynamayı kes!”

Eski koltuğundaki Opus Fluke gözlerini aşağı indirdi ve uzun ağzının kenarlarını hafifçe yukarı kaldırıp dudaklarını araladı. Alaycı bir haz aldığı düşünülebilirdi, ciğerlerinden

yükselen yoğun bir duman bulutu ağzından çıkıp kar beyazı bir karaağacın şekline bürünerek yukarı salınmasa.

Bellgrove aynaya sırtını döndü ve çehresi ile sorunlu dişlerinin görüntüsünü yitirdi.

“Perch-Prism,” dedi. “Sen çekilmez bir zıpçıktısın. Dişlerimden sana ne? Bırak dişlerim bana kalsın.”

“Memnuniyetle,” dedi Perch-Prism.

“Acı çekiyorum dostum.” Bellgrove’un sesi zayıflamıştı.

“Sen bir istifçisin,” dedi Perch-Prism. “Eskiyen şeylere tutunuyorsun ama sana uygun değiller. Onları çekti.”

Bellgrove tekrar ağır kâhin kafasına büründü. “Asla!” diye haykırdı. Ama çenesini tutup acıklı bir şekilde inlemesi sözünün görkemli etkisini bozdu.

“Kesinlikle sempati duymuyorum,” dedi Perch-Prism bacaklarını sallayarak. “Sen aptal bir moruksun. Öğrencilerimden biri olsan sana günde iki kez sopa çekerdim, ta ki (bir) kaba ihmalkârlığından, (iki) çürüklere karşı olan tuhaf saplantından vazgeçene dek. Sana sempati duymuyorum.”

Bu kez Opus Fluke yoğun bulutunu çıkarırken kesinlikle sırtıyordu.

“Zavallı yaşlı kahrolası Bellgrove,” dedi. “Zavallı yaşlı Fangs!” Ve sonra kendisine özgü bir şekilde, sessizce titreterek gülmeye başladı. Boylu boyunca uzanmış ağır bedeni, kara cüppesinin içinde inip kalkıyordu. Dizlerini çenesine çekti. Kollarını çaresizce koltuğun iki yanından sarkıttı. Başını sağa sola salladı. Sanki striknin zehirlenmesinin son safhalarındaydı. Ama ne ses çıkarıyor ne de ağzını açıyordu. Sonunda spazmları hafifledi ve yüzünün doğal kum rengi geri döndüğünde (çünkü bastırılmış kahkahası sırasında koyu kırmızıya bürünmüştü) tekrar piposunu içmeye başladı.

Bellgrove odanın ortasına doğru vakur ve ağır bir adım attı.

“Demek bana ‘Kahrolası Bellgrove’ diyorsun, Bay Fluke? Demek hakkımda böyle düşünüyorsun, öyle mi? Kaba düşüncelerin bunlar demek. Aha!.. Aha!..” (Fluke’un karakteri üzerinde felsefi düşüncelere dalmış gibi yapma girişi mi tam bir başarısızlıktı. Huşu uyandıran kafasını salladı.) “Ne kaba bir insansın dostum. Hayvan, hatta bitki gibisin. Belki on beş yıl önce beni Müdür yapmayı düşündüklerini unuttun? Evet Bay Fluke, ‘düşündüklerini’. Sanıyorum senin kadroya dahil edilmen gibi trajik bir hata o sıralarda yapılmıştı. Hımm... O zamandan beri tam bir yüz karası oldun dostum, on beş yıldır yüz karası, bizim için bir yüz karası. Bana gelince, değersiz olsam da, bilmeni isterim ki senden çok daha tecrübeliyim. Sen bir kaytarıcısın dostum, kahrolası bir kaytarıcısın! Ve yaşlı bir âlime karşı saygısızlığın sadece...”

Ama yine bir sancı çenesini tutmasına yol açtı.

“Ah, dişlerim!” diye inledi.

Bay Opus Fluke bu tirat sırasında düşüncelere dalmıştı. Kendisine söylenen şeylerin tek kelimesini tekrarlayamazdı.

Ama Perch-Prism’in sesi onu kendine getirdi.

“Fluke, sevgili dostum,” dedi, “bir derse girmeye karar verdiğin o enden zamanlardan birinde –sanıyorum beşinci sınıftı– benden ‘mesane kafalı horoz’ diye bahsettin mi, bahsetmedin mi? Benden tam olarak böyle bahsettiğini işittim. Lütfen söyle. Senin edeceğin bir lafa benziyor.”

Opus Fluke uzun, çıkık çenesini okşadı.

“Olabilir,” dedi sonunda, “ama hatırlamıyorum. Hiç dinlemem.” O ani ve şiddetli nöbetlerden biri tekrar başladı; ııııı kaldıran, döndüren, çaresiz bırakan, sessiz beden kahkahası.

“Ne kullanışlı bir hafıza,” dedi Perch-Prism hızlı, zekâ yüklü, huysuz sesiyle. “Ama bu da nesi?”

Dışarıdaki koridorlardan gelen bir ses duymuştu. Bir martının yüksek, tiz, miyavlamayı andıran sesine benziyordu. Opus Fluke bir dirseğinin üstüne doğruldu. Tiz ses iyice yükseldi. Birden kapı dışarıdan ardına kadar açıldı ve karşılarında, eşikte Müdür belirdi.

ON BİR

Rakamların ya da simgelerin bir atası varsa, Deadyawn'ın bedeninde yeniden dünyaya gelmişti sanki. Deadyawn safi semboldü. Ona kıyasla Bay Fluke bile hareketli bir insandı. Deadyawn'ın dâhi olduğu düşünülürdü. Bunun tek bir sebebi vardı: Görevlerini yapması için öyle karmaşık bir şekilde vekiller atamıştı ki, asla herhangi bir şey yapmasına gerek yoktu. Arada sırada kimsenin okumadığı uzun bildirilerin sonunda yer alan imzası her zaman taklitti. Yüceliğini borçlu olduğu o dâhice vekil sistemini bile başka biri idare ediyordu.

Odaya Müdür'ün hemen arkasından ufak tefek, çilli bir adam girdi. Deadyawn'ın üstünde oturduğu yüksek, köhne bir tekerlekli sandalyeyi itiyordu. Bir bebek için yapılmış gibi görünen bu eşyanın ön kısmında bir tabla vardı. Bunun üstünden Deadyawn'ın kafasının yalnızca bir bölümü görölüyordu. Yağlanmaya fena halde ihtiyaç duyan bu tekerlekli sandalye, Deadyawn yaklaştığı zaman öğrencileri ve personeli uyarıyordu. Tekerlekleri çığlıklar atıyordu.

Deadyawn ile çilli adam tam bir zıtlık teşkil ediyordu. İkisinin de *insan* olması anlaşılmasa da bir şeydi. Ortak hiçbir yönleri yok gibiydi. Evet, ikisinin de iki bacağı, iki gözü, bir ağzı vs. vardı, ama bunlar *şekilsel* açıdan hiçbir benzerliğe sahip değildi ya da sahipleri bile bu zürafalarla gelincikle-

rin kolaylık olsun diye geniş “fauna” başlığı altında toplanmasına benziyordu.

Üstünde iki farklı yeşil tonunda Zodyak işaretleri bulunan, top grisi bir cüppe vardı. Bununla gelişigüzel sarmalanmış bir paket gibiydi. İşaretlerin hiçbiri kıvrımlar ve buruşuklar yüzünden doğru dürüst görünmüyordu, sol omzundaki Yengeç burcununki dışında. Deadyawn neredeyse uykuda gibiydi. Bacaklarını altında kıvrırmıştı ve kucığında bir sıcak su şişesi vardı.

Yüzünde, iki gün arasındaki tek farkın takvim sayfalarında yer aldığını bilen birinin teslimiyetçi ifadesi vardı. Ellerini önündeki tablaya, çene hizasında gevşekçe koymuştu. Odaya girerken tek gözünü açtı ve dumanın içine dalgın dalgın bakındı. Görmek için acelesi yoktu. Birkaç dakika sonra önündeki üç belirsiz şekli seçmekten tamamen memnundu. Bu üç şekil –Opus Fluke, Perch-Prism ve Bellgrove– tek sıra halinde duruyordu. Opus Fluke bir girdaptan kurtulurcasına mücadele verdikten sonra beşiğinden kalkmayı başarmıştı. Üçü de sandalyesinde oturan Deadyawn’a bakıyordu.

Deadyawn’ın yüzü yağlı bir hamur lokması gibi yumuşak ve yuvarlaktı. Sanki ardında kemik, kafatası yok gibiydi.

Bu nahoş görüntüye aynı ölçüde nahoş bir mizacın eşlik ettiği sanılabilirdi. Neyse ki bu doğru değildi. Ama bakış açısında paralel bir kemiksizlik vardı. İçinde hiç sertlik yoktu, ama bu bir zayıflık değildi. Sadece karakter yoksunluğuuydu. Çünkü onun gevşekliği olumlu bir nitelik değildi, eğer denizanaları bilinçli olarak tembel değilse.

Bu aşırı dalgınlık havası, boş ve kimsenin dikine gitmeden ayrı durma edası neredeyse korkutucuydu. Ateşli, ıttukulu insanları acizleştiren, onlara her geçen gün solu-
canlara yem olmaya biraz daha yaklaşırlarken neye o kadar çok bedensel ve ruhsal enerji harcadıklarını merak ettiren

türden bir kayıtsızlıktı bu. Deadyawn mizacı ya da mizaç-sızlığı sayesinde, bilgelerin arzuladığı şeye bilmeden eriş-mişti: Dengeye. Onun durumunda bu denge var olmayan iki sığın arasında kurulmuştu. Ama yine de dengedeydi, hayali bir destek noktasının üstünde olsa da.

Çilli adam yüksek sandalyeyi odanın ortasına kadar it-mişti. Teni bir böceğinkini andıran küçük, kemikli kafası-nın üstünde öyle gerilmişti ki, çilleri normal boyutlarının iki misline çıkmıştı. Yüksek sandalyenin tekerleklerinin ardından neşeyle bakarken havuç rengi yağlı saçı pırıl pı-rıl parlıyordu. Saçı küçük kemikli böcek kafasının tepesine yapıştırılmış, yan taranmıştı. At derisinden duvarlar duma-nın içinde her tarafa yükseliyor ve koku yayılıyordu. Koyu kahverengi derinin üstünde birkaç raptiye parlıyordu.

Deadyawn kollarından birini yüksek sandalyenin yanın-dan sarkıttı ve gevşek işaretparmağını oynattı. “Sinek” (çilli cücenin lakabı buydu) cebinden bir kâğıt parçası çıkardı. Ama bunu Müdür’e vermek yerine sandalyeye sıradışı bir çeviklikle tırmanıp Deadyawn’ın kulağına haykırdı: “Daha değil! Daha değil! Burada sadece üç tanesi var!”

“Nasıl?” dedi Deadyawn, boş bir sesle.

“Burada sadece üç tanesi var!”

“Hangileri?” dedi Deadyawn, uzun bir sessizlikten sonra.

“Bellgrove, Perch-Prism ve Fluke,” dedi Sinek, bir sine-ğinkini andıran, tiz sesiyle. Dumanın içindeki üç adama göz kırptı.

“Yetmezler mi?” diye mırıldandı Deadyawn. Gözleri ka-palıydı. “Benim kadromda... değıller mi?..”

“Kesinlikle evet,” dedi Sinek. “Kesinlikle evet. Ama efendim, emriniz kadronun tamamına yönelik.”

“Neydi unuttum. Hatırlat...”

“Hepsi yazılı,” dedi Sinek. “İşte burada efendim. Tek yapmanız gereken okumak efendim.” Ve küçük, kıvıllı saçlı

adam üç öğretmeni yine son derece içten bir göz kırpmayla onurlandırdı. Taçyaprağını andıran, balmumu rengi gözkapığının parlak gözünün üstünde titreşmeden, imalı bir şekilde kapanıp açılmasında müstehcen bir şey vardı.

“Bellgrove’a verebilirsin. O vakti gelince okur,” dedi Deadyawn, sarkan ellini kaldırıp önündeki tablaya koyarak ve yavaşça sıcak su şişesini okşayarak. “Bak bakalım neredeler.”

Sinek sandalyeden inip onun gölgesinin içinden çıktı. Odayı tez, küstahça adımlarla, başını ve kalçasını epey geriye atarak geçti. Ama kapı, o daha ulaşmadan açıldı ve içeri iki öğretmen girdi. Biri Flannelcat’ti. Kucağı egzersiz kitaplarıyla, ağzı da keraviye kekiyle doluydu. Yanındaki adamın, Shred’in kucağında bir şey yoktu, ama onun da kafası kendisinin dışında herkesin bilinçaltına ilişkin teorilerle doluydu. Shrivell adlı bir arkadaşı her an gelebilirdi. Onun kafası Shred’inin tersine sadece kendi bilinçaltına ilişkin teorilerle doluydu.

Flannelcat işini ciddiye alır ve sürekli çalışırdı. Çocuklar ve meslektaşları ona kötü davranırdı. Yapıyı işlerin çoğu lark edilmiyordu, ama yine de onları yapmalıydı. Görev duygusu sağlığını büyük bir hızla bozuyordu. Yüzünden hiç eksik olmayan sitem ifadesi gayretinin kanıtıydı. Öğretmenler Odası’na hep geç geldiğinden hiç boş sandalye bulamazdı. Sınıflarına da hep öğrencilerden önce girerdi. Acelesi varken hep cüppesinin kollarının birbirine bağlanmış olduğunu ve Öğretmenler Odası’nın masasında peynirinin yerine sabun parçaları konulmuş olduğunu fark ederdi. Bunları kimin yaptığını ya da onlardan nasıl sakınacağını bilmiyordu. Bugün, Öğretmenler Odası’na kucağında kitaplar ve ağzında keraviye kekiyle girerken her zamanki gibi telaşlı ve şaşkıındı. Müdür’ün tepesinde bulutların arasında Zeus gibi yükseldiğini görmek onu sakinleştirmede elbet-

te. Şaşırınca keraviye keki nefes borusuna kaçtı, kucagında akordeon gibi durmakta olan okul kitapları kaydı ve büyük bir gürültüyle, bir çağlayan gibi yere düştü. Bunu takip eden sessizlikte acılı bir inilti duyuldu, ama bu ses çenesini tutan Bellgrove'dan geliyordu. Soylu başını sağa sola sallıyordu.

Shred rahat adımlarla kapıdan uzaklaştı ve Deadyawn'a hafifçe eğilip selam verdikten sonra Bellgrove'un düğmelerini ilikledi.

"Acı mı çekiyorsun Bellgrove, dostum? Acı mı çekiyorsun?" diye sordu. Ama sesi sert, sinirli, sorgulayıcıydı; içinde ancak bir vampirin göğsünde yer alabilecek kadar sempati vardı.

Bellgrove lordvari başını hafifçe, hoşnutsuzca kaldırdı, ama yanıt vermeye tenezzül etmedi.

"Diyelim ki acı çekiyorsun," diye devam etti Shred. "Bu hipotezi temel alalım: Bellgrove'un, altmış-seksen yaşları arasındaki bir adamın acı çektiğini. Veya daha doğrusu, acı çektiğini sandığını. Kesin konuşmak gerek. Bir bilim adamı olarak kesinlikte ısrar ediyorum. Pekâlâ, şimdi ne yapmalıyız? Tabii ki sözümona acı çeken Bellgrove'un aynı zamanda bu acının dişlerinden kaynaklandığını düşündüğünü göz önüne almalıyız. Bu çok saçma tabii, ama yine de kesinlikle göz önüne alınmalı. Neden? Çünkü sembolik. Her şey semboliktir. Kendi başına bir 'şey' yoktur. Her şey sadece kendisi de bir sembol olan bir başka şeyin sembolüdür, o kadar. Düşünüş tarzıma göre onun dişleri, çürük olsalar da sadece hastalıklı bir zihnin sembolü."

Bellgrove hırladı.

"Peki niye zihni hastalıklı?" Bellgrove'un cüppesini sol omzunun hemen altından tuttu ve başını kaldırıp tepesindeki iri kafayı inceledi.

"Ağzın seğiriyor," dedi. "İlginç... çok ilginç. Herhalde bilmiyorsun ama annenin kanı bozuktu. Çok bozuktu.

Veya başka bir seçeneğe göre rüyada gelincikler görüyor-sun. Ama önemi yok, önemi yok. Geri dönelim. Nerede kalmıştık? Evet, evet, dişlerinde –semboller demiştik– değil mi? Hastalıklı bir zihnin sembolleri. Şimdi, acaba nasıl bir hastalık? Bütün mesele bu. *Nasıl* bir hastalık dişlerini böyle etkileyebilir? Ağzını aç lütfen...”

Ama zaten kıt olan sabır ve nezaket stoğu yeni bir sancı tarafından tüketilmiş olan Bellgrove bir tepsi büyüklüğünde olan çizmesini kaldırıp köreltici bir hazla Bay Shred’in ayaklarına indirdi. Çizme iki ayağı da kaplamıştı ve epey acı vermiş olmalıydı, çünkü Bay Shred’in alını kızardı ve buruştu. Ama hiç ses çıkarmadı, “İlginç, çok ilginç... herhalde sebebi annendir,” demek dışında.

Opus Fluke’un kahkahası onu çatlatıp ikiye bölmek ya da bir seste ifade bulmak dışında her şeyi yaptı.

Bu esnada kapıdan dumanlı odaya birkaç öğretmen daha girmişti. Bunlardan biri Shred’in arkadaşı, daha doğrusu yandaşı olan Shrivell’di. Çünkü Shred’in tüm fikirlerinin tam tersini benimsiyordu. Ama müritlik açısından Bay Shrivell, şu anda birbirlerine iyice sokulup (öyle ki dörtgen üniversite şapkaları birleşip kesintisiz bir yüzey oluşturmuştu) uzak bir köşeye, kumpasçılar gibi oturmuş olan üç adama kıyasla bir asiydi. Bu üçünün hiçbir kadroluya ya da “kadro” gibi soyut terimlere bağlılığı yoktu, yaşlı ve vahşi bir adam dışında. Bu sakallı kişi önemli bir mevkide değildi; ama Ölüm, Sonsuzluk, Acı (ve onun yokluğu), Gerçek gibi felsefi doğası olan her şeye ilişkin fikirlerini can kulağıyla dinlerlerdi.

Böylesine önemli konularda Efendilerinin fikirlerini benimserken meslektaşlarına karşı bir korku ve genel bir ıgneleyici tavır edinmişlerdi. Bu tavır, Perch-Prism’in onlara birçok kez zalimce belirtmiş olduğu gibi, onların yokluk teorisiyle çelişiyordu. “Niye bu kadar ıgneleyicisiniz ki?”

diyordu Perch-Prism. “Acı ya da iğne gibi şeyler yok ki.” Bunun üzerine üçü, Spiregrain, Splint ve Throd, hızla kendi aralarında konuşmaya başlarken siyah bir tente oluşturmuyorlardı. Böyle zamanlarda sakallı liderlerinin yanlarında olmasını nasıl da istiyorlardı! O bütün küstahça sorulara verilecek yanıtları bilirdi.

Bu üçü mutsuz adamlardı. Onları mutsuz kılan melankolik olmaları değil, teorileriydi. Ve işte orada oturuyorlardı. Etraflarında duman halkaları kıvrılıyordu. Gözlerini aykırı düşüncelere sahip kardeşlerinin yüzlerinde gezdiriyorlardı, inançlarına meydan okuyacaklarından korkarak.

Başka kim girmişti? Sadece züppe Cutflower, otlakçı Crust ve asabi Mulefire.

Bu arada Sinek koridorda parmak boğumlarını dişlerinin arasına almış, olabilecek en tiz ısıkları çalmaktaydı. Koridorun ucunda birkaç kişinin belirmesine bu ısıklar mı sebep olmuştu, yoksa zaten Öğretmenler Odası’na dönmekte miydiler belli değildi. Ama Sinek’in tiz müziğinin adımlarını hızlandırdığı kesindi.

Kapıya yaklaşırlarken tepelerinde duman bulutları vardı, çünkü “Fluke’un Boğucu Odası”na bakire ciğerlerle girmeye niyetleri yoktu.

“‘Esneyici’ burada,” dedi Sinek, öğretmenler cüppelerini sallandırarak yaklaşınca. Bir düzine kaş kalktı. Müdürlerini sık görmezlerdi.

Kapı, sonuncusu da girdikten sonra kapanınca deri oda gerçekten astımlı birine hiç uygun olmayan bir yer halini aldı. Burada bitki yetişemezdi (ya da çok kara kuru ve ısırarcı olması gerekirdi; toza ve susuzluğa alışkın bir kaktüs). Şakıyan bir kuş yaşayamazdı; hayır, kuzgunlar bile yaşayamazdı, çünkü duman ince, tatlı nefes borularını tıkardı. Bu atmosfer hoş kokulu meralardan, çiyle parlayan fındık ağacı korularında doğan şafaktan, dereciklerden ya da yıldızla-

rın ışığından habersizdi. Burası koyu kahverengi sisle dolu bir mağaraydı.

Sivri böcek kafası duman yüzünden güç seçilen Sinek yüksek sandalyeye tırmandı ve Deadyawn'ın uyumuş, su şişesinin de buz gibi olmuş olduğunu gördü. Minik kemikli başparmağıyla Müdür'ün kaburgalarını, tam Boğa ile Akrep'in üst üste bindiği yerden dürttü. Deadyawn uykuya dalınca başı daha da aşağı düşmüştü ve şimdi neredeyse tablaya değecekti. Bacakları hâlâ altında kıvrılıydı. Kabuğunu kaybetmiş bir yaratık gibiydi, çünkü yüzü iğrenç bir şekilde çıplaktı. Sadece fiziksel olarak değil, boş olduğu için de çıplaktı.

Sinek'in dürtmesine normal bir tepkiyle, sıçrayıp uyanaarak karşılık vermedi: Bu hayata ilgi göstermek anlamına gelirdi. Sadece tek gözünü açtı. Önce Sinek'in yüzüne, sonra da aşağısındaki cüppeliler kalabalığına baktı.

Gözünü tekrar kapadı. "Bu... adamların... burada... ne... işi... var?" Sesi yumuşak kafasından bir flama gibi yükseliyordu. "Ve benim ne işim var?" diye ekledi.

"Bütün bunlar çok gerekli," diye karşılık verdi Sinek. "Size Barquentine'in bildirisini tekrar anımsatmama gerek var mı efendim?"

"Neden olmasın?" dedi Deadyawn. "Ama sesini fazla yükseltme."

"Yoksa Bellgrove mu okusun efendim?"

"Neden olmasın?" dedi Müdür. "Ama önce şişemi doldur."

Sinek soğuk şişeyi alıp sandalyeden indi ve canlı adımlarla öğretmenlerin arasından geçip kapıya gitti. Kapıya varmadan önce odadaki sisin, ama en çok da küçük ince parmaklarının sıradışı çevikliğinin yardımıyla Flannelcat'ın eski altın saatini ve zincirini, Bay Shred'in bozuk paralarını ve Cutflower'ın işlemeli mendilini yürüttü.

Sıcak su şişesiyle geri döndüğünde Deadyawn tekrar uyumaya başlamıştı, ama onu uyandırmak için tekerlekli sandalyeye tırmanmadan önce bir kâğıt rulosunu Bellgrove'a verdi.

“Oku,” dedi Sinek. “Barquentine'dan.”

“Niye *ben*?” dedi Bellgrove. Eli çenesindeydi.

“Barquentine'in bildirilerinin canı cehenneme! Barquentine'in canı cehenneme!”

Kâğıt rulosunu açıp pencere yönünde birkaç ağır adım attı. Oraya varınca sayfayı ışığa doğru kaldırdı.

Öğretmenler grup halinde ya da tek başlarına yere oturmuşlardı. Mesela Flannelcat şömine rafının altındaki soğuk küllerin arasında oturmaktaydı. Yerli çadırları, kadınlar, tüyler ve savaş baltaları da olsa tepedeki sisin altında bir kamp kurulduğu düşünülebilirdi.

“Haydi Bellgrove! Haydi dostum!” dedi Perch-Prism. “Başla artık.”

“Klasik bir bilgin olarak,” dedi sinir bozucu Shred, “klasik bir bilgin olarak hep Bellgrove'un yedi sözcükten uzun olan cümleleri anlamadaki yetersizliği ve hüsrana uğramış bir güç kompleksinin zihnini çıkmaza sokan etkisi tarafından kösteklendiğini, esef verici bir şekilde kösteklendiğini düşünmüşümdür.”

Sisin içinde bir hırıltı duyuldu.

“*Bu mu yani? Bu mu yani? Vay canına!*”

Bu Cutflower'ın sesiydi. Uzun masanın yakın ucunda oturmuş, sıska ve zayıf bacaklarını sallıyordu. Dar, sivri uçlu ayakkabıları öyle cilalıydı ki, burunları sisin içinde fener gibi parlıyordu. Odada son yarım saattir ayaklara ilişkin başka hiçbir belirti görülmemişti.

“Bellgrove,” diye devam etti Perch-Prism'in kaldığı yerden. “Özetle dostum! Özetle! Bize özetini söyle. Şu yaşlı sahtekâr okuyamıyor mu?”

“Sen misin Cutflower?” dedi bir başka ses. “Bütün sabah seni aradım. Vay be! Ayakkabılarını ne güzel parlatmışsın Cutflower! Şu ışıkların ne olduğunu merak ediyordum! Ama gerçekten çok utanıyorum Cutflower. Gerçekten. Karım sürgünde biliyorsun; çok hasta. Ama ne yapabilirim ki? Savurganın tekiyim. Haftada bir kez bir parça çikolataya talim ediyorum. Anlıyorsun ya dostum. Sonum geldi. Veya gelmek üzere. Ama... acaba diyorum –şey– acaba sen?.. Salı gününe kadar bir şeyler... aramızda kalacak tabii, ha... ha... ha!.. İstemek ne kötü... iğrenç, falan filan... Ama gerçekten Cutflower –toynakların göz kamaştırıyor ihtiyar!– Gerçekten, eğer bana biraz...”

“Susun!” diye haykırdı Sinek ve Crust’ın sözünü kesti. Crust Cutflower’ın yapmacıklı sesinin yanından geldiğini işitene dek bir meslektaşının bu kadar yakınında oturduğunu fark etmemişti. Crust’ın sürgün ya da hasta bir karısı olmadığını herkes biliyordu. Ardı arkası kesilmeyen isteklerinin sebebinin yoksulluk değil etkileyici görünme arzusu olduğunu da biliyorlardı. Crust sürgünde dayanılmaz acılar içinde can çekişen bir eşe sahip olmanın ona romantik bir konum kazandırdığına inanıyordu. Sempatı toplamak değil, kıskanılmak istiyordu. Sürgünde ve can çekişen bir eşi olmazsa neydi ki? Sadece Crust’tı. Hepsi bu. Meslektaşları ve kendisi için Crust’tan başkası değildi. İki ayak üstünde yürüyen, beş harfli bir şey.

Ama Cutflower dumandan faydalanarak masadan usulca uzaklaşmıştı. Soluna doğru birkaç zarif adım attı ve Mulefire’in uzanmış bacağına takıldı.

“Şeytan canını alsın senin!” diye gürledi çirkin bir ses yerden. “Her kimsen, kahrolası ayaklarına lanet olsun!”

“Zavallı yaşlı Mulefire! Zavallı yaşlı domuz!” Bu başka, daha tanıdık bir sestti. Sonra bir şey kontrolsüzce titreşti, ama hiç ses duyulmadı.

Flannelcat alt dudağını ısıırıyordu. Sınıfına geç kalmıştı. Hepsi geç kalmıştı. Ama Flannelcat dışında kimsenin bundan rahatsız olduğu yoktu. Flannelcat artık sınıf tavanının mürekkepten masmavi kesildiğini biliyordu. O küçük çarpık bacaklı oğlan, Smattering heyecanla küfürler ederek masanın altında yuvarlanacaktı. Ahşap tuzaklarda sapanlar gerilecek, koku bombaları sınıfını iğrenç bir cehenneme dönüştürecek. Bütün bunları biliyor, ama hiçbir şey yapamıyordu. Kadronun geri kalanı da bunu biliyordu, ama hiçbir şey yapmak istemiyorlardı.

Siste bir ses haykırdı: “Beyler susalım lütfen, Bay Bellgrove’u dinleyelim!” Ve bir başkası... “Oh, kahretsin, dişlerim! Dişlerim!”... Ve bir başkası... “Gelincikleri düşünmeseydi!” ... ve bir başkası: “Altın saatim nerede?” ve sonra tekrar Sinek: “Beyler, susalım! Susup Bellgrove’u dinleyelim! Hazır mısınız efendim?” Sinek Deadyawn’ın ifade-siz yüzüne baktı.

Deadyawn “Neden... olmasın?” diye yanıtladı. “Neden” ile “olmasın” arasından tuhaf uzunlukta bir sessizlik olmuştu.

Bellgrove okudu:

1597577361544329621707193. Emir

Müdür Deadyawn’a ve Öğretmen Kadrosunun Elemanlarına: Tüm Hademeler, Kütüphane Müdürlerine ve diğer yetkili şahıslara,

Bugün, Yetmiş Yedinci Kont’un, yani Gormenghast Lordu Titus’ın sekizinci senesinin -----ayının ----- gününde bu şahıslara söz konusu Kont’a karşı tutumlarına, tavırlarına ve davranış ve yaklaşım yöntemlerine ilişkin bir bildiri ve uyarı verilmektedir. Şimdi akıl çağının eşiğinde olan Kont; Müdür’ü, öğretmen kadrosunun elemanlarını, hademeleri, kütüphane

müdürlerini ve diğer yetkili şahısları, soyluluğunu ima ederek, Deadyawn vs.nin harfiyen uymak zorunda olduğu kadim kanunlar çerçevesindeki görevlerini yerine getirmelerini engellemeye çalışabilir. Bu şahıslar Yetmiş Yedinci Kont'a her durumda ellerindeki diğer çocuklara davranacakları şekilde davranmalı, iltimas geçmemelidir. 77. Kont'a gelenekler, âdetler ve alışkanlıklar –ve hepsinden öte Sato hayatının her alanına ilişkin görevleri yerine getirme duygusu– aşılanmalı ve büyüdüğünde üstleneceği sorumlulukları tamamen benimsenmesi sağlanmalıdır. Kont büyüyünce, Sato'nun ayaktakımından gençler arasında geçirmiş olduğu yılların hem zihnini geliştireceği, hem insan doğası hakkındaki bilgisini artıracacağı, hem de ona dayanıklılık kazandıracacağı düşünülmektedir. Ayrıca birtakım bilgileri de öğrenmiş olacaktır ki, bunları öğretmek sizin, sayın Müdür ve öğretmen kadrosu elemanları, sizin görevini, ayrıcalığınız ve gurur kaynağınızdır.

Baylar, bütün bunları zaten biliyorsunuz ya da bilmeniz gerekir. Ama 77. Kont bu yıl sekiz yaşında olduğundan, Tören Ustası vs. olarak size sorumluluklarınızı anımsatmak istedim. Bilgilerinizi nasıl aşıladığınızı ve bunun genç Kont'un gelişiminde nasıl bir etkisi olduğunu görmek için her an istediğim sınıfı ziyaret etme yetkisine sahibim.

Sayın Deadyawn, adamlarınıza görevlerinin yüceliğini...

Ama Bellgrove birden parşömeni fırlatıp attı ve diz çöküp acıyla ulumaya başladı. Öyle ki Deadyawn uyanıp ilki gözünü de açtı.

"Ne oluyor?" dedi Deadyawn Sinek'e.

"Bellgrove acı çekiyor," dedi cüce. "Bildiriye ben bitireyim mi?"

"Neden olmasın?" dedi Deadyawn.

Flannelcat kâğıdı Sinek'e uzattı. Küllerin arasından hu-

zursuzca kalkmıştı ve daha şimdiden Barquentine'in sınıfına geldiğini, o tek bacaklı yaratığın kirli, sıvı gözlerini şu anda bile deri duvarlardan aşağı süzölmekte olan mürekkebe diktığını hayal etmekteydi.

Sinek kâğıdı Flannelcat'in elinden kaptı ve parmak boğumlarını ağzına sokup ısıık çalarak herkesi hazırladı. Islıgın sesi öyle tizdi ki yere uzanmış adamlar aynı anda doğrulup oturdu.

Sinek hızla, sözcükleri peş peşe sıralayarak okudu ve Barquentine'in bildirisini neredeyse bir solukta bitirdi.

...adamlarınıza görevlerinin yüceliğini vurgulamanızı istiyorum; özellikle de uygulamakla yükümlü oldukları törenleri sadece alışkanlık olarak gören ve kendilerini canlı kayanın üstündeki iğrenç yapışkan böceklerle ya da soluk borusunun etrafına sarılmış, Şato'nun nefesini kesen pis çitsarmaşıklarına dönüştürmüş olan şahıslara.

Tören Ustası, Âdetlerin Koruyucusu, elyazmalarının kalıtsal sorumlusu Barquentine adına imzalayan

Steerpıke (Kâtip).

Biri bir fener yakmıştı. Masanın üstünde dururken pek işe yaramıyor, ama doldurulmuş karabatağın göğsünü loş bir ışııkla aydınlatıyordu. Bir yaz günü öğle vakti lambaya ihtiyaç duyulması utanç vericiydi.

"Sen çitsarmaşıklarıyla sarılmış iğrenç bir yapışkan böceksin dostum," dedi Perch-Prism Bellgrove'a. "Bu bildirinin senden bahsettiğinin farkında mısın? Bir ihtiyar için ileri gittin. Çok fazla. Seni görevden aldıklarında ne yapacaksın dostum? Nereye gideceksin? Seni seven kimse var mı?"

"Oh, kahretsin!" diye haykırdı Bellgrove. Sesi öyle yük-

ses ve kontrolsüzce çıkmıştı ki Deadyawn bile gülümsedi. Belki bir insan yüzünün alt kısmında beliren en hafif, belirsiz gülümsemesiydi bu. Gözleri kesinlikle gülümsememişti. Süt fincanı tabakları gibi boştular. Ama ağzının bir kenarı, bir alabalığın soğuk dudağının yapacağı şekilde yukarı kıvrıldı.

“Bay... Sinek...” dedi Müdür, silinen gülümsemesinin hayaleti kadar uzaktan gelen bir sesle. “Bay... Sinek... seni... virüs... neredesin?”

“Buyurun efendim?” dedi Sinek.

“Bu... Bellgrove... muydu?”

“Evet efendim,” dedi Sinek.

“Peki... o... bugünlerde... nasıl?”

“Acı çekiyor,” dedi Sinek.

“Çok... mu?”

“Sorayım mı efendim?” dedi Sinek.

“Neden... olmasın?..”

“Bellgrove!” diye seslendi Sinek.

“Ne var kahrolası?” dedi Bellgrove.

“Müdür sağlığını soruyor,” dedi Sinek.

“Benim mi?” dedi Bellgrove.

“Senin,” dedi Sinek.

“Efendim?” dedi Bellgrove, sesin geldiği yöne bakarak.

“Yaklaş...” dedi Deadyawn. “Seni... göremiyorum... zavallı... dostum.”

“Ben de sizi göremiyorum efendim.”

“Elini... uzat... Bellgrove. Bir... şey... hissedebiliyor... musun?”

“Bu ayağınız mı efendim?”

“Evet... gerçekten... de... ayağım... zavallı... dostum.”

“Evet efendim,” dedi Bellgrove.

“Şimdi... anlat bana...”

“Evet efendim?”

“İyi... değil... misin... dostum?”

“Lokal acı, efendim.”

“Alt... çenen... olabilir... mi?..”

“Evet efendim.”

“Tıpkı... eski... günlerdeki... gibi... Sen... hırslıyken... ideallerin... varken... Bellgrove... Hepimiz... senden... umutluyduk... Hatırlar... gibiyim.” (Lapayı çağrıştıran, korkunç bir kahkaha duyuldu.)

“Evet efendim.”

“Hâlâ... sana... inanan... kimse... var... mı... zavallı... zavallı... dostum?”

Yanıt gelmedi.

“Haydi ama... haydi ama. Kaderine içermek sana yakışmaz. Kızarmış... ve... sarı... yaprak... üstüne... tartışmak. Oh... hayır... benim... zavallı... Bellgrove’um... sen... olgunlaştın. Belki... fazla... olgunlaştın. Kim... bilir? Hepimiz... zamanla... kötüye... gideriz. Görünüşün... hâlâ... aynı... mı... aşağı... yukarı... dostum?”

“Bilmiyorum,” dedi Bellgrove.

“Yorgunum,” dedi Deadyawn. “Burada... ne... yapıyorum? O... virüs... Bay... Sinek... nerede?”

“Buyurun efendim!” diye, tüfek patlamasını andıran bir haykırış duyuldu.

“Beni... buradan... çıkar. Dinginliğe... götür. Bay Sinek... Yumuşak... karanlığa... götür...” (Sesi yükselip korkunç bir şekilde tizleşmişti. Hâlâ boş ve tonsuz olsa da içinde hayat tohumları vardı.) “Beni...” (diye haykırdı) “altın... boşluğa... götür.”

“Hemen efendim,” dedi Sinek.

Birden sanki Öğretmenler Odası’na aç martılar doldu. Ama çığlıklar yüksek sandalyenin yağlanmamış tekerleklerinden geliyordu. Bunlar yavaşça dönmekteydi. Flannelcat birkaç yoklamadan sonra kapı kolunu buldu ve kapıyı

ardına kadar açtı. Dışarıdaki koridorda bir ışık parlıyordu. Duman halkaları bu ışıktaki kıvrılıyordu. Biraz sonra Deadyawn'ın köhne yüksek sandalyenin tepesindeki bir çuvalı andıran fantastik silueti, gıcırtilar eşliğinde odadan çıktı: Yüksek, kara, canlı bir darağacı gibi.

Tekerleklerin çıgıllıkları giderek hafifledi.

Bir süre sessizlik oldu. Odadaki kimse Müdür'ün sesindeki o tiz tınıyı daha önce işitmemişti. Bu onları ürpertmişti. Onun bu kadar uzun ya da mistik bir şekilde konuştuğunu da ilk kez işitiyorlardı. Onda uzun süredir kabullendikleri hiçliğin dışında bir şeyler olduğunu düşünmek dehşet vericiydi. Ancak düşünceli sessizliği sonunda bir ses bozdu.

"Gerçekten çok tatsız bir 'eğlence'," dedi Crust.

"Biraz ışık, Tanrı aşkına!" diye haykırdı Perch-Prism.

"Saat kaç acaba?" diye sızlandı Flannelcat.

Biri şöminede ateş yakmıştı. Odunları tutuşturmak için Flannelcat'in yerden toplayamadığı kitaplarını kullanmıştı. Bunların tepesine dünya küresini yerleştirmişti. Bu küre ince tahtadan olduğundan birkaç dakika sonra mükemmel bir aydınlık yaymaya başlamıştı. Büyük kıtalar büzülüp dökülüyor, okyanuslar kabarıyordu. Renkli yüzeye tebeşirle yazılmış olan, Slypate'in bastonla dövüleceği hatırlatması silindi ve beraberinde çocuğun çekeceği cezayı da götürdü. Çünkü Mulefire bunu hiç anımsamadı ve Slypate de ona hiç hatırlatmadı.

"Tanrım, Tanrım!" dedi Cutflower. "Müdür'ün bilinçaltı kendini çok düşünmüyorsa kör olayım!.. Kör olayım! Neler oluyor neler. Vay canına!"

"Beyler, saat kaç? Lütfen söyler misiniz?" dedi Flannelcat, yerde el yordamıyla egzersiz kitaplarını arayarak. Bu sahne sinirini bozmuştu ve yerden toplayabildiği kitapları düşürüp duruyordu.

Bay Shrivell kitaplardan birini ateşten çekip aldı ve yan-

mayan bir ucundan tutarak bir anlığına saatin önünde salladı.

“Kırk dakika kalmış,” dedi. “Gitmeye değmez... yoksa değer mi? Ben şahsen...”

“Ben de!” diye haykırdı Cutflower. “Sınıfım çoktan yanmamış ya da su baskınına uğramamışsa bana aptal diyebilirsiniz!”

Bu fikir hemen hepsinin aklından geçmiş olmalıydı, çünkü Opus Fluke dışındaki herkes kapıya akın etti. Opus Fluke eski, yüksek arkalı koltuğunda kaldı. Somuna benzeyen çenesini tavana doğrultup, gözlerini kapadı. Ağzının çizgisi hem budalaca, hem de tembelceydi. Birkaç dakika sonra, koridor duvarlarına sürtünen yirmi kadar cüppenin boğuk fısıltısını yirmi kadar kapı kolunun çevrilmesinin sesi ve Gormenhast öğretmenlerinden her birinin kendi sınıflarına girmesi takip etti.

ON İKİ

Ufuktan ufuğa uzanan bir bulut tabakası, altındaki havayı hareketsiz kılmıştı. Sanki birbirini ittiren dünya ve gökyüzü havayı ezip soluğunu kesmişti. Kesintisiz bulut tabakasının pürüklü alt yüzeyinin altındaki hava, göğü sualtıymış gibi gösteren tuhaf bir ışık oyunu yüzünden, kendini Gormenhast'ın kuru sırtından yeterince yansıtarak, bulutların yarı-içindeki unutulmuş bir taş terasta titreyerek duran balıkçılları huzursuz ediyordu.

Bu taş terasa çıkan taş merdiven sarmaşıklar, sürünen bitkiler ve yabani otlar tarafından kaplanıp gözden kaybolmuştu. Şu anda sağ olan kimse taş terası kaplayan siyah yosunlara basmamış ya da ufak kulelerle çevrili meydanın

kenarında, balıkçılarla küçük kargaların dövüştüğü ve gün ışığının, yağmurun, ayazın, karın ve rüzgârların sırayla yıpratmış yerleri gezmemiştir.

Eskiden bu terasa bakan büyük bir çift kanatlı pencere vardı. Bu pencere artık yoktu. Ortalıkta kırık cam, demir ya da çürük tahta parçaları görülüyordu. Yosunlarla sürenge bitkilerin altında belki daha eski, çürümüş tabakalar bulunmaktaydı. Ama uzun pencerenin durduğu yerde boş, karanlık bir salon hâlâ varlığını sürdürüyordu. Korunmasız ağzını terasın iç eşiğinin yarısına kadar açmıştı. Bu mağaramsı açıklığın her iki tarafında, duvarda, birbirinden oldukça uzakta, bir zamanlar destek pencereleri olan delikler bulunmaktaydı. Salon balıkçılarla doluydu ve bunlar huşu uyandırıcı bir hava veriyordu. Balıkçılar yavrularına burada bakıyor, onları yetiştiriyorlardı. Burada balıkçılar çoğunlukta olsa da bazı girintilerde ve oyuklarda kutsal geleneğe uygun olarak balaban kuşları da barınıyordu.

Eski zamanların âşıklarının bir zamanlar içinde unutulmuş müziklerin unutulmuş ölçülerine uyarak adım attığı, durduğu ve döndüğü bu salon kireç beyazı dallarla kaplıydı. Bazen batan güneş ufka yaklaşırken huzmelerini salona eğik gönderiyordu ve bunlar kabaca yapılmış yuvaları aydınlatırken döşemedeki beyaz dalların oluşturduğu bir ağ, benekli mercanlar gibi alev alev parlıyordu. Bazı yerlerde (mevsim baharsa) soluk mavi-yeşil bir yumurta bir mücevher gibi ışıltıyor ya da uzun boyunlarını pencereye doğru uzatan, sıska bedenleri toz kaplı balıkçı yavrularıyla dolu bir yuva, batı güneşinin ışınlarıyla aydınlatılmış bir tiyatro sahnesi gibi görünüyordu.

Akşamüstünün güneş ışınları yıpranmış döşemede gezinip, çürümüş bir şömine rafının yanında durmakta olan bir balıkçının uzun, parlak tüylerini aydınlattı. Sonra yanında, gölgelerin içindeki bir kuşun alnı beyaz beyaz parladı...

Ve sonra, ışık salonu geçerken bir oyukta birden balaban kuşlarının çeşitli çizgileri ve benekleri ve kırmızı-sarı renkleri dans etmeye başladı.

Akşam karanlığı çökerken duvarlardaki yeşilimsi ışık güçlendi. Çok uzakta, çatıların, Gormenghast'ın dış surunun, bataklıkların, kırın, nehrin, ormanlık ve çalı kaplı tepelerin, tam keşfedilmemiş arazilerin uzak puslalarının ardında, Gormenghast Dağı'nın pençe şeklinde zirvesi yeşim bir oyma gibi parlıyordu. Yeşil havada balıkçılar uykularından uyandı. Karanlığın yoğunlaştığını gören ve ebeveynlerinin az sonra avlanmaya gideceğini bilen gençlerin tuhaf takırtıları salondan yayıldı.

Kubbeli tavanı, eskiden üstünde altın sarısı ve yeşil renklerin bolca kullanıldığı bir resim bulunsa da, şimdi sadece boya parçalarının güve kanatları gibi sarktığı kara, dağılma sürecindeki bir yüzey olan bu salonda kuşlar kalabalık olsalar da, yine de her kuş salondan terasa çıkarken yalnız görünüyordu: Her balıkçıl, her balaban birer münzeviydi. İnce koltuk değneklerini andıran bacaklarıyla ağır ağır yürüyorlardı.

Birden tatlı kaburgalarında yankılanan seslerle akşam karanlığında havalandılar. Bir grup balıkçıl, boyunlarını geriye kıvrımış, geniş ve yuvarlak kanatlarını çırparak sakın sakın uçuyordu. Sonra bir başkası, sonra bir başkası... Sonra bir gece balıkçılı korkunç ve tüyler ürpertici bir şekilde gakladı. Bu, bulutların arasından döne döne Gormenghast'ın üstünde müthiş bir yüksekliğe boğalar gibi böğürerek çıkan bir çift balabanın son derece sıradışı cıglığından bile daha dehşet vericiydi.

Teras yeşilimsi karanlıkta uzanıyordu. Pencereleer çukurlara boş boş bakıyordu, ama tüylü olmayan hiçbir şey hareket etmiyordu. Ve orada yüz senedir rüzgârlar, dolu fır-

tınaları, bulutlar, yağmur suları ve kuşlar dışında hiçbir şey hareket etmemişti.

Gormenghast Dağı'nın pençe şeklindeki, yüksek, yeşil zirvesinin altında uzanan engin bataklıklar birden gerginleşmiş, tetikte olmaya başlamıştı.

Kuşların her biri kendine ait su birikintisinin içinde hareketsiz duruyordu. Gözleri parlıyordu. Hançer şeklindeki gagaların ölümcül darbesi için başlarını geriye atmışlardı. Birden bir gaga karanlık suya dalıp çıktı. Ölümcül ucunda bir balık çırpınıyordu. Bir an sonra balıkçıl yüce, saygın, ağırbaşlı bir edayla uçmaktaydı.

Bu uzun gecelerde bu kuşlar bazen gagalarından kurbağa, su faresi, semender ya da zambak goncaları taşıyarak dönerlerdi.

Ama şimdi teras boştu. Bataklıklarda her balıkçıl yerini almıştı. Hareketsizdi ve bıçağını daldırmaya hazırды. Salondaki kuş yavruları da o anda bir şekilde hareketsizdi.

Bulutlarla yeryüzü arasındaki havanın cansızlığında garip bir uğursuzluk vardı. Yeşil, koyu ışık her şeyin üstünde geziniyordu. Salonun girişine, sessizliğin hüküm sürdüğü yere sürünerek varmıştı.

İşte o zaman bir çocuk belirdi. Oğlan mıydı, kız mıydı, yoksa bir elf miydi, anlamaya zaman yoktu. Ama zarif hatları bir çocuğunkiymi ve canlılığı da sadece bir çocukta olabilirdi. Kısa bir an boyunca terasın öteki ucundaki ufak bir kulede durdu. Sonra gitti, ardında sadece hayatlarla dolup taşan, bir fındık dalı gibi ufak ve ince yapılı bir şeyin izlenimini bırakarak. Kulenin ötesindeki karanlığa doğru hoplamış (çünkü yaptığı hareket atlamaktan ya da sıçramaktan çok hoplamaydı) ve neredeyse geldiği gibi çabucak ortadan kaybolmuştu. Ama o hayalet çocuğun belirdiği anda bir esinti can çekişen hava duvarını kırıp Gormenghast'ın gövdesinin ince, sert belkemiğinde neşeli ve vahşi bir yara-

tık gibi gezinmişti. Soluk bayraklarla oynamış, kemerlerin altından hızla geçmiş, küçük bir şeytan gibi ıslık çalarak, spiraller çizerek boş kulelere ve bacalara tırmanmış, en sonunda da beşgen bir çatıdaki tırtıklı bir yarıktan içeri dalmıştı. Burada etrafı sert ifadeli portrelerle çevrilmişti; örümcek ağlarıyla kaplı yüz tane sararmış yüzle. Taş döşemedeki bir ızgaraya doğru çekilmiş ve buna, yerçekimi kanununa ve aşağı inmenin mavi heyecanına boyun eğmişti. Yedi kat boyunca türküler söyleyerek indikten sonra birden kumru grisi bir ışığın aydınlatığı bir salona girmiş ve Titus'ı bir hava ilmiğiyle sarmıştı.

ON ÜÇ

Üç müridi Spiregrain, Throd ve Splint'i metafiziksel ağına bir daha kurtulamayacakları şeklinde düşürmüş olan yaşlı, yaşlı adam sanki görünmez bir bastonun hayalet sapına tutunuyormuşçasına öne eğildi. Yüzüstü düşmemesi şaşırtıcıydı.

“Koridorun bu kısmı hep esintilidir,” dedi. Beyaz saçları omuzlarına düşüyordu. Elleriyle kalçalarına vurduktan sonra onları tekrar havaya, hayali bastonun olduğu yere koydu. “İnsanı mahveder, perişan eder, gölgeye dönüştürür, kurtlara atar ve tabut kapağını çiviler.”

Uzun kollarını aşağı uzatıp kalın çoraplarını paçalarının üstüne çekti. Sonra ayaklarını yere vurdu, sırtını doğrulttu, tekrar iki büküm oldu ve ardından koridora kin dolu bir bakış fırlattı.

“Kirli, rüzgârlı bir yer. Anlamsız. İnsanı yavaş yavaş öldürür,” dedi. “Yine de,” dedi beyaz saçlarını sallarken, “bu doğru değil. Ben esintilere inanmam. Üşüdüğüme inan-

mam. Hiçbir şeye inanmam! Ha, ha, ha, ha, ha! Mesela seninle hemfikir olamam.”

Yanındaki adam daha gençti. Uzun yanakları, çökük avurtları vardı. Başını bir *top kuyruğu* gibi yana eğdi. Sonra “Devam et...” dercesine kaşını kaldırdı, ama yaşlı adam suskundu. Sonra genç adam sanki ölüleri diriltircesine sesini yükseltti, çünkü bu ses oldukça tonsuz ve renksizdi...

“Hemfikir olamam demekle ne demek istiyorsunuz efendim?”

“Olamam işte,” dedi yaşlı adam öne eğilip ellerini kavuşturarak. “Hepsi bu.”

Genç adam başını kaldırıp kaşını indirdi.

“Ama daha hiçbir şey *demedim* ki. Daha yeni tanıştık, biliyorsunuz.”

“Haklı olabilirsin,” diye karşılık verdi yaşlı adam, sakalını sıvazlayarak. “Pekâlâ haklı olabilirsin. Bilemem.”

“Ama size henüz *konuşmadım* diyorum!” Renksiz sesini yükseltmişti. Genç adamın gözleri parıldamak için müthiş bir çaba sarf etti. Ama ya kavlari ıslaktı ya da hava akımı yetersizdi, çünkü tuhaf bir şekilde parıltısız kalmayı sürdürdüler.

“Henüz *konuşmadım*,” diye yineledi.

“Ah!” dedi yaşlı adam. “*Buna* bağımlı değilim.” Alçak, korkunç bir şekilde bilgece bir sesle güldü. “Hemfikir olamam, o kadar. Mesela yüzünü ele alalım. Bence yanlış, diğer her şey gibi. Hayat, bu açıdan bakınca öyle basit ki; ha, ha, ha, ha!” Hayata karşı olan tavrından aldığı bayağı haz genç adam için korkutucuydu. Genç adam kendi doğasını, melankolik ve etkisiz yüzünü, renksiz sesini, ışksız gözlerini göz ardı ederek öfkelen-di.

“*Ben de seninle* hemfikir değilim!” diye haykırdı. “Şu korkunç, yaşlı, sakat bedenini böylesine saçma bir açıyla çgmen konusunda hemfikir değilim. Beyaz sakalının çenen-

den kirli yosunlar gibi sarkması konusunda hemfikir değilim... Kırık dişlerin konusunda hemfikir değilim..."

Yaşlı adam buna bayılmıştı. Kıkırdarken karnı inip kalkıyordu... "Ama *ben* de değilim, genç adam," diye hırıldadı... "Ben değilim. Ben de bu konularda hemfikir değilim. Burada olduğum konusunda bile hemfikir değilim. Ayrıca olsaydım bile bunda hemfikir olmam gerektiği konusunda hemfikir olmazdım. Her şey gülünç denecek kadar basit."

"Kiniklik yapıyorsun!" diye haykırdı genç adam. "Aynen öylesin!"

"Yo hayır," dedi kısa bacaklı adam. "Herhangi bir şey olmaya inanmıyorum. İnsanlar bir şeyler *olmaya* çalışmaktan vazgeçse ne iyi olurdu! Sonuçta zaten oldukları şeylerin ötesinde *ne* olabilirler ki... Ya da olurlardı, ben olduklarına inansaydım?"

"Kötüsün! Kötüsün! KÖTÜSÜN!" diye haykırdı çökük avurtlu genç adam. Bastırılmış tutkuları otuz senelik kararsızlıktan sonra harekete geçmişti. "Mezarda zaten yeterince uzun süre kalacağız, seni yaşlı hayvan. Orada birer *hiç* olacağız, buz keseceğiz, işimiz bitecek! Hayat da böyle mi olmak zorunda? Hayır, hayır! Yanalım!" diye haykırdı. "Karnımızı hayatın şenlik ateşinde kaynatalım!"

Ama yaşlı filozof "Mezar, genç adam, senin hayal ettiğin gibi bir yer değildir," diye yanıtladı. "Ölülere hakaret ediyorsun genç adam. Ettiğin her pervasızca lafla bir mezarı kirletiyor, bir kabire zarar veriyor, mütevazı ölü höyüklerini çizmelerinle sakarca çığnıyorsun. Çünkü ölüm hayattır. Cansız olan sadece yaşayanlardır. Sonsuzluğun meleklerinin alacakaranlıkta tepelere geldiğini görmedin mi? Görmedin mi?"

"Hayır," dedi genç adam. "Görmedim!"

Sakallı adam daha da öne eğildi ve genç adamın gözlerine dik dik baktı.

“Ne! Sonsuzluğun meleklerini, battaniyeler kadar büyük kanatlarını görmedin mi?”

“Hayır,” dedi genç adam. “Görmek de istemiyorum.”

“Cahillere göre hiçbir şey derin değildir,” dedi sakallı ihtiyar. “Bana kinik demiştin. Nasıl öyle olabilirim ki? Ben hiçbir şey değilim. Büyük küçüğü kapsar. Ama sana şunu söyleyeyim: Şato kısır bir imge olsa da –hayat fışkırtan ağaçlar aslında hayatın yokluğunu fışkırtsa da– nisan kuzusunun aslında nisan ayındaki bir kuzudan başka bir şey olmadığı anlaşıldığında, bütün bunlar bilindiğinde ve kabul edildiğinde, o zaman, ah, o zaman” –şimdi sakalını çok hızlı sıvazlamaya başlamıştı– “Ölüm’ün muhteşem diyarının sınırına gelmişsin demektir. Orada her şey iki kat hızlı hareket eder; renkler iki kat parlaktır; aşk iki kat harikadır ve günah iki kat zevklidir. Kişinin Hemfikir Olmaya ancak Diğer Taraf’ta başlayabileceğini görmemek için insanın iki kat kör olması gerekir. Ama burada, burada...” –ellerini sanki yeryüzündeki dünyayı kovalamak istercesine salladı– “burada hemfikir olunacak *ne* var ki? Burada duyum yok, kesinlikle duyum yok.”

“Haz ve acı var,” dedi genç adam.

“Hayır, hayır, hayır. Saf illüzyonlar,” dedi ihtiyar. “Ama Ölüm’ün muhteşem diyarında Haz sınırsızdır. İlahi çayır-larda bir ay durmadan dans etmek öyle kolay olacaktır ki... öyle kolay. Ya da yanan bir kartalın üzerinde uçarken şarkı söylemek... yüreğindeki mutluluğu şarkıyla ifade etmek.”

“Peki ya acı?” dedi genç adam.

“Kendimize acıyabilmek için acıyı icat ettik,” diye karşılık verdi ihtiyar. “Ama Gerçek Acı, Diğer Taraf’taki acı, çekilmeye *değer* acı olacaktır. O Diyar’da insanın parmağını yakması gerçek bir deneyim olacaktır.”

“Peki ya *ben* senin şu beyaz sakalını yaksam, seni ihtiyar sahtekâr!” diye haykırdı genç adam. Gün boyunca ayakları-

nı sağı sola çarpıp durmuştu ve dünyevi rahatsızlıkların ne kadar geçerli olduğunu biliyordu.

“Bunu yapsan ne olur ki evladım?”

“Çeneni acıtır. Bunu biliyorsun!” diye haykırdı genç adam.

Kuramcının dudaklarında beliren küçümseyici gülümseme katlanılmazdı. Genç adam kendine hâkim olamadı. Kolunu uzatıp en yakındaki mumu aldı ve karşısında bir meydan okuma gibi durmakta olan o sakalı tutuşturdu. Sakal hemen alev aldı ve yaşlı adamın yüzündeki korku ve şaşkınlık ifadesine gerçekdışı ve teatral bir nitelik kazandı. Bu nitelik, dünyevi olmasına karşın son derece gerçek olan acıyı yalanlıyordu. İhtiyar bu acıyı önce çenesinde, sonra da yüzünün yan taraflarında hissetti.

Yaşlı boğazından tiz ve korkunç bir çığlık yükseldi. Koridor birden insanlarla doldu. Sanki içeri girmek için bu işareti beklemişlerdi. İhtiyarın başına ve omuzlarına ceketler atıldı ve alevler söndürüldü. Ama bu arada çokluk avurtlu genç adam kaçmayı başarmıştı. Bir daha ondan haber alınamayacaktı.

SPIREGRAIN, THROD VE SPLINT

Yaşlı adam odasına taşındı. Burası küçük, karanlık, kırmızı bir odaydı. Yerde halı yoktu. Şömine rafının üstünde, masmavi bir göğün altındaki bir düğünçiçeğinin içinde oturan bir perinin resmi vardı. Yaşlı adam üç gün sonra kendine geldi, ama bir an sonra, olanları hatırlayınca şok geçirip öldü.

Küçük kırmızı odada, ölüm döşeginin etrafındaki bulunanlar arasında yaşlı, yüzü yanmış, dar görüşlü öğretmenin üç arkadaşı vardı.

Sıra halinde dizilmiş, hafifçe öne eğilmişlerdi, çünkü odanın tavanı çok basıktı. Birbirlerine gereksiz ölçüde ya-

kın duruyorlardı, çünkü kafalarının en küçük hareketinde eski siyah deri dörtgen üniversite şapkaları birbirine çarpıp yan yatıyordu.

Yine de bu duygulu bir andı. Büyük bir ilham kaynağının göçüp gittiğini hissediyorlardı. Üstatları ölüyordu. Sonuna kadar mürit olarak kaldıklarından fiziksel duyguların var olmadığına öyle inanıyorlardı ki, efendileri öldüğünde inançlarının kaynağını sonsuza dek yitirmiş olmalarına ağlamaktan başka ne yapabilirlerdi ki?

Siyah deri üniversite şapkalarının altındaki kafaları saf havayı amansızca hareket ettirdi; sanki alınları, burunları ve çeneleri, bir gemi aslanının yüz hatları gibi, görünmeyen suyun içinde onlara yol açıyordu. Ortak yönleri sadece cüppeleri, düz deri üniversite şapkaları ve bunlardan, hindi gagalarının altında sallanan gri parçalar gibi sarkan püsküllerdi.

Ölüm döşeginin yanında alçak bir masa vardı. Bu masanın üstünde küçük bir prizma ve üstünde bir mum yanan bir konyak şişesi bulunmaktaydı. Odadaki tek ışık kaynağı buydu. Yine de kıvılcık duvarlar kasvetli bir parıltı yayıyordu. Üç öğretmenin kafaları, ki aşağı yukarı aynı yükseklikteydiler, birbirlerinden öyle farklıydı ki, insanın aynı biyolojik türden olmalarına şaşası geliyordu. Yüzlere teker teker bakıldığında hissedilen duygu, insanın elini önce camda, sonra zımpara kâğıdında, sonra da lapada gezdirdiğinde hissettikleriyle aynıydı. Zımpara kâğıdından yüz, cam yüzden daha az ya da çok ilginç değildi, ama insanın gözleri çalılarla öylesine kaplı, çukurlarla ve kemik çıkıntılılarıyla, kumlu sel yatakları ve dikenli çalılarla dolu kırlarda öylesine tehlikeli bir yüzeyde yavaşça hareket etmeye zorlanıyordu ki, bir gözün diğer tarafa ulaşabilmesi şaşırtıcıydı.

Cam yüzdeyse tam tersi bir durum yaşanıyordu. Bir gözün bunu üstünden kaymadan geçebilmesi şaşırtıcı olurdu.

Üçüncü çehreye gelince; bu ne delirtici ölçüde kaygandı, ne de geniş ve derin dere çukurlarıyla ve yabani otlarla kaplıydı. Gözlerin bunu çabucak kat etmesi cam yüzeyin üstünde çok yavaş ilerlemeleri kadar zordu.

Bu yüzün üstünde bata çıka, ağır ağır yürümek gerekiyordu. Islaktı. Hep ıslaktı. Sualtındaki bir yüzdü. Bu nedenle masum bir yüzün bu *üçünün* üstünden geçebilmesi için, tuhaf bir şekilde önce kayaları ve çalıları, sonra kaygan buz aşması, ardından da sabırla, ağır ağır yürümesi gerekiyordu.

Arkalarında, kırmızı duvarda gölgeleri uzanıyordu. Boyutları öğretmenlerinkinin aşağı yukarı yarısı kadardı.

Cam yüz (Spiregrain Hoca) başını ölü üstadin üstüne eğdi. Yüzü sanki koyu bir ışık tarafından içten aydınlatılıyordu. Kesinlikle ruhsallık barındırmayan, hafif bir parlaklığa sahipti. Sert cam burnu uzun ve sipsivriydi. İyi tıraş olmuş olduğunu söylemek, hiçbir kılın delip geçemeyeceği (nasıl bir buzulun üstünde ot bitmezse) bu yüz hakkında doğru dürüst bir fikir vermezdi.

Throd Hoca da onun gibi başını eğdi. Yüzünün ana kütlesi hatlarını bulanıklaştırıyordu. Gözleri, burnu ve ağzı nemin altındaki biçimsiz şekillerdi.

Üçüncü öğretmene, Splint'e gelince; o da meslektaşlarına uyup başını mumun aydınlatığı cesedin üstüne eğince sanki kayalık ve vahşi bir arazi birden açısını değiştirdi. Oradan aşağı, ölüm döşeginin mumla aydınlatılan çarşaflarına yılanlar ve papağanlar yağsa bu hiç de şaşırtıcı olmayacaktı.

Spiregrain, Throd ve orman kafalı Bay Splint üstatlarının tepesinde kafalarını eğmiş durmaktan kısa sürede usandılar. Hem zaten bu en ateşli müritler için bile iç açıcı bir manzara değildi. Böylece tekrar doğruldular.

Küçük oda boğucu bir hal almıştı. Konyak şişesinin üstündeki mum iyice kısalmıştı. Şömine rafının üstündeki

düğünçeğinin içindeki peri titreşen ışıktı sırtıyordu. Gitme vakti gelmişti.

Yapabilecekleri bir şey yoktu. Üstatları ölmüştü.

Islak yüzlü Throd, “Bu acının sosudur Spiregrain,” dedi.

“Çok kabasın dostum,” dedi kaygan yüzlü Spiregrain. “İçinde hiç şairlik yok mu senin? Şu anda ona Ölüm’ün kardan dişleri saplanıyor.”

“Saçma,” diye fısıldadı Splint öfkeli, hırçın bir sesle. Tropik yüzüne karşın aslında mizacı son derece yumuşaktı, ama daha parlak meslektaşlarının boş konuştuklarını duyunca öfkeleniyordu. “Saçma. Ne kar dişiydi ne de sosti. Ateşti. Evet, bu zalimce geliyor. Ama...” Ani bir heyecanla parlayan gözleri çehresine yıllardır ilk kez bu kadar uyuyordu. “Bana bakın! O acıya inanmazdı, biliyorsunuz, ateşin varlığını *kabul etmezdi*. Madem artık ölü, size bir şey söyleyeceğim... (O ölü, değil mi?)”...

Splint gözlerini hızla altında kaskatı yatan gövdeye çevirdi. Yaşlı adam onları başından beri dinliyorsa bu korkunç bir şey olurdu. Diğer ikisi de eğildiler. Yaşlı adamın ölü olduğu apaçıktı, her ne kadar titreşen mum ışığı o yanmış yüzü sanki tekinsizce hareket ediyormuş gibi gösterse de. Splint Hoca meslektaşlarına dönmeden önce bir çarşafı casedin kafasını örttü.

“Ne diyeceksin?” dedi Spiregrain. “Çabuk ol!” Başını engeli Splint’e çevirirken cam burnu loş havayı yarıdı.

“Şunu diyeceğim, Spiregrain. Şunu diyeceğim,” dedi, gözleri hâlâ alev alev yanmakta olan Splint. Çenesini sanki çakıllı bir yüzeyden gelen seslerle kaşdı ve yataktan bir adım uzaklaştı. Sonra kollarını kaldırdı. “Dinleyin dostlarım. Üç hafta önce o dokuz basamaktan düştükten sonra, acı hissetmiyormuş gibi yaptığımda, size şimdi itiraf ediyorum ki acı çekiyordum. Ve artık! Artık o ölü olduğundan bu itirafımdan gurur duyuyorum, çünkü artık ondan

korkmuyorum. Ve şunu da söyleyeyim ki, ikinize de açıkça ve gururla söyleyeyim ki, başıma gelecek bir sonraki kazayı heyecanla bekliyorum. Ne kadar ciddi olursa olsun. Çünkü bütün Gormenghast’a haykıracağım, ‘Acı çekiyorum!’ diye. Gözlerim yaşlarla dolduğunda, bunların kaynağı mutluluktan ve rahatlama olacak, acı değil. Ah kardeşlerim! Meslektaşlarım! Anlıyor musunuz?”

Bay Splint heyecanla bir adım öne çıktı ve ellerini iki yanına sarkıttı (bunlar şimdiye dek yukarıdaydı; şimdiyse gövdenin iki yanını kavramışlardı). Ah, o altı elin içinden nasıl bir dostluk, nasıl içten bir dostluk akımı, elektrik gibi geçti.

Konuşmaya gerek yoktu. İnançlarından dönmüşlerdi. Splint Hoca üçü adına konuşmuştu. Korkaklıkları (çünkü yaşlı adam sağken şüphelerini dile getirmeye asla cesaret edememişlerdi) şimdi onları sıradan bir mertliğin yapabileceğinden çok daha fazla bağlıyordu birbirlerine.

“Acının sosu aşırı bir tabirdi,” dedi Throd. Bunu söyledim çünkü sonuçta *o* öldü ve biz onu bir şekilde takdir *ediyorduk* ve ben doğru zamanda doğru şeyi söylemeyi se-verim. Hep sevdim. Ama bu kez abarttım.”

“‘Ölüm’ün kardan dişi’ de abartılıydı galiba,” dedi Spiregrain, oldukça azametli bir sesle. “Ama hoş bir deyimdi.”

“Hayır, çünkü sonuçta *o yanarak* öldü,” dedi Throd. Spiregrain’in kendisi gibi mezhebinden dönmemesi için bir sebep göremiyordu.

“Yine de,” dedi, birden kendisini sahnenin ortasında (burasını genellikle Spiregrain tekeline alırdı) bulan Splint, “özgürüz. İdeallerimiz artık yok. Acıya inanıyoruz. Hayata. Onun bize var olmadığını söylediği bütün o şeylere.”

Spiregrain kendini toparladı (mumun titreşen alevi camısı burnunda yansıdı) ve kibirli bir tonla diğerlerine ölü efendilerinin inanışlarından vazgeçmelerini onun kalıntıla-

rından biraz daha uzakta konuşmalarının daha akıllıca olup olmayacağını sordu. Yaşlı adamın sağ olsa bile onu işitemeyeceği kadar uzağındaydı, ama bundan emin değilmiş gibi görünüyordu.

Hemen çıktılar. Kapı arkalarından kapanır kapanmaz mum alevi kızıl havaya kısa ve başarısız bir sıçrama yaptıktan sonra, sıvı balmumundan oluşma fincanında bir an süründü ve ardından söndü. Küçük, kırmızı, kutu gibi oda birden, kişinin hayal gücüne göre, ya küçük siyah bir kütuya, ya da engin, korkunç, akla sığmaz bir araziye dönüşmüştü.

Ölü odasından çıkan öğretmenlerin kemiklerine tuhaf bir hafiflik geldi.

“Haklıydın Splint, sevgili dostum... çok haklıydın. Özgürüz, kesinlikle özgürüz.” Spiregrain’in ince, tiz akademik sesindeki neşe arkadaşlarının dönüp ona bakmasına yol açtı.

“Bir kalbinin olduğunu biliyordum,” diye hırıldadı Throd. “Ben de aynı şeyi hissediyorum.”

“Artık melekleri beklemeyeceğiz,” diye gürledi Splint.

“Haydi arkadaşlar,” diye çılgılığı bastı cam yüzlü Spiregrain, vakarı elden bırakarak, “tekrar yaşamaya başlayalım! Ve onları omuzlarından tutarak koridorda hızla yürütmeye başladı. Başını dimdik tutuyordu. Üniversite şapkası iyice yana eğilmişti. Adımlarını hızlandırdıkça üçünün de arkalarında cüppeleri dalgalanıyor ve şapka püskülleri sallanıyordu. Sağa sola saparak, neredeyse kayarak ilerleyerek soğuk, taş atardamarlarda yürüdüler, ta ki sonunda açık havaya çıkana dek. Önlerinde birden Gormenghast’ın güneyinde parlayan güneş belirdi. Engin, aydınlık araziler uzanıyordu. Dağın uzantısı tepelerin eteklerinde uzun ağaçlar vardı. Dağ koyu mavi göğün altında ısıltı ısıldı. Zihinlerinde bir anlığına merhum üstatlarının odasındaki görüntünün anısı belirdi.

“Ah, gür çayırlar!” diye haykırdılar. “Ah, gür çayırlar, sonsuza dek!” Ve özgür iradelerini kazanmış üç öğretmen el ele verip o altın sarısı kırdaki hoplaya zıplaya koşmaya başladı. Giderek hızlanıyorlardı. Siyah cüppeleri havada dalgalanıyor, yanlarındaki gölgeli onlarla birlikte sıçırıyordu.

ON DÖRT

Titus renkler hakkında bilinçli olarak ilk kez Bellgrove’un dersinde, bir ikinci vakti düşündü. Nesnelerin renkli olması hakkında. Her şeyin kendi özgül rengine sahip olması ve her özgül rengin bulunduğu yere, ışığa ve etrafındaki şeylere göre değişmesi hakkında.

Bellgrove uykuluydu. Çocukların çoğu da. Oda sıcaktı ve altın sarısı zerreciklerle doluydu. Büyük bir saat monoton tıkırtılarla işliyordu. Bir etsineği sıcak pencere kasalarının üstünde ağır ağır, vızıldayarak geziniyor ya da arada sırada sıraların üstünde mahmurca, mızrapla çalınan telli bir çalgı gibi sesler çıkararak dolanıyordu. Bazı sıralar vardı ki, buralardan her geçişinde küçük mürekkepli eller onu tutmaya çalışıyor ya da bezgin havada cetveller vınlıyordu. Bazen sinnek bir anlığına bir hokkaya ya da bir çocuğun yakasının arka kısmına konuyor, iki ön bacağına birbirine sürtüyor, aynı şeyi arka ayaklarıyla yapıyor, onları biliyordu. Sanki bir leydiydi ve bir balo için hazırlanırken uzun görünmez eldivenlerini giyyordu.

Ah, etsineği, bir baloda işlerin hiç iyi gitmezdi! Senden iyi dans eden çıkmazdı, ama herkes senden uzak dururdu. Fazla orijinal, çağının fazla ilerisinde kaçardın. Diğer leydiler adımlarının ölçüsünü bilmezdi. Hiçbirinin alnıyla böğrünün arasında o çivit mavisi renk parıldamazdı. Ama etsineği,

bunu istemezlerdi de. İşte acı verici olan bu. Onların vızılılı sohbetleri seninkine benzemez etsineği. Sen skandallardan, gevezeliklerden, pohpohlanmaktan, jargonlardan anlamazsın. Uzun eldivenlerini istediğin kadar giy, durumun umutsuz olurdu. Sonuçta senin ihtişamın dehşet uyandıran türden. Sınıflardaki hokkalara konmaya, sıcak pencere kasalarının üstünde gezinmeye devam et. Uzun yaz dönemlerini vızıldayarak geçir. Bırak büyük saatlerin tik takları müzik yapsın. Huş yapraklarının hisırtısı, küçük kâğıt topaklarının tıptırtısı, kumpasların fısıltısı sonsuza dek dostun olsun.

Çocuk nesilleri boyunca vızılda, etsineği, yaz hapisanelerinde vızılda, çünkü çocuklar sıkıldı. Tıkırda, saat, tıkırda! Genç Scarabee “İnek”le dövüşmek üzere, genç Dogseye ipek böceklerini özlüyor, küçük Jupiter bir yağmurkuşunun yuvasının yerini biliyor. Tıkırda, saat, tıkırda!

Bir dakikada altmış saniye, bir saatte altmış dakika var, Altmış kere altmış.

Altmışları çarp ve... kaç sıfır ekle? İki galiba. Altı kere altı otuz altı. Otuz altı ve iki sıfır 3600'dür. Bir saatte üç bin altı yüz saniye var. İpekböceklerine, “İneğe”, yağmurkuşunun yuvasına çeyrek saat var. Vızılda, sinek, vızılda! Tıkırda, saat, tıkırda! 3600'ü dörde böl ve sonra bunu hesaplama ile geçen zamanı çıkar.

$$3600/4=900$$

Dokuz yüz saniye! Harika! Harika! Saniyeler öyle kısa ki. Bir – iki – üç – dört – saniyeler öyle uzun ki.

Mürekkepli parmaklar saçların ön kısmını kıvrıp büküyor; kara tahta gri bir leke. Art arda uzanan son üç ders havadan bakılıyormuşçasına, belli belirsiz seçilebiliyor. Bir unutulmuş figürler, unutulmuş haritalar, unutulmuş diller sisi.

Ama Bellgrove uyurken, Dogseye kazırken, saat tıkırdarken, sinek vızıldarken, odada bal rengi bir samanyolunun zerrecikleri uçuşurken, genç Titus diğerleri gibi mürekkepli ve uykuluydu; başını duvara dayamıştı, çünkü sırasının üstü deri kaplı kitaplarla doluydu. En sonunda bir düşünce zincirini takip etmeye başlamıştı; ilk başta uyuşukça, dalgınca, fazla ilgi göstermeden. Çünkü uzun süre takip etme zahmetine girdiği ilk düşünce zinciriydi bu. İmgeler nasıl da mahmurca birbirinden ayrılıyor ya da bir anlığına zihninin dokusuna yapışıyor.

Rüyada gibi olan Titus, bunların dizilişiyle değil, düşüncelerin ve görüntülerin birbirini böylesine rahatça takip edebilmesi gerçeğiyle ilgilenmeye başladı. Gözlerini önünde kümelenmiş birkaç nesnede gezdirmesine sebep olan mürekkebin rengi, sırasının köşesindeki oyuk hokkanın içindeki mürekkebin tuhaf koyu ve küflü mavisi olmuştu. Mürekkep gece yarısındaki gölcüklerin amansızlığı kadar mavi, koyu, küflü, kirli derindi. Diğer renkler nelerdi? Titus bu zenginlik, bu çeşitlilik karşısında şaşkına dönmüştü. Yıpranmış kitaplarını şimdiye kadar hep okunacak ya da okumaktan kaçınılacak şeyler olarak görmüştü. Kayıp şeyler, şekillerle ve haritalarla dolu şeyler. Şimdi onları soluk renkli, mavi ya da defne yeşili dikdörtgenler olarak görüyordu. Bunlara makasla küçük pencereler yapılmıştı. İlk sayfanın çiğ beyazlığına adını yazmıştı.

Sıranın kapağı koyu kahverengiydi. Yüzeyin çizik ya da kırık kesimleri kahverengimtırak, hatta sarıydı. Arka ucu kemirilmekten ıslak hurma yapraklarına benzemiş kalem bir balık gibi, yumuşak ve titrek bir ışıkla parılıyordu. Çivit mavisi mürekkep kalemin ucundan gövdesinin yukarısına doğru yayılıyordu. Kalemin eskiden lekesiz olan ortası

şimdi mürekkebin maviliğiyle lekelendi. Sonra beyaz, kemirilmiş arka ucu da lekelendi.

Kendi elini bile renkli bir nesne olarak gördü, onun kendisinin bir parçası olduğunu fark etmeden önce. Bileğinin toprak rengi, manşetinin siyahlığı; ...ve sonra misketi gördü, hokkanın yanındaki cam misketi. O berrak, soğuk, beyaz camın içinde spiraller çizen gökkuşağı renkleri vardı: Bu zenginlikti. Titus ona dokundu ve içinde spiraller çizen renkli iplikleri saydı; kırmızı, sarı, yeşil, mor, mavi... ve onların beyaz ve kristalsi dünyası öyle kusursuzdu ki. Onları sarmalamıştı. Berrak, soğuk, pürüzsüz, ağır ve kaygandı. Başka bir miskete çarpınca bir tüfek atışı gibi bir ses çıkarabilirdi! Yerde yuvarlanıp çarptığında! Düşmanın yuvarlak ve parlak alnına çarpınca nasıl da tüfek atışı gibi bir ses çıkarırdı! Ah, güzel misketler! Ah, kanlı dar sokaklar! Ah, kan ve süt içinde yüzen bulutlar! Ah, cepleri şingirdatan, cepleri ağırlaştıran kristal dünyalar!

Sıcak bir yaz ikindisinde o soğuk ve parlak üzüm tanesini tutmak ne güzeldi, öğretmen yüksek oyma masasında uyurken! Terli, sıcak avcunda o soğuk, kaygan şeyi hissetmek ne güzeldi! Titus onu sımsıkı tuttu, sonra ışığa kaldırdı. Başparmağıyla işaretparmağı arasında döndürürken renkli iplikler birbirinin etrafında dönmeye başladı: Bitimsizce, döne döne spiraller çiziyorlardı. Kırmızı, Sarı, Yeşil, Mor, Mavi... Kırmızı – sarı – yeşil – kırmızı...sarı...kırmızı...*kırmızı*. Kırmızı, zihnindeki yegâne düşünceye dönüştü; renkli bir düşünceye. Titus daha önceki bir ikindi vakitine doğru sıvıştı. Düşüncesinin tavanı, duvarları, döşemesi hep kırmızıydı: Kırmızıyla kuşatılmıştı. Ama kısa süre sonra duvarlar kapandı ve bütün yüzeyler ufalıp birleşti ve en sonunda netlik kazandı. Bulanıklık, dalgınlık sona ermişti. Onun yerine küçük, sıcak ve ıslak bir kan damlası gelmişti. Işıktaki parlıyordu. Parmak boğumunun üstündeydi, çünkü

bir sene önce bu sınıfta, bir çocukla dövüşmüştü. Bu anı Titus'ın melankolik bir öfkeye kapılmasına yol açtı. Öylesine parlak bir kırmızıydı ki bu görüntü, bu küçük parlak kan damlası ve bu alttaki öfkenin içinden hızla geçip büyük bir neşe, özgüven, aynı zamanda da bu kırmızı sıvıyı dök- tüğü için korku veren diğer duygular, bu efsanevi, ama son derece gerçek kızıl dere. Ve kan damlası berraklığını yitirdi, bulanıklaştı ve sonra şekil değiştirerek bir kalbe dönüştü... bir kalbe. Titus ellerini küçük göğsüne koydu. Önce hiçbir şey hissedemedi. Ama parmak uçlarını gezdirince o tok, çifte atışı hissetti. Bu ses hafızasının başka bir bölgesinden hızla geldi: Bir gece yüksek sazların arasında tek başınay- ken ve onların halat kalınlığındaki, kara sütunlarının ara- sından, savaş meydanını andıran bir göğü görürken işittiği nehir sesi.

Ve savaş bulutları her an şekil değiştiriyordu. Bir an im- geleminin gök kubbesinde Kızıldereliler gibi sürünürken, sonra birden dağların tepesinde kırmızı balıklar gibi kıvrı- lıyorlardı. Kafaları Gormenghast'ın kale hendeğindeki yaşlı sazanların kafalarına benziyordu, ama gövdeleri arkalarında çiçekli bezekler halinde, paçavralar ya da sonbahar bitkileri gibi dalgalanıyordu. Ve bu sayısız yaratığın içinde yüzdüğü gökyüzü okyanusa dönüştü. Dağlar sualtı mercanlarıydı. Kırmızı güneş bir deniz tanrısının, deniz yatağını aydınla- tan gözüne dönüştü. Ama o büyük göz tehditkârlığını yitir- di, çünkü boyutları ufaldı ve göz sonunda Titus'ın elindeki misket kadar oldu. Çünkü bir grup korsan bellerine kadar suya girmiş halde ona doğru yaklaşmaktaydı. Yaklaştıkça büyüyorlardı. Sonunda hayal gücünün çerçevesine dayanıp onu kırdılar.

Kuleler kadar uzundular. Dev alınları çökük gözlerinin üstünde kaya çıkıntıları gibi duruyordu. Kulaklarında kır- mızı altından halkalar, ağızlarında üstünden sular damla-

yan keskin palalar vardı. Kızıl karanlıktan çıktılar. Gözleri güneşin altında kısıktı. Bellerindeki su çalkalanıyor ve köpürüyor, gövdelerinden yansıyan sıcak ışık dalgaların üstünde geziniyordu. Korsanların boyutlarının devasallığı diğer her şeyi küçültüyordu. Yine de ilerlemeyi sürdürdüler, ta ki parlak bağırılar ve kaya kafaları çocuğun zihnini doldurana dek. Yine de ilerlemeyi sürdürdüler, ta ki sadece en ortadaki, gözleri alevler saçan korsanın kafasına yetecek kadar yer kalana dek. Bu büyük bir tuzlu su lorduydu. Yüzünün her yerinde bir erkek çocuğun dizindeki gibi yara kabukları ve izler vardı. Dişleri kafatası şeklindeydi. Boğazına çepeçevre, pullu bir yılan dövmesi yapılmıştı. Kafa büyürken göz çukurlarının karanlığında bir göz belirdi. Bir an sonra bu vahşi ve sinsî organ dışında bir şey görülmez olmuştu. Göz kısa süreliğine öylece hareketsiz kaldı. Koca dünyada bu küreden başka bir şey yoktu. O dünyaydı ve birden dünya gibi dönmeye başladı. Ve dönerken daha da büyüdü, ta ki sonunda sadece gözbebeği kalana, bilincini doldurana dek. Ve o karanlık gözbebeğinde Titus kendisinin ileri bakan yansımaları gördü. Ve korsanın gözbebeğindeki karanlıktan biri çıkıp ona yaklaştı ve bu kişinin alnının tepesindeki pas kırmızısı bir ışık noktacı, annesinin gür saçlarının toplanmış lülelerine dönüştü. Ama annesi ona ulaşmadan yüzü ve gövdesi silinip kayboldu ve saçların yerinde Fuchsia'nın yakutu belirdi. Yakut karanlıkta dans ediyordu. Sanki bir ipin ucunda oynatılıyordu. Sonra o da kayboldu. Şimdi elindeki misket spiral renklerle parlıyordu; sarı, yeşil, mor, mavi, kırmızı... sarı...yeşil...mor...mavi... sarı...yeşil...mor...sarı...yeşil...sarı...sarı.

Ve Titus sadece Fuchsia'nın son iki gündür yanında taşıdığı, yorgun, dikenli saplı iri ayçiçeğini netçe görmeye kaldı, onu tutan bir el de gördü. Bu el Fuchsia'ya ait değildi. Ağır bitkiyi baş ve işaret parmaklarıyla, sanki dünyanın en

nazik şeyiymişçesine tutuyordu. Elin her parmağında altın yüzükler ışıltılı parlıyordu. Bu yüzden sanki bu ele parlak metalden bir iş eldiveni geçirilmiş gibi görünüyordu.

Sonra birden bir yaprak sürüsü ona doğru esip bu gö-rüntüyü örttü. Bu sarı yapraklar dönüyor, dalıyor, yükseliyor, ağaçsız bir çölde sürükleniyordu. Tepelerindeyse güneş gökyüzündeki bir şenlik ateşi gibi onları ışılatıyordu. Bu sarı bir dünyaydı. Huzursuz, sarı bir dünya. Ve Titus tam bu rengin daha koyu bir tonunun ağzından içeri dalacaktı ki Bellgrove birden irkilerek uyandı, bir kasırgayı toparlayan Tanrı gibi cüppesinin eteklerini topladı ve elini masasına vurarak tok, aciz bir ses çıkardı. Saçma bir şekilde soylu görünen kafasını doğrulttu. Gururlu ve dalgın bakışları sonunda genç Dogseye’da odaklandı.

“Şu kir ve mürekkep maskesinin ardında,” dedi sonunda, çürük dişlerini sergileyen bir esnemeyle, “bir genç adamın, Dogseye adında, pek çalışkan olmayan bir genç adamın bulunup bulunmadığını sorabilir miyim? Şu pis paçavra yığınının altında bir insan gövdesi mi var ve bu gövde de Dogseye’a mı ait acaba?” Tekrar esnedi. Gözlerinden biri saatte, diğeri dalgın bir ifadeyle hâlâ öğrencisindeydi. “İstersen daha basit konuşayım: Bu gerçekten sen misin Dogseye? Önden ikinci sırada mı oturuyorsun? Soldan üçüncü sırada mı oturuyorsun? Ve sıranın üstüne –eğer şu koyu gri hayvan burnunun ardındaki gerçekten sensen– tarafsızca büyüleyici bir şeyler mi kazıyordun? Uyanınca seni bunu yaparken mi yakaladım, genç adam?”

Tuhaf görünürlü, ufak tefek bir çocuk olan Dogseye kıpırdandı.

“Cevap ver Dogseye. Yaşlı hocanı uyuyor sanıp sıranaya yazı mı yazıyordun?”

“Evet efendim,” dedi Dogseye, şaşkırtıcı ölçüde yüksek

bir sesle. Öyle yüksekti ki kendi kendisini şaşırttı ve sesin kimden çıktığını anlamak istercesine etrafına bakındı.

“Ne yazıyordun evladım?”

“İsmimi efendim.”

“Ne? Tamamını mı evladım?”

“Sadece ilk üç harfi kazımıştım efendim.”

Bellgrove cüppesine sarınmış halde ayağa kalktı. İyi huylu, yüce ve çok saygın birinin edasıyla sıralar arasındaki tozlu yolda yürüyüp Dogseye’in sırasına vardı.

“G’yi bitirmemişsin,” dedi dalgın, kederli bir sesle. “G’yi bitir ve orada bırak. ‘EYE’i da başka şeylere sakla...” –yüzünün alt kısmında budalaca bir sırıtma belirdi– “mesela gramer kitabına,” dedi neşeyle. Sesi korkunç bir şekilde alışılmadıktı. Gülmeye başladı. Bu bir kahkahaya dönüşüp kontrolünden çıkacak gibiydi, ama bir sancı gülmeyi kesip çenesini tutmasına yol açtı. Oradaki dişler çekilmek için haykırıyordu.

Birkaç saniye sonra “Ayağa kalk,” dedi. Dogseye’i sırasına oturup önündeki çakıyı aldı ve “DOG”un “G”si üstünde uğraşmaya başladı, ta ki, bir çan çalana ve çocuklar hep birden sınıf kapısına akın edene dek. Sanki kapının ardında düşlerinin gerçekleşmiş halini bulmayı umuyorlardı; maceranın pençelerini, romantizmin boynuzlarını.

IRMA PARTİ VERMEK İSTİYOR

“Tamam öyleyse, *vereceksin!*” diye haykırdı Alfred Prunesquallor. “Kesinlikle vereceksin.”

Sesinde vahşi ve mutlu bir umutsuzluk vardı. Mutluydu, çünkü bir karar verilmişti, ne kadar akılsızca olursa olsun. Umutsuzdu, çünkü Irma’yla yaşamak her halükârda umutsuzluk vericiydi; ama özellikle de onun bir parti verme tutkusu yüzünden umutsuzdu.

“Alfred! Alfred! Ciddi misin? Nüfuzunu kullanacak mısın Alfred? Nüfuzunu kullanacak mısın diyorum.”

“Senin için nüfuzumu parça parça ederim Irma.”

“Kararlısın Alfred, *kararlısın* diyorum,” dedi Irma nefes nefese.

“Kararlı olan sensin, benim tatlı Heyecan’ım. Boyun eğen benim. Ama evet. Ben zayıfım. Uysalım. Senin istediğin olacak, ki bunun korkunç sonuçlar doğuracağından korkuyorum, ama senin istediğin olacak Irma. Bir parti vereceğiz. Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!”

Tiz kakhahasında ters bir şeyler vardı. Hafif bir kin mi?

“Sonuçta,” diye devam etti, bir koltuğun arkasına tütneyerek (ayakları oturak yerinde ve çenesi dizlerindeydi; bu haliyle bir çekirgeyi andırıyordu)... “Sonuçta, uzun süre bekledi. Uzun süre. Ama bildiğin gibi böyle bir şeyi kesinlikle tavsiye etmiyorum. Sen parti verecek tipte biri değilsin. Partilere gidecek tipte biri bile değilsin. Sende bir partiyi *eğlenceli* kılacak küstahlıktan eser yok, sevgili kız kardeşim. Ama kafaya koymuşsun bir kere.”

“Anlatamayacağım kadar çok,” dedi Irma.

“Peki erkek kardeşine ev sahibi olarak güveniyor musun?”

“Oh, Alfred, *güvenebilirdim!*” diye fısıldadı Irma sert bir sesle. “*Güvenirdim*, hep akıllıca laflar etmek istemeseydin. Konuşma tarzın beni öyle yoruyor ki. Hem söylediğin şeyler de hoşuma gitmiyor.”

“Irma,” dedi erkek kardeşi, “benim de hoşuma gitmiyor. Onları duyduğumda öyle bayat geliyorlar ki. Beyinle dil arasındaki mesafe çok fazla.”

“İşte böyle saçma sapan konuşmandan *nefret* ediyorum!” diye haykırdı Irma, birden parlayarak. “Partiden mi bahsedeceğiz, yoksa senin salakça gevezeliklerini mi dinleyeceğiz? Cevap ver Alfred. Hemen cevap ver.”

“Kısa ve öz konuşacağım. Ne diyeyim?”

Koltuğun sırtından inip oturak yerine oturdu. Sonra biraz öne eğildi ve ellerini dizlerinin üstünde kavuşturup gözlük camlarının ardından beklentili gözlerle Irma'ya baktı. Irma onun bakışlarına kendi kara gözlük camlarının ardından bakarak karşılık verdi. Doktor'un gözleri hafifçe irileşti.

Irma o an için erkek kardeşine karşı ahlaki bir üstünlüğe sahip olduğunu hissetti. Doktor'un boyun eğmiş havası Irma'ya bu partiyi istemesinin gerçek sebebini açıklama gücünü verdi... çünkü bu konuda onun yardımına ihtiyacı vardı.

“Biliyor musun Alfred?” dedi. “Evlenmeyi düşünüyorum.”

“Irma!” diye haykırdı erkek kardeşi. “Hayır, düşünmüyorsun!”

“Oh evet, düşünüyorum,” diye mırıldandı Irma. “Evet düşünüyorum.”

Prunesquallor tam bu talihli adamın kim olduğunu soracaktı ki önündeki sandalyede dimdik oturan o zavallı yaratığa karşı kalbinde tuhaf bir acıma hissetti. Onun erkeklerle tanışma fırsatlarının artık geçmişte kaldığını biliyordu. Onun aşkın başlangıç oyunları hakkında kitaplarda okudukları dışında hiçbir şey bilmediğini biliyordu. Onun kendini kaybedeceğini biliyordu. Ayrıca etrafında ilişki kurabileceği bir erkek olmadığını da biliyordu. Bu yüzden “Sana uygun adamı bulacağız,” dedi. “Soylu birini hak ediyorsun. Kulaklarını dikip kuyruğunu sallayabilecek birini. Suçlanamayacak her şey adına, gerçekten hak ediyorsun. Aslında...”

Doktor kendini durdurdu. Tam kendini konuşmaya kaptıracaktı ki verdiği sözü anımsadı. Bu yüzden kız kardeşini dinlemek için tekrar öne eğildi.

“Kulaklarını dikmesi ya da kuyruğunu sallaması konu-

sunda bir fikrim yok,” dedi Irma, ince ağzının bir kenarında hafif bir seğirmeyle. “Ama bilmeni isterim ki Alfred, dediğim gibi, bilmeni isterim ki halimi anladığın için memnunum. Harcanıyorum Alfred. Bunun farkındasın, değil mi?.. Değil mi?”

“Gerçekten de farkındayım.”

“Tenim Gormenghast’taki en beyaz ten.”

“Ayakların da en düz ayak,” diye düşündü erkek kardeşi; ama bunun yerine “Evet, evet,” dedi. “Ama *yapmamız* gereken şey, tatlı avcı, (Ey seksin sık çalılıklarında ava çıkmış bakire)” (kız kardeşinin karşısında bunu söylemekten kendini alamamıştı) “*yapmamız* gereken şey kimi seçeceğinize karar vermek. Partiye çağırmak için yani. Bu çok önemli.”

“Evet, evet!” dedi Irma.

“Ve onları ne zaman çağıracağımıza.”

“Bu daha kolay,” dedi Irma.

“Ve partiyi günün hangi saatinde vereceğimize.”

“Akşamleyin elbette,” dedi Irma.

“Ve ne giyeceklerine.”

“Oh, tuvalet ve smokin tabii ki,” dedi Irma.

“Bu kimi davet ettiğimize bağlı, değil mi? Mesela hangi leydilerin seninki kadar göz kamaştırıcı giysileri var? Tuvaletlerin zalimce bir yanı olduğu bir gerçek.”

“Oh, bu gereksiz.”

“Yani ‘önemsiz’ mi demek istiyorsun?”

“Evet, evet,” dedi Irma.

“Ama ne utanç verici! Bunu şiddetle hissetmeyecekler mi hayatım, yoksa sen sevgiyle ve sempatiyle dolup taşarak paçavralar mı giyeceksin?”

“Kadınlar olmayacak.”

“Kadınlar olmayacak mı!” diye haykırdı erkek kardeşi. Gerçekten şaşırmıştı.

“Yalnız olmalıyım,” diye mırıldandı kız kardeşi, siyah

gözlüğünü uzun, sivri burnunun kemerinde daha yukarıya iterek... “onlarla... erkeklerle.”

“Ama konukların nasıl eğlenecek?”

“Ben orada olacağım,” dedi Irma.

“Evet, evet. Çok çekici olacağından ve aynı anda her yerde bulunacağından da şüphem yok. Ama tatlım, tatlım, lütfen bir daha düşün.”

“Alfred,” dedi Irma ayağa kalkarak. Kalçalarının bir tarafını indirip diğer tarafını öyle yukarı kaldırdı ki, leğen kemiği son derece tehlikeli göründü. “Alfred,” dedi, “nasıl bu kadar huysuz olabilirsin? Kadınların ne faydası olabilir ki? Amacımızın ne olduğunu unutmadın, değil mi? Değil mi?”

Erkek kardeşi onu takdir etmeye başlıyordu. Yoksa bunca zamandır asabiliğinin, kibrinin, çocuksuluğunun ardından demir gibi bir irade mi gizlemişti?

Ayağa kalktı ve ellerini Irma’nın kalçalarına koyup açılarını bir çıkıkçının hızıyla düzeltti. Sonra tekrar koltuğuna oturdu ve bir turnanıninkileri andıran uzun, zarif bacaklarından birini titizce diğerinin üstüne atarken bir yandan el yıkama hareketleri yaptı. “Irma, hayatım, lütfen bana söyle...” Kaşlarını sorgulayıcı bir şekilde kaldırdı. “Kim bu aklındaki adamlar, bu erkek geyikler, bu koçlar, bu erkek kediler, bu horozlar, gelincikler ve erkek kazlar? Ve bu içki âleminin boyutları ne olacak?”

“Sen de pekâlâ biliyorsun ki seçme şansızım yok Alfred. Sosyal statüsü iyi olan kimler var? Soruyorum sana Alfred, kimler var?”

“Gerçekten de kimler var?” dedi Doktor düşünceli bir sesle. Aklına kimse gelmiyordu. Evinde bir parti verme düşüncesi öyle yeniydi ki bu partiye insan çağırma işi onu aşıyordu. Bu yazılmamış bir oyunun oyuncularını toplamak gibiydi.

“Partinin boyutlarına gelince, Alfred –dinliyor musun?– aşağı yukarı kırk erkek çağırmaı düşünüyorum.”

“Hayır! Hayır!” diye bağırđı erkek kardeşı, koltuğunun kollarını kavrayarak. “Onları *bu* odada ağırlamayız herhalde. Bu beyaz kedilerin gelmesinden bile kötü olur. Tam bir köpek kavgasına dönüşür.”

Kız kardeşinin yüzü mü kızarmıştı?

“Alfred,” dedi bir süre sonra. “Bu benim son şansım. Bir sene sonra güzelliğim solabilir. Kendi rahatını düşünmenin sırası mı?”

“Dinle beni.” Prunesquallor çok yavaş konuştu. Tiz sesi tuhaf bir şekilde düşünceliydi. “Olabilđince az ve öz konuşacağım. Ama dinlemelisin, Irma.”

Irma başıyla onayladı.

“Partin fazla kalabalık olmazsa daha başarılı olursun. Kalabalık bir partide ev sahibesi konuktan konuğa koşturmak zorunda kalır ve kimseyle doğru dürüst sohbet edemez. Dahası, konuklar da ev sahibesine ne kadar eğlendiklerini göstermek için çırpınır.

“Ama daha küçük bir partide herkes birbirini rahatça görebildiğinden selamlama ve tanışma faslı çabucak aradan çıkarılabilir. O zaman konukları teker teker inceleyip kimin senin ilgini hak ettiğine karar vermen daha kolay olur.”

“Anlıyorum,” dedi Irma. “Bahçeye de fenerler asacağım. Böylece uygun bulduğum kişileri dışarı, elma bahçesine çekebilirim.”

“Ulu Tanrım!” dedi Prunesquallor, Irma’ya olduğu kadar kendine de. “Umarım yağmur yağmaz.”

“Yağmayacak,” dedi Irma.

Doktor onu hiç böyle görmemişti. Kız kardeşinin hiç görmediğı bir yönünü keşfetmek korkutucuydu.

“Şey, öyleyse bazılarını çağırmayız.”

“Ama *kim* bunlar? *Kim* bunlar?” diye haykırdı Doktor.

“Bu korkunç gerilime dayanamıyorum. Toptan düşündüğün bu erkekler kim? Bir ıslıkla meydana akın edip salona dalacak ve bu kapıdan geçip düzinelerce farklı erkeksi pozlar takınarak oturacak bu köpeksi sürü kimlerden oluşuyor? Acı bana Irma. Kim olduklarını söyle.”

“Öğretmenler.”

Irma bu sözcüğü söylerken elleri arkasında birbirleriyle boğuşuyordu. Düz göğsü kabardı. Sivri burnu seğirdi. Yüzüne korkunç bir gülümseme yayıldı.

“Onlar beyefendi!” diye haykırdı. “Beyefendi! Ve aşkıma layıklar.”

“Ne! Kırkı birden mi?” Erkek kardeşi tekrar ayağa kalkmıştı. Şoke olmuştu.

Ama bir yandan da Irma’nın seçimindeki mantığı görebiliyordu. Böyle gizli bir amacı olan bir partiye çağrılacak başka kim vardı ki? Onların “beyefendi” olup olmamalarına gelince... Belki öyledirler. Ama tamamen değil. Kanları mavimtıraksa, çoğunun çeneleri ve tırnakları da öyleydi. Geçmişleri temizse, aynı şey bugünleri için söylenemezdi.

“Önümüzde ne çok seçenek uzanıyor! Kaç yaşındasın Irma?”

“Çok iyi biliyorsun Alfred.”

“Şu anda hatırlamıyorum,” dedi Doktor. “Ama boş ver. Önemli olan nasıl görüldüğün. Temiz görüldüğün kesin! Bu iyi bir başlangıç. Kendimi senin yerine koymaya çalışıyorum. Bu kolay olmuyor –ha ha!– Yapamıyorum. “

“Alfred.”

“Aşkım?”

“Sence kaç kişi ideal olur?”

“Seçimlerimizi iyi yaparsak Irma, bence bir düzine yeterli.”

“Hayır, hayır Alfred. Bu bir parti! Bir parti! Olaylar parti-

lerde olur; arkadaş toplantılarında değil. Bunu okumuştum. Ortamı heyecanlı kılmak için en az yirmi kişi gerekli.”

“Pekâlâ hayatım. *Pekâlâ*. Ama küf kokulu, hırıldayan, çatallı boynuzları kırık bir hayvanı da sırf yirminci sırada diye, diğer on dokuz güçlü ve amacımıza uygun erkek ge-yikle birlikte çağırarak değiliz. Ama haydi bu konuyu derinlemesine irdeleyelim. Diyelim ki sayıyı on beşe indirdik. Şimdi, Irma, benim tatlı strateji partnerim, bu on beş kişi arasından koca adayı olarak en fazla altı kişiyi seçebiliriz. Hayır, hayır, yüzünü buruşturma. Açık konuşalım, bu zor olsa da. Bu çok ince bir mesele. Çünkü senin seçebileceğin altı kişinin hepsi de hayatlarının geri kalanını *seninle* geçirmek istemeyebilir. Yo hayır. Bunun isteyenler senin hiç ilgilenmediğin, tamamen farklı altı kişi olabilir. Ve bu değişkenlerin dışındaki, sana en küçük bir teklifte bulunmaya kalkışsalar zarif toynaklarıyla çiğneyeceğinden emin olduğum, arka plandaki diğer adamları bulmalıyız. Onları beğenmediğini belli ederdin Irma. Eminim bunu yapardın. Ama yine de dokunmak istemeyeceğin bu kişiler gerekli, çünkü bizim bir iç bölgemiz olmalı. Onları partiye çeşitlilik katacak, atmosferi potansiyelle yükleyecek kişiler.”

“Sence buna bir *suare* diyebilir miyiz Alfred?”

“Bildğim kadarıyla bunu engelleyen bir yasa yok,” diye yanıtladı Prunesquallor, belki biraz huysuz bir sesle. Çünkü Irma’nın söylediklerini dinlememiş olduğu belliydi. “Ama öğretmenler, anımsadığım kadarıyla bu terimle ilişkilendirilebileceğim kişiler değiller. Bu arada, bugünlerde kadroda *kimler* var acaba? Bir cüppenin dalgalandığını görmeyeli uzun zaman oldu.”

“Alaycı davrandığını biliyorum Alfred, AMA bilmelisin ki kararım kesin. Hep kültürlü bir erkeğim olsun istedim. Onu anlayabilirim. Onu idare edebilirim. Onu koruyabilir ve çoraplarını dikebilirim.”

“Aşıl tendonunu korumak için çift kat yünü daha hızlı örebilecek bir dikici de görülmemiştir zaten!”

“Alfred!”

“Affet beni, kanımın kanı. Öngörülemeyen her şey adına, bu fikri sevmeye başlıyorum. Ben şahsen şaraplarla ve likörlerle, fıçılarla ve punç kâseleriyle ilgilenmek isterim Irma. Sen de yemeklerle, davetiyelerle, hizmetçilerle (bizim hizmetçilerimizle, konuklarımızinkilerle değil) ilgilenirsin. Ve şimdi hayatım, *ne zaman*? Bütün mesele bu. *Ne zaman*?”

“Bin fırfırlı, korsajına elle papağan resimleri yapılmış geciği on gün içinde hazır olacak ve...”

“Papağanlar mı?” diye haykırdı Doktor hayret ve dehşetle.

“Neden olmasın?” dedi Irma sert bir sesle.

“Ama,” diye elini salladı erkek kardeşi, “kaç tane?”

“Sana ne Alfred? Sonuçta parlak renkli kuşlardan başka bir şey değiller.”

“Ama fırfırlarına uyacaklar mı tatlım? Bence –eğer korsajına el yapımı hayvan resimleri istiyorsan– bu öğretmenlere dişiliğini, çekiciliğini anımsatacak bir şey olmalı. Bu yüzden papağanlardan daha az agresif bir şey bulmak akıllıca olabilir... Irma, ben sadece...”

“Alfred!” Irma’nın sesi hızla tekrar koltuğuna oturmasına yol açtı.

“Bence bu benim alanım,” dedi Irma bariz bir alaycılıkla. “Sanırım papağanlar konusunda benim karar vermem daha doğru olur.”

“Tamam,” dedi erkek kardeşi.

“On günde hazırlıkları tamamlayabilir miyiz Alfred?” dedi Irma, sandalyesinden kalkıp erkek kardeşine yaklaşıırken. Bir yandan da uzun, solgun parmaklarıyla demir grisi saçlarını geriye atıyordu. Sesi yumuşamıştı. Doktor’un koltuğunun koluna oturarak adamın dehşete kapılmasına yol açtı.

Sonra birden, yavru bir kedi gibi başını geriye attı. Aşırı uzun, ama inci beyazı boynu geriye kıvrıldı ve saç topuzu kürek kemiklerinin arasına vurup öksürmesine yol açtı. Ama erkek kardeşinin inatçılık yapmadığından emin olur olmaz pudralı yüzüne o mutlu ve kedimsi ifade geri geldi. Ellerini göğüslerinin önünde çııptı.

Irma'nın karakterinin yeni bir yönünü daha görerek iyice dehşete kapılmış olan Prunesquallor başını kaldırmış bakarken, Irma'nın azıdışlarından birine dolgu yapılması gerektiğini fark etti, ama bundan bahsetmenin sırası olmadığına karar verdi.

“Oh Alfred! Alfred!” diye haykırdı Irma. “Ben bir *kadınım*, değil mi?” Birbirini tutan elleri heyecandan titriyordu. “Onlara kadın olduğumu *göstereceğim!*” diye haykırdı. Sesinin kontrolünü tamamen yitirmişti. Sonra bariz bir çabayla kendine hâkim oldu. Erkek kardeşine döndü ve ona herhangi bir çığlıktan daha korkunç olan cilveli bir gülümsemeyle bakarak “Yarın davetiyeleri gönderiyorum Alfred,” diye fısıldadı.

ON BEŞ

Yükselen güneşin üç huzmesi, loşluğu delip geçerek, sanki aydınlatıkları yerleri yakıyordu. En yakındaki huzme iç içe geçmiş dalları aydınlattı. Mikroskobik açıdan kusursuzdu- lar ve karanlıkta salınıyorlardı.

Bu aydınlık adalarından ikincisi birincisinin hemen *üstünde* yüzüyor gibi görünüyordu, çünkü hem yeryüzü hem de gökyüzü birleşip tek bir karanlık perdeye dönüşmüştü. Aslında ikincisi epey uzaktaydı, ama havada asılı gibi göründüğünden aradaki mesafe belli olmuyordu.

Bunun en kuzey ucunda, eşekarısı sarısı topraktan yükselen kayalar daha çok yapı kalıntılarına benziyordu. Işık huzmesi bir bölgenin küçük bir parmağını aydınlatmıştı. Bu bölge kuzeydeki karanlıkta genişliyor, kayalardan oluşma bir yumruğa, daha ileride de, bileğin ve ön kolun ardında, ezilmiş bir peteği andıran bir dirseğe dönüşüyordu. Karanlıkta yükselen zayıf bir omzun gerisinde çok eski kulelerden oluşma devasa gövde vardı.

Ama bütün bunlardan hiçbirini görünmüyordu, o taş parmağın parlak ve parçalanmış ucu dışında.

Üçüncü “ada” kalp şeklindeydi. Yanan burçaklardan oluşma, parlak bir yürek.

Bu üçüncü ışığın karanlık kenarında bir at hareket ediyordu. Bir sinek büyüklüğünde görünüyordu. Atın üstünde Titus oturmaktaydı.

Karanlık perdesine girerken, ki bu perde onu yuvasından ayırmaktaydı, kaşlarını çattı. Ellerinden biri atının yelinesini kavradı. Mutlak sessizlikte kalbi küt küt atıyordu. Ama at duraksamadan ilerliyor, düzenli hareketleri Titus’ı rahatlatıyordu.

Birden doğuda beliren, cıvamsı sınırlarını sanki karanlığı geri püskürtmek istercesine genişleten yeni bir ışık “adası” karanlıkta kayalardan, ağaçlardan, vadilerden ve dağ sırtlarından oluşma muhteşem bir manzara silsilesi meydana getirdi; dalgalanan “kıyı şeridi” küçük ve hızla titreşimlerle parlıyordu. Bunu başka adalar takip etti. Gökyüzünde safran rengi büyük boşluklar belirmişti. Sonra birden, gökyüzü ufuktan ufuğa aydınlandı.

Titus haykırdı. At kafasını salladı. Sonra Titus, atalarının topraklarında dörtmala evine döndü.

Ama Titus dörtmala gitmenin heyecanı içinde başını şatonun ufukta yükselip alçalan kulelerinden Gormenghast

Dağı'na, şafağın soğuk pusunda pençeyi andıran zirvesini insanın içini heyecanla dolduran göğe bir meydan okuma gibi döndürmüş olan Gormenghast Dağı'na çevirdi. “*Cesaretin var mı?*” diye sesleniyordu sanki dağ. “*Cesaretin var mı?*”

Titus üzengide arkaya eğilip atını durdurdu. Çünkü soluk soluğa kalmış bedenini eşine az rastlanan bir ses ve görüntü karmaşası ele geçirmişti. Aşk kadar yeşil ve ıslak ormanlar dikenli dallarını eğerde yan oturmuş, titreyen bedeninin içinden geçiriyordu. Kaburgalarının altında ıslak bitki yaprakları hışırdıyordu. Ağzında yaprakların acı tadı vardı. Çürük eğreltiotlarıyla kararmış orman toprağının pis fermantasyon kokusu bir an burun deliklerini yaktı.

Bakışlarını Gormenghast Dağı'nın yüksek, çıplak zirvesinden aşağı, gölgeli ormana indirdi. Sonra tekrar yukarı, gökyüzüne kaldırdı. Güneşin yükselmesini izledi. Günün başladığını hissediyordu. Atını öbür tarafa döndürdü. Sırtını Gormenghast'a çevirdi.

Dağın kafası ıslık parlıyordu. Çirkin yüz hatlarında hem her şey vardı hem de hiçbir şey yoktu. Tuhaf boşluğu hayal gücünü harekete geçiriyordu.

Ve oradan yine o ses geldi.

“*Cesaretin var mı? Cesaretin var mı?*”

Buna bir sürü ses katıldı. Ormanın içindeki, aydınlık açık alanlardan gelen sesler. Bataklıklardan ve çakıllı yataklardan gelen sesler. Yeşil nehir kıyılarının kuşlarının sesleri. Sincapların ve hareket eden tilkilerin ve uzak kır cennetlerinde tıkrıtılarıyla günün uyku verici dinginliğini artıran ağaçkakanların sesleri: Bir ağacın boş ve çürük, yaşlı gövdesinin içindeki yabancı arıların hoş ve gizli yuvası tarafından içten aydınlatıldığı yerlerden gelen sesler.

Titus çanın çalmasından bir saat önce uyanmıştı. Hemen usulca giyinmiş ve sonra sessiz koridorlardan ayaklarının ucuna basarak geçip güneydeki bir kapıya varmıştı. Sonra duvarla çevrilmiş bir avluyu geçip şatonun ahırlarına ulaşmıştı. Sabah göğü karanlık ve bulutluydu, ama Titus duvarsız bir dünyanın özlemiyle sabırsızdı. Yolda Fuchsia'nın kapısının önünde durup çalmıştı.

“Kim o?” Fuchsia'nın sesi kapının diğer tarafından tuhaf bir şekilde boğuk gelmişti.

“Benim,” demişti Titus.

“Ne istiyorsun?”

“Hiçbir şey. Ata bineceğim.”

“Hava berbat,” demişti Fuchsia. “Güle güle.”

“Hoşça kal,” demişti Titus. Sonra koridorda ayaklarının ucuna basarak yürümeye devam etmişti. Birden bir kapı kolunun tıkırdadığını işitmişti. Dönüp baktığında sadece Fuchsia'nın yatak odasına geri kaçtığını değil, aynı anda havada bir şeyin büyük bir hızla kafasına doğru geldiğini görmüştü. Yüzünü korumak için kolunu kaldırmış ve maharetten çok şans eseri o büyük ve yapışkan kek dilimini yakalamıştı.

Titus kahvaltıdan önce şatonun dışına çıkmasının yasak olduğunu biliyordu. Hele Dış Surlar'ın ötesinde geçmenin iki kat suç olduğunu biliyordu. Ünlü bir soyu sadece o devam ettirebilirdi, bu yüzden kendisine iyice dikkat etmesi gerekiyordu. Nereye ve ne zaman gideceğini ayrıntılarıyla bildirmek zorundaydı, böylece geri dönmekte geç kalırsa bu hemen anlaşılacaktı. Ama gün karanlık da olsa, Titus içinde haftalardır kabaran arzuyu bastıramıyordu, dünyanın geri kalanı yataklarındayken ata binip doludizgin gitme arzusunu. Atının üzerinde, Nisan tarlalarında, Dış Surlar'ın ötesinde dörtnala giderken bahar havasını doyasıya içine

çekmek arzusunu. Dörtmala giderken sanki özgürmüş gibi yapma arzusunu.

Özgür!..

Böyle bir kavram Titus'a ne ifade edebilirdi? O evinin bir bölümünden diğerine izlenmeden, tek başına ya da takip edilmeden gitmenin ne demek olduğunu bile pek bilmiyordu. O sıradan insanların eşsiz mahremiyetini asla tatmamıştı. Ünlü olmamak? Soylu olmamak? Yetişkinlerin gizli dünyasında önemsiz bir yere sahip olmak? Bir Kızılderelelinin sürünmesi gibi büyüyen bir yaratık olmak: Çocukluğu ve gençliği boyunca, bir yıldan diğerine, çalidan çaliya, pusudan pusuya geçercesine ilerleyip, gençliğin ağaç tepelerinden bakmak?

Gormenghast'ı çevreleyen ve sanki şato tüm ticaret yollarının uzağındaki ıssız suların ortasındaki kestane rengi bir adaymışçasına ufuktan ufuğa uzanan yabancı arazi yüzünden, Titus arada bir hissetmeye başladığı o belirsiz, anlam veremediği tatminsizlik hissinin, kafes içindeki bir varlığın huzursuzluğu olduğunu nasıl bilebilirdi ki?

Başka bir dünya tanımıyordu. Burada, her tarafta ham maddeler alev alev yanıyordu: Aşkın arazileri ve sahnesi. Tutkulu aşkın; çapraşık ve sekssiz, tehlikeli ve küstah.

Gelecek önünde sonsuz ritüelleri ve bilgiçlikleriyle uzanıyordu, ama göğsünde zonklayan bir şey onu isyan ettiriyordu.

Bir okul kaçağı olmak! Bir Okul Kaçağı! Bu bir Fatih olmak gibiydi ya da bir İblis.

Bu yüzden küçük gri atını eğerlemiş ve ona binip karanlık nisan sabahına çıkmıştı. Dış Sur'daki kemerlerden birinin altından geçip Gormenghast Ormanı'na doğru eşkin gitmeye başlar başlamaz birden kayboluvermişti. Bulutlar bir anda gökyüzünü kaplamış, tüm ışığı engellemişti. Titus kendisini dalların arasında buluvermişti. Bunları ittiği za-

man karanlıkta geri gelip ona çarpıyorlardı. Bir süre sonra da atı dizlerine kadar soğuk ve emici çamurlara batmıştı. Toynaklarını tekrar basabileceği sağlam toprak bulmak için güçlkle gerilerken Titus'ın altında titremişti. Güneş yükselirken Titus nerede olduğunu seçebilmeye başlamıştı. Sonra birden karanlığı o uzun gün ışığı huzmeleri yarmıştı. Titus uzaklarda –bu kadar uzağı görebileceğini hiç düşünmemişti– şatonun batı kulelerinden birinin ışıldayan tepesini görmüştü.

Sonra güneş belirmiş, ortalığı aydınlığa boğmuştu. Sonunda gökyüzünde tek bir karanlık parçası kalmamış, korkunun heyecanı beklentinin, maceranın heyecanına dönüşmüştü.

Titus şimdiden onu aramaya başlamış olduklarını biliyordu. Kahvaltı bitmiş olmalıydı. Ama kahvaltıdan çok önce yatakhane alarm verilmiş olsa gerekti. Titus sınıfında boş sırasına bakan öğretmeninin tek kaşını kaldırdığını görebiliyor, öğrencilerin mırıltılarını ve yorumlarını işitebiliyordu. Sonra birden ensesindeki güneşin ılık öpücüğünden daha heyecan verici bir şey hissetmişti: Bu yüzüne vuran soğuk bir nisan esintisiydi, tehlikeli ve korkunç heyecanlı bir şeydi, çok tiz, Titus'ın vicdan azabı çeken midesinde ve daha aşağılarda, uyluklarında ısılk çalarak gezinen bir şeydi. Sanki maceranın habercisiydi ve ona atının kafasını döndürmesi için ısılk çalıyordu; bu arada yumuşak altın rengi gün ışığı da aynı mesajı daha uyuşuk bir sesle iletliyordu.

Titus'ın içinde bir an kendi varlığına ilişkin öyle güçlü bir his kabardı ki, imgeleminde şatodaki insanlar kuklalar kadar küçüldü. Geri dönünce onları birer birer tutup kale hendeğine atacaktı; *eğer* geri dönerse tabii. Artık onların kölesi olmayacaktı! Kim oluyorlardı da ona okula gitmesini, şunu bunu yapmasını söylüyorlardı? O sadece 77. Gormenghast Kontu değildi, aynı zamanda da Titus Groan'du.

“Tamam öyleyse!” diye haykırdı kendi kendine. “Onlara göstereceğim!” Atının böğürlerini topuklayıp dağa doğru ilerlemişti.

Ama Titus’ın yüzüne çarpan soğuk bahar esintisi sadece okul kaçaklığının başlangıcı değildi. Havadaki bir başka değişimin de habercisiydi. Bu değişim güneşin belirişi kadar ani ve beklenmedikti. Çünkü gökyüzü bulutsuz olmasına karşın, birden sanki güneş hafif bir sis tabakasıyla örtülmüş ve Titus’ın boynundaki sıcaklık hafiflemişti.

Titus ortalığın sislendiğini ancak asice keşif seferinin beşinci kilometresinde, Gormenghast Dağı’nın uzantısı olan tepelere kadar uzanan fındık korusuna vardığında fark etmişti. O andan sonra sanki etrafına bir beyazlık yayılmaya, yerden çıkıp her tarafta birikmeye başlamıştı. Güneş önce soluk bir diske dönmüştü, sonra da tamamen gözden kayboldu.

Artık geri dönemezdi. Titus atını geri döndürürse hemen kaybolacağını biliyordu. Artık giderek hafif bir parıltıdan başka hiçbir şey göremiyordu; bu parıltı hemen önünde ve yukarısındaydı. Giderek yoğunlaşan sisin içinde parlayan, Gormenghast Dağı’nın üst kısmıydı bu.

Tek şansı vardı: Yukarı çıkıp o beyaz sisten kurtulmak. Atını tehlikeli bir şekilde koşturarak (bir iki metreden ötesi görünmüyordu) yüksek yamaçlara yöneldi. Tepesindeki soluk, titreşen parıltı ona rehberlik etti. Sonunda sis hafiflemeye başladı. Güneş tekrar serbestçe parlamaya başlayınca ve sisin en tepesindeki ince tabaka bile aşağıda kalınca Titus yalnız olmanın ne demek olduğunu tamamen kavradı. Böyle bir yalnızlığı daha önce hiç yaşamamıştı. Hareketsiz bir yükseltinin sessizliğinde, muhteşem bir sis dünyasının üstünde ilk kez duruyordu.

Batıda devasa evinin çatıları havada yüzüyordu. Öyle hafif görünüyordlardı ki, sanki her taş bloğu bir taçyaprağıydı.

Koca kafasının taş çenesinde yüzlerce pencere vardı. Bunlar dış boyutundaydı. Şafağı yansıtıyorlardı. Camdan çok kemiğe ya da aralarında kısılı kaldıkları taşlara benziyorlardı. Çatıların üstünde karanlık, çalkantılı sular gibi hektarlarca uzanan duvar sarmaşıkları bu camların uyuşukluğuyla tezat oluşturuyor, uzaktaki o taş yapıları soğuk çizgiler halinde kesiyordu. Kalp şeklindeki milyonlarca ıslak gözkapığı göz kırpiyordu.

Dağın zirvesi tepesinde ısıldıyordu. Bu çıplak yamaçlarda bu okul kaçkını çocuktan başka canlı yok muydu? Sanki dünyanın kalbi durmuştu.

Sarmaşık yaprakları hafifçe titreşti, ama bu hareketlerde canlılık, hedef yoktu. Bir cesede ait, rüzgârda sağa sola savrulurken üstünde titreştiği bedenin ölü olduğunu inkâr edemeyecek uzun saçlara benziyorlardı.

Şatonun alnında uzanan o en tepedeki, dişe benzeyen pencerelerde tek bir kafa bile belirmedi. Orada duran biri olsa güneşin bölgeyi kaplamış olan sisin hemen üstünde durduğunu görebilirdi.

Bu sis ufuktan ufuğa uzanıyordu. Heybetli dağları, çirkin sarp kayalıkları ve killi taşları köpüklü sırtında taşıyordu. Dumanlarını dağın eteklerine yayıyordu; şatonun duvarlarına, katman katman, büyük bir dalga şeklinde gönderiyordu. Sessizdi, hareketsizdi, aylarinkinden daha güçlü bir şeytan çıkarma ayininin etkisi altındaydı. Geri çekilmeye gücü yoktu.

Dağ hiç soluk almıyordu. Kaplanan şato ya da sislerin derin sessizliği iç geçirmiyordu. O dumanların alında atan bir nabız yok muydu? Bir kalp çarpmıyor muydu? Böylesine beyaz bir sessizlikte en zayıf kalbin atışları bile ortalığı cınlatır, uzak sel yataklarından bile duyulurdu.

Güneş ışığı tebeşir beyazı örtüyü lekelemiyordu. Beyaz

bir güneşti bu. Sanki altındaki sisleri yansıtıyordu; camdan bir disk gibi kırılıyordu.

Doğa huzursuzlanmıştı da çeşitli elementleriyle mi oynuyordu? Çünkü beyaz sis sanki hiç kalkmayacakmışçasına çöker çökmez, sel yataklarına soğuk bir duman nehri gibi ağır ağır iner inmez, düz arazileri bir yorgan gibi kaplayıp soğuk parmaklarını her tavşan yuvasına daldırır daldırmaz, kuzeyden sert ve dondurucu bir rüzgâr esip sisi dağıttuktan sonra ansızın kesilmişti. Sanki sisi dağıtmak için özellikle gönderilmişti. Güneş şimdi tekrar altın bir küreydi. Rüzgâr dinmişti, sisler gitmişti, gün sıcaktı ve yeni başlıyordu ve Titus Gormenghast Dağı'nın eteklerindeydi.

ON ALTI

Titus'ın çok aşağısında bir düzine kadar koruluk, bir insan kalabalığı gibi duruyordu. Bunların aralarındaki çıplak araziler su ipliklerinin bulunduğu yerlerde parlıyordu.

Bu su parıltıları, dikenli bitki ve çalılar karmaşasında ağaç kümeleri tuhaf bir otoriterlikle yükseliyordu.

Bu korular Titus'a tuhaf bir şekilde canlı gibi geldi. Çünkü hiçbir koru *diğerlerine* benzemiyordu. Oysa boyları aşağı yukarı aynıydı ve her biri de dişbudak ve firavun ağaçlarından oluşmaktaydı.

Ama şu açıkça görülüyordu ki, Titus'a yakın korudaki ağaçlar, hiçbirinin komşularıyla en ufak bir benzerliği olmaması yüzünden oldukça huzursuz bir halde başlarını birbirlerinden öteye çevirmiş ve omuzlarını silkmış olsalar da, sadece yüz metre ötede bir başka koru vardı ki, bu daimi bir heyecan içindeydi. Ağaçları sanki yeşil bir sırı fısıltıyla paylaşırcasına kafa kafaya vermişlerdi. Ağaçlardan sadece

biri başını hafifçe kaldırmıştı. Başını yana eğmişti, omzundaki fısıltıların tek kelimesini kaçırmamak istercesine. Titus bakışlarını gezdirdi ve bir başka koruyu fark etti. Bunun on iki ağacı geri çekilmiş ve orta yerlerinden hafifçe yan dönmüşlerdi. Tek başına duran bir ağaca bakıyorlardı. Bu ağaç onlara sırtını dönmüştü. Arkasındaki grubu hor gördüğüne şüphe yoktu.

Üşümüş ya da korkuyorcasına birbirine sokulmuş ağaçlar vardı. El kol hareketleri yapan ağaçlar vardı. Aralarındaki yaralı gibi görünen bir ağacı destekleyen ağaçlar vardı. Küstah ve kibirli gruplar ve başlarını eğmiş, kederli gruplar vardı. Neşeli korular ve içindeki tüm ağaçların uykuda gibi görüldüğü korular vardı.

Arazi canlıydı, ama Titus da öyleydi. Onlar altı üstü ağaçtı, o kadar. Dallardan, köklerden ve yapraklardan ibarettiler. Bu Titus'ın günüydü. Zıyan edecek vakti yoktu.

O gri kuleleri atlamayı başarmıştı. Burada etrafında dağın kayaları ve eğreltiotları vardı. Güneş ışığı huzmeleri yerden yüksek bulanık ışıkla karışarak onları aydınlatıyordu.

Bir yusufçuk Titus'ın dirseğinin dibindeki bir kayanın üstünde ve etrafında yavaşça uçtu. Aynı anda Titus koruların ardından epey yüksek kuş seslerinin geldiğini fark etti.

Koruların kuzeyinde parıltılı düzlükler uzanıyordu, ama kuş sesleri daha batıdan ve dağın Titus'ın bulunduğu yere daha yakın bir eteğinden geliyordu. Son derece tiz ve nettiler. Güneşin altında tembelce uzanmış engin ormanlardan geliyorlardı. Katman katman, yığın yığın yeşillikler dağın çentikli ufuk silüetine doğru yükseliyordu.

Titus'ın arzuları belirginleşti. Okul kaçağı olmak artık onu huzursuzlandırmıyordu. Merakı iyice kabarmıştı.

O yüksek ve yapraklı duvarların arasında ne yatıyordu? O yeşil ve aydınlık duvarların? Ya içerideki gölgeler? Meşe

palamudundan teraslar ve boş yaprak yollar? Okul kaçağının heyecanı vicdanının sesini bastırmıştı.

Dörtmala gitmek istiyordu, ama killi ve gevşek taşlarla kaplı yamaçlar çok tehlikeliydi. Ama daha aşağılardan geçerken ilerlemesi kolaylaştı ve epey büyük mesafeleri çabucak aşmayı başardı.

O yaklaştıkça ormanın yeşil duvarı güneşli göğe yükseldi. Sonunda en tepedeki dalları görmek için başını kaldırmak zorunda kalmaya başladı.

Gormenghast batıda yükselen arazinin ardında gözden kaybolmuştu. Doğuda ve Titus'ın ardında dağ etekleri çirkin katmanlar halinde yükseliyordu. Yuları çekip atın sırtından kayarak indi.

Etrafındaki arazi gri ve ipeksi ağaçlarla kaplıydı. Bunlar tuhaf bir beyaz ışıkla parlıyordu. Etrafa iri kayalar saçılmıştı. Bunların sıcak alınlarının ve çıkık çenelerinin gölgelerinde çeşit çeşit eğreltiotları serpilmişti.

Sıcak üst yüzeylerde kertenkeleler koşturuyordu. Titus'ın orman duvarına doğru attığı ilk adımla birlikte bir yılan bir kayanın üstünden su gibi kayıp eklemeleri gevşek kuyruğunu takırdatarak kıvrıla kıvrıla ilerledi.

Bu aşk şoku da neyin nesiydi? Bir çingiraklı yılan; ipeksi otlarla kaplı küçük bir vadi; kertenkeleli ve eğreltiotlu iri kayalar ve yeşil orman duvarı. Niye bunlar bir araya gelince böylesine heyecanlandırıcı, nefes kesici bir bütün oluşturuyorlardı?

Titus yuları gevşekçe hayvanın boynuna bağladı ve onu Gormenghast yönünde çekti. "Eve git," dedi. Hayvan, başını hemen Titus'a çevirdi, sonra da öne arkaya savurup ilerlemeye başladı. Birkaç dakika sonra arazideki yükseltinin ardında gözden kaybolmuştu ve Titus gerçekten yalnız kalmıştı.

ON YEDİ

Sabah dersleri başlamıştı. Sınıflarda aynı anda yüzlerce şey oluyordu. Ama bunların kapılarının ardında başka türden bir dram yaşanmaktaydı: Skolastik bir sessizliğin dramı. Çünkü sınıfları ayıran boş oda ve koridorlarda bedensel bir varlık gibi yayılıyor, sınıfların kapılarına çarpıyordu.

Bir saat sonra hademe Ana Salon'daki pirinç çanı çalacak ve sessizlik paramparça olacaktı. Çocuklar hapishanelerinden çıkıp koridorlara çekirgeler gibi akın edecekti.

Gormenghast'ın sınıflarının duvarları tıpkı Öğretmenler Odası'ninki gibi at derisinden yapılmaydı. Ama tek ortak yönleri buydu. Çünkü odaların ruh halleri ve şekilleri birbirinden olabildiğince farklıydı.

Mesela Fluke'un sınıfı uzun, dar ve loştu; ışık sadece öteki ucundaki küçük bir çatı penceresinden giriyordu. Opus Fluke bir koltukta yatıyordu. Üstü kırmızı bir battaniyeyle örtülüydü. Neredeyse tamamen gölgelerin içindeydi. Önündeki çocukları güçlkle seçebilse de durumu çocuklarınkinden iyiydi, çünkü çocuklar onu hiç göremiyordu. Fluke'un önünde masa yoktu. Karanlıkta açıkta oturuyordu. Koltuğunun dibindeki bir iki ders kitabı formalite icabı oraya konulmuştu. Üstlerindeki toz tabakaları öyle kalındı ki, gri kabartılara benziyorlardı. Bay Fluke kitaplarının bir seneden fazladır döşemeye çivili olduğunu henüz fark etmemişti.

Perch-Prism'in odası kare şeklindeydi ve acemileri rahatsız edecek kadar aydınlıktı. Sadece deri duvarlar küflü ve eskiydi. Ama onlar bile arada sırada ovalanıyor ve yağlanıyordu. Sıralar ve döşeme tahtaları, her sabah sodyum bikarbonat ve sıcak suyla ovalanıp temizleniyordu. Bu yüzden duvarlar dışında odaya çiğ bir beyazlık hâkimdi, ki bu-

ranın pek rağbet görmeyen bir yer olmasına yol açıyordu. O zalim ışıktaki kopya çekmek neredeyse imkânsızdı.

Flannelcat'ın odası kısa bir tüneldi. Ucunun büyük bir kısmını kaplayan yarım daire şeklinde bir penceresi vardı. Gölgelelerin arasında oturan Fluke'un tersine Bay Flannelcat oldukça yüksek bir masanın tepesine tüneyerek son derece farklı bir görüntü oluşturunuyordu. Odadaki tek ışık arkasından gelirken silueti sert el kol hareketleri yapıyordu. Pencereden Gormenghast Dağı'nın tepesi görülebiliyordu. Bu sabah dağın parlak zirvesinin üstünde karahindiba tohumlarına benzeyen üç küçük bulut tembel tembel salınıyordu.

Ama Gormenghast'taki çok sayıda, her biri kendine özgü niteliklere sahip sınıf arasında o sabah özellikle biri diğerlerinden ayrılıyordu. Bu sınıf üst katlardan birindeydi. Büyük, rüya gibi bir salondur. İçinde gerekenden çok daha fazla sıra ve yer (akademik açıdan) vardı. Duvarlarından büyük at derisi şeritleri sarkıyordu.

Sınıfın penceresi güneye bakıyordu. Bu yüzden döşemenin lekelenmiş kısımları ağarmış, mürekkepli kısımlarıysa solup öyle güzel bir maviye bürünmüştü ki sanki bir peri masalından çıkmaydı. Bu odada bir peri masalını çağrıştıran başka hiçbir şey olmadığı kesindi.

Mesele şu çuvalı andıran canavar, şu horlayan tümsek, şu eklemleri ayrılmış korkunç hayvan leşi de neyin nesiydi? Öğretmen masasının üstünde kara bir köpek gibi kıvrılmış yatarken pis ve vahşi bir görünüşü vardı. Ama neydi bu? Ölü olduğu söylenebilirdi, çünkü bir leş kadar ağır ve hareketsizdi. Ama ondan boğuk horultular, arada sırada da kırık bir pencereden giren rüzgârın sesini andıran ısıklar geliyordu.

Her ne ise, okulun üst kısmının neredeyse unutulmuş bir kesimindeki o düşsel ve eski odada bulunan yirmi kadar

çocuğu hiç korkutmadığı, hatta onların ilgisini bile çekmediği kesindi. Çocuklar çok farklı şeyler hakkında düşünüyor gibiydi. Güneş ışınları yüksek pencereden içeri akın ediyordu. Odada zerrecikler uçuşuyordu. Ama öğrencilerin hılyalara dalmış gibi bir hali yoktu.

Neler oluyordu? Pek ses çıkmıyordu, ama havadaki gerilimin sesi yüksekti.

Çünkü oldukça kazançlı ve tehlikeli bir oyun oynanmaktaydı. Bu sınıfa özgü bir şeydi bu. Hava boğucuydu. O tuhaf mücadeleye katılmayanlar sıraların ya da dolapların üstünde çömelmişti. Yeni bir oyun başlamak üzereydi. Hünerli yüzler pencereye çevrilmişti. Talihin bu sıırım gibi çocuklarının yüzleri tecrübeli görünüyordu. Eski kulağı kesikler yerlerini almıştı.

Her şey hazırды. İki gevşek döşeme tahtası çıkarılmış, ilki pencere pervazına sınıfın döşemesine hafif bir açı yapacak şekilde dayandırılmıştı. Tahtanın döşemenin altında kalan gizli yüzü hep kazınır ve mum parçalarıyla ovulurdu. Şimdi tavana bakan bu yüzüydü. Uzun döşeme tahtalarının ikincisi de aynı şekilde cilalanmıştı. Bu birincisinin ucuna yerleştirilmişti. Böylece üç metrelik dar ve kaygan bir tahta tabakası sınıf boyunca pencereden karşı duvara dek uzanıyordu.

İlk hamleyi açık pencereye yakın duran takım yapacaktı. Bu takımdan biri –alnında doğuştan bir leke olan siyah saçlı bir çocuk– pencere pervazına sıçradı. Diğer taraftaki otuz metrelik boşluğun onu hiç endişelendirmediği belliydi.

Bu hareket üzerine, karşı takımın sınıfın arka tarafındaki bir dizi sıranın ardında çömelmiş duran elemanları ceviz sertliğinde olan kâğıt topaklarını hazırladılar. Bunları sapanlarla fırlatacaklardı. Eskiden ki, hatta cam bilyeler kullanılırdı; ama üç çocuğun ölümünden ve cesetlerin gizlenmesi epey sorun çıkardıktan sonra kâğıt topaklarla

yetinilmesine karar verilmişti. Bunlar da çok yumuşak değildi aslında. Kâğıt çiğneniyor, yoğuruluyor, sakızla birleştiriliyor ve sıraların menteşeleri arasında sıkıştırılıyordu. Fırlatıldıklarında ölümcül bir hızla, gidiyor, hedeflerine bir kırbaç gibi vuruyorlardı.

Ama neye fırlatılacaklardı? Düşmanları pencerenin yanında duruyordu ve kendilerine bir şey fırlatılmasını beklemedikleri belliydi. Bu topakları fırlatacak olan grup onlara bakmıyordu bile, dosdoğru karşılarına bakıyorlardı. Ama bir yandan da sol gözlerini kapamaya ve lastiklerini germeğe başlamışlardı. Ve sonra birden, ani ve ritmik hareketler oyunun anlamını ortaya koydu. Bunlar dans ya da bale hareketleri olamayacak kadar hızlı, canlı ve tehlikeliydi. Yine de onlar kadar geleneksel ve incelikliydi. Neler oluyordu?

Alnı lekeli siyah saçlı çocuk dizlerini bükmüş, sırtını kavislendirmiş, mürekkepli ellerini çırpmış ve pencere pervazından dışarı, sabah aydınlığına, güneşin altında bir kafes gibi duran dev bir çınar ağacının üstüne atlamıştı. Bir an bir kuşa benzemişti. Başını geriye atmış, dişlerini sergilemiş, parmaklarını açmış, gözlerini ağacın beyaz bir dalına dikmişti. Otuz metre altındaki tozlu avlu gün ışığında parlıyordu. Sınıftan bakıldığında çocuğun işi bitmiş gibi görünüyordu. Ama pencerenin yanındaki partnerleri duvara yaslanmış, düşmanları da sıraların arkasında diz çöküp gözlerini sınıf boyunca bir buz şeridi gibi uzanan kaygan döşeme tahtalarına dikmişti.

Çocuk havadayken dala uzanmış, ucunu yakalamış ve yaprakların arasında uzun ve nefes kesici bir kavis çizerek sallanmıştı. Bu kavisin tepe noktasında kendisini tuhaf bir şekilde sarsarak geri dönüş yolculuğunu iyice hızlandırmıştı. Yaprakların arasından çıkıp havada iyice yükselmişti. Öyle ki içinden sıçramış olduğu pencereden yukarı çıkmıştı. Ve sonra sinirlerinin çelik gibi olduğunu gösteren bir

hareket yapmış, iradesini yitirmesine ramak kalmışken dalı bırakmıştı. Tekrar havadaydı. Düşüyordu, hızla düşüyordu. Öyle bir açıyla düşüyordu ki, pencere eşiğine ya da pervazına değmeden eğik döşeme tahtasının üstüne, küçük kıcının üstünde, bir yıldırım gibi indi. Bir saniye sonra tahtaların üstünde sapanla fırlatılmış bir taşın hızıyla yuvarlanıp sınıfın diğer ucundaki deri duvara çarpmıştı.

Ama tekrar belirişindeki aniliğe ve uçuş hızına karşın duvara yara bere almadan ulaşmış değildi. Kulağı sanki içinde bir eşekarısı kovani varmışçasına vızıldıyordu. Altı sapanla açılan çapraz ateş, kâğıt topaklardan birinin tam hedefi bulması, uçünün gövdeye isabet etmesi ve ikisinin iska geçmesiyle sonuçlanmıştı. Ama oyunda ara verilmeyordu. Çocuk daha deri duvarın içeri göçmüş kısmına çarparken takımından bir başkası havalanmıştı bile. Ellerini dala uzatmıştı. Gözleri heyecanla parlıyordu. Rakip takımdakiler ise aynı çabuklukla silahlarını tekrar doldurmuş ve sol gözlerini kapayıp lastiklerini germeye başlamışlardı.

Alnı lekeli çocuk koşarak pencereye dönerken –kulağı alev alev yanıyordu– güneşli gökyüzünden bir başka çocuk inmiş, yatay tahtadan vınlayarak geçip sınıfı kat ederek deri duvara çarpmıştı. Duvarın bu kısmı yıllar boyu aldığı darbelerle kirlenmiş ve yırtılmıştı. Ortalığa tam bir sınıf sessizliği hâkimdi; soluk gün ışığıyla dolu bir sessizlik. Döşemede sıraların, oturakların, dev kırık karatahtanın altın gölgelerinin oluşturduğu şekiller vardı. Bir yaz döneminin sessizliğiydi bu; kendisine dönük, telaşsız, düşsel, çeşitli seslerle dolu. Her çocuğun boşluğa atlamadan önce mükemmel ellerini çabucak çırpmasının, havada uçuşan topakların vızıltısının, kurbanın solumalarının, deri duvara çarpan gövdelerin ve sonra tekrar doldurulan sapanların sesleriyle, sonra tekrar penceredeki çocuğun el çırpışı ve o avlunun üstünde yeşil bir kavis çizerken yaprakların uzaktan gelen

hıştısı. Takımlar yer değiştirdi. Sallanicılar sapanlarını çıkardı. Ateş eden ekip pencereye geçti. Bu tehlikeli, barbarca, ama ayinsi oyunun kendine özgü bir ritmi vardı. Bu çocuklar için kesinlikle sorgulanamaz ve kutsal bir ritüeldi.

Onları şeytanilik ve sağlamlık bir araya getiriyordu. Sakin bir sınıfın ortasından şimşek gibi kayarak geçmenin insanın boğazını düğümleyen heyecanını tatmış olmak, paylaştıkları sırrı iyice karanlık, derin, korkunç ve komik kılıyordu. Boşlukta uzun yaprakların arasında yapılan uçuşları tatmış olmak, topakların vınlayarak başlarının yanından geçmesini ya da çarptıklarında verdikleri acıyı bilmek...

Ama bütün bunların ne önemi vardı? Bu canı yanan çocukların ritminin? O çocuklar ki balıklar ya da kuşlar kadar hayat doluydular. Bunların hiçbir önemi yoktu, o sabah oluyor olmaları dışında.

Öğretmen masasındaki o korkunç kara yığına ne demeliydi peki? Çınar ağacının yaprakları arasından geçen gün ışığı bu yığının üstünde titrek dörtgen benekler oluşturmaya başlamıştı. Horluyordu. Bir yaz sabahının ilk dersi için utanç verici bir sestı bu.

Ama bu keyfi uzun sürmeyecekti. Çünkü birden, sınıf kapısının üstünden, tavana yakın bir yerden bir çığlık geldi. Bu yüksek bir dolabın üstüne tünemiş olan çilli, küçük bir afacanın sesiydi. Kapının üstündeki, açık yelpaze şeklindeki bir pencere omzunun hemen arkasındaydı. Pencerenin camı kirden kararmıştı, ama bozuk para büyüklüğündeki bir kısmı temizlenmişti. Çocuk bu gözetleme deliğinden dışarıdaki koridoru görebiliyordu. Böylece bir tehlike belirtisi görür görmez sadece öğrencileri değil, öğretmeni de uyatabilirdi.

Barquentine'in ya da Deadyawn'nın sınıfları gezdii çok enderdi. Ama o çilli afacanın sabah erkenden o dolabın te-

pesine çıkıp beklemeye başlaması iyiydi, çünkü sınıftakilerin en sevmediği şey rahatsız edilmektir.

O sabah, dolabın tepesinde oyuncak bir bebek gibi yatar-ken, aşağısında oynayan “oyunun” değişen dengeleri öyle ilgisini çekmişti ki, gözünü gözetleme deliğine dayamayalı bir dakikadan fazla olmuştu. Gözünü tekrar dayayınca kapının sadece yarım metre ötesinde bir öğretmenler alayının Deadyawn’ın önderliğinde, kara bir dalga gibi ilerlediğini görmüştü. Yüksek, tekerlekli sandalyesine kurulmuş olan Deadyawn diğerlerinden yüksekteydi.

Alayın başını çeken Deadyawn’ın omuzları ve başı, yüksek ve dar sandalyesinde kesinlikle dik oturmamasına karşın diğerlerinin yukarısındaydı. Dört küçük tekerleği gıcırdayan sandalye hademe tarafından hızla itilirken öne arkaya sallanıyordu. Gözetleme deliğindeki küçük afacan henüz hademeyi göremiyordu, çünkü adam henüz o yüksek, çirkin sandalyenin –inanılmayacak kadar çirkindi– arkasındaydı. Bu sandalyenin üstünde, Deadyawn’ın kalbinin hizasında orantısız bir yemek tablası ve altta, ayaklarını dayaması için küçük bir raf vardı.

Deadyawn’ın yüzünün tablanın üstünden görülebilen kısmı uyanık görünüyordu; bu kesinlikle acil bir durum olduğunun göstergesiydi.

Deadyawn’ın arkasındaki hışırtılı karanlık öğretmenlerle doluydu. Niye sınıflarında değillerdi ve şatonun bu uyuşuk kısmına niye gelmişlerdi? Hele sabahın bu vaktinde? Bu anlaşılmaz bir şeydi. Ama yine de buradaydılar işte. Cüppeleri her iki taraftaki duvarlara sürtünüp hışırdıyordu. Adımlarında bir kararlılık, bir ciddiyet vardı ki, oldukça korkutucuydu.

Dolabın tepesindeki cüce çocuk haykırdı. Sınıf arkadaşları onun bu kadar tiz bir ses çıkardığını ilk kez işitiyordu.

“ ‘Esneyici!’” diye haykırdı. “Çabuk! Çabuk! Çabuk! Esneyici ve hepsi! İndirin beni! İndirin beni!”

Tehlikeli oyun bozulmuştu. Gün ışığının içinden çıkagelip deri duvara çarpan son çocuğun kafasının yanından tek bir topak bile vınlayarak geçmedi. Oda bir anda şüphe uyandıracak kadar sessizleşmişti. Çocuklar dört sıra halinde yan dönmüş oturuyordu. Başlarını yana eğmiş, Deadyawn'ın sandalyesinin dört küçük tekerleğinin sessizlikte gıcırdayarak onlara doğru yaklaşmasını dinliyorlardı.

Küçük afacan onun için herhalde epey yüksek olan mesafeden aşağı, saman sarısı saçlı iri yarı bir çocuğun kucağına atlamıştı.

İki döşeme tahtası hemen kaldırılıp öğretmen masasının hemen önündeki uzun, dar yerlerine konmuştu. Ama bir hata yapılmıştı ve bu fark edildiğinde düzeltilmesi için artık çok geçti. Olayın telaşı içinde tahtalardan biri *ters* konmuştu.

Masanın üstündeki ağır, kara köpeğe benzeyen yaratık hâlâ horluyordu. O tiz uyarı çığlığı bile o eklemli yığının biraz kıpırdanmasından başka işe yaramamıştı.

İlk sıra dizisindeki çocukların hepsi de, Deadyawn ile diğerlerinin girmesinden önce öğretmen masasına ulaşip geri dönebileceğini bilse, uyuyan Bellgrove'un kafasının üstündeki cüppe kıvrımlarını geriye atar –şimdi cüppesi masanın üstündeki kollarının arasından sarmaktaydı– ve Bellgrove'u sarsarak iyi kötü uyandırır. Çünkü o kara ve şekilsiz yaratık, yaşlı öğretmenden başkası değildi. Kendi cüppesinin tentesi altında gözden kaybolmuştu. Cüppesini saygı uyandıran başının üstüne öğrencileri örtmüştü, çünkü o uyuyunca hep böyle yaparlardı.

Ama vakit yoktu. Tekerleklerin gıcırması durmuştu. Öğretmenler amirlerinin arkasından toplanırken ayak sesleri epey gürültü çıkardı. Kapı kolu çevrilmeye başlanmıştı.

Kapı açılırken otuz kadar çocuk sıralarının üstüne eğilip

hararetle yazmaya başladı. Alınlarını yoğun bir konsantrasyon ifadesiyle kırıştırmışlardı.

Korkunç bir sessizlik oldu.

Sonra hademenin, Bay Sinek'in sesi Deadyawn'ın sandalyesinin arkasından yükseldi:

"Müdür!" Ve sınıftaki herkes ayağa fırladı. Bellgrove dışında herkes.

Yüksek sandalye, sıraların arasındaki mürekkep lekeli açıklığa girip ilerlerken tekerlekler tekrar gıcırdamaya başladı.

Bu arada üniversite şapkaları Müdür'ün peşinden sınıfa girmişti. Bu şapkaların altında Opus Fluke'un, Spiregrain'in, Perch-Prism'in, Throd'un, Flannelcat'in, Shred'in, Shimmer'in, Cutflower'ın ve diğerlerinin tanıdık yüzleri açık seçik görölüyordu. Sınıfları dolaşmaya çıkmış olan Deadyawn her birini teftiş ettikten sonra çocukları kızıl taşlı avluya göndermiş, öğretmenlerini ise yanına almıştı; böylece şu anda arkasında kadronun neredeyse tamamı vardı. Çocuklar biraz sonra büyük gruplara ayrılacak ve Titus'ı aramaya gönderilecekti. Çünkü bu beklenmedik faaliyetin nedeni Titus'ın ortadan kaybolmasıydı.

İnsanın yakın geleceğinde olacakları bilmemesi ne güzeldir! Oradakiler birkaç saniye içinde olacakları bilseler nasıl da korkar, donakalırlardı! Çünkü bu olay öyle ani bir şekilde gerçekleşti ki, durdurulması ancak olacağının önceden bilinmesiyle mümkün olabilirdi.

Öğretmenler hâlâ ayakta duruyordu. Hademe Bay Sinek sıraların arasındaki geçidin sonuna varmış, yüksek sandalyeyi sola çevirerek Bellgrove'un masasının önüne, Deadyawn en yaşlı öğretmen olan Bellgrove ile konuşabilsin diye götürmek üzereydi. Tam o sırada o felaket gerçekleşti ve Titus'ın kaybolmuş olması bile unutuldu. Çünkü Sinek'in ayağı kaymıştı! Ayakları kıpır kıpır gövdesinin altından çe-

kilivermişti. Kasıtlı kısa adımları birden bir bacak karmaşasına dönmüştü. Bacakları kurbağa bacağı gibi öne arkaya gidip geliyordu. Ama istedikleri kadar çırpınsınlar, kaygan zeminde dengelerini koruyamıyorlardı, çünkü Bay Sinek, Bellgrove'un masasının önünde, yerine ters konmuş olan o ölümcül tahtaya basmıştı.

Sinek Yüksek Sandalye'yi bırakacak zaman bulamadı. Sandalye tepesinde bir kule gibi sallandı. Sonra, ayakta dizilmiş, birbirlerinin omuzlarının arkasından bakan öğretmenlerin ve sıralarında donakalmış oturan öğrencilerin gözleri önünde, asla düşünemeyecekleri kadar korkunç bir şey gerçekleşti.

Çünkü Sinek büyük bir gürültüyle döşeme tahtalarının üstüne düşerken yüksek sandalyenin tekerlekleri topaç gibi döndü ve son bir kez gıcırdadı. Sonra o köhne sandalye cılgın bir yaratık gibi havaya sıçradı ve tepesinden bir şey yukarı fırladı! Bu Deadyawn'dı!

Tavana yakın bir yerden inişe geçerken başka bir gezegenden ya da uzayın kozmik âlemlerinden gelen bir ziyaretçiye benziyordu, çünkü o yere düşerken üstündeki Zodyak işaretleri titreşiyordu.

Dudaklarında uzun pirinç bir borazan olsaydı ve belini kavislendirebilseydi ve döşeme tahtalarına doğru düşerken birden yukarı doğru dönüp kuş gibi uçarak cüppesinin eteklerini dalgalandırarak öğretmenlerin tepesinden süzülerek geçebilseydi ve dışarı çıkıp çınar ağacının yaprakları arasından yükselerek Gormenghast Dağı'nı aşip rasyonel dünyayı terk etseydi, eğer bunları yapacak gücü olsaydı, o korkunç ses duyulmayabilirdi. Hiçbir öğrenci ya da öğretmen, o sabah duyduğu o korkunç ve hastalıklı sesi hayatı boyunca unutmayacaktı. Kalbe ve beyne karanlık salan bir sestti. Güneşli bir yaz günü olmasına rağmen sınıfın aydınlığını bile karartmıştı.

Bir kafatasının yumurta gibi ezilişinin sesi değildi sadece. Sanki olaylar en korkunç noktaya varmak istiyordu ve Müdür'ün alını yazısında, yere tam anlamıyla çivileme düşüp kafasını yere çarpmak, baş aşağı bir vaziyette, korkunç bir dengede kalakalmak, vakitsiz bir ölüm sertliğiyle kaskatı kesilmek vardı.

En yüksek görev, inkâr ve kayıtsızlık sembolü olan yumuşak, hafif ve gevşek Deadyawn, baş aşağı dururken her zamankinden daha canlı görünüyordu. Ölüm kasılmalarıyla sertleşmiş olan uzuvları oldukça sağlıklıydı. Ezilmiş kafatası, yaşama sebebinin farkına yeni varmış bir vücudu dengede tutar gibiydi.

O güneşli sınıftaki ilk hareket, dehşet nidalarından sonra, yüksek sandalyenin kalıntılarından arasından geldi.

Hademe belirdi. Kırmızı saçı darmadağın olmuştu. Fıldır fıldır gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Dişleri dehşetle takırdıyordu. Efendisinin tepetaklak durduğunu görünce pencereye doğru koştu. Kendini beğenmiş edası tamamen kaybolmuştu. Vazife duygusu yüzünden şu anda kendisini çabucak öldürmekten başka bir şey istemiyordu. Sinek pencereye tırmanıp ayaklarını pervazın üstünden aşırı ve sonra otuz metre aşağıdaki avluya atladı.

Perch-Prism diğer öğretmenlerin arasından öne çıktı.

“Bütün çocuklar hemen kızıl taşlı avluya gidecek,” dedi çabuk ve tiz, kendinden emin bir sesle. “Bütün çocuklar kendilerine talimat verilene kadar orada ses çıkarmadan bekleyecek. Parsley!”

Korkuyla gözünden vurulmuş dönen ve çenesi sarkan genç, bakışlarını ters dönmüş Deadyawn'dan öteye çevirdi ama konuşamadı.

Tekrar “Parsley,” dedi Perch-Prism. “Sınıftakileri dışarı çıkar ve Chives, sen de onları takip et. Haydi! Acele edin! Kapiya doğru yürüyün. Sen! Evet, sen, Sage Minor! Ve sen,

oradaki. Adın Mint miydi neydi? Kafanı topla. Hemen! Hemen! Hemen!”

Şaşkına dönen öğretmenler kapıdan çıkarken gözleri ölen müdürlerindeydi.

Üç-dört öğretmen ilk şoku atlatmıştı ve Perch-Prism’e sınıftakileri dışarı çıkarmakta yardım ediyorlardı.

Sonunda sınıf boşaltılmıştı. Güneş ışığı boş sıralarda geziniyordu. Öğretmenlerin yüzleri aydınlıktı ama cüppeleri ve şapkaları gölgede kalmışçasına karanlıktı. Deadyawn’ın tavana bakan çizmeleri gün ışığında parlıyordu.

Öğretmenlere bakan Perch-Prism bir sonraki hamlesinin vaktinin geldiğini anladı. Siyah, boncuk gibi gözleri parlıyordu. Çenesini öne çıkardı. Yuvarlak, bebeksi, domuzsu suratı harekete geçmeye hazırdı.

Ciddi ve oldukça vahşi küçük ağzını açtı. Tam cesedi yere yatırmak için yardım isteyecekti ki beklenmedik bir yönden boğuk bir ses geldi. Hem yakından hem de uzaktan geliyor gibiydi. Ne söylediğini anlamak zordu, ama bir iki saniyelğine belirginleşti. “Hayır, hiç sanmıyorum, küçük adam,” dedi. “Çünkü onun sevgisini çoktan kaybettiniz Kraliçem. Bellgrove yaşadığı sürece...” (Uykulu ses konuşmayı sürdürüyordu) “...aslan... yelelerini yolarım... evet... hayır. Yılanlar size tıslarsa onları çiğnerim... herhalde... ve vahşi kuşları sağa sola kovalarım.”

Örtülerin altından uzun bir ısıklık geldi. Sonra birden o omurgasız kütle titreyerek açılmaya başladı. Bellgrove kollarının üstündeki örtülü kafasını yavaşça kaldırıyordu. Kendisini son cüppe katmanından kurtarmadan önce sandalyesinde geriye yaslandı ve başını kurtarmak için elleriyle çabalarken kumaşın karanlığından sesi yükseldi: “...Bir kıstak adı söyleyin!” diye gürledi. “Tinepott?.. Quagfire?..

Sparrowmarsh? .. Hagg? .. Dankle? .. Ne! Hiçbiriniz yaşlı hocanıza bir kıstak adı söylemiyor mu?”

Son kumaş parçasını da başından çekip aldı ve uzun, zayıf, soylu yüzü ortaya çıktı. Derin denizlerdeki bir canavarınıninki kadar çıplak ve saygı uyandırıcıydı.

Soluk mavi gözlerinin ışığa alışması birkaç saniye aldı. Bir heykelinkini andıran alnını havaya kaldırdı ve gözlerini kırptı. “Bir kıstak adı söyleyin,” diye yineledi, ama bu kez sesi daha ilgisizdi, çünkü odadaki sessizliğin farkına varmaya başlıyordu.

“Bir... kıstak... adı... söyleyin!”

Gözleri Müdür’ün bedeninin hemen önünde, kafasının üstünde durduğunu görecektik kadar ışığa alışmıştı.

O tuhaf sessizlikte dikkati önündeki korkunç manzarada öyle yoğunlaşmıştı ki sınıfının çıkıp gitmiş olduğunu fark etmedi.

Ayağa kalktı ve parmak boğumunu ısırdı. Başını öne uzattı. Sonra geri çekti ve iri bir köpek gibi titredi. Sonra tekrar öne eğildi ve bakmaya başladı. Hâlâ uykuda olmak için dua etmişti. Ama hayır, bu bir rüya değildi. Müdür’ün öldüğünü bilmiyordu. Bu yüzden, büyük bir çabayla (Dedyawn’ın ruhunda büyük ve temel bir değişiklik olduğunu ve onun kendisini Bellgrove’a sergilemek için bu denge gösterisinde bulunduğunu düşünerek) iri, zarif ellerini saygıyla çırpma-ya başladı. Yüzünde hem ilgilenmiş hem de şaşırmış birinin ifadesi belirdi. Omuzlarını geriye atmış, başını yana eğmiş, kaşlarını kaldırmış ve sağ elinin iri işaretparmağını dudaklarına dayamıştı. Ağzının her iki ucu yukarı doğru kıvrılıyordu, aşağı doğru da kıvrılsa fark etmezdi, çünkü hayretini ve korkusunu gizlemiyordu.

Sınıfta el çırpmalarına eşlik eden ses yoktu. Bu yüksek sesler odada gürültüyle yankılanıyordu. Bellgrove gözlerini destek ya da açıklama ararcasına sınıfına çevirdi. İkisini de

bulamadı. Sadece terk edilmiş sıraların sonsuz boşluğu ve üzerlerindeki geniş, bulanık, yatay gün ışığı çizgileri vardı.

Elini başına götürdü ve birden oturdu.

“Bellgrove!” Arkasından gelen bu çabuk, kendinden emin, sert ses hızla dönmesine yol açtı. Orada Gormenghast’ın öğretmenleri çift sıra halinde duruyordu. Deadyawn ya da boş sıralar kadar sessizdiler. Bir erkekler korosunu ya da Kıyamet Günü’nün parodisini andırıyorlardı.

Bellgrove sendeleyerek ayağa kalktı ve elini alnında gezdirdi.

“Hayatın kendisi bir kıstaktır,” dedi bir ses yan tarafından.

Bellgrove başını çevirdi. Ağzı açıktı. Çürük dişlerini huzursuz bir gülümsemeyle sergiliyordu.

“Bu da nesi?” dedi, konuşan kişinin cüppesini omzuna yakın bir yerinden yakalayıp çekerek.

“Kendine gel,” dedi ses. Shred’e aitti. “Bu yeni bir cüppe. Teşekkürler. Hayat bir kıstaktır, dedim.”

“Niye?” dedi Bellgrove. Ama bir gözü hâlâ Deadyawn’ın üstündeydi. Aslında dinleliyordu.

“Bir de niye diye soruyorsun!” dedi Shred. “Bir düşün! Müdürümüz,” dedi (cesede doğru hafifçe eğilip selam vererek) “çoktan ikinci kıtaya geçti. Ölüm’ün kıtasına. Ama bundan çok önce...”

Perch-Prism Bay Shred’in sözünü kesti. “Bay Fluke,” diye bağırdı, “bana yardım eder misin?” Ama bütün çabalarına karşın Deadyawn’ı ters döndürmekten başka pek bir şey yapamadılar. Onu Bellgrove’un sandalyesine oturtmayı (daha sonra öğretmenler morguna götürmek üzere) bir şekilde başardılar. Aslında buna oturtmaktan çok *yaslanmak* demek daha uygundu, çünkü Müdür bir denizyıldızı gibi kaskatıydı.

Ama cüppesiyle özenle üstünü örttüler. Yüzü karatahta-

nın silgi beziyle örtüldü. Son olarak da üniversite şapkası yüksek sandalyenin kalıntılarının altında bulundu ve adaba uygun şekilde başının üstüne yerleştirildi.

“Baylar,” dedi Perch-Prism, aralarından kıdemce aşağı biri doktora ve cenazeciye gitmek ve ardından da kızıl taşlı avluya gidip öğrencilere günün geri kalanını Titus’ı organize bir şekilde aramakla geçireceklerini söylemek üzere gönderildikten sonra. “Baylar, en önemli iki şey şu: Birincisi, genç Kont’un aranmasına hemen başlanmalıdır, bu beklen-medik olaya karşın; ikincisi, anarşiye meydan vermemek için yeni Müdür hemen atanmalıdır. Bence,” dedi Perch-Prism, topuklarının üstünde öne arkaya sallanırken cüppesinin omuz şeritlerini tutarak, “bence bu seçimi kadronun en kıdemli elemanı yapmalıdır, *nitelikleri ne olursa olsun*.”

Bu hemen kabul edildi. Herkes daha da tembel bir geleceğin üşengeç manzarasının önlerinde uzandığını görüyordu. Sadece Bellgrove sinirlenmişti. Çünkü Perch-Prism’in kontrolü eline almasına hem alınmış hem de içerlemişti. Muhtemelen kendisi Müdür olacaktı. Bu yüzden çoktan inisiyatif ele almış olması gerekirdi.

“ ‘Nitelikleri ne olursa olsun’ da ne demek kahrolası?” diye hırladı.

Odanın ortasından korkunç bir hareketlenme oldu. Burada Bay Opus Fluke masalardan birinin üstünde uzanmıştı. Nefes almaya çalışıyordu.

Kahkahalar atıyordu. Deli gibi kahkahalar atıyordu. Ama ses çıkaramıyordu. Titriyor, sarsılıyor, kaba erkek si suratından yaşlar süzülüyordu. Uzun bir ekmek somununu andıran çenesi tavana dönüktü.

Bellgrove bakışlarını Perch-Prism’den Bay Fluke’a çevirip onu inceledi. Soylu kafası kıpkırmızı olmuş, ama sonra birden bembeyaz kesilmişti. Bellgrove bir anda yazgısını gördü. İnsanların lideri olacak mıydı, olmayacak mıydı? Bu,

otoritenin kullanılması ya da ondan sonsuza dek vazgeçilmesi gereken o can alıcı anlardan biri miydi, değil miydi? İşte buradaydılar; hepsi buradaydı. O –Bellgrove– da buradaydı. Meslektaşlarının karşısında, kilden ayakların üstünde, tüm zayıflığıyla duruyordu. Ama içinde yüzünün gururlu ifadesiyle tutarlı olmayan bir şey vardı.

O anda kendisinin daha nitelikli biri olduğunu anladı. Bir zamanlar başarıma tutkusuna sahip olmuştu. Evet, bu çok eskidendi ve artık böyle fikirlerle kafasını yormuyordu, ama bu duyguyu tatmıştı.

Şimdi eyleme geçmezse bir daha asla geçemeyeceğinin farkındaydı. Büyük bir kararlılıkla masanın üstünden, yakınındaki büyük bir kırmızı mürekkep şişesini aldı ve Bay Fluke'un yanına gitti. Onun başını geriye atmış, gözlerini kapamış ve güçlü çenesini ardına kadar açmış, sismik bir kahkaha atmakta olduğunu görünce şişenin içindekini tek bir bilek hareketiyle sonuna dek Fluke'un huni gibi boşgazından içeri boşalttı. Sonra diğerlerine döndü. "Perch-Prism," dedi. Sesinde öyle yaşlıca ve saygı uyandıran bir otorite vardı ki, öğretmenleri en azından mürekkebi dökmesi kadar şaşırttı. "Lordumuzun aranması işini sen organize edeceksin. Kadroyu kızıl taşlı avluya götür. Flannelcat, Bay Fluke'u reviregötür. Ona Doktor'u getir. Gelişmeleri bu akşam rapor et. Beni Müdür Odası'nda bulabilirsiniz. Baylar, iyi günler."

Odadan cüppesinin eteklerini savura savura ve gümüş saçını geriye atarak çıkarken yaşlı kalbi deli gibi çarpıyordu. Of, emir vermenin hazzı ne büyüktü! Ne zevkliydi! Kapıyı arkasından kapayınca yüksek, tuhaf sıçrayışlarla Müdür Odası'na gitti ve Müdür koltuğuna çöktü; bu artık onun koltuğuydu. Dizlerini çenesine çekip kollarıyla sardı, yana eğildi ve yıllardır ilk kez hissettiği gerçek mutlulukla ağladı.

ON SEKİZ

Bir öğretmenler müfrezesi cüppelerini savurarak ve üniversite şapkalarını birbirine sürterek, yuvalarının üstünde kara bir bulut gibi uçuşan bir karga sürüsü gibi dalgalanarak ve yan yan giderek ilerledi ve sonunda Öğretmenler Holü'ndeki dar bir açıklığa doğru saptı.

Bu açıklık bir kapı aralığından çok bir yarığı andırıyordu, her ne kadar bir eşğin kalınları ve açıklığın tepesinde amaçsızca sallanan birkaç tahta parçası burada eskiden bir kapı olduğunu gösterse de. Bu üst tahtalardan birinde şu silik yazı okunuyordu: *Öğretmen Odalarına Gider: Kesinlikle Özeldir.* Bunun üstüne saygısızın teki cüppeli ve üniversite şapkası takmış bir gelincığın oldukça canlı bir resmini çizmişti. Öğretmenler bu resmi fark etmiş olsalar da olmasalar da, bugün onunla kesinlikle ilgilenmedikleri açıktı. Duvardaki yarıktan geçmekle yeterince meşguldüler. Yarığın ardındaki karanlık onları teker teker yutuyordu.

Bu açıklık kapısız olsa da, Öğretmen Odaları'nın "kesinlikle özel" olduğu şüphesizdi. O kalın duvardaki yarığın ardında bulunan şey nesiller boyunca kadrolular dışındaki herkes için bir sır olarak kalmıştı; o saçı ağarmış ve huysuz kadrolular ki, kadim gelenekler aralarına karışılmasını engelliyordu. Çok eskiden genç bir kadrolu *ilerlemeden* bahsetmiş, ama hemen kovulmuştu.

Öğretmenler değişime katlanamazdı. Onların işi dökülen boyalara, paslanan kalem uçlarına, üstüne yazılar kazınmış sıra kapaklarına bakmak, anlamak ve onaylamaktı.

Şimdi o dar açıklıktan teker teker geçmişlerdi. Öğretmenler Holü'nde tek bir kişi kalmamıştı. Sanki orada asla herhangi biri olmamıştı. Bir eşekarısı boş döşeme tahtalarının üstünden kükreyerek geçti. Sonra hole tekrar sessizlik hâkim oldu, sanki bedensel bir varlıkmişçasına.

Öğretmenler şimdi neredeydi? Ne yapıyorlardı? Kubbeli bir geçidin üçüncü kıvrımının ortasındaaydılar. Buradan aşağı inen merdivenlerin dibinde dev bir turnike bulunmaktaydı.

Öğretmenler yüz kanadını cırpan, çok başlı, kara bir ejder gibi hareket ederken, canavarın üst kısmının sinsi bir görünüşü olsa da, alt kısmındaki çok sayıda bacaklarında bir neşelilik olduğu fark ediliyordu. Kara, küçük bacaklar neredeyse ısıldıyor, neredeyse sıırıyordu. İri bacaklar yankılar uyandıran ayaklarını şakacı ve kaygısız adımlarla indiriyordu, bir arkadaşlarının sırtına vururcasına.

Ama bu büyük, bileşik ejder yine de tamamen neşeli değildi. Çünkü iki ayağı vardı ki, diğerlerinden daha az neşeyle hareket ediyordu. Bunlar Bellgrove'a aitti.

Müdür olmak çok hoşuna gitmişti, ama yine de bunun hayatında yol açtığı değişiklikler sinirini bozmaya başlamıştı. Ama eskisinden daha etkileyici bir havası yok muydu? Kendini toparlamış mıydı? Yüzü sert ve melankolikti. Kadrosunu odalarına bir peygamber gibi götürüyordu. *Onların* odalarına, çünkü artık *kendi* odası başka yerdeydi. Müdür olunca yaşamının dörtte üçünü içinde geçirdiği Öğretmenler Odası'ndan vazgeçmişti. Kadrosuna yolun bir kısmı boyunca eşlik ettikten sonra, tek başına geri dönecekti. Öğretmenler Holü'nün üstündeki yatak odasına çekilecekti.

Zodyak işaretli Müdür cüppesini ilk giydiğinden beri hayatı epey zor olmuştu. Otorite savaşını kazanıyor muydu, kaybediyor muydu? Saygı görmek istiyordu, ama tembelliğine de bayılıyordu. Yüce ve saygın kafasının soyluluğunun, liderliğinin sembolü olup olamayacağını zaman gösterecekti. Gormenghast koridorlarında hem kadroluların hem de öğrencilerin efendisi olarak dolaşacaktı! Bilge, katı, ama yüce gönüllü olmalıydı. Saygı görmeliydi. Evet... saygı gör-

meliydi. Ama bu daha çok çalışması gerektiği anlamına mı geliyordu?.. Onun yaşında bir adam, herhalde...

Ejderin farklı bacaklarındaki heyecan Öğretmenler Holü'nden çıkmasından sonra başlamıştı. Hol ile birlikte vazifelerini de arkalarında bırakmışlardı. Çünkü Gormeng-hast sınıflarındaki günleri sona ermişti ve öğretmenlerin en çok sevdiği şey saat beşte odalarına geri dönmenin heyecanıydı.

Evlerinin gizli havasına soluyorlardı. Yüzlerinde özel gülümsemeler belirmeye başladı. Anladıkları bir dünyaya yaklaşıyorlardı. Beyinleriyle değil, ilikli kemiklerinin aptalca, mutlu, soylarına ait kavrayışıyla anlıyorlardı.

Önlerinde upuzun bir akşam vardı. On beş saat boyunca yüzü mürekkep lekeli bir çocuk görmeyeceklerdi.

Çok başlı ejder çok sayıda ciğerine derin nefesler çekerek taş merdivenlere yaklaştı. Belli belirsiz bir pipo dumanı yılanı kubbeli uzun koridorda havada süzülerek ve kıvrılarak peşinden geliyordu.

Şimdi koridor hafifçe genişlemişti. Ejder dağılmaya, öğretmenler daha rahat hareket etmeye başladı. Koridorun genişlemesi eşsiz bir şeye dönüşmüştü, çünkü şimdi önlerinde tahta döşemeli geniş bir alan uzanıyordu. Duvarlar (aralarında on iki metre vardı) her iki tarafta birden saparak merdivenlere bakan geniş ahşap terasın iki yanından geçiyordu. Bu merdiven sıradışı genişlikte olsa ve öğretmenler aşağı rahatça (istedikleri şekilde hareket edebilirlerdi), ayaklarını vura vura inse de, merdivenin dibinde yine bir dar boğaz vardı. Çünkü eski turnikenin her iki tarafında, rahatça geçip öteki geniş eski odaya girecekleri kadar yer olsa da, gelenekler bu odaya sadece turnikeden geçilerek girilmesini zorunlu kılıyordu.

Taş merdivenin tepesindeki eğik çatı öyle harap haldeydi ki, buradaki deliklerden içeri epey ışık giriyordu. Işık ince,

geniş, terası andıran basamaklar üzerinde altın rengi havuzcuklar oluşturunuyordu.

Öğretmenler nasıl Öğretmenler Holü'nden çıkarken güçlük çekmişlerse, aynı güçlüğü şimdi Büyük Turnike'den geçerken de yaşıyorlardı.

Ama buradan geçerken daha telaşsızdılar. İtişip kakışmıyor, acele etmiyorlardı. Kendi dünyalarına geri dönmüşlerdi. Küçük avluyu çevreleyen daireleri kendilerini bekliyordu. İstediklerinden biraz daha fazla beklemek zorundaydılar ne olmuştu yani? Önlerinde uzun, hoş, arkaik, nostalgik, badem kokulu bir akşam uzanıyordu. Sonra da uzun, tamamen kendilerine ait bir gece gelecekti, ta ki çan sesi onları uyandırana ve mürekkep ve parmak lekeleriyle, kopya çekenlerle, kırılan gözlüklerle, edatlarla, kıstaklarla ve makalelerle, kâğıt oklarla, test tüpleriyle, sapanlarla, kimyevi maddelerle ve prizmalarla, tarihlerle, savaşlarla ve evcil beyaz farelerle, yüzlerce henüz tam şekillenmemiş zeki ve alaycı suratla, bu suratların asla dinlemeyen kızarmış kulaklarıyla dolu yeni bir gün başlayana dek.

Cüppeli ve şapkalı kişiler o büyük kırmızı turnikeden kararlılıkla, neredeyse saygı uyandıran bir edayla geçerek ötedeki odaya doluşuyordu.

Ama öğretmenler genellikle gruplar halinde duruyor ya da taş merdivenin alt basamaklarına oturuyordu. Burada "turnike" sıralarının gelmesini bekliyorlardı. Aceleleri yoktu. Yer yer bazı öğretmenlerin taş basamaklardan birinin üstüne boylu boyunca uzandığı görülüyordu. Bazı yerlerde de yerliler gibi çömelmiş, cüppelerinin etekleri etraflarında yayılmış gruplar vardı. Bazıları gölgelerin içindeydiler ve kapkara görünüyorlardı. Soluk bir ışığın altındaki haydutlara benziyorlardı. Bazıları hafif, altın rengi gün ışığı huzmelerinin altındaydı. Bazıları da delik deşik tavandan inen günün son ışıklarının altında hareketsiz duruyordu.

Kürek şeklinde bir sakalı olan ufak tefek, kaslı bir adam ters dönmüş, merdiveni ellerinin üstünde iniyordu. Cüppesi başının üstüne düşüp büyük kısmını örtmüştü. Bu yüzden görünmeyen ellerini sadece dengesini korumakta değil, aynı zamanda yolunu dokunarak bulmakta da kullanması gerekiyordu. Ama bazen başı cüppesinin kıvrımları arasından çıkıyordu ve sert siyah sakalı bir anlığına görülebiliyordu. Bu sakal yerden on santim kadar yukarıdaydı.

Onu ilgiyle izleyen birkaç kişiden hiçbiri bu sahneyi yüzlerce kez görmemiş değildi. Uzun uzuvlu, mavi çenesini dizlerine dayamış bir adam altın rengi zerreciklerin havada uçuştugu bir yerde toplanmış bir gruba dalgın dalgın bakıyordu. Biraz daha yakın ve daha az dalgın olsa çok tuhaf sözler duyabilirdi.

Ama uzaktaki bu grubun ortasında duran ufak tefek, titiz birinin meslektaşlarına küçük kâğıt parçaları dağıttığını rahatça görebiliyordu.

Gerçekte de adamın yaptığı buydu. Ele avuca sığmaz Perch-Prism öğleden sonra özel bir ulağın kendisine verdiği davetiyeleri dağıtıyordu:

IRMA ve ALFRED PRUNESQUALLO

Şayıni
..... tarihinde ağırlamak ister.

Davetiyeler birer birer verildi. Şaşkınlıkla homurdanmayan ya da nefesi kesilmeyen veya kaşı seğirmeyen tek bir öğretmen bile yoktu.

Bazıları öyle sersemlemişti ki basamaklara oturup nabızları yavaşlayana dek beklemek zorunda kaldılar.

Shred ile Shrivell davetiyelerinin yaldızlı kenarlarını dışlerine vuruyorlardı. Bu partinin verilmesinin gizli psikolojik sebepleri üstüne tahminlerde bulunmaya başlamışlardı bile.

Geniş dudaksız ağızından sayısız yoğun ve şekilsiz duman bulutları çıkaran Fluke, sonunda zayıf yüzüne geniş bir gülümsemenin yayılmasına izin verdi.

Flannelcat utanç verici ölçüde heyecanlanmıştı. Şimdi den davetiyesinin üstündeki bir parmak izini silmeye çalışıyordu. Bu davetiyeyi çerçeveletmek niyetindeydi.

Bellgrove bir peygamberinkini andıran iri çenesini ardına kadar açmıştı.

Toplam on altı davetiye vardı. Deri Oda'nın tüm kadroları davet edilmişti.

Bu davetiyeler geldiğinde Öğretmenler Odası'nda sadece Perch-Prism vardı ve bunları dağıtma işini üstlenmişti.

Birden Opus Fluke'un uzun ağız bir atınki gibi açıldı ve ulumayı andıran, duyarsız bir kahkaha ışık benekleriyle kaplı mekânda yankılandı.

Bir sürü üniversite şapkası ona döndü.

“Gerçekten!” dedi Perch-Prism tiz, titiz sesiyle. “Sevgili dostum Fluke, gerçekten! Bir leydiden böyle bir davet almak harika bir şey! Haydi ama, haydi ama.”

Ama Fluke hiçbir şey duyamıyordu. Irma Prunesquallor tarafından bir partiye davet edilme fikri her nasılsa diyafaramının en hassas kısmına girmişti. Nefesi kesilene kadar çılgınlık atıp durdu. Kesik kesik soluyarak sakinleşirken etrafına bakınmadı bile: Hâlâ kendi eğlence dünyasındaydı. Ama Davetiye'yi ıslak ve boncuk gibi gözlerinin önüne *bir kez daha* kaldırdı ve ağız yeni bir spazmla tekrar ardına kadar açıldı. Ama artık gülecek hali kalmamıştı.

Perch-Prism'in yavru bir köpeğinkini andıran yüz hatlarında bir tenezzül vardı. Sanki Bay Fluke'un hislerini an-

lıyordu, ama yine de meslektaşının kabalığına şaşırılmış ve biraz sinirlenmişti.

Perch-Prism'in kendisini affettiren yönü, bir kız kurusu gibi davranmasına, hızlı ve sinir bozucu bir şekilde akademik olan konuşma tarzına ve çokbilmiş edasına karşın, güçlü bir espri anlayışı olması ve çoğu zaman beyni ve gururu karşı çıksa da kahrkabayı basmak zorunda kalmasıydı.

"Ve Müdür," dedi yanındaki soylu adama dönerek. Bellgrove'un ağzı hâlâ bir mezar kapağı gibi açıktı. "O ne düşünüyor acaba? Müdürümüz bu konuda ne düşünüyor?"

Bellgrove irkilerek kendine geldi. Etrafına hasta bir aslanın melankolik azametiyle bakındı. Sonra ağzının açık olduğunu fark etti ve yavaşça kapadı. Çünkü kimsenin kendisini acele ettiremeyeceğini göstermek istiyordu.

Dalgın aslan gözlerini Perch-Prism'e çevirdi. Perch-Prism yanında neşeyle durmuş parlak davetiyesini cilalı başparmak tırnağına vuruyordu.

"Sevgili dostum Perch-Prism," dedi Bellgrove, "sonuçta hayatımda çok da sıradışı bir şey olmayan bir meseleye karşı tepkimi niye merak ediyorsun ki? Gençliğimde," diye devam etti güçlükle, "gençliğimde senden çok daha fazla, hayatın boyunca almayı hayal bile edemeyeceğin kadar fazla davetiye, türlü türlü davetiyeler almış olmam çok mümkün, biliyorsun."

"Kesinlikle evet!" dedi Perch-Prism. "Zaten bu yüzden onun fikrini almak istiyoruz. Bu yüzden bize sadece Müdürümüz yardım edebilir. Bunu atın ağzından duymaktan daha aydınlatıcı ne olabilir ki?"

Aslında bunu Bellgrove'a değil Opus Fluke'a söylemesi gerektiğini düşündü. Çünkü Bellgrove'un ağzı, her ne kadar kusursuz bir insan ağzı olmaktan uzaksa da, bir atınkine de hiç benzemiyordu.

"Prism," dedi Bellgrove, "bana kıyasla genç bir adamsın.

Ama nezaket kurallarından habersiz olacak kadar da genç değilsin. Lütfen alaycı tavırlarının arasında en azından tek bir incelik için yer aç: Benimle konuşurken daha az incitici olmaya özen göster. Benimle *bu şekilde* konuşulmasına izin vermem. Adamlarım bunu en başından anlamalı. Bana üçüncü tekil şahısla hitap edilmesine izin vermem. Evet, yaşıyım, bunu kabul ediyorum. Ama yine de buradayım. *Buradayım,*” diye kükredi. “Seninle aynı döşemenin üstünde duruyorum, Prism Efendi ve kahretsin, ben varım! Tüm konuşma ve hitap haklarımla *varım.*”

Öksürdü ve bir aslaninkine benzeyen başını salladı. “Hitap tarzını ya da kullandığın zamanı değiştir genç adam. Bana bir mendil ver de başımı örteyim. Bu güneş ışığı başımı ağrıtıyor.”

Perch-Prism hemen mavi bir ipek mendil çıkardı ve bununla o sinirli ve soylu başın üstünü örttü.

“Zavallı yaşlı ‘sinirli’ Bellgrove ve onun zavallı yaşlı köpek dişleri,” dedi düşünceli bir sesle. Bunu mavi mendilin uçlarına küçük düğümler atarken yaşlı adamın kulağına fısıldamıştı. “Tam ona göre bir şey olacak, tam ona göre. Doktor’un evinde çılgın bir parti, ha, ha, ha, ha, ha, ha!”

Bellgrove oldukça zayıf ağzını açtı ve sırttı. Sahte ağırbaşlılığını asla uzun süre koruyamazdı. Ama sonra tekrar konumunu hatırladı ve yine otoriter, buz gibi bir sesle:

“Ayağını denk al bayım,” dedi. “Benimle yeterince dalga geçtin.”

“Bu Prunesquallor meselesi ne tuhaf şey, sevgili dostum Flannelcat,” dedi Bay Crust. “Gidebileceğimden emin değilim. Ama eğer bana... şey... biraz borç...”

Ama Flannelcat sözünü kesti. “Beni de çağırdılar,” dedi, davetiyesini elinde sallayarak. “Uzun süredir böyle bir...”

“Uzun süredir akşamlarımıza dışarıdan böyle müdahale edilmemişti,” diye sözünü kesti Perch-Prism. “Kendinize

biraz çekidüzen vermeniz gerekecek. En son bir hanım görelî ne kadar oluyor Bay Fluke?”

“Yeterince uzun süre değil,” dedi Opus, piposundan gü-rültüyle nefes çekerek. “Tavuklara ilgim yoktur. Sinirimi bozarlar. Belki haksızım, bu çok mümkün, ama bambaşka bir mesele. Ama benim için... hayır. Günümü berbat etti.”

“Ama kabul edeceksin tabii, değil mi sevgili dostum?” dedi Perch-Prism, parlak yuvarlak başını yana eğerek.

Opus Fluke yanıt vermeden önce esneyip gerindi.

“Ne zamanmış dostum?” diye sordu (sanki onun için hiç fark etmezdi; nasılsa her akşam aynı şekilde esniyordu).

“Gelecek cuma akşamı yedide,” diye yanıtladı Flannel-cat soluk soluğa.

“Eğer sevgili yaşlı kahrolası Bellgrove giderse,” dedi Bay Fluke, uzun bir sessizlikten sonra, “ben de gitmemelik edemem; bunun için para teklif etseler bile. Onu seyretmek tiyatroya gitmek kadar eğlenceli olur.”

Bellgrove bir aslan gibi hırlayarak çarpık dişlerini ser-giledi. Sonra küçük bir not defteri çıkardı ve gözlerini Bay Fluke’ten ayırmadan bir şeyler yazdı. Sonra kendisine sata-şan adama yaklaştı ve “Kırmızı Mürekkep,” diye fısıldadı. Sonra kahkahalar atmaya başladı. Bay Fluke afallamıştı.

“Şey...şey...şey...” dedi sonunda.

“Şey mey anlamam Bay Fluke,” dedi Bellgrove kendini toplayarak. Müdür’ünle bir beyefendi gibi konuşana kadar işler senin için hiç iyi gitmeyecek.”

Shrivell Shred’e “İrma Prunesquallor tam bir ayna deli-si,” dedi. “Bunun sebebi korku kanalının genişlemiş olması, ama yalnızca bu da değil.”

Shred Shrivell’e “Katılmıyorum,” dedi. “Bence bunun nedeni Doktor’un gölgesinin kız kardeşinin yalnız ve ha-rap, çıplak ruhunun üstüne düşmesi. İrma Prunesquallor bu gölgeyi yazgısı olarak kabul ediyor ve *bu noktada* korku

kanalının devreye girdiği konusunda seninle hemfikirim. Çünkü boynunun uzunluğu ve genel hüsrancı bilinçaltısının genelde erkekleri arzulamasına yol açıyor. Asıl arzula-
dığıysa öcüler tabii.”

Shrivell Shred’e “Belki ikimiz de kendi açılarımızdan haklıyız,” dedi. Arkadaşına sıırttı. “Bu konuyu burada ka-
payalım mı? Onu görünce daha fazla şey bileceğiz.”

“Oh, kapa çeneni! Seni kahrolası ihtiyar cadaloz,” dedi Mulefire ölümcül bir kaş çatışıyla.

“Oh, haydi ama, haydi ama!” dedi Cutflower. “Haydi eğ-
lenelim! Tanrım, Tanrım! Burası buz gibi oldu; ateşim var.”

Bu doğrudu, çünkü başlarını kaldırıncı gölgelerin iyice
koyulaşmış, gün ışığı beneklerinin gözden kaybolmuş ol-
duğunu gördüler. Başlarını kaldırırken o taş basamaklarda
kendilerinden başka öğretmen kalmadığını da gördüler.

Bellgrove diğerlerine bir el hareketiyle yürümelerini işa-
ret etti ve onları kırmızı turnikeden geçirdi. Bir iki dakika
sonra hepsi de gıcırdayan turnikeden geçmiş, ardındaki ka-
ranlık ve köhne odaya varmışlardı. Bellgrove dönüp mer-
diveni tek başına çıktı ve sonunda kendisini tekrar Öğret-
menler Holü’nde buldu.

Ama kadrolular, köhne odayı geçtikten sonra tek sıra ha-
linde son derece yüksek tavanlı ve dar bir koridora girdiler.
Sonunda, bir merdiveni daha indikten sonra –bu merdiven
eski ceviz kerestesinden yapılmıydı– bir kapıdan geçip av-
lularına çıktılar.

Burada, kendi ortak mekânlarının mahremiyetinde, Öğ-
retmenler Holü’nden çıkmalarından beri içlerinde giderek
arttığını hissettikleri heyecan azaldı. Ama başka türden bir
heyecan yoğunlaştı. Avlularına vardıklarında bir başka ak-
şamlarının da boş olduğu gerçeğini sindirmişlerdi. “Kurtul-
ma” hisleri kaybolmuştu, ama daha da hafifletici bir duy-
gu yüreklerini ve ayaklarını özgürleştiriyordu. Bağırsakları

suya dönüşmüştü sanki. Boğazlarında iri yumrular belirdi. Gözlerinin kenarlarında yaşlar vardı.

Avlularının çevresindeki kemerli yolların koyu gül sarısı tuğladan sütunları parlıyordu (gölgeler içinde olmalarına karşın). Yol kemerlerinin üstünde, yerden altı metre kadar yukarıda gül rengi tuğlalardan yapılma bir teras avluyu çevreliyordu. Bu yüksek terasın arka duvarında öğretmenlerin dairelerinin kapıları bulunmaktaydı. Geleneklere uygun olarak evin şimdiki sahibinin ismi, her kapının üstündeki, eski sahiplerinin isminin bulunduğu uzun listenin sonuna eklenmişti. Bu isimler her kapının kara tahtasının üstüne özenle yazılmıştı. Küçük ama okunaklı harflerden oluşan dikey sütunların yazılması için kapıların elverişli yüzeylerinin tamamı kullanılmıştı. Odalar küçüktü ve şekilleri aynıydı, ama nitelikleri sahiplerinininki gibi türlü türlüydü.

Öğretmenlerin avlularına dönünce ilk yaptıkları şey odalarına çekilip üstlerindeki siyah resmi cüppeyi çıkarıp koyu kırmızı akşam giysilerini giymek oldu.

Üniversite şapkaları kapılarının arkasına asıldı ya da odalarının düz ve elverişli bir çıkıntısına ya da köşesine fırlatıldı. Şapkaların çoğunun kenarlarının kıvrık olmasının sebebi bu “fırlatmalardı”. Doğru şekilde fırlatıldıklarında havaya yükselmeleri sağlanabiliyordu. Siyah tepeleri en üstteyken püskülleri altlarında siyah eşek kuyrukları gibi dalgalanıyordu. Bunların otuzunun birden avluda, güneşin altında yükselmesi bir öğrencinin kâbusu olurdu.

Şarap kırmızısı cüppelerini giyince genelde odalarından gül kırmızısı tuğlalı terasa çıkarlardı. Burada korkuluğa yaslanıp günün en hoş saatlerinden birini sohbet ederek ya da düşüncelere dalarak geçirirlerdi, akşam yemeği gongu onları yemekhaneye çağırana dek.

Bu görüntü avlunun yıllanmış tuğlalarındaki yaprakları süpüren yaşlı temizlikçinin hep hoşuna giderdi. Çevresinde

parlayan kemerli yolların ve bunların üstündeki, dirseklerini teras duvarına dayamış, uzun bir şarap kırmızısı çizgi oluşturan öğretmenlerin arasında, titreşen yaprakları eski saplı süpürgesiyle bir sürüyü güder gibi bir araya getirdi.

Bu gece, tek bir üniversite şapkası bile fırlatılmasa da, kadrolular Uzun Yemekhane'deki akşam yemeklerinin sonuna doğru epey hareketlendiler. Prunesquallor'ların davetinin asıl sebebi üstüne sayısız varsayımlar öne sürüldü. Bunların en tuhafı Cutflower'ınkiydi. Irma'nın bir kocaya ihtiyaç duyduğunu ve öğretmenlere muhtemel bir kaynak olarak başvurduğunu söyledi. Bu fikir kaba Opus Fluke'un bayağıca bir neşeye kapılmasına yol açtı. İri ve ham elini uzun masaya öyle bir indirdi ki çatal, bıçak ve kaşıkların dans ederek havalanmasına ve bir çift masa bacağına kırılmasına yol açtı. Bu yüzden masasındaki dokuz öğretmenin yemekleri ayaklarının dibine döküldü. Bardaklarını ellerinde tutanlar şanslıydı. Ama ayaklarının dibindeki enkaza şarap saçılanların akşamın ruh haline tekrar bürünebilmeleri birkaç dakika aldı.

Aralarından herhangi birinin evlenmesi fikri onlara son derece komik geliyordu. Kendilerini değersiz gördüklerinden değil. Kesinlikle hayır. Bu sadece başka bir dünyaya ait bir şeydi, o kadar.

"Ama evet, evet. Cutflower, gerçekten haklısın," dedi Shrivell eline geçen ilk konuşma fırsatında. "Shred ile ben de aynı şeyi söylüyorduk."

"Kesinlikle," dedi Shred.

"Bence," dedi Shrivell, "arzuları yüceltmek çok basit bir mesele. Her kahrolası rüyama sarp kayalıklar ve kartallar mutlaka bir şekilde giriyor ve her gece rüya görüyorum. Bir de otomatik olarak yazdığım yazılar var ki, bunlar doğaya karşı beslediğim absürt sevgiye haddini bildiriyor, çünkü yazdıklarımı sanki bir transın ürünleriymiş gibi okurken,

doğal fenomenler üstüne düşünmenin ne kadar aptalca olduğunu görüyorum. Bunlar sonuçta rastlantıların bir araya gelmesinden başka bir şey değil... şey... nerede kalmışım?”

“Önemi yok,” dedi Perch-Prism. “Önemli olan şu: Hepimiz davet edildik, hepimiz konuk olacağız ve hepsinden önemlisi doğru olanı yapacağız. Tanrım!” dedi çevresindeki öğretmenlerin yüzlerine bakarak. “Keşke yalnız ben gitseydim.”

Bir çan çaldı.

Öğretmenler hemen ayağa fırladı. Geleneklerden birine daha uymalarının vakti gelmişti. Uzun masaları ters çevirip –on iki masa vardı– diğer yüzlerine arka arkaya oturdular. Sanki masalar teknelerdi ve onlar da küreklere asılıp efsanevi bir okyanusa açılmak üzereydiler.

Bir an bir sessizlik oldu. Sonra çan tekrar çaldı. Çanın uzun yemekhanedeki yankısı dinmeden, o on iki hareketsiz filo tayfası yüksek sesle eski bir şarkıyı söylemeye başlamıştı. Bu şarkı bir zamanlar anlamlı olsa gerekti. Bugün boşlukta ağır bir ritimle söyleniyordu, ama öğretmenlerin seslerinde bariz bir can sıkıntısı vardı. Öğretmenliğe başladıklarından beri her gece bu dizeleri söylemişlerdi. Sesleri öyle cansızdı ki, sanki bir ağıt okuyorlardı:

Son soğuk
Büyük kitabın
Kanununa
Uy,
Orada sayfanın
Üstündeki gerçeğin
Toprağı
Kalındır
Ve mürekkepteki
Killi iman toprağı

Kalem ucunun
Vızıltısından
Çoktan kaçmış,
Yeniden doğmuş
Kemigin
Nefesinde
Akmaktadır
Yazgının korkunç sonunun
Şafağında
Gülün
Açtığı yerde
Rüzgârlar ve
Çocuk için
Mezar ve
Ardıç kuşu için.
Şarkının derin
Sessizliği için,
Mısır
Tırpan ve
Diken için
Yüreği
Bekleyen,
Ta ki ilkin
Sonuncusu
Gidene
Ve geçmişin
En önemsizi
Toza dönüşene
Ve toz
Kaybolana dek.
Kanuna uy!

ON DOKUZ

Ormanın kenarındaki, Titus'ın yüksek dalların altında durduğu kesim, iç içe geçmiş sık yeşilliklerle kaplıydı. Bunlar bitkilerden çok, teatral nedenlerden dolayı inşa edilmiş yeşil bir duvarı andırıyordu. Bu duvarın bu kadar sarp ve kalın olmasının nedeni içeride oynanan bir oyunu gizlemek miydi? Yoksa bu ölümsüz bir oyunun perdesi miydi? Sahne hangisi, seyirciler hangisiydi? Hiç ses yoktu.

İki büyük dalı çeken Titus ileri atıldı ve o yeşil karanlığın içine daldı. Büyük bir yatay dalın üstüne basarak yine öne atıldı. Yapraklar ve yosunlar çiy kaplı olduğundan soğuktu. Dirseklerinin üstünde ilerlerken yolunun sert bir dal ağı tarafından neredeyse tamamen kapatıldığını gördü. Ama buradan geçme arzusu törpülenmişti, çünkü bir dal geri gelip yanağını çizmişti ve Titus o anın paniğiyle kalın dallarla boğuşmuştu, ta ki bedeninin üst kısmı zorla bir boşluk açana dek. Bu boşluğun kapanmasını ağrıyan omuzlarıyla engelliyordu. Ellerini öne uzatıp yüzündeki yaprakları temizleyince nefesini toplamak için hızlı hızlı solurken, ormanın altın rengi bir yosun denizi gibi uzaklara doğru uzandığını gördü. Yaşlı meşe kümeleri bu denizin dalgalı enginliğinden bir gündüz düşündeki hayaletler gibi yükseliyordu. Benekli tanrılar gibiydiler. Her biri kendine ayrılmış koruydaydı. Aralarındaki yosun kaplı geniş alanlar altın rengi ve yeşil şeritler halinde, giderek ufalarak uzanıyordu.

Titus daha rahat solumaya başlayınca önünde uzanan manzaranın ne kadar sessiz olduğunu fark etti. Sanki altın rengi bir tuvale yüzlerce görkemli meşe çizilmişti. Dalları bölünüyor, parlak parmak uçlarına dönüşüyordu; sert meşe palamutlarına ve efsanevi yaprak salkımlarına.

Sessizliğin ılık nefesi çevresinde akarken ve onu içine çekerken, Titus'ın kalbi yüksek sesle atıyordu.

O büyük dalların arasından geçmeye çalışırken bir dikenli ağacın iğrenç parmakları ceketine takılmıştı. Titus ceketini orada, bir dalın üstünde bırakmıştı. Ağaç uzun dikenlerini cekete bir hayaletin tırnakları gibi geçirmişti.

Dallarla olan mücadelesi sona erince ve ılık, sonsuz sessizlik tekrar geri gelince, Titus yosunların üstünde yürümeye başladı. Esnek ve gürdüler. Yeri zarifçe, altın rengi tabakayla kaplamışlardı. Titus daha uzun bir adım attı ve yere basarken bir sonraki hareketini yapmanın dünyanın en kolay şeyi olduğunu fark etti. Zemin sanki üstünde koşulmak için yapılmıştı, çünkü attığı her adım gövdesini bir sonraki adıma yöneltiyordu. Titus sağa sıçrayıp uzun sıçrayışlarla korunun koyu yeşil kenarından koşarak inmeye başladı. Havadaki bu “uçuşların” esrikliği ona bir süre her şeyi unutturdu, ama yeniliklerini kaybettikleri zaman içine giderek artan bir korku yayıldı, çünkü ormanın sağındaki kenarı göz alabildiğine, sonsuzcasına uzanıyordu; solundaki hareketsiz, sessiz, parıldayan meşeler ve yosun kaplı alanlar hiç değişmemiş gibiydi, epey koşup pek çok ağacı geride bırakmış olmasına karşın.

Tek bir kuş sesi yoktu. Dallarda tek bir sincap hareket etmiyordu. Tek bir yaprak düşmüyordu. Yosunlara basan ayakları bile ses çıkarmıyordu. Uçarcasına ilerlerken tek duyduğu rüzgârın kulaklarındaki hafifçe inleyişiydi. Bu ona ses diye bir şeyin var olduğunu hatırlatıyordu.

Ve artık, sevmiş olduğu şeyden nefret ediyordu. Bu ölümcül, korkunç sessizlikten nefret ediyordu. Ağaçların arasındaki altın rengi ışıktan, o sonsuz yosun manzarasından, hatta kayarcasına koşmaktan bile nefret ediyordu. Çünkü sanki tehlikeli bir şeye ya da kişiye doğru çekildiğini ve bunu engellemeye gücünün olmadığını hissediyordu. Artık içindeki heyecan, korkunun verdiği bir heyecana dönüşmüştü.

Sağındaki karanlık ormanı gözden kaybetmek istemiyordu, çünkü yerini sadece ona bakarak belirleyebiliyordu. Ama şimdi bunun da şeytani bir planın parçası olduğunu ve o birbirine dolanmış bitkilerle kaplı yamaçta kendisine korkunç bir puslu kuruluğunu düşünüyordu. Bu yüzden birden sola döndü ve şimdi her ne kadar o meşe ormanı kendisine *tiksiniç* ve hayaletlerle dolu bir diyar gibi görünse de, onun altın kalbine tüm hızıyla sıçrayarak daldı.

Başıboş koştukça korkusu artıyordu. Artık bir çocuktan çok bir antiloba dönüşmüştü. Ama her ne kadar hızlı gitse de, seyahat konusunda –yosunların üstünde sıçrayarak koşmakta– acemi olmalıydı, çünkü birden havadayken, kollarını dengesini korumak için iki yana uzatmışken, bir anlığına canlı bir varlık gördü.

O da kendisi gibi havadaydı, ama başka hiçbir benzerlikleri yoktu. Titus şişman olmasa da ağırdı. Bu yaratık ise zarif bir zayıflığa sahipti. Altın sarısı havada tüy gibi uçuyordu. Kolları ince ve hoş bedeninin iki yanında uzanıyordu. Başını hafifçe yan döndürmüştü, sanki havadan bir yastığın üstüne koymuşçasına.

Titus artık uyumakta olduğundan emindi. Derin bir rüyadaydı. Kâbus görmekteydi. Görmüş olduğu şey sadece bir hayaldi. Aklından çıkmasa da, gecenin böylesine uçucu bir görüntüsünü takip etmenin saçma ve boşuna olduğunu biliyordu.

Uyanık olduğunu düşünse o ince ve güzel hatlı yaratığı mutlaka takip ederdi, ona yetişme şansı çok az olsa da. Çünkü bilinçli zihin bir kenara atılabilir ve duygular tarafından bastırılabilir, ama rüyalarda mantık her şeydir. Bu yüzden, rüyasındaki altın rengi meşe koruluğundan korkarak, kadife gibi yosunların üstünde uzun adımlarla, sessizce, düşsel sıçrayışlarla koşmayı, ormanın derinliklerine girmeyi sürdürdü.

Her ne kadar uykuda olduğundan emin olsa da ve rahatça kaçıyor-koşuyor gibi görünse de, çok yorulmuştu. Büyük meşe ağaçlarının parlak ve kabuklu gövdeleri art arda yanlarından kayıp geçiyordu. O hayal, yoluna çıktığından beri ortalık daha da boş ve korkunç görünüyordu.

Birden bitkinliğinin ve açlığının bilincine vardı. Aynı anda rüya gördüğünden de kuşkulanmaya başladı. “Eğer rüyadaysam,” diye düşündü, “niye sıcrarken yere basmak zorundayım? Niye havada süzülüyorum?” Bu düşünciyi test etmek için bir çaba harcamadı. Sadece o uzun ve fantastik uçuşlar boyunca havada dengesini korudu. Ama sıçramak giderek güçleşiyordu ve o çevik çocuk sonunda durdu.

İllerleyişinin ritmi bozulunca, rüyada olduğu kanısından da sonunda vazgeçmişti. Çünkü açlığı iyice artmıştı.

Etrafına bakındı. O yumuşak gök perdesinin altındaki o sahne hâlâ onu sarmalıyordu; o korkunç, düşsel altın rengiyle.

Ama kapıldığı dehşete karşın (artık uykuda olduğuna inanmayınca yine bu duyguyu hissetmeye başlamıştı) korkusu azalmak yerine giderek yoğunlaşan tuhaf bir heyecan tarafından bastırılıyordu. Bu heyecan sonunda kaburgalarının altında nabız gibi atan bir buz küresine dönüştü. O altın rengi meşe koruluğunda, bilinçaltında özlemine çekmiş olduğu bir şey ya kendisini ya da simgesini göstermişti. Gormenghast'ın ahırlarına usulca gittiğinden beri (ne kadar uzun zaman önceydi!) tamamen uyanık olduğunun bilincindeydi, bu yüzden o ince hatlı hayaletin, bir sazı, bir tüyü andıran, bir çimenlik kadar geniş bir alanda uçarken kafasını yana yatan o yaratığın gerçek olduğunu, burada, bu anda bu meşe koruluğunda onunla birlikte olduğunu biliyordu. Belki onu gözetliyordu.

Şimdi kafasını kurcalayan sadece bu durumun tekinsiz-

liğı değildi. Gormenghast'tan böylesine farklı bir özü tekrar görme arzusuydu.

Ama gördüğü neydi? Tarif edemezdi. Onu öyle kısa bir anlığına görmüştü ki. Gözleri hazırlanamadan kaybolmuştu. Başını yan çevirmişti... yan çevirmişti. Ona seslenen neydi? Bu ince şeridin, bu havada süzülen yaşam şeridinin ifade ettiği neydi? Çünkü havada uçuşunda Titus'ın bilmeden özlemini çektiği bir şeyin ifadesi vardı. Bir eşekarısı gibi parıldayarak, Titus'ın bildiğinden çok daha nadir ve tuhaf bir iklimin yarattığıymışçasına havada uçarken, yükselirken, her şeyden ayrı durmanın sembolü olmuştu. Asla evcilleştirilmeyecek ve damıtılmış bir güzelliğe sahip bir şey gibi görünmüştü.

Bütün bunlar göz açıp kapayıncaya dek olup bitmişti. Bütün bunlar Titus'ın yüreğinde ve beyninde karmaşaya yol açmıştı.

O sabah atını durdurup dağ ile ormanın kendisine “Cesaretin var mı!” diye seslendiğini duyduğunda hissettikleri iki misli şiddetlenmişti. Kendine özgü bir hayata sahip bir şey görmüştü: Gormenghast'ın eski lordlarına; aşınmış kaldırım taşlarının üstündeki ritüellere; asırlardır süregelen Hanedan'a saygı duymayan bir şey. Nasıl bir kuşun ya da bir ağaç dalının önünde eğilmezse, Yetmiş Yedinci Kont'un önünde eğilmeyi de düşünmeyecek olan bir şey.

Yumruğunu diğer elinin avcuna vurdu. Korkuyordu. Heyecanlıydı. Dişleri takırdıyordu. Katı kurallarla dolu olmayan, insanların Gormenghast'ınkilerden farklı yasalara uyarak yaşayabileceği bir dünya görmek onu sarsmıştı. Ama içinde kaban o yeni, belirsiz, asice duygular bile, giderek artan açlığın karşısında geri çekiliyordu.

Meşe ağaçlarının arasından geçip ormanın içindeki açık alanları aydınlatan ışık şimdi biraz farklı mıydı? Havadaki ölümcül sessizlik biraz azalmış mıydı? Titus bir an tepe-

sindeki dallardan bir iç çekişi geldiğini işittiğini sandı. O gün ortası dinginliğinin uyuşukluğunda bir hareketlenme mi vardı?

Titus ne tarafa gideceğini bilmiyordu. Tek bildiği geldiği taraftan gidemeyeceğiydi. Bu yüzden olabildiğince hızlı, ama hafif adımlarla (uzun sıçrayışlarla, dizginsizce koşmanın içinde uyandırdığı o kâbus havasından sakınmak için) o gizemli ve havada süzülen yaratığın gözden kaybolduğu yönde yürümeye başladı.

Kısa süre sonra, meşeler arasında eşsizce uzanan yosunlu arazilerde eğreltiotu kümeleri belirmeye başladı. Bunların sarkan yapraklarının yeşili öyle koyu, arkalarındaki manzaranın altın sarısı öyle parlaktı ki, güneşin altında bile gölgede gibi görünüyordular. O şatafatlı yüzey yerini daha kaba çimenlere ve gür, çiçekli çallara bıraktığında Titus birden rahatladı. Onu en çok rahatlatan ise artık manzaraya asırlık meşelerin hâkim olmamasıydı. Bunlara çeşitli türden ağaçlar ve çalllar meydan okuyordu. Sonunda o boğumlu hükümdarların sonuncusu da geride kaldı ve Titus kendisini daha ferahlatıcı bir ortamda buldu. Artık kâbustan kurtulmuştu ve tekrar bildiği net, belirgin, gerçek dünyaydı. Toprak önünde canlı bir eğimle uzanıyordu. Tıpkı meşe ormanının diğer ucunda olduğu gibi, burada da ortalığa saçılmış kayalar ve eğreltiotları vardı. Titus o altın rengi açık orman alanlarının boşluğundan ve sinir bozuculuğundan sonra, birden canlı bir varlık görünce bir sevinç çılgılığı attı. Ayak seslerinden rahatsız olan bir tilki eğreltiotlarının arasındaki sessiz yuvasındaki ögle uykusundan uyanmış, şaşırıcı bir soğukkanlılıkla ayağa kalkmış, sakince tırıs giderek yokuşu inmekteydi.

Yokuşun dibinde bir fındık ağacı korusu vardı. O kalın bitki yaprakları örtüsünün arasında yer yer gümüşü renkli huş ağaçları görülüyordu; ya da koyu yeşil bir pırnal gü-

neşin altında yeşil bir gölge gibi duruyordu. Titus kuş sesleri duymaya başladı. Açlığını nasıl bastırabilirdi? Yabani meyvelerin henüz mevsimi değildi. Tamamen kaybolmuştu. Fındık ağaçlarının arasında yarım kilometre kadar yürüdükten sonra, meşe koruluğundan kurtulmanın esrikliği iç sıkıntısına dönüşmeye başlamışken, su sesi işitti. Bandan geliyordu, hafif ama net bir şekilde. Hemen o serin sese doğru koşmaya başladı. Ama yavaşlayıp yürümek zorunda kaldı, çünkü bacakları ağır ve yorgundu ve arazi engebeliydi ve çalılarla kaphydı. Ama su sesi giderek yükselirken pırnallar da giderek sıklaştı. Böylece Titus'ın hem tepesindeki hem de ayaklarının dibindeki ağaç gölgeleri yoğun, kara, koyu bir yeşile büründü. Şimdi su sesi kulaklarında gürliyordu, ama ağaçlar öyle sıklaşmıştı ki birden karşısına hızla, çağlayarak akan, şaşırtıcı genişlikte bir nehir ve aynı anda karşı kıyıdaki koruluğun gölgelerinden bir insan çıkınca şaşırdı.

Çok zayıf ve kara kuru bir yaratıktı. Çok uzun boylu ve inceydi. Yüksek, sıska omuzları öne çıkıktı. Bir cesedinkini andıran kafası eğikti. Kısa sakallı çenesi meydan okurcasına öne fırlamıştı. Üstünde bir zamanlar siyah olduğu belli olan bir takım vardı. Ama güneş altında öyle beyazlamış ve öyle çok yağmur yemişti ki, artık orman yapraklarından ayırt edilemez hale gelmiş, zeytuni ve gri lekelerle kaplı, yamalı paçavralara dönüşmüştü.

Bu sıska adam suyun kenarına inerken o parlak suların üstünden Titus'ı şaşırtan çıtırtılar süzüldü. Adamın attığı her adımda sanki uzakta bir tüfek atılıyor ya da kuru bir dal kırılıyordu. Bu ses adam durduğunda kesiliyordu. Ama Titus bu tuhaf sesi kısa sürede unuttu, çünkü karşı kıyıdaki adam nehre varmıştı ve sığ sulara girmiş, nehrin ortasında duran, masa büyüklüğündeki düz, güneş altında kararmış bir kayaya doğru yürüyordu.

Paçavralarının arasından uzun bir sicim ve bir kanca

çıkarırken ve oltaya yem takarken etrafına bakındı: Önce dikkatsizdi; sonra giderek huzursuzlandı ve en sonunda da oltasını kayanın üstüne bırakıp karşı kıyıyı bakışlarıyla taradı ve Titus'ı gördü.

Kalın dalların arkasına kısmen gizlenmiş olan ve hiç ses çıkarmayan Titus birden keşfedilince dehşete kapıldı ve yüzüne kan hücum etti. Ama bakışlarını karşısındaki bir deri bir kemik adamdan ayıramıyordu. Adam şimdi kayanın üstünde çömeliyordu. Kaya gibi kaşlarının altından bakan küçük gözlerinde şimdi tuhaf parıltılar vardı. Birden boğuk bir sesle seslendi:

“Lordum!” Bu çığlık uzun süredir konuşmamış birinin boğazından çıkmış gibiydi.

O alev saçan vahşi gözlerden kaçma dürtüsüyle bir başka insanla (ne kadar sıska ve tuhaf görünüşlü olursa olsun) karşılaşmanın heyecanı arasında kararsız kalmıştı. Öne, nehir kıyısına doğru bir adım atıp gün ışığına çıktı. Korkuyordu ve kalbi küt küt atıyordu, ama aynı zamanda midesi kazanıyordu ve yorgunluktan neredeyse yığılıp kalacaktı.

“Kimsin sen?” diye haykırdı. Adam sıcak kayanın üstünde duruyordu. Başını öne uzatmıştı. İri gövdesi titriyordu.

“Flay,” dedi en sonunda, neredeyse fısıltıyla.

“Flay!” diye haykırdı Titus. “Adını duymuştum.”

“Evet,” dedi Flay. Ellerini sımsıkı kavuşturmuştu. “Duymuş olsanız gerek Lordum.”

“Bana öldüğünü söylemişlerdi Bay Flay.”

“Buna eminim.” (Tekrar etrafına bakındı. İlk kez bakışlarını Titus'tan ayırıyordu.) “Yalnız mısınız?” Boğuk sesi suyu kat etti.

“Evet,” dedi Titus. “Hasta mısın?”

Titus hayatında bu kadar sıska birini görmemişti.

“Hasta mı, Lordum? Hayır evlat, hayır... ama sürgündeyim.”

“Sürgünde ha!” diye haykırdı Titus.

“Sürgündeyim evlat. Sen daha bir... babanız... Lordum...” Birden sustu. “Ya ablanız Fuchsia?”

“İyi.”

“Ah!” dedi zayıf adam. “Şüphesiz iyidir.” Sesinde neredeyse mutluluk vardı, ama sonra yeni bir tona büründü: “Lordum, yorulmuşsunuz. Buraya niye geldiniz?”

“Kaçtım Bay Flay, kaçtım. Karnım aç, Bay Flay.”

“Kaçmış!” diye fısıldadı uzun boylu adam kendi kendine dehşetle. Ama kendini topladı. Oltasını cebine koydu ve dilinin ucuna gelen yüzlerce soruyu bastırdı.

“Burası çok derin, akıntı çok hızlı. Geçiş yeri yaptım, kayalardan, nehrin bir kilometre kadar yukarısında, çok uzakta değil Lordum, çok uzakta değil. Beni takip edin. Karşı kıyıdan beni takip et evlat; tavşan yeriz...” (Nehrin kendi tarafındaki kıyısına dönerken kendi kendine konuşuyor gibiydi) “...tavşan ve güvercin. Sonra da evde uzun bir uyku... Yorulmuş... Lord Sepulchrave’in oğlu... Neredeyse düşüp bayılacak... Nerede görsem tanırım... Gözlerini Leydiden almış... Şatodan kaçmış!.. Hayır... Hayır... Bunu yapmamalı... Hayır... Hayır... Onu geri göndermeliyim, yetmiş yedinci Kont’u... Cebimde taşırdım... Maymun kaddı... Çok eskiden...”

Ve Flay kendi kendine mırıldanarak nehir boyunca yürümeyi sürdürdü. Titus karşı kıyıdan onu takip ediyordu. Sonunda, bitmek tükenmek bilmez bir yürüyüşten sonra, kayalardan oluşma geçiş yerine vardılar. Nehrin bu kesimi sığ idi. Ama Flay’in o iri kayaların yerini değiştirmesi kolay olmamıştı. Akıntıya beş yıldır dayanıyorlardı. Flay kusursuz bir geçit yapmıştı. Titus bunun üstünden kolayca karşıya geçti ve birkaç saniye karşılıklı durup ne yapacaklarını bilemeden birbirlerine baktılar. Sonra birden Titus fiziksel heyecanının ve gün boyunca yaşadığı şoklarla sıkıntıların

etkisiyle dizlerinin üstüne çöktü. Sıska adam onu hemen yakaladı ve dikkatle omuzlayıp ağaçlara doğru yürüdü. Bay Flay her ne kadar bir deri bir kemik görünse de, kesinlikle dayanıklıydı. Nehri kısa sürede geride bırakmışlardı. Uzun, güçlü elleriyle Titus'ı omzunda tutuyordu. Sırık gibi bacaklarıyla uzun, güçlü adımlar atıyordu. Diz kapaklarının çıkartıları dışında hiç ses çıkarmıyordu. Kayalar ve ağaçlar arasındaki sürgünlüğü sırasında sessizliğin değerini öğrenmişti. Yürürken ormanda doğup büyümüş gibi rahatı.

Adımlarının hızı ve kesinliği bölgeyi avcunun içi gibi bildiğini gösteriyordu.

Eğreltiotlarıyla dolu bir vadide beline kadar gömülüyordu. Sonra kızıl kumtaşından bir yamacı tırmanıyordu. Sonra zirvesi tabanının üstüne sarkan ve geniş yüzeyi sayısız kırlangıç yuvasıyla kaplı bir kayanın etrafından dolanıyordu. Sonra karanlık bir vadinin tepesinde yürüyordu. Şimdi de ceviz ağaçlarıyla kaplı yamaçlardan geçmekteydi, ki bir baykuş ordusu buradan her akşam, korkunç bir düzenlilikle havalanır, kanlı uçuşlara çıkardı.

Flay kumlu bir tepenin üstüne çıkınca bir an soluk soğuğa durdu ve aşağıdaki küçük vadiye baktı. Biraz önce yürümekte ısrar etmiş olan Titus da –çünkü Flay bile tepelere tırmanırken onu taşıyabilecek kadar güçlü değildi– durdu ve yorgunluktan kaskatı kesilmiş bacakları üstünde çömelerek ellerini dizlerinin üstüne koyup dinlenmeye başladı.

Aşağıdaki küçük vadi ağaçlı yamaçlarla çevriliydi. Sadece güneyde, liken ve yosun kaplı kaya duvarları batmakta olan güneşin eğik ışınlarıyla parlıyordu.

Bu gri-yeşil duvarın uzak ucunda, kayada üç derin delik vardı. İkisi yerden metrelerce yukarıdaydı; üçüncüsü ise vadinin kumlu yüzeyinin seviyesindeydi.

Vadi boyunca küçük bir dere akmaktaydı. Ortada genişleyip berrak bir gölcüğe dönüşüyordu. Uzak ucunda da tek-

rar daralıyordu. Burada kaba bir bent vardı. Basit de olsa, bunu yapmak uzun geceler almıştı. Flay buraya elinden geldiğince büyük ağaç gövdeleri getirip derenin üstünde yan yana koymuştu. Titus bulunduğu yerden onları görmekte ve bentten taşan suların sesini işitmekte zorluk çekmiyordu. Bu titrek, camısı su sesi akşamın sessizliğinde küçük vadiye yayılıyordu.

Çimenlik ve kumlu arazilerle yamalı gibi görünen vadiye inip dere boyunca yürüdüler. Sonunda su bendine ve geniş su birikintisine ulaştılar. Tepe yamaçlarındaki ağaçları yansıtan mavi, camısı yüzeyinde tek bir rüzgâr dalgalanması yoktu. Bendin içi kısımlarına sıra sıra kazıklar saplanmıştı, bir yapı iskeleti kuracak biçimde. Bunların arası bir duvar ve birikinti oluşturacak şekilde çamur ve taşlarla doldurulmuştu ve böylece vadiye yeni bir ses gelmişti; parıldayarak taşan suyun çağıltısı.

Birkaç dakika sonra kayadaki en alçak deliğin girişindeydiler. Burası basit bir yarıktı ve sıradan bir kapının genişliğindeydi. Ama içerisi genişleyip duvarlarından eğreltiotları sarkan bir mağaraya dönüşüyordu. Bu iç mağara geniş doğal baca deliklerinden yansıyarak giren ışıkla aydınlanıyordu. Bunların girişleri kaya yüzeyindeki, yerden dört metre kadar yüksekteki, ağza benzeyen yarıklardı. Titus, Flay'i takip edip bu ince çatlağı andıran girişten geçti. İç mağaranın serin ve çember şeklindeki zeminine ulaştığında içerisinin aydınlığına şaşırdı, çünkü geniş baca delikleri kıvrılıp durduğundan güneş ışınlarının buraya doğrudan girmesi olanaksızdı. Yine de bunların duvarlarından yansıyan güneş ışıkları içeriye soğuk bir aydınlık yayıyordu. Burası yüksek kubbeli bir mağaraydı. İçinde çok sayıda geniş kaya tabakaları, doğal düz çıkıntılar ve oyuklar vardı. Bu doğal çıkıntıların en etkileyici olanı sol taraftaydı; duvardan beş kenarlı, üstü pürüzsüz bir masa şeklinde çıkıyordu.

Titus bu birkaç şeyi hemen gördü, ama uzun boylu adam ona eğilip memnun olup olmadığını sorunca, bitkin ve aç olduğundan başıyla onaylayıp hafifçe gülümsemekten fazlasını yapamadı. Bir an sonra kuru eğreltiotlarından kabaca yapılmış bir sedirde yatıyordu. Gözlerini kapadı ve açlığına rağmen uykuya daldı.

YİRMİ

Titus uyanınca mağaranın duvarlarının kızıl bir ışıktaki sağa sola sıçradığını gördü. Taş çıkıntılar orantısız gölgelerini ahenkli hareketlerle fırlatıp geri çekiyordu. Eğreltiotları kubbeli tavandan alev dilleri gibi sarkıyordu. Flay'ın içinde bir saat kadar önce odunları ve köknar kozalaklarıyla bùyük bir ateş yakmış olduğu, derme çatma taş ocak sıvı altın gibi parlıyordu.

Titus dirseğinin üstünde doğruldu ve neredeyse efsanevi bir kişi olan Bay Flay'in (çünkü Titus babasının uşağına ilişkin pek çok öykü dinlemişti) bir korkuluğu andıran silüetine baktı. Bay Flay ocağın yanında diz çökerken üç buçuk metrelik gölgesi aydınlık döşemede uzanıp mağaranın duvarına tırmanıyordu.

"Bir maceranın ortasındayım," diye mırıldandı Titus kendi kendine defalarca. Sanki bu sözcükler önemliydi.

Zihni hızla yeni bitmiş olan gün içinde olanları gözden geçirdi. Uyandığında kafa karışıklığı yaşamamıştı. Her şeyi aynı anda anımsıyordu. Ama kızartılan bir şeyin hoş kokusunun verdiği ani heyecan anımsamayı kesmesine yol açtı. Onu uyandırmış olan da bu kokuydu belki de. Uzun boylu adam alevlerin üstünde ağır bir şeyi döndürüyordu. Titus'un

açlığı dayanılmaz bir hal aldı. Ayağa kalktı. Bay Flay “Hazır Lordum; siz durun,” dedi.

Sülünün etinden parçalar koparıp kendi yaptığı tahta bir tabağa koydu, üstlerine et suyu döktü ve Titus’a getirdi. Bu tabağı ölü bir ağacın kesitinden yapmıştı. On santim kalınlığındaydı ve ortası hafifçe çukurdu. Çocuğa yaklaşıırken diğer elinde büyük bir bardak dolusu su taşıyordu.

Titus tekrar eğreliotu yatağa uzandı ve tek dirseğinin üstüne yaslandı. Konuşamayacak kadar açtı. Ama üstünde kule gibi yükselen adama bir el hareketi yaptı –yaptıklarını onayladığını belirtircesine– ve sonra, bir saniye bile kaybetmeden, o nefis yemeği genç bir hayvan gibi silip süpürdü.

Flay taş ocağa geri dönmüş, çeşitli işlerle uğraşmaktaydı. Arada sırada yemek de yiyordu. Sonra ateşin yanındaki bir kayaya oturup gözlerini alevlere dikti. Titus yemek yerken onu gözleyemeyecek kadar meşguldü, ama şimdi, tahta tabağındaki son kırıntıyı da bitirmiş olduğundan, soğuk memba suyunu kana kana içti ve bardağın üstünden annesi tarafından şatodan kovulmuş yaşlı adama baktı; ölü babasının sadık uşağına.

“Bay Flay,” dedi.

“Lordum?”

“Ne kadar uzaktayım?”

“On sekiz kilometre Lordum.”

“Vakit de epey geç oldu. Gece oldu, değil mi?”

“Evet. Sizi şafakta götürürüm. Uyku vakti. Uyku vakti.”

“Bu bir rüya gibi, Bay Flay. Bu mağara. Sen. Ateş. Bunlar gerçek mi?”

“Evet.”

“Hoşuma gitti,” dedi Titus. “Ama galiba korkuyorum.”

“Gerek yok Lordum, buradasınız, güney mağaramda.”

“Başka mağaraların da mı var?”

“Evet, iki tane daha; batıda.”

“Onları görmeye gelirim, bir gün kaçabilirsem, tamam mı Bay Flay?”

“Doğru olmaz Lordum.”

“Umurumda değil,” dedi Titus. “Başka nelerin var?”

“Bir baraka.”

“Nerede?”

“Gormenghast Ormanı’nda... nehir kıyısında... somon balıkları... bazen.”

Titus ayağa kalkıp ateşin yanına gitti ve bağdaş kurarak oturdu. Alevler genç yüzünü aydınlatıyordu.

“Biraz korkuyorum,” dedi. “İlk kez şatonun dışında bir gece geçiriyorum. Herhalde herkes beni arıyordur... sanırım.”

“Ah...” dedi Flay. “Muhtemelen.”

“Tek başına olmaktan hiç korkmuyor musun?”

“Korkmuyorum evlat; sürgün edildim.”

“Ne demek sürgün edildim?”

Flay kayanın kenarına kaydı ve yüksek, kemikli omuzlarını kulaklarına kadar kaldırıp omuz silkti; bir akbaba gibi. Boğazı gıdıklanıyordu. Sonunda ateşin yanında başını kaldırıp kaşlarında şaşkın bir ifadeyle küçük, çukura kaçmış gözlerini genç Kont’a çevirdi. Sonra uzun boylu adam yere oturdu. Mekanik hareketler yapıyordu. Bacaklarını önce kırıp sonra uzatırken diz kapaklarından tüfek patlamasını andıran cıvırtılar çıktı.

“Sürgün edilmek mi?” dedi sonunda. “Yani kovuldum. Hizmet etmem, kutsal hizmette bulunmam yasaklandı Lordum. Sürgün edilmek, yüreğimizin sökülüp çıkarılması, uzun kökleriyle birlikte çıkarılması demektir Lordum. Bana ihtiyaç varken bu mağarada ve boşlukta kalmak demektir. *İhtiyaç varken,*” diye yineledi heyecanla. “Şimdi bekçiler kim?”

“Bekçiler mi?”

“Ne bileyim? Ne bileyim?” diye devam etti Flay, Titus’ın sorusuna aldırmadan. Yılların sessizliğinin acısını çıkarıyordu. “Ne kötülükler olup bitiyor ne bileyim? Her şey yolunda mı Lordum? Şatoda her şey yolunda mı?”

“Bilmiyorum,” dedi Titus. “Herhalde.”

“Bilemezsin değil mi evlat,” diye mırıldandı Flay. “Daha değil.”

“Annemin seni gönderdiği doğru mu?” diye sordu Titus.

“Evet. Groan Kontesi. Beni sürgüne gönderdi. O nasıl, Lordum?”

“Bilmiyorum,” dedi Titus. “Onu pek görmüyorum.”

“Ah...” dedi Flay. “İyi, gururlu bir kadın. Kötülükten ve ihtişamdan anlıyor. Onun yolundan giderseniz Gormenghast’ta her şey yolunda olacaktır Lordum. Görevinizi yapacaksınız, tıpkı babanız gibi.”

“Ama ben özgür olmak istiyorum Bay Flay. Görev filan istemiyorum.”

Bay Flay birden öne eğildi. Başını eğdi. Derin çukurlarındaki gözleri alev saçıyordu. Ağırlığını taşıyan eli titriyordu.

“Böyle *korkunç* şeyler söylemeyin Lordum, *korkunç* şeyler,” dedi sonunda. “Siz Groan kanı taşıyorsunuz ve hanedanın sonuncususunuz. Taşlara ihanet edemezsiniz. Hayır, ısırganotlarıyla ve karaotlarla kaplansalar da onlara ihanet edemezsiniz.”

Titus başını kaldırıp ona baktı. Bu az konuşan adamın böyle patlamasına şaşırmıştı. Ama ona bakarken gözleri kapanmaya başladı, çünkü yorgundu.

Flay ayağa kalktı. O sırada mağaranın girişine bir yabanı tavşan sıçradı. Zifiri karanlıkta altın gibi parladı. Bir an dimdik durup Titus’a baktı. Sonra yosun ve eğreltiotu kaplı bir kaya tabakasının üstüne sıçradı ve orada bir oyma gibi hareketsiz kaldı. Geriye attığı uzun kulakları kılıçları andırıyordu.

Flay, Titus'ı kaldırıp yatağa yatırdı. Ama çocuğun bey-
ninde birden bir şey oldu. Başı yatağa değer değmez birden
dimdik doğrulup oturdu. Gözleri kapalıydı. Sanki bir anda
derin bir uykuya dalıvermişti.

“Bay Flay,” diye fısıldadı heyecanlı bir sesle. “Oh, Bay
Flay.”

Orman adamı hemen diz çöktü.

“Lordum? Ne oldu?”

“Rüya mı görüyorum?”

“Hayır evlat.”

“Uyudum mu?”

“Daha değil.”

“O zaman onu gördüm.”

“Neyi gördünüz Lordum? Şimdi susun ve yatın. Susun
ve yatın.”

“Meşe ormanındaki o şeyi, o uçan yaratığı.”

Bay Flay kaskatı kesildi. Mağaraya mutlak bir sessizlik
hâkim oldu.

“Nasıl bir şeydi?” dedi sonunda.

“Bir hava yaratığıydı, uçan bir şeydi... zarıftı... ama yü-
zünü göremedim... ağaçların arasında süzülüyordu. O ger-
çek miydi? Onu gördün mü Bay Flay? Neydi o Bay Flay?
Lütfen söyle bana, çünkü... çünkü...”

Ama çocuğun sorusunu yanıtlamaya gerek yoktu, çün-
kü derin bir uykuya dalmıştı. Bay Flay ayağa kalktı ve kül-
lenen ocaktaki ateş söndükçe loşlaşan mağaranın girişine
gitti. Orada dış duvara yaslandı. Ay yoktu, ama bendin
sularında titreşen yıldız yansımaları vardı. Gormenghast
Ormanı'ndan bir tilkinin sesi, gecenin sessizliğinde hafifçe
yankılandı.

YİRMİ BİR

I

Titus Likenli Hisar'da bir hafta kalacaktı. Burası büyük, yuvarlak bir yapıydı. Sert dörtgen taşları ona adını veren ve üstünü bir örtü gibi kaplamış olan asalak likenlerden görülmüyordu. Bu örtü öyle kalındı ki, çeşitli kuşlar o soluk yeşil kürkün içinde yuva yapabiliyordu. Bu hisarın iki odası vardı. Biri diğerinin üstündeydi. Bu odalar hisarda kalan ve anahtarı elinde bulunduran bir görevli tarafından iyi kötü temizlenmekteydi.

Titus daha önce de hiyerarşiye karşı gelmekten iki kez bu hisara hapsedilmiş, gerçi ne kabahat işlediğini tam olarak anlayamamıştı. Ama ilk kez bu kadar uzun kalıyordu. Buna pek aldıracağı yoktu. Cezasının ne olduğunu bilmek rahatlatıcıydı, çünkü Flay onu şatonun birkaç kilometre uzağında, koruluğun kenarında bıraktığında kaygıları öyle artmıştı ki kendisini en korkunç cezaların beklediğini düşünmeye başlamıştı. Şatoya sabahın erken saatlerinde varmıştı. Üç yeni arama ekibinin kızıl taşlı avluda toplandığını, dışarı çıkmak üzere olduğunu görmüştü. Ahırdan atlar getirilmişti ve biniçilerine talimatlar veriliyordu. Derin bir soluk aldıktan sonra avluya girmiş ve sürekli dimdik önüne bakarak yürümüştü. Kalbi deli gibi çarpıyor, yüzü terliyordu. Gömleği ve pantolonu paçavraya dönmüştü. O anda, tepesinde dağ gibi yükselen yapıların, kulelerin ve o sabah, güneş doğarken içinden geçtiği geniş arazilerin vârisi olduğuna memnundu. Başını dik tutmuş ve yumruklarını sıkmıştı. Ama revaklı avlunun on metre yakınına geldiğinde koşmaya başladı. Gözlerinde yaşlar birikiyordu. Fuchsia'nın odasına varana dek koştu ve bu odaya daldı. Gözleri yanıyordu. Üstü başı darmadağınktı. Şaşkın ablasının üstüne atılıp ona bir çocuk gibi sarılmıştı.

Fuchsia sarılışına karşılık vermişti ve ilk kez onu öpüp sevgiyle kucaklamıştı. Titus'ı kimseyi sevmediği kadar sevmişti. Kendisine gelmesinden öyle gurur duymuştu ki genç, tiz sesiyle barbarca bir zafer çılgılığı atmıştı. Sonra ondan ayrılıp penceresine atılmış ve dışarı, güneşli sabaha tükürmüştü. “İşte onlar hakkında böyle düşünüyorum Titus,” diye bağırıyordu. Titus peşinden koşmuş ve o da tükürmüştü. Sonra ikisi de halsiz kalıp yere yığılana dek kahkahalarla gülmüşlerdi. Orada baş döndürücü bir hazla boğuşmuşlardı, ta ki sonunda bitkin düşüp yan yana, el tutuşarak yatana ve birbirlerinde buldukları sevgiden hıçkırı hıçkırı ağlayana dek.

Sevgiye açıldılar, ama onları huzursuz eden şeyin ne olduğunu bilmiyorlardı. Hatta huzursuz *olduklarını* bile bilmiyorlardı. Bu gerçeği aynı anda fark etmiş ve şaşkına dönmüşlerdi. Bunu ifade etmek için bu fiziksel karmaşadan başka yol bulamamışlardı. Bir anda birbirlerine inanmaya başlamışlardı. Aynı anda yüreklerini birbirlerine açmaya cesaret etmişlerdi. Deneyisel, mantıksız ve afallatacak kadar heyecan verici bir gerçeğin farkına varmışlardı. Gerçek şuydu: Fuchsia'yla, yirmi yaşında olmasına karşın gülünç ölçüde toy, ama aynı zamanda da olgunlaşmaya hazır olan bu sıradışı kızla Titus'ın, vahşice keşiflerin eşliğinde olanı bu oğlanın arasında kan bağından daha güçlü bir şeyler vardı. Kalıtsal konumlarının verdiği yalnızlık ve bilinen anlamda bir anneye sahip olmayışları, evet, bütün bunlar bir anda birleşip karşılıklı bir sevgi kozası örmüştü. Bu öyle derin bir kaynaşmaydı ki, sanki kardeşlik bağı kadar güçlüydü; onun kadar yeni, belirsiz ve karanlık miraslarının diyarları kadar keşfedilmemişti.

Fuchsia için sadece bir erkek kardeşe değil, tüm Gormenghast'ta *kendisine* güvenip gözyaşları içinde ona koşmuş olan bir çocuğa sahip olmak, ah, bu her şeyi te-

lafi ediyordu. Dünya ne yaparsa yapsın, onu ölümü pahasına savunacaktı. Onun için yalanlar söyleyecekti! Büyük yalanlar! Onun için hırsızlık yapacaktı! Onun için cinayet işleyecekti! Dizlerinin üstünde doğruldu ve güçlü, tombul kollarını havaya kaldırdı. Tam bir meydan okuma çılgılığı atarken kapı açıldı ve Bayan Slagg belirdi. Hâlâ başının üstünde, kapı kolunda duran eli titredi, dizlerinin üstünde duran kıza bakarken ve o dizginsiz çılgılığı iştirirken.

Arkasında bir adam duruyordu. Kaşlarını kaldırmıştı. Çenesi bir feneri andırıyordu. Gri bir üniforma giymişti. Belinde yıllar önce verilmiş, sebebi unutulmuş bir emirden dolayı, konumu gereği takmak zorunda olduğu, bir tür yosundan yapılma bir kemer vardı. Altın rengi bir yosun şeridi sağ bacağı boyunca, diz kapağına dek iniyordu. Hava kuru olduğundan adam hareket ettikçe bu şerit çıtırdıyordu.

Onları ilk gören Titus oldu ve ayağa fırladı. Ama önce Bayan Slagg konuştu:

“Şu ellerinin haline bak!” dedi nefes nefese. “Şu bacaklarına, suratına bak! Oh, zayıf kalbim! Şu pislige, sıyrıklara, morluklara bak! Ah benim *fesat* lordum, üstündeki şu paçavralara bak! Ah, sana tokadı basabilirim, giysilerini nasıl diktigimi, yıkadığımı ve ütülediğimi düşününce. Ah evet, seni tokatlayabilirim, tokatlayabilirim ve canını acıtabilirim, seni zalim, pis Lord. *Nasıl* yapabildin? Nasıl yapabildin? Az kalsın kalbim duruyordu, ama senin umurunda değil, yo hayır, oysa...”

Acıklı tiradı fener çeneli adam tarafından yarıda kesildi.

“Sizi Barquentine’a götürmek zorundayım,” dedi Titus’a basitçe. “Yıkanın Lordum ve elinizi çabuk tutun.”

“Ne istiyor?” diye fısıldadı Fuchsia.

“Bilmiyorum Leydim,” dedi fener-çene. “Ama kardeşinizi temizleyin ve iyi bir bahane bulmasına yardım edin. Belki iyi bir bahanesi vardır. Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmi-

yorum.” Dilini yanağına dayayıp bakışlarını da tavana çevirerek sırtını dönerken yosun şeridi çıkırdadı.

II

Bunu takip eden hafta, Fuchsia’nın Likenli Hisar’a yaptığı kanunsuz ziyaretlere rağmen, Titus’ın hayatında geçirdiği en uzun haftaydı. Bilinmeyen, dar bir pencere keşfetmişti ve buradan Titus’a bulabildiği kekleri ve meyveleri uzatıyordu, neyse ki sağır bir ihtiyar olan görevlinin acemi mahkûmuna verdiği, yeterli ama sıkıcı yemeklere çeşit olsun diye. Bu açıklıktan kardeşine fısıldayabiliyordu.

Barquentine Titus’a uzun nutuklar çekmişti: Yükleneceği sorumluluğu üstüne basa basa dile getirmişti. Ama Titus başından beri hep aynı masalı anlatmıştı. Kaybolduğunu ve geri dönüş yolunu bulamadığını, tek suçunun yola çıkmak olduğunu söylemişti. Bu kabahatin cezasını bulmak için yüksek raflardan pek çok ağır, büyük cilt indirilmişti. Bunların tozları üflenmiş ve silkelenmişti. Sonunda uygun hükmü bulunmuştu: Likenli Hisar’da yedi günlük hapis.

O hafta boyunca, karanlık gecelerde Titus’ın gözlerinin önünde Barquentine’in, “Belgeler Lordu”nun buruş buruş ve hayvansı suratı belirmişti. O yaşlı gözlü, huysuz ihtiyarın yağlı bastonuyla onu takip ettiğini dört kez rüyasında görmüştü. Bastonu yassı taşlara çekiç gibi vuruyor, üstündeki resmi kızıl paçavralar o sonu gelmez koridorlarda koşarken arkasında dalgalanıyordu.

Uyandığında da Steerpike’ı anımsıyordu, Barquentine’in sandalyesinin arkasında duran ya da uygun kitapları bulmak için merdivene çıkan Steerpike’ı. O solgun yüzlü adamın, çünkü Titus için bir adamdı, kendisine göz kırptığını da hatırlıyordu.

Anlamadığı, anlamlandıramadığı bir şekilde içinde bir tiksinti kabarıyordu. O göz kırpması karşısında bir kara-

kurbağasına dokunmaktan iğrenircesine geri çekiliyordu.

Tutukluluğu sırasında bir ikindi vakti, büyük çakısını yüzüncü kez tahta kapıya batırmayı denerken işi yarıda kesildi. Bunun üzerine çakıyı haydutlara özgü olduğunu düşündüğü bir tavırla fırlatıp attı. Sabahleyin gözyaşları tükenene kadar ağlamıştı, çünkü güneş ışıkları dar pencere yarıklarından girmişti ve o, anıları hâlâ taze olan ormanları, Bay Flay'i ve Fuchsia'yı özlemişti.

İşini yarıda kesmesine dar pencerelerden birinden gelen hafif bir ıslık sebep olmuştu. Pencereye gidince Fuchsia'nın boğuk fısıltısını işitmişti:

"Titus."

"Evet."

"Benim!"

"Harika!"

"Kalamam."

"Kalamaz mısın?"

"Hayır."

"Biraz olsun kalamaz mısın Fuchsia?"

"Hayır. Yerini almam gerek. Pis âdetler. Hendekte kayıp inciler mi ne, öyle bir şeyler arıyorlar. Şimdi orada olmam gerekiyordu."

"Ya!"

"Ama geceleyin gelirim."

"Oh, harika!"

"Elimi göremiyor musun? Olabildiğince uzatıyorum."

Titus elini bir buçuk metrelik duvarın pencere yarığından olabildiğince uzattı. Fuchsia'nın parmak uçlarına hafifçe dokunabiliyordu.

"Gitmeliyim."

"Ya!"

"Yakında serbest kalacaksın Titus."

Likenli Hisar'ın onları çevreleyen sessizliği derin sular

gibiydi. Dokunan parmakları ise derinliklerdeki batık gemilerin birbirine sürtünen pruvalarını andırıyordu. Temasları öylesine devasa ve canlı, ama aynı zamanda da gerçekdişiydi.

“Fuchsia.”

“Evet?”

“Sana anlatacaklarım var.”

“Sahi mi?”

“Evet. Sırlar.”

“Sırlar mı?”

“Evet. Ve macera.”

“Kimseye söylemem! Asla söylemem. Bana söyleyeceğin hiçbir şeyi söylemem. Bu gece geldiğimde anlatırsın ya da istersen serbest kaldığında anlat. Yakında kurtulacaksın.”

Fuchsia’nın parmak uçları geri çekildi. Titus boşlukta tek başına kalmıştı.

“Elini çekme,” dedi Fuchsia bir an duraksadıktan sonra. “Bir şey hissedebiliyor musun?”

Titus parmaklarını iyice karanlığın içine itti ve kâğıt bir nesneye dokundu. Bunu güçlükle kendine çekti ve içeri aldı. Bir kesekâğıdı dolusu arpa şekeriydi.

“Fuchsia,” diye fısıldadı. Ama yanıt yoktu. Fuchsia gitmişti.

III

Sondan bir önceki gün resmi bir ziyaretçisi oldu. Likenli Hisar’ın görevlisi ağır kapının sürgüsünü açtı ve Müdür Bellgrove’un tuhaf bir şekilde geniş, düz ayakları belirdi. Zodyaklı cüppesini giymiş, kenarı kıvrık  niversite şapkasını takmıştı. Ağır adımlarla yürüyordu. Otl  toprak zeminde beş altı adım attıktan sonra hisarın bir köşesindeki bir masada oturan çocuğı fark etti.

“Ah. İşte oradasın. Gerçekten oradasın. Nasılsın dostum?”

“İyiym. Teşekkürler efendim.”

“Hımm. Burası pek aydınlık sayılmaz, değil mi genç adam? Vakit geçirmek için neler yapıyorsun bakayım?”

Bellgrove, Titus’ın şimdi ayakta, arkasında durduğu masaya yaklaştı. Soylu aslan kafasının etkileyiciliği, çocuğa duyduğu sempati yüzünden azalmıştı, ama Müdür rolünü oynamak için elinden geleni yapıyordu. Güven uyandırmalıydı. Müdürlerin yapması gereken şeylerden biri de buydu. Ağırbaşlı ve güçlü olmalıydı. Saygı uyandırmalıydı. Başka ne olmalıydı? Hatırlayamıyordu.

“Sandalyeni uzat genç dostum,” dedi kalın, ağırbaşlı bir sesle. “Masanın üstüne oturabilirsin, değil mi? Tabii ki oturabilirsin. Çocukken ben de böyle şeyler yapabilirdim, anımsıyorum!”

Çocuğu eğlendiriyor muydu? Bunu yapabildiğini umuyordu biraz, ama Titus’a yan gözle bakınca yüzünde gülümseme göremedi. Müdür’ü için sandalyesini yerleştirip ardından masaya bacaklarını çaprazlayarak oturdu. Yine de asık suratlı değildi.

Bellgrove cüppesinin omuz kısımlarını tuttu ve aynı anda hem kalçadan eğilip, hem de başını öne ve aşağı uzattı. Böylece uzun çenesinin ucu boynunun geniş boşluğuna girdi, tıpkı bir yumurta kabına giren bir yumurta gibi. Gözlerini tavana kaldırdı.

“Müdür’ün olarak,” dedi, “seninle *in loco parentis** iki çift laf etmek görevim evlat.”

“Evet efendim.”

“Ve nasıl olduğunu görmek. Hımm.”

“Teşekkürler efendim,” dedi Titus.

“Hımm,” dedi Bellgrove. Oldukça can sıkıcı, birkaç saniyelik bir sessizlik oldu. Sonra Müdür duruş pozisyonunun kaslarını oldukça zorladığını fark etti ve sandalyesinde ge-

* (Lat.) Anne babayereine, ebeveyn olarak –yhn

riye yaslanıp farkında olmadan uzun, gururlu çenesine öne arkaya hareket ettirmeye başladı, sanki son beş saattir tuhaf bir şekilde kesilmiş olan diş ağrısını test etmek istercesine. Belki Bellgrove'un bedensel ve zihinsel açıdan rahatlamasının sebebi bu uzun süreli, beklenmedik sağlıklılığıydı. Veya belki de basit sezgisiyle, bu özel durumda (Yetişkinlerin Dünyası'ndan aynı derecede rahatsız olan bir çocuk ve bir müdür sessizlikte karşı karşıya oturuyorlardı) bir gerçeklik, farklı bir dünya, sadece onların girebileceği gizli bir yer olduğunu hissetmişti. Her ne idiyse, Bellgrove birden rahatlamıştı ve bunu uzun, hırıltılı, kişnemeye benzer bir iç geçirmeyle ifade etti. Titus'a düşünceli gözlerle, sandalyedeki rahat, neredeyse gevşek oturuşunun bir Müdür'e yakışıp yakışmadığını aklından bile geçirmeden baktı. Ama konuşurken yine o boş, basmakalıp cümleleri kurmak zorundaydı elbette. Artık bu konuşma tarzının kölesiydi. Kalp ya da mide ne hissederse hissetsin, eski alışkanlıkların kökleri derinlerdedir. Sözcükler ve hareketle diktatörce, hayal gücünden yoksun kendi yasalarına uyarlar; ruhu inkâr eden o korkunç ritüele.

“Evet, yaşlı Müdür'ün seni görmeye geldi evlat...”

“Evet efendim,” dedi Titus.

“...Dikbaşı bir öğrenciyi görmek için derslerini ve görevlerini bıraktı. Çok yaramaz bir öğrenciyi. Oysa bu korkunç çocuğun, ders durumundan hatırladığım kadarıyla, okuldan kaçmak için pek sebebi yok.”

Bellgrove uzun çenesini düşünceli bir edayla kaşıdı.

“Titus, Müdür'ün olarak, işleri biraz güçleştirdiğini söyleyebilirim. Seninle ne yapacağım ben? Hımm. Evet, ne yapacağım? Cezalandırıldın. *Cezalandırılıyorsun*. Bu yüzden artık işin *bu* kısmını konuşmamıza gerek olmadığını memnuniyetle söyleyebilirim. Ama *in loco parentis* olarak

ne yapmam gerek? Ben yaşı bir adamım, değil mi küçük dostum? Ben yaşı bir adamım, değil mi?”

“Sanırım, efendim.”

“Ve yaşı bir adam olarak artık epey bilge ve derin biri olmuş olmam gerek, değil mi evlat? Sonuçta uzun beyaz saçlarım ve uzun kara bir cüppem var. Bu fena bir başlangıç sayılmaz, değil mi?”

“Bilmiyorum efendim.”

“Oh, hiç de fena bir başlangıç sayılmaz evlat. İnan bana. Bilge ve zeki olmak istiyorsan, ilk edinmen gereken şeyler şunlardır: Uzun kara bir cüppe, uzun beyaz saçlar ve mümkünse, yaşı Müdür’ününki gibi uzun bir çene.”

Titus öğretmeni pek komik bulmuyordu, ama başını geriye atıp çok yüksek sesle güldü ve ellerini masaya vurdu.

Yaşı adamın yüzünde bir parıltı belirdi. Gözlerindeki endişe oradan kaçıp tenindeki derin çizgilerin ve çukurların içine saklandı.

Söyledikleriyle birini gerçekten, kendiliğinden güldürmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki. İri aslan başını yana çevirdi, böylece yüzüne geniş ve zarif bir gülümseme yayabildi. Dudakları, olabilecek en sevecen hırıltıyla gerilip ayrılmıştı. Başını tekrar çevirip çocuğa bakabilmesi biraz zaman aldı.

Ama eski alışkanlığı o farkında olmadan hemen geri döndü. Yıllarca öğretmenlik yapmanın verdiği alışkanlıkla ellerini sırtına götürüp cüppesinin altına soktu. Sanki ensesinde bir miknatis vardı. Uzun çenesi boyun boşluğuna yerleşti. Gözleri yukarı çevrildi ve akları meydana çıktı. Yüzünde hem bir uyuşturucu bağımlısının ifadesi hem de dindarlık taslayan bir piskoposun karikatürü vardı, bu Gormenghast’lı afacanların yıllardır, nesiller boyu taklit ettiği, tuhaf bir karışım. Yatakhanelerde, koridorlarda, sınıflarda, koridorlarda ya da avlularda bir çocuğun bir

anlığına durup mürekkepli ellerini sırtına götürmediği, çenesini indirmedeği, gözlerini göğe çevirmediği ve belki de kafasının üstünde üniversite şapkası niyetine bir egzersiz kitabı koymadığı tek bir yer yoktu.

Titus Müdür'üne baktı. Ondan korkmuyordu. Ama onu sevmiyordu da. Üzücü olan buydu. Bir erkek, bir âlim, bir lider ve hatta bir arkadaş olarak başarısız, yetersiz olduğundan son derce sevimli olan Bellgrove yine de yapayalңызdı. Ne de olsa en çok arkadaşla zayıflar sahiptir. Yine de nedense inceliğı, otoritermiş gibi yapması, insaniliğı işe yaramıyordu. O dünyadaki bütün sivri dilli çocukların etrafına üşüşüp sığırcıklar gibi mırıldanarak dolanması gereken türden saygıdeğer ve dalgın bir öğretmendi. Hepsini onu farkında olmadan sevmeli, ama bir yandan da ona ilkel tavırlarda bulunmalı, iğneleyici ama iyi niyetli laflar edip durmalı, o uzun kara şimşek rengi cüppeyi çekiştirmeli, engerek dili kadar hızlı ellerle pantolon askılarını çözmeli; pirinçten ve paslı kızıl demirden yapılma, zinciri liken gibi yeşilleşmiş dev saatinin tıkırtılarını işitmek için yalvarmalı; tüm leyleklerin babasınıninkilere benzeyen, o pantolonlu, sırık gibi bacakların arasında dövüşmeliydiler. Bu arada o devrilmiş hükümdarın iri, kırışlı, gevşek elleri arada sırada fazla yaramaz bir çocuğun kulağını çekmeli, çok yukarılardaysa o uzun, solgun aslan kafası gözlerini yavaşça, törensi bir ritimle sağa sola çevirmeliydi, sanki o bir deniz feneriymiş de yavaşça dönen ışıkları deniz sislerinde dağılıp yok oluyormuşçasına. Bu sırada, çok yukarılarındaki üniversite şapkasının püskülü bir katır kuyruğı gibi sallanırken, o saygıdeğer kalçalardaki pantolon gevşerken, o afacanların beyinlerinin tehlikeli bölgesinde ısıklar, tuhaf tuhaf davranışlar ve gariplikler, yerden fışkıran parlak otlar gibi çoğalırken, bütün bunlar olup biterken hepsinin altında bir toprak katmanı gibi sevgi yer almalı, bu sevgi de kendini onun sevimli

zayıflığına güvendikleri, onunla tıpkı kendileri gibi sorumsuz olduğu, yeni bir defterin sayfaları kadar beyaz saç buklelerine sahip olduğu için birlikte olmak istedikleri, onu bakımsız dişleri, ağrıyan çenesi, eksiksizliği, olgunluğu, sahte soyluluğu, çocuksu mizacı ve çocuksu sabrı için sevdikleri gerçeğiyle ifade etmeliydi. Kısacası onlara *ait* olduğu için: onunla şakalaşabilecekleri, ona hayran olabilecekleri, onu incitebilecekleri, ona zayıflıkları yüzünden tapabilecekleri için. Çünkü başarısızlıktan daha sevimli ne olabilir ki?

Ama hayır. Bunların hiçbirisi olmuyordu. Hiçbiri. Bellgrove bunların hepsiydi. Karactersizce hatalarının uzun listesinde boşluk yoktu. Sanki özellikle Gormenghast'ın sığırcıkları için tasarlanıp yaratılmıştı. İşte oradaydı, ama kimse ona yaklaşmıyordu. Saçları kar beyazıydı, ama sanki gri ya da kahverengiymiş ya da vefasız mevsimlerin rutubetiyle dökülmüş gibiydi. O gençler sürüsünün ortak bakışında kör bir nokta vardı sanki.

Kendilerine armağan olarak verilen bu büyük aslanın ağzına bakıyorlardı. Zayıftı, hırlıyordu, çünkü dişleri ağrıyordu. Asırlık koridorlarda yürüyordu. Güneşli ve karlı günlerde masasında kesintili uykulara dalıyordu. Ve şimdi, Müdür'ken her zamankinden de yalnızdı. Ama gururluydu. Pençeleri körelmişti, ama hazırı. Ama şu anda değil. Çünkü şu anda savunmasız yüreği sevgiyle doluydu.

“Genç dostum,” dedi. Gözleri hâlâ hisarın tavanına dikiyordu ve çenesi boyun boşluğundaydı. “Seninle erkek erkeğe konuşmayı teklif ediyorum. Şimdi, bütün mesele şu...” (son sözcüğün üstünde oyalandı) “bütün mesele... şu... Ne hakkında konuşacağız?” Donuk gözlerini indirdi ve Titus'ın düşünceli bir şekilde kaşlarını çatmış, kendisine bakmakta olduğunu gördü.

“Anlıyorsun ya genç adam, erkek erkeğe öyle çok şeyden konuşabiliriz ki, değil mi. Hatta çocuk çocuğa. Hımm.

Kesinlikle evet. Ama ne? İşte bütün mesele bu, değil mi?”

“Evet efendim. Sanırım,” dedi Titus.

“Şimdi, sen on iki yaşındaysan evlat ve ben seksen altı yaşındaysam, diyelim ki seksen altıdan on iki çıkaralım ve kalanı ikiye bölelim. Hayır, hayır. Bunu sana yaptırmayacağım. Bu hiç adilce olmaz. Ah, kesinlikle adilce olmaz, çünkü insana tutukluyken bir de üstüne üstlük hesap yaptırılmasının ne anlamı var? Değil mi? Değil mi? Madem öyle ceza verilmesin daha iyi, değil mi? .. Şimdi, nerede kalmıştık, nerede kalmıştık? Evet, evet, evet, seksen altıdan on iki çıkarırsak yetmiş dört kalır, değil mi? Yetmiş dördün yarısı kaç acaba?... Hımm, evet, iki kere üç altı, elde var bir, iki kere yedi on dört... otuz yedi galiba. Otuz yedi. Peki otuz yedi ne? Aramızdaki yaş farkının tam yarısı. Yani ben otuz yedi yıl gençleşmeye çalışsam, sen de otuz yedi yıl yaşlanmaya çalışsan, ama bu *çok* zor olurdu, değil mi? Çünkü sen hiç otuz yedi yaşında olmadın, değil mi? Ama her ne kadar yaşlı Müdür’ün, çok eskiden otuz yedi yaşında *olduysa* da, o zamanla ilgili hatırlayabildiği tek şey bir torba dolusu misket satın almış olduğu. Ah, evet bunu yapmıştı. Peki niye? Çünkü dilbilgisi, imla ve aritmetik öğretmekten bıkmıştı. Ah, evet, çünkü misket oynayan insanların oynamayanlardan çok daha mutlu olduğunu görmüştü. Bu kötü bir durumdur evlat. Bu yüzden diğer genç öğretmenler uyurken karanlıkta oynardım. Odada eski Gormenghast goblen halılarından biri vardı. Bir mum yakar ve misketlerimi halının kenarlarındaki şekillerin ve ortadaki kızıl ve sarı çiçeklerin üstüne koyardım. O halıyı öyle net hatırlıyorum ki. Şimdi burada, bu eski hisarda karşımda duruyor sanki. Orada her gece mum ışığında çalışırdım, böylece bir misket diğerine çarptığında fırıl fırıl döner, ama olduğu yerde kalırdı evlat. Diğeri ise roket gibi fırlayıp odanın diğer ucundaki kızıl bir halı çiçeğinin üstüne konardı (eğer başarılı olmuşsam). Ol-

mazsa da bir sonraki atışında başarırdım. Gecenin sessizliğinde cam misketlerin birbirine çarpınca çıkardığı sesler taş döşemelerde kırılan küçük kristal vazoların seslerini andırırdı, ama fazla şiirsel konuşmaya başladım, değil mi evlat? Ve çocuklar şiiri sevmez, değil mi?”

Bellgrove üniversite şapkasını çıkardı, yere koydu ve cebinden Titus'ın bir yetişkinde gördüğü en büyük ve kirli mendili çıkarıp alnını sildi.

“Ah, genç dostum, o misketlerin sesleri... o gülünç misketlerin sesleri. O küçük cam seslerini hatırlamak üzücü evlat; bir yaz ormanında bir ağaçkakanın tıktısını işitmek kadar üzücü.”

“Yanımda misket var efendim,” dedi Titus. Masadan kayarak indi ve elini cebine daldırdı.

Bellgrove ellerini iki yana bıraktı. Ölü ağırlıklar gibi sarktılar. Sanki küçük planının bu kadar başarılı olmasının hazı öyle büyüktü ki, artık uzuvlarını kontrol edecek iradesi kalmamıştı. Geniş, çarpılmış ağzı hazla aralanmıştı. Ayağa kalktı ve Titus'a sırtını dönüp küçük hisarın diğer ucuna gitti. Sevincinin yüzünden okunduğuna emindi ve müdürler böyle bir şeyi ancak karılarına göstermeliydi, ama onun karısı yoktu... yoktu.

Titus onu izliyordu. Koca düz ayaklarıyla yere ne komik basıyordu. Sanki çizmelerinin ökçeleriyle yere yavaşça vuruyordu; onu incitmek için değil, uyandırmak için.

“Evlat,” dedi Bellgrove sonunda, yüzündeki gülümsemeyi silmeyi başarıp Titus'ın yanına dönünce. “Bu sıradışı bir rastlantı. Yalnızca sen misketleri sevmekle kalmıyorsun, ben de...” Ceplerinden birinin çürük karanlığından, sanki yeni açılmış küçük bir kanyonun içinden altı küre çıkardı.

“Ah, efendim!” dedi Titus. “Misketiniz olduğu hiç aklıma gelmezdi!”

“Evlat,” dedi Bellgrove. “Bu sana ders olsun. Şimdi, nerede oynasak? Ha? Ha? Tanrım, genç dostum, döşeme ne kadar aşağıda ve zavallı yaşlı kaslarım nasıl da gıcırıyor...”

Bellgrove yavaşça tozlu döşemeye eğiliyordu.

“Arazideki engebeleri incelemeliyiz. Hımm, evet, yapmamız gereken bu, değil mi evlat? Araziyi incelemeliyiz değil mi? Tıpkı generaller gibi. Ve savaş meydanımızı bulmalıyız.”

“Evet efendim,” dedi Titus. Diz çöküp yaşlı, solgun aslanın yanında emeklemeye başladı. “Ama bana yeterince düz gibi görünüyor efendim. Karelerden birini buraya çiziceğim ve...”

Ama tam o sırada hisarın kapısı tekrar açıldı ve Doktor Prunesquallor gün ışığından çıkıp küçük hisarın gri karanlığına girdi.

“Vay! Vay! Vay! Vay! Vay!” dedi titrek bir sesle, gölgelere bakarak. “Vay, vay, vay! Bir kontu hapsetmek için ne korkunç bir yer, zalimce olan her şey adına. Peki bu efsanevi suçlu neredeymiş bakalım? Bu sınır aşıcı, bu sözel kanunların reddedicisi, bu pek kötü çocuk neredeymiş? Ama Tanrı afallamış ruhumu kutsasın, iki çocuk görüyorum –biri diğerinden çok daha iri– yoksa yanında biri mi var Titus? Ve eğer varsa kim acaba? Tozlar ve küller adına, toprağın bağrında o kadar ilginç ne var ki avlarının izini süren hayvanlar gibi üstünde sürünüyorsunuz?”

Bellgrove çitırılar çıkararak dizlerinin üstünde doğruldu. Sonra ayağa kalkmaya çalışırken cüppesinin eteğinin üstüne bastığı için kumaşın epey büyük bir kısmı yırtıldı. Sırtını doğrultup Müdür edası takındı, ama yaşlı yüzü kızarmıştı.

“Selam Doktor Prune,” dedi Titus. “Misket oynayacaktık o kadar.”

“Misket ha! Âlimce olan her şey adına, bu dâhiyane bir fikir. Tanrı küresel ruhumu kutsasın,” diye haykırdı Doktor. “Ama suç ortağın Bellgrove Hoca değilse, gözlerim oldukça tuhaf bir şekilde işliyor demektir.”

“Sevgili Doktor!” dedi Bellgrove, elleriyle cüppesinin omuz kısımlarını kavrayarak. Yırtık kısmı düşmüş bir yelken gibi ayaklarının dibinde kıvrılmıştı. “Gerçekten de benim. Öğrencim genç Kont bir kabahat işledi. Ben de sahip olduğum bilgiler ışığında onu içine düştüğü bu kötü durumda *in loco parentis* aydınlatmayı görev bildim. Ona elimden geldiğince yardım etmek istedim, çünkü, kim bilir, ihtiyarların bile kemiklerinde merhamet olabilir. Onu bilgece yaşamın akıntısına geri döndürmek istedim, çünkü, kim bilir, ihtiyarlar bile...”

“‘Bilgece yaşamın akıntısı’ hoşuma gitmedi Bellgrove, bir Müdür için korkunç bir deyiş bu, bu büyük cüretkârlığımı bağışlarsan eğer,” dedi Prunesquallor. “Ama ne demek istediğini anlıyorum. Ama burası bir çocuğu hapsedmek için ne korkunç bir yer! Sana bir bakalım Titus. Nasılsın, benim küçük tavuğum?”

“İyiyim, teşekkürler efendim,” dedi Titus. “Yarın serbest kalacağım.”

“Ah Tanrım, bu içimi parçalıyor,” diye haykırdı Prunesquallor. “Demek yarın serbest kalacaksın ha! Buraya gel evlat.”

Doktor’un sesi duygu yükünden çatlamıştı. Yarın serbest kalacak, diye düşündü. Yarın serbest kalacak. Çocuk yarın ya da sonrasında gerçekten serbest kalacak mıydı?

“Demek Müdür’ün seni görmeye geldi ve seninle misket oynayacak,” dedi. “Bunun senin için büyük bir şeref olduğunun farkında mısın? Ona seni görmeye geldiği için teşekkür ettin mi?”

“Henüz etmedim efendim,” dedi Titus.

“Ama etmelisin, biliyorsun. Gitmeden teşekkür etmelisin.”

“O iyi bir çocuk,” dedi Bellgrove. “Çok iyi bir çocuk.” Bir an duraksadıktan sonra o katı, otoriter kimliğine tekrar bürünmek istercesine ekledi. “Aynı zamanda da çok kötü bir çocuk.”

“Ama oyunu geciktiriyorum, düşüncesizce olan her şey adına, kesinlikle oyunu geciktiriyorum!” diye haykırdı Doktor, Titus’ın kafasının arkasına hafif hafif vurarak.

“Niye siz de oynamıyorsunuz Doktor Prune?” diye sordu Titus. “O zaman ‘üç köşe’ oyununu oynayabiliriz.”

“İyi ama bu ‘üç köşe’ nasıl oynanıyor?” dedi Prunesquallor, sık pantolonunu yukarı çekip yere çömelirken pembe, zeki yüzünü dağınık saçlı çocuğa çevirerek. “Sen biliyor musun dostum?” diye sordu, Bellgrove’a dönerek.

“Evet, evet,” dedi Bellgrove. Yüzü aydınlanmıştı. “Soylu bir oyundur.” Tekrar çömeldi.

“Bu arada,” dedi Doktor, öğretmene bir bakış fırlatarak, “partimize geliyorsunuz, değil mi? Başkonuğumuz olacağınızı biliyorsunuz herhalde efendim.”

Bellgrove eklemlerini çıtırdatarak tekrar ayağa kalktı. Bir an görkemli ve kararsız bir edayla dimdik durdu. Sonra çömelmiş duran Doktor’a eğilerek selam verdi. Bunu yaparken beyaz bir bukle donuk mavi gözlerinin üstüne düştü.

“Bayım,” dedi, “kesinlikle geliyorum, kadromla birlikte. Bu bizim için büyük bir şeref.” Sonra şaşırtıcı bir hızla tekrar dizlerinin üstüne çöktü.

Sonraki bir saat boyunca yaşlı hapishane bekçisi, iç kapıdaki bir kaşık büyüklüğündeki anahtar deliğinden bakıp hisarın zemininde üç kişinin sağa sola sürünüp durduğunu görünce, Doktor’un tiz sesinin iyice yükselip bir çakalın çığlığına dönüştüğünü duyunca, öğretmenin sesinin, ken-

dine koyduğu kısıtlamalardan kurtulup rahatladıkça yaşlı ve mutlu bir av köpeğinki gibi titrediğini ve çocuğun tiz bağrışmalarının odada çınladığını, taşlarla çarpıp cam gibi kırılıp dağıldığını işitince, misketlerin birbirine çarpıştığını, yuvarlana yuvarlana gittiğini, karelerinde titreyerek durduğunu ya da hapishane zemini üstünde kayan yıldızlar gibi uçtuğunu görünce şaşkına döndü.

YİRMİ İKİ

Gormenghast'ta insanın içine dehşet salan en korkunç ses Barquentine'in cüce bedenini yasladığı küçük ve yağlı bastonunun sesiydi.

Demir gibi sert ucunun altı boş taşlara indirdiği sert ve hızlı darbeler kırbaç şaklamaları, küfürler, merhametin yüzüne indirilen kamçı vuruşları gibiydi.

Tören Ustası zayıf bacağı ve bastonuyla Gormenghast'ın yılankavi taş koridorlarında inanılmaz bir hızla ilerlerken o berbat sesin giderek yükseldiğini işitmemiş tek bir rahip yoktu.

Uzaktaki yassı taşlara vuran o bastonunun sesini işitince, her koridorun tam ortasında yürüyen ve yolundan taviz vermeyen, kızıl paçavralar içindeki o küçük, gözleri alev saçan kanun sembolünü görmemek için yolunu değiştirmeyen pek az kişi vardı.

Barquentine bir eşekarısını, çarpık çurpuk bir avcı kuşunu andırıyordu. Kuvvetli rüzgârların eğdiği bir akasyayı da andırıyordu. Kabarcıklı yüzü peri masallarındaki bir cüceninki gibiydi. Korkunç bir şekilde yaşlı olan gözleri su tabakalarının ardından kötülük saçıyordu. Bu gözler dolup taşıyor gibiydi; sanki o eski, çatlak, saman sarısı çay tabak-

ları topaz rengi çayla tamamen doldurulmuş, orta kısımları şişmişti.

Şatonun holleri ve koridorları bitimsiz, sayısız ve iç içe geçmiş olsa da, bunların en ücra olanlarında, ana yollardan uzakta bulunan, küf kokulu ve tozlu sessizliğin sadece arada sırada düşen çürük bir tahta parçasının ya da bir baykuşun ötmesinin sesiyle bozulduğu yerlerde gezinen biri bile, o sanki aynı anda her yerde bulunan tıkırtıları düşünmeden ve korkmadan edemezdi. Bu ses, tırnak çıtırtıları kadar hafif olsa da, yine de insanın kalbine dehşet salardı. Bu sestən kaçınmak imkânsız gibiydi. Çünkü o eski, kirli ve demir gibi sert baston Barquentine'in ta kendisiydi. Barquentine da tıpkı o korkunç baston gibi temiz kandan, kırmızı temiz kandan yoksundu. Baston hastalıklı ve hissiz bir uzuv gibi, onun bir parçasıydı; fazladan bir uzuvdu. Onun altındaki taşlara ya da altı boş döşeme tahtalarına vurduğunda yayılan etkileyici kötü niyet hiçbir sözle, hiçbir dille ifade edilemezdi.

Barquentine'in Groan Hanedanı'na olan fanatikçe bağlılığı canlılara, Hanedan'ın üyelerine karşı duyduğu ilgiden çok daha güçlüydü. Kontes, Fuchsia ve Titus onun için imparatorluğun kan kırmızısı zincirindeki birer halkaydı sadece. Önemli olan zincirdi; halkalar değil. Önemli olan kutsal tozla kaplı o uçsuz bucaksız demir zincirdi; onu oluşturan canlı metal değil. Onun saplantısı düşüncenin kendisiydi, somutlaşmış hali değil. Sıcak bir haklılık denizinde, bağlılık arzusuyla ilerliyordu.

Bu sabah her zamanki şafakta kalkmıştı. Kirli odasının penceresinden karanlık arazilere, bunların ardındaki Gormenghast Dağı'na bakmıştı. Bunun nedeni dağın kehribar rengi bir pusla kaplanmış olması ya da yarı saydam görünmesi değildi. Kendisini nasıl bir günün beklediğine ilişkin işaretler almak istiyordu. Geçireceği saatler sırasında yapı-

lacak törenleri bir dereceye kadar hava koşulları belirleyecekti. Gerçi hiçbir tören hava koşulları kötü diye *iptal edilecek değildi*, ama yine de geçmiş yüzyıllarda inanışın liderleri tarafından emredilmiş ve aynı ölçüde geçerli olan kutsal Seçenekler vardı. Mesela, eğer ikindi vakti gök gürültülü bir sağanak olursa ve kale hendeğindeki sular çalkantılı bir hal alırsa, o zaman Titus'ın içinde yer alacağı törenin sınırlandırılması gerekiyordu. Normalde bu törende Titus'ın örgü camdan bir kolye takıp hendeğin yabani otlarla kaplı kıyısında durması ve belirli bir kulenin sudaki yansımasına altın bir kangal fırlatması gerekiyordu. Bu kangal yüzeyin üstünde uçmalı ve suya çarpınca havaya sıçrayıp açık bir pencerenin sudaki yansımasının üstüne düşmeliydi, ki burada da annesinin yansıması bulunacaktı. Hendek sularındaki dalgacıklar, tamamen yok olana ve omuzlarındaki ve etrafındaki, kulenin o sonsuz derinliğindeki renkli ot parçalarını andıran su kuşlarıyla duran Kontes'in suda yansıyan kafası o mağara girişini andıran pencerede hareketsiz kalana dek ne Titus, ne de izleyiciler kımıldayamaz ya da ses çıkaramazdı.

Bütün bunların olması için rüzgârsız bir gün ve hendekteki suyun yüzeyinin cam gibi pürüzsüz olması gerekiyordu. Eğer o gün fırtına çıkarsa, Tören Kitapları'nda bir seçenek, ikindi vaktinde Hanedan'ın ihtişamını kutlamak ve katılımcıları memnun etmek için aynı derecede şerefli bir başka bir seçenek yer almaktaydı.

Bu yüzden Barquentine her sabah şafakta odasının penceresini açar ve çatılarla bataklıkların ardındaki dağa bakardı. Bunun bulanık ya da bir bıçak gibi keskin görünmesi o günün nasıl geçeceğine dair bir işaret olurdu.

Böylece, yeni bir günün soğuk ışığında bastonuna dayanan Barquentine kaburgalarını, göbeğini, koltuk altılarını, her tarafını pençeye benzeyen eliyle hararetle kaşıdı.

Giyinmesine gerek yoktu. Bitli bir şiltede giysileriyle yatardı. Yatağı yoktu. Sadece halısız döşeme tahtalarının üstünde bir şilte vardı. Bu tahtaların arasında hamamböcekleri, bokböcekleri ve türlü böcek yuva yapar, yaşar, ürer ve öldü.

Bunların üstünde geceyarısı sıçanları, gümüşü tozların arasında dimdik oturur, içeriyi aydınlatan dolunay varsa, pencereden giren soluk ışıktaki dişlerini sergilerdi. Gece yarısı dolunay, pencere tarafından çerçevelenmiş bir resim gibi görünürdü.

Tören Ustası son altmış senedir her sabah işte bu harap odada uyanmaktaydı. Bastonuna yaslanarak döndü ve gürültüyle yürüyerek pencereden uzaklaştı. Neredeyse aynı anda kapının yanındaki pürtüklü duvara vardı. Sırtını bu biçimsiz duvara dönüp ona yaslandı ve yaşlı kürek kemiklerini öne arkaya hareket ettirdi. Bunu yaparken bir karınca kolonisini rahatsız etti (bunların casuslarından yeni aldıkları haberlere göre tavanın yakınında yaşayan rakip koloni harekete geçmişti ve şu anda sıva çatlakları üstünde köprüler kurmaktaydılar; bu yüzden onlar da savunmalarını hazırlamakla meşguldü).

Barquentine kürek kemiklerinin arasındaki kaşıntıyı giderirken bir orduyu güçsüz hale getirdiğinin farkında değildi. Sırtını sert duvara yaslamış, böylesine yaşlı bir adam için korkunç bir şekilde durmadan öne arkaya hareket ettiriyordu. Tepesinde kapı, bir ahır kapısı gibi yükseliyordu.

Sonunda öne eğilip bastonuna yaslandı ve odayı sıçraya sıçraya geçip yerdeki paslı bir demir halkanın yanına gitti. Burası bir baca ağzına benziyordu. Gerçekten de altındaki metal bir baca pek çok kat aşağıda, benzer bir metal halkayla ya da ağızlıkla son buluyordu. Bu ikinci metal halka bir yemek odasının tavanından on santim kadar sarkmaktaydı. Bunun hemen *altında* ve bir iki metre aşağısında boş, kul-

lanılmayan bir kazan vardı. Bu kazan her sabah tünelden fırlayıp içine düşen ve tınlamaları dakikalarca süren müthiş bir tangirtı çıkaran ağır taş parçasının gelişini beklemekteydi.

Bu taş parçası her sabah yukarı çıkarılıp Barquentine'in kapısının önüne bırakılırdı ve yaşlı adam her sabah bunu alır, odasının döşeme tahtalarındaki metal halkanın yanına götürür, üstüne tükürür, sonra da o *yıllankavi* bacanın içine fırlatırdı. Taş yemek odasına yaklaşırken boğuk takırtıları giderek hafiflerdi. Bu hizmetçilere aşağı inmekte olduğu, kahvaltısının hazırlanması ve bir dizi hazırlığın yapılması gerektiği yolunda bir uyarıydı.

Kayanın tangirtısı epey yankı yapardı. Bu sabah Barquentine kavun büyüklüğündeki ağır taşın üstüne tükürüp sonra da onu alttaki, içinde uyuyan insanların bulunduğu pek çok karanlık odanın yanından geçerek yapacağı yankılı yolculuğuna gönderirken (bunlar kayanın çıkardığı seslerle yataklarından sıçrar ve Barquentine'a, şafağa ve horoz vazifesi gören bu kayaya küfrederdi) –bu sabah yaşlı adamın çökmüş yüzünde her zamanki tören arzusundan fazlası vardı– sanki onun himayesinde yapılacak olan törenlere karşı duyduğu hırs içini narin bedeninin dayanamayacağı kadar büyük bir tutkuyla dolduruyordu.

Bu haşaratlı harap odanın duvarında bir resim bulunmaktaydı. Bu gravür eskiyip sararmış ve kirden kararmıştı, çünkü üstünde cam yoktu; sadece bir köşede, eski camdan geriye kalan, bir buz parçasını andıran tek bir kıymık vardı. Bu büyük ve son derece titizce yapılmış gravürde Çakmaktaş Kulesi görülmekteydi. Ressam çalışırken ya da o yapıyı incelerken kulenin güneyinde durmuş olmalıydı, çünkü arkasındaki, neredeyse göğe kadar uzanan ve yüzeyi çatılardan oluşma fırtınalı bir denizi andıran, girintili çıkıntılı ufak kuleler ve payandalarla dolu manzaranın ardında çalı-

larla ve kozalaklı ağaçlarla beneklenmiş Gormenghast Dağı görülüyordu.

Barquentine'in fark etmediği şey Çakmaktaşı Kulesi'nin kapısının kesilip çıkarılmış olduğuydu. Bir pul büyüklüğündeki, küçük bir kâğıt yüzey artık yoktu. Bu deliğin arkasındaki duvar büyük çabalardan sonra delinmişti. Böylece küçük, karanlık, boş bir tünel Barquentine'in odasından yatay bir şekilde dikey bir bacanın geniş boşluğuna açılıyordu. Bacanın tepesi düşmüş, altın sarısı yosunlarla kaplı bir taş tahta yığınıyla kapandığından ışık geçirmiyordu. Yuvarlak alt ucundaysa, ki boş ve karanlık bir çukurun dibini andırmaktaydı, Steerpike'in çok sevdiği o küçük, hücreyi andıran odaya açılmaktaydı. Steerpike bu odayı o kadar seviyordu ki, bu erken saatte, soğuk havada bile orada, bacanın girişinin altında oturmaktaydı. Çevresi yerleştirmiş olduğu aynalarla kaphıydı. Bunların her birini uygun açıyla yerleştirmişti. Tepesinde ise, boru şeklinde karanlığın içinde üst üste yükselen aynalar takımyıldızları gibi parlamaktaydı.

Barquentine arada sırada gravürdeki Çakmaktaşı Kulesi'nin kapısının olması gereken yerdeki boşluğun arkasında eğik duran bir aynada yansıyor. Bu ayna yansımayı altındaki başka bir aynaya, o da daha alttaki başka bir aynaya gönderiyordu, ta ki sonunda en alttaki aynaya ulaşana dek. Burada Steerpike, bacanın dibinde oturmuş elinde büyüteçle o son yansımayı ilgiyle inceliyor, kızıl paçavralar içindeki, gereksiz ayrıntılara düşkün cücenin kayayı kaldırıp halkanın içine atmasını izliyordu.

Barquentine o berbat şiltesinden erkenden kalkıyorsa, kendi seçtiği tertemiz bir odada kalan Steerpike daha da erken kalkıyordu. Bu onun için bir alışkanlık değildi. Bu türden alışkanlıkları yoktu. İsteddiği şeyi yapardı. Planlarına uygun şekilde davranırdı. Eğer sabahın beşinde kalkmak

onun arzuladığı bir şeyi elde etmesini sağlayacaksa, o zaman bu saatte kalkmak onun için dünyanın en doğal şeyi olurdu. Eğer bunu yapmasına gerek yoksa bütün sabahı yatağında kitap okuyarak, başucunda bulundurduğu sicime düğümler atarak, karmaşık kâğıt oklar yapıp bunları odada fırlatarak ya da ustura keskinliğindeki kılıcının çeliğini parlatarak geçirirdi.

Şu sıralar Barquentine'ı hızlı ve verimli çalışmaları, vazgeçilmezliği ve haberciliğiyle etkilemek lehineydi. Gerçi o huysuz yaşlı adamın güvensizliğini çoktan kırmıştı. Aslında şimdiye kadar Barquentine'ın güvenini ve esirgeyici onayını kazanmış tek insan Steerpike'tı.

Barquentine günlük işlerini idare ederken farkında olmadan paha biçilmez bilgiler verip duruyordu. Bu bilgiler, genç adamın yırtıcı ve büyük beynine doluyordu. Uzun süredir güttüğü amaç da, yeterince bilgi edinince şatonun törensel hayatının kontrolünü ele geçirmek ve kanunların girdisi çıktısı hakkında tek otorite olmak (çünkü Barquentine'ın işini bitirecekti), mutlak gücü ele geçirmesini engelleyen tüm ilkeleri kendi çıkarı doğrultusunda değiştirmek ve yıllar geçtikçe, işine yarayabilecek şekilde sahte eski belgeler düzenlemektir.

Barquentine fazla konuşmazdı. Bilgisini sözel olarak ifade etmezdi. Steerpike “mesleğini” çoğunlukla eylemlerden ve belgelerden öğreniyordu. Yaşlı adam her geçen gün Steerpike'ın artan bilgileriyle kendi ölümünün zaman içinde, eşit hızda birbirine yaklaştığının farkında değildi. Genç adama gerekmedikçe bir şeyler öğretmek gibi bir arzusu yoktu. O solgun yaratık işine yarıyordu ve hepsi buydu. Steerpike'ın şimdiden, görünüşte kasıtsız konuşmalar ve kütüphanede düzenli olarak yaptığı araştırmalar sayesinde Gormenghast'ın en gizli sırlarından ne kadar çoğunu öğrenmiş olduğunu bilse, şatoyu bu zıpcıktıdan, öğretileri

sadece kişisel güce karşı duyduğu soğuk ve vahşi bir hırs yüzünden öğrenmek isteyen bu tehlikeli ve eşi görülmemiş zıppçıktıdan kurtarmak için elinden geleni yapardı.

Steerpike'a göre, Tören Ustası'ndan kurtulmanın vakti gelmek üzereydi. Steerpike, diğer sebeplerin yanı sıra, Barquentine gibi çirkin bir yaratığı öldürmenin estetik açıdan da gerekli olduğunu düşünüyordu. Çoktan yapılmış olması gereken bir işti bu. Böyle bir iğrençlik yığınının yıllarca bastonuyla ortalıkta gezmesine niye müsaade edilmeliydi ki?

Steerpike güzelliği takdir ederdi. Ona kendini adamazdı. Ondan etkilenmezdi. Ama takdir ederdi. Düzgün, işe yarar, kaygan kılıcının niteliklerine sahip, onun kenarları kadar keskin, çeliği kadar parlak biriydi. Pislikten tiksiniirdi. Düzensizlikten tiksiniirdi. Barquentine, çatlak yüzündeki çiçek izleri bayat ekmek yüzeyini andıran o pis, yaşlı, sakalı karmakarışık, kirli ve düğümlenmiş yaratık Steerpike'ın midelerini bulandırıyor. O yaşlı tören nüvesinin şato hayatının devasa, küflü gövdesinden çekilip alınmasının ve yerine Steerpike'ın geçmesinin vakti gelmişti. O gizli merkeze bir yerleşince, zihninde durmaksızın beliren fikirlerin onu nelerle götüreceğini kim bilebilirdi?

Barquentine Steerpike'ın onu her sabah tekinsiz bir zamanlamayla karşılayabilmesine akıl sır erdiremiyordu. Ve-kili, Efendisinin kapısında ya da Barquentine'in küçük yemek odasına giderken indiği merdivenlerden birinin sahanlığında oturmuş onun gelmesini bekliyor değildi. Yo hayır. Steerpike hep, uzun yuvarlak alnını yatırılmış sarı saçları, parlak suratı, sarı kaşlarının altındaki insanı rahatsız edecek kadar canlı koyu kırmızı gözleriyle gölgelerin arasından hızla yürüyerek çıkıveriyor, yaşlı adamın yanında birden durarak belini hafifçe kırıp selam veriyordu.

Bu sabah yine aynı şey oldu. Barquentine belki yüzüncü kez Steerpike'ın nasıl onunla aynı anda ceviz merdivenlerin

başına gelebildiğini merak etti ve her zamanki gibi kaşlarını çatıp için için yanan nemli, şüpheci gözlerini solgun genç adama dikti.

“Günaydın efendim,” dedi Steerpike.

Başı tırabzanlarla aynı hizada olan Barquentine bir çizmeyi andıran dilini çıkarıp kuru ve buruşuk dudaklarında gezdirdi. Sonra öne doğru, kısa bacağının üstünde tuhaf bir sıçrayış yapıp ardından bastonunu sert bir sesle yere, yanına indirdi.

Yüzü ister yaştan, sanki yaş somut bir şeymişçesine, yapılmış olsun, ister yaş, omuzlarının üstünde içten içe yanıp çürüyen o sakallı fosilin soyut bir niteliği olsun, yaşlılığın oradaki varlığına şüphe yoktu. Sanki bir şey geçmişten şu âna gelmiş, kendi çağdıslığını ve toy şimdiki zamanı kararmış camların ardından savunmak istercesine karanlıkta yanıyordu.

Başını Steerpike’a çevirdi.

“ ‘Günaydın’ına lanet olsun, seni derisi yüzülmüş hayvan, ” dedi. “Kahrolası bir yılan balığı gibi parlıyorsun! Kendine neler yapıyorsun ha? Her sabah erkenden kalkıp karanlığın içinden fırlıyorsun?”

“Sanırım yıkanma alışkanlığı yüzünden efendim.”

“*Yıkanma* alışkanlığı,” diye tısladı Barquentine. Sanki hulaşıcı hastalık getiren bir şeyden bahsediyordu. “*Yıkanma* alışkanlığı ha, seni tel kurdu seni. Kendini *ne* sanıyorsun ha, Bay Steerpike? Bir zambak mı?”

“Hiç sanmıyorum efendim,” dedi genç adam.

“Ben de öyle,” diye bağırdı yaşlı adam. “Sadece deri, kemik ve saç ha? İşte sen busun kahrolası ve başka hiçbir şey değilsin. Biraz donuklaş. Şu parıltıdan kurtul. Her sabah yağlı kâğıt gibi görünmeyi de bırak.”

“Haklısınız efendim. Fazla dikkat çekiyorum.”

“Hem de istenmediğin zamanlarda!” dedi Barquentine

öfkeyle, hoplayarak merdiveni inmeye başlarken. “İstedğin zaman görünmez olabiliyorsun, değil mi? Kahretsin evlat, işine geldiğinde ortadan kaybolabiliyorsun, değil mi? Yüce martının bağırsakları adına! Senin içini okuyorum benim tatlı enciğim! İçini okuyorum!”

“Ne, görünmez olduğum zaman da mı?” dedi Steerpike kaşlarını kaldırarak, tahta merdivenlere indirdiği bastonun sesiyle her tarafta yankılar uyandıran topal ihtiyarın arkasından usulca inerken.

“Şeytan’ın sidiği adına, küstahlığın çok tehlikeli!” diye haykırdı Barquentine boğuk bir sesle, birden dönerek. Kısa bacağı bastonun iki basamak yukarısında duruyordu.

“Kuzeydeki revaklar bitti mi?” Soruyu sorarken ses tonu değişmişti. Bu ton aynı ölçüde fesatça ve huysuzcaydı, ama yine de daha az kişisel hakaret içerdiğinden genç adama daha hoş geliyordu.

“Dün gece bitirildi efendim.”

“Senin değersiz yönetiminde mi?”

“Benim yönetimimde.”

Ceviz merdivenlerdeki ilk sahanlığa inmişlerdi. Steerpike Barquentine’in ardında yürürken cebinden bir pergel çıkardı ve bunu maşa gibi kullanıp yaşlı adamın ensesindeki bir saç yumağını kaldırdı. Ortaya bir kaplumbağanınki kadar çarpık bir ense çıktı. Topal ihtiyarın haberi olmadan böylesine kalın bir gri saç yumağını kaldırabilmek Steerpike’ı eğlendirmişti. Bu yüzden aynı şeyi tekrar yaptı, ihtiyar sert bir sesle konuşmayı ve bastonunu uzun iniş boyunca basamaklara vurmaya sürdürürken.

“Kahvaltıdan sonra ilk işim onları kontrol etmek olacak.”

“Tabii efendim,” dedi Steerpike.

“Bugünün şatonun en aşağılık yaratığı tarafından kut-sallaştırıldığı aklına geldi mi süt çocuğu? Ha? Ha? Şairin se-

nede bir kez, sadece bir kez onurlandırıldığı? Ha? Sebebini ancak sakalımdaki bitler bilir, ama kanun böyle. İnancsızların kara ruhları adına, kanun böyle. En önemli ayinlerden biri, *yavrucuğum*. Revaklar hazır demek. Kısa bacağımdaki ağrılar adına, yanlış bir kırmızı tonunda boyamışlarsa bunu ödeyeceksin. Ha? En koyu kırmızıya mı boyandılar? Ha, en koyu kırmızıya mı?”

“En koyu,” dedi Steerpike. “Biraz daha koyu olsa siyah olacaktı.”

“Cehennem adına, umarım doğru söylüyorsunuzdur,” dedi Barquentine. “Peki ya kürsü?” diye devam etti, boğumlu siyah ceviz sahanlığı geçerken. Buradaki tırabzanların üst kısmı yoktu ve parmaklıklar çeşitli yönlere eğilmişti. Üstleri kış vakti kazık çitlerin karla kaplanması gibi tozla kaplıydı.

“Peki ya kürsü?”

“Kuruldu ve garnitürle süslendi,” dedi Steerpike. “Kontes’in tahtı temizlendi ve onarıldı, sosyal statüsü yüksek kişilerin oturacağı yüksek arkalıklı sandalyeler cilalandı. Hepsi avluya yerleştirildi.”

“Peki ya Şair?” diye haykırdı Barquentine. “Ona emrettiğim şekilde talimatlar verdin mi? Kendisinden neler beklediğini biliyor mu?”

“Retoriği hazır efendim.”

“Retorik mi? Kedi dişleri adına! Şiir, piç kurusu. Şiir.”

“Hazır efendim!” Steerpike pergelini tekrar cebine koymuştu ve şimdi elinde bir makas tutmaktaydı (cebinde sayısız nesne taşıyor gibiydi, ama bunlar sarkıp dış görünüşünü bozmuyordu). Barquentine’in yakasının altına sarkan saçları kırıyor ve kendi kendine, komik bir ses tonuyla “Aldım verdim ben seni yendim,” diye fısıldıyordu, kesilmiş saç telleri basamaklara düşerken.

Bir başka sahanlığa varmışlardı. Barquentine bir an durup kaşındı. “Şiirini hazırlamış olabilir,” dedi yaşlı çehresini

sırım gibi, yüksek omuzlu genç adama döndürerek. “Ama ona saksagaandan bahsettin mi? Ha?”

“Ona saksagaanın tel kafesten saliverilmesinden sonra on iki saniye içinde ayağa kalkıp konuşmaya başlaması gerektiğini söyledim. Konuşurken sol eliyle, içinde Kontes’in daha önce Gormenghast Nehri’nden alıp buraya koymuş olduğu mavi çakıl taşı bulunan hendek suyuyla dolu geniş ağızlı büyük bardağı tutması gerektiğini de söyledim.”

“Doğru, evlat. Ayrıca Şair Cüppesi’ni de giymesi ve yalınayak olması gerekiyor. Bunu da söyledin mi?”

“Söyledim,” dedi Steerpike.

“Ya öğretmenler için sarı sıralar? Onlar bulundu mu?”

“Evet. Güney ahırlarında bulundular. Onları tekrar boyattım.”

“Peki ya yetmiş yedinci Kont, Lord Titus? O encik diğerleri otururken ayakta durması ve herkes ayakta durması gerektiğini biliyor mu? Çocuk bunu biliyor mu ha? Ha? Akli bir karış havada. Ona talimatları verdin mi, seni yontulmuş mum? Yetmiş yıllık mide ağrılarım adına, alnın kahrolası bir buzdağı gibi parlıyor!”

“Talimatları aldı,” dedi Steerpike.

Barquentine tekrar yemek odasına doğru inmeye başladı. Ceviz merdivenleri tamamen indikten sonra, Tören Us-tası düz koridorlarda cinler tarafından ele geçirilmiş gibi, topallayarak yürümeye başladı. Bastonun yere takırtıyla ve toz kaldırarak her inişinde, efendisinin hemen ardından gelen Steerpike kendi icadı olan tuhaf bir dansla eğleniyordu. Barquentine’in sarsılarak yürüyüşünün melodisine eşlik ediyordu; müstehcen ve ustaca hareketlerle bezeli, sessiz ve karmaşık bir doğaçlamaydı bu.

YİRMİ ÜÇ

Titus sınıftaki sırasında otururken uzun yaz dakikaları ağır ağır geçiyordu. Cutflower Hoca (eskiden ele aldığı herhangi bir konuda zihinsel olarak sınıfından en az bir saat önde olmaya özen gösterirdi, ama artık uzun süredir bilgiyi öğrencileriyle eşzamanlı olarak takip ediyordu) yaptıklarını gizlemek için yüksek masasının kapağını kaldırmış, mavi etiketli ve habis görünümlü bir şişeye uzun uzun bakıyordu. Sabah asla bitmeyecek gibiydi...

Ama hâlâ yirmi kadar hazırlığı tamamlaması gereken ve güney avlusundaki işçileri azarlamakta olan Barquentine için saatler dakika gibi geçmekteydi.

Böylece, Titus'a sonsuzluk gibi, Barquentine'a zamanın eteğinin tek bir savruluşu gibi gelen bir süreden sonra, hem yavaş hem de hızlı, hem verimli hem de verimsiz geçen bir sabahtan sonra, öğle adı verilen o olgun hayalet nabız gibi atmaya başladı.

Aynı anda ölmek üzere uyanmasından önce, yirmi kadar çan ve saatler öğle vaktinin geldiğini haykırdı. Ölümünden bir dakika sonraya kadar Gormenghast'ta paslı demirden çadırlar içindeki tokmakların sesleri çınladı. Sanki dünyadaki hiçbir mekanizma o hayalet zamana vuramaz ya da onu zincirleyemezdi. Saatler ve çanlar kekeledi, gürledi ve çınladı. Demirden adımlarla ilerledi. Yaşlı yumruklarıyla vurup yaşlı seslerle haykırdı, ama hayalet daha yaşlıydı.

Gök gürültüsü kadar yoğun, düşünce kadar sessiz olan öğle kılına bile dokunulmadan kaçıp gitmişti.

Batı çıkmalarındaki saatlerin yankıları bile tamamen dindikten sonra, ki bunların gecikmeleri meşhurdu, öyle ki şatoda “bir batı saati kadar geç” deyişi yaygındı. Bütün yankılar dindikten sonra, Titus başka bir sesi fark etti.

Çanların ağır seslerinden sonra, sarkaçların yavaş adım-

larının hemen ardından geliveren bu yeni ses korkunç bir şekilde hızlı, amansız ve sabırsız gibiydi.

Neredeyse düşsel bir ısrarcılığı vardı. İnsanda taş ya da demir ayaklı bir tazıyı çağrıştırıyordu; ya da avını açgözlükle ve durdurulamaz bir şekilde takip ederken, kötülükle masumiyet arasındaki mesafeyi her an biraz daha kapayan bir vahşi hayvanı.

Titus sesi sanki yanı başından geliyormuşçasına işitti. Oysa içinde yürümekte olduğu koridor boştu ve bu baston sesi aslında çocuktan sadece birkaç metre uzaktaydı, ama aralarında kalın bir taş duvar vardı.

Titus kalbi deli gibi çarparak ve gözlerini kısarak dururken çocuksu yüzünde nefret belirdi. Bu ifadenin böylesine genç bir yüzde belirdiğine inanmak güçtü. Onun için Barquentine despotluğun, yaşlılığın; onun yaz günlerini ormanlarda gezerek, arkadaşlarıyla hendeğin sularına dalarak, istediği her şeyi yaparak geçirmesini engelleyen her şeyin sembolüydü.

İçini kaplayan korku ve tiksintiyle titreyerek dururken kulak kabarttı. Duvarın ardındaki o baston hangi yönde ilerliyordu?

Barquentine'in içinde bulunduğu koridorun her iki ucunda da Titus'ın şu anda içinde bulunduğu koridora açılan yan geçitler vardı. Titus'a Tören Ustası onunla aynı yönde, hızla ilerliyormuş gibi geldi. Dönüp geldiği yönde yürümeye başladı. Ama koridor birden katı bir öğretmenler bloğuyla karardı. Üstüne titreşen kara perdelerle ve bir üniversite şapkalı filosuyla çöktüler. Tek umudu tekrar geri dönüp ilk yönde ilerlemek ve Barquentine'dan önce yan geçide varıp bunu geride bırakmaktı.

Koşmaya başladı. Koşmasının sebebi bir kusur işlemiş olması ya da mantıklı bir korku değildi. Bir mecburiyet, bir kaçma gerekliliğiydi. Yaşlı olan her şeye karşı bir tiksintiy-

di. Güçlü olan her şeye karşı... Üstünde bir dehşet, kara bir bulut gibi çökmüştü. Bu yüzden koştu.

Koridorun sağ tarafında tozlu heykeller sıra sıra uzanıyordu. Soluk ışıktaki kül rengine bürünmüşlerdi. Çoğu dev ayaklıkların üstünde durmaktaydı. Titus'ın tepesinde kuleler gibi yükseliyorlardı. Sessiz uzuvları karanlığı yarıyor ya da onu kırık kollarla deliyordu. Başları neredeyse görülmüyordu, çünkü örümcek ağlarıyla kaplanmış ve bitimsiz alacakaranlıkla örtülmüşlerdi.

Titus bu anıtları çocukluğundan beri görüyordu. Ama nasıl sıradan bir çocuk, bir kreşin duvar kâğıtlarındaki monoton şekilleri fark etmezse, o da bunları fark etmemiş ve hatırlamamıştı.

Ama Titus durmak zorunda kaldı. O total ihtiyar uzaktaki köşeyi dönmüştü ve kendisine doğru gelmekteydi.

Titus ne yaptığını bilmeden bir sincap gibi yana sıçrayıverdi ve başsız, kolsuz, ağır ve kaslı bir heykelin ardındaki neredeyse zifiri karanlığın içine gizlendi. Bu büyük taş gövdenin üstünde durduğu ayaklık bile Titus'tan uzundu.

Titus orada durup titreyerek bekledi, batıdan pek çok ayak sesi, doğudan ise bir baston sesi yaklaşırken. Öğretmenlerin kendisini görmüş olması gerektiği gerçeğini düşünmemeye çalıştı. Belki hepsi de yere bakıyordu ve önlelerinden koşarak uzaklaştığını görmemişlerdi. Daha da hararetle umduğu bir başka şey ise Barquentine'in koridordaki herhangi bir hareketi fark edemeyecek kadar uzakta olmuş olmasıydı. Ama titrerken bile umutlarının korkudan kaynaklandığını ve bulunduğu yerde kalmasının delilik olduğunu biliyordu.

Şimdi sesler iyice yakınındaydı. Ağır adımlar, cüppelerin hışırtısı, demir gibi sert bastonun takırtısı.

Sonra Barquentine'in sesi her şeyi susturdu. "Dur!" diye

haykırdı. “Dur orada, Müdür! Frengi adına, bütün kadronu yanına almışsın!”

“Arkamda sevgili meslektaşlarım var,” dedi Bellgrove yaşlı ve fazla nağmeli sesiyle. Sonra ekledi: “Sevgili meslektaşlarım.” Sanki önündeki kızıl paçavralara bürülü, kendisine alev saçan gözlerle bakan yaratık karşısında cesaretini sınıyordu.

Ama Barquentine’in aklı başka yerdeydi. “Hangisiydi?” diye kükredi, Bellgrove’a doğru bir sıçrayış daha yaparak. “Hangisiydi be adam?”

Bellgrove dikeldi ve bir Müdür olarak en sevdiği duruşu takındı. Ama küt küt atan yaşlı kalbi canını acıtıyordu.

“Hiçbir fikrim yok,” dedi. “Neden bahsettiğin konusunda hiçbir fikrim yok.” İstese yalan söylediğini bu kadar belli edemezdi. Bunu kendisi de hissetmiş olmalıydı, çünkü ekledi: “Kesinlikle yok, seni temin ederim.”

“Kesinlikleymiş! Kesinlikleymiş!” diye haykırdı Barquentine. “Kesinliğine lanet olsun!” Tekrar sıçrayıp bastonuna dayanarak Müdür’ün hemen önüne geldi.

“Bu koridorda bir çocuk vardı. Daha demin bir çocuk vardı. Değil mi? Değil mi? Hilebaz bir çocuk vardı. İnkâr mı ediyorsun?”

“Çocuk filan görmedim,” dedi Bellgrove. “Hilebazını da görmedim, olmayanını da.” Ağzının kenarlarını hafifçe kaldırıp kendi şakasına sıırttı.

Barquentine ona dik dik baktı. Bellgrove’un gözleri daha iyi görseydi, bu bakıştaki fesatlık yaşlı Müdür’ün cesaretini kırabilir, mahvolmasına yol açabilirdi. Cüppesinin altında ellerini sımsıkı kenetledi ve zihninde Titus’ı canlandırarak –hisarda misketleri görünce gözleri parlamış olan Titus’ı– söylediği yalanlara bir evliyanın kararlılığıyla tutundu.

Barquentine Müdür’lerinin arkasında kara bir koro gibi

toplanmış olan öğretmenlere döndü. Nemli, amansız gözle-riyle karşısındaki yüzleri teker teker inceledi.

Bir an aklından yanlışı görmüş olabileceği geçti. Belki gördüğü bir gölgeydi. Başını çevirip sıra sıra uzanan sessiz heykellere baktı.

Birden bastonuyla en yakınındaki taş gövdeye vurarak öfkesini ve hıncını çıkardı. Bastonunun kırılmaması şaşırtıcıydı.

“Burada bir encik vardı!” diye haykırdı. “Ama yeter! Zaman harcıyoruz. Her şey hazır mı? Ha? Her şey hazır mı? Ne zaman geleceğinizi biliyor musunuz? Emirleri biliyorsunuz. Cehennem adına, ikinci vakti hata yapılmamalı.”

“Ayrıntıları biliyoruz,” dedi Bellgrove. Bunu öyle çabuk ve rahatlamış bir sesle söylemişti ki, Barquentine’in ona şüpheyile bakması şaşırtıcı değildi.

“Peki *bunun* nesi *eğlenceli*?” diye tısladı. “Cehennem adına, ihanet seziyorum!”

“Neşem,” dedi Bellgrove iki kat yavaş bir sesle, “ki adamlarımın da kültürlü kişiler olarak bunu benimle paylaşacağına inanıyorum, bugün ikinci vakti güzel bir şiir dinleyecek olmalarından kaynaklanıyor.”

Barquentine boğazından bir ses çıkardı.

“Peki ya çocuk? Titus?” dedi öfkeyle. “O kendisinden ne beklediğini biliyor mu?”

“Yetmiş yedinci Kont görevini yapacaktır,” dedi Bellgrove.

Titus Müdür’ün bu son sert karşılığını duymamıştı, çünkü birden kendisini yorgun hissedip arkasına yaslanınca, arkasındaki karanlıkta sandığı gibi koridor duvarının bulunmadığını fark etmişti; burada duvar filan yoktu. Sessizlikte nefesini tutarak emekleyip boşluğun içine dalmış, dar bir açlıktan geçmiş ve karşısına nemli taşlardan bir engel çıkınca, sağında bir tünelin uzandığını görmüştü. Bu tünel

birkaç alçak basamakla aşağı iniyordu. Birkaç dakika sonra Barquentine'in bastonunu vura vura heykelli koridorun ortasından yürüyerek uzaklaşacağını, öğretmenlerin geçmesi için iki yana çekileceğini, daha sonra onların da kendi yönlerinde yürüyüp gözden kaybolacağını, sonra Bellgrove'un tek başına geri döneceğini, boğuk bir sesle "Çık dışarı Titus, hemen dışarı çık ve Müdür'üne rapor ver," diyeceğini, ya nıt alamayınca heykelin arkasına gireceğini ve orada sadece boş karanlığı bulunca şaşıracağını ve kendisini yenilmiş hissedeceğini bilmiyordu.

YİRMİ DÖRT

Avlunun zemini soluk beyaz-sarı tuğlalardan yapılmaydı. Hoş, tatlı, huzur veren bir renkti bu. Tuğlalar dar yüzeyleri yukarı bakacak şekilde dizilmişti. Bu yüzden normalde olması gerekenden iki misli fazla tuğla kullanılmış olmalıydı. Ama avlunun zeminini benzersiz kılan, yüzlerce yıl önceki ustaların yapmış olduğu ringa iskeleti resmiydi.

Sarı tuğlalar aşınmış ve solmuş olsa da, yine de avlunun zemininde bir canlılık vardı. Sanki yüzlerce yıl önce tuğlaların bu şekilde yerleştirilmesine emretmiş olan adam hâlâ canlıydı. Tuğlalara hayat verilmişti. Bu avluda yürümek bir düşüncenin üstünde yürümek demektir.

Revakların sütunları boyanmıştı ama bu korkunç bir fi-kirdi, çünkü bunların kumru grisi rengi, sanki içinden çıkıp büyüdükleri avlunun tuğlalarının soluk sarısıyla son derece zarifçe uyuşuyordu. Yine de koyu ve epey iç karartıcı bir kırmızıya boyanmışlardı.

Evet, ertesi gün bir çocuk ordusu bu kırmızıyı kazımaya girişecekti, ama avluda senede bir gün, şairin konuşmasını

dinlemek üzere toplanılırken o güzelim gri taşları boyayla örtmek iki misli korkunç geliyordu.

Kırmızı sütunların arasına yerleştirilmiş olan Şair Kürsüsü ikinci gün ışığında parlıyor, kararıyor, ardından tekrar parlıyordu. Güneşle avlu arasında bir ağaç dalı titreşiyordu, bu yüzden sıralarla dolu bu avlu hareket ediyor gibiydi, çünkü o yüksek dal rüzgârda sallandıkça yaprakların gölgeleri sağa sola hareket ediyordu.

Sıralarda büyük bir ciddiyetle oturan sessiz kalabalık başlarını çevirmiş Şairin avluya gireceği kapıya bakıyordu. O uzun boylu ve sakar adamı bir yıldır görmüyorlardı. En son yine aynı tören sırasında görmüşlerdi. O zaman hafif ve iç karartıcı bir yağmur çiselemişti.

Kontes en ön sırada oturuyordu. Fuchsia annesinin solunda oturmaktaydı. Yanlarında Barquentine ayakta duruyordu. Sinir ve kaygı yüzünden suratından ter boşanıyordu. Gözlerini (tıpkı Kontes ve Fuchsia gibi) Şairin kapısına değil, avlunun güney duvarındaki küçük bir kapıya dikmişti. Titus'ın buradan yirmi dakika önce koşarak gelmiş olması gerekiyordu.

Arkalarında uzun bir sıra halinde, sanki bu sarı oturaklar kara hindiler için bir tünemişçesine, öğretmenler oturmaktaydı. Ortalarındaki, Zodyaklı çüppesini giymiş olan Bellgrove da duvardaki küçük kapıya bakıyordu. Büyük, kirli bir mendil çıkardı ve alnını sildi. Tam o anda kapı açıldı ve üç çocuk koşarak soluk soluğa Barquentine'in yanına geldi.

"Eee?" diye tısladı yaşlı adam. "Eee? Buldunuz mu onu?"

"Hayır efendim!" dediler soluk soluğa. "Hiçbir yerde bulamadık efendim."

Barquentine öfkesini hafifletmek istercesine bastonuyla yere vurdu. Birden yanında, yerden bitmişçesine Steerpique belirdi. Eğilip Kontes'e selam verirken avluyu dolduran dü-

zinelerce başın oluşturduğu engebeli arazide bir gölge dalgalandı. Kontes karşılık vermedi. Steerpike doğruldu.

“Yetmiş yedinci Kont’u hiçbir yerde bulamıyorum,” dedi Barquentine’a.

“Lanet olsun!” Topal adam dişlerinin arasından konuşuyordu. “Bu dördüncü kez oldu, o...”

“O?...ne?” Kontes bu iki sözcüğü sanki kurşundan yapılmışçasına fırlattı. İkinci havasını ağır ağır yarıp geçtiler.

Barquentine kızıl paçavralarını cüce bedeninin etrafında topladı ve başını sinirle Kontes’e çevirdi. Kontes ona buz gibi gözlerle bakmaktaydı. Yaşlı adam eğilerek selam verdi. Bunu yaparken dişlerini emdi.

“Leydim,” dedi. “Yetmiş yedinci Kont altı ayda dördüncü defadır kutsal bir törene gelmiyor ve...”

“Ne olursa olsun,” dedi Kontes, ölümcül bir kararlılıkla sözünü keserek. “İsterse bir saatte yüzüncü kez gelmesin. Kabahatlerinden herkesin ortasında bahsedilmesine izin vermem. Kusurlarını ağzından kaçırmana izin vermem. Düşüncelerini kendine saklayacaksın. Oğlum, soluk yüzlü yardımcınla, hakkında gevezelik edebileceğin bir mal değil Barquentine. Beni yalnız bırak. Tören devam edecek. Ace-miler arasından çocuğun yerini alacak birini bul. Çekilebilirsin.”

Tam o sırada arkalarındaki kalabalıktan mırıltılar geldi. Çünkü Şair, üstüne at postu geçirmiş bir adamın (ağır adımlarla yürürken atın kuyruğu tuğlalara sürtünmekteydi) ardından Kapı’dan geçip avluya girmişti. Şairin üstünde cüppesi, sol elinde hendek suyuyla dolu geniş ağızlı büyük bir bardak ve sağ elinde el yazması vardı. Uzun, tuhaf adımlarla at postu geçirmiş adamı takip ediyordu. Yüzü bir takozu andırıyordu. Küçük gözlerini huzursuzca kırpıştırıp duruyordu. Utançtan ve endişeden benzi atmıştı.

Steerpike Titus’ın yaşında ve boyunda bir çocuk bulmuş,

ona gerekli talimatları vermişti, ki bunlar oldukça basitti. Herkes oturunca ayağa kalkacak, herkes ayağa kalkınca oturacaktı. Yetmiş yedinci Kont'un vekili olarak tek hatırlaması gereken buydu.

Kontes Gormenghast Nehri'nden almış olduğu çakılı, hendek suyuyla dolu geniş ağızlı büyük bardağa koyunca ve herkes oturup da Şair ile Titus'ın vekili dışında kimse ayakta kalmayınca, avluya mutlak bir sessizlik çöktü. O zaman Şair başını kaldırıp elinde şiirini tutarak boğuk sesini yükseltti.

"Bu şiiri Groan Kontesi Leydi Gertrude'a ve çocuklarına; diyarın lordu yetmiş yedinci Titus'a ve asil kanın ana tarafındaki tek taşıyıcısı Fuchsia'ya; buradaki tüm beylere ve hanımlara ve baba mesleğini devralmış resmi görevlilere; ilkelere uymalarıyla burada bulunmaya hak kazanan, çeşitli mesleklerden herkese adıyorum. Şiirim kanunların buyurduğu şekilde buradaki farklı algılayışlara, konumlara ve zekâlara sahip herkese hitap edecektir. Çünkü şiir yüreğin ayini, inancın sesi, Gormenghast'ın özü, ayın kırmızı olduğu zamanki hali, Groanlar'ın trompetidir."

Şair susup nefes aldı. Şiirden önce söylemesi gerekenleri söylemişti. Şimdi tek yapması gereken Barquentine'in kendisine vermiş olduğu tel kafesi açmak ve ilgili belgeler çok uzun süre önce kaybolduğundan neyin sembolü olduğu bilinmeyen saksagani serbest bırakmaktı.

Saksaganın ikinci gün ışığında havalanıp gökyüzünde bir nokta kadar kalana dek uçması gerekiyordu. Ama kuşun böyle bir şey yapmaya niyeti yoktu. Sıçrayarak tel kafesten çıkıp bir an kenarında durdu. Sonra havalanıp gürültüyle kanat çırparak Kontes'e gitti ve omzuna tünedi. Tören bite-ne kadar da oradan ayrılmayıp, arada sırada kara kanatlarını gagaladı.

El yazmasını gözlerinin hizasına kaldıran Şair derin bir

nefes alıp ürperdi, küçük ağzını açtı, bir adım geriye gitti ve dengesini kaybettiğinden, az kalsın dar kürsüsünden iki buçuk metre aşağıdaki zemine düşüyordu. Acemilerin sıralarından bastırılmaz bir kahkaha çığlığı yükselip sıcak ikindinin bağına, bir mindere saplanan bir iğne gibi saplandı.

Suçlu genç bir görevli tarafından götürüldü. O uyutucu sessizlik tekrar çöktü ve gölgeli avluyu sanki boğdu.

Şair kürsüde öne yürüdü. Utançtan tüyleri diken diken olmuştu. Elyazmasını okumak üzere tekrar kaldırdı. Okurken avludaki gölgeler koyulaştı. Yukarıda, havada bir sığırcık sürüsü baş ağrısı gibi hareket ediyordu. Acemilerin sıralarındaki küçük oğlan çocukları Şairi taklit edip birbirlerini dürtükledikten sonra teker teker uykuya daldı. Kontes esnedi. Yaz ikindisi eriyip akşama dönüştü. Steerpике sağa sola bakıp duruyordu. Barquentine sinirle dişlerini emiyordu.

Şair tekdüze bir sesle okumayı sürdürüyordu. Bir yıldız belirdi. Sonra bir başkası. Yeryüzü uzayda yüzüyordu. Kontes tekrar esnedi ve gözlerini batı kapısına çevirdi.

Titus neredeydi?

YİRMİ BEŞ

Ormandaki açıklık şafaktan beri karanlıktaydı. Sabah karanlığında neredeyse yatay bir gün ışığı huzmesi ağaçların arasından geçip açıklığın kuytu bir köşesini bir anlığına aydınlatmıştı. Burada dev eğreltiotları sırtlarını geriye kavislendirmişti (uzun yaprakları at yeleleri gibi dökülüyordu). Soğuk, yeşil, öfkeli bir ışıktaydılar. Açığa çıkarılmışlardı. Uzun ışık, aradığını bulamamışçasına geri çekildi.

Güneş yükselirken açıklık giderek artan ışıkla aydınlanmak yerine sanki karardı. Yapraklar göğü örtüyordu. Kalın tabakalar karanlıkta üst üste yükseliyordu!

Karanlık bütün gün orada kaldı. Ağaçların gövdelerini sarmalıyordu. Gece kadar yoğun, korkunç bir gündüz vakti alacakaranlığıydı.

Ama bu arada aynı ağaçların en üst dalları ve bunlardaki yapraklar bulutsuz göğün altında ısıllı parlıyordu.

Akşam olunca ve güneş batı ufkuına doğru alçalınca açıklık aydınlanmaya başladı. Batıdan yatay güneş ışınları gelmeye başladı. Açıklık titredi ve sonra, kendisinin bir resmiymişçesine sessiz ve hareketsiz kalıp bütün sırlarını açığa vurdu.

Bu yuvarlak arazideki ağaçlar arasında bir tanesi hemen dikkat çekiyordu. Gövdesi öyle kalındı ki, çevresindeki ağaçlar, iri ve güçlü olsalar da, fidan gibi görünüyordu. Bu ağaç kraldı. Ama ölü olan tek ağaç da oydu.

Ama yine de ölümü ona can vermişti. Bu canın nisan özsularına ihtiyacı yoktu. Bir kuleyi andıran devasa gövdesi çardaklı karanlıkta yükseliyordu ve batıdan gelen ışıkla aydınlandıkça sert, yuvarlak yüzeyi misket ya da fildişi gibi parlıyordu, çünkü fildişi rengindeydi.

Koyu kahverengi, kalles bir çimenli topraktan çıkıp yükseliyordu. Bu hastalıklı ve çürümüş toprakta güneş ışınlarının doğrudan düştüğü yerlerde altın rengi benekler vardı. Güneş battıkça bunlar uzuyordu.

Ölü dev ağacın gövdesinde, yerden on sekiz metre yukarıda oyuklar vardı. Bunlar giriş yerlerini ya da bir geminin lombozlarını andırıyordu. Kenarları ipek kadar düzgün ve kemik kadar sertti.

Ve ölü ağacın canı burada odaklanmıştı; yerden on sekiz metre yukarıdaki, çimenlerle çevrili dibi kadar kalın olan gövdesindeki bu ağızlarda.

O yüksek ve ipeksi sarp uçurumun mağaralarının sahibi yoktu. Bu ölü ağaçta yaşayanlar arasında, lombozlarından bal damlayan arılar ile kuşlar dışında, ağacın gövdesinin yüzeyine tutunabilecek canlılar pek azdı. Ama civardaki ağaçların bazı dalları bu ağaca iyice yaklaşıyor, böylece yabancı kedilerinin, uçan sincapların, keseli sıçanların ve bir başka yaratığın buraya sığınabilmesini sağlıyordu. Bu yaratık fildişi sedirinin yosunlu karanlığında sürekli kalmazdı. Vızıldayan bir arı kovarıyla arasında sadece bala bulanmış bir tahta zar vardı. Akşam ışığı yerden çok yüksekteki küçük yuvarlak delikten girerken o uyumaktaydı. Işık arttıkça yaratık uykusunda kıpırdanmaya başladı. Gözleri açıldı. Bunlar deniz taşları kadar temiz ve yeşildi. Yaratığın yüzü rengârenk ve bir nar bülbulü yumurtası gibi benekliyd.

Yaratık yuvasından süzülerek çıktı ve baş döndürücü yükseklikteki mağara girişinde bir an çömeldikten sonra boşluğa sıçradı ve ağırlıksız, cisimsiz bir şey gibi daldan dala atlamaya başladı. O akşamüstü, ormanın yaprakları arasında gözden kaybolurken uzaklardan, şatodan hafif bir çan sesi geldi.

YİRMİ ALTI

Titus, kararan bir ormanın labirentinde kaybolan bir çocuk gibi, çoktan unutulmuş, bilmediği bir bölgenin ıssızlığında kaybolmuştu. Nasıl bir çocuk alacakaranlıkta, sessiz bir yola şaşkınlık ve endişeyle bakar ve sonra başını çevirince her biri aynı şekilde boş ve hareketsiz, yan yana uzanan başka yollar görürse, Titus da taş yollara endişeyle bakıyor, kalbi küt küt atıyordu.

Ama ormanda kaybolmuş çocuğun tersine Titus cansız

bir ortamdaydı. Burada ne bitki ne de hareket vardı. Bir yerlerde miskin bir tohumun uyuduğunu, taş arazilerin altında inatçı ve azimli bir nisanı beklediğini hissetmiyordu. Burada âni, korkusunu, dehşetini onunla paylaşan bir canlı yoktu. Hiçbir şey kıpırdamayacak mıydı? Bu alaycı diyarda atan bir nabız yok muydu? Nefes alan bir varlık yok muydu? O taş manzarada sağ kalma mücadelesi veren hiçbir şey yok muydu? Gormenghast'ın bir ay manzarası gibi boş, sessiz, bilinmeyen ve ürkütücü olan bu kesimi her tarafında uzanıyordu.

Taşların sessizliğini bozacak hiçbir ses yoktu; ne bir kuş cıvıltısı, ne bir böceğin tiz ötüşü vardı. Geniş koridorların yassı taşlarında sır sır akan derecikler yoktu.

Kaybolmuştu. Şatonun tüm sesleri; çanlar, boş taşlara vuran ayaksesleri, sesler ve yankıları, hepsi gitmişti.

Bir kâşif olmak bu muydu yani? Bir maceraperest olmak? Bu uyutucu sessizlik tarafından yutulmak mıydı? Onunla anlatılmaz bir şekilde yalnız kalmak, içinde yürümek, zeminlerden dalga dalga yükseldiğini, yüksek kubbelerin çürümüş mağaralarından indiğini, koridorları elle tutulur bir şey gibi doldurduğunu görmek miydi?

Dudaklarının kuruduğunu hissetmek, dilinin ağzında kösele gibi olması, dizlerinin zayıflaması mıydı?

Kalbinin sanki bağımsızlık arzusuyla küt küt attığını, küçük kaburga duvarlarına serbest bırakılmak için vürdüğünü hissetmek miydi?

O gece yarısı kadar karanlık aralıktan niye geçmişti sanki? El yordamıyla karanlıkta ilerlerken elleri hiçbir şeye dokunmamıştı. Niye o paslı demir merdiveni inip o ıssız koridora inmiş ve onun ne tuhaf bir şekilde kollara ayrıldığını görmüştü? Niye çok geç olmadan geri dönmemişti? Niye geri dönüp o demir merdiveni çıkmamış ve o dev gövde heykelinin ardında, oymalı koridordaki son seslerin

de kaybolmasını beklememişti? Müdür onun tarafındaydı; onun için yalan söylemişti. Kaçıp gitmekle nankörlük mü etmişti? İşte, şimdi sonsuza dek kaybolmuştu; sonsuza dek.

Yumruklarını sıkıp boş ıssızlıkta “*İmdat!*” diye bağırdı. Ona hemen dört bir yandan yanıtlar geldi. “*İmdat, imdat,*” diye haykırdılar, tekrar tekrar. Bu gürültücü seslerin hepsi de kendisine aitti. Sonunda tiz, donuk, korkmuş ve çok uzaktan gelen son yankı da zayıflayıp yok oldu ve o yoğun sessizlik yine dört bir yandan üstüne çöktü.

Hiçbir yere gidemezdi ve her yere gidebilirdi. Sanki asırlardır bocalıyordu ve bu yön duygusunu tamamen kaybetmesine yol açmıştı. Nereden geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu.

Sessizlik kulaklarını acıtmaya başladı. Kâşifler hakkında okuduklarını anımsamaya çalıştı, ama böyle bir yerde kaybolmuş kahramanlara ilişkin hiçbir öykü hatırlamıyordu.

Yumruğunu ağzına götürdü ve parmaklarını ısırdı. Bir an acı işe yarar gibi oldu. Ona kendi gerçekliğini hissettirdi. Acı azalırken tekrar ısırdı. Sonra kendini toparladı ve hafif bir umutla, çevresini incelemenin işe yarayacağı düşüncesini eyleme geçirdi; çünkü pek çok yolun kesiştiği bir noktadaydı. Kaslarını iyice gerdi; başını öne uzattı; önünde küçülerek uzanan koridorlara baktı. Ama hiçbir şeyin faydası olmadı. Gördüğü hiçbir şey kurtulmasını, özgürlüğüne kavuşmasını sağlayacak bir ipucu vermiyordu. Dış dünyanın varlığını belli edecek bir ışık huzmesi yoktu. Ortalığa loşluk veren ışık tekti ve gün ışığıyla ilgisi yoktu. Hol ve koridorlarda oluşan; duvarlardan, zeminlerden ve tavanlardan sızan bir ışıktı.

Titus kurumuş dilini dudaklarında gezdirdi ve taş zemine oturdu. Ama bir dehşet hissi sıçrayarak tekrar ayağa kalkmasına yol açtı. Sanki taşlar onu içlerine çekmeye başlamıştı. Ayakta kalmalıydı. Hareket etmeliydi. Parmak

uçlarına basarak bir iskele duvarını andıran bir duvara gitti. Bir anlığına küçük terli yanağını harçsız taşa dayadı. “Düşünmeliyim... düşünmeliyim... düşünmeliyim...” Kuru-muş ağzını hareket ettiriyordu. “Yolumu kaybettim. Yolu-mu mu? Bu ne demek?” Söylediklerini kendisi duyabil-sin, ama şato duyamasın diye fısıldamaya başlamıştı. Bu hafif, boğuk sesin yankısı yoktu. “Bu nereye gideceğimi bilmiyo-rum demek. Ne biliyorum peki? Kuzey, güney, doğu, batı diye yönler olduğunu biliyorum. Ama hangisinin hangisi olduğunu bilmiyorum. Başka yönler yok mu?”

Birden kalp atışları hızlandı. “Evet!” diye haykırdı ve taş boğazlardan onaylayan yüzlerce haykırış geldi. Bu çığlıklar kaskatı kesilmesine yol açtı. Başını kıpırdatmadan gözle-rini sağa sola çevirip durdu. Böyle bir hengame buradaki korkunç hayaletleri ayaklandırmış olmalıydı mutlaka. Kalp atışları zayıf göğsünü acıtıyordu.

Ama hiçbir şey ortaya çıkmadı ve sessizlik tekrar yoğun-laştı. Onun elinde olmadan böyle bir çığlık atmasına yol açan keşfi neydi? Başka bir yön mü bulmuştu? Kuzey, gü-ney, doğu ya da batı olmayan bir şey. Neydi peki? Yukarı-sıydı. Gökyüzünün, çatının yönüydü. Göğe açılan yöndü.

Bu küçük bir umut kıvılcımıydı. Tekrar fısıldamaya başladı. “Merdivenler olmalı,” dedi. “Katların üstünde çatı olmalı. Durmadan yukarı çıkarsam eninde sonunda çatıya ulaşırım. O zaman nerede olduğumu görebilirim.”

Uygulamaya geçirebileceği bir fikir bulmak onu öyle ra-hatlatmıştı ki, gözlerinden yaşlar boşandı. Sonra gri taş ka-nalların en genişinde elinden geldiğince düzgün adımlarla yürümeye başladı. Bu geçit dümdüz epey uzanıyordu. Son-ra hafifçe kıvrılmaya başlıyordu. Her iki taraftaki duvarlar-da ve tavanda hiçbir şey yoktu. O çıplak yüzeyleri ilginç kı-lacak bir örümcek ağı bile yoktu. Birden, her zamankinden daha keskin bir dönüşten sonra koridor beş dar parmağa

ayrıldı ve çocuğun korkuları geri döndü. Geldiği yere, o boş sessizliklere geri mi dönmesi gerekecekti? Geri dönemezdi. *Dönemezdi.*

Umutsuzluğa kapılıp duvara yaslandı ve gözlerini kapadı. İşte o zaman ilk sesi işitti; kendisine ait olmayan ilk sesi. Şimdi çok uzakta kalmış olan o heykelin arkasındaki karanlığa süzüldüğünden beri işittiği ilk sesi. Bunun şokuyla ani bir hareket yapmadı. Ama kaskatı kesildi, bu yüzden dar geçitlerden birinin karanlığından çıkan kuzgun tarafından fark edilmedi. Kuzgun sakin ve dalgın bir edayla yürüyerek Titus'ın bir metre kadar yakınına geldi. Sonra iri kafasını eğdi ve yere gagasında taşıdığı gümüş bir bileziği bıraktı. Ama sadece bir anlığına. Çünkü göğsündeki tüyleri gagalar gagalamaz bileziği alıp birkaç adım daha attı ve ardından, oldukça beceriksizce, duvardaki bir çıkıntıya ve oradan da daha geniş bir çıkıntıya sıçradı. Titus onu, bu *canlı* varlığı izleyebilmek için başını çok yavaşça çevirdi. Ama tüm dikkatliliğine karşın, başının ilk hareketinde kuş yüksek, boğuk bir çığlık atıp kara kanatlarını çırpıp ve birden havalandı. Az önce içinden yürüyerek çıktığı karanlık ve dar koridora dalıp göz açıp kapayıncaya kadar gözden kayboldu.

Titus hemen onu takip etmeye karar verdi. Kuzgunu daha fazla görmek istediğinden değil, o kuş dış dünyanın bir işareti olduğundan. Kuzgunun buradan, pek misafirperver olmayan bu koridordan, açık havaya, ormanlara ve engin göğe çıkma ihtimali epey fazlaydı.

Titus takip ederken attığı her adımda karanlık giderek yoğunlaştı. Sonunda yeraltında ilerlemekte olduğunu fark etti. Çünkü tavandan ve toprak duvarlardan ağaç kökleri çıkıyordu ve havada yoğun bir çürük kokusu vardı.

Az önce içinden kurtulduğu sessiz koridorlardan bu kadar korkmasa şimdi bile o dar mekânda geri döner ve içinden çıktığı o yankılı kâbusa doğru gerisingeri yürümeye

başlardı. Çünkü bu karanlık ve boğucu tünelin sonu yok gibiydi.

İlk başlarda dik yürüyebiliyordu, ama bu çok eskilerde kalmıştı. Artık uzun süreler boyunca emeklemek zorunda kalıyordu. Toprağın yoğun kokusunu solumak zorunda kalıyordu. Ama yine aynı uzunluktaki süreler boyunca da tünel genişliyordu; böylece tekrar ayağa kalkıp sendeleyerek ilerleyebiliyordu sonra tekrar emekliyor ve içini boğulma korkusu kaphıyordu.

Hiç ışık yoktu. Bu korkunç tecrübeden sağ kurtulmaktan umudu tamamen kesmişti. Hareket etmek çömelip oturmaktan daha az korkutucu olmasa, Titus yorgun bedenini saatler boyu ilerlemeye zorlamaktan vazgeçerdi, çünkü pek gücü ve hali kalmamıştı.

Ama sonunda, artık heyecan ya da rahatlama hissedecek gücü bile kalmamışken, korku ve yorgunluktan neredeyse kendini kaybetmişken, bir rüyada gibi, önünde ışıkl bir delik gördü. Kenarlarından otlar ve çalılar sarkıyordu. O karanlık tünelde ölmeyeceğini, o boş koridorların kâbusunun geçmişte kaldığını ve artık en çok korkabileceği şeyin şatoya dönünce kendisini bekleyen ceza olduğunu kayıtsız, heyecansız bir şekilde anladı.

Tünelin çalılı ağzından sürünerek çıkıp açıklığın içinde bulunduğu toprak kümesine tırmandığında, çok uzakta, kuzeybatıda, kadim yuvasının kulelerini gördü.

YİRMİ YEDİ

Eğer bir ev sahibesinin başarısı, sunmayı teklif ettiği gösteriye ne kadar iyi hazırlandığına; dış görünüşüne, ayrıntılara neredeyse hastalıklı bir şekilde özen göstermesine ve

son derece öngörülü olmasına bağlıysa, o zaman en azından teorik olarak Irma Prunesquallor karanlıkta uzanırken kafasında canlanan hayallerin gerçekleşeceğine kesin gözüyle bakabilirdi. Bu hayallerde etrafı elini tutmak için savaşılan erkeklerle çevriliydi. O ise herkesin hayranlığını toplayarak, ipekle sarılı kalçalarının üstünde cilveli cilveli bir o yana, bir bu yana dönüyordu.

Eğer dış görünüşüne, tenine, saçına, giysilerine ve mücevherlerine gösterdiği mikroskobik ihtimam, böylesine tutkulu çabaların mutlaka içindeki, uzun zamandır hapsedilen güzelliği kurtarması, onu sürpriz bir saldırıyla, uzun ve sivri kemikli gölgesini bombardımana tutarak uyandırması gerektiği inancını doğuruyorsa, o zaman Irma'nın çekici olmak konusunda kaygı duymasına gerek yoktu. Göz kamaştırıcı olacaktı. Çekicilik konusunda yeni standartlar belirleyecekti. Ne de olsa bunun için çalışıp didinmişti.

On yedi kolye deneyip kolye takmamaya karar verdikten sonra (böylece beyaz boynu tamamen görülebilecek ve serbestçe, bir kuğununki gibi eğilebilecek, kalkabilecek ve salınabilecekti), giyinme odasının kapısına gitti ve aşağıdan gelen ayak seslerini duyunca, seslenmeden edemedi: "Alfred! Alfred! Sadece üç gün kaldı hayatım. Sadece üç gün kaldı! Alfred! Orada mısın?"

Ama yanıt gelmedi.

Duyduğu ayak sesleri Steerpike'a aitti. Steerpike Doktor'un güney mutfağına, bir hastaya bakmaya gittiğini biliyordu (yamaklardan biri bir parça domuz yağının üstüne basıp kayarak düşmüş ve kürek kemiğini çatlatmıştı). Uzun süredir böyle bir fırsat beklemekteydi. Doktor'un muayenehanesinin penceresine tırmanıp içeri girmiş, burada bir şişeyi zehirle doldurup derin ceplerinden birine koymuş, çıkarken de ön kapıyı kullanmaya karar vermişti. Holde yakalanırsa bahanesi hazırды. Niye kapıyı çaldığında

kimse gelmemişti? Niye ön kapı açıktı? Doktor Prunesquallor neredeydi?

Ama karşısına kimse çıkmadı. Irma'nın seslenişine de aldırmadı.

Odasına geri dönünce zehri küçük, güzel bir kesme camdan kaba döküp pencerenin önüne koydu. Kap burada ışıl ışıl parladı. Sonra geri çekilip başını yana eğerek baktı. Tekrar öne çıkıp kabı biraz sola itti, simetrik dursun diye. Sonra odanın ortasına geri döndü ve kaşlarını çatıp ölümle dolu o küçük kaba bakarken dilini ince dudaklarında gezdirdi. Birden kollarını iki yana uzattı. Parmaklarını denizyıldızları gibi açmıştı. Sanki onları tatlı bir ürpertiyle uyandırıyordu.

Sonra dünyanın en doğal şeyini yapıyormuşçasına, ellerini yere dayadı, ince ve narin bacaklarını havaya kaldırdı ve odada ellerinin üstünde gezinmeye başladı, bir sığırıcının tuhaf, uzun, avcı adımlarıyla.

YİRMİ SEKİZ

Ertesi günün ikindisinde Bayan Slagg öldü. Akşama doğru yatağında ölü bulundu. Küçük, kirli bir bez bebek gibi yatıyordu. Siyah elbisesi buruşuktu. Sanki mücadele etmişti. Ellerini çökmüş göğsünde kenetlemişti. Bu bozuk şeyin bir zamanlar yeni olduğuna inanmak güçtü; o buruş buruş, solgun yanakların bir zamanlar al ve körpe olduğuna. Gözlerinin eskiden kakhaha atarken parıldadığına. Oysa bir zamanlar canlıydı. Hayat dolu, şımarık, minik bir yaratıktı. Bir kuş gibi cıvıl cıvıldı.

Ve işte şimdi burada yatıyordu. Sanki o bez bebek boyutlarındaki beden artık fazla yaşlı ve yıpranmış olduğundan, işe yaramaz diye atılmıştı.

Fuchsia haberi duyar duymaz hemen o çok iyi bildiği küçük odaya koştu.

Ama yataktaki bez bebek artık dadısı değildi. O küçük, hareketsiz bohça Slagg değildi. Başka bir şeydi. Fuchsia gözlerini kapadı ve Fuchsia'ya bir anne gibi yakın olmuş olan yaşlı dadısının acı verici görüntüsü zihnine hücum eden anılarla canlandı.

Yatağa gidip o çok sevdiği dadısından arta kalanı sevgiyle kucaklamak istedi, ama yapamadı. Yapamadı. Ağlamadı da. Anılarının canlılığına karşın, içinde bir şeyler ölmüştü. Ona bakmış, ona tapmış, ona vurmuş ve deliye döndürmüş olan şeyden arta kalan boş kabuğa tekrar baktı.

O sinirli sesi işitebiliyordu. “Oh, zayıf kalbim, *nasıl* yapabildiler? *Nasıl* yapabildiler? Gören de haddimi bilmiyorum sanır.”

Fuchsia birden arkasına dönünce odada yalnız olmadığını gördü. Kapıda Doktor Prunesquallor duruyordu. Fuchsia bilinçsizce gözlerini kaldırıp bu tuhaf, ama yine de garip bir şekilde sevgi dolu yüzle baktı.

Doktor Prunesquallor ona doğru bir adım attı. “Fuchsia, sevgili çocuğum,” dedi. “Gel birlikte gidelim.”

“Of Doktor,” dedi Fuchsia. “Hiçbir şey hissetmiyorum. Ben kötü müyüm Doktor Prune? Anlamıyorum.”

Kapı birden Kontes'in devasa gövdesiyle kaplandı. Kontes kızına ve Doktor'a bakıyor gibi görünse de, onları tanımamış gibiydi. Çünkü iri, solgun yüzünde hiçbir ifade belirmemişti. Kolunda zarif ve dantel bir şal vardı. Çıplak döşeme tahtalarında ağır adımlarla yürüyordu. Yatağa ulaşınca bir an donup kalarak altındaki acıklı görüntüye baktı. Sonra o güzel siyah şalla cesedi örttü ve dönüp odadan çıktı.

Prunesquallor Fuchsia'nın ellerini tutup onu kapıdan çıkardı. Sonra kapıyı arkalarından kapadı.

“Fuchsia, tatlım,” dedi, “Titus’la ilgili bir şey duydun mu?”

Fuchsia birden durdu ve Doktor’un elini bıraktı. “Hayır,” dedi. “Onu bulamazlarsa kendimi öldürürüm.”

“Cık, cık, cık, benim minik tehditçim,” dedi Prunesquallor. “Ne kötü şeyler söylüyorsun. Senin gibi nitelikli bir kıza hiç yakışmıyor. Titus eninde sonunda ortaya çıkacak. Tipik olan her şey adına, kesinlikle ortaya çıkacak!”

“Çıkmalı! Çıkmalı!” diye haykırdı Fuchsia. Sonra hıçkırarak hıçkırığa ağılamaya başladı. Doktor ona sarıldı ve tertemiz mendiliyle kızarmış yanaklarını kuruladı.

YİRMİ DOKUZ

Slagg’in cenazesi öyle sadeydi ki, neredeyse üstünkörü yapılmış gibiydi. Ama yaşlı kadının cesedinin görünüşte böylesine umursamazca görülmesinin cenazenin dokunaklılığıyla ilgisi yoktu. Mezar başında toplananların sayısı dadının sağlığında edindiği arkadaşları ile kesinlikle orantılı değildi. Çünkü yaşlılığında bir tür efsaneye dönüşmüştü. Kimse onu görme zahmetine girmemişti. Son yıllarında yalnız kalmıştı. Ama bunu kimse dile getirmese de, herkes sonsuza kadar yaşayacağını sanmıştı. Onun şato yaşamından çıkıp gitmesi Çakmaktaşı Kulesi’nin yıkılması gibi bir şeydi. Ardında doldurulamayacak bir boşluk bırakmıştı.

Bu yüzden cenaze törenindekilerin çoğu Bayan Slagg’den çok, o minik yaratığın farkında olmadan büründüğü efsanevi kimliğin anısına saygı göstermek için gelmişlerdi.

İki taşıyıcının küçük tabutu omuzlarında taşımaları mümkün olmadı, çünkü birbirlerine öyle yakın durmaları

gerekecekti ki, yürürken sürekli tökezleyeceklerdi. Sonunda tabut, önündeki dilsiz tarafından tek elle taşındı. Meslektaşısı ise biraz arkasından yürüyüp bir elini tabut kapağının üstüne koyarak tabutun sallanmasını engelledi.

Dilsiz, Hizmetçiler Mezarlığı'na doğru uzun adımlarla yürürken sanki bir kuş kafesi taşıyordu. Adam arada sırada bakışlarını çocuksu, şaşkın bir ifadeyle taşıdığı kutuya çeviriyordu. Sanki kendisinden bekleneni yaptığından emin olmak istiyordu. Bir şeylerin eksik yapıldığı hissinden kurtulamıyordu.

Yas tutanlar geriden geliyordu. En önde Barquentine, biraz arkasında ise Kontes vardı. Kontes topalın hızlı, sarsak adımlarına ayak uydurmak için çaba sarf etmiyordu. Gözlerini yere dikmiş ağır ağır yürüyordu. Peşinden Fuchsia ile Titus geliyordu. Titus cenaze töreni için Hisar'dan çıkarılmıştı.

Zihni son macerasının kâbussu anılarıyla dolu olan Titus transa geçmiş gibi yürüyordu. Arada sırada uyanıp hayatın tuhaflığının bu yeni göstergesine, ilerisindeki o küçük kutuya şaşıırıyordu. Güneş Gormenghast Dağı'nın tepesini aydınlatıyordu. Dağ ufukta inanılmaz bir cüsseyle, bir meydan okuma gibi yükselmekteydi.

Dağ Titus'ın imgeleminin bir parçasına dönüşmüş olan bir bölgeyi taçlandırıyordu. Bu bölgede sürgün edilmiş biri ormanda bir baston böceği gibi geziniyordu ve şu anda başka bir şey, bir hayalet ya da insan (hangisi olduğunu bilmiyordu) tıpkı daha önce gördüğü gibi, bir kızın şekline bürünmüş, havada bir yaprak gibi süzülüyordu. Bir kız. Birden daldığı transtan sıyrıldı. Fuchsia'nın yanında yürüyordu.

Bu sözcük ve düşünce birleşip yanan bir şeye dönüşmüştü. Ormandaki açıklıkta bir anlığına gördüğü o havada süzülen şey cinsiyet kazanmıştı, belirginleşmişti, Titus'ın içinde ilk kez hissettiği türden bir heyecan uyandırmıştı.

Birden tamamen uyanıvermişti. Aynı anda da bulutsu bir semboller ülkesinin derinliklerine iyice dalmıştı. Bu sembolleri nasıl yorumlayacağını bilemiyordu. Ve o kız oradaydı; orada, ilerisinde. Çok uzakta, onun üstünde hışırdayan ormanın tepesini görebiliyordu.

Önünde yürüyen kişiler, Barquentine, annesi ve küçük kutuyu taşıyan adamlar, yüreğindeki o ani karmaşadan daha az gerçektir.

Tümseklerle dolu bir vadide durmuştu. Fuchsia elini tutuyordu. Kalabalık etrafında toplanmıştı. Kukuletalı bir adam küçük bir çukura kırmızı tozlar serpiyordu. Biri yükselip alçalan bir sesle konuşuyordu. Söyledikleri Titus'a hiçbir şey ifade etmiyordu. Onun akli başka yerdeydi.

Titus o akşam karanlıkta açık gözlerle uzanıp şakacıktan dövüşen iki çocuğun yatakhane duvarındaki dikdörtgen bir aydınlık kesim içinde devleşen gölgelerine adeta kör gözlerle baktı. O gölge-canavarların hamlelerine dalgın dalgın bakarken ablası Fuchsia Doktor'un evine doğru ilerliyordu.

"Konuşabilir miyiz Doktor?" diye sordu ona, adam kapıyı açarken. "Biliyorum, bana katlanmak zorunda kalmayalı epey oldu ve..." Ama Prunesquallor parmağını dudaklarına götürüp onu susturdu ve onu içeri, holdeki gölgelerin arasına çekti, çünkü tam o sırada Irma oturma odasının kapısını açıyordu.

"Alfred," diye seslendi. "Kim geldi? Kim geldi dedim."

"Hiç, hiç kimse hayatım," dedi Doktor tiz bir sesle. "Sabaah şu sarmaşığı kökünden sökmeliyim."

"Ne sarmaşığı? Ne sarmaşığı dedim, seni sinir bozucu yaratık," diye karşılık verdi Irma. "Bazen lafı dönüp dolaştırmasan ne iyi olur diyorum. Gerçekten."

"Küreğimiz var mı, benim tatlı nikotinim?"

"Ne?"

"Küreğimiz var mı dedim aşkım. Sarmaşığı sökmek için.

Yoksa ön kapımızı çalıp *duracak*. Sembolik olan her şey adına, bunu yapmayı *sürdürecek*!”

“Sarmaşık mıymış yani?”

Irma rahatladı. “Sarmaşık filan gördüğümü hatırlamıyorum,” diye ekledi. “Ama niye o köşeye sinmiş duruyorsun? O köşeye sindiğini hiç görmemiştim. Gerçekten, sen olduğunu bilmesem çok...”

“Ama *biliyorsun*, değil mi benim tatlı sinir ucum? Tabii ki biliyorsun. Öyleyse hadi yukarı çık. Hızla dönüp duran her şey adına, son günlerde epey hareketli bir kız kardeşim var, değil mi?”

“Oh Alfred, uğraştığımıza *değecek*, değil mi? Düşünecek öyle çok şey var ki. Öyle heyecanlıyım ki. Öyle az kaldı ki. Partimize! Partimize!”

“İşte bu yüzden yatıp güzel bir uyku çekmelisin. Kız kardeşimin ihtiyacı olan şey bu, değil mi? Tabii ki bu. Uyku... Ah, uyku baldan tatlıdır Irma! Haydi koş hayatım. Yatağına koş! Yatağına koş! K...o...ş!” Elini ipek bir mendil gibi salladı.

“İyi geceler Alfred.”

“İyi geceler, ey uykucu.”

Irma üst katın karanlığında gözden kayboldu.

“Ve *şimdi*,” dedi Doktor, kusursuz ellerini narin ve zarif dizlerine koyarak. Aynı anda ayak parmaklarının üstünde yükselmişti, bu yüzden Fuchsia Doktor’un gülümserken düşüp yüzüstü yere kapaklanacağını sandı... “Ve *şimdi*, Fuchsia’m, sanırım holde yeterince kaldık, ne dersin!” Kızı çalışma odasına götürdü.

“*Şimdi*, sen perdeleri çek, ben de şu yeşil koltuğu getireyim. Böylece iki hamlede rahat, dostça, sokulgan, inanılmaz ve neredeyse çekilmez bir hal alacağız, değil mi?” dedi. “Yanıtlanamaz olan her şey adına, kesinlikle!”

Fuchsia perdeyi çekerken kopçalarını kopardı. Kadife perdenin bir yanı aşağı sarktı.

“Oh Doktor Prune, üzgünüm... üzgünüm,” dedi. Neredeyse ağlayacaktı.

“Üzgünüm ha! Üzgünüm ha!” diye haykırdı Doktor. “Bana acımaya nasıl cüret edersin! Beni aşağılamaya nasıl cüret edersin! Böyle şeyleri senden daha iyi yapabildiğimi biliyorsun. Evet, ben yaşlı bir adamım, kabul ediyorum. Neredeyse elli yaşındayım. Ama hâlâ hayat doluyum. Ama sen aksini düşünüyorsun. Evet! Zalimce olan her şey adına, aksini düşünüyorsun. Ama sana göstereceğim. Yakala beni.” Ve Doktor daha ötedeki bir başka perdeye bir balıkçıl gibi atılarak uzun perdeyi çekip indirdi ve onu etrafına dolayıp Fuchsia’nın önünde uzun, yeşil bir kasımpatı gibi durdu. Işıltılı yüzünün solgun, keskin, hevesli hatları tepede başka bir canlı gibi duruyordu.

“İşte!” dedi.

Bir yıl öncesi olsa Fuchsia böğürlerine sancılar saplanana kadar gülerdi. O anda bile bunun çok komik olduğunu düşünüyordu. Ama gülemiyordu. Doktor’un böyle bir şeyi severek yaptığını biliyordu. Onu rahatlatmayı sevdiğini biliyordu, *gerçekten* de rahatlamıştı, çünkü artık utanç duymuyordu. Ama aynı zamanda gülmesi gerektiğini de biliyordu ve içinden gülmek *gelmiyordu*; sadece Doktor’un yaptığı şeyin komik *olduğunu* biliyordu, o kadar. Çünkü son bir senedir gelişimi doğal değil, zikzaklı bir hattı takip etmişti. Duyguları ve üstünkörü bilgilerin yaftaları savaşa tutuşmuş ve birbirini altüst etmişti. Bu yüzden ona doğal gelmesi gereken şeyler yapay gelmeye başlamıştı. Dakika başı değişiyor, her dakikayla bir rüyada kaybolmuş ve kendisini kâh Kuzey Kutbu’nda, kâh ekvatorda, kâh bir akarsuyun hızlı kısmında, kâh uçsuz buçaksız bir çölde tek başına bulan kaybolmuş bir kâşif gibi mücadele ediyordu.

“Ah Doktor,” dedi. “Teşekkürler. Çok, çok iyi ve çok komiksınız.”

Başını çevirmişti. Ama şimdi yukarı baktı ve Doktor’un perdeden kurtulmuş, bir sandalyeyi ona doğru itmekte olduğunu gördü.

“Kafanı kurcalayan ne Fuchsia?” dedi. İkisi de oturmuştu. Karanlık gece perdesiz pencerelerden onlara bakıyordu.

Fuchsia öne eğildi ve bunu yaparken birden daha yaşlı göründü. Sanki bunu zihniyle yapmıştı. Birden on dokuz yaşının kimliğine bürünüvermişti.

“Pek çok önemli şey, Doktor Prune,” dedi. “Size bunlar hakkında sorular sormak istiyorum... izin verirseniz.”

Prunesquallor birden başını kaldırıp ona baktı. Bu yeni bir Fuchsia’ydı. Sesi son derece ölçülüydü. Son derece yetiştikinceydi.

“Tabii sorabilirsin Fuchsia. Neler bunlar?”

“Her şeyden önce, babama ne oldu Doktor Prune?”

Doktor sandalyesinde geriye yaslandı. Fuchsia kendisine bakarken elini alnına koydu.

“Fuchsia,” dedi. “Sorduğun her soruyu yanıtlamaya çalışacağım. Sorularını geçiştirmeye çalışmayacağım. Sen de bana inanmalısın. Babama ne oldu bilmiyorum. Bildiğim tek şey var; çok hastaydı. Bunu sen de benim kadar hatırlıyorsun. Kayboluşunu da hatırlıyorsun. Ona ne olduğunu bilip hâlâ sağ olan biri varsa bile ben bilmiyorum. Tabii aynı gün ortadan kaybolmuş olan Flay ya da Swelter biliyor olabilir.”

“Bay Flay yaşıyor Doktor Prune.”

“Hayır!” dedi Doktor. “Bunu nereden biliyorsun?”

“Titus onu görmüş Doktor. Birden çok kez.”

“Titus ha!”

“Evet Doktor. Ormanda. Ama bu bir sır. Lütfen kimseye...”

“İyi miymiş? Rahatı yerinde miymiş? Titus onun hakkında neler söyledi?”

“Bir mağarada kalıyor ve avlanarak yaşıyor. Beni sormuş. Çok sadık.”

“Zavallı yaşlı Flay!” dedi Doktor. “Zavallı yaşlı sadık Flay! Ama onunla görüşmemelisin Fuchsia. Bu beladan başka bir şey getirmez. Başının belaya girmesine izin veremem.”

“Ama babam,” diye haykırdı Fuchsia. “Bana babam hakkında bir şeyler bilebileceğini söylediniz! O hâlâ yaşıyor olabilir Doktor Prune. Hâlâ yaşıyor olabilir!”

“Hayır. Hayır. Sanmıyorum,” dedi Doktor. “Hiç sanmıyorum Fuchsia.”

“Ama Doktor, Doktor! Flay’i görmeliyim. Beni severdi. Ona bir şeyler götürmek istiyorum.”

“Hayır Fuchsia. Gitmemelisin. Belki onu tekrar görürsün, ama bu sana daha çok acı çektirecek. Şatodan kaçmaya başlarsan, şimdikinden bile daha çok acı çekeceksin. Titus da. Bu çok yanlış. O böyle gizli kapaklı, çılgınca işler yapacak kadar büyümedi. Tanrım... Başka ne anlattı?”

“Bütün bunlar aramızda kalmalı Doktor.”

“Tabii, tabii Fuchsia. Elbette aramızda kalacak.”

“Bir şey görmüş.”

“Bir şey mi görmüş? Nasıl bir şey?”

“Uçan bir şey.”

Doktor buzdan bir oyma gibi donup kaldı.

“Uçan bir şey,” diye tekrarladı Fuchsia. “Ne demek istediğini bilmiyorum.” Sandalyesinde geriye yaslandı ve ellerini kavuşturdu. “Nannie Slagg ölmeden önce,” dedi –sesi bir fısıltıya dönüştü– “benimle konuştu. Ölmeden birkaç gün önce. Her zamanki gibi sinirli görünmüyordu, çünkü kaygılı olmadığı zamanlarda konuştuğu tarzda konu-

yordu. Bana Titus'ın doğumundan, Keda'nın ona sütanne-lik etmek için gelişinden (bunu ben de anımsıyorum) ve tekrar Dış Evler'e döndüğünde bir oymacıyla seviştiğinden ve bir ocuk doğurduğundan, bu çocuğın diğerk çocuklara benzemediğinden, çünkü Keda'nın evli olmadığından, ama aynı zamanda başka bir şekilde de farklı olduğundan ve bu konuda bir sürü söylentinin yayıldığından bahsetti. Dış Evler'dekiler çocuğu istememişler, çünkü meşru değilmiş. Keda kendini öldürünce ocuk farklı yetiştirilmiş, sanki bu onun suuymuş gibi. Hepsi bu kızıdan nefret etmişler. Diğerk ocuklarla hiç konuşmaz, bazen onları korkuturmuş. Çatılarda gezer, balık bacalardan inermiş. Bütün vaktini ormanda geçirmeye başlamış. Balçık Evler'in sakinleri ondan nefret edermiş, çünkü çok hızlıymış, ortadan kaybolup duruyormuş ve dişlerini gösteriyormuş. Nannie Slagg'in söylediğine göre, sonunda aralarından tamamen ayrılmış. Uzun süre nereye gittiğini bilememişler, ama bazen gecele-ri kahkahalarını işitmişler. Ona 'Yaratık' demişler. Nannie Slagg bana bütün bunları anlattı ve kızın hâlâ sağ olduğunu, Titus'ın süt kız kardeşi olduğunu söyledi. Bu yüzden Titus ona havada uçan yaratıktan bahsedince, acaba dedim Doktor Prune..."

Fuchsia gözlerini kaldırdı ve Doktor'un sandalyesinden kalkmış, pencereden dışarı, karanlığa, gökyüzünde kay-makta olan bir yıldıza baktığını gördü.

"Titus size söylediğimi duysa," dedi yüksek sesle, ayağa kalkarak, "beni asla affetmez. Ama onun için korkuyorum. Başına bir şey gelsin iştemiyorum. Hep dalgın gözlerle ba-kıyor ve söylediklerimin yarısını işitmiyor. Onu seviyorum, Doktor Prune. Bu yüzden size anlatmak istedim."

"Fuchsia," dedi Doktor. "Vakit geç oldu. Bana anlattığın her şey üstüne dşneim. Bu işi aceleye getirmeye gel-

mez, biliyorsun. Bana her şeyi birden bir anda anlatırsan kafam karışır, değil mi? Ama azar azar anlatırsan bir şey olmaz. Bana söylemek istediğin çok önemli başka şeyler de olduğunu biliyorum, ama bir iki gün beklemelisin. Sonra sana yardım etmeye çalışacağım. Korkma. Elimden geleni yapacağım. Flay, Titus ve o ‘Yaratık’ üstüne düşünmeliyim. Bu yüzden sen de git yat ve beni çok yakında tekrar görmeye gel. Yatma vaktin geçeli saatler oluyor. Yatağa koş!”

“İyi geceler Doktor.”

“İyi geceler sevgili çocuğum.”

OTUZ

Birkaç gün sonra Steerpik Fuchsia’nın batı kanadındaki bir kapıdan çıkıp bir zamanlar büyük bir çimenlik olan bakımsız bir araziden geçtiğini görünce, bir saattir altında gizlenmekte olduğu bir kemerin gölgelerinden çıktı ve kestirme bir yoldan giderek, Fuchsia’nın akşam yolculuğunun hedefine doğru iki büküm koşmaya başladı.

Koşarken sırtında Pentecost’un çiçek bahçesinden aldığı bir gül çelengi asılıydı. Hizmetçiler mezarlığına görülmeden, Fuchsia’dan bir iki dakika önce vardı. Böylece bir dizinin üstüne çökmeye, sağ elini küçük otlu mezarın üstüne bıraktığı çelenginin üstünde tutmaya ve yaşlı bir ifadeye bürünmeye vakit buldu.

Böylece Fuchsia geldiğinde onu bu halde buldu.

“Burada ne işin var?” Sesi neredeyse duyulmuyordu. “Onu hiç sevmezdin.”

Fuchsia önce kırmızı ve sarı güllerden oluşma o büyük çelenge, sonra da kendi elinde sıkı sıkı tuttuğu birkaç yaban çiçeğine baktı.

Steerpike ayağa kalkıp eğilerek selam verdi. Akşamüstü etraflarında yemyeşildi.

“Onu sizin kadar iyi tanı mıyordum Leydim,” dedi. “Ama yaşlı bir hanımefendinin böyle bir yere gömülmesi bana korkunç geldi. Bu gülleri temin edebildim... ve... şey...” (Yaptığı utanmış rolü kusursuzdu.)

“Ama sizin yaban çiçekleriniz,” dedi, çelengi küçük tümseğin baş tarafından alıp tozlu ayak tarafına bırakarak, “onun ruhunu en çok bunlar mutlu edecek, her neredeyse.”

“Bunu bilemem,” dedi Fuchsia. Steerpike’a sırtını döndü ve çiçeklerini fırlatıp attı. “Zaten bütün bunlar saçma.” Tekrar döndü ve ona baktı. “Ama sen,” dedi birden. *Senin* duygusal olduğunu san mıyordum.”

Steerpike bunu beklemiyordu. Fuchsia’nın mezarlıkta bir müttefik bulduğunu hissedeceğini sanmıştı. Ama aklına yeni bir fikir geldi. Belki de kendisi *onda* bir müttefik bulmuştu. “Zaten bütün bunlar saçma,” derken kendi doğasını ne kadar açığa vuruyordu acaba?

“Benim de ruh hallerim var,” dedi Fuchsia’ya ve tek bir hareketle o büyük gül çelengini mezardan alıp uzağa fırlattı. O parlak güller koyu yeşil akşamda uçarken bir an ışıldadı; sonra etrafındaki tümseklerin karanlığında gözden kayboldu.

Fuchsia bir an hareketsiz durdu. Beti benzi atmıştı. Sonra genç adamın üstüne atılıp tırnaklarını o çıkık elmacık kemiklerine gömdü.

Steerpike kımıldamadı. Fuchsia kollarını iki yana sarkıtıp ağır, bitkin adımlarla geriledi. Steerpike’ın heykel gibi durduğunu gördü. Yüzü bembeyazdı, yanaklarındaki parlak kanlar dışında. Bunlar palyaço kırmızısıydı.

Ona bakarken yüreği küt küt atıyordu. Steerpike’ın arkasındaki yeşil, gözenekli akşam sanki bu zayıf beden, beyazlık ve yanağındaki yaralar için bir dekordu.

Fuchsia bir an Steerpike'in rol yapmasına karşı duyduğu ani, tutarsız nefreti unuttu; yüksek omuzlarını unuttu; Asil Kan'ı taşıyan bir kız olarak statüsünü unuttu; her şeyi unuttu ve sadece yaralamış olduğu bir insan gördü. İçi pişmanlıkla doldu. Şaşkınlıktan yarı-körleşmiş halde, sendeleyerek, kollarını açarak ona doğru yürüdü. Steerpike bir çingiraklı yılanın hızıyla kollarına atıldı, ama o anda engeli toprakta birbirlerinin dengesini bozup sarmaş dolaş halde düştüler. Steerpike kaburgalarında Fuchsia'nın deli gibi çarpan kalbini hissedebiliyordu. Ağzında yanağını hissedebiliyordu. Ama dudaklarını kıpırdatmadı. Zihni deli gibi işliyordu. Birkaç saniye orada uzandılar. Steerpike Fuchsia'nın uzuvlarının ve gövdesinin gevşemesini bekledi. Ama Fuchsia kollarının arasında bir kiriş kadar gergindi. lkisi de hiç kıpırdamadı. Sonunda Fuchsia başını kaldırdı ve Steerpike'in kanlı yanaklarını değil, koyu kırmızı gözlerini, parlak çıkık alnını gördü. Bu gerçekdişiydi. Bu bir rüyaydı. Bu korkunç bir şekilde yepyenyidi. Hissettiği sevgi patlaması sona ermişti. Yüksek omuzlu bir adamın kolları arasındaydı. Başını tekrar çevirdi ve ölü dadısının dar, otlu mezar tümseğini yastık niyetine kullandıklarını dehşetle fark etti.

"Ah, korkunç!" diye haykırdı. "Korkunç! Korkunç!" Steerpike'ı zorla yana itip apar topar ayağa kalktı ve vahşi bir hayvan gibi sıçrayarak karanlıkta gözden kayboldu.

OTUZ BİR

Irma Prunesquallor yatak odası penceresinin başında oturmuş şafağı bekliyordu. Sanki kendisiyle günün ilk ışığı arasında son derece gizli bir randevu vardı. Ve birden şafak

doğdu, binaların üstünde kızıl bir ışık belirdi. Gün başlamıştı. Partinin, daha doğrusu şimdi adlandırdığı şekliyle Suare'nin günü gelmişti.

Erkek kardeşinin tavsiyesine karşın çok kötü bir gece geçirmişti. Heyecanı yüzünden bir türlü uyku tutmamıştı. Sonunda yatağın yanındaki masada duran uzun yeşil mumları yakmış, her birine teker teker bakıp kaşlarını çattıktan sonra, uzun ve kusursuz tırnaklarını tekrar cilalamaya başlamıştı. Ağzı bükülmüş, kasları gerilmişti. Sonra sabahlığını giymiş ve pencerenin yanına bir sandalye çekip gün doğumunu beklemeye koyulmuştu.

Penceresinin altındaki avlu, doğudaki soluk ışık henüz buraya ulaşmadığından, kara bir göl gibi uzanıyordu. Hiçbir yerde bir ses, bir hareket yoktu. Irma kıınıldamadan, elleri kucığında, dimdik oturuyordu. Gözlerini doğan güneş dikmişti. Odadaki, arkasındaki mumların alevleri fitillerin üstünde, küçük kara bitki saplarının üstündeki sarı yapraklar gibi duruyordu. Kusursuz hatlarını tek bir esinti bile dalgalandırmıyordu. Sonra birden bir horoz öttü. Buyurgan, barbarca bir sestir bu; ilkeldi ve utanmazdı. Karanlığı yaran bu boru gibi ses Irma'nın ayağı fırlamasına yol açtı. Nabızı hızlandı. Banyoya doğru atıldı ve birkaç saniye sonra küvet, tıslayan ve buhar saçan suyla dolmaya başladı. Irma son derece cilveli bir edayla o lüks küvetteki suya avuç avuç züm-rüt ve leylak rengi kristaller atıyordu.

Başını yastığında geriye atmış olan Alfred Prunesquallor yarı uykudaydı. Kaşlarını tuhaf bir şekilde çatmıştı ve bu yüzüne sıradışı bir ifade vermişti. Onu tanıyanlar bu ifadeyi görseler bu adamın içyüzünü gerçekten tanımış olduklarından şüpheye düşerlerdi. O neşeli, ele avuca sığmaz, şakacı Doktor bu muydu?

Huzursuz ve mutsuz bir gece geçirmişti. Tuhaf rüyalan

yatağında dönüp durmasına yol açmıştı. Bu rüyalarındaki görüntüler bazen korkunç bir şekilde netleşiyordu.

Kara hendek suyunda takatsizce, nefes nefese yüzerek, bir bez bebek boyunda olan Fuchsia'yı boğulmaktan kurtarmaya çalışıyordu. Ama ona her ulaştığında, tam elini uzatırken Fuchsia sulara gömülüyor ve yerinde yarısına kadar renkli zehirle dolu şişeler belirip yüzmeye başlıyordu. Sonra tekrar yardım isteyen, küçük, karanlık, çaresiz Fuchsia'yı görüyordu. Boşuna çabalıyordu ve kalbi deli gibi çarparken uyanıyordu.

Gecenin bazı anlarında Steerpike'in havada koştuğunu görüyordu. Öne eğilmişti. Ayakları yerin on santim kadar yukarısındaydı, ama ona hiç değmiyordu. Ve hemen altında onunla birlikte koşan, gölgesini andıran bir fare sürüsü vardı. Sivri dişlerini sergileyerek, bir arada, tek bir vücut gibi koşuyor, Steerpike dönünce dönüyor, durunca duruyorlardı. Son derece korkunç ve kararlıydılar. Onun zifiri karanlık zihninin arazisini dolduruyorlardı.

Denizde, çok uzakta Kontes'in büyük bir demir tepsi üstünde durduğunu gördü. O balık avlarken ay tepede mavi bir lamba gibi parlıyordu. Olta niyetine Flay'i kullanıyordu. Flay inanılmayacak kadar zayıf ve kaskatıydı. Taşlaşmış ağzındaki dişlerin arasında Kontes'in koyu kırmızı saçından bir tutamı tutuyordu. Bu tutam mavi ışığın altında yanan bir sicim gibi parlıyordu.

Kontes Flay'i havada tutarken zorlanmıyordu. İri elleriyle onu iki ayak bileğinden kavramıştı. Flay'in giysileri dapdardı ve ona mumyalanmış gibi bir görünüm veriyordu. Kaskatı duran incecik Flay göğ, yıldızlara uzanıyordu. Kontes misinin ucundan denizde boğulmuş beyaz kedilerini korkunç bir düzenlilikle alıp özenle tepsinin üstündeki giderek yükselen beyaz yığının tepesine bırakıyordu.

Sonra Bellgrove'un, sırtında Titus'la dörtmala koştuğunu

gördü. Dere çukurlarının korkunç karanlığında ilerliyor, çam kaplı dağların bayırlarından çıkıyordu. Beyaz yelesi kafasının arkasında uçuşurken Titus bir ok kılıfından peş peşe oklar alıp gördüğü her şeye atıyordu. Sonunda bu görüntü Doktor'un beyninde küçüldü. Onları gecenin korkunç karanlığında kaybetti.

Ve ölüleri gördü. Bayan Slagg gergin bir ipin üstünde pıtır pıtır yürürken ellerini kalbine bastırıyordu. Yanaklarından süzülen yaşlar çok aşağıdaki yeryüzüne düşüyor, yere tüfek atışını andıran bir ses çıkararak çarpıyordu.

Ve Swelter bir anlığına karanlığı doldurdu. Doktor böylesine iğrenç bir cüssenin kemiksiz gövdesini bir anahtar deliğinden santim santim geçişini izlerken, uykuda olmasına karşın öğürdü.

Ve Sepulchrave ile Sourdust bir yatağın üstünde birlikte dans ediyordu. El ele tutuşmuş, zıplayıp havada dönüyorlardı. El ele tutuşmuş, zıplayıp havada dönüyorlardı. Başlarında kabaca yapılmış büyük karton maskeler vardı. Sourdust'ın pörsük omuzlarına sarkan, boyalı bir yavru kedinin çırpınan yüzü dilini karşısındaki karton ayçiçeğine çıkarıyordu. Bunun iri siyah merkezinden yetmiş altıncı Gormenghast Kontu'nun gözleri kırık cam parçaları gibi ışıldamaktaydı.

Bütün gece boyunca görüntüler birbirini takip etti. Sonunda şafak yaklaşırken Doktor hafif ve rüyasız bir uykuya daldı. Bir horozun ötüşünü ve Irma'nın küvetine dolan suların gürlemesini bir düş diyarından gelen sesler olarak duydu.

OTUZ İKİ

Gün boyunca yirmi kadar sınıfta sayısız afacan, öğretmenlerinin kendileriyle her zamanki kadar ilgilenmemesinin sebebini merak etti. Uzun süreler boyunca boşlanmaya alışık olsalar da, bu sabah her öğretmen tuhaf bir şekilde neşesizdi.

Sınıflardaki saatlere bir saatte en az altmış kez bakılıyordu; bakanlar da şaşkına dönmüş çocuklar değil, öğretmenleriydi.

Sır iyi saklanmıştı. Hiçbir çocuğun akşamki partiden haberi yoktu. Sonunda günün dersleri sona erdiğinde öğretmenler özel avlularında toplandılar. Hareketlerinde kendini beğenmişlik ve sinsilik vardı.

Prunesquallor'ların partisinin sır olarak tutulmasının belirgin bir sebebi yoktu. Ama öğretmenler aralarındaki sözsüz bir anlaşmaya tamamen sadık kalmışlardı. *Hepsinin* de davet edilmiş olmasının gülünç olduğunu düşünüyorlardı, bunu pek dile getirmeseler de. Bu parti meselesinin fazla basitleştirilmiş olduğunu hissediyorlardı. Davetliler konusunda pek seçici davranılmamıştı. Hiçbiri şahsen kendilerini komik bulmuyordu. Niye bulacaklardı ki? Ama birkaçı, özellikle de Perch-Prism, bütün öğretmenlerin Prunesquallor'ların kapısında beklediğini ve kendisinin de onların arasında olduğunu hayal edince ürperiyordu. Bu yığında onu oluşturan bireylerin gururlarına dokunan bir şey vardı.

Bu akşam da her zamanki gibi Öğretmenler Avlusu'nu çevreleyen verandanın korkuluğuna yaslanmış duruyorlardı. Altlarındaki avluyu bir uçtan diğer uca süpüren, küçücük görünen temizlikçi arkasında süpürgesinin tozdaki ince izlerini bırakıyordu.

Hepsi orada, akşam ışığının altındaydı; Bellgrove dışında. O, uzaktaki sınıfların yukarısındaki odasında, Müdür

koltuğunda oturmuş gün boyunca kendisine söylenmiş olan sıradışı şeyleri düşünüyordu. Bunları Perch-Prism, Opus Fluke, Shred, Swivell ve diğer öğretmenler söylemişti. Özeti şuydu: Öğretmenler Irma'nın yüksek sesle kendi kendine konuştuğu (Bellgrove'u Irma'nın bu huyunu kontrol edemediği konusunda temin ediyorlardı) zamanlarda ona, saygıdeğer Müdür'lerine abayı yaktığını söylediğini, içi boş panellerden ya da merdivenlerin altındaki karanlıktan işitmiş olan arkadaşlarının arkadaşlarından duymuşlardı. Gerçi bu onları ilgilendirmezdi, ama yine de işin gerçeğini öğrenmekten rahatsız olmayacağını hissetmişlerdi, çünkü Irma'nın bu partiyi sırf ona yaklaşabilmek için düzenlediği apaçık değil miydi? Onu tek başına çağtıramazdı elbette. Bu fazla bariz, fazla kaba olurdu. Ama ona abayı yakmıştı. ... abayı yakmıştı. Öğretmenler Bellgrove'a sempatiyle kaşlarını çattıktan sonra çıkıp gitmişlerdi.

Bellgrove eşek şakalarının kurbanı olmaya alışıkta. Kendini bildi bileli başına gelen bir şeydi bu. Bu yüzden tüm zayıflığına ve dalgınlığına karşın şakalar konusunda kesinlikle acemi değildi. Hepsinin söylediklerini dinlemişti ve şimdi tek başına oturmuş, yirminci kezdir bu meseleyi düşünüyordu. Zorlanarak vardığı sonuçlar ve düşünceler şunlardı:

1. Bütün bunlar saçmalıktı.
2. Onu kandırmaya çalışmalarının sebebi bilmeden de olsa partiyi daha eğlenceli kılmak arzusuydu. Kadrosundaki bu şakacılar onun Irma'dan sürekli kaçtığını görmek istiyorlardı şüphesiz.
3. Bu öyküyü sorgulamadığı için, oynadıkları oyunu fark ettiğini anlamış olamazlardı.
4. Şimdiye kadar her şey mükemmeldi.
5. Peki onları nasıl kendi kazdıkları kuyuya düşürecekti?
6. Hem Irma Prunesquallor'un nesi vardı ki?

Eli yüzü düzgün, hoş bir kadındı. Uzun, sivri bir burnu vardı. Ama ne olmuştu yani? Sonuçta burunların da şekli olmak zorundaydı. Onun burnu biçimliydi. Çirkin değildi. Irma da çirkin değildi. Evet, göğsü tahta gibi düzdü. Ama zaten dolgun göğüslere sahip olamayacak kadar yaşlıydı. Hem yazları beyaz yastıkların serinliğine dokunacak bir şey de yoktu. (“Tanrım,” dedi yüksek sesle, “*neler düşünüyorum böyle?*”)...

Müdür olunca eskisinden de yalnız kalmıştı. Her ne kadar sosyal yaşamı sevmese de, kalabalığın içinde yalnız olmayı tercih ederdi.

Akşamları kadrosu gidince yapayalnız kalmaktan hoşlanmıyordu. Kendisini, engellenmiş bir münzevi, dizinin üstündeki derin bir kitapta ve etrafındaki boş, sade odada, sert bir sandalyede, boş bir ocağın yanında huzuru bulabilecek biri olarak görüyordu. Ama bu doğru değildi. Bu durumdan tiksiniyordu. Kendisine ait olan kirli eşyalara dişlerini gösteriyordu. Burası kesinlikle bir Müdür’ün çalışma odası olmaya uygun değildi! Minderler ve yatak odası terlikleri istiyordu. Topuklarında ismi yazan çoraplar istiyordu. Hatta bir vazo içinde çiçekler istiyordu.

Sonra tekrar Irma’yı düşündü. Evet, hoş bir genç kadın olduğu inkâr edilemezdi. Görgülüydü. Hayat doluydu. Belki çok aptaldı, ama yaşlı bir adam bir kadından her şeyi bekleyemezdi.

Ayağa kalktı ve bir aynanın önüne gidip dirseğiyle camındaki tozu sildi. Sonra kendisine baktı. Sanki gördüğü şey hoşuna gitmişcesine yüzüne çocuksu bir gülümseme yavaşça yayıldı. Sonra başını yana eğip dişlerini sergiledi ve kaşlarını çattı. Çünkü dişleri korkunçtu. “Ağzımı her zamankinden fazla kapalı tutmalıyım,” diye düşündü ve dudaklarını kapalı tutarak konuşma egzersizi yapmaya başladı. Ama sözcüklerini seçemedi. İçinde bulunduğu duru-

mun benzersizliği ve şimdi üstünde odaklanmaya başlamış olduğu projenin akıl almazlığı yaşlı kalbinin deli gibi çarpmaya başlamasına yol açtı. Bu durumun müthiş önemini yeni kavramaya başlıyordu. Sadece hissedeceği kişisel zafer duygusu ve böyle bir birleşmeden doğacak sayısız pratik avantaj değil, kadrosundakileri kendi oyunlarında yenmenin vereceği haz da (ki bunu şimdiden hissetmekteydi) fazlasıyla cazipti. Kendisini kolunda Irma'yla o sefil bekârların yanından salınarak geçerken görmeye başlamıştı. Tartışılmaz bir lider, başarının ve düzenli evlilik hayatının sembolü olacaktı. Ayrıca alttan alta kulağı kesik bir çapkın ya da sürpriz at gibi, kozunu sona saklayan, gizli jokeri olan bir adam olarak görünecekti. Onu kandırabileceklerini sanmışlardı ha? Hastalıklı ve abartılı bir şekilde gülmeye başladı, ama birden durdu. *Gerçekten* kendisine abayı yakmış olabilir miydi? Hayır. Bunu onlar uydurmuştu. Ama yine de, ona abayı yakmış olabilir miydi? Rastlantısal olarak. Hayır! Hayır! Hayır! İmkânsızdı. Niye ona tutulmuş olsundu ki? “Ulu Tanrım!” diye mırıldandı. “Deliriyorum galiba!”

Ama macera onu bekliyordu. Gizli planı hazırды. Her şey ona kalmıştı. İçi gençlere özgü olduğunu düşündüğü bir hisle doldu. Görünmez bir sicimi kullanarak ip atlıyormuşçasına olduğu yerde hararetle zıplamaya başladı. Birden masanın üstüne sıçradı, ama yeterince yükselemediğinden diz kapağının altını incitti.

“Kahretsin!” diye mırıldandı ve tekrar koltuğuna çöktü.

OTUZ ÜÇ

Öğretmenler akşam cüppelerini giyerken, dikilen saç yu-
maklarına kırık taraklar saplarken, birbirlerini azarlarken,

birbirlerinin odalarında çok eskiden kaybettikleri havlular, yaka iğneleri ve hatta gizemli şekillerde ortadan kaybolmuş çeşitli önemli giysiler bulunurken ve bütün bunlar küfürler ve mırıltılar eşliğinde yaşanırken, verandada müstehcen şakalar yapılırken, heyecandan biraz fenalaşan Flannelcat odasında yerde başı dizlerinin arasında otururken ve Opus Fluke'un iri eli kapısından içeri uzanıp bir raftaki havlulardan birini çalarken, Öğretmenler Avlusu'nda bu ve daha başka yüzlerce şey olurken, Irma parti için tekrar açılmış olan uzun beyaz odada geziniyordu.

Burası eskiden ana salondur. Fazla geniş olduğundan Prunesquallor'ların hiç kullanmadığı bir odaydı. Yıllarca kilitli kalmıştı, ama şimdi, günlerce temizlendikten, tekrar boyandıktan, silindikten ve pırıl pırıl yapıldıktan sonra, şimdi müthiş bir yenilikle parlıyordu. Bunlar işinin erbabı bir grup adam tarafından, Irma'nın idaresinde yapılmıştı. Irma'nın ince bir zevk anlayışı vardı. Kaba renklere ya da eşyalara dayanamazdı. Ancak parçaları birleştirip uyumlu bir bütün yaratma yetisinden yoksundu. Bu çeşitli parçalar kendi içlerinde mükemmel olsalar da, birbirleriyle tarz, dönem, kumaş, renk ya da doku açısından hiçbir ilişkileri yoktu.

Her şey tek başına duruyordu. Duvarlar zarif bir soluk mercan rengiydi. Halı griye kaçan bir yeşildi. Kaplara ve vazolara çiçekler yerleştirilmişti. Hepsi kendi başına mükemmel olsa da, odanın genel bir güzelliği yoktu.

Irma bu durumun, planlarıyla hiç bağdaşmayan bir cidiyetsizliğe yol açtığının farkında değildi. Bu partiyi canlandırmaya yarayacaktı, çünkü Irma bu odayı istediği gibi soğuk bir kusursuzluk diyarına dönüştürmüş olsa, öğretmenler donup kalacak, çeneleri sımsıkı kapalı bir hayaletler ordusuna dönüşeceklerdi. Irma bu uzun odada yürürken her şeye sırayla bakıyordu. Sanki tüm yaşamını burnunun

sivriligini telafi etmeye adanmıştı ve öyle bol ipek, mücevher, pudra ve parfüm kullanmıştı ki, renkli bir dondurmaya benziyor, insanın dişlerini kamaştırıyordu.

Salonun güney tarafından, dörtte üçlük mesafede çok hoş bir çift kanatlı pencere kapı, duvarlarla çevrili bir bahçeye açılıyordu. Buradaki salıncaklı sandalyeler, çılgınca döşenmiş taşlar, güneş saatleri, küçük bir fıskiye (bahçıvanla yapılan iki günlük bir mücadeleden sonra şimdi çalışmaya başlamıştı), kafesler, çardaklar, heykelcikler ve balıklı havuz Doktor'un duyarlı gözlerine öyle korkunç görünüyordu ki, bu bahçeden hep gözlerini kapayarak geçiyordu. Epey pratik yapmış olduğundan artık bunda zorluk çekmiyor, bahçeyi gözlerini kapayarak büyük bir hızla geçebiliyordu. Burası Irma'nın bölgesiydi. Eğreltiotlarıyla, yosunlarla ve gecenin geç vakitlerinde açan küçük çiçeklerle dolu bir yerdi. İçlerinde pırıldasınlar diye küçük suni mağaracıklar yaptırılmıştı.

Bahçenin ancak öteki ucu biraz doğaldı. Burada bile bu doğallığı sadece bir düzine güzel ağaç sağlıyordu. Bunların dalları en doğal buldukları yönde uzamıştı. Ama etraflarındaki çimenler özenle kırpılmıştı ve dallarının altına bir iki sade sandalye zevksizce yerleştirilmişti.

Bu akşam dolunay vardı. Irma bunu hesaplamıştı.

Bahçe kapısına varınca önündeki manzaranın tadını çıkardı. Gümüş ve gizemli cin heykelleriyle dolu bahçeye, fıskiye'nin sularında titreşen ay ışıklarına, güneş saatine, kafeslere ve balıklı havuzda yansıyan aya baktı. Bütün bunları biraz bulanık görüyordu ve bu esef vericiydi, ama insan her şeyi birden elde edemezdi. Ya kara gözlüğünü takıp daha az çekici görünecekti ya da etrafındaki her şeyi bulanık görmeye katlanacaktı. Ay ışığı altındaki bir bahçenin bulanık görünmesi önemli değildi. Aslında ortama, hiç evlenmemiş bir kadın olan Irma'nın doyamadığı bir gizem havası, bir

duygusallık katıyordu, ama öğretmenleri birbirinden nasıl ayırt edecekti? Kendisine kur yapmaya kalkıştırlarsa, hareketlerindeki incelikleri ayırt edebilecek miydi; dudakların hafif kıpırtılarını ve kıvrılmalarını, gözlerin kısılmasını ve dönmesini, düşünceli alınlarda beliren kırışıklıkları, kaşların oyuncu bir edayla kalkışını? Bütün bunları kaçırarak mıydı?

Erkek kardeşine gözlük takmamaya karar verdiğini söylediğinde Doktor ona öyleyse gözlüğünü konukların gelişinden bir saat önce çıkarmasını salık vermişti. Doğru söylemişti. Irma bundan emindi. Çünkü alnındaki ağrı kesilmişti ve şimdi ilk baştakinden daha hızlı yürüyebiliyordu. Ama yine de durumu biraz kafa karıştırıcıydı. Ay ışığının altındaki o bulanık bahçeye bakarken kalbi heyecanla çarpıyordu, ama aynı zamanda da hafif bir öfkeyle yumruklarını sıkıp bozuk gözlerle doğmuş olmasına lanet ediyordu.

Zillerden birini çaldı. Kapıda bir kafa belirdi.

“Mollocks, sen misin?”

“Evet Madam.”

“Yumuşak ayakkabılarını giydin mi?”

“Evet Madam.”

“Girebilirsin.”

Mollocks girdi.

“Etrafına bak Mollocks, etrafına bak dedim. Hayır, hayır! Kuştüyü toz fırçasını al. Hayır, hayır. Bekle bir dakika... Bekle bir dakika dedim.” (Mollocks hiç kıpırdamamıştı.) “Zili çalacağım.” (Çaldı.) Bir başka kafa belirdi. “Canvas?” “Evet Madam, ben Canvas’ım.” “Evet Madam demen yeterli Canvas. Yeterli. İsminin tam olarak ne olduğu pek önemli değil. Değil mi? Değil mi? Kilere git ve Mollocks’a kuştüyü bir toz fırçası getir. Git. Neredesin Mollocks?”

“Yanınızdayım Madam.”

“Ah evet. Ah evet. Tıraş oldun mu?”

“Elbette Madam.”

“Tabii, tabii. Mollocks. İyi seçemiyorum. Yüzün karanlık görünüyor. Şimdi, her yeri karış karış inceleyeceksin – her yeri– anladın mı? Bu odayı baştan sona gözden geçir. Hiç durmadan bir aşağı bir yukarı yürü. Anlıyor musun? Canvas’ı da yanına al. Gözümden kaçan toz zerrecikleri *arayacaksınız*. Yumuşak ayakkabılarını giydiğini söylemiştin değil mi?”

“Evet Madam.”

“Güzel. Çok güzel. İçeri kim girdi? Canvas mı? Güzel. Çok güzel. Birlikte arayacaksınız. Dört göz iki gözden daha iyidir. Ama fırçayı *sen* kullanabilirsin, tozları kim bulursa o kullansın. Hiçbir şeyin devrilmesini ya da kırılmasını istemiyorum. Canvas çok sakardır, değil mi Canvas?”

Şafaktan beri evde sağa sola koşturulmakta olan ve kıdemli bir uşak olarak pek takdir edilmediğini düşünen ihtiyar Canvas “Bilmiyorum,” dedi. Bu tek savunma yöntemi idi. Tekrarlayıp durduğu, inatçı, aşılamaz bir tavidir.

“Ah evet, öylesin,” diye tekrarladı Irma. “*Çok sakarsın. Haydi çabuk buraya gel. Yavaşsın Canvas, yavaşsın.*”

Yaşlı adam yine “Bilmiyorum,” dedi ve bunu söyledikten sonra acizce bir öfkeyle dönerken ayakları birbirine dolandı. Düşmemek için küçük bir masaya tutundu. Büyük bir kaymaktaşıdan vazo dar dibinin üstünde bir sarkaç gibi sallandı. Mollocks ve Canvas donup kalmış, ağızları açık, vazoyu seyrediyordu.

Ama Irma yanlarından uzaklaşmıştı. Etkili olabileceğini hissettiği yavaş ve kayıtsız hareketlerle yürüyordu. Küçük, gri, yumuşak bir halının üstünde ileri geri salındı. Bazen durup bir elini gevşekçe kaldırarak önüne uzatıyordu, herhalde öğretmenlerden biri tarafından öpülmesi için.

Bu resmi yakınlık anlarında başını hafifçe yana eğiyordu.

Parmak eklemlerini öpen hayali centilmeni ödüllendirmek için yan yan bakıyordu.

Irma'nın gözlerinin iyi görmediğini ve salonun öteki ucundan kendilerini seçemeyeceğini bilen Canvas ile Mollocks onu çatık kaşlarla seyredip zaman geçiriyor, bir yandan da asker gibi tetikte durup gerektiğinde çalışıyormuş gibi sesler çıkarıyorlardı.

Ancak hanımlarını fazla seyredemediler, çünkü kapı açıldı ve Doktor girdi. Üstünde smokini vardı. Her zamankinden de şık görünüyordu. Kusursuz göğsünde Gormenghast'ın kendisine vermiş olduğu birkaç madalya vardı. Kızıl renkli Alt edilen Veba Ödülü ile Otuz Beşinci Kaburga Kemiği Nişanı dar, kar beyazı gömleğinde yan yana duruyordu ve geniş kurdelelerin ucunda sarkmaktaydı. Yakasında bir orkide vardı.

"Ah Alfred!" diye haykırdı Irma. "Nasıl görünüyorum? Nasıl görünüyorum?"

Doktor ona baktı ve elini sallayarak uşaklara odadan çıkmalarını emretti.

Bütün ikindiyi gizlenerek geçirmiş ve rüyasız bir uyku çektikten sonra kâbusların etkisinden epey kurtulmuştu. Kız kardeşinin önünde dururken bir papatya kadar canlıydı, o kadar pastoral olmasa da.

"Bak ne diyeceğim," dedi, başını yana eğip kız kardeşinin etrafında dolanarak. "Bak ne diyeceğim Irma. Böyle harika olmuşsun. Bir sanat eseri gibisin. Işık saçan her şey adına, muhteşemsin. Tanrım! Seni neredeyse tanıyamıyorum. Bir topuğunun üstünde dön tatlım! İşte! *Dikkat çekici* bir beden! Damarlarımızda aynı kanın aktığını düşündükçe! Bu utanç verici."

"Ne demek istiyorsun Alfred? Beni övdüğünü sanıyordum." (Sesinde alınganlık vardı.)

"Övüyorum, övüyorum da – ama söylesene seni böyle

değiştiren ne – ışık saçan, gözlüksüz gözlerin ve genel haylaz havan dışında – seni değiştiren ne – seni böyle... aha... aha... Hımm... Buldum – Of Tanrım... evet, kesinlikle evet, havalı olan her şey adına, ne aptalım – göğüslerin var, değil mi hayatım?”

“Alfred! Bunu kanıtlamak sana düşmez.”

“Tanrı korusun, canım.”

“Ama eğer *gerçekten* bilmek istiyorsan...”

“Hayır, hayır, Irma, hayır hayır! Bu konuda kararı sana bırakmaktan mutluyum.”

“Demek beni dinlemeyeceksin...” (Irma neredeyse ağlayacaktı.)

“Oh, tabii ki dinleyeceğim. Her şeyi anlat bana.”

“Alfred, tatlım, görünüşümü beğendin. Beğendiğini söyledin.”

“Hâlâ da beğeniyorum. Çok beğeniyorum. Sadece şey, seni uzun süredir tanıyorum ve...”

“Bana *söylenmesine* göre,” diye sözünü kesti Irma nefes nefese, “göğüsler... şey...”

“...büyük gösterilebilir mi?” diye sordu, ayak parmaklarının ucunda durmakta olan kardeşi?

“Kesinlikle! Kesinlikle!” diye haykırdı kız kardeşi. “Ben de kendime göğüs *yaptım* Alfred. Sıcak bir su torbasından. Epey pahalı bir torba. Bunu taşımak bana gurur veriyor Alfred.”

Uzun ve ölümcül bir sessizlik oldu. Prunesquallor sonunda biraz kendine gelince gözlerini açtı.

“Ne zaman gelecekler hayatım?”

“Sen de biliyorsun. Dokuzda. Aşçıyı çağıralım mı?”

“Neden?”

“Son talimatları vermek için tabii ki.”

“Ne, yine mi?”

“Hiçbir son yeterli değildir hayatım.”

“İrma,” dedi Doktor, “sanırım farkında olmadan büyük bir gerçeği dile getirdin. Bu arada, fısıkiye çalışıyor mu?”

“Tatlım!” dedi İrma, erkek kardeşinin kolunu çimdikleyerek. “Şırıl şırıl akıyor.” Onu çimdikledi.

Doktor tepeden tırnağa kıpkırmızı kesildiğini hissetti. Allıklar Kızılderililer gibi, pusudan pusuya geçerek her yana sıçırıyordu.

“Ve şimdi, Alfred, saat neredeyse dokuz olduğuna göre, sana bir sürpriz yapacağım. *Daha* hiçbir şey görmedin. Bu lüks elbise. Kulaklarımdaki mücevherler, beyaz boynumu çevreleyen bu parlak taşlar...” (Erkek kardeşi yüzünü buruşturdu) “...ve özenle yapılmış gümüş saçlarım, bütün bunlar sadece dekordan ibaret Alfred, sadece dekordan ibaret. Beklemeye dayanabilir misin Alfred, yoksa söyleyeyim mi? Yoksa daha da iyisi... Ah evet! Evet, daha da iyisi hayatım, sana *ŞİMDİ* göstereceğim.”

Ve gitti. Doktor onun bu kadar hızlı hareket edebileceğini yeni öğreniyordu. “Kâbus mavisı” bir dalgalanmayla ortadan kayboluvermişti, ardında hafif badem yağı kokusu bırakarak.

“Yaşlanıyor muyum acaba?” diye düşündü Doktor. Elini alnına koyup gözlerini kapadı. Onları açtığında İrma tekrar karşısındaydı. Ama ulu Tanrım! Ne yapmıştı böyle?

Karşısında duran şey sadece tuhaf bir şekilde süslenip püslenmiş olan kız kardeşinin görüntüsü değildi. Onun mizacına ve tavırlarına başışiklik kazanalı epey oluyordu. Ama bu başka bir şeydi. Onu neredeyse çekilmez, kibirli, sinirli, sıkıntılı, tuhaf, telaşlı ve huysuz bir kız kurusundan bir *sergiye* dönüştürmüştü. Zihninin kaba iç içleyişi şimdi yüzünü örtmekte kullandığı uzun, çiçek desenli peçe aracılığıyla cırlıçıplak gözler önüne serilmişti. O siyah ağ örmenin üstünde sadece gözleri görölüyordu. Çok küçüktüler ve pek etkileyici sayılmazlardı. Erkek kardeşine işin özünü

göstermek için gözlerini sağa sola çevirdi. Burnu örtülüydü ve bu kendi içinde harikaydı. Ama altta yatan düşüncenin açıklığını, korkunç açıklığını kesinlikle telafi etmiyordu.

Prunesquallor o akşam ikinci kez kızardı. Hayatında hiç bu kadar bariz ve gülünç bir avcı görmemişti. Evet, Irma'nın yanlış zamanda yanlış şeyleri söyleyeceği zaten kesindi, ama niyetini böylesine açıkça belli etmesine izin verilmemeliydi.

Ama konuştuğunda söylediği sadece şu oldu: "Aha! Hımın. Ne kadar yeteneklisin. Irma! Gerçekten çok yeteneklisin. Başka kimin aklına gelirdi ki?"

"Oh Alfred, bayılacağımı biliyordum..." Gözlerini tekrar devirdi, ama çapkınlık çabaları içler acısıydı.

"Şimdi, sana bakarken ve hayran kalırken *şunu* düşünüyorum," dedi erkek kardeşi tiz bir sesle, parmağıyla alnına vurarak. "Hımın...hımın...hımın, *neydi*... sanırım senin dergilerin birinde okumuştum –ah evet, dilimin ucunda– buldum... yine unuttum... ne sinir bozucu... dur... dur... ah, az daha hatırlıyordum... zavallı yaşlı hafızamın olmasına takıldı takılacak... ah, neredeyse hatırlıyordum... *Hatırladım*, ah evet kesinlikle... ama, of Tanrım, hayır... bunu söylememeliyim... Sana *bunu* söyleyemem..."

"Neyi Alfred? Niye kaşlarını çatın? Beni böyle incelemen çok sinir bozucu, çok sinir bozucu dedim."

"Söylesem çok mutsuz olurdun hayatım. Seni derinden etkileyen bir şey."

"Derinden etkileyen mi? Nasıl yani?"

"Rastlantı eseri okuduğum kısa bir makale Irma. Şimdi hatırlıyorum. Peçelerle ve çağımızın kadınıyla ilgiliydi. Şimdi, *ben* şahsen bir erkek olarak gizemli ve kıskırtıcı şeylere hep ilgi duymuşumdur. Ve bu niteliklere sahip bir şey varsa o da bir kadının peçesidir. Ama, ulu Tanrım, o kadının, o tuhaf yaratığın ne yazdığını biliyor musun?"

"Ne yazmış?" dedi Irma.

“Söylüyorum: ‘Evet, nasıl ormanlarda yaşayan bazıları, sırf onlara bugünlerde iki ayak üstünde yürümenin âdet olduğu söylenmedi diye emeklemeye devam edeceklerse, bazı insanlar da peçe takmayı sürdürecektir. Yine de ben bu ayın yirmi ikisinden sonra, hâlâ peçe takan bir kadın görünce onun hangi toplumsal seviyeden olduğunu hemen anlayacağım. Sonuçta,’ diye devam ediyor yazar, ‘bazı şeyler “yapılır”, bazı şeylerse yapılmaz. Ayrıca aristokrat terzilere göre, peçeler asla icat bile edilmeyebilirdi.’ ”

“Ama ne saçma,” diye haykırdı Doktor. “Sanki kadınlar hep aynı şekilde davranmak zorunda olan zayıf yaratıklar-mış gibi.” Ve basit bir erkeğin bile bunun saçmalığını görebildiğini ima edercesine, tiz kahkahalar atmaya başladı.

“Bu ayın yirmi ikisi mi demiştin?” dedi Irma, birkaç saniye sustuktan sonra.

“Evet,” dedi erkek kardeşi.

“Ve bugün...”

“Ayın otuzu,” dedi erkek kardeşi, “ama herhalde, sen kesinlikle...”

“Alfred,” dedi Irma. “Sus lütfen. Anlayamadığın şeyler var. Bunlardan biri de kadınların aklı.” Ustaca bir hareketle peçeyi yüzünden çekip alıverdi ve burnu tüm sivriliğiyle ortaya çıktı.

“Benim için bir şey yapar mısın hayatım?”

“Nedir aşkım?”

“Benim için bir şey yapar mısın dedim hayatım?”

“Nedir Irma, aşkım?”

“Acaba benim için... ama yo, hayır, bunu kendim yapmalıyım... sarsılabilirsin... ama belki gözlerini kaparsan Alfred, o zaman ben...”

“Karanlık adına, neden bahsediyorsun?”

“Şu su torbasını yatak odasına götürüp sıcak suyla doldurabilir misin diyecektim. Buz gibi oldu Alfred. Soğuk al-

mak istemiyorum veya belki de bunu yapmana gerek yok. Çaydanlığı küçük çalışma odama getirirsen gerisini ben hallederim; getirir misin hayatım, getirir misin?”

“Irma,” dedi erkek kardeşi. “Bunu yapmayacağım. Senin için hoş ve nahos bir sürü şey yaptım ve yapmaya da devam edeceğim, ama ortalıkta kız kardeşimin göğüslerini doldurmak için su şişeleri arayarak gezinmeye niyetim yok. Çaydanlığı bile getirmeyeceğim. Hiç iffetin yok mu senin güzelim? Biliyorum, çok heyecanlısın, ne söylediğini bilmiyorsun. Ama şunu en başından açıkça belirtmeliyim ki, lastik göğüslerin konusunda sana yardım edemem. Soğuk alırsan ilaç veririm, ama o zamana kadar bu konuyu kapayalım artık! Kapayalım! Sihirli vakit yaklaşıyor! Gel bana! Gel bana, pars zambağım benim!”

“Bazen gözüme öyle küçük görünüyorsun ki Alfred,” dedi Irma. “Bu kadar *tutucu* olacağın kimin aklına gelirdi?”

“Ah hayır! Bana karşı bu kadar acımasız olma hayatım. Merhamet et. Sen böyle göz kamaştırıcıyken, beni hor görmene katlanmanın kolay olduğunu mu sanıyorsun?”

“Öyle miyim Alfred? Ah, öyle miyim? Öyle miyim?”

OTUZ DÖRT

Öğretmenlerin saat dokuzu birkaç dakika geçe Doktor’un evinin önündeki avluda toplanmaları ve Bellgrove’u beklemeleri kararlaştırılmıştı. Müdür Bellgrove, kendisinin önce gelip *onları* beklemesi önerisine kulak asmamıştı. Perch-Prism bu erkek ordusunun bir fesatlık düşünüyormuşçasına toplanıp beklemesinin çok daha gülünç olacağını savunmuştu. Oysa Bellgrove’un, yaşlı aslanın tek başına beklemesi, Müdür de olsa, o kadar komik olamazdı.

Bellgrove bu akşam her zamankinden de inatçıydı. Omzunun üstünden onlara ateş saçan gözlerle, sanki son gücüyle mücadele ediyormuşçasına bakmıştı. “Gelecekte...” demişti son söz olarak, “bir Gormenghast okul müdürünün gece vakti, Güney Avlusu’nda adamlarının gelmesini, onların keyfini beklediğinin söylenmesine izin vermem. Böylesine büyük bir sorumluluk taşıyan birinin kendisini bu kadar küçük düşürdüğünün söylenmesine izin vermem.”

Böylece dokuzu birkaç dakika geçe avlunun karanlığında devasa bir mürekkep lekesi belirdi. Sanki alacakaranlığın bir kısmı pelteleşmişti. Bir kemerin sütunlarının arasına gizlenmiş olan Bellgrove, adamlarını en az beş dakika bekletmeye karar vermişti. Ama sabırsızlığını yenemedi. Onlar toplandıktan üç dakika sonra heyecanına hâkim olamayıp loş avluya çıktı. Avlunun yarısını geçmiş ve mırıltılarını açıkça işitebilmeye başlamıştı ki, bir bulutun arkasındaki ay ortaya çıktı. Şimdi randevuya gelen herkesi aydınlatan soğuk ışıktaki, öğretmenlerin kırmızı cüppeleri şarap rengine parlıyordu. Bellgrove’unki ise farklıydı. *Onun* cüppesi en iyi kalite beyaz ipektendi. Arkasına iri bir “G” harfi işlenmişti. Bu görkemli, muazzam bir cüppeydi, ama ay ışığı altında insanı biraz irkiltiyordu. Öğretmenlerin birden fazlası üzerlerine doğru bir hayaletin geldiğini sanıp irkildi.

Öğretmenler ayinsel liderlik cüppesini unutmuştu. Deadyawn bunu hiç giymemişti. Öğretmenler arasında dar görüşlü olanlar Müdür’leriyle aralarındaki, o ihtiyara hem dekoratif hem de sosyal açıdan böylesine küçük bir avantaj veren bu kıyafet farkına sinir oldu. Hepsi de içten içe kırmızı cüppelerini dışarıda giymekten epey haz almıştı, her ne kadar bunları sadece Doktor ile kız kardeşi görececek olsa da (birbirlerini saymıyorlardı); oysa şimdi Bellgrove’un gök gürültüsü onların kızıl şimşeklerini bastırmıştı.

Bellgrove onların hoşnutsuzluğunu hissedebildi, bu hoş-

nutsuzluk kısa sürse de. Bu onu iyice heyecanlandırdı. Ay ışığında beyaz yelesini geriye atıp kar beyazı cüppesini geniş, heykelsi bir savuruşla gövdesine doladı.

“Baylar,” dedi. “Lütfen susun. Teşekkürler.”

Başını öne eğdi. Böylece gözü gölgelerle kaplandığından, emirlerine uyulduğunu görmenin hazzıyla rahatça gülümseyebildi. Başını tekrar kaldırdığında, eskisi gibi ciddi ve soyluydu.

“Burada toplanan herkes burada mı?”

Kızıl cüppeler loşluğundan “Ne demek istiyorsun?” diyen kaba bir ses yükseldi. Mulefire’in sesinin hemen ardından Cutflower’ın kesik, tiz kahkahaları patladı. “Ah evet! Evet! Bu ne olgunluk! Evet! ‘Burada toplanan herkes burada mı?’ Ha ha!.. Ne şakacı bir ihtiyar. Tanrım ciğerlerime yardım et!”

“Kesinlikle! Kesinlikle!” diyen çatlak bir ses yükseldi. “Herhalde sormak istediği şeydu.” (konuşan Shrivell’di) “Buradaki herkes gerçekten burada mı, yoksa sadece aslında burada olmayıp da olduğunu sananlar mı burada? Görüyorsunuz ya, sentaksı kavradıktan sonra gerisi çok kolay.”

Müdür yakınında bir yerlerde birinin sessizce kahkahalar attığını, korkunç bir şekilde kıvrandığını hissediyordu. Sonra sanki bir kuyudan çekilen bir kova dolusu su içiliyormuş gibi, derin bir nefes alma sesi geldi. Ardından Opus Fluke kalın bir sesle “Zavallı yaşlı Bellgrove,” dedi. “Zavallı yaşlı kahrolası Bellgrove!” dedi. Sonra tekrar alaycı ve aptalca kahkahalar başladı.

Bellgrove bunları çekecek halde değildi. Yaşlı yüzü kıpkırmızı kesilmişti ve bacakları titriyordu. Fluke’un sesi çok yakınından gelmişti. Sol omzunun hemen arkasından. Bellgrove geriye bir adım attı ve sonra birden beyaz cüppesini savurarak dönüp uzun kolunu salladı. İçini bir zafer duygusu kapladı, ama bu bir an sonra büyük bir şaşkınlığa dö-

nüştü. Yumruk yaptığı yaşlı eli bir insan çenesine çarpmıştı. Birden vahşice ve acı bir efendilik hissine kapıldı. Aynı anda yetmiş küsur senedir kendisini küçümsemiş olduğunu ve farkında olmadan aslında bir “eylem adamı” olduğunu keşfettiğini düşünmüştü. Ama neşesi kısa sürdü, çünkü ayaklarının dibinde inleyen kişi Opus Fluke değildi. Dışlanan ve hazımsızlık çeken Flannelcat’ti. Kadrosundaki ona saygı besleyen tek adamdı.

Ama Bellgrove’un bu ani eylemi herkesi kendine getirdi.

“Flannelcat!” dedi. “Bu onlara bir uyarı olsun. Ayağa kalk dostum. Soyluca davrandın. Soyluca.” Tam o sırada havada bir şey vınlıyarak uçtu ve öğretmenlerden birinin bileğine çarptı. Adam acıyla feryat edince Flannelcat bir anda unutuldu. Öğretmenin ayakları dibinde küçük, yuvarlak bir taş bulundu. Bütün başlar bir anda loş avluya çevrildi, ama orada kimse yoktu.

Kuzey duvarlarının birinin tepesinde, ki buradaki pencereler anahtar deliği boyutunda görülmekteydi, Steerpik pencere pervazlarından birine oturmuş, ayaklarını sarkıtıyordu. Epey aşağısından gelen feryadı duyunca kaşlarını kaldırdı ve gözlerini kapatıp sapanını saygıyla öptü.

“Bu her ne idiye ya da hangi cehennemden geldiyse, en azından bize geç kaldığımızı hatırlatıyor dostum,” dedi Shrivell.

“Haklısın,” diye mırıldandı Shred. Genellikle arkadaşının sözlerini desteklerdi. “Haklısın.”

“Bellgrove,” dedi Perch-Prism. “Kafanı çalıştır eski dostum. Haydi gidelim. Prune’ların evinde tüm ışıkların yandığını görüyorum. Tanrım, ne biçim bir topluluğuz!” Küçük domuzcuk gözlerini meslektaşlarının yüzlerinde gezdirdi. “Ama işte orada. İşte orada.”

“Sen de pek iç açıcı sayılmazsın,” dedi biri.

“İçeri giriyoruz! İçeri giriyoruz!” diye haykırdı Cutflo-

wer. “Çok neşeli olmalıyız! Çok neşeli olmalıyız! Şimdi hepimiz çok neşeli olmalıyız!”

Perch-Prism Bellgrove’un omzunun dibinde belirdi. “Eski dostum,” dedi. “İrma hakkında söylediklerimi unutmadin, değil mi? Senin için zor olabilir. Yeni haberler de aldım. Senin için çıldırıyormuş ihtiyar. Çıldırıyormuş. Hareketlerine dikkat et şef. Çok dikkat et.”

“Hareketlerime dikkat edeceğim Perch-Prism, merak etme,” dedi Bellgrove, meslektaşlarının hiç anlam veremediği bir ifadeyle yan yan bakarak.

Spiregrain, Throd ve Splint el ele duruyordu. Ruhani hocaları ölmüştü. Bundan çok mutluydular. Birbirlerine göz kırpmıyor, kaburgalarını dürtüklüyor, karanlıkta birbirlerinin ellerini tutuyorlardı.

Hep birden Prunesquallor’ların kapısına doğru yürümeye başladılar. Bu kapının ardında bahçe denebilecek bir şey yoktu. Sadece bahçıvan tarafından tırmıklanmış olan, koyu kırmızı çalılıklarla kaplı bir alan vardı. Tırmığının paralel izleri ay ışığında rahatça seçilebiliyordu. Bahçıvanın onca emeği boşa gitti, çünkü birkaç dakika sonra o özenle çizilmiş çizgilerden eser kalmamıştı. O kırmızı alanda, ayaklarını sürüyerek ve vurarak yürüyen öğretmenlerin basmadığı tek bir santimetrekare kalmadı. Her türden ve boydan ayak izi birbirini kesiyordu. Bu izler öyle iç içe geçmişti ki sanki öğretmenlerden bazılarının ayakları kol boyundaydı; bazılarıysa bir maymuna bile dar gelecek ayakkabılar giymektedir.

O şişe ağzına benzeyen bahçe kapısından ve şarap rengi alandan geçtikten sonra (Bellgrove önlerinde bir şerel bayrağı gibiydi) ön kapıya vardılar. Müdür döndü. Elleri havada, çan ipinin hizasındaydı. Aslansı başını kaldırdı ve tam adamlarına Irma Prunesquallor’un konukları olarak terbiyeli davranacaklarını umduğunu, gerçi şimdiye kadar

bunu umabilmesine yol açacak hiçbir belirti göremediğini söyleyecekti ki, kıyafetiyle bir Noel bisküvisini andıran bir kâhya ön kapıyı yılların tecrübesinden kaynaklandığı belli bir hızla açıverdi. Kapı gerçekten çok hızlı açılmıştı, ama sessizlikte o kadar dramatikti, bu öyle derin bir sessizlikti ki, yüzü adamlarına dönük, elleri ise hâlâ havada çan ipini aramakta olan Bellgrove meslektaşlarının bu tuhaf davranışına anlam veremedi. İnsan ne kadar alçakgönüllü olsa da, bir konuşma yapmak istediğinde dinleyicilerinin susmasından hoşlanır. Bulunduğu yöne bakan her yüzde yoğun bir ilgi ifadesi görmek, ama ilginin kesinlikle *kendisiyle* ilgisiz olduğunu anlamak çok rahatsız ediciydi. Onlara ne olmuştu böyle? Niye gözleri böyle dalgındı veya *odaklanmışlarsa* niye ona değil de, çok ilginçmişçesine arkasındaki yüksek yeşil kapının desenlerine bakıyorlardı. Ve niye Throd sanki onun *içinden* arkasını görmek istercesine parmak uçlarında yükselmişti?

Bellgrove dönmek üzereydi; arkasında görecektir bir şey olduğuna inandığından değil, boş yollarda yürüyen insanların yalnız olduklarından emin olmak için dönüp dönüp arkalarına bakmalarına yol açan o hisse kapıldığından. Ama kendi iradesiyle dönmeden sol kürek kemiğine iki sert, ama saygılı parmak eklemi darbesi indi ve dokunan bir hayaletmişçesine sıçrayıp dönünce bir Noel bisküvisini andıran, uzun boylu o kâhya ile yüz yüze geldi.

“Omzunuza vurduğum için beni bağışlayacağınıza emimim efendim,” dedi holdeki parıldayan figür. “Ama sabırsızlıkla bekleniyorsunuz efendim. İzninizle bunda şaşılacak bir şey olmadığını ekleyebilirim.”

“Madem ısrar ediyorsun,” dedi Bellgrove. “Öyle olsun.”

Bu söylediğinin hiçbir anlamı yoktu, ama aklına başka bir şey gelmemişti.

“Ve şimdi efendim,” diye devam etti kâhya. Sesini yük-

seltince yüzünde farklı bir ifade belirmişti. “Lütfen beni takip edin. Sizi madama götüreceğim.”

Yana çekildi ve karanlığa seslendi.

“Baylar, ilerleyin lütfen!” dedi ve topuğunun üstünde zarıfçe dönüp Bellgrove’un önünde yürümeye başladı. Holü geçip bir dizi kısa koridordan aşağı indi ve sonunda bir merdivenin dibinde, daha geniş bir alanın önünde takipçileriyle birlikte durdu.

“Eminim ki,” dedi kâhya, konuşurken saygıyla eğilerek –Bellgrove’a göre adam çok konuşuyordu– “eminim ki geleneksel usulü biliyorsunuzdur efendim.”

“Elbette dostum. Elbette,” dedi Bellgrove. “Nedir?”

“Ah efendim!” dedi kâhya. “Çok şakacısınız.” Kıkırdamaya başladı. Bisküvinin tepesinden çirkin bir ses geliyordu.

“Pek çok ‘usul’ vardır dostum. Hangisini kast ediyorsun?”

“Konukların gelişinin ilan edilme sırasına ilişkin usulden bahsediyorum efendim. Salona sırayla girerken isimleri yüksek sesle söyleniyor. Son derece basit bir iş efendim.”

“Bu sıra, yaşa göre belirlenmez mi sevgili dostum?”

“Kesinlikle efendim. Tek bir istisna dışında. Müdür’ün, yani sizin, en arkada olması âdettendir.”

“*En arkada mı?*”

“Evet efendim. Sürüsünü arkadan takip ederek güden bir çoban misali olsa gerek efendim.”

Kısa bir sessizlik oldu. Bellgrove bu esnada ev sahibesiyle en son konuşan adam olursa, onunla sohbe başlayabilecek ilk insan olacağını da anlamaya başlıyordu.

“Pekâlâ,” dedi. “Geleneklere karşı gelinmez tabii. Günlünç de olsa, söylediğiniz gibi en arkaya geçeceğim. Bu arada geç kalmaya başladık. Adamları yaş sırasına dizmeye vakit yok. Hiçbiri genç değil. Gelin beyler, gelin. Cutflower,

kapı açılmadan önce saçını taramayı kesersen, adamlarından sorumlu biri olarak memnun olurum. Teşekkürler.”

Tam o sırada merdivenin karşısındaki kapı açıldı ve tıkış tıkış duran öğretmenlerin bir kısmının üstüne dikkörtgen şeklinde uzun, altın rengi bir ışık düştü. Cüppeleri sanki alev aldı. Yüzleri hayaletlerinki gibi parladı. Birkaç dakika boyunca kamaşan gözlerinin eski haline dönmesini beledikten sonra neredeyse aynı anda dönüp kapının etrafındaki gölgelere üşüştiler. Işık saçan açık kapının kenarında iri bir surat belirip onlara baktı.

“Adınız?” diye fısıldadı boğuk bir sesle. Bir el kapının kenarından yavaşça uzandı ve en yakınındaki adamı şarap rengi keten cüppesinden tutarak ışığa çekti.

“Adınız?” diye fısıldadı tekrar.

“Adım Cutflower!” diye tısladı adam. “Ama çek şu iri kesek parçasını yakamdan sersem herif.” Kolay kolay sinirlenmeyen ve öfke nöbetleri kısa süren Cutflower cüppesinin tutulmasına ve buruşturulmasına gerçekten kızmıştı. “Bırak dedim!” diye tekrarladı sert bir sesle. “Seni kamçılatacağım hayvan herif!”

Kaba uşak eğilip dudaklarını Cutflower’ın kulağına götürdü. “Seni... öldüreceğim...” diye fısıldadı. Ama bunu öyle dalgın bir tavırla söylemişti ki Cutflower irkildi. Sanki herif ona gizli bir bilgi vermişti, dikkat çekmeden (bir casus gibi), sır olarak. Cutflower kendine gelmeden öne itildi ve birden kendini uzun odada buldu. İçerideki sağ taraftaki duvara dizilmiş uşaklar ve epey ilerisinde, pek çok mumun ışığının aydınlığında dimdik ve hiç kımıldamadan oturan ev sahibi ve sahibesi dışında kimse yoktu.

Bellgrove adamlarının içeri hangi sırayla gireceğini önceden belirlemiş olsa bile, aklına önce Cutflower’ın girmesi gibi parlak bir fikrin geleceği şüpheliydi. Cutflower fiziksel olarak hiç de çekici değildi.

Ama *kader* o arayan elin tutabileceği mesafede, bütün o cüppeler içinde Cutflower'inkinin bulunmasını sağlamıştı. Ve Cutflower, havai ve budala Cutflower, gri ve yeşil haçlarla bezeli halının üstünde sekerek, kıvırtarak ilerlerken, kötü bir başlangıç yapmış olmasına karşın, o soğuk ve beklentili havayı diğer hiçbir öğretmenin sahip olmadığı bir edayla soluyordu, bir sıcaklık ya da bir tür neşe saçıyordu, ama *insansı* bir neşe değil; daha çok camsı, parıldayan, ışıldayan bir nitelik.

Sanki Cutflower yaşıyor olmaktan öyle mutluydu ki, ilk kez yaşıyor gibiydi. Her an canlı, renkli bir şeydi; havadaki titreşim ya da çatlak seslerdi. Cutflower etraftayken, köşenin arkasında ölüm, doğum, aşk, sanat ve acı gibi kaba canavarların pusuda beklediğini kim hayal edebilirdi? Bu düşünülemez kadar utanç vericiydi. Cutflower onların varlığından haberdarsa bile bunu gizliyordu. O derin, ölümsü sularda kanosunu bir oraya, bir buraya yüzdürüyor, deniz suyunda ölümün kara balinasının ya da şehvetin kıızıl mürekkep balığının gövdesi belirdiğinde hemen yolunu değiştiriyordu.

Ev sahipleriyle arasındaki mesafenin daha üçte birini kat etmişti ve ismini tüm odaya haykıran gür sesin yankısı henüz dinmemişti; yine de Cutflower (kıvırtarak yürümesiyle, şıklığıyla, kimse kimseyi öldürmediği sürece eğlenmeye ve eğlendirmeye öylesine hazır olan neşeli ve uysal yüzüyle) Prunesquallor'ların hoşuna gitmiş, aradaki buzları kırmıştı. Ahmaklığında, şımarıklığında bir çekicilik vardı. Ayakkabılarının burunları ayna gibi parlıyordu. Ayaklarını tap-tap-tap-tap diye vurarak yürümesi son derece kendine özgüydü.

Boyunlarını uzatmış onu izlemekte olan öğretmenler biraz daha rahat soluk almaya başladı. Artık o uzun halı üstündeki yolculuğu kesinlikle Cutflower'ın edasıyla ta-

mamlayamayacaklarını biliyorlardı, ama Cutflower attığı her adımda, başını her eğişinde onlara yaşamın anlamının mutluluk olduğunu anımsatıyordu.

Ah, öyle çekiciydi ki! Öyle safça çekiciydi ki! Hedefine ulaşmasına bir iki metre kala dans ederek koşmaya başlar-ken, iki elini öne uzatıp, Irma'nın uzattığı beyaz, gevşek parmakları tutarken.

"O, la la!" diye haykırdı. Sesi salonun ta diğer ucuna ulaştı. "Bu, sevgili Bayan Prunesquallor, bu *kesinlikle*..." Ve Doktor'a döndü. "Değil mi?" diye ekledi, uzanan eli sıkıp, omuzlarını kaldırıp başını mutlu mutlu sallarken.

"Vallahi, umarım öyle *olur* ~~ı~~lostum," diye haykırdı Prunesquallor. "Seni görmek ne güzel! Bu arada Cutflower, kalbime hayat verdin... Dirilen her şey adına, sana onun derinliklerinden teşekkür ederim. Bu akşam sakın ortadan kaybolayım deme, olur mu?"

Irma erkek kardeşine yaslandı ve dudaklarını cansız, geniş ve hesaplı bir gülümsemeyle araladı.

Bu gülümsemeyle ifade etmeye çalıştığı pek çok şey vardı. Mesela erkek kardeşinin duygularını tamamen paylaştığını anlatmak istiyordu. Aynı zamanda son derece *femme fatale* bir kadın olsa da, aslında içinde gözleri faltaşı gibi açık ve korkunç bir şekilde savunmasız bir kızın yattığını ima etmeye çalışıyordu. Ama akşam henüz yeni başlıyordu ve istediği gibi gülümseymeden önce daha pek çok hata yapacağını biliyordu.

Hâlâ Doktor'a bakmakta olan Cutflower, Irma'nın iltifatını fark etmeyecek kadar şanslıydı. Tam bir şey söyleyecekti ki o gür, bayağı ses odanın diğer ucundan anırdı: "Mulefire Hoca". Cutflower başını neşeyle o tarafa çevirdi ve uzak bir ufkü tanıyan bir gözcü gibi, elini gözlerine siper etti. Birden sevinçle gülümseyip zarif bedenini döndüre döndüre yan masalara doğru gitti. Burada dirseklerini epey

yukarı kaldırıp on parmağını birbirine kenetlerken şarapları ve iştah kabartıcı yiyecekleri inceledi. Dalgın bir şekilde, ayakkabılarının kenarlarına basarak ileri geri sallandı.

Uzun, sakar, sinir bozucu adımlar atan Mulefire ondan ne kadar farklıydı! Aslında o akşam cüppeleri dışında hiçbir ortak yön taşımayan, peş peşe gelen adamların hepsi birbirinden ne kadar apayrıydı.

Kayıp bir ruha benzeyen Flannelcat bir kilometre yürüdüğünü sandı. Ağır, pasaklı, düzensiz Fluke güçlülüğüne ve ekmek somununu andıran öne fırlamış çenesine karşın sanki her an halının üstünde kıvrılıp uyuyuv erecek gibiydi. Domuz suratı mumların ışığında bembeyaz parlayan Perch-Prism korkunç bir dikkatle, çabuk ve kendinden emin, kısa ve agresif adımlar atarken siyah, boncuk gibi gözlerini sağa sola çevirip duruyordu.

Türlü türlü şekillerle, türlü türlü yürüyüşlerle, yüksek sesle anırlan isimlerinin eşliğinde teker teker salona girdiler. Sonunda Bellgrove yarı-karanlıkta tek başına kaldı.

Irma, öğretmen konukları halının üstünden kendisine doğru art arda gelirken, az sonra üstlerinde kullanacağı cazibesine karşı her birinin ne kadar dayanıklı olacağını düşünmüştü. Bazılarını etkilemek olanaksızdı tabii, ama onları elerken bile “elmas gibi sert”, “altın kalpli”, “durgun sular” gibi ibareleri olumlu yönde düşünmeye başladı.

Odanın iki yanı kendini gösterip yana çekilenlerle dolmuştu. Sayıları arttıkça konuşmaları epey gürültülü olmaya başladı. Erkek kardeşinin yanında kaskatı duran ve kabul etmiş olduğu konukların artı ve eksikleri üzerine düşünen Irma, oldukça iyimser bir düşünceye dalmışken erkek kardeşinin sesiyle irkildi.

“Peki ya kız kardeşim Irma nasıl acaba? Tatlı kalp çarpıntım ne yapıyor? Kumru gibi mi ötüyor? Et görmekten bıktı mı bıkmadı mı? Büyük mızraklar adına, Irma! Ne ka-

dar kararlı, ne kadar savaşı bir görünüşün var! Biraz gevşe. İçin eriyip aksın. Süt ve balı düşün. Denizanalarını düşün.”

“Sus,” diye tısladı Irma ağzının kenarından. O sırada karışık bir gülümseme üstünde çalışmaktaydı. Bu o zamana kadar icat etmeye cesaret ettiklerinin en cüretkârıydı. Bütün yüz kasları gerilmişti. Hepsinin hangi yönde kasılacağını bildiği söylenemezdi, ama ortak şevkleri takdire şayandı. Sanki daha önceki tüm kasılmaları sadece provalardı. Beyaz bir şey yaklaşıyordu.

Bu “beyaz şey” ağır hareket ediyordu. Ama kırk yıldan fazladır ilk kez böylesine kararlıydı. Bellgrove Prunesquallor’ların merdiveninin en alt basamağına oturmuş beklerken kendi kendine vardığı şu sonuçları, dudaklarını düşüncelerinin hızına uygun şekilde yavaşça kımıldatarak tekrarlamıştı.

Entelektüel açıdan, kadınsı içgüdülerini ifade edememekten dolayı gelişimi sekteye uğramış olan Irma Prunesquallor’un hayatını *ona*, Bellgrove’a adamakla tatmin olabileceği sonucuna varmıştı. Gelecek yıllarda ikisi de, Bellgrove’un gerçek bir erkeğin dirayetiyle Irma’yı durgunluktan kurtardığı ve onunla evlenmek suretiyle Irma’nın hayatına sadece evli kadınların bilebileceği bir dengeyi kattığı güne şükredeceklerdi. Bellgrove yaşlıydı, ama Irma’nın onunla evlenmeye can atması için yüzlerce mantıklı sebep vardı. Ama bu güzel ve kibirli, safkan bir at gibi hisli ve kraliçe gibi giyinmiş kadına ilişkin bütün bu savların ne değeri vardı, eğer aynı zamanda birbirlerini sevmiyorlarsa? Bellgrove bir saat önce avluyu geçerken bu noktanın canını sıkıldığını anımsadı. Ama şimdi yaşlı dizlerini titreten yürüttüğü mantığın doğruluğu değildi, daha fazlasıydı. Çünkü bu mesele akıllıca ve gerçekleştirilebilir bir projeden bambaşka bir şeye dönüşmüştü. Fikirlerinin üstü birden yıldızlarla kaplanmıştı. Önceden kesin olan şey şimdi muazzam, düş-

sel, saydamdı; çünkü onu görmüştü. Bu gece onu bekleyen sadece Doktor'un kız kardeşi değil bir Havva kızıydı, canlı bir odaktı, bir evrendi, kadın denen o yüce soyut kavramın atan nabızıydı. Adı Irma'ydı? Adı Irma'ydı. Ama Irma adı belirli bir sırada dizilmiş dört küçük saçma sapan harften başka neydi ki? Sembollerin canı cehenneme, diye haykırdı Bellgrove kendi kendine. Tanrı aşkına, o orada ve tepeden tırnağa eşsiz!

Evet, onu sadece uzaktan görmüştü ve bu uzaklığın Bellgrove'un hayal gücünü çalıştırmış olması mümkündü. Gözleri eskisi kadar güçlü değildi şüphesiz, ayrıca anımsadığı kadarıyla yıllardır bir kadın görmemiş olması da, Irma'yı ilk bakışta son derece cazip bulmasına yol açıyordu.

Ama Throd ile Spiregrain'in gövdeleri arasından parlayan dar bir ışık huzmesinden bakarak genel bir izlenim edinmişti.

Onun ne kadar gururlu olduğunu görmüştü. Bir asker gibi dimdikti, ama aynı zamanda da tam bir dişiydi! Akşamları yanında görmek isteyeceği kişi buydu işte. Görkemli biri. Irma'nın yanında dimdik oturduğunu, soylu yüzünde hafif kıpırdanmalar olduğunu, kar beyazı elleriyle onun (Bellgrove'un) çoraplarını onardığını; kendisinin düşüncele dalmışken arada bir bütün bunların gerçek olup olmadığını, o çikolata rengi sedirde oturanın gerçekten *karısı*, onun karısı olup olmadığını anlamak için Irma'ya baktığını canlandırıyor.

Sonra birden kendini tek başına buldu. Kapıdaki iri surat ona bakıyordu. "Adınız?" diye fısıldadı boğuk bir sesle, çünkü sesi neredeyse tamamen kısılmıştı.

"Ben Müdür'üm salak," dedi Bellgrove öfkeyle. Sersemlele uğraşacak halde değildi. İçinde bir his vardı. Bunun aşk olup olmadığını hemen öğrenmeliydi. Sabırsızlanıyordu. O herifi çekecek hali yoktu.

İri suratlı yaratık Bellgrove'un ilan edilecek son adam olduğunu görünce derin bir nefes aldı ve bu işi bir an önce bitirip kurtulmak için (çünkü bir nalbantın karısıyla olan randevusuna bir saat geç kalmıştı) boğazındaki tüm gücü toplayıp haykırdı, ama sesi ilk heceden sonra kısıldı ve ikinci hece olan “dür” niyetine çıkarılan o boğuk sesi sadece Bellgrove duydu.

Ama bu kısaltmada oldukça hoş, etkileyici bir şeyler vardı. Evet, pek resmi değildi, ama daha dikkat çekiciydi.

“Mü!”

Bu tek hecenin kısa çekiç darbesi odada bir meydan okuma gibi yankılandı.

İrma'nın kulak zarlarına baget gibi vurdu. Odanın içinde ilk adımlarını atarken öne eğilen Bellgrove ev sahibesinin kalçaları üstünde doğrulduğu, başını geriye attığı ve sonra bir heykel gibi donup kaldığı izlenimine kapıldı.

Deli gibi çarpan kalbi İrma'yı görünce teklemişti. İrma'nın tüm dikkati üstündeydi. Buna şüphe yoktu. Sadece onun değil, oradaki herkesin dikkati üstündeydi. Bellgrove ortalığa ölümcül bir sessizlik çöktüğünü fark etti. Halı yumuşak da olsa, gri-yeşil haçların üstüne art arda basan ayaklarının sesleri duyuluyordu.

Gormenhas'tlı afacanların taklit etmeye bayıldığı müt-hiş bir ağırbaşlılıkla yürürken bir anlığına adamlarına baktı. Yan masaların önünde üç sıra halinde, şarap kırmızısı bir ordu gibi duruyorlardı. Masalar tamamen gözden kaybolmuştu. Evet, Perch-Prism'i görebiliyordu. Bir atinkini andıran ağzını yarıya kadar açmış, öyle ahmakça sırıtıyordu ki Bellgrove bir anlığına afalladı ve o anki çıkarlarına uygun şekilde kendini toplamakta zorlandı. Demek “avcı” İrma'dan kaçmak için neler söyleyeceğini merakla bekliyorlardı, öyle mi? Demek ev sahibeleri ile Müdür'lerinin bütün geceyi saklambaç oynayarak geçirmelerini görmek istiyor-

lardı? Aşağılık köpekler! Kavgacı bir tanrının ışığında o köpeklerle günlerini gösterecekti! Günlerini gösterecekti. Ve onları şaşırtacaktı da.

Artık halının yarısını kat etmişti. Halının bundan sonraki otuz metrelik kısmının yeşili diğer yarısınınkinden daha parlaktı.

Bozuk gözleriyle bakmakta olan Irma onu zar zor seçebiliyordu. Kuğu beyazı cübbesinin bulanık kenarları netleştikçe ve aslansı başının yüz hatları belirginleştikçe, onun tanrısallığı karşısında hayrete düştü. Öyle çok yarım adamı kabul etmişti ki yorulmuştu, ama sayılarının çokluğundan değil, saygı duyabileceği tarzda bir erkeği beklemekten. Neşelilerle, vurdumduymazlarla, zekilerle ve aptallarla tanışmıştı. Bütün *erkeklerle* tanıştığını sanmıştı. Ama birkaçını daha sonra yeniden ele almak üzere aklının bir kenarında tutsa da, büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. Hepsinde de o sinir bozucu bekârlık özelliği vardı: Sönük bir tür kendine yeterlik, bir erkekte korkunç kötü duran bir şey. Böyle bir erkeğin bir kadın tarafından onarılmadıkça işe yaramayacak değersiz bir paçavra olduğunu her kadın bilir.

Ama bu kez durum farklıydı. Evet, yaşlı biriydi, ama soyluydu da. Irma ağzını oynattı. Artık epey alıştırma yapmış olduğundan Bellgrove'a sergilediği gülümseme büyük ölçüde istediği gibi oldu. Her şeyden öte sevimliydi, insana feleğini şaşırtacak kadar sevimliydi. Güzel bir yüzün sevimli olması normaldir. Hatta çok sevimli de olabilir. Ama bu, Irma'nın yüz hatlarına kazandırabildiği sevimliliğe kıyasla sönük, olumsuz bir şey gibi kalır. Bu sevimlilik uyumsuz bir arka planın önündeki herhangi bir sembolün uyandırdığı şaşkınlığa yol açıyordu. Irma'nın bozuk ve istekli gözleri, Irma'nın sipsivri burnu, Irma'nın uzun pudralı yüzü; bütün bunlar o uyumsuz arka plandı ve o gülümseme kendisini bunu üstüne ustaca konduruyordu. Irma bu gülümsemeyle

bir balıkçının oltasının ucundaki balıkla oynaması gibi bir iki saniye oyalandıktan sonra onu dondurdu.

Bedeni aynı anda hem heykelsi hem de yılansı bir karanlığa bürünmüştü. Sıcak su torbası tarafından irileştirilmiş olan göğsü kalçasının öyle soluna dönmüştü ki hiçbir destek almıyor gibi görünüyordu. Kar beyazı ellerini boynunda birleştirmişti. Burada mücevherleri parılıyordu.

Bellgrove neredeyse onun üstüne atlıyordu. “Bu,” dedi kendi kendine, derin bir nefes alıp, “bir erkeğin hayatında yigitliğinin sınıandığı anlardan biri.”

Önünde uzanan yıllar şimdiki her hareketine bağlıydı. Adamları onunla el sıkışmışlardı; sanki bir kadın sadece farklı bir erkek türüymüş gibi. Aptallar! Bu parlak yaratığın içinde Havva’nın tohumları vardı. Yarım milyon yılın ninnileri onun boğazında titreşiyordu. Saygıları, onurları, hayret etme yetileri yok muydu hiç? O, bir ihtiyar (ama yakışıklı bir ihtiyar), bu köpeklerle doğruyu gösterecekti. İşte Irma orada, karşısındaydı. Ananas parfümünün delirtici kadınsı kokusu başını döndürüyordu. Derin derin nefes aldı. Titredi ve sonra aslansı başını sallayıp görkemli yelesini gözlerinin üstünden arkaya attı, omuzlarını yukarı kaldırdı ve Irma’nın ellerini tutarken başını eğerek o süt beyazı, gevşek ellere uzanıp terli avuçlarına birer öpücük kondurdu. Elli yıldır ilk kez birini öpüyordu.

İçeride zamanın donduğunu, sessizliğin iyice buz kestiğini söylemek o son derece hassas gerilimi ifade etmekte yetersiz kalır. İçerideki atmosfer fiziksel bir duyum haline gelmişti. Nasıl ki bir şaheserin önünde insanın boğazı yanar da yutkunursa ve onu tarif edecek sözcükleri bulamazsa, doğaüstü ölçüde tuhaf bir olay gerçekleştiğinde ve bir insanın hareketleri aracılığıyla bir şaheser ortaya konduğunda, bunun kaynağı karşısında insanın tüm iradesi söner gider ve eylemin kalbi durur.

Bu böyle anlardan biriydi. Kızıl bir dikiti andıran Irma, damarlarını saran alevlere karşın yeni bir sayfanın çevrildiğini biliyordu. Kırkinci bölüm müydü başlayan? Yo hayır! Birinci bölümdü. Çünkü daha önceki hayatı sönük bir ön sözden ibaretti.

Böyle ne kadar durdular? Dünya güneşin etrafında kaç tur attı? Kuzey denizlerinin dev mavi balinaları göğese su fırtınası kırtmak üzere kaç kez su yüzüne çıktı? Kaç yaban atı kaç leoparın pençelerinde can verdi, iki kişiden oluşan o yüce birim heykel gibi hareketsiz dururken? Bunları sormak boşuna. Dünyadaki bütün saatler durdu ya da durmalıydı.

Ama o buz gibi sessizlik sonunda bozuldu. Masalardan birinin yanındaki bir öğretmen tiz bir çığlık attı. Bunun bir kahkaha mı, yoksa bir haykırış mı olduğu hiçbir zaman anlaşılamadı.

Doktor şarap kırmızısı cüppelere kaşlarını kaldırarak, dişlerini ışıltatarak baktı. Alnında birkaç ter damlası vardı. Çok fazla şeye katlanıyordu.

Irma o tiz kahkahayı bilinçli olarak fark etmemişti. Kendisini daldığı transtan neyin çıkardığını da bilmiyordu. Ama başını zarifçe Müdür'ün saygılarını sunan başındaki beyaz saç lülelerinin üstüne eğdiğini fark etti.

Evet. İçinde bir şey çılgınca kahkahalar atıyordu. Çıngırak sesini andıran kahkahalar.

Müdür'ün tepesinde asılı duran Irma'nın ne kadar zayıf olduğunu görememesi yazıktı, ama yine de öyleydi. Irma iki şekilde birden bürünemezdi, ama bir dakika, bu da nesiydi?

Ulu Tanrım! Bu yüce, nazik, azametli, muhteşem aslan ne yapıyordu? Dudaklarını Irma'nın parmaklarından ayırmadan gözlerini kaldırmış, onunkilere bakıyordu. Sanki onun en mahrem düşüncelerini okumuştı.

Irma gözlerini indirdi ve onun donuk, boncuk gibi gözleriyle kendisine bakmakta olduğunu gördü. Yukarı dikilmiş,

ve beyaz kaş yumaklarının altından bakan gözleri hapsedilmiş gibiydi.

Irma bu anın muazzam olduğunu biliyordu, gizli anlamalarıyla muazzamdı, geleceğiyle muazzamdı, ama bir kadın olarak elini çekmesi gerektiğini de biliyordu. Gevşek parmaklarında bir hareket kıpırtısı belirir belirmez Bellgrove başını kaldırdı, iri ellerini onunkilerden çekti ve tam o anda Irma'nın göğsü kaymaya başladı. Zaman, o sıcak su torbasını yerinde tutan karmaşık ip, çengelli iğne ve bant tertibatında bir zayıflık bulmayı başarmıştı.

Ama heyecandan tir tir titreyen Irma öyle yüce bir fiziksel ve zihinsel haldeydi ki, beyni kapasitesini zorlayıp onun hareketlerini önceden planlıyor, herhangi bir acil duruma girmek ya da ondan kurtulmak için yapması ya da söylemesi gereken şeyleri planlıyordu. Ve bu da Irma'nın beynindeki hücrelerin hep birden onun yardımına koştuğu anlardan biri oldu.

Göğsü düşüyordu. Sıcak su torbasını ön kollarıyla yerinde tutmak için ellerini kenetledi. Herkes ona bakıyordu. Başını kaldırıp salonun diğer ucundaki kapıya doğru hızla yürümeye başladı. Erkek kardeşine bakmamıştı bile. Müt-hiş bir özgüvenle yola çıkmıştı. Uzun tuvaletinin etekleri arkasında yeri süpürüyordu.

Göğsündeki torba buz gibi olmuştu. Ama bu soğukluk ona haz veriyordu. Niye böyle küçük şeylere aldıracaktı ki? Çok daha görkemli bir şeyin akıntısına kapılmış gidiyordu.

Ok yaydan çıkmıştı. Artık çırılçıplaktı. Gururluydu. Aş-kın oku mecazi olmasa onu herkes görsün diye havaya kaldırırdı. Bunu bedeninin hareketleriyle ve yüzünün kızarmasıyla belli ediyordu. Mermersi başı öyle kıpkırmızı olmuştu ki, antik bir uygarlığın kalıntılarında bulunan kızıl taşları andırıyordu.

Mücevherleri daha açık bir tona büründü. Kızarıklığını parlaltısı içlerinden geçiyordu.

Ama yüzündeki ifadenin kızarıklıkla ilgisi yoktu. Tuhaf bir şekilde açık, bu yüzden de korkutucu ölçüde sade bir ifadeydi bu.

Sözcüklere gerek yoktu. Yüzü “Ben artık ona aitim,” diyordu. “Beni uyandırdı; sadece bir kadın olan ben birden canlandırıldım. Gelecekte ne olursa olsun, bu aşkı bitiren taraf ben olmayacağım. Sadece burada tarih yazıldığının değil, görevimin de farkındayım, bu doruk anında bile. Bu yüzden kendime çekidüzen vermek üzere odadan çıkıyorum; toparlanmak ve salona Müdür’ün hayran olabileceği bir kadın olarak geri dönmek için, sırlıslıkla âşık, titreyen bir genç kız gibi değil, cinsiyetinin en yüksek duyarlılığına sahip bir kadın, sakın ve muhteşem bir kadın olarak!”

Irma kapıya ulaşır ulaşmaz dışarıdaki hole çıktı. O ipekler içindeki, hiç evlenmemiş kadın birkaç merdiveni koşarak çıkıp odasına girdi. Kapıyı çarparak kapattıktan sonra damarlarındaki vahşilikle, iri bir papağan gibi çılglık attı. Ardından yatağa doğru atıldı. Küçük, oymalı bir ayak taburesine takıldı ve halının üstüne kapaklandı.

Ne önemi vardı? O görmediği sürece komik ya da utanç verici neyin önemi vardı?

OTUZ BEŞ

Bazen duygular öyle yoğun olur ve zihin öyle mekanik işler ki, *gerçeğin* nerede bitip hayal gücünün imgelerinin nerede başladığı bilinmez hale gelir.

Irma odasında Bellgrove’un yanında olduğunu, sanki o gerçekten oradaymışçasına hayal edebiliyordu. Ama ardın-

daki duvar kâğıdını da görüyordu, bu yüzden Bellgrove'un gövdesinde duvar kâğıdındaki desenler vardı. Büyük bir öğretmen kalabalığı görebiliyordu. Binlerce öğretmen. Hepsi de şapka iğnesi boyundaydı. Yatağının üstünde sessizce duruyor, eğilmiş ona selam veriyorlardı. Ama Irma aynı zamanda yastık kılıfını değiştirmesi gerektiğini de görebiliyordu. Pencereden dışarı baktı. Gözleri iri iri açılmış ve dalgındı. Ay ışığı bir karaağacın tepesini aydınlatıyordu. Karaağaç birden görkemli yelesi Bay Bellgrove'a dönüştü. Birinin bozulmuş bahçesinin duvarından atlayıp koşarak bir gölge gibi muayenehanenin penceresinin altına gittiğini gördü. Bu bir hayal olmalıydı. Ama zihninin derinliklerinde bir ses "bu hareketi daha önce gördün; bu eğilip koşma hareketini daha önce gördün," diyordu ama Irma şu anda gerçek ile hayali ayırt edecek durumda değildi.

Bu yüzden altındaki bahçeden usulca geçen birini görünce, bunun gerçek, soluk alıp veren bir yaratık olduğunu anlayamadı. Steerpik'e'tı. Genç adam delirmiş Irma'nın altındaki odanın penceresini açtıktan sonra bir mum yakıp hiç vakit kaybetmeden aradığı maddeyi bulmuştu. Küçük alev hareket ettikçe, raflardaki şişeler mavi, kırmızı ve parlak yeşil ışıklar saçıyordu. Birkaç dakika sonra birkaç yüksük dolusu sümüksü sıvıyı yanındaki cep şişesine boşaltmış ve Doktor'un şişesini raftaki yerine geri koymuştu. Kendi şişesinin ağzın mantarla tıkadı. Bir an sonra pencereden yarı çıkmıştı bile.

Bahçe duvarlarının üstünde, Gormenghast Şatosu'nun görkemli üst kısmı uğursuz ay ışığında parlıyordu. Steerpik'e pencere pervazından aşağı atlamadan önce ürperdi. Hava ılıktı ve ürpermesinin tek sebebi neşe olabilirdi. Bedeni titretebilen karanlık bir neşe. İnsanın ayın altında tek başına gizli bir görevdeyken, yüreği aç ve beyni buz gibiyken hissedebileceği türden bir neşe.

OTUZ ALTI

Irma konukların yanına dönerken, salon kapılarını açmadan önce duraksadı, çünkü içeriden yüksek ve karman çorman sesler geliyordu. Böyle bir gürültüyü ilk kez işitiyordu. Öyle mutlu, öyle çeşitli, öyle kendi halinde seslerden oluşmuştu ki. Irma'nın da toplantılarda kendi çapında çokseslilik oyununa katıldığı olmuştu tabii. Ama şu anda işittiği şey çokseslilik oyunu değildi. Oyun oynayan seslerdi. Bu kulağına öyle alışılmadık ve tuhaf geliyordu ki, onun için hareket etmekten çok oyun oynayan bir gölgeyi görmek kadar şaşırtıcıydı. Erkek kardeşinin düşüncelerini nadiren takdir ettiği olmuştu ama kapının ardından gelen sesleri işitebildiği kadarıyla, burada düşünceden çok dilin oyunu hâkimdi. Zihnin okul kaçakları, dizginsiz düşünceler kendi oyunlarını oynuyorlardı.

Tuvaletinin uzun eteklerini toplayıp bir anlığına eğildi ve anahtar deliğinden baktı. Ama cüppelerin bulanık karanlığından başka bir şey göremedi.

O yukarıdayken neler olmuştu acaba? Salondan bir kraliçe gibi çıkarken ortalığa kıpırtısız bir sessizlik hâkimdi ve odada onun eşsiz kişiliği bir nabız gibi atarken bu sessizlik, bu pohpohlayıcı ve anlamlı sessizlik onun dekorunu teşkil etmişti, tıpkı uçan beyaz bir martının dekorunun engin gökyüzü olması gibi. Ama şimdi, bir davul derisi gibi gerilen atmosfer yarılmıştı. Buna çok sevinen öğretmenlerden her biri kendisini hayal etmekten hoşlandığı türden romantik imgelere kapılmıştı. Görkemli anılar, ki sadece zihinlerinin hüsnükuruntusunun ürünüydüler, sanki gerçekmiş gibi hatırlanıyordu. İçlerinde sahte anılar çiçek gibi açıyordu. Eski muhteşem günleri anımsıyorlardı; mızraklarının ışıldadığı, altın eyerlere bir sıçrayışta oturdukları, şafağın aydınlığında dörtнала at koşturdukları günleri; geyik gibi koştukları,

balık gibi yüzdükleri, kahkaha attıklarında ortalığı çınlatıp kulelerdeki uyandırdıkları günleri. Ah, Tanrım neydi o toyluk günleri; kendini beğenmişlik ve yakışıklılık günleri, delişmen geceleri, dirseklerinin dibindeki suç ortakları, ateşli budalalıklarını gizleyen karanlık.

Öğretmenlerden pek azının gençliğin ballı, sert içkisini tatmış olması, şimdi yaptıkları kendi resimlerinin renklerini kesinlikle donuklaştırmıyordu. Bu yeniden diriliş, bu geçmişe dönüş öyle ani olmuştu ki. Sanki dağlarda bir çan çalmıştı ve ona içgüdüsel olarak tepki vermişlerdi. O kutsal, küflü, havasız avlularına öyle uzun süredir her akşam gitmişlerdi ki, bütün bir akşamı yepyeni bir ortamda geçirmek onlar için gündoğuşunu izlemek gibiydi. Evet, etrafta Irma'dan başka dişi yoktu. Ama o tam bir dişilik sembolüydü, Havva'ydı, Medusa'ydı, korkunç ve eşsizdi; iğrençti ve bir vadi zambağıydı; başka bir dünyadan gelmiş o yabancı şeydi; kadın denen şeydi.

O odadan çıkar çıkmaz asla tanışılmamış kadınlara ilişkin binlerce anı hatırlanmaya başlanmıştı. Dilleri çözülmüş, uzuvları gevşemişti. Doktor akşamı haşlatmaya gerek olmadığını görmüştü. Çünkü akşam zaten başlamıştı. O öğretmen uyuşukluğu dağılmıştı. Herkes bir anda muhteşem, her şeye kadir, kudretli ve Şeytan kadar çekici, baş döndürücü oldukları zamanlara geri dönmüştü.

İçeriye dolduran cüppeliler bu sahte ve pohpohlayıcı imgelerle ortalıkta geziniyor, kırmızı ve çirkin başlarını kaldırıyor, dişlerini ışılatıyor ya da dişleri yoksa karanlık bir şekilde sırtıyorlardı; ağızları yüzlerine hamak gibi yayılıyordu.

Irma kapının kolunu çevirirken öyle derin bir nefes aldı ki az kalsın göğsündeki torba pathıyordu. Dikeldi ve bir an hareketsiz, ama enerjik bir şekilde durdu. Kapıyı açarken ve o neşeli seslerin gürültüsü iki misline çıkarken tek kaşı-

nı kaldırdı. Niye böylesine yoğun bir neşe onun yokluğuna rastgelmışti? Sanki onu *unutmuş* veya daha da kötüsü salondan çıkmasına sevinmişlerdi.

Kapıyı biraz daha açtı ve yan tarafa baktı. Ama bunu yaparken farkında olmadan pudralı başıyla öylesine acayip bir görüntü sergilemişti ki kapıya bakmakta olan bir öğretmenin ağzı çatırdayarak açıldı ve adam elindeki yiyecek tabağını ayaklarının dibine düşürdü.

“Yo, hayır, hayır!” diye fısıldadı. Beti benzi atmıştı. “Hayır, *daha* değil, korkunç Ölüm, *daha* değil... hazır değilim... ben...”

“Neye hazır değilsin tatlı alabalık?” dedi bir ses yanından. “Bu tavuskuşu kalpleri de nefismiş canım. Biraz biber alabilir miyim?”

Irma içeri girdi. Ağzı açılan adam yutkundu ve yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi. Ölümü atlatmıştı.

Irma’nın, odada ilk adımlarını atarken kısa yokluğu sırasında o yüce otoritesini yitirmiş olduğuna ilişkin korkusu dindi. Çünkü yirmi kadar öğretmen gevezeliği kesip şapkalarını çıkardı ve onları kalplerinin üstüne koydu.

Irma odanın ortasına doğru salınarak giderken bir sağa bir sola muhteşem ve buz gibi bir azametle eğilip selam veriyordu. Attığı her adımda öğretmenler ormanının kara, çiçekli perdeleri açılıp küf kokulu yollar sergiliyordu.

Irma hangi limana gittiğini bilmeyen bir gemi gibi doğuya ve batıya doğru kavisler çizerken, nereye giderse gitsin ortalığa son derece memnun edici bir sessizliğin çıktığını fark etti. Ama yollar arkasında kapanır kapanmaz sohbetlere şevkle tekrar başlanıyordu.

Sonra birden, üç dört metre ötede Bellgrove belirdi. Elinde uzun bir şarap bardağı vardı. Yan duruyordu. Ne muhteşem bir profili vardı. “Heybetli” diye tısladı Irma heyecanla! “Evet, heybetli.” Sonra Müdür’e doğru yürümeye başladı.

Üçüncü adımını atmışken öyle bir şey oldu ki, sadece utan-
dırıcı değil, basitliğinden dolayı yürek parçalayıcıydı da.
Çünkü bütün gürültüyü bastıran boğuk bir çığlık odayı
sessizleştirmiş ve Irma'yı durdurmuştu.

İnsanın bir partide duymayı bekleyeceği türden bir çığ-
lık değildi bu. İçinde tutku ve ivedilik vardı. Tonu ve tınısı
görgü kurallarının suratında patlayan bir tokattı ve yüzyıl-
ların ürünü –hoş meyvesi– olan yazılmamış toplumsal dav-
ranış kurallarını bir anda yıktı.

Herkes başını sesin geldiği tarafa çevirirken aynı yerde
bir hareket oldu. Biri bir grup öğretmenin arasından geçip
kaskatı durmakta olan ev sahibesine ulaşmaya çalışıyor gi-
biydi. Yüzü kıpkırmızıydı ve hareketleri öyle ateşliydi ki,
bu kişinin Throd Hoca olduğunu fark etmek kolay değildi.

Irma'yı görünce arkadaşlarının, Splint ile Spiregrain'in
yanından ayrılmıştı. Ev sahibesini daha net görünce içini
öyle bir his dağlamıştı ki, bu küçük beyninin ve gövdesinin
kaldıramayacağı kadar şiddetli, temel, elektriksiydi. İçin-
den bir milyon volt akıyordu, bir milyon voltluk aşk.

Otuz yedi yıldır kadın yüzü görmemişti. Irma'ya bakar-
ken, yeşil bir vahadaki kuyuya bakan dili damağına yapış-
mış bir göçebe gibi yutkunuyordu. Zihninde herhangi bir
kadının yüzünü canlandıramadığından Irma'nın tuhaf vü-
cut orantılarını ve yüz hatlarını dişiliğin tipik özellikleri
olarak algılamıştı. Böylece tepkisinin yoğunluğu bilincine
galip gelmiş ve o bağışlanamaz suçu işlemesine yol açmış-
tı. Duygularını herkesin ortasında sergilemişti. Kontrolünü
kaybetmişti. Beynine kan hücum etmişti. Boğuk bir çığlık
attı ve sonra ne yaptığını pek bilmeden sendeleyerek iler-
lemeye başladı. Meslektaşlarını dirsekleyerek yol açıyordu.
Kadının önüne gelince diz çöktü ve sonunda, ani ve şiddetli
bir nöbete kapılmışçasına, yüzüstü yere kapaklandı. Kolla-
rını ve bacaklarını bir denizyıldızı gibi yaymıştı.

Odadaki sıcaklık sıfıra indi. Sonra yine ansızın tropik bir sıcaklığa fırlayıverdi. Beş uzun saniye geçti. O müthiş sıcakta tavandan bir pitonun sarkması ya da o soğuk geri gelince halının kutup tilkileriyle kaplanması şaşırtıcı olmazdı.

Kimse o camı, uzun odada köşeden köşeye yayılan o büyük saydam tabakayı çatlatacak bir hareket yapmayacak mıydı?

Sonra Bellgrove uzun bir adım attı. Bu adım sıska gövdesiyle Irma arasındaki mesafeyi bir buçuk metreye indirmişti. Bir sonraki adımla aralarındaki mesafeyi yarıladı. Sonra birden kendini onun yanında buldu. O yalvaran gözlere tepeden bakıyordu. Sanki içine aslan kanı enjekte edilmişti. İçi güçle doluyordu.

“Sevgili Madam,” dedi. “Yalvarırım korkmayın. Evet, adamlarımdan birinin şimdi önünüzde yatıyor olması çok utanç verici. Çok utanç verici madam. Ama bu hepimizin hislerinin bir sembolü değil mi? Utanç verici olan onun zaıflığı madam, tutkusu değil. Eminim bazıları isminin tüm kayıtlardan silinmesini istiyordur, ama hayır. Hayır. Çünkü o *içten* biridir madam; her şeyden önce içtendir! Şimdi içtenliği onu bu felakete sürükledi, kahretsin.” (Gündelik diline geri dönmüştü) “Bu yüzden sevgili ev sahibesi, izin verin Müdür olarak onu gözünüzün önünden uzaklaştırayım. Ama yalvarırım siz de onu bağışlayın. Çünkü o güzelliğinizi gördü ve tek günahı kendini buna fazla kaptırdığından arzusunu kontrol edememektir.”

Bellgrove durdu ve ön koluyla ıslak alnını sildi. Beyaz yelesini geriye attı. Gözleri kapalı konuşmuştu. İçi düşsel bir güçle doluydu. Kendi yarattığı karanlığın içindeyken, Irma’nın kendisine bakmakta olduğunu biliyordu. Yakındaki varlığını şiddetle hissediyordu. Konuşurken adamlarının kıpırdandığını işitiyordu. Kendi sesini de bir başkasının gibi dinliyordu.

Adamın ne derin ve tınılı bir sesi var, diye düşündü, bir an için duyduğu ses kendisinininki değilmiş gibi yaparak. Çünkü doğasında bazen kendisini ifade eden bir alçakgönüllülük vardı.

Ama bu düşünceler sadece anlıktı. Önemli olan tekrar burada, o kadının yanında olmasıydı. Artık niyeti onu ele geçirmek için yaşlılığın tüm kurnazlığıyla ve geri gelen gençliğin kulelere tırmanma, nehirleri aşma, ahırlara dalma dürtüsüyle elinden geleni yapmaktı.

“Tanrı aşkına!” diye haykırdı sessizce. Ama sesi kendi beyninde gürledi. “Tanrı aşkına, onlara bu işin nasıl yapıldığını göstereceğim! Madem iki kolum, iki bacağım, bir ağzım, iki kulağım, gövdem ve kalçalarım, midem ve iskeletim, akciğerlerim, içkembem ve belkemiğim, ellerim ve ayaklarım, beynim, gözlerim ve testislerim var, bu işi başa-racağım.”

Gözleri hâlâ kapalıydı. Ama şimdi o ağır gözkapaklarını kaldırdı ve soluk kirpiklerinin arasından bakınca, ev sahibesinin gözlerinde bir seks ifriti gördü. Bu aşk yarattığı öyle şehvetli ve kızmıştı ki, neredeyse o soluk mermer şakakları kırıp dışarı çıkacaktı.

Bellgrove etrafına bakındı. Patavatsızlık ölçüsünde in-celik gösteren adamları gruplar halinde toplanmış konuşuyorlardı. Sahneye çıkmış, her şey normalmiş gibi davranmaya çalışan, ama söyleyecek bir şey bulamadığından sahte bir dermansızlık ya da canlılıkla “Bir... iki... üç... dört... beş...” diye sayan adamlara benziyorlardı. Ama öğretmenler prova yapmadığından o budalaca lafları aşırı bir vurguyla söylüyorlardı. Odanın uzak bir köşesinde bir grup cüppe-li adam huzursuzlanmaya, itişip kakışmaya başlamıştı.

“Balmumundan bir zürafaya benziyor!” diye mırıldandı Mulefire dişlerinin arasından.

“Kesinlikle hayır, seni dinsiz et yığını,” dedi Perch-Prism. “Senden utanıyorum!”

“Sahi mi? Pancara mı benziyorum? Evet, eskiden daha yakışıklıydım ve daha iyi bir adamdım, Tanrı beni bağışlasın, ama pancara mı benziyorum?” Konuşan Cutflower’dı. Sesi neşeliydi, ama aynı zamanda da huzursuz gibiydi.

“Theoreticus’un gündelik dilin kullanımı üstüne yazdığı hicivde söylediği gibi,” diye fısıldadı Flannelcat. Hem bir şey söylemeye cesaret edeceği hem de söyleyecek bir şeyi olacağı anın gelmesini uzun süredir bekliyordu.

“Eee, o hemofili hastası ne demiş?” dedi Opus Fluke.

Ama kimsenin umurunda değildi. Flannelcat fırsatı kaçırdığını anladı. Çünkü huzursuzca verdiği yanıt araya giren pek çok ses tarafından bastırılmıştı.

“Söylesene Cutflower, Mü hâlâ ona mı bakıyor ve niye bana şarap vermiyorsun, yapıldığımız kil aşkına, dilim damağıma yapıştı, sanki çöldeyiz,” dedi Perch-Prism. Basık burnunu tavana çevirmişti. “Yetiştirilme tarzım dönüp bakmamı engelliyor.”

“Kılları kıpırdamıyor,” dedi Cutflower. “Heykel gibiler! Çok tekinsizler.”

“Bir zamanlar,” diye araya girdi Flannelcat’in hüzünlü sesi, “kelebek koleksiyonu yapardım. Çok eskidendi. Kuru nehir yataklarıyla ve kır kırlangıçlarıyla dolu bir diyardı. Yağmurlu bir ikinci vakti...”

“Başka zaman anlat Flannelcat,” dedi Cutflower. “Oturabilirsin.”

Flannelcat büyük bir üzüntüyle gruptan ayrılıp bir sandalye aramaya başladı.

Bu arada Bellgrove aşkın nadide aperitifinin, gözlerin o asla eskimeyen dilinin tadını çıkarmaktaydı.

Ancak geriye adım atınca az kalsın Doktor

Prunesquallor'un ayaklarına basıyordu. Ev sahibi çevikçe yana sıçramasa basacaktı da.

Doktor birkaç dakikalığına odadan çıkmıştı ve odanın ortasında hareketsiz yatan adamdan yeni haberi olmuştu. Tam adamı muayene edecekken Bellgrove geriye adım atmıştı ve şimdi konuşarak onu daha da fazla geciktiriyordu.

"Sevgili hanımım," diyordu sözlerini tekrar etmeye başlamış aslan kafalı adam, "içtenlik her şeydir. Ama hayır... her şey değildir... ama epey bir şeydir. Adamlarımdan, ya da meslektaşlarımdan mı demeliyim, evet, çünkü gerçekten de öyle, meslektaşlarımdan birinin bu utanç verici davranışı içimi hep yanan bir kömür parçası gibi dağlayacaktır. Niye? Çünkü sevgili hanımım, çünkü onu eğitmesi gereken bendim, ona görgü kurallarını öğretmesi gereken, kahretsin, onu buraya getirmemesi gereken bendim. Şimdi onu götürmeliyim. Onu buradan uzaklaştırmalıyım." Sesini yükseltti.

"Baylar," diye haykırdı. "Aranızdan iki kişi meslektaşınızı alıp avluya geri dönerse memnun olurum. Belki... Flannelcat..."

"Yo hayır! Yo hayır! Buna izin veremem!"

Bu Irma'nın sesiydi. Öne bir adım attı ve ellerini uzun çenesine doğru kaldırıp parmaklarını kenetledi.

"Müdür'üm," diye fısıldadı. "Söylediklerinizi dinledim. Muhteşemdiniz. Muhteşemdiniz dedim. 'İçtenlikten' bahsettığınızde söylediklerinizi anladım. Ben, basit bir kadın. Basit bir kadın dedim." Ateş saçan, karanlık, huzursuz gözlerle etrafına bakındı; fazla ileri gitmişçesine.

"Ama Müdür'üm, bu inancınıza karşın bu beyefendiyi buradan uzaklaştırmaya kararlı olduğunuzu anlayınca" (ayaklarının dibinde serilmiş yatan adama baktı) "o zaman ev sahibeniz olarak sizden, konuğum olan sizden tekrar düşünmenizi rica etmem gerektiğini anladım. Adamlarınızdan birinin salonumda utanç verici bir hale düştüğünün, bu-

■

radan götürüldüğünün söylenmesine izin veremem bayım. Onu loş bir köşede bir sandalyeye oturtsunlar. Ona şarap ve hamur işleri versinler, ne isterse versinler. Kendini yeterince iyi hissedince arkadaşlarının arasına katılsın. O beni onurlandırdı, beni onurlandırdı dedim...”

Tam o sırada erkek kardeşini gördü. Hemen onun yanına gitti. “Oh Alfred, haklıyım değil mi? İçtenlik her şeydir, değil mi?”

Prunesquallor kız kardeşinin seçiren yüzüne baktı. Bu yüzdeki kaygı ve heyecan apaçıktı. Ayrıca yeni doğan bir aşkın duruluğu da öyle belirgindi ki, yüz ifadesine neredeyse inanılmaz bir incelik katıyordu. Umarım doğru adamı seçmiştir, diye düşündü Prunesquallor. Yoksa bu Irma’yı öldürürdü. Zihninde bir anlığına hayatın *Irma*’sız ne kadar kolay olacağı düşüncesi parladı, ama bu çirkin düşüncüyü kovdu ve parmak uçlarında yükselip ellerini arkasında öyle sıkı kenetledi ki dar ve kusursuz göğsü bir güvercininki gibi öne fırladı.

“İçtenlik her şey mi değil mi bilemem sevgili kız kardeşim, ama etrafta içten insanların olması rahatlatıcı ve hoş bir şeydir tabii, ancak boğucu da olabilir, oksitlenmiş her şey adına, kesinlikle boğucu olabilir Irma, tatlım –ama ne olursa olsun– bir doktor olarak, ayaklarının dibinde yatan şu savaşçı için bir şeyler yapmanın vakti geldiğini fark ediyorum. Ona bir bakmalıyız, değil mi, ona bir bakmalıyız, değil mi Bay Bellgrove? Tuhaf mesleğimde kutsal olan her şey adına, onu kesinlikle...”

“Ama bu odadan çıkmayacak Alfred... Bu odadan çıkmayacak. O bizim *konuğumuz* Alfred, bunu unutma.”

Doktor karşılık veremeden Bellgrove araya girdi.

“Kibrimi kırdınız hanımım,” dedi basitçe ve aslan kafası sını eğdi.

“Ve siz,” diye fısıldadı Irma, boynuna koyu bir kızılık yayılırken, “beni yücelttiniz.”

“Hayır madam... yo hayır!” diye mırıldandı Bellgrove. “Fazla iyisiniz.” Sonra birden hamle yaptı. “Samanyolunda dans eden bir yüreği yüceltmeyi kim umabilir ki?”

“Niye *saman*?” dedi Irma. Konuşmayı kesintiye uğratmak istemediğinde doğrudan sorular sormak âdetiydi. Büyük gizemlere ne kadar kapılmış olursa olsun, ruhun işleriyle ilgilenmeyen zihni bir tatarcık gibi alçak uçuşlara çıkar, küçük sorular sorar, küçük oyunlar oynar, sonra da tekrar eski yerine dönüp Irma’nın daha derin benliği tarafından bir süreliğine bastırılırdı.

Neyse ki Bellgrove yanıt vermek zorunda kalmadı, çünkü Doktor iki cüppeliyi eliyle çağırmıştı. Yere kapaklanmış yatan o niyazkâr adam halının üstünden kaldırıldı ve tahta bir kukla gibi taşınarak odanın aydınlık bir köşesine götürüldü. Burada üstünde yeşil, kabarık yastıklar bulunan rahat bir sandalye hazır duruyordu.

“Onu sandalyeye oturtun lütfen baylar. Muayene edeceğim.”

İki cüppeli adam o katı bedeni indirdi. Tahta gibi dimdik duruyor, sadece topuklarının altındaki yere ve kafasının altındaki sandalye arkalığine dayanıyordu. Bu iki uç nokta arasına o enli tahtaya destek olsun diye kabarık yeşil yastıklar konulmuştu. O ufak tefek adamın ağırlığını taşısin diye konulmuşlardı, ama üstlerine ağırlık binmiyordu ve yastıklar hâlâ eskisi kadar kabarıktı.

Bütün bunlar oldukça korkutucuydu ve o yüzde donup kalmış olan neşeli gülümseme bu korkunçluğu daha da artırıyordu.

Doktor görkemli bir hareketle zarif kadife ceketini çıkardı ve artık işine yaramayacakmışçasına fırlatıp attı.

Sonra bir sihirbaz gibi gömleğinin ipek kollarını sıvamaya başladı.

Irma ile Bellgrove hemen arkasında duruyordu. Bu arada öğretmenler incelik kuyularını neredeyse kurutmuşlardı ve toplanmış çıt çıkarmadan izliyordlardı.

Doktor bunun son derece farkındaydı, ama ne farkında olduğunu ne de bundan aldığı hazzı ele veriyordu.

Bu olay partinin havasını tamamen değiştirmişti. Kendiliğinden yayılan o neşe ve özgürlük hissi neredeyse ölümcül bir darbe almıştı. Bir süreliğine, her ne kadar bazı şakalar yapılsa ve bardaklar doldurulup boşaltılsa da, odaya bir kasvet çökmüştü. Bütün el kol hareketleri zorlamaydı ve şarap mekanikçe yutuluyordu.

Ama artık bütün öğretmenlerin hissettiği o utancın ilk yüz kızarıklığı solmuştu. Artık utançları sadece zihinsel ve ilgilerini çeken bir şey vardı (çünkü Prunesquallor'u izlememek imkânsızdı, ipek gömleğinin kollarını sıvamış dimdik duruyordu; leylek gibi sıska, teni bir kızinki gibi pembeydi; gözlük camları mum ışığında parlıyordu). Bütün bunlar sayesinde kendilerini toplamaya başlamışlardı ve içlerinde yeni bir umut doğmuştu; akşamın berbat olmadığı, Doktor felç olmuş gibi görünen meslektaşlarıyla ilgilenmeyi bitirince tekrar kendilerini kapıp koyverebilecekleri, bu nadir durum biraz gerçekleşse bile dillerinin çözölmeye başlayacağı, batıdaki avlularının kanlarını kaynatacağı – çünkü yıllardır ilk kez Gormenghast'ın sonu gelmez ritmini bozuyor ve bir akşamı avlularının dışında geçiriyorlardı– umudu.

Doktor'un her hareketini izlerken öyle sessizdiler ki.

Prunesquallor konuşmaya başladı. Kendi kendine konuşuyor gibiydi, ama sesi en arkadaki dinleyicilere bile ulaşacak kadar yüksekti. Öne bir adım attı ve aynı anda ellerini

omuz hizasına kaldırıp parmaklarını profesyonel bir piyanistin hızıyla öne arkaya hareket ettirmeye başladı.

Sonra ellerini birleştirdi ve avuçlarını birbirine sürtmeye başladı. Gözleri kapalıydı.

“Bluggs Hastalığı’ndan bile nadir,” dedi düşünceli bir sesle, “ya da spiral belkemiğinden! Kesinlikle... çırpınan her şey adına... kesinlikle evet. Çok benzer bir vaka vardı. Neredeydi ve ne zamandı acaba? Doğru anımsıyorsam bir adam hayalet görmüştü... evet, evet... ve yaşadığı şoktan az kalsın gidiyordu...”

Irma ayaklarını kıpırdattı.

“En önemli sözcük *şok*,” diye devam etti Doktor, topuklarının üstünde hafifçe öne arkaya sallanarak. Gözleri hâlâ kapalıydı. “Şoka da şokla karşılık vermek gerek. Ama nasıl ve nerede... nasıl ve nerede... Bir düşüneyim... bir düşüneyim...”

Irma daha fazla bekleyemezdi. “Alfred,” diye haykırdı. “Bir şeyler yap! Bir şeyler yap!”

Doktor öyle derin düşünceye dalmıştı ki onu duymamış gibiydi.

“Şimdi, şokun doğası, şiddeti, beynin hangi kısmına etki ettiği bilinseydi... nasıl bir tatsızlığın...”

“Tatsızlık ha!” dedi Irma. “Tatsızlık ha! Nasıl cüret edersin Alfred? Biliyorsun o zavallı yaratığın başını döndürdüm. Yüzüstü kapaklanmasının sebebi benim. Böyle kaskatı ve korkunç halde olmasının sebebi benim.”

“Aha!” diye haykırdı Doktor. Kız kardeşinin söylediklerinin tek kelimesini duymadığı belliydi. “Aha!” Daha önce canlı ve hareketli göründüyse, şimdi bu hali üç misli yoğunlaşmıştı. Hareketleri cıva gibi hızlı ve akışkandı. Öne sıçrayarak hastasına bir adım yaklaştı.

“Pragmatik olan her şey adına, bu işe yaramazsa hiçbir şey yaramaz.” Elini yelek ceplerinden birine soktu ve küçük

bir gümüş çekiç çıkardı. Kaşlarını kaldırıp aleti birkaç saniye baş ve işaret parmakları arasında çevirdi.

Bu arada Bellgrove sabırsızlanmaya başlamıştı. İşler tuhaf bir hal almıştı. Kendisini Irma'ya bu koşullar altında tanıtmayı beklememişti. Ayrıca böyle bir ortamda içindeki sevgiyi de gösteremezdi. Artık ilgi odağı değildi bir kere. Irma'yla bir an önce yalnız kalmak istiyordu. "Onunla yalnız kalma" düşüncesi bile kızarmasına yol açıyordu. Koyu kırmızı alnına düşen parlak saçları her zamankinden de beyaz görünüyordu. Irma'ya baktı ve birden ne yapması gerektiğini anladı. Irma'nın oldukça rahatsız olduğu açıktı. Sandalyedeki kişi kimse için hoş bir görüntü değildi, bırakın ince zevkli, seçkin bir leydiyi.

Kalın tüylü, görkemli yelesini geriye attı. "Madam," dedi. "Burası size uygun bir yer değil." Doğruldu, omuzlarını zorla geriye atıp uzun çenesini boğazına bastırarak. "Kesinlikle size uygun bir yer değil madam." Sonra Irma'nın onu yanlış anlamasından ve alınmasından korkarak gözlerini aralayıp ona baktı. Ama Irma kesinlikle hoşnutsuz değildi. Tam tersine, küçük, bozuk gözlerinde minnettarlık vardı; parıldayan göğsünde, ellerini heyecanla kavuşturma sırasında minnettarlık vardı.

Irma artık erkek kardeşinin sesini duymuyordu. Artık o cüppeli erkeklerin varlığını hissetmiyordu. Biri düşünceli davranmıştı. Biri onun bir kadın olduğunu; onun konukları ile birlikte, sanki aralarında bir fark yokmuşçasına durmasının uygun olmadığını fark etmişti. Ve bu kişi, bu soylu ve yardımsever varlık Müdür'den başkası değildi. Ah, bu dünyada bir *beyefendinin* olması ne muhteşem bir şeydi! Evet, gençliğini yitirmişti, ama romantikliğini değil.

"Müdür Bey," dedi dudaklarını büzerek ve gözlerini kaldırıp neredeyse inanılmaz bir şeytanilikteki o kırışıklı yüze

bakarak, “konuşmak size düşer, dinlemekse bana. Konuşun. Dinliyorum... Dinliyorum dedim.”

Bellgrove başını çevirdi. Yüzüne yayılan geniş, hafif gülümsemeyi Irma'nın görmesini istemiyordu. Bir yıl kadar önce bir keresinde gülümserken (şu anda bile yüzünün sahte görkemini yavaşça bozmakta olan o zaptedemediği ifadenin bir benzeriydi) aynaya bakmış ve sarsılmıştı. Böyle bir şeyi başka insanların görmesinin ne kadar tehlikeli olduğunu bilmek lehineydi, çünkü o haklı olarak yüzüyle gurur duyuyordu. Bu yüzden başını çevirdi. Hislerini nasıl gizleyebilirdi? Çünkü Irma “konuşmak size düşer,” deyince gözlerinin önünde birden evlilik yaşamının engin panoraması belirivermişti. Bu soluk altın rengi manzara, hoş çayırılarıyla ufka dek uzanıyor gibiydi. Bellgrove kendisini çok yaşlı bir meşe olarak görüyordu. Dallarını tanrısal bir edayla açmıştı. Irma ise upuzun bir kavaktı. Kalp şeklindeki yaprakları Bellgrove'un gölgesinde parlıyordu. Bellgrove kendini ıssızlıkta sarp bir kayalığa, kanatlarını hafifçe hışırdatarak konan gururlu bir kartal olarak gördü. Irma'yı gördü. Yuvada onu bekliyordu. Ama ne tuhaftır ki üstünde bir gecelik vardı. Sonra birden kendini dişi ağrıyan çok yaşlı bir adam olarak gördü. Hafızası binlerce berber aynasında gördüğü bir yüzü canlandırdı.

Bu son derece nahoş görüntüyü o anki hislerinin topuğuyla hemen eziverdi.

Tekrar Irma'ya döndü.

“Koluma girmez miydiniz, sevgili madam?”

“Size eşlik edeceğim, Müdür Bey.”

Irma küçük gözkapaklarını indirdi ve gözlerini kırptırıp Bay Bellgrove'a yan yan baktı. Dirseğini biraz fazla bükmüş olan Bellgrove bir an duraksadıktan sonra içine zehir gibi yayılan bir yenilgi hissiyle kolunu indirdi.

“Kahretsin!” diye mırıldandı kendi kendine hiddetle.

“İncelikleri fark etmeyecek kadar yaşlanmadım daha.”

“Cüretkârlığımı bağışlayın madam,” dedi, başını eğerek.
“Ama belki... belki anlıyorsunuzdur...”

Irma ellerini göğsünde kavuşturup kalabalığa sırtını döndü ve tuhaf bir edayla salınarak odanın boş kısımlarına doğru gitmeye başladı. Yüzlerce mum tarafından aydınlatılan halı artık önceki kadar hoş görünmüyordu. Şimdi daha da parlaktı, ama sıcaklık saçmıyordu, çünkü şimdi açık pencerelerden içeri buz gibi ay ışığı huzmeleri giriyordu.

Bellgrove Irma'nın peşinden gitmek üzere dönerken etrafına bakındı. Gitmeleriyle kimse ilgilenmiyor gibiydi. Herkes Doktor'a bakmaktaydı. Bellgrove bir an kalamadığı için üzüntü duydu, çünkü ortama dramatik bir hava hâkimdi. Doktor'un, giysileri çıkarılmakta olan o kaskatı adamı iyice incelediği belliydi. Bu giysileri teker teker çıkarmak hiç kolay bir iş değildi, çünkü adamın eklemleri bükülmüyordu. Ama Mollock ile Canvas'ta, Prunesquallor'un uşaklarında birer makas vardı. Bunları gerektiğinde, Doktor'un gözetiminde, hastayı soymakta kullanıyorlardı.

Doktor hâlâ bir elinde o küçük gümüş çekici tutuyordu. Diğer elinin piyanist parmaklarını kaskatı kesilmiş adamın üstünde, sanki o bir klavyeymişçesine gezdiriyordu. Kaşlarını kaldırmış, başını bir akortçu gibi yana eğmişti.

Bellgrove Irma'nın peşinden giderse büyük bir dramanın doruk noktasını kaçıracağını görebiliyordu. Ama topuğunun üstünde dönüp Irma'ya tekrar bakınca kendisini daha da büyük bir dramanın beklediğini anladı.

Muhteşem beyaz cüppesini arkasında hışırdatarak, uzun adımlarla Irma'nın peşinden gitti. Ve on birinci adımla Irma'nın parfümünün etki sahasına girdi.

Irma salınarak yürümeyi kesmeden başını kuğu beyazı boynunun üstünde çevirdi. Zümrüt küpesi ışıldadı. Kusursuzca pudralanmış olan uzun, sivri burnu pek çok talibi ka-

çırtabilirdi, ama Bellgrove'a göre bir kuşun gurulu kafasındaki gagasının boyutlarındaydı. Zarif, tehlikeli ve keskindi. Sevmekten çok hayran kalınacak bir şeydi. Neredeyse bir silahtı, ama Bellgrove bu silahın asla kendisine karşı kullanılmayacağından emindi. Ne olursa olsun, sonuçta Irma'ya aitti ve bu basit gerçek varlığını mazur gösteriyordu.

Açık cumba penceresine yaklaştıklarında Bellgrove başını Irma'ya eğdi.

"Bu," dedi, "birlikte yaptığımız ilk yürüyüş."

Açık pencereye vardıklarında Irma durdu. Bellgrove'un söylediği şeyden etkilenmiş olduğu belliydi.

"Bay Bellgrove," diye fısıldadı. "Böyle şeyler söylemeyin lütfen. Birbirimizi daha yeni tanıyoruz."

"Çok haklısınız sevgili hanımım, çok haklısınız," dedi Bellgrove. Uzun, gri bir mendil çıkarıp sümkürdü. Bu iş epey uzun sürecekti –kestirmeden gitmezse– aşkın büyüğü ormanındaki açıklıklara gizli bir yoldan çıkmazsa.

Önlerinde ay ışığında uğursuzca uzanan duvarlı bahçe vardı. Ağaçların üstü köpük gibi bembeyaz parlıyordu. Alt kısımlarıysa bir kuyunun içi gibi kapkaraydı. Bütün bahçe en koyu siyahlarla en beyaz parlakların sergilendiği bir taşbaskı gibiydi. Balıklı havuzu çevreleyen oymalar ay ışığında müstehcen görünüyordu. Bir fıskiye geceye beyaz sular fışkırtıyordu. Mor çardakların, taş kemerlerin, bahçe küvetlerinin, büyük salıncaklı sandalyenin, meyve ağaçlarının, her ay beyazı varlığın altında gölgeler ıslak ayıbalıkları kadar karaydı. Grilik yoktu. Geçiş yoktu. Bu korkunç basit bir tabloydu.

Ona birlikte baktılar.

"Bayan Prunesquallor, birbirimizi daha yeni tanıdığımı zı söylediniz. Çok doğru; tanışıklığımızı saatle ölçersek... Ama bilgimizi böyle ölçebilir miyiz, ölçebilir miyiz madam? İkimizin de içinde böylesine kaba bir ölçü yöntemiyle çeli-

şen bir şey yok mu? Yoksa kendimi mi kandırıyorum? Kendimi hor görünüz karşısında savunmasız mı bırakıyorum? Kalbimi çok mu erken açıyorum?”

“Kalbinizi mi?”

“Kalbimi.”

Irma kendisine hâkim olmaya çalıştı.

“Ne olmuş kalbinize Müdür Bey?”

Bellgrove nerede kaldığını pek hatırlamıyordu, bu yüzden iri ellerini söz konusu organın üstüne koydu ve ilham almak için birkaç saniye bekledi. İstedikinden hızlı hareket etmişti. Şimdi ise bu sessizliğin konumunu zayıflatmak yerine güçlendirdiğini hissediyordu. Sanki olanlara ve kendisine farklı bir derinlik katıyordu. Onu bekletecekti. Ah, bu nasıl bir büyüydü! Ne güçlüydü! Boğazının limon yemişçesine kasıldığını hissedebiliyordu.

Bu kez kolunu kıvırdığında Irma'nın bu teklifi kabul edeceğini biliyordu. Etti de. Irma'nın parmaklarını ön kolunda hissedince yaşlı kalbi küt küt atmaya başladı. Sonra tek kelime etmeden birlikte yürüyerek ay ışığıyla aydınlanan bahçeye çıktılar.

Bellgrove'un ev sahibesini hangi yöne götüreceğine karar vermesi kolay değildi. Götürülenin kendisi olduğundan habersizdi. Bu çok doğaldı, çünkü Irma bu iğrenç yeri avcunun içi gibi biliyordu.

Bir süre balıklı havuzun yanında durdular. Burada ayın yansıması budalaca bir boşlukta parlıyordu. Ona baktılar. Sonra başlarını kaldırıp gerçeğine baktılar. Gerçek ay sudaki hayaletinden daha ilginç değildi, ama ikisi de böyle bir gecede ayı görmezden gelmenin duyarsızca, neredeyse hayvanca bir şey olacağını biliyordu.

Irma'nın bahçede bir çardak olduğunu bilmesi onun ha-

tası değildi. Bellgrove'un bunu bilmemesi de onun hatası değildi. Yine de güya kasıtsızca yolların köşelerinden sağa sola saparak ya da çiçek yüklü kafeslerin altından geçerek Müdür'ü bu çardağa dolambaçlı yollardan, ama emin adımlarla götürürken içten içe utandı.

Bellgrove tam da farkında olmadan yaklaştığı bu yerin hayalini kurmaktaydı. Birlikte gezinirken susmalarının daha iyi olacağına karar vermişti. Böylece oturup ayaklarını dinlendirme fırsatı bulduğunda, sesini göğsünün derinliklerinden tüm kalınlığıyla çıkarabilecekti.

Tepesi aydınlık bir leylak çalısının yanından dolandıktan sonra karşısına birdenbire çardak çıkınca Irma irkildi ve geri çekildi. Bellgrove hemen arkasında durdu. Irma'nın yüzünün kendisine dönük olmadığını fark edince, dalgın gözlerle karşısındaki o kaya gibi sert, demir grisi topuza baktı. İçinden tek bir saç teli bile fırlamayan bu topuz ay ışığında parlıyordu. Ancak bir erkeğin üstünde derin düşüncelere dalabileceği bir şey değildi. Bu yüzden bakışlarını Irma'nın irkilmesine yol açan çardağa çevirdi. Dikeldi ve sağ ayağını oldukça saldırgan bir şekilde dışa çevirdi. Böyle durduğundan habersizdi, çünkü bu duruşla aklından geçenleri sergilediğinin farkında değildi.

Kendisini bir kadının savunmasızlığından asla faydalanmayacak tipte, yüce gönüllü ve anlayışlı bir erkek olarak görüyordu. Bir kadının ormanda yalnızken güvenebileceği bir erkek. Ama aynı zamanda bir züppe olduğunu da düşünüyordu. Gençliği öyle eskilerde kalmıştı ki ona ilişkin hiçbir şey hatırlamıyordu. Ama o mor meyveyi tattığını, kalpler kırdığını, bekâret zarları yırttığını, balkonlardaki hanımlara çiçekler fırlattığını, ayakkabılarından şampanya içtiğini, karşı konulmaz bir erkek olduğunu tahmin ediyor ve yanılıyordu.

Irma'nın parmaklarının kolundan kayıp düşmesine izin

verdi. Böyle anlarda ona bir özgürlük hissi vermeliydi ki, daha sonra onu kendisine iyice bağlayabilsin.

Beyaz cüppesinin omuz kısımlarını tuttu.

“Leylak kokusunu alıyor musunuz madam,” dedi, “ay ışığındaki leylakların kokusunu?”

Irma döndü.

“Size karşı dürüst olmalıyım, değil mi Bay Bellgrove?” dedi. “Eğer almadığımı halde aldığımı söylesem, hem sizi hem de kendimi kandırmış olurum. Böyle başlamayalım. Hayır Bay Bellgrove. Leylak kokusunu almıyorum. Biraz nezleyim de.”

Bellgrove kendini hayata yeni baştan başlıyormuş gibi hissetti.

“Siz kadınlar narin yaratıklarsınız,” dedi uzun bir sessizlikten sonra. “Kendinize dikkat etmelisiniz.”

“Niye çoğul konuşuyorsunuz Bay Bellgrove?”

“Sevgili madam,” dedi Bellgrove yavaşça. Sonra duraksadı. Ardından “Sevgili... madam,” dedi tekrar. Sesinin bu iki sözcüğü tekrarladığını ikinci kez iştirken onları bu şekilde –konu dışı, amaçsız, girişsiz ve parantezsiz– bırakmanın yapabileceği en iyi şey olduğunu fark etti. Sustu. Sessizlik heyecan vericiydi. Bu sessizliği Irma’nın sorusunu yanıtlarak bozması büyümlü bir şeyi sıradanlaştırırdı.

Ona yanıt vermeyecekti. Müthiş zekâsını kullanıp onunla oynayacaktı. Irma sorularına her zaman yanıt alamayacağını en başından öğrenmeliydi. Bellgrove’un akıllı başka yerde olabilirdi. Irma’nın takip edemeyeceği kadar derin düşüncelere dalmış olabilirdi ya da sorduğu sorular (birbirlerine karşı duydukları aşka karşın) yanıtlanmaya değer olmayabilirdi.

Gece her taraftan üstlerine çöküyordu; bir milyon kilometreküplük gece. Ah, insanın alev alev yanan kürelerin

uçuştugu bir evrende dönen bir misketin üstünde sevdiğiyle durması ne muhteşemdi!

Gayri ihtiyarı çardağa girmiş ve karanlıkta buldukları bir sıranın üstüne oturmuşlardı. Bu karanlık son derece yoğun ve kadifemsiydi. Sanki bir mağaradaydılar. Ama bu derinlikler birkaç küçük ve parlak ay ışığı havuzcuğu tarafından dramatize ediliyordu. Çoğu çardağın arka kısmında olan bu kurşuni havuzcuklar insanı ilk başta biraz rahatsız ediyordu, çünkü sadece bazı kısımları aydınlıktı. Ancak bu keyfi aydınlığın kabul edilmesi gerekiyordu, çünkü Bellgrove başını kaldırıp çatıya, ay ışığının girdiği deliklere bakınca bunları kapamanın yolunu bulamadı.

Irma'ya göre o mağaramsı çardağın benekli hali insanı hem rahatlatıyor hem de rahatsız ediyordu.

Rahatlatıyordu, çünkü zifiri karanlık bir mağaraya, ya-nındakiyle arasındaki mesafeyi görmesini sağlayacak bir ışıktan bile yoksun olarak girmek korkutucu olurdu, her ne kadar kavalyesinin son derece güvenilir ve kibar biri olduğunu bilse de. Bu benekli çardak o kadar karanlık değildi. Evet, ışık benekleri parlak değil kurşuniydi, ama yine de sadece kaçakların ve hortlaklarla dolu bir konakta karanlıkta kalmış kişilerin hissedebileceği o korkuyu engelliyorlardı.

Irma her ne kadar karanlıkta olmamaktan rahatlık duysa da, düz göğsünde en az bu rahatlık kadar güçlü bir sinirlilik hissi o duyguyla boğuşuyordu. Irma'nın endamına sahip olmayan ya da söz konusu çardağı kafasında canlandıramayan birinin anlam veremeyeceği bu sinirlilik, o ışık huzmelerinin gövdesine düşüş şeklinin çıldırtıcılığından kaynaklanıyordu.

Irma karanlıkta küçük bir ayna çıkarmıştı. Bunu huzursuzluktan yapmıştı. Aynayı kaldırıp bakınca karşısında uzun, sivri bir ışık diliminden başka bir şey görememişti. Ne aynayı ne de onu tutan kolunu ve elini görebiliyordu,

ama burnunun yansıması karanlıkta karşısında bağımsız bir şekilde havada asılı duruyor ve parlıyordu. Önce bunun ne olduğunu anlayamadı. Başını biraz yana eğince küçük bozuk gözlerinden birinin cıva gibi parladığını gördü. Bu her koşulda irkiltici bir görüntüydü, ama söz konusu organ insanın kendisine aitse çok daha rahatsız edici oluyordu.

Vücudunun geri kalanı karanlıktaydı, iri ve soluk ayakları dışında. Onları kıpırdattı, ama ayaklarına düşen ışık huzmesi çardaktakilerin en genişiydi ve ondan kurtulmak için dayanılmaz bir kas gücü sarf etmesi gerekecekti.

Bellgrove'un başının tamamı aydınlıktaydı. Şimdi her zamankinden de fazla büyük bir peygamber gibi görünüyordu. Beyaz saçı muhteşemdi.

Irma, Bellgrove'un başını güzelleştiren bu muhteşem ve yoklayıcı ışığın kaçırılmaması gereken bir şey olduğunu anladı ve gerçek bir âşkın yapması gerektiği şekilde kendini unutmak için büyük bir çaba sarf etti. Ama içinde bir şeyler hayranında odaklanmasını engelliyordu. Çünkü bakılması, aydınlatılması gereken kişinin *kendisi* olduğunu biliyordu.

Bütün günü süslenip püslenerek geçirmesi karanlıkta sadece burnunu ve ayaklarını göstererek oturmak için miydi?

Bu katlanılmaz bir şeydi. Bu görsel durum yanlıştı; çok, çok yanlıştı.

Bellgrove karşısında sadece ay ışığının aydınlattığı bir burun ve ardından bir göz görünce şaşırmıştı. Bunların Irma'ya ait olduğu açıktı. Gormenghast'ta böyle bıçak gibi sivri başka bir burun, böyle bozuk ve kaygılı başka bir göz yoktu. Karşısında oturup bu yüz hatlarını görmek, onların sahibi olan kadının ise karanlıkta ama sağ elinin hemen yanında tüm somutluğuyla oturduğunu bilmek yaşlı adamın cesaretini kırdı. Olup bitenleri ise ancak Irma'nın küçük el çantasına geri dönen aynanın parıltısını görünce anlayabildi.

Karanlık öyle yoğun ve karaydı ki, sanki deniz dibindeydiler.

“Bay Bellgrove,” dedi Irma. “Beni duyabiliyor musunuz Bay Bellgrove?”

“Evet sevgili bayan. Sesiniz yüksek ve net geliyor.”

“Sağımda oturmanızı istiyorum Müdür Bey, benimle yer değiştirmenizi istiyorum.”

“İstedığınız her şeyin yerine getirilmesini sağlamak için buradayım ben,” dedi Bellgrove. Sonra yüzünü buruşturdu, çünkü verdiği bu karşılığın dilbilgisel kaosu, içindeki alimden geri kalanı incitmişti.

“Birlikte kalkalım mı Müdür Bey?”

“Sevgili hanımım,” diye karşılık verdi, “öyle yapalım.”

“Sizi pek göremiyorum, Müdür Bey.”

“Yine de yanınızdayım sevgili bayan. Yer değiştirmemiz sırasında kolum size yardım etsin mi? Bu kol eskiden...”

“Kendi başıma rahatça ayağa kalkabilirim Bay Bellgrove, rahatça kalkabilirim, teşekkürler.”

Bellgrove ayağa kalktı. Ama kalkarken cüppesi bankın üstündeki paslı bir çiviye takıldı. Bu yüzden havada çömelmiş halde donup kaldı. “Kahretsin!” diye mırıldandı öfkeyle ve cüppesini çekince epey yırtılmasına yol açtı. İçinde korkunç bir öfke dalgası kabardı. Yüzüne ateş basmıştı ve karıncalanıyordu.

“Ne dediniz?” dedi Irma. Ne dediniz dedim.”

Kafası karışan Bellgrove bir anlığına kendini Öğretmenler Odası’nda ya da sınıflardan birinde ya da yıllardır yaşamını geçirdiği herhangi bir yerde sandı...

Yaşlı dudakları çürük dişlerinin üstünden sıyrılıp gerildi. “Susun!” dedi. “Ben Müdür’üm! Sözümü dinleyeceksiniz!”

Bunu söylediğini fark eder etmez boynu ve alını alev alev yanmaya başladı.

Heyecandan donup kalan Irma kımıldayamıyordu. Bell-

grove telepatik bir içgüdüye sahip olsa, yanında bir meyvenin bulunduğunu anlardı. Bu meyve öyle olgundu ki, bir dokunsa avcunun içine düşüverecekti. Bundan haberi yoktu, ama neyse ki duyduğu utanç tek kelime etmesini engelledi. Ve sessizlik onun lehine işledi.

İlk konuşan Irma oldu.

“Beni yendiniz. Efendim oldunuz,” dedi. Bu basit ve içten sözleri acizce değil gururla söylemişti.

Bellgrove’un kafası pek hızlı işlemezdi ama kesinlikle aptal da değildi. Şimdi ruh hali tamamen tersine dönmüştü. Titriyordu.

Bunun daha net düşünmesine kesinlikle faydası olmadı. Ama son derece ihtiyatlı olması gerektiğini sezdi. Bulunduğu konum hassas, ama yüceydi. Ev sahibesine susmasını emretmekle yaptığı kabalık onu alçaltmamış, tersine yüceltmişti. Bu içindeki utanmazca bir yönü, arsızca bir neşeyi harekete geçiriyordu. Ancak bu arsızca neşe, utanmazca da olsa, aynı zamanda masumcaydı. Yaramazlık yapıp da yakalanmayan bir çocuğun arsızca neşesiydi.

İkisi de ayakta duruyordu. Bellgrove bu kez Irma’ya koluna girmesini teklif etmedi. Karanlıkta el yordamıyla onun kolunu buldu. Dirseğinden tuttu. Dirsekler romantik değildir, ama Bellgrove o eklemi tutarken titriyordu ve eklem de avcunun içinde titriyordu. Bir an birlikte öylece ayakta durdular. Irma’nın ananas parfümü keskin ve güçlüydü.

“Oturun,” dedi Bellgrove. Sesi biraz daha yüksek çıkmıştı. Otoriter bir havayla konuşuyordu. Sert, etkileyici ya da erkeksi görünmesine gerek yoktu. Karanlık sayesinde bu yönde herhangi bir çaba harcamıyordu. Gecenin güvenliğinde yüzünü şekilden şekle sokuyordu. Dilini çıkarıyor, yanaklarını şişiriyordu. İçindeki arsızca neşe öyle yoğundu ki.

Derin bir nefes aldı. Bu ona kendini daha iyi hissettirdi

“Oturdunuz mu Bayan Prunesquallor?”

“Ah evet, kesinlikle evet,” diye fısıldadı Irma.

“Rahat mısınız madam?”

“Rahatım Müdür Bey. Huzurluyum da.”

“Huzurlu musunuz sevgili hanımım? Nasıl bir huzur bu?”

“Korkmayan bir insanın huzuru Müdür Bey. Sevgilisinin güçlü kollarına güvenen birinin huzuru. Kendilerini yüce ve şefkatli birine gözü kapalı sunanların hissettiği ruhsal, fiziksel ve duygusal huzur.”

Irma'nın sesi çatladı. Sonra söylediklerini kanıtlamak istercesine gecenin içine haykırdı “Şefkatli dedim! Şefkatli ve bekâr!”

Bellgrove ona yaklaştı. Neredeyse birbirlerine dokunuyorlardı.

“Söyleyin sevgili hanımım, bahsettiğiniz ben miyim? Değilse, haddimi bildirin, acımasız olun ve tek bir heceyle yaşlı bir adamın kalbini kırın. ‘Hayır’ dersiniz tek kelime etmeden sizden ve bu anlamlı çardaktan ayrılacağım. Yürüyüp gecenin içinde kaybolacağım, hayatınızdan çıkacağım ve belki, kim bilir, hayatıma son vereceğim...”

Kendini kandırıyor olabilirdi, ama söylediklerinin her kelimesini hissettiğine şüphe yoktu. Belki sözcüklerin kendisi de Irma'nın varlığı ve kendi planları kadar güçlü bir uyarıcıydı; ama bu içten olmadığı anlamına gelmiyordu. Sırılsıklam âşıktı. Göğüs hizasında dikenli güllerle kaplı nehir kıyılarında yürüyordu. Büyülü bir adanın nefis kokularını alıyordu. Beyni bir baharat denizinde yüzüyordu. Ama kendine ait düşünceleri de vardı.

“Bahsettiğim sizsiniz,” dedi Irma. “Sizsiniz Bay Bellgrove. Bana dokunmayın. Beni baştan çıkarmayın. Bana hiçbir şey yapmayın. Sadece *yanımda* olun. Bu ânı kirletmeyelim.”

“Kesinlikle hayır. Kesinlikle hayır.” Bellgrove'un sesi ka-

lin ve boğuktu. Kendi sesi hoşuna gitti. Ama sesi ne kadar güzel olursa olsun, söylediği şeyin zavallıca ve yetersiz olduğunu hissedecek kadar duyarlıydı. Bu yüzden yeni bir cümleye başlıyormuşçasına ekledi: “Kesinlikle, kesinlikle hayır...”

“Kesinlikle, kesinlikle hayır, elbette hayır, çünkü aşkın hançerinin ne zaman ansızın...” Ama sustu. Böyle bir yete varamayacaktı. Baştan başlamalıydı.

Irma’ya daha önce söylediklerini unutturacak bir şeyleri söylemeliydi. Onun başını döndürmeliydi.

“Sevgilim,” dedi, aşkın ateşli ormanına dalarak. “Sevgilim!”

“Bay Bellgrove... Ah Bay Bellgrove,” dedi Irma güç dü yulan bir sesle.

“Seninle Gormenghast’ın Müdür’ü, talibin konuşuyor sevgilim. Olgun ve şefkatli ama disipline düşkün bir erkek. Kötülerin korkulu rüyası karanlıkta, yanında oturuyor. Bunun üstüne düşünmeni istiyorum. Sana Irma diyeceğini söylerken aşk ışığımdan izin istiyor değilim, ona ne yapacağımı bildiriyorum.”

“Söyle erkeğim!” diye haykırdı Irma, kendini kaybederek. Çardağın gizli ve sessiz havasına oldukça ters düşen tiz sesi karanlığı yarıdı.

Bellgrove ürperdi. Bu ses onu sarsmıştı. Daha uygun bir vakitte Irma’ya böyle şeyler yapmaması gerektiğini öğretecekti.

Oturduğu yerin rustik arkılığına dayanınca, kendi omuzunun Irma’ninkine değdiğini fark etti.

“Söyleyeceğim. Evet, söyleyeceğim sevgilim. Başı sonu olmayan basit bir cümle olarak değil. Gormenghast’taki en güzel, en baştan çıkarıcı ismi basitçe tekrarlamakla yetinmeyip, onu cümlelerimin arasına serpiştirecek, sohbetimize katacağım Irma. Görüyorsunuz ya, şimdiden söyledim bile.”

“Omzumu sizinkinden çekmeye gücüm yok Bay Bellgrove.”

“Benim de bunu yapmanı istediğim yok, beyaz güvercinim.” İri elini kaldırıp Irma’nın omzuna koydu.

Öyle uzun süredir karanlıktaydılar ki Irma üstünde tuvaletinin olduğunu unutmuştu. Bellgrove Irma’nın çıplak omzuna dokununca kalbi deli gibi çarpmaya başladı. Bir an müthiş bir korkuya kapıldı. Yanındaki nasıl bir yaratıktı? Meçhul bir Tanrı’ya onu bilinmeyenden, şehvetten, utanmazca olan her şeyden, tenden ve şeytandan koruması için seslendi.

Farklı cinsiyetler arasındaki müthiş uçurum açıldı. Aradaki boşluk korkutucu ve heyecanlandırıcıydı, içinde oturdukları çardak kadar dik ve karaydı. Engin, tehlikeli, akla sığmaz ve içinde kırık köprülerin kalıntılarının saçılı olduğu bir karanlıktı.

Ama Bellgrove’un eli olduğu yerde kaldı. Irma’nın omuz kasları kiriş gibi gergindi, ama teni saten gibi yumuşacıktı. Bellgrove’un korkusu birden yok oldu. Onu usta ve hatta atak bir şey ele geçirmeye başlamıştı.

“İrma,” diye fısıldadı boğuk bir sesle. “Bu bir saygısızlık mı? Aşkın defterlerinin en beyazını lekeliyor muyuz? Buna sen karar ver. Ben şahsen gökkuşaklarının arasında yürüyorum, ben şahsen...” Ama konuşmayı kesti. Çünkü her şeyden çok istediği şey sırtüstü yatıp yaşlı bacaklarıyla havayı tekmelemek ve bir çiftlik horozu gibi ötmektir. Bunu yapamayacağı için karanlıkta dilini çıkarmaktan, gözlerini kısmaktan ve yüzünü şekilden şekle sokmaktan başka seçeneği yoktu. Belkemiğinden dayanılmaz ürpertiler geçiyordu.

İrma yanıt veremiyordu. Sevinçten ağlıyordu. Tek yanıt elini Müdür’ünkinin üstüne koymaktı. Birbirlerine sokuldular; ellerinde olmadan. Öyle bir sessizlik oldu ki, bunu sadece âşıklar bilir. Bu sessizliği bozmak günahdır. Uygun

an kendiliğinden gelir ve kollar gevşer, kasılmış uzuvlar esnetilebilir ve saatin kaç olduğunu sormak ya da Cennet’le ilişkili olmayan diğer konulardan bahsetmek artık duyar-sızlık değildir.

Sonunda sessizliği Irma bozdu.

“Öyle mutluyum ki,” dedi çok usulca. “Öyle mutluyum ki Bay Bellgrove.”

“Ah... sevgilim... ah,” dedi Müdür çok yavaşça, yatıştırıcı bir sesle. “Öyle olmalıydın... öyle olmalıydın.”

“Çılğınca, *en çılğınca* düşlerim gerçek oldu. Dokunabileceğim bir şeye dönüştü.” (Irma elini Bellgrove’unkine bastırdı.) “Küçük hayallerim, küçük önsezilerim artık somutlaştı, sevgili Müdür’üm, onlar sen oldu... onlar Sen oldu.”

Bellgrove Irma’nın “küçük hayallerinden, küçük önsezilerinden” biri olmaktan hoşlanıp hoşlanmadığından emin değildi, ama heyecanı münasebetsizlik konusundaki hassasiyetini bastırdı.

“Irma!” Onu kendisine çekti. Irma kendini bırakmadı. Ama Bellgrove heyecanla soluduğunu duyabiliyordu.

“Düşleri gerçek olan tek kişi sen değilsin sevgilim. Kollarımızda birbirimizin düşlerini tutuyoruz.”

“Ciddi mi konuşuyorsunuz Bay Bellgrove?”

“Kesinlikle, ah kesinlikle evet.”

Karanlıkta olsalar da, Irma yanındaki Bellgrove’u kafasında ayrıntılarıyla canlandırabiliyordu. Hafızası kusursuzdu. Gördüğü şey hoşuna gidiyordu. Zihninin gözü birden çok güçlü bir organa dönüşmüştü. Aslında başına onca deri açan gerçek gözlerinden çok daha güçlü, net görüşlü ve sağlıklıydı.

Bu yüzden Bellgrove’la konuşurken göremediği biriyle konuştuğu hissini yaşamıyordu. Karanlık unutulmuştu.

“Bay Bellgrove?”

“Sevgili hanımım?”

“Biliyordum, bir şekilde...”

“Ben de... ben de.”

“Bunun üstüne düşünmeye cesaretim yok; bu tuhaf ve güzel gerçeğin –sözcüklerin son derece gereksiz olabildiği gerçeğinin– bir cümleye başladığımda onu bitirmek zorunda olmadığım gerçeğinin ve bütün bunların böyle aniden oluvermesinin. Böyle aniden dedim.”

“Gençlere ani gelen bir şey bize acelesiz gelir. Onlara tehlikeli gelen şey bizim için çocuk oyuncağıdır. Biz olgun insanlarız sevgilim. Olgunuz. Işık saçıyoruz, üstümüzde zamanın pasını taşıyoruz. Bu yüzden kendimizden eminiz ve toylar gibi vicdan azabı çekmiyoruz. Dişlerimizin uzunluğunu kabul edelim, leydim. Evet, zaman tabanlarımızı düzleştirdi, ah evet, ama niye? Bizi doğrultmak, bize denge kazandırmak, dağ yollarından sağ salim geçmemizi sağlamak için. Tanrı beni kutsasın... ah. Tanrı beni kutsasın. Genç olsam seni kur yaparak elde edebilir miydim? Kesinlikle hayır! Peki niye... ah... peki niye? Tecrübesizlik. Yanıt bu. Ama şimdi, yarım saat ya da daha az bir sürede, seni müthiş bir saldırıyla ele geçirdim. Peki soluk soluğa mıyım? Hayır. Sana silahlarımı ateşledim sevgilim, ama yine de hâlâ düzinelerce mermim var... ah evet, evet... olgun Irma'm... bütün bunları görebiliyor musun?... Bütün bunları görebiliyor musun?... Kahretsin, eşit güçteyiz.”

Irma'nın zihinsel görüşü korkutucu ölçüde netti. Bellgrove'un sesi görüntüsünü netleştirmişti.

“Ama ben çok yaşlı değilim Bay Bellgrove, değil mi?” dedi Irma, duraksadıktan sonra. Aslında kendisini genç bir kız gibi hissediyordu.

“Yaş nedir ki! Zaman nedir ki!” dedi Bellgrove. Sonra daha karanlık bir sesle kendisine yanıt verdi. “Cehennemdir!” dedi. “Onlardan nefret ediyorum.”

“Hayır, hayır, buna izin veremem,” dedi Irma. “Buna izin

veremem Bya Bellgrove. Yaş ve zaman onları nasıl kabul edersek odur. Onlardan bir daha bahsetmeyelim.”

Bellgrove yaşlı kıçının üstüne oturdu. “Hanımım!” dedi birden. “Aklıma bir şey geldi. Çok komik bulacağınızdan eminim.”

“Sahi mi Bay Bellgrove?”

“Yaş ve Zaman ile ilgili söylediğiniz şeye ilişkin. Dinliyorsunuzuz sevgilim?”

“Evet Bay Bellgrove... can kulağıyla... can kulağıyla!”

“Bence bunu bir toplantıda, uygun bir anda söylemek çok komik olurdu –belki saatlerden söz açıldığında– önem-siz bir şey söylüyormuş gibi... ‘Zaman onu nasıl kabul eder-sen odur,’ demek.”

Karanlıkta başını Irma’ya çevirdi. Bekledi.

“Irma’dan karşılık gelmedi. Çılgınca düşünüyordu. Pa-niğe kapılmaya başlamıştı. Yüzü kaygıdan karıncalanmaya başlamıştı. Ses çıkaramıyordu. Sonra aklına bir fikir geldi. Bellgrove’a biraz daha yaslandı.

“Çok hoş!” dedi sonunda, ama sesi epey yapmacıktı.

Bunu takip eden sessizlik birkaç saniyeden fazla sürme-di, ama Irma’ya Kıyamet Günü’nde oturup haklarında veri-lecek hükmü beklemek zorunda kalacak tüm günahkârları bekleyen korkunç, derin sessizlik kadar uzun geldi. Tir tir titriyordu, çünkü kaybedecek çok şeyi vardı. Saygıdeğer hiçbir Müdür’ün kendisini istemeyeceği kadar salakça bir şey mi söylemişti? Farkında olmadan zihninin kapılarını açıp bu dâhi adama içerisinin ne kadar soğuk, kara, neşesiz ve kıraç olduğunu mu göstermişti?

Hayır. Ah hayır! Çünkü Müdür’ün karanlıktan gelen se-sinde, Irma’nın bir erkekte bulmayı umduğundan bile daha fazla şefkat vardı, bu mümkünse eğer.

“Buz gibisin aşkım. Donmuşsun. Gece hassas tenlere göre değildir. Kahretsin, kesinlikle değildir. Ya ben? Peki ya

ben? Talibin? O da buz gibi olmuş mu hayatım? Yaşlı centilmenin. Evet. Kesinlikle evet. Dahası karanlıktan sıkılmaya başladı. Gizleyen karanlıktan. Güzelliğin canlı yüz hatlarını perdeleyen karanlıktan. Seni sarmalayan karanlıktan Irma. Kahretsin, bu beni deli ediyor, çok anlamsız...” Bellgrove doğrulmaya başladı... “Kahrolası bir yer, sevgilim, bu çardak kahrolası bir yer.”

Parmakların ön kolunu sıkıtiğini hissetti.

“Ah hayır... hayır... küfür etmene izin veremem. Çardığımızda küfür etmene izin veremem... kutsal çardağımızda.”

Bellgrove bir an neşeli bir alçağı oynamayı düşündü. Kur yapmanın heyecanıyla ruh hali değişip duruyordu. Bir kadın tarafından azarlanmak harikaydı. Irma’yı sarsmanın, sevgiyle sarsmanın iyi olup olmayacağını düşündü. Azarlanmayı, sahte bir vicdan azabına kapılmayı tekrar tatmanın ahlaki konumunu düşürüp düşürmeyeceğini merak etti. Hayır! Zirvesinde kalmayı sürdürecekti.

“Bu çardak,” dedi, “sonsuz kadar bizim. Ben içinde hapsettiği karanlığı kastetmişim; yüzünü benden gizleyen bu zifiri karanlığı. Küfrettiğim bu karanlıktı. Küfredilmeyi de kesinlikle hak ediyor. Yüzüne, gururlu yüzüne susadım Irma. Anlamıyor musun? Yüce ay ışığı adına! Muhteşem ay ışığı adına aşkım! Bir erkeğin sevgilisinin alnına bakıp düşüncelere dalmak istemesi doğal değil midir?”

“Sevgili” sözcüğü Irma’yı bir kurşun yarası gibi etkiledi. Ellerini göğsüne bastırdı. Göğsündeki ılık su torbası karanlıkta lıkırdadı.

Bellgrove bir an kaskatı kesildi. Irma’nın söylediklerine güldüğünü sanmıştı. Ama boynundan yukarı tırmanmak üzere olan korkunç utanç kızartısı Irma’nın sesi tarafından engellendi. O lıkırtı bir aşk belirtisi, kavrayışının ötesindeki tuhaf ve sulu bir aşkın belirtisi olsa gerekti. Çünkü Irma

“Ey efendim,” dedi, “götür beni ay ışığında görebileceğin bir yere.”

“Efendim?” Bellgrove kısa bir süre bu cümleyi anlamaya çalıştı. Ona sanki yabancı bir dilde gibi gelmişti. Ama daha değersiz adamların yapacağı gibi düşünürken hareket-siz durmadı. Irma’nın isteğinin ilk kısmına uyarak onu onu çardaktan çıkardı. Birden ay ışığıyla aydınlandılar ve aynı anda Müdür Irma’nın cümlesini anladı.

Birlikte hayaletler gibi hareket ediyorlardı. Hareketli oymalar gibi yürürken uzun, kapkara gölgelerini küçük patikalara, sallanan sandalyelere, kafeslerin yan taraflarına düşürüyorlardı.

Sonunda granit kuş havuzunun kenarına çömelmiş taş meleğin yanında biraz durdular. Sollarında, uzun karşı-lama odasının ışıklı pencerelerini görebiliyorlardı. Ama Doktor’un kendinden geçmiş bir kalabalığın ortasında gü-müş çekicini tüm gücüyle vuracakmışçasına kaldırdığını göremiyorlardı. Doktor iradesinin doğaüstü çabasıyla tüm-dengelim yetisinin tüm gücüyle ve içindeki mantıksız yönü dizginsiz bırakmak suretiyle, genellikle bilim insanlarından çok bestecilerin yaptığı türden bir karara varmıştı ve şimdi ya başarının ya da başarısızlığın eşiğindeydi.

Doktor felcin nedenini araştırmak için kılı kırk yaran bir inceleme yaparken “bedenin” üstündeki tüm giysiler çıkarılmıştı, şapkası dışında.

Ancak o an olacaklar hakkında sonradan pek çok farklı öykü anlatılacaktı, çünkü sanki oradaki öğretmenlerin her biri diğerlerinin kaçırdığı küçük, ama bütünle bağlantılı bir ayrıntıyı görmüştü. Bu olayın gerçekleşme hızı olağanüstüydü. Daha sonra uzun sohbetlerin ana konusu olacak bu olaya ilişkin kulaktan kulağa geçen mikroskobik ayrıntıların, anlatıcılarına bir şekilde çıkar sağlayacak uydurmalar olduğunu varsaymak zorundayız. Herhalde hepsi de orada

bulunmanın ihtişamı üstüne epey düşünmüştü ve uydurmalara yol açan da bu olsa gerekti. Her şekilde, herkesin hemfikir olduğu şey; kollarını epey sıvamış olan Doktor'un birden ayak parmakları üstünde yükseldiği ve gümüş çekicini kaldırıp (çekiç mum ışığında parladı) felç olmuş adamın belkemiğinin alt kısmına kontrollü, ama zahmetsiz görünen bir darbe indirdiği idi. Çekiç inince Doktor geriye sıçradı ve kollarını yana açıp durdu. Parmakları kaskatı kesilmişti. Hastası darbe iner inmez kıvranmaya başlamıştı. Birden, can çekişen bir yılan gibi havaya sıçrayıverdi ve ayaklarının üstüne indi. Sonra öyle büyük bir hızla odayı geçip cumba penceresinden çıkarak ay ışığıyla aydınlanan çimenlikte koşarak gözden kaybolmuştu ki, tanıkların hiç-biri gözlerine inanamadı.

Bu dönüşümden ve hemen ardından gelen o takdire şayan atletizm gösterisinden irkilenler sadece Doktor'un çevresindekiler değildi.

Bahçede, gölgelerin koyu lekelerinin ve soğuk pınarların arasında bir ses konuşmaktaydı...

"Bu gece, *ilk* gecemizde kalplerimizi yormamız doğru olmaz Irma, hayatım... hayır, hayır, kesinlikle doğru olmaz, tatlı gelinim."

"*Gelinin mi?* diye haykırdı Irma, dişlerini sergileyip başını geriye atarak. "Ah Müdür Bey, *henüz* değil!"

Bellgrove yaradılışın üçüncü gününde dünyaya bakan Tanrı gibi kaşlarını çatı. Yaşlı ağzında kurnaz bir gülümseme belirdi, ama kırıksıklıklarının arasında sanki yolunu kaybetmişti.

"Kesinlikle doğru, benim tatlı kaptanım. Beni bir kez daha doğru rotaya çevirdin. Bu yüzden sana saygı duyuyorum Irma... evet, *gelinim* değilsin, ama..."

Yaşlı adam birden geri tepen bir tüfek gibi dikeline Irma da onunla birlikte dimdik oldu, çünkü Bellgrove onu kolla-

rının arasında tutmaktaydı. Kollarının ön kısımları Irma'nın tuvaletinin kıvrımları arasında gözden kaybolmuştu. Irma şaşkın gözlerle Bellgrove'un baktığı yere baktı ve birden ona sımsıkı sarıldı. Çünkü ikisi de ayın parlak ışığında müthiş bir hızla koşan çıplak birini görmüşlerdi. Bu adam kısacık bacaklarına karşın tavşan gibi koşuyordu. Üstünde edepliğin tek temsilcisi olarak duran başındaki, siyah üniversite şapkasının püskülü, arkasında eşek kuyruğu gibi dalgalanıyordu.

Hayalet göz açıp kapayıncaya kadar meyve bahçesinin yüksek duvarına tırmandı. Bu duvara nasıl çıktığı asla anlaşılamadı. Dimdik yükselivermişti. Gölgesi yanında titreşiyordu. Ve bir zamanlar Bay Bellgrove'un personelinden olan Bay Throd'a ilişkin son anı, yüksek duvarın tepesindeki kışının ay ışığında parlaması oldu.

OTUZ YEDİ

Boşa harcanacak en az üç saat vardı. Steerpike böyle düşünmeye alışık değildi. Hep yapacak bir şeyleri olurdu. Planlanmış geleceğinin geniş ve sinsi düzeninde, avcı yaşamının ve Gormenghast'ın (besin kaynağının) büyük yapboz bulmacasına yerleştirecek çarpık parçalar hep olmuştu.

Ama bugün, bütün saatler ikiye çalınca ve bilemekte olduğu kılıcı jilet kadar keskin ve iğne kadar sivri hale gelince, kılıcı kınına geri koyarken yüksek parlak alnını kırıştırdı. Önündeki üç saatin sonunda çok önemli bir şey yapacaktı.

Bu hem basit hem de sürükleyici bir iş olacaktı. Ama aynı zamanda çok da önemliydi. Öyle önemliydi ki, hayatında ilk kez birkaç dakikalığını da olsa aradaki birkaç saati nasıl geçireceği konusunda kararsız kaldı, çünkü hiçbir şey

üstüne odaklanamayacağını biliyordu. Düşünürken odasının penceresine gidip dışarı, göz alabildiğine uzanan çatılara ve kulelere baktı.

Rüzgârsız bir gündü. Sıcak ve hafif sisliydi. Kulelerden bazılarının tepesinde görülen bayraklar direklerinin ucundan sarkıyordu.

Bu görüntü soluk tenli genç adamın hep hoşuna giderdi. Onu hin bakışlarla inceledi.

Sonra manzaraya sırtını döndü, çünkü aklına bir fikir gelmişti. Kollarını uzatıp öne atılarak avuçlarının üstünde durdu. Sonra tek kaşını kaldırıp odada böyle gezinmeye başladı. İkizlere kısa bir ziyaret yapmaya karar vermişti. Onlara epeydir gitmiyordu. Dışarı bakarken o ıssız bölgenin sınırındaki binaları görmüştü. Buradaki unutulmuş koridorlardan birindeki bir kemerli geçit gri bir boş odalar dünyasına açılıyordu. Bu odalardan birinde Leydi Cora ile Leydi Clarice hapsedilmiş oturmaktaydı. Varlıkları ve onlara ait birkaç eşyanın varlığı mekânın yarattığı boşluk hissini hiç etkilemiyor gibiydi. Tersine, varlıklarıyla bu izlenimi güçlendiriyorlardı.

O unutulmuş bölgeye ulaşmak için bir saatlik hızlı bir yürüyüş yapması gerekecekti. Ama zaten içi kıpır kıpırdı. Bu fikir ona çekici geliyordu. Dirseklerini büküp –hâlâ odada ellerinin üstünde gezinmekteydi– birden döşemeyi bir cambaz gibi itti ve tekrar ayaklarının üstünde durmaya başladı.

Birkaç dakika sonra yola çıkmıştı. Odasının kapısını dikkatle kilitlemişti. Hızlı adımlarla yürüyordu. Omuzlarını yukarı kaldırmış, biraz öne çıkarmıştı. Hareketlerine hem kararlı hem de şeytani bir hava veren tipik edasıyla yürüyordu.

Şatonun labirentlerle dolu koridorlarında kestirmeden giderek tuhaf yerlere çıktı. Bazen tepesinde penceresiz kule-

ler yükseliyordu. Bazen de önünde boş tuğla ya da taş avlular uzanıyordu. Bu engen ve tozlu çöllerde, taşların arasında her türden yabancı otlar bitmişti.

Bölgeden bölgeye, karanlık dar sokaklardan farelerin egemenliğindeki panoramik harabelere, sonra da tüm koridorların çalılarla kaplandığı ve oymalı ön cephelerin deniz yeşili soğuk sarmaşıklarla kaplı olduğu o tuhaf bölgeye geçerken haz alıyordu. Bütün bunlardan haz alıyordu. Bu ıssız yerlerde dolaşan tek kişi olmaktan. Kıpır kıpırlığından, zekâsından, mutlak otoritenin dizginlerini despotlukla ya da başka yollarla elde tutma tutkusundan haz alıyordu.

Çok yukarısında ve doğuda gün ışığı uzun, mavi, oval bir pencere camına vuruyordu. Cam gri duvarların arasına sıkışmış bir mücevher gibi parlıyordu. Steerpike yürüyüş hızını azaltmadan cebinden küçük, güzel bir sapan çıkardı. Buna bir mermi yerleştirdi ve müthiş bir hızla gerip bıraktı. Sonra sapanı tekrar cebine koydu.

Yürümeyi sürdürdü, ama bir yandan da yukarı, mavi pencerenin ıslıl ıslıl parladığı o yüksek gri duvara bakıyordu. Camda küçük bir delik gördü. Düşen mavi tozun anlık görüntüsünü görmeden önce bir ses duydu, uzaklara sıkılan bir silahın sesi gibiydi.

Doğudaki o yüksek, kırık penceredeki delikte bir baş belirmişti.

Çok solgundu. Altındaki gövdeye bir cüppe geçirilmişti. Omzuna kan kırmızısı bir papağan tünemişti. Ama Steerpike bunlardan habersizdi ve başka bir bölgeye giriyordu. Göz alabildiğine uzanan, likenli arduvazlardan oluşan oluşma çatıların altında, gölgelerin arasında uzun süre yürüdü.

Sonunda ikizlerin odasına açılan kemerli geçide vardı. Durdu ve dönüp ardında uzanan gri manzaraya baktı. Hava buz gibi ve sağlıksızdı. Cığerlerine çürük tahta ve nemli taş kokusu doldu. Kokuşmuş bir atmosferdeydi, şeytani bir

otoriteye sahip, tazelikten daha güçlü, daha amansız bir konuşmuşluktan bu; tüm canlılığı, tüm umutları boğup tüketiyordu.

Başka biri olsa ürperirdi. Ama genç adam sadece dilini dudaklarında gezdirdi. “Burası bir yer,” diye düşündü kendi kendine. “Burası kesinlikle bir yer.”

Ama saat kolları dönmeyi sürdürüyordu ve düşünecek fazla zamanı yoktu. Bu yüzden içinde uzun, kabarık duvarların sıvalarının soğuk ve cansız hummalarla, ombra boyası ve yeşillik hastalığıyla terlemiş o görüntüye sırtını döndü.

Ardında ikizlerin hapsedilmiş olduğu kapıya varınca cebinden bir deste anahtar çıkardı ve bunlardan birini seçti –bu anahtarı kendisi yapmıştı– kilide soktu ve çevirdi.

Kapı itince gıcırdarak açıldı.

Menteşeleri paslı olsa da Steerpike kapıyı bir saniyede ardına kadar açtı. Girmek için o şişkin tahtayla ya da kilitle boğuşmak ya da omzunu nemli kapıya dayamak zorunda kalsa ya da hatta kendi ayak seslerinin yankısını duyarak yavaşlasa, o zaman kendisini bekleyen manzara tüm tuhaflığına karşın onda uğursuz bir kâbus etkisi yapmıyordu.

Hiç ses çıkarmamıştı. Geldiğini hiçbir şekilde belli etmemişti. Ama ikizler karşısında duruyordu. El ele tutuşmuşlardı. Yüzleri domuz yağı kadar beyazdı. Kapının hemen önündeydiler. Buna bir süredir bakıyor olmalıydılar. Balmumundan ya da kaymaktaşıdan heykellere veya arka ayakları üstünde hareketsiz dimdik duran, muhtemelen sahiplerinin üzerinde bakışları sabitlenmiş, ağızları lezzetli lokmalar ve tanıdık bir işaret beklercesine yarı-açılmış hayvanlara benziyorlardı.

Gözleri ifadesizdi. Bu gözlerde ifadeye yer de yoktu, çünkü her birinin içini yabancı bir beden doldurmuştu. O dört parlak gözbeğinin her birinde genç adamın yansı-

ması tüm ayrıntılarıyla vardı. Aşk mektuplarını iğne başlarından geçirmeye ya da iğne uçlarına şiirler yazmaya çalışanlar dikkat etsin. Çünkü onlar kendilerini ne kadar beceriksiz bulurlarsa bulsunlar, aslında ne kadar beceriksiz olduklarını asla bilemeyecekler, çünkü Steerpike'ın başıyla omuzlarının boncuk büyüklüğündeki o çemberlerin içinde nasıl öne eğildiğini asla göremeyecekler. Bu çemberlerin aralarındaki mesafe eşitti (çünkü İkizler yanak yanağaydı), bütün bunların ne kadar korkunç olduğunu dehşet verici bir yinelemeye vurgulamak istercesine. Gözkapaklarının arasında birbirinin aynı bu dört korkunç dünya; bu güzel, zarif ve ayrıntılı dört gözbebeği mikrokozmosu ısıldıyordu. Sanki üstlerindeki görüntüler –Steerpike'ın görüntüleri– bir saç teliyle ya da arı hortumuyla çizilmişti, çünkü gözlerinin akları bile seçiliyordu. Ve kapıdaki Steerpike başını aniden geri çekince, tohum büyüklüğündeki o dört baş da aynı anda geri çekildi ve o dört mikroskobik aynadan bakan sekiz göz aynı anda kısıldı; asıl kaynaklarına, kapı aralığındaki, bir dağ gibi devasa olan gence, kısa ve nabızsız yaşamlarını borçlu oldukları, en küçük hareketini bile tekrarladıkları kısık gözlü gence bakarken kısıldı.

İkizlerin gözlerinde ne yansıttıklarından habersiz olmaları doğaldı, ama Steerpike'ın görüntüsü özdeş beyinlerine ulaştığında, göğüslerindeki heyecanın en küçük bir belirtisini bile sergilememeleri doğal değildi. Çünkü sanki hiçbir şey hissetmiyor, hiçbir şey görmüyorlardı. Sanki ölüydüler ve bir mucize sayesinde ayakta duruyorlardı.

Steerpike Cora ve Clarice ile arasındaki ilişkide bir sayfanın kapandığını hemen anladı. Onları elleriyle kil gibi yoğurmuştu. Ama artık kil değildiler, kilin hem anlaşılmaz hem de sinsi bir yönü olduğu kabul edilmezse. Aynı zamanda da son derece katı bir yönü. Steerpike İkizlerin artık uysal olmadığını anlamıştı. Değişmişlerdi. Benzer, ama daha katı bir hale dönüşmüşlerdi. Taşlaşmışlardı.

Bütün bunları bir bakışta görebildi. Ama şimdi gözünden kaçan bir şey vardı. O da şuydu. Artık gözlerinde yansıması yoktu. Leydiler farkında olmadan onu kovmuştu. Yerini başka bir şey almıştı –ve Steerpike nasıl yansıtıldığından habersizse, bundan da haberi olmadı– İkizlerin gözbebeklerinde onun yerini bir baltanın başının aldığından.

Ama Steerpike artık ona bakmadıklarını görebiliyordu. Gözlerini başının üstündeki bir şeye diktiklerini görebiliyordu. Başlarını geriye atmamışlardı, oysa normalde bunu yapmaları gerekirdi, çünkü baktıkları şeyin epey yukarıda olduğu belliydi. Yukarı çevrilmiş gözleri bembeyaz parlıyordu. Gözlerinin bu hareketi dışında kılları bile kıpırdamamıştı.

Steerpike onlardan gözünü bir saniyeliğine bile ayırса tuzğa düşmekten korkuyordu. Yine de bu korkusunu bastırıp yan döndü ve bir anlığına üç buçuk metre kadar tepesindeki büyük baltayı ve etrafındaki, o soğuk ve gri, ağır çelik başı havada tutan, yukarının karanlığında bir örümcek ağı gibi uzanan o karmaşık ip ve halatlar ağını gördü.

Genç adam geriye sıçrayıp dışarı çıktı. Hiç vakit kaybetmeden kapıyı kapadı. Daha anahtarı kilitte çevirmeden içlerinden düşen ağır bir şeyin sesi geldi. Baltanın başı az önce durduğu yere saplanmıştı.

OTUZ SEKİZ

Steerpike şatoya hızlı ve kararlı adımlarla döndü. Güneş, boş ve soluk gökyüzünde solgun bir polen topu gibi asılı duruyordu. Steerpike hızla yürürken gölgesi yanında koşturuyor, büyük avluların taşlarının üstünden titreşerek kayıyor ya da dirseğinin dibinde, duvarlarda dimdik ilerliyordu.

du. Bu gölgenin içinde karanlıktan başka bir şey yoktu, ama yine de ona kaynaklık eden beden kadar avcı ve anlamlı gibiydi. Genç adamın solgunluğundan ve gözlerindeki tarifsiz ifadeye kadar pek çok özelliğe sahip bu hareketli bedenden attığı her adımla kendi düzenlediği bir randevuya biraz daha yaklaşıyordu.

Güneş artık gözüküyordu. Gölge birkaç dakikalığına kayboldu, uyanınca kâbusunda gördüğü yarattığı yatağının başında bulan birinin kötü rüyası gibi; çünkü Steerpike oradaydı; köşeleri dönüyor, labirentlerde ilerliyor, eğimli taş koridorlardan ya da çürük ahşap merdivenlerden iniyordu. Ama her ne kadar bedeni kıpır kıpır olsa da, tekrar beliren gölgenin, bir kılıcın kını gibi, bu fesat havayı vurgulaması tuhaftı. Bu niye böyleydi? Niye zayıf hatlar ve çeşitli hareketler karanlık bir izlenim uyandırıyordu? Steerpike'inkinden çok daha korkunç ve tuhaf olan gölgeler böyle bir izlenim uyandırmıyordu. Onlar duvarların üstünde devleşerek ya da örümceğe benzeyerek gezinirken daha masumdular. Sanki her gölgenin bir kalbi vardı. Bu kalp dünyadan havadan daha seyrek bir kanı çekiyordu. Bu karanlık dünya varlığını düşmanına, ışığa borçluydu.

Ve işte Steerpike'ın gölgesi duvardan duvara, döşemeden döşemeye kayarak ilerliyordu. Omuzları biraz yüksekti, ama biçimsiz değildi. Başını eğmişti; yana değil öne. Bir açıklıkta, kuru topraktan geçerken rengi açıldı, çünkü güneş solmuştu, sonra göğün yarısını kaplayan bir bulutun kenarı tarafından örtülünce tamamen gözden kayboldu.

Neredeyse aynı anda yağmur yağmaya başladı ve hava iyice karardı. Sanki bu yetmezmiş gibi, kuzeye kararlılıkla uzayan bu geniş bulut tabakasının (kilometrelerce uzanan kirli bir ketene benziyordu) altında, yine benzer boyutlarda, ama daha hızlı bir başka bulut tabakası ilerliyordu. Bu daha alçak bulut tabakası gökyüzünde güneşin biraz önce

parlamakta olduğu yere gelince, birden çok tuhaf bir şey oldu.

Gormenghast'ın üstüne belki ilk kez bu kadar yoğun bir karanlık çöktü. Steerpike sağına soluna bakınca düzinelerce pencerede ışıkların yandığını gördü. Yukarıda neler olduğunu göremiyordu, çünkü ortalık karanlıktı, ama karanlığın iyice yoğunlaşmasından anlaşıldığı kadarıyla o iki devasa tabakanın altına üçüncü bir kalın ve yağmur yüklü tabaka gelmişti.

Şimdi çatılardan yağmurun gürültüsü gelmeye başlamıştı. Yağmur suları oluklardan sel gibi akıyor, yarıklarda çağılıyor ve yüzyılların ufalanana taşlarda açtığı binlerce deliğe dolup taşıyordu. Bu devasa bulutların gelişi öyle çabuk olmuştu ki Steerpike sağanaktan tamamen kurtulamamıştı. Ama yağmur başını ve omuzlarını sadece birkaç saniye ıslatmıştı, çünkü o anormal karanlıkta en yakındaki aydınlık pencereye doğru koşunca, kendisini şatonun anımsadığı bir kısmında bulmuştu. Buradan yolculuğunun geri kalanını korunaklı bir şekilde tamamlayabilirdi.

Bu zamansız karanlık tuhaf bir şekilde iç karartıcıydı. Steerpike aydınlık koridorlarda yürürken ana pencerelerde kalabalıkların toplanmış olduğunu fark etti. Dışarı, o sahate geceye bakan yüzlerde şaşkınlık ve kaygı vardı. Batıdaki güneşin örtülmesi ve göğün bulut tabakalarıyla kaplanması doğanın bir tuhaflığından başka bir şey değildi. Yine de karanlığın verdiği iç sıkıntısı sadece maddesel olarak açıklanamazdı.

İnsanlar karanlıkla savaşmak istercesine bütün fenerleri, ocakları, mumları ve lambaları yakmışlardı. Kalay, cam, cilalı bakır hatta altın tabak ve tepsileri yansıtıcı olarak kullanıyorlardı. Gormenghast'a herhangi bir mesaj yayılamayacağı kadar kısa sürede o genel boğulma hissine tepki vermeyen tek bir kişi kalmamıştı.

Sayırsız mum sıcak damlalarla eriyordu ve küçük bayrakları andıran alevleri titreşiyordu. Çıplak ya da renkli camların arkasında kısırlı binlerce lamba alevi mor, kehribar rengi, cam yeşili, mavi, kan kırmızısı ve hatta gri renkler saçıyordu. Gormenghast'ın duvarları cennetin ya da cehennemin duvarlarını andırıyordu. Renkler, onları algılayan zihne göre şeytani ya da meleksi idi. Duvarlarda cehennemin ve cennetin renkleri yüzüyordu. Tüylü meleklerin göğüsleri, Şeytan'ın pulları.

Bu çeşitli renklerin arasında hızla ilerleyen Steerpikes yağmur seslerinin giderek şiddetlendiğini duyabiliyordu. Bir kışağı andıran bir yere gelmişti; her iki tarafında dışarıdaki karanlığı sergileyen yuvarlak pencereler bulunan bir koridora. Bu kemerli geçit ya da kemeraltı, geniş bir yapıyı diğerine bağlayan bu kıstak, epey uzundu. Üç yerden aydınlanmaktaydı. Bunlardan birincisinde büyük, yeşil bir gaz lambası vardı. Bu lambanın dev fitili koyun dili kadar geniştir. Üstündeki cam karpuz insanı dehşete düşürecek kadar çirkindi. Bu yivli karpuzun alt kısmında bir parçası eksikti. Ama rengi, daha doğrusu camın şimdi olduğu gibi içten aydınlatılınca büründüğü renk kesinlikle çirkin değildi. Çivit mavisiydi demek derinliği ve güzelliği hakkında ya da kemerli geçidin o kısmına yayılan o sualı veya mağara ışıltısı hakkında kesinlikle bir fikir vermez.

Diğer iki lambadan birinin karpuzu kurşuni kızıl, diğerinkiyse buzdağı yeşiliydi. Bunlar da kendi etki sahaları içinde aynı derecede teatral görüntüler oluştuyordu. Sırlı ve yuvarlak pencereler kapkara olmasına karşın özelliiksiz değildi. Yan yana bakan o kara gözlerin üstüne yağmur damlaları iniyordu. Bunlar sanki akmıyordu da arp telleri gibi geriliyordu. Camların ardındaki sudan yapılmış bu iplik telleri, bu sicimler kızıl ve yeşil renklerle parlıyordu, çünkü lamba ışığı onları aydınlatıyordu. Ve bu renkler yılanları

çağrıştırıyordu; zehirli, egzotik, ateşli ve acımasız bir şeyleri. Bunlar deniz yılanlarının renkleri idi. Her iki taraftaki pencerelerin ardından yılanı yağmurun uzun tıslamaları geliyordu.

Steerpik bu kapalı geçitten hızla geçerken gölgesi renk değıştirdi. Bazen bir randevuya yetişmek istercesine kendisini oluşturan beden in önüne geçiyordu. Bazen de ardından geliyor, onu takip ediyordu. Ona yetişiyor, kayarak ilerlerken koyu renklerini değıştiriyordu.

Steerpik kışağı ardında bıraktı ve etrafında tekrar taştan bir kıta belirdi. Attığı her adım ve aldığı her nefesle bu kıtanın ücra yerlerine biraz daha dalıyordu. Steerpik İlkizlere ve davranışlarına ilişkin her düşünc eyi zihninden kovdu. Bir süredir isyanlarının sebeplerini düşünmekte ve onlardan kurtulma planları yapmaktaydı.

Ama daha acil meseleler vardı. Özellikle bir tanesi çok önemliydi. Kışkanılacak bir rahatlıkla zihnini leydilerden arındırdı ve Barquentine'la doldurdu.

Gölgesi sağında ilerliyordu. Bir merdiveni çıkıyordu. Bir sahanlıktan geçti. Üç basamak indi. Kısa bir süre yaratıcısının peşinden gittikten sonra ona yetişti. Tam dirseğinin yanındayken birden koyulaştı ve duvarda büyüdü. Şimdi gölgenin başı yerden üç buçuk metre yüksekteydi. Profili zaman zaman, duvarla tavan arasındaki karanlık örümcek ağlarının üstünden geçerken dalgalanıyordu.

Sonra o dev gölge ufalmaya başladı. Alçalırken yaratıcısına biraz yaklaştı, ta ki sonunda kalın ve bodur bir şeye; yolculuğuna en azından kısa bir süreliğine ara verebileceği odalara doğru giderken çarpık çurpuk, ele avuca gelmez, korkunç bir şeye dönüşene dek.

OTUZ DOKUZ

Barquentine odasında kısa bacağına çenesine çekmiş oturuyordu. Sineklerle dolu bir örümcek ağı gibi kirli olan, kuru ve cansız saç yüzünden sarkıyordu. Aynı ölçüde kirli olan ve kırışık, lekeli, peyniri andıran teni de kuruydu; kurak ve ay kadar susuz, ölü görünen, ama yine de ortasında habis göller, o fesat ve sulu gözler bulunan bir araziydi.

Odanın diğer ucundaki kırık pencereden kale hendeğinin pis kokuları geliyordu.

Barquentine dizini yüzüne çekmiş, bastonunu sandalyesinin arkasına dayamış, elleriyle dizini kavramış, sakalının bir tutamını dişlerinin arasına almış halde bir saatten fazladır oturmaktaydı. Önündeki masada bir düzine açık kitap vardı. Bunlar ritüellere ve önceliklere ilişkin kitaplar, referans kitapları, şifreli yazılar ve gizli belgelerdi. Ama onlara bakmıyordu. Dalginken de acımasız olan ve kuru çukurlarının içinde ıslak ıslak parıldayan gözleri odaya bir gölgenin girdiğini görememişti. Hava kadar dokunulmaz, ama az çok şekilli bu gölge kitap dolu yüksek raflara yaslanmıştı. Bu kitaplar türlü türlü şekillerde ve yıpranma safhası içindeydi. Loş ışıktaki parlıyorlardı, cehennemden gelmişçesine kapkara olan bu gölgeyle kaplananlar dışında.

Barquentine, bu kırışıklı ve pis cüce neler düşünüyordu?

Gormenghast'ta ne büyük değişiklikler olduğunu düşünüyordu; Gormenghast'ın kalbinde ve beyinde. Bu öyle ince bir şeydi ki ne olduğunu tam olarak belirleyemiyordu. Normal düşünce tarzıyla saptayamayacağı bir şeydi, ama yine de kokusu burun deliklerine doluyordu. Bunun kötü bir şey olduğunu biliyordu. Barquentine'a göre isyan kokan, eski usullere karşı gelen ya da onları bozmaya çalışan her şey kötüydü.

Gormenghast eskisi gibi değildi. Bunu biliyordu. Bu

soğuk taşların arasında bir yerlerde kötülük vardı. Ama nerede olduğunu bulamıyordu. Bu değişikliğin ne olduğunu bulamıyordu. Bunun sebebi yaşlanmış olması değildi. Gençliğini anımsarken duygulanmazdı. Karanlık ve sevgisiz günlerdi onlar. Ama kendisine acıımıyordu. İçinde sadece şatonun kanunlarının soğuk ilmine karşı körü körüne duyduğu ateşli ve zalim sevgi vardı, o kadar. Sevgisi de nefreti kadar ateşliydi. Groan Hanedanı'nın üyelerine karşı duyduğu saygı, gerçekleştirmekle yükümlü oldukları en zor ve korkunç ritüellere karşı beslediği saygıdan daha azdı. Onların önünde biçimsiz başını sadece sembol oldukları sürece eğdi. Titus'ı sevmiyordu; en azından sadece büyük zincirin son halkası olduğu için seviyordu. Çocuğun davranışları, ele avuca sığmazlığı, özgürlük tutkusu sinirini bozuyordu. Sanki bu kuleler dünyasının vârisi başka diyarların, gizli dünyaların, sıcak iklimlerin varlığını öğrenmişti ve çocuğun hummalı, dengesiz hareketleri hayal gücünde yaşayıp gelişen şeylerin yansımasıydı. Sanki çocuğun beyninin ücra ve baştan çıkarıcı bölgeleri küçük kemiklerine, dokularına huzursuz edici mesajlar gönderiyor, hareketlerine anlaşılmaz ve uğursuz bir nitelik katıyordu.

Ama yetmiş yedinci Kont'un doğduğu yerden asla bir günlük mesafeden fazla uzaklaşmamış olduğunu bilen Barquentine tükürdü ve sanki böylece şaşkın beynindeki bu düşünceleri dışarı attı. Ama o pis tat hâlâ ağzındaydı. Yakıcı bir tat; asi bir tat. Genç Kont dayanılmayacak kadar sinir bozucuydu. Sanki çocuğun Gormenghast'taki yaşamının dışında, kendine ait bir yaşamı vardı.

Sadece o da değildi. Steerpike denen o delikanlı da vardı. Zeki ve faydalı bir çömezdi şüphesiz, ama bu sebeplerden dolayı tehlikeliydi de. Onun hakkında ne yapacaktı? Steerpike çok fazla şey öğrenmişti. Açmaması gereken kitapları açmış, bunları müthiş bir hızla okumuştı. Onu şatonun ya-

şamından ayıran bir şey vardı; gizli, belirsiz, yabancı bir şey.

Barquentine sandalyenin üstünde kıpırdandı. Pozisyon değiştirirken kısa bacağına saplanan sancı ve aynı zamanda şüpheleri konusunda bir şey yapamamanın huzursuzluğuyla homurdandı. Groan kanunlarının bir ustası olarak harekete geçmek, gerekirse sorun çıkaranları böcek gibi ezmek arzusundaydı, ama saldırısını yöneltebileceği belirgin bir hedef yoktu. Tek bildiği, Steerpike'ın kendisine gönülsüzce duyulan güveni en ufak bir şekilde suistimal ettiğini öğrenirse bütün otoritesini kullanarak o soluk yüzlü ukalayla Çakmaktaşı Kulesi'nden attıracağıydı. Keskin ayrımlar dışındaki değerlendirmeleri, siyah ile beyaz arasındaki tonları kabul etmeyen bir fanatiğin acımasız öfkesiyle saldıracaktı. Günah işlemek Gormenghast'a karşı günah işlemek demekti. Şer ve şüphe aynı şeydi. Kutsal taşlardan şüphe etmek tanrısala saygısızlık demekti. Ve yakınlarda bir kötülük vardı, ama görünmüyordu. Barquentine kokusunu alıyordu ama beynini zihninin omuzlarında arkaya çevirir çevirmez ortadan kayboluyordu. Somut hiçbir şey yoktu; sadece ortalıkta gezinen, işleriyle meşgul gibi görünen din yorumcuları vardı.

Bu gezgin kötülüğü tuzağa düşürüp yüzünü ışığa çevirmenin ya da şüphelerini dindirmenin yolu yok muydu? Çünkü zararlıydılar. Onu uzun geceler boyunca uyutmuyor, huzursuz ediyorlardı. Sanki şatonun hastalığı Barquentine'in hastalığıydı.

“Cehennemın kanı adına,” diye fısıldadı, gıcırtıyı andıran bir sesle. “Onu bulacağım, mahzenlerde bir yarasa gibi ya da güney tavan aralarında bir fare gibi gizlense de.”

İğrenç bir şekilde kalçalarını ve ağız arasını kaşıdı. Sonra yüksek sandalyenin üstünde tekrar pozisyon değiştirdi.

Tam o sırada ralların üstündeki gölge biraz kıvıldı. Omuzları sanki biraz yükseldi. Siluet kapıdan uzaklaşırken

yüzlerce deri kitap sırtına düşen cisimsiz bedeni dalgalandırdı.

Barquentine'in gözleri bir iki saniyeliğine önündeki masada duran belgelere odaklandı. İstemsizce bir zamanlar evli olduğunu hatırladı. Karısına ne olmuştu anımsamıyordu. Herhalde ölmüştü.

Karısının yüzünü anımsamıyordu, ama ağırlarken pek kendinde olmadan kâğıt gemiler yaptığını –belki bu tatsız anıyı hatırlamasına yol açan önündeki kitaplardı–, göz yaşlarıyla ıslanan ve kırıksıklı elleriyle kirlenen bu gemileri kucağının limanında yüzdürdüğünü, yere ya da yatağının üstündeki battaniyeye bıraktığını anımsayabiliyordu. Bunlardan yüzlerce yapardı. Düşmüş yaprakları andıran bu ıslak, kirli ve zarif gemiler ortalıkta saçılı dururdu, bir keder ve delilik donanması gibi.

Sonra birden karısının ona bir erkek çocuk doğurmuş olduğunu anımsayarak irkildi. Yoksa kız mıydı? Çocuğuyla en son konuşalı kırk sene olmuştu. Onu bulmak zor olacaktı; ama bulmalıydı. Tek anımsadığı yüzünün çoğunu kaplayan bir doğum lekesi ve şaşı gözleriydi.

Barquentine geçmişi anımsarken gözlerinin önünden birtakım sahneler duraksayarak geçti. Bunların hepsinde de kendini başı sürekli yukarı dönük biri olarak gördü –boyu insanların dizleri hizasında olan biri olarak– alay edilen ve hor görülen biri olarak. İçinde büyüyüp kabaran nefreti zihniyle görebiliyordu. Bastonunun tekmeyle altından çekildiğini tekrar hissedebiliyor, veletlerin, arkasından “Çürük bacaklı! Çürük belli Barquentine!” diye bağırıldığını işitebiliyordu.

Bütün bunlar geçmişte kalmıştı. Şimdi korkulan biriydi. Korkulan ve nefret edilen biri.

Sırtı kapıya ve raflara dönük olduğundan gölgenin tekrar hareket ettiğini göremezdi. Başını kaldırıp tükürdü.

Eline bir kâğıt parçası alıp gemi yapmaya başladı, ama ne yaptığını bilmiyordu.

“Artık yeter,” diyordu kendi kendine. “Cadıların kanı adına, artık yeter. O gitmeli. İş bitti. Öldü. Bitti. Halledildi. Yalnız olmalıyım yoksa, büyük maymunun kamışı adına, İçsel Sırları tehlikeye atacağım. O kahrolası becerikliliğiyle benden anahtarları çalacak.”

Bunları mırıldanırken bahsettiği genç hâlâ arkasında, kitap sırtlarının üstünde amansızca süzülüyordu. Barquentine’in dört metre kadar arkasında durdu. Ama aynı anda Steerpike’in bedeni total ihtiyarın hemen arkasındaydı.

Genç adamın ustasını nasıl öldüreceğine karar vermesi kolay olmamıştı. Bunu çeşitli şekillerde yapabiliirdi. Doktor’un muayenehanesine yaptığı gece ziyaretleri ona türlü türlü zehirler kazandırmıştı. Kılıcı sipsivriydi. Sapanı bir oyuncak değil, bir tüfek kadar öldürücü ve bir kılıç kadar sessiz bir silahtı. Avcunun kenarıyla boyun kırmayı ve büyük bir ustalıkla bıçak fırlatmayı biliyordu. Yıllardır her sabah belirli bir vaktini yatak odasındaki mankene bıçağını fırlatarak geçirmesi semeresini vermişti.

Ama mesele sadece o ihtiyarı öldürmek değildi.

Onu iz bırakmadan öldürmeliydi. Hem cesetten kurtulmalı hem de iş ile zevki öyle bir şekilde karıştırmalıydı ki, bu birleşme ikisine de zarar vermemeliydi. Görülecek eski hesapları vardı. O total ihtiyar suratına tükürmüş, sövüp saymıştı. Onu sadece olabilecek en kısa yoldan öldürmek boş bir haz, utanılacak bir şey olurdu.

Ama gerçekte olanlar ve Barquentine’in Steerpike’in yanında ölmesi genç adamın yaptığı planla tamamen ilgisiz bir şekilde gerçekleşti.

Çünkü Steerpike kurbanının sandalyesinin hemen arkasında dururken yaşlı adam öne, kitaplarıyla kâğıtlarının üstüne eğildi ve üç kollu, paslı bir şamdanı kendine çekti.

Üstündeki paçavraları epeyce karıştırdıktan sonra sonunda fitilleri yaktı. Bunun iki etkisi oldu: Steerpike'ın gölgesini hem kitaplarla kaplı duvarda geriye gönderdi, hem de gücünü emdi.

Steerpike durduğu yerden, Barquentine'in omzunun üstünden üç mumun bal rengi alevlerini görebiliyordu. Bambu yaprağı şeklindeydiler. İnce ve narindiler. Karanlıkta titreyiyorlardı. Barquentine mum ışığı parıltısında bir siluetti. Kıpırdayınca Steerpike mum ışığını daha da net görebildi. Birden genç adamın aklına öyle bir fikir geldi ki, ihtiyarı öldürmek ve cesedinden kurtulmak yolunda özenle hazırladığı planlar yanında amatörce kalıyordu. Tüm yüce sanat eserlerinin alametifarikası olan o aldatıcı basitlikten yoksun olmalarından dolayı amatörce kalıyordu. Dâhice olmalarına karşın ve tam da bu sebepten dolayı amatörce kalıyordu.

Ama işte... İşte karşısında karanlığı yalayan üç altın rengi aleve sahip bir şamdan onun için konulmuş gibi duruyordu. Ve işte karşısında öldürmek istediği adam vardı. Tutabileceği kadar yakındaydı. Ama bu işi aceleye getirmek istemiyordu. Bu ihtiyarın paçavraları, teni ve sakalı en titiz kundakçıların bile bayılacağı kadar kuru ve yanııcıydı. Barquentine gibi yaşlı birinin çalışırken öne eğilmesinden ve kazayla sakalını tutuşturmasından daha doğal ne olabilirdi? O sinir bozucu ve iğrenç tiranın alev aldığını, paçavralarının tutuştuğunu, teninden dumanlar çıktığını, sakalının kızıl bir balık gibi titrediğini görmekten daha güzel ne olabilirdi? Steerpike ileriki bir tarihte o yanıp kül olmuş cesedi bulup şatoyu ayağa kaldırabilirdi.

Genç adam etrafına bakındı. Odaya girmekte kullandığı kapı kapalıydı. Bu saatte rahatsız edilmeleri küçük bir ihtimaldi. Barquentine'in tiz ve hırıltılı nefesi odadaki sessizliği belirginleştiriyordu.

Steerpike hemen önünde kara bir cüce gibi çömelmiş

oturan paçavralı silueti yakmanın ne kadar avantajlı olduğunu anlar anlamaz kılıcını çekti ve ucu Barquentine'in boynunun üç santim yukarısına ve sol kulağının hemen altına gelecek şekilde havaya kaldırdı.

Steerpike bu korkunç ve kanlı eylemi yapmanın eşliğine gelince, içi soğuk ve zehirli bir hiddetle doldu. Belki de göğsünde öleli epey olmuş vicdanının kuru köklerinden biri aniden kıpırdandı. Belki de o yoğun anda elinde olmadan bir insanı öldürmenin suçluluk duygusuna yol açtığını hatırladı. Belki de yüzünde o nefretin belirmesinin nedeni hedefinden bir anlığına sapmasıydı. Sanki donmuş bir denizden bir anda dizginsiz dev dalgalar yükselmişti. Ama dalgalar yükseldikleri kadar çabuk dindi. Yüzü tekrar ölümcül bir dengeyle bembeyaz kesildi. Kılıcının ucu o yaşlı kulağın altında titremişti. Ama şimdi yine hareketsizdi.

Tam o sırada kapı çalındı. İhtiyar birden başını sesin geldiği yönü çevirdi. Ama kılıçtan öteye çevirdiğinden Steerpike'ı ve silahını hâlâ göremiyordu.

"Her kimsen kara cehenneme git! Bugün orospu çocuklarını görmeyeceğim!"

"Pekâlâ efendim," dedi kapının arkasından gelen ses. Sonra hafif ayak sesleri duyuldu. Ardından tekrar ortalığa sessizlik çöktü.

Barquentine başını eski yönüne çevirdi ve karnını kaşdı.

"Küstah herif," diye mırıldandı yüksek sesle. "Suratının derisini yüzeceğim. Beyaz suratının derisini yüzeceğim! Artık parlayamayacak! Büyük katırın safra kesesi adına, fazla parlak! 'Pekâlâ efendim' diyor ha? Âlâ olan ne? Zıpçıktı so-lucan!"

Barquentine tekrar kaşınmaya başladı. Apış arasını, kalçalarını, karnını ve kaburgalarını kaşdı.

"Kahretsin!" diye haykırdı. "Kalbime sancılar saplanıyor! Kont veledin teki. Kontes kedi delisi. Benimse Steerpi-

ke denen o zıpçıktı piç kurusundan başka yardımcım yok.”

Ucu iğne gibi sivri olan kılıcını mükemmel bir dengede tutan genç adam ince dudaklarını büzdü ve dilini şaklattı. Bu kez Barquentine başını sola çevirdi ve çeliğin iki buçuk santimi kulağının altına saplandı. Bedeni korkunç bir şekilde kasılırken boğazına bir çığlık dayandı, ama ağzından hiç ses çıkmadı. Steerpike kılıcı geri çekince, Barquentine’in bir kaplumbağaninkini andıran kırıksıklı boynundan aşağı koyu kan damlaları süzülürken birden bedeninin her tarafı şiddetle sarsılmaya başladı. Her uzvu bedeninin geri kalanından bağımsızmışçasına hareket ediyordu. Hâlâ yüksek sandalyenin üstünde kalabilmesi bir mucizeydi. Ama bu çırpınmalar birden kesildi. Biraz ötede çenesini avuçlarına dayamış seyretmekte olan Steerpike, hafifçe gülümsüyor olmasına karşın, bir ihtiyarın yüzünde belirebilecek en korkunç nefret ifadesini görünce ürperdi. Barquentine’in yüzü bir yılan yuvasına dönüşmüş gibiydi. Gözleri birden kanlanmıştı. Sanki o iğrenç sular tehlikeli bir şafağın kızılığını yansıtıyordu. Ağzı ve çevresindeki kırıksıklıklar köpürüyor gibiydi. Kirli alnı ve boynu zehirle sırlıslıkla olmuştu.

Ama bütün bunların ardında bir beyin vardı. Steerpike durmuş gülümserken bu beyin, gencin ilk hamleyi yapmış olmasının avantajına karşın, delikanlının bir adım ilerisindeydi. Çünkü o anda işine yarayabilecek durumdaydı. Steerpike başlangıçta hata yapmıştı ve Barquentine kendini yüksek sandalyede geriye atıp yere düşünce tamamen gafil avlandı. İhtiyar, tek umudu olan nesnenin yanına düştü. Kılıç boynuna saplanınca kasılırken bastonunu elinden bırakmıştı. Bastonu göz açıp kapayıncaya kadar yerden kapıp ona dayanarak doğruldu ve sıçrayarak sandalyesinin arkasına geçti. Bunun çubukları arasında silahlı ve çevik hasmına kıpkırmızı gözlerle bakıyordu.

Ama yaşlı tiranın ruhu öyle güçlüydü ki Steerpike iki

bacağa sahip olmasına, gençliğine ve silahlarına karşın, böylesine çökmüş ve sakat bir bedende böylesine yoğun bir hiddetin barınabilmesi karşısında afalladı. Kandırılmış olmaktan da afallamıştı. Düellonun şimdi bile gülünç bir şekilde lehine olduğu doğrudu. Bastonlu bir topal ihtiyarın karşısında kılıçlı bir atlet vardı ama yine de her şeyden önce bastonu uzaklaştırmış olsa yaşlı adam karşısında ters dönmüş bir kaplumbağa kadar çaresiz kalacaktı.

Birkaç saniye birbirlerine baktılar. Barquentine'in yüzünden her şey okunuyor, Steerpike'inkinden hiçbir şey okunmuyordu. Sonra genç adam yavaşça kapıya doğru girelemeye başladı. Gözlerini avından bir an olsun ayırmıyordu. Riske girmeyecekti. Barquentine'in ne kadar atik olabildiğini görmüştü.

Kapıya ulaşınca onu açtı ve dışarıdaki koridora hızlı bir bakış fırlattı. Bu etrafta kimsenin olmadığını görmesine yetmişti. Kapıyı kapayıp sandalyeye doğru ilerlemeye başladı. O cüce, çubukların arasından kendisini izliyordu.

Steerpike elinde ince kılıcıyla ilerlerken avına bakıyordu, ama akli şamdandaydı.

Hasmı kendisini yakıp kül edebilecek şeye ne kadar yakın durduğundan habersizdi. Eriyen mumların tepesinde üç küçük alev titreşiyordu. Bunları, o üç cansız don yağ parçasını, Barquentine canlandırmıştı. Şimdi Barquentine'a saldıracaklardı. Ama daha değil.

Steerpike ölümcül ilerleyişini sürdürdü. Topal ihtiyar ne yapabilirdi ki? Bir an sandalyenin arka kısmı tarafından kısmen örtüldü. Sonra, yüzündeki şeytani ifadeye tuhaf bir şekilde zıt düşen, buz gibi bir sesle "Hain," dedi.

Sadece hayatı için savaşıyordu. Çünkü havayı buz gibi yapan o tek sözcük Steerpike'a unuttuğu bir şeyi sergilemişti: Aslında Gormenghast'la dövüştüğünü. Karşısında binlerce yıllık şatonun canlı bir parçası vardı.

Ama ne olmuştu yani? Bu sadece Steerpika'nın dikkatli olması gerektiği anlamına geliyordu, o kadar. Saldıracağı âna kadar Barquentine'dan uzak durmalıydı. İlerlemeyi sürdürdü ve sonra, tam Barquentine'nın bastonunu kullanabileceği kadar yakına gelmesine bir adım kala sağa sıçradı ve masanın uzak ucuna koşarak kılıcını masaya, kitapların üstüne bıraktı ve cebinden çakısını çıkarıp tek bir hareketle açtı ve sonra, Barquentine hasmıyla yüzleşmek için dönerken, çakıyı fırlattı. Mumların arasından geçen çakı, Steerpika'nın istediği şekilde yaşlı adamın sağ elini bastonuna mıhladı. Barquentine'nın şaşkınlık ve acıyla boş bulunduğu anda Steerpika masanın üstüne sıçradı ve koştu. Hemen altında cüce, kör bir öfkeyle bıçağa çıkarmaya çalışıyordu. Bunu yaparken Steerpika birden şamdanı kapdı ve öne uzatıp o küçük alevleri yukarı dönmüş yüze dokundurdu. O cansız sakal birden alev aldı. Bir saniye sonra ise yaşlı adamın üstündeki çürük paçavraların omuz kısımları da tutuşmuştu.

Ama bir kez daha, bu kez ölüm acıları çekerken, Barquentine'nın beyni hemen harekete geçti. Kaybedecek tek saniyesi yoktu. Bastonu düşmüştü, ama bıçak hâlâ eline saplıydı. Ama bütün bunları unutmuştu. İnsanüstü bir çabayla, tek bacaklı olmasına karşın, dizini büküp sıçrayarak Steerpika'nın giysisinin bir parçasını yakaladı. Bunu tutar tutmaz, yaşlı kalbi deli gibi çarpmasına ve kolları kırılacakmış gibi gerilmesine karşın, tekrar tutundu ve gencin üstüne alev almış bir maymun gibi tırmanmaya başladı. Artık Steerpika'nın beline tutunuyordu ve alevler genç düşmanının giysilerine yayılmaya başlamıştı. Yanan yüzündeki ve göğsündeki korkunç acı daha sıkı sarılmasına yol açıyordu. Öleceğini biliyordu. Ama hain de kendisiyle birlikte ölmeliydi. Çektiği acıya karşın sevinçliydi; intikamını alıyor olduğu için sevinçliydi.

Aynı anda Steerpika kurtulmak için mücadele veriyor-

du. O yanan sülûğü tırmalıyor, dizleriyle vuruyordu. Yüzü ölümcül bir öfke, hayret ve umutsuzluk karışımıyla say damlaşmıştı.

Giysileri Barquentine'in yıpranmış paçavraları kadar kolay tutuşmuyordu. Ama yine de artık iyice yanmaya başlamışlardı. Yanağı ve boğazı alevlerden kızarmıştı. Ama kendisini kurtarmak için mücadele ettikçe belindeki kollar sanki daha fazla sıkıyordu.

O anda biri kapıyı açsa karanlıkta parlayan genç bir adamın masanın üstünde saçılı duran kutsal kitapları tekmelediğini ve çiğnediğini, gövdesini delirmiş gibi kıvrıp büküğünü ve titreyen ellerini cayır cayan yanan bir cücenin bir kaplumbağaninkini andıran boynunda kenetlediğini görürdü. Sonra da ikisinin birden masanın kenarından yere, dumanlar saçarak düştüğünü görürdü.

Steerpике acı çekerken ve tehlike içindeyken bile başarısızlığının utancını duyuyordu. Büyük plan kurucu, soğukkanlı ve kusursuz organizatör işi eline yüzüne bulaştırmıştı. Sıçana benzeyen yetmişlik bir ihtiyar planlarını bozmuştu. Ama utancı gözünü döndüren bir öfkeye dönüşüyordu. Onu her şeyi yapabilecek hale getiriyordu.

Şeytani bir vahşilik ve kararlılıkla çırpınarak önce dizlerinin üstünde doğruldu, sonra da silkinerek ayağa kalktı, Barquentine'in boğazını bırakmıştı. Bir an ellerini iki yana sarkıtıp öylece sallanarak durdu. Yanıklarının acısı öyle şiddetliydi ki, farkında olmasa da acı acı inliyordu. Bu iniltilerin acımasız doğasıyla ilgisi yoktu. Tamamen fizikseldi. Bedeni haykırıyordu. Beyni bundan habersizdi.

Tören Ustası bir vampir gibi göğsüne yapışmıştı. Yaşlı kollarıyla ona sıkı sıkı sarılmıştı. O ıstıraplı yüzde acının yanı sıra korkunç bir neşe de vardı. Haini kendi alevleriyle yakıyordu. Bir imansız yakıyordu.

Ama o imansız ölümü hak etse de etmese de, ustasının

ateşli sarılışına karşın kurban edilmeye kesinlikle hazır değildi. Sadece gücünü toplamak için duraksamıştı. Kollarını iki yana sarkıtması olağanüstü bir irade gücü sayesindeydi. O fanatiğin kollarından kurtulamayacağını biliyordu. Bu yüzden bir an öylece dimdik ayakta durmuştu. Ceketinin yarısı yanmıştı. Kendisine bir sarmaşık gibi sarılan ve gide-rek kararmakta olan o yaratıktan yükselen alevlerden yüzünü korumak için başını olabildiğince geriye çevirmişti. Böylesine korkunç bir baskı altında bir anlığına öyle ayakta durabilmek, ayakta durup derin bir nefes alabilmek ve kol kaslarını gevşetebilmek gerçekten ancak insanüstü bir irade ve hırs ile mümkündü.

Olaylar öylesine kontrolünden çıkmıştı ki, artık seçme şansı yoktu. Artık mesele Barquentine'ı öldürmek değildi. Kendi canını kurtarmaktı. İşler öyle çığrından çıkmıştı ki, artık planlarını uygulaması mümkün değildi. Cayır cayır yanıyordu.

Yapabileceği tek bir şey vardı. Kolları ve ayakları serbestti. Harekete geçmek için sadece birkaç saniyesi olduğunu biliyordu. Başı dönüyor, gözleri kararıyordu, ama koşmaya başladı. Yanmış ellerini iki yanında denizyıldızları gibi açarak zayıf adımlarla, başı döndüğünden kavisler çizerek odanın diğer ucuna doğru koştu. Burada gece dikdörtgen bir karanlık şeklinde görülüyordu. Bir an birlikte orada, yıldızsız göğün karşısında durdular. Kendi alevleriyle aydınlanan iblisler gibiydiler. Sonra birden ortadan kayboldular. Steerpike pencere pervazına sıçramış ve ölümcül yüküyle birlikte aşağıdaki hendeğin kara sularına atlamıştı. Gökyüzü yıldızsızdı, ama ay kuzeyde, alçakta bir çivi başı gibi, belli belirsiz süzülüyordu. Yeryüzünü aydınlatmıyordu.

Hendeğin derin, korkunç sularına gömülen hasımlar binlinçlerini kaybetmişlerdi. Hâlâ birlikte hareket ediyorlardı, iğrenç bir alegorik sualtı canavarı gibi. Tepelerindeki, üs-

tüne düşmüş oldukları su yüzeyi dalgalanıyor, karanlığın içinde görünmez buharlar yükseliyordu.

Steerpике bir süre öldüğünü sandıktan sonra, sonunda başı suyun üstüne çıkınca yalnız olmadığını, suyun altındaki bir şeyin kendisine tutunduğunu hissetti. Kustu ve birden ulurcasına inledi. Ama kâbus devam etti ve ulurca inlemesine karşılık gelmedi. Uyanmamıştı. Sonra, yanıkları dayanılmaz ölçüde acımaya başlayınca rüyada olmadığını anladı.

O zaman ne yapması gerektiğini anladı. Göğsüne çarpıp duran o yanmış ve saçsız kafayı suyun altında tutmalıydı. Ama parmaklarını o buruşuk boyna dolaması kolay olmadı. Su çamurluydu ve taşıdığı yük de, tıpkı kendisi gibi çamurdan kayganlaşmıştı. O korkunç kollar gövdesine dokunacağı gibi yapışmıştı. Steerpике taş gibi suyun dibine çökmediğine şaşıtı. Belki de suyun yoğunluğundan ya da o durgun ve pis suyun içinde ayaklarını hızla çarpmasından dolayı batmıyordu.

Ama yavaşça, insafsızca, boğazında kenetlediği elleriyle bastırarak o yaşlı kafayı suyun içine itmeyi başardı. Savaştığı o kafayı aşağı, kara suyun derinliklerine itti; kabarcıklar yükselirken ve çalkalanan suyun boğuk şıptırıları kulak kabartan gecenin boşluğunu doldururken.

Steerpике'in, sonunda belindeki kolların gevşemeye başladığını hissettiğinde yaşlı adamın ne kadar zamandır suyun altında olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. Katil için cinayet eylemi sonsuzdu. Ama Barquentine'in ciğerleri giderek suyla doldu ve kalbi durdu. Groan irfanının kalıtsal koruyucusu ve Tören Ustası eski hendeğin çamurlu derinliklerine yavaşça gömüldü.

Ay gökyüzünde yükselmişti ve etrafına yıldızlar saçılıydı. Hendeğin yanındaki duvarları ve kuleleri aydınlattıkları söylenemezdi, ama o zifiri karanlıkta bir tür alacakaranlık

belirmişti, duvarların ve kulelerin şeklindeki bir alacakaranlık.

Bitkin ve korkunç acılar içinde olan Steerpике pisliklerin ve su mercimeklerinin arasında yüzmek zorunda kaldı; hendeğin kuzey kıyısındaki, üstü sümüksü sıvılarla kaplı duvarların arasındaki çamurlu bir açıklığa varana dek. Her iki tarafındaki duvarların sonu gelmeyecek sanmıştı. Boğazına pis sular kaçmıştı. Yüzüne iğrenç otlar yapışmıştı. Birkaç metreden ötesini hayal meyal seçebiliyordu. Ama birden sağındaki duvarın yerini dik ve çamurlu bir kıyının aldığını fark etmişti.

Giysilerinin alevlerden kurtulan kısımlarını sular alıp götürmüştü. Çıplaktı, yanıklarla kaplıydı, yarı boğulmuş haldeydi, buz gibi soğukta tir tir titriyordu, alnı ateş gibiydi.

Kıyıya ne yaptığıının pek farkında olmadan tırmandı. Tek bildiği alevlerden ya da sulardan uzak bir yer bulması gerektiği idi. Sonunda karşısına düz, çamurlu bir alan çıktı. Burada birkaç eğreltiotu ve çamur bitkisi vardı. Orada, sanki işlerini tamamladığına göre artık bayılabilmişçesine, yere yığılıp karanlığa gömüldü.

Orada hareketsiz yattı. Çamurun üstünde küçücük ve çıplaktı. Fırlatılıp atılmış cansız bir şeyi ya da denizin karyaya attığı, tepesinde sarp kayalar yükselen bir balığı andırıyordu; çünkü Gormenghast'ın duvarları hendeğin üstünde, göğün karanlığına doğru bir uçurumun kayaları gibi yükselmekteydi.

KIRK

Güneş şatonun sırtını ısıtırken, kuşlar kulelerin gölgelerinde uyuklamaya başlarken ve duvarsarmaşıklarının üstün-

de uçuşan arıların vızıltıları dışında pek ses duyulmazken, Gormenghast Ormanı'nın ruhu öğlenin yeşil sessizliğinde nefesini bir dalgıç gibi tutuyordu. Çıt çıkmıyordu. Saatler geçip gitti. Her şey uykuda ya da trans halinde gibiydi. Dev meşelerin gövdelerinde bal rengi gölge benekleri vardı. İri dallar eski kralların kolları gibi uzanmıştı. Bunlar altın hal-kaların, güneşin bileziklerinin ağırlığıyla sarkar gibiydi. Bu altın sarısı ikindi sanki hiç bitmeyecekti. Sonra yüksek bir daldan bir şey düştü ve arasından geçtiği yaprakların hafil hışırtıları ortalığı uyandırdı. Dinginlik bir anlığına bozulmuş, sanki delinmişti, ama bu yara neredeyse hemen kapandı.

Sessizliğin içinde düşen neydi? Ağaç kedileri bile o yeşil loşluğa bu kadar yüksekte atlamaya cesaret edemezdi. Ama yaprak şeklindeki gölgelerle kaplı olan bu yaratık kedi değil insandı. Bir çocuktuk. Gür saçları ense hizasında kesilmişti. Yüzü bir kuş yumurtası gibi çilliydi. Çocuk yürümeye başlayınca zayıf, hatta sıska gövdesi ağırlıksız gibi göründü.

Yüz hatları dikkat çekici değildi, hatta yok gibiydi. Sanki bu kız, yüzünde bir tür maske taşıyordu; ne güzel ne de çirkin olan bir maske, zihnini sergilemekten ziyade gizleyen bir şey. Yine de, yüz hatlarında çarpıcı ya da akılda kalıcı bir şey olmasa da, başı kafasının üstünde öyle biçimli duruyor, boynu ince omuzlarının üstünde öyle kusursuzca yükseliyordu ki, sanki bu görüntüde eksik hiçbir şey yoktu ve yüzün kendine ait bir ifadesinin olması kızın o soyutlanmış ve doğaüstü havasını bozardı.

Orada, düş gören meşelerin arasında tamamen tek başınayken bir an öylece durdu. Sonra parmaklarının tuhal ve hızlı hareketleriyle bir ökse ardıcının tüylerini yolmaya başladı. Yaprakların arasındaki uzun düşüşü sırasında bu kuşu üstünde durduğu daldan kapmış ve küçük, vahşi eliyle boğmuştu.

KIRK BİR

Gormenghast Şatosu'nun dış surlarını saran, Balçık Ev Sakinleri'nin çamur şehri, güneşin altında uzanıyordu. Binlerce harap kulübesi toprakta köstebek yuvaları gibi yükseliyordu. Bu Sakinler ya da bazen adlandırıldıkları şekliyle Parlak Oymacılar, şatonunkiler kadar kutsal törenlere sahiptiler.

Sefaletin acılarını çekmelerine ve pislik yüzünden çeşitli hastalıklara yakalanmalarına karşın yine de bağınaz, ama gururlu insanlardı. Geleneklerinden, oymacılık kabiliyetlerinden gurur duyarlardı; çektikleri acılardan gurur duyar gibiydiler. Çünkü birinin aralarından ayrılıp zengin ve ünlü olması onlar için utandırıcı ve küçük düşürücü olurdu. Ama böyle bir olasılık düşünülemezdi bile. Onlar tanınmazlıklarından, isimsizliklerinden gurur duyuyordu. Hiçbir şey bunlar kadar değerli değildi; Groan'lar dışında. Sadece Groan'lara sadıktılar ve bu ailenin himayesi sayesinde Dış Surlar'ın dibinde yaşamalarına izin veriliyordu. O surların tepesinden halatlarla ekmek kabuğu dolu çuvallar sarkıtıldığında ve bin çuval aynı anda indiğinde bunlarla (şatonun bu çok eskiden beri süregelen âdetiyle) alay edilirdi. Şatoyu onurlandıran onlar, Parlak Oymacılar'dı aslında. Her sabah boş çuvalları yukarı çekebilirler diye tekrar halatların ucundaki çengellere geçirmeye tenezzül eden onlardı. Bu kuru ekmek kabuklarını çiğnerken (bütün öğünleri bundan ve civardaki ormandan toplanmış bitki köklerinden ibaretti) şatonun fırınlarını onurlandırdıklarını biliyorlardı.

Bu belki de boyunduruk altında olanların gururuydu – bir teselliydi– ama onlar için son derece gerçektir. Temelsiz bir gurur da değildi, çünkü oymalarında renk konusundaki dâhiliklerini sergiliyorlardı ve yaptıkları süs eşyaları şato yaşamında emsalsizdi.

Süregelen antipatileri konusunda suskun ve öfkeli olsalar da, en yoğun düşmanlıkları Dış Surlar'ın içinde yaşayanlara değil, kendi geleneklerini bir şekilde hafife alan kendi bireylerine yönelikti. O sefilce ve güç yaşamlarının merkezindeki inançları demir gibi sağlamdı. Gelenekleri buz gibi katıydı. Aralarında sayısız geleneklerine uymadan bir gün bile dolaşmak felakete davetiye çıkarmak demekti. Fiziksel görünüşlerindeki çirkinliğe katı bir fazilet taslama huyu eşlik ediyordu ki, bu konuda oldukça saldırgan ve zalimdiler.

Bir çocuğun gayri meşru olması ondan hastalıklı bir şeymişçesine tiksiniilmesi demekti. Bu kadarla da kalmazdı. Piç bir bebekten *korkulurdu*. Piçlerin kötü olduğuna inanılırdı. Anne mutlaka dışlanırdı, ama sadece bebekten korkulurdu, aslında cenin halindeki bir cadı olduğuna inanılırdı.

Ama asla öldürülmezdi. Çünkü onu öldürmek sadece bedenini öldürmek demekti. Hayaleti, katilinin peşine düşerdi.

Akşam karanlığı Dış Surlar'daki bir kıvrımın dibindeki sinekli bir dar sokağa çiçek tozları gibi çökmeye başladı. Giderek koyulaştı, ta ki sokak ile çarpık saz ve balçık çatıları boğana dek.

Bu dar sokağın ya da ara yolun duvarına çömelmiş dilenciler dizilmişti. Sanki içinde oturdukları tozların içinden çıkıp büyüyorlardı. Tozlar ayak bileklerini ve kalçalarını kaplamıştı. Ölü, gri bir deniz gibiydi. Sanki yumuşak bir toz denizi gelgitte kabarmıştı. Son derece rahattı. Kuş tüyü gibiydi.

Dilenciler işte bu kumru rengi sıradan tozun içinde oturuyorlardı. Sırtlarını harap bir kulübenin güneşle ısınmış duvarına dayamışlardı. Böyle lüksleri vardı: Yumuşak tozlar ve ılık, sinekli hava.

Orada sessizce oturlurken gece çöküyordu. Gözlerini vadinin diğer tarafındaki birkaç kişiye çevirmişlerdi. Bunlar

günlük oyma işlerini bitirmişlerdi, keskilerini, raspalarını, tokmaklarını toplayıp yanlarına alarak kulübelerine dönüyorlardı.

Bir sene öncesine kadar Parlak Oymacılar'ın heykellerini evlerinin güvenliğine geri götürmelerine gerek yoktu. Heykelleri bütün gece ortalık yerlerde dururdu. Onlara kimse dokunamazdı. Aralarındaki en aşağılık vandallar bile bir başkasının eserine dokunmaya cesaret edemezdi.

Ama artık işler değişmişti. Oymalar artık güvende değildi. Korkunç bir şey olmuştu. Böylece duvardaki dilenciler tahta heykellerin toplanmasını izlemeyi sürdürdü. Bu on iki aydır her gece olan bir şeydi, ama hâlâ alışmamışlardı. Anlayamıyorlardı. Yaşamları boyunca ay ışığı altında boş sokaklarda her kapının önünde nöbetçi gibi duran tahta heykeller görmeye alışmışlardı. Ama artık, karanlık çökünce sokaklar ruhsuz kalıyordu; bir canlılık, bir güzellik kayboluyordu.

Böylece alacakaranlıkta bahtsızca bir hayretle genç adamları izlemeyi sürdürdüler. Bunlar çoğunlukla devasa ve ağır olan, yeleleri donmuş deniz köpüğü salkımlarını andıran atlarını ya da Gormenghast Ormanı'nın başlarını tuhaf şekillerde yana eğmiş benekli tanrılarını evlerine götürmeye çabıyorlardı. Bunu izleyen dilencilerin hepsi de Sakinlerin uğrunda yaşadığı tek eylemin çarpık bir hal aldığını biliyordu.

Bu dilenciler tek kelime etmiyordu, ama o yumuşak tozun içinde otururken hepsinin de zihninde aynı görüntü vardı: Bir çocuk. Gayri meşru bir çocuk, dışlanmış bir yaratık, daha on iki yaşında bile olmamasına karşın bir kuzgun, bir yılan, bir cadı, her ne olursa olsun sonuçta onlar ve oymaları için bir tehdit.

İlk gece yarısı saldırısı bir sene önce gerçekleşmişti. Sinsice, sessizce ve korkunç bir kötü niyetle yapılmıştı.

Şafakta büyük bir heykel parçası bulunmuştu. Yüzü tozların içindeydi. Gövdesinde uzun bıçak izleri vardı. Küçük oymalardan bazıları da çalınmıştı. O ilk korkunç ve sessiz saldırıdan sonra düzinelerce esere zarar verilmiş ve yüz kadar oyma çalınmıştı. Çalınan oymalar küçüktü, en büyüğü el kadardı; ama işçilikleri, ritimleri ve renkleri nadideydi. Bu işleri kimin yaptığı belliydi. O Yaratık yapıyordu. Annesinin intiharından sonra bir piç olarak dışlanan bu çocuk Sakinler için hep bir huzursuzluk kaynağı olmuştu. Ortalıkta vahşi, evcilleştirilemez bir hayvan gibi geziniyordu. Sanki doğuştan hırsızdı. Daha kaçıp gitmeden önce bile kötülüğüyle efsanevi bir şöhet kazanmıştı.

Hep tek başınaydı. Yanında birinin olması düşünülemez bir şey gibi geliyordu. Kendine yeterliliğinde zayıf bir yan yoktu. Geceleri tamamen ifadesiz bir yüzle yiyecek çalarken gölge gibi, ince bir fındık dalının hafifliği ve hızıyla hareket ediyordu. Ya da aylarca ortadan kayboluyor, ama sonra birden geri dönüp çatıdan çatıya sıçırıyor ve akşam havasını tiz alaycı çığlıklarla çınlatıyordu.

Sakinler Yaratığın doğduğu güne lanet ediyordu. Söylenilere göre bu Yaratık konuşamıyor ama dalsız bir ağacın gövdesinden yukarı koşabiliyor, sert bir rüzgâr esince bir sıçrayışta havada yirmi metre kadar süzülebiliyordu.

Onu doğuran anaya, esmer Keda'ya sövüp sayıyorlardı. Keda şatoya çağırılmış, Titus'ı bebekken emzirmişti. Anneye de, çocuğa da sövüp sayıyorlardı –ama korkuyorlardı– doğaüstünden korkuyorlardı ve huşuyla siniyorlardı; o dizginsiz yaratığın Kont'un, Gormenghast Lordu Groan'un, Yetmiş Yedinci Titus'ın süt kız kardeşi olduğunu bilmenin uyandırdığı huşuyla.

KIRK İKİ

Steerpike ayılınca ve başından geçen korkunç olayları hatırlayınca, ki bu korkunç acıları hissetmeye başlayınca gerçekleştirdi çünkü her tarafı yanık içindeydi, bir sakat gibi ayağa kalktı ve Doktor'un kapısının önüne gelene kadar gecenin içinde sendeleyerek yürüdü. Ateş gibi alnıyla kapıya vurduktan sonra (çünkü elleri yanmıştı) tekrar bayılıp olduğu yere yığıldı. Üç gün sonra kendine geldiğinde yeşil duvarlı küçük bir odanın tavanına bakıyordu.

Uzun bir süre hiçbir şey hatırlayamadı. Ama o zorlu gecenin anıları kafasında yavaş yavaş belirmeye başladı, ta ki her şeyi hatırlayana dek.

Başını güçlkle çevirdi ve kapının solunda olduğunu gördü. Sağında bir şömine, önünde ve tavanın yakınında büyük bir pencere vardı. Perdeleri kısmen çekilmişti. Göğün loşluğunu görünce, güneşin doğmak üzere olduğunu ya da henüz battığını tahmin etti. Perdelerdeki aralıktan bir kule kısmen görebiliyordu. Ama bu kuleyi tanıyamadı. Şatonun hangi kısmında yattığı konusunda hiçbir fikri yoktu.

Gözlerini aşağı çevirdi ve tepeden turnağa sargılanmış olduğunu fark etti. Bunu görünce yanıklarındaki acılar iyice şiddetlendi. Gözlerini kapadı ve düzenli bir şekilde solumaya çalıştı.

Barquentine ölmüştü. Onu öldürmüştü. Ama şimdi, tam da Steerpike'a vazgeçilmez ölçüde ihtiyaç duyulması gereken anda (yaşlı kanun bekçisinin tek sırdaşı olduğu için), o burada çaresiz ve işe yaramaz bir şekilde harekete geçerek planlarına tamamen aykırı bu durumu düzeltmeliydi. Bedeninden pek hayır gelmezdi, ama zihni faal ve becerikliydi.

Ama bir fark vardı. Evet, zihni her zamanki kadar keskin, ama Steerpike mizacına yeni bir ögenin eklendiğinden, belki de bir ögenin eksildiğinden habersizdi.

İçsel dengesi öyle sarsılmıştı ki bir değişim gerçekleşmişti. Bu değişimin farkında değildi çünkü mantıksal zihni onu yatıştırıyor, ona Barquentine'in odasında ne büyük beceriksizler yapmış olursa olsun kendisini kimsenin görmediğini, bu yüzden kimsenin karşısında küçük düşmemiş olduğunu söylüyordu; sadece kendi gözünde küçük düşmüştü, çünkü yaşlı adamın ne kadar hızlı olduğunu başka kimse görmemişti.

Böyle baştan aşağı yanmak başarı için fazla büyük bir bedeldi. Ama yine de başarı onun olacaktı şüphesiz. Durumu ne kadar kötüyse, yaşlı adamı alevlerden kurtarmak yolunda sergilediği cesaret o kadar büyük görünecekti. Saygınlığından hiçbir şey kaybetmemişi, çünkü Barquentine ağzı çamurla dolmuş halde hendeğin dibinde yatıyordu ve işin aslını anlatamazdı.

Ama yine de bir *değişim* vardı. Bir saat sonra odadaki bir sesle uyandığında, gözlerini açıp da şöminede ateş görünce bir çığlık atarak dimdik doğruldu. Yüzünden ter boşanıyor, iki yanından duran sargılı elleri titriyordu.

Uzun süre tir tir titreyerek yattı. İlk kez yaşadığı bir his, bir tür korku içinde değilse bile yakınındaydı. Ona karşı bütün cesaretiyle savaştı. Sonunda tekrar kesintili bir uykuya daldı. Bir süre sonra uyandığında, gözlerini açmadan yalnız olmadığını anladı.

Yatağının ucunda Doktor Prunesquallor duruyordu. Sırtı Steerpike'a dönüktü. Başını kaldırmış yukarı, pencereden dışarı, şimdi gün ışığında gökyüzündeki bulutların gölgeleleriyle lekelenmiş olan kuleye bakıyordu. Sabah olmuştu.

Steerpike gözlerini açtı ve Doktor'u görünce tekrar kapadı. Birkaç saniye sonra ne yapacağına karar vermişti. Başını yastığın üstünde yavaşça, uykusunda huzursuzlanmışçasına sağa sola çevirmeye başladı.

“Seni kurtarmaya çalıştım,” diye fısıldadı. “Ah Ustam, seni kurtarmaya çalıştım.” Sonra inledi.

Prunesquallor topuğunun üstünde döndü. Keskin hatlı tuhaf yüzünde her zamanki gülünç ifade yoktu. Ağzı kapalıydı.

“Kimi kurtarmaya çalıştın?” dedi Prunesquallor çok sert bir sesle. Sanki uyuyan kişiden istemsiz bir yanıt almak istemişti.

Ama Steerpike boğazından tuhaf bir ses çıkardıktan sonra daha güçlü bir sesle tekrar konuştu:

“Denedim... denedim.”

Yastıkta tekrar döndü ve sonra, sanki bu onu uyandırmışçasına gözlerini açtı.

Birkaç saniye bomboş bakışlarla baktıktan sonra:

“Doktor,” dedi, “onu tutamadım.”

Prunesquallor hemen karşılık vermedi. Sargılı yaratığın nabzına baktı, kalbini dinledi ve ardından, “Yarın anlatırsın,” dedi.

“Doktor,” dedi Steerpike. “Şimdi anlatmak istiyorum. Çok bitkinim ve sadece fısıldayabiliyorum, ama Barquentine’in nerede olduğunu biliyorum. Oda penceresinin dışındaki hendeğin çamurunda cansız yatıyor.”

“Peki oraya nasıl gitti Steerpike Efendi?”

“Anlatacağım.” Steerpike gözlerini kaldırdı. Bu yumuşak huylu hekimden nefret ediyordu, mantısızca bir yoğunlukla nefret ediyordu. Sanki Barquentine’in ölümü nefret etme gücünü artırmıştı. Ama uysalca konuştu.

“Anlatacağım Doktor,” diye fısıldadı. “Bildğim her şeyi anlatacağım.” Başı yastığa geri düştü ve gözlerini kapadı.

“Dün, ya da geçen hafta, ya da bir ay önce, çünkü ne kadar zamandır baygın yattığımı bilmiyorum. Sekiz civarında Barquentine’in odasına girdim. Bunu her akşam yapmak âdetimdi. Bana ertesi gün için emirlerini bu saatte verirdi.

Yüksek sandalyesinde oturuyordu. Ben içeri girerken bir şamdanı yakmaktaydı. Niye bilmiyorum ama ben içeri girince şaşırması gibi irkildi, ama bana küfür ettikten sonra –sinirliliğine karşın bana kötü niyet beslemiyordu– başını geri çevirdiğinde, alevle arasındaki mesafeyi yanlış hesapladığı için sakalı üstünden geçti ve birden tutuştu. Ona yardıma koştum, ama saç ve giysisi çoktan yanmaya başlamıştı. Odada alevleri boğmakta kullanabileceğim kilim ve perde türünden şeyler yoktu. Su da yoktu. Ama ellerimle alevleri söndürmeye çalıştım. Ama giderek azdılar ve Barquentine panik ve acı içinde bana sarıldı ve ben de yanmaya başladım.”

Kismen uydurma olan bu öyküyü anlatan genç adamın koyu gözlerinin bebekleri büyümeye başladı. Çünkü Barquentine ona gerçekten sarılmıştı. Alnını tekrar ter bastı. Sözleri korkunç bir şekilde inandırıcı olmaya başlamıştı.

“Kurtulamadım Doktor. Beni sımsıkı yakalamış, yanan bedenine bastırıyordu. Alevler her an büyüyordu. Kurtulmak için yapabileceğim tek bir şey vardı. Pencerenin altındaki suya ulaşmam gerektiğini biliyordum. Bu yüzden koştum. Ben koşarken o kollarıyla bana tutunuyordu. Pencereye koşup hendeğe atladım. Soğuk kara sulara gömülünce sonunda beni bıraktı. Onu yukarı çıkaramıyordum. Hendeğin kıyısına çıkmak tüm gücümü tüketti. Galiba orada bayıldım. Kendime gelince çıplak olduğumu fark ettim ve kapınıza geldim... ama hendek taranmalı ve ihtiyar bulunmalı... bulunmalı ve gerçek bir cenazeyle gömülmeli. Çalışmalarını ben sürdürceğim. Ben... ben... daha... fazlasını söyleyemeyeceğim... ben... kendimi...”

Başını yastıkta çevirdi ve çektiği acılara karşın uykuya daldı. Kartlarını oynamıştı ve artık dinlenebilirdi.

KIRK ÜÇ

“Sevgilim,” dedi Bellgrove, “nişanlını *bu kadar* bekletmen hiç doğru değil. Evet, sadece Gormenghast okulunun Müdür’üyüm, ama yine de... Niye hep böyle geç kalıyorsun? Irma, ben berbat bir havada çiseleyen yağmurun altında beklemeyi romantik bulacak toy bir genç değilim. Nerede kaldın ha?”

“Sana *cevap* vermek istemiyorum!” diye haykırdı Irma. “Ne aşığılayıcı! Görünüşüme özen göstermem, senin için güzelleşmem umurunda değil mi? Siz *erkekler* insanın kalbini kırmaya bayılırsınız.”

“Şikâyetim yersiz değil aşkım,” diye karşılık verdi Bellgrove. “Dediğim gibi, kötü hava şartlarına delikanlılar gibi dayanamam. Buluşma yeri olarak burayı sen seçtin. Doğrusu daha kötü bir yer seçemezdin. Etrafta altına çömelecek bir çalı bile yok. Romatizmalarım azdı. Ayaklarım sıırıslıklam oldu. Niçin? Çünkü nişanlım Irma Prunesquallor, diğer pek çok açıdan üstün nitelikli biri olmasına karşın, –bu arada bu üstün nitelikler de nedense hep *diğerleridir*– kırpiklerini almak, uzun bukleli saçlarını taramak vs. için koca bir günü olmasına karşın vaktini ayarlayamıyor. Veya belki de artık talibine *ilgisiz* davranıyor, ne dersin? *İlgisiz* diyelim mi hayatım?”

“Asla!” diye haykırdı Irma. “Asla sevgilim. Seni özlediğim için böyle giyinip kuşanıyorum. Ah biriciğim, beni affet. Beni affet n’olur.”

Bellgrove cüppesinin eteklerini savurarak topladı. Konuşurken kasvetli göğe bakmıştı, ama şimdi, sonunda soylu başını Irma’ya çevirdi. Etrafları yağmurun pusuyla kaplanmıştı. En yakın ağaç iki tarla ötedeki gri bir karaltıydı.

“Seni bağışlamamı istiyorsun,” dedi Bellgrove. Gözlerini kapadı. “Peki, bağışlıyorum. Bağışlıyorum. Ama unutma

Irma, beni ancak dakik bir eş memnun eder. Belki biraz pratikle düzelirsin. Evet, artık bütün bunları unutabiliriz. Ne dersin?”

Başını geriye çevirdi, çünkü henüz onu azarlarken aldığı hazla hafifçe gülümsememeyi öğrenememişti. Yüzünü böylece gizledikten sonra uzaktaki bir çalı çitine bakarak çürük dişlerini sergiledi.

Irma koluna girdi. Yürümeye başladılar.

“Hayatım,” dedi Irma.

“Aşkım?” dedi Bellgrove.

“Şimdi şikâyet sırası bende, değil mi?”

“Sende mi aşkım?” (Aslansı başını kaldırdı ve yelesini mutlu mutlu silkeleyerek etrafa yağmur suları saçtı.)

“Kızmayacaksın değil mi hayatım?”

Bellgrove kaşlarını kaldırdı ve gözlerini kapadı.

“Kızmayacağım Irma. Ne söyleyeceksin?”

“Boynun tatlım.”

“Boynum mu? Ne olmuş boynuma?”

“Çok, çok kirli bir boyun. Haftalardır... sence...”

Ama Bellgrove kaskatı kesilmişti. Güçsüzce hırıldarken dişlerini sergiledi.

“Kahretsin,” diye mırıldandı. “Kahretsin. Lanet olsun.”

KIRK DÖRT

Bay Flay mağarasının girişinde bir saatten fazladır oturuyordu. Hava rüzgârsızdı. Gri gökyüzündeki üç küçük bulut bütün gündür oradaydı.

Sakalı çok uzamıştı ve bir zamanlar kısa olan saçları şimdi omuzlarına geliyordu. Güneş tenini karartmış, son birkaç yıldır yaşadığı zorluklar yüzüne yeni kırışıklıklar eklemişti.

Artık ormanın bir parçasıydı. Gözleri ve kulakları bir kuşunki kadar keskindi. Adımları sessizdi. Diz kapakları artık çıtırdamıyordu. Belki güneşin sıcaklığı iyi gelmişti, çünkü giysileri artık paçavraya döndüğünden dizlerinin çoğu açıktaydı.

Sanki ormanda yaşamak için yaratılmış gibiydi. Bu dallar, eğreltiotları ve dereler dünyasına öyle uyum sağlamıştı ki. Ama yine de, ormanda her şeyi kontrolünün altına almasına ve sonsuz ağaçlarla sanki dallarından biriymişçesine bütünleşmesine karşın o bol kuleli şatoyu, harap ve yasaklanmış olmasına karşın bildiği tek yuva olan o taş yığını düşünmeden edemiyordu.

Ama sürgündeki Flay, doğduğu yeri çok özlemesine karşın bu konuya kesinlikle duygusalca yaklaşıyordu. Şatoyu düşündüğünde kesinlikle hüyalara dalmıyordu. Aklından geçenler sert, huzursuz, kurnazca düşüncelerdi. Şatoya ait eski anılar değil, işlerin şimdiki haline ilişkin kaygılardı. Tıpkı Barquentine gibi o da iliklerine kadar bir muhafazakârdı. İşlerin ters gittiğini hissediyordu.

Koridorların ve kulelerin nabzını yoklama fırsatı bulmuş muydu ki? Şüpheleri sezgilerinin bataklık ışığıyla mizacının doğuştan gelen kasvetliliği dışında neye dayanıyordu? Bu şüphelerin sebebi sadece müzmin karamsarlığı ve şatonun, onun yokluğunda zayıfladığı yolundaki korkusu muydu? Bu korku sürgün edildiğinden beri giderek artmıştı elbette...

Bütün bunlar ve biraz daha fazlasıydı. Ama yine de korkuları sadece tahminlere dayalı olsa son yirmi günde üç kanunsuz yolculuk yapmazdı. Çünkü gece yarısı şatonun koridorlarında yürümüştü ve henüz somut bir keşifte bulunamasa da, neredeyse şatoya girer girmez bir şeylerin değiştiğini fark etmişti. Korkunç ve düzeni yıkıcı bir şeyler olmuştu ya da olmaktaydı.

Sürgün edildikten sonra şatoda yakalanırsa başına gelecekleri biliyordu. Herkes uykudayken, karanlıkta hollerde ve koridorlarda kaygılarının kaynağını bulma şansının çok az olduğunu da biliyordu. Yine de Groan kanunlarının hükümüne karşı gelmeyi göze almıştı, ruhunun korktuğu gibi hastalanıp hastalanmadığını tek başına, kendi yöntemleriyle anlamak için.

Ve şimdi, mağarasının girişinde, göğsüne kadar çalılarının arasında oturmuş, son yıllarda hainlikle ilgili şüphelerinin güçlenmesine yol açan olayları gözden geçirirken, birden izlendiğini fark etti.

Hiç ses duymamıştı, ama ormanda geliştirdiği altıncı his onu uyardı. Sanki bir şey kürek kemiklerinin arasına tıp tıp vurmuştu.

Hemen gözleriyle önündeki manzarayı taradı ve onları neredeyse aynı anda gördü. Sağında, ormanın kenarında duruyorlardı. Onları hemen tanıdı. Oysa kız o kadar büyü-müştü ki. Kendisini tanımamış olmaları mümkün müydü? Ona bakıkları kesindi. Görünüşünün ne kadar değiştiğini, özellikle uzun saçı, sakalı ve hırpani kılığıyla Fuchsia'ya ne kadar farklı görüneceğini unutmuştu.

Ama şimdi, onlar kendisine doğru koşarken ayağa kalktı ve kayaların üstünde onlara doğru ilerlemeye başladı.

Sürgündeki o sıksa adamı ilk tanıyan Fuchsia'ydı. Yirmi yaşını yeni bitirmişti. Flay'ın karşısında esmer, tuhaf bir şekilde melankolik; sevgi, korku, cesaret, öfke ve şefkat dolu bir kız olarak durdu. Bunlar içinde öyle yeniydi ki, bu kadar enerjik olması adil değilmiş gibi geliyordu.

Flay neredeyse gözlerine inanamıyordu. Fuchsia'yı hep çocuk haliyle düşünmüştü ve şimdi karşısında bir kadın olarak durmaktaydı; yüzü kızarmış, heyecanlı, gözlerini Flay'ın yüzüne dikmiş, elleri kalçalarında, soluk soluğa bir kadın olarak.

Bay Flay ziyaretçesine beslediği saygıyla başını eğdi.

“Leydim,” dedi, ama Fuchsia karşılık veremedi Titus yanına geldi. Saçı gözlerine düşüyordu.

“Söylemişim sana!” dedi soluk soluğa. “Onu bulduğumu söylemişim! Sakallı olduğunu söylemişim. İşte bak, şu yaptığı su bendi, şu da mağarası... Orada uyudum. Yemek de yaptık ve...” Soluklanmak için durdu. “Selam Bay Flay. Vahşi ve harika görünüyorsunuz!”

“Ah!” dedi Flay. “Şüphesiz Lordum. Güç koşullarda yaşıyorum. Kursağıma lokma girmedeği günler oluyor Lordum.”

“Ah Bay Flay,” dedi Fuchsia. “Seni tekrar gördüğüme öyle mutluyum ki. Bana hep çok iyi davranırdın. Burada iyi misin? Böylesine yapayalnız...”

“İyi tabii!” dedi Titus. “Bir yabancı gibi yaşıyor. Değil mi Bay Flay?”

“Sayılır, Lordum.”

“Sen küçüktün Titus. Hatırlamazsın,” dedi Fuchsia. “Ben her şeyi hatırlıyorum. Bay Flay babanın başuşağıydı, uşakların başıydı. Değil mi Bay Flay? Kaybolana dek...”

“Biliyorum,” dedi Titus. “Bellgrove’un dersinde bütün bunları öğrenmişim, bana her şeyi anlattılar.”

“Hiçbir şey bilmiyorlar,” dedi Flay. “Hiçbir şey bilmiyorlar Leydim.” Fuchsia’ya döndü ve sonra, başını tekrar öne eğerek “Lütfen sizi mağarama davet etmeme izin verin,” dedi. “Dinlenirsiniz. Hem orası gölgeliktir. Temiz su da var.”

Bay Flay önlerine düştü ve onları mağaraya götürdü. İçeri girdikten sonra Fuchsia’ya çift bacayı gösterdiler. Ardından pınardan kana kana su içtiler, çünkü çok susamışlardı. Sonra Titus mağaranın eğreltiotlarıyla kaplı iç duvarının dibine uzandı ve hırpani ev sahibi biraz öteye oturdu. Kol-

larını baldırlarının üstünde kavuşturmuştu. Sakallı çenesi dizlerinin üstünde, Fuchsia'ya bakıyordu.

Yan yatmış olan Fuchsia, Flay'ın kendisini çocuksu bakışlarla incelediğini fark edince onu utandırmadı. Göz göze gelince gülümsedi ve bakışlarını duvarlarda ya da tavanda gezdirdi veya Titus'a dönüp ona son ziyareti hakkında sorular sordu.

Ama sonunda mağaraya sessizlik çöktü. Bozulması güç bir sessizlikti bu. Ama sonunda bozuldu. Ne tuhafır ki bunu yapan Bay Flay'di; en içine kapanık olanları.

"Leydim... Lordum," dedi.

"Evet Bay Flay?" dedi Fuchsia.

"Yıllardır sürgündeyim Leydim." Flay devam edecekmiş- çesine sert dudaklı ağzını açtı, ama sonra uygun sözcükleri bulamayarak sustu. Ama sonra tekrar başladı. "Bağlantım koptu Leydi Fuchsia. Bağışlayın ama soracak sorularım var."

"Tabii Bay Flay. Nasıl sorular?"

"Ben biliyorum," dedi Titus. "Buraya son geldiğimden beri neler olduğunu ve neler keşfedildiğini soracaksın, değil mi Bay Flay? Barquentine'in ölümü ve..."

"Barquentine öldü mü?" Flay'ın sesi birden sertleşmişti.

"Evet," dedi Titus. "Yanarak öldü. Değil mi Fuchsia?"

"Evet Bay Flay. Steerpike onu kurtarmaya çalıştı."

"Steerpike mı?" diye mırıldandı uzun boylu, hırpani kı- lıklı, hareketsiz adam.

"Evet," dedi Fuchsia. "Çok hasta. Onu ziyarete gittim."

"Sahi mi?" dedi Titus.

"Evet ve yine gideceğim. Yanıkları korkunç."

"Onu görmeni istemiyorum," dedi Titus.

"Niye?" Fuchsia'nın yanakları kızarmaya başlamıştı.

"Çünkü o..."

Ama Fuchsia sözünü kesti.

“Onun... hakkında... ne... biliyorsun ki?” dedi çok yavaşça ve usulca, ama sesi titreyerek. “Bizden çok daha zeki olması suç mu? Çirkin olması onun suçu mu?” Sonra hemen ekledi: “Ya da bu kadar cesur olması?”

Kardeşine döndü ve onda kendisine öyle yakın bir şey gördü ki, kalbinin yansımasını görmüş ya da kendi gözlerine bakmış gibi oldu.

“Üzgünüm,” dedi, “ama onun hakkında konuşmıyorum.”

Ama Flay onun hakkında konuşmak istiyordu. “Leydim,” dedi. “Barquentine’ın oğlu, Belgelerin Bekçisi –Groan Kanunu’nun Koruyucusu– olarak eğitildi mi? Anlıyor mu? Her şey yolunda mı?”

“Oğlu bulunamadı. Aslında oğlu olup olmadığı bilinmiyor,” dedi Fuchsia. “Ama her şey yolunda. Barquentine yıllardır Steerpike’i eğitiyordu.”

Flay birden, sanki yukarıdan görünmez bir iple çekilmişçesine ayağa fırladı. Kalkarken öfkesini gizlemek için başını çevirmişti.

“Hayır! Hayır!” diye haykırdı kendi kendine. Ama hiç ses çıkmadı. Sonra arkasına bakarak konuştu.

“Ama Steerpike hasta değil mi Leydim?”

Fuchsia başını kaldırıp ona baktı. Ne o ne de Titus Flay’in niye öyle birden ayağa fırladığını anlayabilmişti.

“Evet,” dedi Fuchsia. “Yanan Barquentine’ı kurtarmak isterken o da yandı. Aylardır yatakta.”

“Daha ne kadar yatacak Leydim?”

“Doktor bir haftada kalkacağını söylüyor.”

“Ama ya Ritüeller! Talimatlar; onları kim verdi? Usulleri kim idare etti? Her gün? Belgeleri kim yorumladı? Ah Tanrım!” dedi Flay birden, kendine hâkim olamayarak. “Sembollere kim hayat verdi? Gormenghast’ın çarklarını kim döndürdü?”

“Her şey yolunda Bay Flay. Her şey yolunda. Canla başla çalışıyor, boşuna eğitilmedi. Tepeden tırnağa sargılı, ama her şeyi idare ediyor. Hasta yatağından. Her sabah. Yanına bir seferde otuz kırk kişi geliyor. Hepsiyle görüşüyor. Yanında yüzlerce kitap var. Duvarlar da haritalarla ve şemalarla kaplı. Bu işi yapabilecek başka biri yok. Yattığı yerden sürekli çalışıyor. Beyniyle çalışıyor.”

Ama Flay öfkesini dışavurmak istercesine mağaranın duvarına bir yumruk indirdi.

“Hayır! Hayır!” dedi. “O Tören Ustası değil Leydim. Böyle gidemez. Gormenghast’ı sevmiyor Leydim.”

“Keşke Tören Ustası diye bir şey olmasaydı,” dedi Titus.

“Lordum,” dedi Flay bir duraksamadan sonra. “Daha çocuksunuz. Bilmiyorsunuz. Ama Gormenghast’tan öğreneceksiniz. Sourdust ve Barquentine, ikisi de yandı,” diye devam etti, yüksek sesle konuştuğunun farkında olmadan... “baba ve oğul... baba ve oğul...”

“Sadece bir çocuk olabilirim,” dedi Titus sert bir sesle, “ama bugün buraya nasıl geldiğimizi bilseydin... Yeraltındaki gizli geçitten geçip (benim keşfettiğim geçitten, değil mi Fuchsia?) sonra da...” Ama Titus susmak zorunda kaldı, çünkü cümlesi fazla karmaşıklaşmıştı.

“Ama biliyor musun?” diye tekrar başladı. “Karanlıktan geçtik. Mumlarla. Bazen sürünüyorduk, ama çoğu zaman yürüdük. Ta şatodan buraya. Son bir kilometre hariç. Tünel bir nehir kıyısında son buluyor. Sen bilmezsin. Bir porsuk setinin girişine benziyor. Buradan çok uzakta değil. Bizi gördüğün ormanın diğer tarafında. Bu yüzden mağaranı bulmamız güç oldu Bay Flay, çünkü son geldiğimde yolun çoğunu at sırtında kat etmiştim, sonra da meşe ormanından geçmiştim. Ah Bay Flay, o gördüğüm uçan şey düş müydü gerçek mi? Sana ondan bahsettim mi? Bazen bir düş olduğunu düşünüyorum.”

“Öyleydi,” dedi Flay. “Kâbustu şüphesiz.” Titus’la o “uçan şey” hakkında konuşmak istemiyormuş gibiydi.

“Şatoya açılan gizli bir tünel mi var Lordum?”

“Evet,” dedi Titus. “Gizli, karanlık ve toprak kokuyor. Tahta kirişleri var ve her yeri karınca dolu.”

Flay onay beklercesine gözlerini Fuchsia’ya çevirdi.

“Doğru,” dedi Fuchsia.

“Yakında mı Leydim?”

“Evet,” dedi Fuchsia. “Vadinin yakınındaki ormanda. Tünelin girişi orada.”

Flay ikisine de teker teker baktı. O yeraltı tünelinin varlığını öğrenmek onu epey etkilemiş gibiydi, ama bunun sebebini anlayamıyorlardı çünkü oradan geçmek onlar için son derece gerçek ve ürkütücü bir macera olsa da, onlar için harika olan şeylerin yetişkinlerin dünyasında pek önemli sayılmadığını acı tecrübelerden biliyorlardı.

Ama Bay Flay her ayrıntıyı öğrenmek istiyordu.

Tünel şatonun içinde nereden başlıyordu? Heykeller koridorunda görülmüşler miydi? Tünel o sessiz ve cansız koridorlar ve geçitler dünyasına açılınca, buradan yollarını bulup bu koridora geri dönebilirler miydi? Onu, ormandaki kıyıya, tünelin bittiği yere götürebilirler miydi?

Elbette götürebilirlerdi. Hemen. Bir yetişkinin keşiflerinden kendileri kadar heyecanlanması çok heyecan vericiydi. Çünkü Fuchsia kendini asla bir yetişkin olarak görmemişti. Kısa süre sonra ormana gitmeye başlamışlardı.

Flay neredeyse hemen Fuchsia ile Titus’ın keşifleri konusunda tahmin edebileceklerinden çok daha fazla şey düşünmüştü. Flay’ın mağarasına birkaç dakikalık mesafede eski yuvasının içine açılan bir kapı, isterse gündüz vakti, bir buçuk metre yukarıdaki ormanlar ve tarlalar aydınlıkken geçebileceği bir yol varsa, o zaman Gormenghast’ta gizlenen kötülüğü bulma ve yok etme şansı epey artıyor de-

mekti. Çünkü şatoya fark edilmeden girmesi ve bazen ay ışığında mağarasından Dış Surlar'a kadar olan uzun yolu kat etmesi ve oradan da avlulardan ve açıklıklardan geçip iç binalardaki hedeflediği odalara ve koridorlara ulaşması hiç kolay olmamıştı.

Ama söyledikleri doğruysa gece gündüz, ne zaman isterse oymalar koridorundaki o heykelin arkasından çıkıp şatoyu araştırabilecekti.

KIRK BEŞ

Günler geçip gitti. Yaz yerini sonbahara, sonbahar da karanlık ve dondurucu bir kışa bıraktıkça Gormenghast'ın duvarları soğudu. Uzun süreler boyunca rüzgârlar gece gündüz esti ve pencere camlarını kırdı, bina taşlarını düşürdü, kulelerin ve bacaların arasında ve şatonun üstünde ıslık çalarak ve gürleyerek dolaştı.

Rüzgâr bazen birden diniyor ve ortalığa sessizlik çöküyordu. Bozulmaz bir sessizlikti bu. Çünkü bir köpeğin havlaması, bir kovanın ani tıngırtısı ya da uzaktan gelen bir çocuk çığlığı sadece o genel sessizliği vurguladığı ölçüde *gerçek* geliyordu. Bu sessizlikten bir anlığına, buz gibi suyun üstüne başlarını çıkaran balıklar gibi çıkıyorlar, sonra da tekrar batıp iz bırakmadan kayboluyorlardı.

Ocakta öyle bir kar yağdı ki, onu sayısız pencerenin ardından izleyenler o beyaz tabakanın altında belirsizleşen şekillere ya da renklerin o beyazlığın karanlığıyla kaplanması inanamaz oldular. Hava çocuk yumruğu büyüklüğünde kar taneleriyle kaplanmıştı. Kar tabakasının altındaki şekiller neredeyse unutulmuştu.

Şatonun etrafındaki engin, beyaz tarlalarda kuşlar ya

cansız yatıyor ya da yan yatmış giderek katılaşıp can çekişiyordu. Arada sırada bir kuş aksayarak yürüyor ya da buz kaplı küçük bir kanat son kez titreşiyordu.

Kışın katlettiği bu yöre sakinleri pencerelerden bakanlara o göz kamaştırıcı karın içine serpiştirilmiş küçük kömür parçaları gibi geliyordu. Ya da tarlalar çiçek hastalığına yakalanmış gibi görünüyordu. Bu yaygın ölümün kurbanlarıyla lekelenmiş bir geniş kar tabakası yoktu. Her kar birikintisinin bir mezarlığı vardı.

Kuşlar bu manzaranın köreltici parlaklığında, tüyleri ne renk olursa olsun kapkara görünüyordu. Aralarındaki farklar sadece şekillerinden seçiliyordu. Dikeni andıran gagaları, tüyleri, zarif pençeleri ve kafaları sanki incecik uçlu bir kalemle çizilmiş gibiydi.

Karla kaplı yörenin o engin kefeninin üstündeki bu kuşların her biri sanki zarif ve trajik bir sanatçılıkla kendi ölüm kanıtının altına imzasını atmıştı. Bu imzalar hem okunmaz hem zarifti; muhteşem güzellikte birer hiyeroglifi.

Ve onları öldürmüş olan kar üstlerini örtüyordu. Dokunuşu şefkatli olduğu için daha da korkunçtu. Ama katman katman karın köreltici gücüne karşın can çekişen kuşlara, ortalığa saçılmış o kapkara sürülere rastlamak hep mümkündü. Ve her yerde hâlâ aksayan ya da titreyerek duran ya da o muazzam ve ölümcül tabakaya göğsüne dek girmiş acıyla ilerleyen, arkalarında yola çıktıkları yere dek uzanan küçük yollar bırakan kuşlar vardı.

Yine de, bütün bu ölümlere karşın şato hâlâ kuşlarla doluydu. Bütün bu acıların farkında olduğundan yüreği sızlayan Kontes yabancı kuşların şatoya gelmesi için elinden geleni yapmıştı. Şatonun çeşitli yerlerindeki yüzlerce kuş banyosu ve havuzundaki sular donar donmaz hemen kırılıyordu. Kuşların şatonun içindeki daha sıcak yerlere girmelerini teşvik etmek için uzun şeritler halinde ekmek kırın-

tıları, arpa taneleri ve et parçaları serpiştiriliyordu. Yine de, bütün bu çabalara karşın (şatonun içine açlıktan gözü dönmüş binlerce baykuş, balıkçıl ve hatta av kuşlarının dolmuş olmasına karşın) şato yine de hâlâ ölümlerle ve can çekişenlerle çevriliydi. Şato, bu şiddetli iklimin ortasında kalmıştı. Gormenghast'a sadece yakın çevredeki kuşlar gelmiyordu. Çok uzaklardaki ormanlar ve bataklıklar bile boşalmıştı. Karla körleşmiş, aç ve bitkin bu göçmen kuşlar şatoya, hepsine açık bir sığınak olsa da kabarık bir ölüm listesine sahip olabilecek Gormenghast'a akın akın geliyordu; her saat, bir kar tabakasına dönüşen gökyüzünden alçalıyorlardı.

Kontes yemek salonunu onların hastanesi olarak ilan etmişti (bu pek çok kişinin hoşuna gitmemişti). Kızıl saçlı devasa bir figür olarak tek başına aralarında yürüyor, onlara bakıp iyileştiriyordu. Ağaç dalları getirtip duvarlara dayatıyordu. Kuşlar isterse ayaklarına konabilsin diye masaları ters çevirtiyordu. Bir süre sonra yemek salonu kuş sesleriyle, kargaların tiz çığlıklarıyla ve yüzlerce ince ve kalın sesle cınlamaya başladı.

Kardan olabildigince fazla kuş kurtarıldı. Ama kar tabakası öyle kalındı ki, kurtarma sahası alçak bir pencereden uzanacak bir kolun mesafesinden daha uzak değildi.

Şato bir ay ya da daha fazla kar altında kaldı. Dış dünyaya açılan kapıların bir kısmı biriken karın ağırlığına dayanamayıp yıkıldı. Sağlam kalanların hepsi de kullanılmaz haldeydi. Gormenghast duvarlarının içinde her yerde ışıklar yanıyordu, çünkü bütün pencereler ya tahtalarla ya da perdelerle örtülmüştü.

O yeraltı tüneli keşfedilmese ya da Titus bundan bahsetmese, Bay Flay ne yapardı bilinmez. Mağarasının çevresinde öyle devasa kar yığınları birikmişti ki, herhalde eninde sonunda buradan çıkmak zorunda kalacaktı. Tüm bildiklerine karşın o zalim soğuğa ve açlığa dayanabileceği şüpheliydi.

Ama tünelin keşfi bütün bu sorunların çözümü oldu. Artık elinde bir mumla o toprak kokan, tabanı köklerle ve küçük hayvanların kafatası ve kemikleriyle kaplı, kilometrelerce uzunluktaki tünelde yürümek onun için sıradan bir şeydi. Tünelin pek çok kısmı tilkiler, kemirgenler ve her türden haşarat için barınak olmuştu. Tüneli hem böyle soğuk havalarda hem de düşmanlarından korunmak için kullanıyorlardı. Bay Flay, mumu önünde tutarak yürürken köklere bakarak tepesinde bir koru olduğunu anlıyor ya da gizli karınca şehirlerini keşfediyordu.

Tünelde kar yoktu ve şatoya ulaşmak için paha biçilmez bir yoldu. Ama yine karanlıkta iğrenç bir ölüm ve çürük kokusu vardı. Flay'ın yeraltındaki o uzun, yalnız yolculuklarında oyalanmak için bir nedeni yoktu.

İlk seferinde tünelin ucundan şatoya çıkmış ve geçidi takip edince o cansız odalar ve koridorlarla dolu bölgeye varmıştı. Sessizliğin içinde, Titus'ın yapmış olduğu gibi biraz daha ilerleyince, çocuğun dehşete kapılmasına yol açan o huşuyu biraz hissetmiş ve kemikli omuzlarını kulaklarına kadar kaldırıp çenesini öne çıkararak gözlerini sağa sola çevirmişti, görünmez bir düşman tarafından tehdit ediliyormuşçasına.

Ama gündüz vakti yaptığı bir düzine kadar ziyaretten sonra o ıssız bölgenin bir kısmını yeterince tanıyınca, ilk başta hissettiği o huzursuzluğa bir daha kapılmadı.

Tam tersine, o sesiz koridorları tuhaf bir şekilde benimsedi, tıpkı farkında olmadan kendini Gormenghast Ormanı'nın ruh haliyle özdeşleştirmesi gibi.

Şatoyu tehdit eden kötülüğün peşinden koşmak mizacına ters düşerdi. Böyle şeyler aceleye gelmezdi. İlerledikçe konumunu sağlamlaştırmalıydı.

Böylece ilk birkaç hafta boyunca (oymalar koridorundaki heykelin arkasına açılan birkaç basamağı bulduktan son-

ra) gece yarısı yolculuklarına devam etti. Gormenghast'takilerin gece alışkanlıklarında nelerin değiştiğini öğrenmek istiyordu. Ormanda sabırlı olmayı öğrenmişti. Arka plana sinip gözden kaybolma yetisini de iyice güçlendirmişti. Sadece gündüz vakti gizlenme gereği duyuyordu. Bunun dışında tek yapması gereken hareketsiz durup bir duvar, bir gölge ya da çürük tahtalar tarafından emilmektir. Başını eğince saç ve sakalı loşlukta örümcek ağlarına, paçavraları da o rutubetli gri koridorlardaki gün yüzü görmeyen geyikdillerine dönüşüyordu.

Bir zamanlar çok iyi tanıdığı yüzleri çeşitli yerlerden izlemek tuhaf geliyordu. Bazen bir iki metre yakınından geçiyorlardı. Bazıları anımsadığından biraz daha yaşlı, bazıları biraz daha genç, bazıları biraz farklıydı; diğerlerini, sürgün edildiğinde çocuk olan erkek ya da kızlarıysa tanımakta güçlük çekiyordu.

Ama gizlenme yeteneğine karşın yine de riske girmiyordu. Uzun gece yarısı keşif gezilerine başlaması ve ilgilendiği kişilerin gündüz ya da gece vakitlerinde muhtemelen nereelerde bulunabileceklerini anlaması epey zaman aldı.

Müteveffa efendisinin odası ölümünden beri açılmamıştı. Flay bunu fark edince katı bir şekilde tasvip etti. Sepulchrave'in kapısının önüne, yirmi yıl boyunca yatıp uyuduğu yere bakmıştı. Koridora da bakmış ve o korkunç geceyi anımsamıştı, Kont'un uykusunda yürüdüğü ve sonra kendini baykuşlara teslim ettiği geceyi, kendisinin, Flay'ın, Gormenghast aşçısıyla savaştığı ve onu bir kılıçla öldürdüğü geceyi.

Flay hem bir hırsız hem de bir istifçi olmak zorunda kalmıştı. Bundan hoşlanmıyordu, ama hayatta kalmak için yapmak zorundaydı. Kısa sürede bir tavan arası kapısından kedi odasına girmenin yolunu keşfetmişti. Buradan Taş Yollar'a geçerek mutfığa ulaşabiliyordu.

Her sabah tünelden mağarasına dönüp günü burada geçirmek ona saçma gelmeye başlamıştı. Burada yapabileceği fazla bir şey yoktu, çünkü mağaranın etrafı kar yığınlarıyla çevriliydi. Ne ava çıkabiliyor ne de ısınacak kadar yakacak toplayabiliyordu. Ama Cansız Koridorlar'da gerek duyduğu her şey vardı.

Orada küçük bir oda bulmuştu. Yumuşacık tozlarla kaplıydı. Oyma bir şöminesi ve açık bir ocağı, birkaç sandalyesi, bir kitaplığı ve ceviz bir masası vardı. Bu masanın üstünde, tozların altında iki kişilik gümüş bir yemek takımı vardı.

Flay buraya yerleşti. Kilerinde ekmekten ve etten başka pek bir şey yoktu. Bunları Büyük Mutfak'tan sürekli temin edebiliyordu.

Farklı yiyecekler temin etmek için sahip olduğu geniş fırsatları değerlendirmiyordu. İçme suyuna gelince, bunu bulmak için tek yapması gereken gece yarısından sonra herhangi bir vakitte civardaki bir sarnıca demir kutusunu sarkıtmaktı.

Boş koridorlarda ileri geri yaptığı uzun yolculuklarda kat ettiği mesafelerden ve özellikle de şömineli oda ile oymalı koridordaki açıklık (evvelce bildiği bu dünyaya girebilmek için hulabildiği tek yol buydu) arasındaki uzaklıktan anladığı kadarıyla, odasında ateş yakmasının kesinlikle risksiz olduğunu biliyordu. Çıkan duman şatonun تنها yerlerinden birinden yükselirken *görülse* ve ilgi çekse bile, bu farazi gözlemcinin bacayı bulup sonra da metrelerce aşağıdaki bölmeye ulaşabilecek bir yol bulması bir kurbağanın keman çalması kadar zordu.

Bay Flay bu odada akşamları acı kış soğuşunda hayatının en keyifli anlarını yaşadı. Ormandaki sürgün yılları sayesinde yalnızlığa alışık olmasa, bu uzun günleri katlanılmaz bulurdu. Ama yalnızlık artık bir parçası haline gelmişti.

Bu Cansız Koridorlar'daki sessizlik, dışarıdaki karlı dün-

yanın sessizliği gibi sonsuzdu. Bir tür ölümdü. Sessizliği görünür kılan o boş,engin, haritası yapılmamış labirentin boyutları karşısında, ancak yalnızlığa çok alışkın kişilerin tüyleri diken diken olmazdı. Bay Flay bu ölü dünyada, Gormenghast'ın bu unutulmuş kesiminde pek çok keşif gezisine çıkmış olmasına karşın yine de sınırlarını bulamıyordu. Evet, kısmen Titus'ın verdiği talimatlar sayesinde, uzun bir aramadan sonra, yukarıdaki oymalı koridora çıkan basamakları bulmuştu. Ama bunun ve arkasından sesler geldiğini işittiği birkaç kapının dışında, kendi dünyasıyla onlarınki arasında başka hiçbir sınır noktası bulamamıştı.

Ama bir sabahın erken saatlerinde, mutfağa düzenlediği bir baskından sonra odasına geri dönerken başına gelen bir şey kışının geri kalanının daha az yalnız, ama daha korkunç geçmesine yol açtı. Oymalı koridoru bir kilometre kadar ardında bırakmış, kendi dünyasının içine epey girmişken, her zamanki gibi doğudaki dar ve uzun koridora sapmak yerine başka bir koridoru denemeye karar verdi. Bunun eninde sonunda kendisini odasına ulaştıracağını düşünüyordu.

Yürürken bir yandan da her zamanki gibi duvara beyaz bir tebeşirle büyük işaretler bırakıyordu. Bu alışkanlığı sayesinde pek çok kez kaybolmaktan kurtulmuştu.

Bir saat kadar sağa sola saptıktan, kesişen koridorlardan geçtikten, girişler arasında yüzlerce kez seçim yaptıktan, bazen dönen bir merdiveni çıkmaya ve bazen aşağıdaki daha geniş bir soğuk geçide inmeye karar verdikten sonra, geri dönüş yolculuğu için hiçbir tedbir almamış olduğunu düşününce korkudan terlemeye başladı. Tebeşir izleri olmasa asla geri dönemeyeceğini biliyordu. Birden karnı acıkmaya başladı. Aynı anda mumunun da bitmekte olduğunu fark etti ve hep kemerinde taşıdığı yarım düzine kadar mumun içinden bir tanesini aldı, yere oturdu, yeni yaktığı mumu

dikkatle önüne yerleştirdi ve sonra uzun, dar bir çakıyı açıp bir ekmek dilimi kesmeye başladı.

Sağında ve solunda zifiri karanlık vardı. Mum ışığının parıltısında oturuyordu. Yüzü, paçavraları, elleri ve saçları dramatik bir şekilde aydınlatılıyordu. Arkasındaki duvarda gölgesi ağır bir şekilde titreşiyordu. Ayaklarını uzattı ve tam dişlerini ekmeğe ikinci kez geçirecekti ki yüksek bir kahkaha işitti.

Bu kadar yüksek ve devamlı olmasa ya da *arkasındaki* duvardan, yaslanmakta olduğu duvarın altından gelmese, bunun kendi beyninden gelen deliliğın çığlığı, –zihninin kulaklarıyla işittiğı bir ses– olduğuna karar vermekten başka çaresi kalmayacaktı.

Ama bu kesinlikle söz konusu değildi. Bu sesin kendisiyle ya da hayal gücüyle ilgisi yoktu. Flay deli değildi. Ama delilikle karşı karşıya olduğunu biliyordu. Çünkü o şeytani çığlık ya da uluma Flay'ın sanki bir oltanın ucunda çekiliyormuşçasına ayağı fırlamasına yol açmıştı. Daha hareket ettiğinin farkına varamadan kendisini koridorun karşı tarafında bulmuştu. Duvara yapışmış, başını eğmiş, biraz önce yaslandığı soğuk tuğlalara sanki duvarın ardında saklanan delilikten etkilenmiş, her tuğlası delirmiş ve kendisini izliyormuş gibi bakıyordu.

Bay Flay terinin ayaklarının dibindeki taşlara çarpma sesini duyabiliyordu. Ağzı kupkuru olmuştu. Kalbi davul gibi çarpıyordu. Ve karanlıktaydı. Sadece karşı duvarın dibinde kıpırtısız ışık saçan bir mum vardı.

Sonra o ses tekrar, bu kez ikili nokta olarak geldi. Sanki bu korkunç kahkahayı çıkaran gırtlakların yapısında bir tuhafılık vardı; sanki bu gırtlak aynı anda iki ses birden ıkartabiliyordu.

Bu bir yankı olamazdı, çünkü tekrarlama ya da birbirine karışma yoktu. Çifte bir korkunçluk vardı.

Bu kez o yüksek ve devamlı ses azalarak ince bir iniltiye dönüştü, ama bu hortlaksı bitişte bile o çiftelik, korkunç ve dehşet verici çifte delilik hissi vardı.

Bir süre sonra sessizlik geri geldiğinde Bay Flay bir süre kıpırdıyamadı. Şok geçiriyordu. Gizlenme yeteneğine duyduğu güven sarsılmıştı. Gecenin geç saatleri hakkında doğru yargılara varamamış olmak bir hakaret, kıt ama gururlu aklına yapılmış bir hakaret gibiydi. Ayrıca korkuyordu. Göremediği, ama birkaç metre ötesindeki şeye karşı duyduğu bu müthiş korkudan eli ayağı donmuştu.

Ama sessizlik sürüyordu ve o ses tekrar gelmedi. Flay sonunda mumu yerden aldı ve dönüp dönüp arkasına bakarak hızla geldiği yoldan geri döndü. Tebeşir izlerini takip ederek sonunda yolların can alıcı bir şekilde ayrıldığı yere vardı. Buradan sonrası bildik yerlerdi. Odasına varana kadar uzun ve kararlı adımlarla yürüdü.

Bu konuyu unutması olanaksızdı tabii. O korkunç, gizemli kakhaha sürekli aklındaydı. Ertesi gün güneş doğar doğmaz tekrar o iç karartıcı yere gitti. Bir yinelenmenin vereceği berbat heyecanın peşinde değildi. Bir gizemi aydınlatmak, mantıksal bir çerçeveye oturtmak istiyordu. O sesi çıkaran hayvanı ya da insanı bulmalıydı. Onu görmeliydi. Çünkü o bir zamanlar Gormenghast'ta başuşaklık yapmış biri olarak, Hanedan'a sadık biri olarak düşünüyordu. Bu eski şatoda, törensel yaşamdan ayrı olarak faaliyet gösteren ve belki de şatoyu zehirleyen güçlerin ya da öğelerin, gizlemin ve eylemlerin varlığına izin veremezdi.

O korkunç geçidi biraz daha keşfetmek, mümkünse ilk fırsatta yandaki koridora geçmek ve başarabilirse duvarın diğer tarafında ne olduğunu öğrenmek niyetindeydi.

Bunu yapmaya girişti, ama başarılı olamadı. O soğuk tuğla koridorlarda günlerce yürüdü, defalarca aynı yollardan geçti, günde en az bir düzine kez kayboldu ve her se-

ferinde yolunu bulmak için ilk koridora geri döndü. Buranın dolambaçlı mimarisini kavrayamıyordu. Arada sırada o vahşi kahkahayı duyduğu yere geri dönüp dinliyor, ama kendi kalbinin çarpmasından başka ses işitemiyordu.

O korkunç yere sadece gündüz vakti değil, önceki gibi günün ilk saatlerinin ruh ve bedendeki cesareti emip aldığı anlarda geri dönmesi kaçınılmaz gibiydi. O çılgınca ve yinelenen kahkahayı tekrar duyarsa, onu takip ederek kaynağına ulaşması mümkündü.

Böylece korkusuna karşı koyarak gece yarısından sonra buz gibi karanlıkta yola koyuldu. Sonunda o tuğla koridora vardı. Hâlâ biraz uzaktayken bir çığlık ve bağırıtı işitti. Biraz daha yakınlaşınca bu kez yüksek bir sesleniş duydu. Sanki bir şey kendi kendisine sesleniyordu, çünkü karşılık veren de aynı ses gibiydi.

Ama bu seste ya da seslerde korku vardı ve duvara kulağını dayayıp dinleyen Bay Flay'ın dikkatini en çok çeken şey haykırıışların öncekinden zayıf olmasıydı. Ama seslerin kaynağını bulmayı başaramadı. Gündüz vakti araştırdığı o labirentte gece vakti yaptığı arayışlar da sonuçsuz kaldı. Koridordan çıkar çıkmaz sessizlik somut bir ağırlık gibi çöktü ve keskin kulakları işe yaramadı.

Flay o acı çeken varlığı bulmayı tekrar tekrar denedi ve elinden geleni yaptı. Çünkü yaratığın gücünün tükenmek üzere olduğunu fark etmeye başlamıştı. Artık korkudan ziyade, büyük bir merhamet hissediyordu. Bu merhamet onu her gece o koridora götürüyordu. Sanki bu gizli trajedi vicdanına dokunmuştu. Sanki orada durup dinlediğinde, gücü tükenen o sese bir şekilde yardım ediyordu. Bunun doğru olmadığını bilse de gitmeden edemiyordu.

Sonunda bir gece ne kadar kulak kabartsa da hiç ses duymadı. O zamandan sonra sessizlik bozulmadan devam etti.

Deli bir yaratığın bir şekilde ölmüş olduğunu biliyordu.

O çift sesli kahkahaları atan, aynı tonsuz ve korkunç sesle kendisine seslenip yanıt veren şeyin ne olduğunu asla öğrenemedi. Leydi Cora ile Leydi Clarice'in seslerini duyan son insanın kendisi olduğunu asla öğrenemedi, tıpkı bir zamanlar içine kandırılarak tıkıldıkları dairenin birkaç metre ötesinde olduğunu öğrenemediği gibi. Hapsedildikleri bu yerin kilitli kapıları ardında İkizlerin giderek tükendiğini, bir parça akıllarını da yitirdiklerini, deliliklerinin giderek arttığını, sonunda yiyecekleri bitince ve Steerpike gelmeyince öleceklerini anladıklarını asla öğrenemedi.

Güçleri tükenince yan yana uzandılar ve tavana bakarak aynı anda, duvarın diğer tarafında öldüler.

KIRK ALTI

Flay o boş koridorlarda yaşadığı şok üstüne ve bunun gizini çözemeyişine kafa yorarken, tekrar ayaklanmış olan Steerpike, Tören Ustası olarak kabul edilmek için gereklerini yapmakta hiç vakit kaybetmemişti. Bu konuma geçici olarak gelmediği anlaşılınca şatonun tepkisinin ne olacağı konusunda hayallere kapılmıyordu. Ne yaşlıydı, ne Barquentine'in oğluydu, ne de kendisine eski bilgileri yorumlama hakkını verecek bir diplomaya ya da bu konuda herhangi bir unvana sahipti. Boğulan topal ihtiyarın tek öğrencisi olması ve bu güç görevin altından kalkacak zekâyâ sahip olması dışında lehine hiçbir nokta yoktu.

Fiziksel olarak da artık pek canayakın sayılmazdı. Kambur duruşu, soluk teni, koyu kırmızı gözleri zaten samimiyet konusunda hep istese bile aşamayacağı engeller olmuştu. Hele şimdi, bu yanmış haliyle, çok güzel insanlardan oluştuğu söylenemeyecek bir toplumda bile insanların ken-

disinden uzak duracak olması çok daha büyük bir olasılıktı.

Yüzündeki, boynundaki, ellerindeki yanık izleri kalıcıydı. Onları sadece solucanlar ortadan kaldıracabilirdi. Yüzü beyaz ve kırmızı lekeliydi. O gergin kızıl dokular balmumu gibi soluk teninde parlak şekiller oluşturunuyordu. Elleri yumuşak ve kan kırmızısıydı. Üstlerinde kırıksıklık ve buruşukluklar maymun ellerindekini andırıyordu.

Yine de, her ne kadar etrafındakilerde tiksinti uyandırsa da, bu çirkinliğin lehine olduğunu biliyordu. O ustasını kurtarmak için canını tehlikeye atmıştı (en azından şatodakiler böyle sanıyordu). Ateşler içinde korkunç acılar çekmişti, çünkü Gormenghast geleneğinin temel taşlarından birini ölümden kurtarmaya çalışacak kadar cesurdu. Hal böyleyken o korkunç görünüşü nasıl kötü bir şey olarak görülebilirdi?

Dahası, hasımlarının yanık izlerine, geçmişine ve dilden dile sürekli dolaştığını bildiği kanıtlanamayan tüm söylentilere karşın, ne kadar önyargılı olurlarsa olsunlar onu kabul etmek zorunda olduklarının farkındaydı. Çünkü gerekli bilgileri bilen başka kimse yoktu. Barquentine sırlarını başka kimseye aktarmamıştı. Sadece başvuru kitapları bile en zeki insanların dahi anlayamayacağı kadar karmaşıktı, bu kitaplarda kullanılan semboller konusunda eğitilmemişlerse tabii. Kütüphanenin düzenini öğrenmek bile Steerpik'e'nin bir yılını almıştı, hem de Barquentine'in sinir bozucu reberliğinde.

Böylece kurnazca ve yavaş yavaş, işini yapmayı sürdürerek, sonunda gönülsüzce kabul görmeyi, hatta acı bir takdir kazanmayı başardı. Groan kanunlarının her gün çeşitli törenlerle ifade bulan binlerce hükmünden kesinlikle sapmıyordu. Her akşam kendini biraz daha kabul ettirmiş olduğunu biliyordu.

Barquentine'in ölümü konusundaki yanlış hesapları ba-

ğışlanacak gibi değildi. O da kendisini bağışlamadı zaten. Onu asıl sinirlendiren bedenine olanlar değil, hata yapmış olmasıydı. Zaten acımasız olan zihni artık buz gibiydi; sivri, duru ve soğuktu. Artık şatoyu yanmış avcunda giderek daha sıkı tutmaktan başka amacı yoktu. Her adımını son derece dikkatli atması gerektiğini biliyordu. Gormenghast hayatı yüzeyde katı geleneklerine karşın karanlık ve ağır görünse de, bu yüzeyin altında hep bir bilincin yattığını biliyordu; izleyenler ve dinleyenler vardı. Düşlerini gerçekleştirmek için gerekirse hayatının sonraki on senesini konumunu güçlendirmeye adanması, riske girmemesi, sürekli öğrenmesi ve sadece şatonun geleneklerinin her ayrıntısı konusunda bir otorite olarak değil, aynı zamanda da gece gündüz çalıştığı için yanına yaklaşılmaması güç biri olarak tanınması gerektiğini biliyordu. Bu sayede boş zamanlarını kendi amaçları için değerlendirebilecek, kendisini bir azaize, dünyevilikten uzak, gençliğinde Gormenghast'ın ruhu tehlikeye düştüğünde ateş ve su sınavlarından geçmiş bir efsaneye dönüştürmeye çalışabilecekti.

Önünde yıllar uzanıyordu. Genç kuşaklar için bir tür tanrı gibi olacaktı. Ama günün birinde başına takacağı tacı oymaya şimdiden canla başla çalışarak başlamalıydı.

Genç yaşında yaptığı tüm kötülöklere karşın, bazen asi ya da daha kötü şeyler olmasından şüphelenilmiş olsa da, şimdi ilerlemenin altın yoluna ayak basıyordu ve bu yüzden (en kötü eylemini yapalı daha bir iki hafta olmasına rağmen) artık maskesinin düşürölmesi iyice zordu.

Yirmi beşini bitirmek üzereydi. Yüzünü alacalayan alevler gücünde daimi bir azalmaya yol açmamıştı. Şimdi tekrar eskisi kadar güçlü ve enerjikti. Odasının penceresinin önünde durmuş dışarı, kara bakarken dişlerinin arasından ahenksiz bir ıslık çalıyordu.

Gün ortasıydı. Gormenghast Dağı karanlık göğün altın-

da, tüm engebeliliğine karşın, yün gibi bembeyazdı. Steerpike dağa baktı. On beş dakika sonra ahıra gidecekti. Ahırda ki atlar denetimi için sıralanmış olacaktı. Elli üçüncü Groan Kontesi'nin bir erkek yeğeninin ölüm yıldönümüydü. Bu yeğen sağlığında cesur bir biniciydi. Steerpike güveylerin yas tutup tutmadığını ve geleneksel at başlıklarının hüznün simgesi olarak doğru açıyla kullanılıp kullanılmadığını kontrol edecekti.

Ellerini kaldırıp pencere camına yasladı. Sonra deniz yıldızı gibi açtı ve tırnaklarını inceledi. Kızıl parmaklarının aralarında ve çevrelerinde uzaktaki karın beyazlığı vardı. Sanki elini beyaz bir sayfaya koymuştu. Sonra dönüp yürüdü ve bir sandalyenin arkasında katlı duran pelerinini aldı. Odadan çıktı, kapıyı kilitledi ve merdivenden inerken birden İkizleri hatırladı. Pek çok açıdan çarpık bir işti, ama kontrolünün dışındaki koşulların bu meseleye zorla çözüm getirmesi belki de iyi olmuştu. Yandığı zaman bile İkizlere yiyecek getirmeyeli epey olmuştu. Artık yaşıyor olamazlardı.

Belgelerini karıştırmış ve yandığı gün İkizlerin ne kadar erzağı kalmış olabileceğini hesaplamıştı. Yaptığı kabaca hesaplara göre, İkizler kendisinin hasta yatağından kalktığı gün açlıktan ölmüş olmalıydı. Aslında iki gün sonra ölmüşlerdi.

KIRK YEDİ

I

Günler geçtikçe Titus'ı kontrol etmek giderek zorlaştı. Kendi yaşındaki çocukların akşamları siperli mumlarını yaktığı, gruplar halinde çömelip oturduğu, tuhaf ritüeller yaptığı

ya da alıntı kekler yediği uzun yatakhanelerde Titus bir seyirci değildi. Haşın kapıcı yatakhane kapısının yanında-ki küçük kabininde ters dönmüş bir timsah gibi uyurken, ölümcül sessizlikte eski hesaplar vahşi ve gizli kavgalarla görüldüğünde o yatağının güvenliğine sığınan basit bir seyirci değildi. Kapıcının düzensiz solukları, sağa sola dönmeleri, hırıltıları ve mırıldanmaları Titus ile diğer çocuklar için yorumlanması kolay belirtilerdi. Bunlar adamın uykusunun ne kadar *derin* olduğunu gösteriyordu. Gerçi asla fazla derin uyumazdı ya. Ama korktukları sessizlikte, çünkü sessizlik kapıcının gözlerinin karanlıkta açık olduğu anlamına geliyordu.

Nasıl Gormenghast'ta hep bir kontun var olmuş olduğu ve hep var olacağı, bu kişinin zamanı gelince hem sosyal açıdan, hem kendine özgü *farklılığından* dolayı dokunulmazlık kazanacağı kutsal bir gerçekse, Gormenghast Kontu'na çocukken kesinlikle farklı muamele edilmemesi gerektiği de aynı ölçüde kutsal bir gerçektir. Groan'lar çocuklarının hanım evladı olarak yetişmemesiyle gurur duyardı.

Çocuklara gelince, bu geleneğe uymakta hiç zorluk çekmiyorlardı. Kendileriyle Titus arasında hiçbir fark olmadığını biliyorlardı. Bu kanılarını ancak daha sonra değiştireceklerdi. Zaten bir çocuğun ileriki yıllarda ne olacağı dostlarının da, düşmanlarının da pek umurunda olmaz. Dünyanın şimdiki zamandaki, buradaki halidir en önemli olan. Bu yüzden Titus o boğucu yatakhane değerleri gibi kavga etti ve bazen yatağından çıkmışken kapıcı tarafından yakalandı ve sopayla dövüldü.

Risklere girdi, cezalarını çekti. Ama nefret ederek. Bu belirsizlikten nefret ederek. O bir lord muydu, yoksa sıradan bir velet mi? Ne biri ne de diğeri olduğu bir dünyada yaşamaktan nefret ediyordu. Bu ilk sınavların onu gelecek yıllarda yükleneceği sorumluluklara hazırlayacağı düşüncesi

yatıştırıcı değildi. Bütün bunlar bir şekilde haksızlıktı.

Bu yüzden kendi kendine “Tamam!” diyordu. “Demek kimseden farkım yok? Öyleyse niye her akşam kaybolurum diye Steerpike’a rapor vermek zorundayım? Niye derslerden sonra fazladan şeyler, başka kimsenin yapmak zorunda olmadığı şeyler yapıyorum? Eski çürük kilitlere anahtarlar sokuyorum. Kulelerden şarap döküyorum. Ayaklarıma kara sular inene kadar oraya buraya gidiyorum! Madem farkım yok, niye bütün bu fazladan şeyleri yapmak zorunda kalıyorum? Bu pis bir numara!”

Öğretmenler onu geçimsiz, dik kafalı ve bazen de küstah bir çocuk olarak görüyordu. Bellgrove’un dışında. Titus Bellgrove’dan hoşlanıyor ve ona karşı anlaşılmaz bir saygı besliyordu.

II

“Bu ikindiyi çalışarak mı, yoksa kalemini kemirip bitirerek mi geçirmeyi düşünüyorsun evladım?” diye sordu Bellgrove Titus’a, sırasının üstüne doğru eğilerek.

Titus hemen doğruldu ve “Evet efendim!” dedi. Gündüz düşlerinden uyanmıştı.

“‘Evet efendim, çalışacağım’ mı demek istiyorsun, yoksa ‘Evet efendim, kalemimi kemireceğim’ mi demek istiyorsun evladım?”

“Çalışacağım efendim.”

Bellgrove cetvelinin ucuyla yelesinin bir kısmını omzunun arkasına attı.

“Buna çok sevindim,” dedi. “Biliyor musun genç dostum, senin yaşlarındayken bir gün aklıma yaşlı hocamın verdiği problemleri çözmek gibi bir fikir gelmişti. Bu fikri nereden buldum bilmiyorum. Böyle bir şey yapmayı daha önce hiç düşünmemiştim. Bazılarının bunu denediğini duymuştum –dersi dinlemeyi, yapması gereken işe odaklanmayı– ama

bunu şahsen yapmayı hiç düşünmemiştim. Ama –bunu dinlemelisin genç dostum– ne oldu? Söyleyeyim. Sevgili hocamın verdiği problemlerin aslında çok basit olduğunu gördüm. Bu neredeyse bir hakaretti. Her zamankinden fazla odaklandım. Çözünce yenisini istedim. Sonra daha fazlasını. Verdiğim bütün yanıtlar doğrudu. Ne oldu peki? Akıllı olduğumu görünce öyle heyecanlandım ki fazla problem çözdüm ve *hastalandım*. Bu yüzden seni uyarıyorum, bütün sınıfı uyarıyorum. Sağlığınıza dikkat edin. Fazla çalışmayın. Ağırdan alın. Yoksa çok eskiden, sizin kadar çirkin ve kirliyen evlatlarım, başıma gelen şey sizin de başınıza gelebilir ve sinirsel bir çöküntü yaşayabilirsiniz. Bu arada Groan Efendi, evladım, işini dörde kadar bitiremezsen seni burada beşe kadar tutmak zorunda kalacağım.”

“Evet efendim,” dedi Titus. Tam o anda sırtı dürtüklendi. Dönünce bir çocuğun kendisine bir not uzattığını gördü. Bu iş için elverişli bir an değildi, ama Bellgrove teslim olmuş bir lord edasıyla gözlerini kapamıştı. Titus kâğıt parçasını açınca içinde bir mesaj yerine üstünkörü çizilmiş bir karikatür gördü. Bellgrove elinde uzun bir kementle Irma Prunesquallor’u kovalıyordu. Kötü çizilmişti ve pek komik de değildi. Böyle şeylerle uğraşacak halde olmayan Titus birden öfkeleni ve kâğıdı buruşturup arkaya attı. Bellgrove bu kez kâğıt topağını fark etti.

“O neydi evladım?”

“Buruşuk bir kâğıt parçası o kadar efendim.”

“Getir onu buraya. Yaşlı Müdür’üne getir. Ona uğraş çıkmış olur,” dedi Bellgrove. “Yaşlı parmaklarıyla onu açabilir. Sonuçta ders bitene kadar yapacak fazla şeyi yok.” Sonra yüksek sesle düşünmeye başladı. “Ah bebekler, memeden kesilmemiş yavrular... bebekler, memeden kesilmemiş yavrular... yaşlı Müdür’ünüz sizden öyle bıktı ki.”

Kâğıt topağı elden ele Titus’a iletili. Titus kalkıp yürü-

meye başladı. Sonra, tam Müdür'ün masasına birkaç metre kala o buruşuk çizimi ağzına attı ve yuttu.

“Onu yuttum efendim.”

Bellgrove kaşlarını çattı. Soylu yüzünde acılı bir ifade belirdi.

“Sırana dön ve ayakta dur,” dedi. “Senden utanıyorum Titus Groan. Cezalandırılacaksın.”

Titus sırasında birkaç dakikadır duruyordu ki, birden sırtı tekrar dürtüklendi. Arkasındaki çocuğun aptallığı zaten başını derde sokmuştu. Bunun öfkesiyle “Kapa çeneni!” diye haykırdı ve aynı anda dönünce Steerpike'la yüz yüze geldi.

Genç Tören Ustası sınıf kapısından usulca girmişti. Sınıfları düzenli olarak teftiş etmek göreviydi. Bu resmi yetkisi varken kapıyı çalmaması anlaşılır bir şeydi. Steerpike'ın girdiğini sadece birkaç çocuk fark etmişti. Ama bütün sınıf Titus'ın sesine döndü.

Sonunda sınıf Titus'ın niye kaskatı bir halde donup kaldığını, niye başını hızla arkasına çevirdiğini, gövdesini kollarının üstünde döndürdüğünü, yumruklarını sıktığını ve başını öfkeyle eğdiğini anladı. Gerginliğinin sebebi “Kapa çeneni” derken benekli suratlı adama, Steerpike'a hitap etmiş olmasıydı.

Sırasında ayakta duran Titus aşağı, yerden ansızın hayalet gibi bitivermiş olan bu yetkilinin suratına bakmak gibi alışılmadık bir şey yapıyordu. Bu surat bakışlarına karşılık veriyordu. Dudaklarında çarpık bir gülümseme vardı. Kaşlarını hafifçe kaldırmıştı. Bu yüzde bir beklenti vardı. Sanki Steerpike çocuğun kendisini dürtüklemiş olan kişinin kimliğini bilemeyeceğini ve bu yüzden de küstahlıkla suçlanamayacağını kabul ediyordu, ama yine de özür dilemesini bekliyordu. Tören Ustası'yla kimse –hele hele bir çocuk– ne kadar soylu olursa olsun bu şekilde konuşamazdı.

Ama Titus özür dilemedi. Çünkü olup biteni –tiksindiği tüm otorite ve baskıların baş sembolüne “*Kapa çeneni*” diye bağırması olduğunu– kavrar kavramaz, içgüdüsel olarak bunun cehennemlerin en karasına karşı gelinecek anlardan biri olduğunu anlamıştı.

Özür dilemek boyun eğmek olacaktı.

Alçalmaması gerektiğini biliyordu. Tehlikenin karşısında, kızıl elli ve kambur yaşlılığın ve alçaklığın karşısında alçalmamalıydı. Baş döndürücü zirveye tutunmayı sürdürmeliydi, ta ki tir tir titreyerek, ama zafer kazandığını bilmenin verdiği muazzam hazla ayaklarını tekrar yere, korkuya boyun eğip doğuştan gelen haklarından vazgeçmeyen, yapısı farklı bir yaratık olduğunu bilmenin rahatlığıyla basana dek.

Ama hareket edemiyordu. Yüzü masasındaki sayfalar gibi bembeyaz kesilmişti. Alnı ter içindeydi. Üstüne kor-kunç bir dermansızlık çökmüştü. Durmakta zaten zorlanıyordu. Yüzünde odaklanmış olan o kısık, koyu kırmızı gözlere bakacak cesareti yoktu. Adamın omzundan arkaya baktı ve sonra gözlerini kapadı. Elinden gelen ancak özür dilemeyi reddetmekti.

Sonra birden ayakta tuhaf bir açıyla durduğunu fark etti. Gözlerini açınca sıraların yuvarlaklaştığını gördü ve sanki kilometrelerce öteden gelen bir bağırış işitti. Sonra baygın halde yere yığıldı.

KIRK SEKİZ

“Harika vakit geçiriyorum Alfred. *Harika* vakit geçiriyorum dedim. Dinliyor musun? Ah, bir kadına âşığı öylesine muheşem, öylesine soylu bir şekilde kur yaparken erkek kar-

deşinin duvardaki bir sinek kadar bile ilgi göstermemesi ne sinir bozucu. *Duvardaki* bir sinek kadar bile dedim Alfred!”

“Kanımın kanı,” dedi Doktor bir sessizlikten sonra (çünkü düşüncelere dalmıştı), “nedir öğrenmek istediğin?”

“Öğrenmek mi!” diye karşılık verdi Irma, müthiş bir hor-görüyle. “Niye herhangi bir şeyi öğrenmek isteyeyim ki?”

Parmaklarıyla demir grisi saçını düzeltti. Sonra birden şaşırtıcı bir çeviklikle ensesindeki topuza sıçradılar. Sanki o uzun, huzursuz parmaklarının her birinde birer göz vardı. O tüylü topuzun üstünde öyle rahatça titreşiyorlardı ki.

“Sana soru sormuyordum Alfred. Ben de bazen düşünebilirim. Ben de bazen düşüncelerimi ifade edebilirim. Benim pek zeki olmadığımı düşünüyorsun biliyorum. Ama emin ol ki herkes seninle aynı fikirde değil. Bana neler yapıldığı konusunda hiçbir fikrin olamaz Alfred. Dışarı çekiliyorum. İçimde hazineler keşfediyorum. Zengin bir maden gibiyim Alfred. Bunu biliyorum, biliyorum. Ve şimdiye kadar kullanmadığım bir zekâm var.”

“Seninle konuşmak,” dedi erkek kardeşi, “çok zor oluyor Irma. Cümlelerinde seni çok seven erkek kardeşinin hevesli, arzulu, parlak kancasını geçirebileceği halkalar hiç olmuyor tatlım. Hep en baştan başlamak zorunda kalıyorum, tatlı alabalığım. Yolumu kendim açmak zorunda kalıyorum. Ama tekrar deneyeceğim. Şimdi, ne diyordun?”

“Öff Alfred. Lütfen bir saniyeliğine olsun beni mutlu edecek bir şey yap. *Normal* konuş. Dolambaçlı konuşmalarından bıktım.”

“*Dolambaçlı* konuşmalar! *Dolambaçlı*! *Dolambaçlı*!” diye haykırdı Doktor, ayağa fırlayıp elini kolunu sallayarak. “Niye hep *dolambaçlı* konuşmalar diyorsun? Of, sinirlerime hâkim olamıyorum. Evet, tabii ki seni mutlu edecek şeyler yapmak isterim. Ne yapmamı istiyorsun?”

Ama Irma ağlıyordu. Yüzünü gri, yumuşak bir perde-

ye gömmüştü. Sonunda başını kaldırdı ve kara gözlüğünü çıkartarak “Artık *dayanamıyorum*,” diye hıçkırdı. “Erkek kardeşim bile beni azarlıyor. *Sana* güvenmişim!” diye haykırdı. “Ve *sen* de beni hayal kırıklığına uğratiyorsun. Oysa sadece tavsiyeni istemişim.”

“Kim seni hayal kırıklığına uğrattı?” dedi Doktor sert bir sesle. “Yoksa Müdür mü?...”

Irma iskambil kağıdı büyüklüğündeki nakışlı bir mendille gözlerini kuruladı.

“Ona boynunun kirli olduğunu söyledim diye o tatlı, sevgili lord...”

“Lord mu!” diye haykırdı Prunesquallor. “Ona *lord* diye hitap etmiyorsun herhalde, değil mi?”

“Tabii ki hayır Alfred... sadece kendi kendime konuşurken... sonuçta o benim lordum, değil mi?”

“Sen öyle diyorsan,” dedi erkek kardeşi, elini alnında gezdirerek. “Herhangi bir şey olabilir herhalde.”

“Ah evet. Evet. O herhangi bir şey ya da daha doğrusu her şey Alfred.”

“Ama onu utandırmışsın Irma. İncitmişsin. Gururunun kırıldığını mı hissediyor Irma, hayatım?”

“Evet. Ah, evet. Kesinlikle. Ama ne *yapsam*? Ne *yapsam*?”

Doktor parmak uçlarını birleştirdi.

“Sevgili Irma,” dedi, “şimdiden evlilik meselelerini yaşamaya başlamışsın. O da öyle. Sabırlı ol tatlı çiçeğim. Bilgi topla. Tanrı'nın sana verdiği basireti kullan. Hatalarını ve onlara nelerin yol açtığını unutma. Boynu hakkında tek kelime etme. Bu durumu kötüleştirmekten başka işe yaramaz. Zaman bırak. Yaraları zamanla iyileşecektir. Onu seviyorsan sadece sev ve olmuş bitmiş şeyler hakkında sorun çıkarma. Sonuçta onu *senin* hatalarına rağmen seviyorsun, *onunkilere* rağmen değil. Başkalarının hataları son derece ilginç olabi-

lir. İnsanın kendi hatalarıysa can sıkıcıdır. Biraz sus. Fazla konuşma. Hem rüzgârlı havadaki bir şamandıra gibi kıvrılarak yürümesen olmaz mı?”

Irma sandalyesinden kalkıp kapıya gitti.

“Teşekkürler Alfred,” dedi ve gözden kayboldu.

Doktor Prunesquallor pencerenin yanındaki kanepeye oturdu ve oldukça şaşırtıcı bir rahatlıkla kız kardeşinin sorununu zihninden attı. Şimdi Irma’nın onu rahatsız etmesinden önceki düşüncelerine geri dönmüştü.

Steerpike’in sahip olduğu önemli mevkiye yükselişini düşünüyordu. Ayrıca hastayken davranış şeklini de düşünüyordu. Eşsiz bir metanet ve vahşice bir hayatta kalma hırsı sergilemişti. Ama Doktor’un asıl düşündüğü şey başkaydı. Bu Steerpike’in iyice sayıklamaya başladığı bir esnada, saçmalarken söylediği bir şeydi. “*Ve İkizlerle beş olacak,*” diye haykırmıştı genç adam. “*Ve İkizlerle beş olacak.*”

KIRK DOKUZ

I

Karanlık bir kış sabahı Titus ile ablası, Fuchsia’nın Güney Korusu’na bakan üç odasından birinin penceresinin önündeki geniş kanepede oturuyorlardı. Bayan Şlagg’in ölümünden kısa süre sonra Fuchsia, kaldığı yerden hemen ayrılması gerektiğini hissederek, büyük tartışmalardan sonra taşınmıştı. Yeni evi bir dizi odaydı. Bunlar eski dağınık yatak odasının tersine geniş ve aydınlıktı.

Dışarıda son kalan karlar yörede beyaz lekeler halinde duruyordu. Çenesini ellerine, dirseklerini de pencere pervazına dayamış olan Fuchsia yakındaki bir binanın oluğun-

dan akararak otuz metre aşağı düşen ince bir çelik grisi su akıntısını izliyordu. Hafif, huzursuz bir rüzgâr bazen yön değiştiriyor ve akıntının hareketleri de değişiyordu. Bazen de o erimiş kar suları dümdüz aşağı inip avludaki bir deponun üstüne düşüyordu. Sert bir rüzgâr öfkeyle esince kuzeye savruluyor, şelaleye dönüşüp sayısız kurşuni damlalarını yağmur gibi saçıyordu. Sonra rüzgâr dinince tekrar boru şeklinde, gergin bir kablo gibi düz akmaya başlıyor ve aşağıdan depoya çarpınca çıkardığı sesler geliyordu.

Bir kitabın sayfalarını çevirmekte olan Titus ayağa kalktı.

“Bugün okul olmaması ne güzel Few,” dedi. Fuchsia’ya Few demeye başlamıştı. “Bugün öğleden sonra iğrenç kimyacı Perch-Prism’in ve Cutflower’ın dersleri vardı.”

“Niye tatil?” dedi Fuchsia, gözlerini şimdi deponun üstünde ileri geri salınmakta olan akıntıdan ayırmadan.

“Emin değilim,” dedi Titus. “Annemle ilgili bir şey galiba. Doğum günü gibi bir şey.”

“Ah,” dedi Fuchsia. Duraksadıktan sonra ekledi: “Ne tuhaf, insana her şeyin söylenmesi gerekiyor. Annemin daha önce doğum günleri kutladığını hatırlamıyorum. Bu çok zalimce.”

“Ne demek istediğini anlamıyorum,” dedi Titus.

“Anlamazsın,” dedi Fuchsia. “Bu senin hatan değil. Hatta bir açıdan şanslısın. Ama ben epey kitap okudum. Çocukların genellikle ebeveynlerini sık sık gördüklerini biliyorum. En azından bizden fazla görüyorlar.”

“Babamı *hatırlamıyorum* bile,” dedi Titus.

“Ben hatırlıyorum,” dedi Fuchsia. “Ama o da zor biriydi. Pek konuşmazdım. Galiba erkek olmamı istiyordu.”

“Sahi mi?”

“Evet.”

“Ama niye?”

“Bir sonraki Kont olmam için tabii.”

“Oh...ama *ben* varım...bu yüzden mesele yok herhalde.”

“Ama *ben* çocukken o senin doğacağını bilmiyordu, değil mi? Bilemezdi. Sen doğduğunda ben on dört yaşındaydım.

“Sahi mi?”

“Sahi ya. Herhalde on dört sene boyunca benim sen olmamı istedi.”

“Bu çok komik değildi. Şimdi de değil, değil mi? Ama senin suçun yok...”

Tam o sırada kapı çalındı ve içeri bir ulak girdi.

“Ne istiyorsun?” dedi Fuchsia.

“Bir mesaj getirdim Leydim.”

“Neymiş?”

“Anneniz, Kontes, Lord Titus’ın benimle birlikte odasına gelmesini istiyor. Onu yürüyüşe çıkaracakmış.”

Titus ile Fuchsia önce ulağa, sonra da birbirlerine baktılar. Ağzılarını defalarca konuşmak için açıp tekrar kapadılar. Sonra Fuchsia gözlerini tekrar eriyen kara çevirdi. Titus ise yarı aralık kapıdan, peşinde ulakla çıktı.

II

Kontes sahanlıkta onları bekliyordu. Elinin miskince bir hareketiyle ulağa gitmesini emretti.

Titus’a bakarken yüzü tuhaf bir şekilde ifadesizdi. San-ki gördüğü şey ilgisini çekiyordu, ama bir taşın bir yerbi-limcinin ya da bir bitkinin bir botanistin ilgisini çekmesi gibi. Yüzünde ne yumuşak ne sert bir ifade vardı. Ifadesiz bir yüzü olduğunun farkında değildi. Yüz hatlarıyla kendini ifade etmek için en küçük bir çaba sarf etmiyordu.

“Onları yürüyüşe çıkarıyorum,” dedi kalın, dalgın, ağır bir sesle.

“Evet anne,” dedi Titus. Annesi kedilerinden bahsediyor olmalıydı.

Kontes'in geniş alını kırıştı. Anne sözcüğü onu şaşırtmıştı. Ama çocuk haklıydı elbette.

İri gövdesi Titus'ı hep etkilemişti. Üstünden sarkan kumaşlar, tarak kabuğu şeklindeki gölgeler, misk kokulu karanlık şeritleri... Bütün bunları müthiş buluyordu.

Annesine karşı büyük bir merak besliyor, ama onunla iletişim kurma fırsatı bulamıyordu. Annesi sadece bir şey belirtmek için konuşurdu. Sohbet etmezdi.

Kontes başını çevirdi ve dudaklarını büzerek baykuş ötüşünü andıran tuhaf bir ıslık çaldı. Titus başını kaldırıp tepesinde yükselen o devasa cüseye baktı. Annesi niye ona eşlik etmesini istemişti acaba? Ona bir şey mi söyleyecekti? Ona söyleyecek bir şeyi var mıydı? Yoksa sadece aklına estiği için mi çağırmıştı?

Ama Kontes merdiveni inmeye başlamıştı. Titus peşinden gitti.

Kediler yüzlerce karanlık kuytudan, en sevdikleri düz çıkıntılardan, raflardan ve cereyansız köşelerden, lime lime olmuş eski kanepelerin içinden, sandalyelerin yırtık pelüşlerinin üstünden, saat sehparlarının altından, güneşli odalardan, yırtık kâğıtlardan yapıma yuvalarından, kayıp şapka-
ların içinden, kirişlerin arasından, parlak miğferlerden, yarı açık çekmecelerden fırlayıp koşarak, köpük gibi, süt beyazı ayaklarını hızla pıtırdatarak koridoru doldurdu. Birkaç saniye sonraysa sahanlığa ulaşmış, iri sahibelerinin peşinden aşağı iniyor, merdiveni kaplıyorlardı.

Açık havaya çıktıklarında ve dış surdaki kemerli bir kapıdan geçtiklerinde, karşılarında zalim yükseltileri koyu gri karla kaplı Gormenghast Dağı belirdiğinde, Kontes dev kolunu arpa saçıyormuşçasına salladı ve kediler hemen dört bir yana dağılıverdi. Kar yağdığından beri ilk kez şatonun dışına çıkarılmanın keyfiyle sıcıyor, havada dönüyor, kavisler çiziyorlardı. Her ne kadar bazıları birlikte oynasa,

üst üste yuvarlansa ya da dimdik oturup başlarını hafifçe kaldırsa, birbirlerine boks yaparcasına patileriyle dokunsa, sonra birden ilgilerini yitirse, bakışları dalgınlılaşsa, akılları başka şeylere yönelse de, yine de o beyaz yaratıklar genelde sanki her biri yalnızmışçasına davranıyor ve bu yalnızlık hissinden haz alıyor, sadece kendi davranışlarının, kendi sıçrayışlarının, kendi çevikliğinin farkına varıyordu. Her biri soğukkanlı, yalnız ve gıpta edilesiydi. Güzellikleri hem zarif hem de su gibi akışkandı.

Titus annesinin yanında yürüyordu. Önündeki manzara-
rayla ilgilense de dönüp dönüp annesinin yüzüne bakma-
dan edemiyordu. Bu belirsiz, maskeyi andıran yüzün anne-
sinin ruh halini ele vermediğinden şüphelenmeye başlamış-
tı. Annesi birkaç kez iri eliyle omzunu kavrayıp onu yoldan
çıkarmış, ona tek kelime etmeden sarmaşıklerle kaplı ağaç
gövdelerinin arasındaki kara yosunları göstermişti. Sert bir
patikadan çıkıp aşağıdaki, karla kaplı küçük bir sel yatağın-
da uyuyan bir tilkiyi göstermişti. Arada sırada durup yere
ya da bir ağacın dallarına bakıyordu. Ama Titus ne kadar
dikkatle bakarsa baksın dikkate değer bir şey göremiyordu.

Her ne kadar binlerce kuş ölmüş olsa da Titus ile anne-
si, ağaçlardaki karların erimiş olduğu ve taşların, karla yan
yatmış otların üstünde dereciklerin aktığı küçük bir koruya
vardıklarında, ağaçların kesinlikle boş olmadığını gördüler.

Kontes durdu ve Titus'ı dirseğinden tuttu. Kıpırdama-
dan durdular. Bir kuş öttü. Sonra bir başkası. Sonra birden
küçük bir yalıçapkı, mavi bir efsane gibi, bir dereciğin üs-
tünde uçtu.

Kediler çok uzaktaydı. Cığerlerine soğuk havayı çeki-
yorlardı. Dört bir yanda koşuşturuyorlardı. Ufku pudralı-
yorlardı.

Kontes tiz, hoş bir ısıklık çaldı. Bir kuş uçup yanına geldi.
Sonra bir başkası. Kontes kuşları avuçlarında tutarak ince-

ledi. Çok zayıf ve bitkindiler. Kontes çeşitli ısıklar çaldı ve çeşitli kuşlar zıplayarak yanına geldi ya da omuzlarına kondu. Sonra birden, ormandan gelen bir ses kuşları susturdu. Kontes'in çaldığı her ısılda bu yeni yanıt, yankı kadar hızlı geldi.

Bunun Kontes üstünde anlaşılmaz bir etkisi oldu.

Başını çevirdi. Tekrar ısıldı. Tekrar yankı hızıyla yanıt geldi. Kontes bir düzine farklı kuşun sesini çıkardı ve o bir düzine ses küstahça bir ustalıkla yinedi. Kontes'in ayaklarının dibindeki ve omuzlarındaki kuşlar kaskatı kesilmişti.

Kontes'in eli Titus'un omzunu demir bir mengene gibi sıkıyordu. Titus çılgığı basmamak için kendini zor tutuyordu. Başını güçlkle çevirdi ve annesinin yüzüne baktı; hep kar gibi sakın olan o yüze. Kararmıştı.

Kontes'e yanıt veren bir kuş değildi. Kontes en azından bu kadarını biliyordu. O taklitler ustaca da olsa onu kandıramazdı. Zaten o farklı kuş seslerini çıkaran şeyin kandırma kaygısı güttüğünü de sanmıyordu. Her ısığına bu kadar çabuk karşılık vermesinde bir alaycılık vardı.

Neler oluyordu? Kolu niye kavranmıştı? Annesinin kuşlar üzerindeki hâkimiyetine hayran kalmış olan Titus, ormandan gelen ısıklara niye böyle sinirlendiğini anlayamıyordu. Kontes onu tutarken titriyordu. Sanki onu bir şeyden koruyordu. Sanki ormanda onu incitebilecek ya da annesinden çekip alabilecek bir şeyler vardı.

Sonra Kontes başını kaldırıp ağaçların tepelerine baktı. Gözleri ateş saçıyordu.

"Ayağını denk al!" diye haykırdı ve tuhaf bir ses karşılık verdi.

"Ayağını denk al!" dedi bu ses. Sonra tekrar ortalığa sessizlik çöktü.

Büyük bir çamın dalında, baş döndürücü bir yükseklikte oturan Yaratık soğuk iğneyaprakların arasından bakıyor, uzaktaki şatoya dönen iri kadınla çocuğu izliyordu.

ELLİ

I

Titus onuncu doğum günü için özel bir şeyler hazırlandığını ancak bu güne çok kısa bir süre kala öğrendi. Artık çeşitli törenlere öyle alışmıştı ki, doğum gününü eski bir ritüeli yaparak ya da başkalarının yapışını izleyerek geçirmek onu heyecanlandırmıyordu. Ama Fuchsia ona hanedandan bir çocuk on yaşına bastığında olanların oldukça farklı olduğunu söylemişti. Bunu biliyordu, çünkü yaşamıştı. Gerçi onun onuncu doğum gününde yağmur kutlamaları berbat etmişti.

“Sana söylemeyeceğim Titus,” demişti. “Bunu yaparsam her şeyi berbat ederim. Ah, öyle güzel ki.”

“Nasıl güzel?” dedi Titus şüpheyle.

“Bekle ve gör,” dedi Fuchsia. “Zamanı gelince, söylemediğim için bana minnet duyacaksın. Keşke her şey böyle olsa.”

Doğum günü gelince Titus tam on iki saatini hiç bilmediği geniş bir oyun odasında geçireceğini öğrenerek şaşırdı.

Dış Odalar'ın bekçisi olan, sol gözü takma bir ihtiyar, şafak kulelerin üstünde belirir belirmez odanın kapısını açmıştı. Bu oda Fuchsia'nın onuncu doğum gününden beri kilitli kalmıştı. Ondan önce de en son babası Sepulchrave çocukken açılmıştı. Ama şimdi, anahtar tekrar, pasa ve de-

mire sürtünerek çevrilmiş, menteşeler gıcırdamış ve o geniş oyun odası tozlu ihtiyaını bir kez daha sergilemişti.

Bir ocuğun onuncu doğum gününü kutlamak için tuhaf bir yoldu bu; onu bütün gün tuhaf bir yere hapsetmek, her ne kadar harika şeylerle dolu olsa da. Evet, burada tuhaf ve dâhice yapılmış oyuncaklar vardı; tutunup duvardan duvara sallanabileceği halatlar, baş döndürücü yüksekliklerdeki balkonlara çıkan merdivenler vardı, ama kapı kilitliyse ve odanın tek penceresi de çok yksekteyse bütün bunların ne önemi vardı ki?

Ama yine de, gün çok uzun gelse de, Titus buraya kapatılmasının tek sebebinin eski bir geleneğe uyulması olmadığını bildiğinden neşeliydi. Olup bitenleri görmemesi gerekiyordu. Dışarıda olsa hazırlıklara bakarak akşama kendisini neyin beklediğini belki anlamasa bile, en azından bir fikir edinirdi.

şatoda müthiş bir faaliyet vardı. Titus hazırlıkların onda birini görse, kaybedeceği şey merakı ya da tahminleri değil, sonunda akşam olduğunda yaşayacağı haz dolu şok olurdu. Çünkü olup bitenler konusunda hiçbir fikri yoktu. Fuchsia ona bir şey söylemeyi reddetmişti. Kendisinin aldığı hazzı çok iyi hatırladığından, Titus'ın alacağı hazzın yüzde birini bile tehlikeye atmak istemiyordu.

Böylece Titus günü tek başına geçirdi. Gnbatımına bir saat kalaya dek de, yemeklerinin altın tepsilerle getirildiği zamanlar dışında kimseyi görmedi. Bu vakitte içeri dört adam girdi. Biri bir kutu taşıyordu. Açılınca içinde giysiler olduğu ortaya ıktı. Titus'tan bunları giymesi istendi. Bir diğeri iki uzun sırığın üstünde duran hafif bir sepet örgüsü tahtirevan ya da dağ sandalyesi taşıyordu. Diğer ikisinden biri uzun yeşil bir eşarp, diğeriye üstünde birkaç kek ile bir bardak su bulunan bir tepsi taşıymaktaydı.

Titus tören giysilerini giyerken onu yalnız bıraktılar.

Bunlar çok sade giysilerdi. Küçük, kırmızı bir kadife takke ve ayak bileklerine kadar inen, gri bir kumaştan yapılmış pürüzsüz bir kaftan. Bu kaftanda, beline bağladığı hoş bir altın zincir vardı. Getirilen giysiler bunlardan ve bir çift sandaletten ibaretti. Sandaletleri giyerken adamlara seslenip tekrar girmelerini söyledi.

Hemen girdiler ve biri elinde eşarpla Titus'a yaklaştı.

“Lordum,” dedi.

“Bu ne için?” diye sordu Titus, eşarba bakarak.

“Törenin bir parçası Lordum. Gözlerinizin bağlanması gerekiyor.”

“Hayır!” diye bağırdı Titus. “Niyeymiş?”

“Benimle ilgisi yok,” dedi adam. “Kanun böyle.”

“Kanun! Kanun! Kanun! Kanundan nefret ediyorum,” diye haykırdı çocuk. “Kanun niye gözlerimin bağlanması istiyor, beni bütün gün hapsedtikten sonra? Beni nereye götüreceksiniz? Neler oluyor? Konuşsanıza! Konuşsanıza!”

“Benimle ilgisi yok,” dedi adam. Bu en sevdiği cümleydi. “Anlıyorsunuz ya,” diye ekledi, “gözlerinizi bağlamazsak sürpriz olmaz. Tabii yine anlıyorsunuzdur ki,” (diye devam etti, sanki birden hakkında konuştuğu şey ilgisini çekmiş gibi) “gözleriniz bağlıyken nereye gittiğinizi bilemeyeceksiniz. Sonra birden herkes susacak ve...”

“Sus!” diye haykırdı başka bir ses. Tahtirevanı getirmiş olan adamdı bu. “Fazla ileri gittin! Sizin iyiliğiniz ve zevkiniz için...” (diye devam etti çocuğa dönerek) “... olduğunu söylemem yeterli efendim.”

“Umarım öyle olur,” dedi Titus. “Bütün bunlardan sonra!”

Oyun odasından kurtulma isteği, gözlerinin bağlanması na karşı duyduğu hoşnutsuzluğu azalttı. Biraz su içtikten ve ağzına bir parça kek attıktan sonra bir adım öne çıktı.

“Tamam,” diyerek eşarplı adamın önünde durdu ve göz-

lerinin bağlanmasına katlandı. Eşarbin ikinci turunda her şey kapkara olmuştu. Dördüncüde kumaşın ensesinde düğümlendiğini hissetti.

“Sizi kaldırıp sandalyeye oturtacağız lordum.”

“Tamam,” dedi Titus.

Sepet örgüsü sandalyeye oturur oturmaz havaya kaldırıldı. Sonra adamlardan biri emir verince onu taşıyarak yürümeye başladılar. Karanlıkta hafifçe sallanarak ilerliyordu. O uzun bambu sırtıklarından her birini bir adam omzuna dayamıştı. Tek kelime etmeden ya da duraksamadan, gidecek hızlı yürüyorlardı.

Titus odadan ne zaman çıktıklarını anlamadı. Ama artık odanın epey geride kalmış olması gerektiğini biliyordu. Hâlâ şatonun içinde olmalıydılar, çünkü o yılankavi koridorlarda sık sık yön değiştirdiklerini hissedebiliyordu. Ayrıca taşıyıcıların ayak seslerinin yankılarını da duyuyordu. Bu yankılar hiçbir şey görmeyen Titus’a öyle yüksek geldi ki. Sanki şato bomboştu. O labirentte adamların ayak sesleri, solumaları ya da bambu sırtıkların düzenli gıcırtacları dışında tek bir ses, tek bir fısıltı bile duyulmuyordu.

Bu yolculuk hiç bitmeyecek gibiydi... Bu karanlık, bu sesler. Ama birden yüzüne taze hava çarpınca açık havaya çıktıklarını anladı. Aynı zamanda merdivenlerden indirildiğini de hissediyordu. Merdivenleri tamamen indiklerinde, dört adam düzlükte yürümeye başlayınca ilk kez başı döndü.

Burası da şato kadar ıssızdı. Günün hummalı faaliyetleri sona ermişti. Bütün yüksek mevkili insanlar, memurlar, işçiler, oyuncular, bütün halk, bütün erkekler, kadınlar ve çocuklar kendileri için belirlenen yerlerdeydi.

Taşıyıcılar koşarken hava kararıyordu. Tepelerinde batıya dek uzanan dev, sarı, ışıktan bir dil vardı.

Ama her hareketiyle ışık biraz daha soldu. Doğunun ka-

ranlığında ay yükselmeye başladı. Böylece Titus'ın yukarı d6n6k y6z6ne d6şen ışıık parlaklaştı ve soğuklaştı.

Taşıyıcılar koşarken hava kararıyordu.

Artık yankılar yoktu. Sadece gecenin tek t6k sesleri vardı; çalılardaki koşuşturan k6ç6k bir hayvanın çıkardığı hışırtılar ya da uzaktan gelen bir tilkisi. Titus bazen alnında esen soğuk, tatlı, şiddetli gece r6zg6rlarının saçlarını havalandırdığını hissediyordu.

“Daha çok var mı?” diye seslendi. Bu sepet 6rg6s6 sandalyede yıllardır oturuyor gibiydi.

“Daha çok var mı? Daha çok var mı?” diye seslendi tekrar. Ama yanıt gelmedi.

Yetmiş yedinci Kont gibi 6ssiz bir y6k6 taşıyarak orman patikalarından, tehlikeli ırmaqlardan ya da kayalık dağ eteklerinden koşarak gezerken başka bir şey d6ş6nmek olanaksızdı. Adamlar tamamen Titus'ın g6venliğine ve ritmik adımlarla koşmaya odaklanmıştı. Onlara on kat y6ksek sesle seslense bile yanıt alamazdı.

Ama Titus g6zleri bağı yaptığı bu yolculuğun sonuna yaklaşıyordu. Bunu bilmiyordu ama, son bir kilometredir bir çam ormanında koşmakta olan taşıyıcıları aniden bir yamacın tepesinde durmuştu. Yamaç yer yer ay ışıığında donuklaşmış eğreltiotlarıyla kaplıydı. Dibinde doğıal bir amfi-teatr vardı, çünkü arazi her tarafında y6kseliyordu. Bu dev leğen ilk bakışta tamamen ormanla kaplı gibi g6r6n6yordu, ama taşıyıcılar uzaktaki ağıaçların dalları arasında parlayan sayısız ışıık noktacığını secebiliyordu. Bundan fazlasını da g6r6yorlardı. O ormanın 6st6ndeki havanın aydınlık olduğunu g6r6yorlardı. Dalların 6st6ndeki karanlıkta hafif bir ışıltı vardı. İçin için yanan, neredeyse g6l rengi bu alacakaranlık soğuk ayla ve ağıaçların arasındaki parıltılarla tezat oluşturuyordu.

Ama Titus bu ışığı g6remiyordu. Eğreltiotlarının arasın-

daki dar bir patikadan indirildiğini de göremiyordu. Aşağıdaki büyük kestane ağaçları yukarıdan görünenin tersine sık değildi. Bir gölün etrafına dizilmişlerdi. Taşıyıcıların dikkatini çeken ışık noktacıları, yamacın tepesinde bir anlığına durduklarında göle ilişkin olarak görebildikleri tek şey olmuştu.

Ama ya o parıltı neydi peki? Titus'ın her şeyi öğrenmesi uzun sürmedi. Şimdi ay ışığıyla beneklenmiş o kestane korusunun epey içindeydi. Taşıyıcıları bitkin düşmüştü. Boşanan terler gözlerine giriyordu. Yaşlı ağaçların arasındaki, güney kıyısının ortasına götüren bir patikaya saptılar.

Titus, gözleri bağlı olmasa, yakındaki ağaçların alçak dallarına yüz kadar atın uzun iplerle bağlanmış olduğunu görecekti. Koşum takımları, başlıkları, yular ve eyerleri daha yüksek dallara asılmıştı. Üst dalların arasından yer yer geçen ay ışığı loşlukta bir üzengiye ışılatıyor ya da uzun deri koşum kayışlarının üstüne vuruyordu. Patikanın biraz daha ilerisinde, ağaçların seyredildiği bir yerde, çeşitli türden binek ve el arabaları teftiş için dizilmişçesine duruyordu. Burası neredeyse açık arazi olduğundan ay ışığı tarafından iyice aydınlatılıyordu. Öyle ki arabaların farklı renkleri seçilebiliyordu. Her birinin tekerlekleri genç ağaçların yapraklarıyla (bunların dalları teker çubuklarının arasından geçirilmişti) ve ayçiçekleriyle süslenmişti. Birkaç saat önce atlarla çekilerek bu ceviz ormanına getirilmiş olan arabaların yüzlerce tekerleğinin her biri alacakaranlıkta yaprakları ve ayçiçeklerini döndürmüştü.

Çocuk bunların hiçbirini göremedi. Ne bunları ne de kökenleri ya da anlamları uzun süre önce unutulmuş geleceklere uyularak yapılan pek çok başka ilginçliği gördü.

Ama taşıyıcılar ilk kez yavaşlamaya başlamıştı. Titus tekrar öne eğildi, sandalyesinin sepet örgüsü kenarlarına

tutunarak. “Neredeyiz?” diye bağırdı. “Daha ne kadar var? Söylesenize?”

Etrafındaki sessizlik kulak zarlarında uğulduyordu. Bu farklı bir tür sessizlikti. Hiçbir şey olmamasının –boşluğun, yokluğun– sessizliği değildi. Pozitif bir şeydi. Kendinin bilincinde olan bir sessizlikti. Yüklü, bilinçli ve tamamen uyanıktı.

Sonra taşıyıcılar durdu. Titus neredeyse aynı anda yaklaşan ayak sesleri işitti.

“Lord Titus,” dedi bir ses. “Size hoş geldiniz demek ve anneniz, ablanız ve burada toplanmış herkes adına onuncu doğum gününüzü kutlamak için buradayım.

“Umarım sizi eğlendirmek için hazırlanan şeyler hoşunuza gider. Umarım tek başına geçirdiğiniz uzun günün sıkıcılığına değdiğini düşünürsünüz. Kısacası Lord Titus, anneniz Gormenghast Kontesi Gertrude, Leydi Fuchsia ve tüm kullarınız doğum gününüzün geri kalanının çok mutlu geçmesini diliyor.”

“Teşekkürler,” dedi Titus. “İnmek istiyorum.”

“Hemen Lordum,” dedi aynı ses.

“Gözlerimdeki şu eşarptan da kurtulmak istiyorum.”

“Biraz sonra. Ablanız sizi görmeye geliyor. Sizi güney platformuna götürünce çıkaracak.”

“Fuchsia!” Titus’ın sesi sert ve gergindi. “Fuchsia! Neredesin?”

“Geliyorum,” diye seslendi Fuchsia. “Kolunu tutsana be adam! Karanlıkta nasıl ayakta durabilir? Ver onu bana, ver onu bana. Ah Titus,” dedi Fuchsia soluk soluğa, kör kardeşini bağrına basarak, “az kaldı. Ah, öyle muhteşem ki! Muhteşem! Yıllarca önce, benim doğum günümde olduğu kadar muhteşem. Hem bu gece benimkinden daha da iyi. Hava çok sakın. Gökyüzünde koca bir beyaz ay var.”

Konuşurken Titus’ı götürüyordu. Birden ağaçları artla-

rında bıraktılar. Fuchsia artık attıkları her adımın, her hareketlerinin büyük bir kalabalık tarafından izlendiğini biliyordu.

Titus yanında sendeleyerek yürürken nasıl bir yerde olabileceğini hayal etmeye çalışıyordu. Fuchsia'nın kopuk cümlelerinden bir görüntü çıkaramıyordu. Anlayabildiği sadece bir tür platforma götürüldüğü, gökyüzünde ay olduğu ve bütün şatonun tek başına geçirdiği uzun bir hazırlık gününü telafi etmekte kararlı olduğuydu.

“On iki basamak çıkacağız,” dedi Fuchsia. Titus onun ayağını o sert basamaklardan ilkinde koyduğunu hissetti. Birlikte el ele çıktılar. Platforma vardıklarında Fuchsia onu ay ışığında devasa görünen, at derisiyle kaplı büyük bir sandalyeye götürdü. Son derece çirkin bir sandalyeydi bu; taşınırken yolun yarısında arabayı çeken iki atı yoran, mor derili ağır bir canavardı.

“Otur,” dedi Fuchsia. Titus karanlıkta büyük bir dikkatle o çirkin sandalyenin kenarına oturdu.

Fuchsia ondan uzaklaştı. Sonra kollarını başının üstüne kaldırdı. Bu işarete karanlıktan gelen bir ses karşılık verdi. “Vakit geldi! Gözleri açılın!”

Sonra bir yankı kadar çabuk gelen başka bir ses duyuldu:

“Vakit geldi! Doğum günü başlasın!”

Sonra bir başkası:

“Çünkü Lordumuz on yaşında.”

Titus Fuchsia'nın parmaklarının düğümü çözdüğünü hissetti. Sonra gözlerinin üstündeki kumaş alındı. Bir an gözleri kapalı durdu. Sonra onları yavaşça açtı ve bunu yaparken elinde olmadan hayretle ayağa kalktı.

Bir elini ağzına götürmüş, gözlerini faltaşı gibi açmış, karşısında göz alabildiğine uzanan branda bezine bakıyordu. Doğaüstü bir kumaştı bu. Büyük bir derinliği vardı. Doğudan batıya göz alabildiğine uzanacak kadar genişti. Ayın

çok üstüne çıkacak kadar yüksekti. Kapkara yüzeyine ateş ve ay ışıkları vuruyordu. Üstüne vuran ay ışığı karanlıkta dalgalanıyordu. Şenlik ateşleri, kayan ormanı tutan çapalar gibi yanıyordu.

Ve o donukluk! O kapkara gölün donukluğu! Ve karşı yakadaki, heykele benzeyen ceviz ağaçlarının gölgesinde hareketsiz duran kalabalık. Ve yanan şenlik ateşleri!

Sonra o tablonun içinden bir ses “Ateş!” diye haykırdı. Bir top gürledi. Gölün kıyısından duman yükseldi. “Ateş!” diye haykırdı o ses tekrar tekrar, top on kez gürleyene dek.

Bu bir işaretti. Tablo birden, bir sihirbazın asasıyla dokunulmuşçasına, canlandı. Kumaş titredi. Parçalar dağıldı ve birleşti. Yüksekten derinliklere, Titus’ın gördüğü buydu.

Her şeyden önce ay şimdi tam tepesindeydi. Bir tabak kadar büyük ve beyazdı. Işığı her şeyi bir kar tabakası gibi örtüyordu.

Ve ayın etrafında gece yarısı göğü vardı. Bu engin gökyüzü bir perde gibi iniyordu. Altındaki eğreltiotlarıyla kaplı, ön cepheleleri iç içe geçmiş doruklar tepeden aşağı katman katman, ceviz ormanına dek iniyordu. Ormanın parlak tepesi Titus’ın göz hizasında geniş bir kavis çizerek uzanıyordu. Bu ağaçların altında, su kenarında, uzaktaki şatonun sayıları bir çöldeki ısırganotları kadar fazla olan ahalisi vardı. Tek bir ağacın gölgesinde en az yüz kişi vardı. Ay ışığının aydınlattığı yerlerde de yüzlerce kişi durmaktaydı. Sonra, arıları andıran o kalabalıktaki yüzler, göl kıyısındaki şenlik ateşlerinin kırmızı ışığıyla aydınlandı ve kızardı. Top selamlama atışlarını yaptıktan sonra kumaşın bu uzun kesimi kaynaşmaya başlamıştı. Gölün diğer yakası Titus’ın bir şeyler seçemeyeceği kadar uzaktı, ama bu kalabalık rüzgârda dalgalanan bir burçak tarlasını andırıyordu. Ama hepsi bu kadar değildi. Çünkü bu dalgalar, bu titrek gölge ve ay ışığı lekeleri aynı anda gölde de yineleniyordu. Ağaçların altında

kımıldayan tek bir baş yoktu ki, hayaleti aşağıda, suda kı-mıldamasın. En küçük bir alev titreşiminin bile gölde yansması vardı.

Ve en fazla göz alıcı olan da derinliklerde ay ışığıyla aydınlanan ceviz ağaçlarının parladığı bu karanlık aynaydı. Çünkü bu hiçlikti, bir ölüm tabakasıydı ve her şeydi. İçindeki hiçbir şey gerçek değildi, en küçük bir yaprağın bile mikroskobik bir netlikle yansmasına karşın. Sanki sudaki bu şekiller kendi ışıklarıyla aydınlansın diye, gölde hayalet bir ay da vardı. Bir tabak kadar büyük ve beyazdı.

II

Yine de bu görsel zenginlik tatminden çok beklenti hissi uyandırıyordu. Karşısındaki dekor gerçekten etkileyiciydi ama *neyin* dekoruydu? Dekor kurulmuş, seyirciler toplanmıştı; şimdi ne olacaktı? Titus gözlerini ilk kez ablasının durduğu yere çevirdi. Ama Fuchsia artık orada değildi. Titus o platformda at derisinden sandalyeyle yalnızdı.

Sonra ablasını gördü. Yanında annesiyle bir kütüğün üstünde oturuyordu. Ayaklarının dibindeki toprak alçalarak suya doğru uzanıyordu. Bu kısımda kendini Gormenghast'ın yüksek sosyetesini olarak görmekten hoşlanan kişiler toplanmıştı. Burada her türden resmi görevli vardı. Hepsinin ve Titus'un üzerinden ağaç dalları uzanıyordu.

Titus tek başına olduğunu görünce mor sandalyeye oturdu. Sonra daha rahat oturmak için ayaklarını altında topladı ve kolunu sandalyenin yumuşak koluna dayadı. Gözlerini kaldırdı ve etrafındaki her şeyi tersten yansıtan göle baktı.

Fuchsia annesinin yanında otururken titriyordu. Yıllar önce kestane ormanının nasıl sırrını bu âna dek gizli tuttuğunu ve şaşırtıcı niteliğini şimdi nasıl sergileyeceğini anımsıyordu. Kardeşiyle göz göze gelmek için başını çevirdi, ama Titus önüne bakmaktaydı. Fuchsia Titus'un elini tekrar ağzı-

na götürdüğünü ve sandalyenin üstünde taş kesilmişçesine kaskatı oturduğunu gördü.

Çünkü Titus'ın tam önünde, lekesiz gölün karşı kıyısında, gölgelerin arasından kestane ağaçları kadar iri figürler çıkıyordu. Karşı kıyıya ulaşınca durdular. İnanılmaz bir görünümeleri vardı. Önlerinde yansımaları uzanıyordu. Bu çok uzun gövdelerin yansımaları şimdiden gölde belirmişti.

Dört kişiydiler. Ormanın çeşitli yerlerinden peş peşe çıkmışlardı. Başlarını sağa sola çevirseler de birbirlerini görmez gibiydiler. Bedenlerinin hareketleri katı ve abartılı, ama son derece zarifti.

Üstlerindeki uzun maskelerden dengede durarak bastıkları otlara kadar boyları en az dokuz metreydi.

Başka bir âlemin yaratıklarıydılar. Aşağıdan onlara bakan kalabalık sadece cüceleşmekle kalmamış, aynı zamanda gri ve sıkıcı bir hale bürünmüştü. Çünkü bu dört dev her açıdan son derece güzel ve sıradışıydı. Arkalarındaki orman şimdi daha da karanlık görünüyordu, çünkü bu dört heybetli hayalet ay ışığında tropik kuşların tüyleri kadar keskin ve parlak renkler saçıyordu.

Titus elinde olmadan bakışlarını birinden diğerine çevirip duruyordu. Oysa onları teker teker, uzun uzadıya incelemek istiyordu.

Yüksek omuzlarının üstünde başlarını krallar gibi taşıyorlardı, dalgın ve esrarlı bir edayla. Ağırbaşlılıkları en küçük hareketlerinden bile belli oluyordu. Kollarını kaskatı ve ölçülü hareketlerle kaldırırken sanki altlarındaki toprağın humusunu çekip alıyorlardı. Başlarını yana eğdikleri zaman sanki gökyüzü çırılçıplak kalıyor, ay suçlu görünüyordu.

Bu grup gölün Titus'ın tam karşı kıyısındaki ormandan çıkmıştı. Başları birbirininkinden epey farklıydı. En kuzeydeki, tembel öğrencilere giydirilen külahları andıran, konik biçimde uzun bir şapka takmaktaydı; bu şapkanın altında

bir aslanınkini andıran büyük, beyaz bir baş, onu taşıyan omuzların üstünde sağa sola dönmekteydi. Yusuvarlak gözleri en saf zümrüt yeşiliydi. Baş yukarı çevrildiğinde ay ışığında parlıyorlardı.

Ama en görkemli kısmı yelesiydi. Gözlerin hemen üstünden ve başın yanlarıyla arkasından büyük, muhteşem mor dalgalar halinde bele kadar iniyordu. Belden aşağı – beliyle yer arasında altı metre vardı– dev bir etek bir çağlayan gibi dökülüyor, kendi kumaşının ağırlığıyla aşağı çekiliyordu. Tıpkı diğer üçününki gibi bu da simsiyahtı. Bedenlerinin üçte ikisinin alt kısımlarının siyah olması üst kısımlarına aldatıcı bir görünüm kazandırıyor. Etekler ve yansımaları görülebiliyordu, ama ancak belli belirsiz. Bazen sanki rengârenk “üst kısımları” havada uçuşuyormuş gibi görünüyordu. En kuzeydeki figürün kolları yelenin yarı kısmından çıkıyordu. Aslanın ellerinde birer hançer vardı.

Bu mor yeveli figürün yanındaki kişinin başı bir kurdunkini andırıyordu. Bu yüzün sinsiliği ne yüz hatlarındaki soyluluk ne de başındaki uzun beyaz konik şapka tarafından telafi edebiliyordu.

Kurda benzeyen bu canavar kesinlikle kötüydü ama öyle süslü püslüydü ki! Başı kızıldı. Basık ve sivri kulakları en koyu gök mavisiydi. Gövdesinin üst kısmının griliğine saçılmış olan çemberler de bu mavidendi. Her bir elinde kartondan dev zehir şişesi taşıyordu. Tıpkı Aslan'ınki gibi, siyah etek karanlık bir duvar edasıyla dökülüyordu.

Şimdi, kanatlanmışcasına dururlarken bile –çünkü henüz sudan sahneye adım atmamışlardı– her hareketleri dehşet vericiydi. Kurt'un zehir şişesini kaldırması etraftaki kalabalıkta bir ürperti dalgasının yayılmasına yol açıyordu; Aslan'ın yelesini savurmasıyla gölün etrafındakilerin tüyleri diken diken oluyordu.

Kurt'un yanında, yukarı dönük başlarla kaplı çeyrek

hektarlık bir arazinin ötesinde At vardı. Öyle bir attı ki, bu soylu hayvanın şimdiye kadar yapılmış taklitlerinin hepsinden farklıydı; ama yine de ona hepsinden daha çok benziyordu. Bir canavar gibiydi. Yüzünde öyle budalaca bir melankoli vardı ki, Titus gülse mi, ağlasa mı karar veremiyordu, çünkü her ikisi de hislerini ifade etmeye yetmezdi.

Bu dişi devin başında muazzam bir sepet örgüsü şapka vardı. Bu şapkanın kenarı epey altında kalan, ay ışıyla aydınlanan suya yuvarlak bir gölge düşürüyordu. Uzun, mavi şeritler şapkanın tepesinden gülünç bir şekilde inip üç metre aşağıdaki kılı omuzlarda toplanıyordu. Şapkanın tepesinin alt kısmı otlarla ve parlak leylaklarla süslenmişti.

Bu şaşaalı görüntünün altında, At'ın sarkık dudaklı kafası uğursuz bir budalalıkla öne fırlıyordu. O uzun, aşırı duygusal kafa tıpkı Aslan'ınki gibi beyazdı, ama yüzünün her iki tarafında, gözlerle çene arasında kırmızı halkalar vardı. Boynu uzun ve tuhaf bir şekilde yumuşak ve esnekti. Tüncu kısa kıllar belkemiği boyunca aşağı iniyordu.

Elma yeşili bir önlük giymişti. Bunun altından uzun eteği uzanıyor, o uzun ve tehlikeli sırtları gizliyordu. Siyah eteklerin altında bu sırtların ancak on beş santim kadar görünmekteydi. At'ın bir elinde bir güneş şemsiyesi, diğerinde bir şiir kitabı vardı. At arada sırada kederle sırtarak, saygıyla, yavaşça başını çevirip yana eğerek solundaki Kuzu'ya bakıyordu.

Diğerlerinden biraz daha kısa olan bu Kuzu soluk altın rengi buklelerle kaplıydı. Yüzünde ifade edilemeyecek kadar kutsal bir ifade vardı. Başını nasıl hareket ettirirse ettirsin –hangi açıyla olursa olsun yüzünü ister güzel bir görüntü arayışıyla kaldırıp gökyüzünü incelesin, ister lekesiz göğsüne doğru düşüncelere dalmak istercesine eğsin– o safılık hiç kaybolmuyordu. Kulaklarının arasında, o altın rengi buklelerin üstünde gümüş bir taç vardı. Omuzlarının üs-

tünde gümüş bir taç vardı. Omuzlarının üstünde ona ağır-başlı bir hava veren gri bir şal vardı. Bu şalın kumaşı altın rengi göğsün üzerinden heykelsi kıvrımlarla iniyor, eteğin bir kısmını örtüyordu. Kuzu ellerinde bir şey taşımıyordu, çünkü onları kalbinin üstünde birleştirmişti.

Başları kapı kadar büyük olan bu dörtlü, gövdelerinin huşu uyandırıcı uzunluğuna kıyasla neredeyse minik kalıyorlardı. Yansımalarla dolu gölün kıyısında bir dakika kadar durduktan sonra birden şaşırtıcı bir eşgüdümle suya doğru ilerlemeye başladılar.

Heyecanla haykıran Titus sandalyenin çürük kollarını kavradı. Parmakları eski at derilerine gömüldü.

Karşısındaki dört figür gölün yüzeyinde yürüyor gibiydi. Tuhaf, uzun, örümceksi adımları onları kıydan epey uzaklaştırmıştı, ama eteklerinin uçları hâlâ kuruydu! Titus buna kesinlikle anlam veremiyordu. Ama sonunda, yansımaların uyandırdığı muazzam derinlik izlenimine karşın, gölün altında ancak on santim derinliğinde olduğunu anladı. Bu altında incecik bir tabakaydı.

Titus bir an hayal kırıklığı yaşadı. Derin sular tehlikelidir ve bir çocuk için tehlike güzellikten daha gerçektir. Ama bu hayal kırıklığını hemen unuttu, çünkü su derin olsa şimdi olanlar yapılamazdı.

Dörtlünün gece gösterisi yüzlerce yıl önce, bu kestane ağaçlarının arasında yapılmak üzere tasarlanmıştı. Aslan'ın tumturaklı hareketleri tuhaf ama etkileyiciydi, mor yelesini savurunca diğerleri geri çekiliyordu. Kurt'un yan yan bakarak zehir şişeleriyle ilerleyişi korkunçtu. Giderek altın sarısı Kuzu'ya yaklaşıyordu. Süslü şapkalı At tuhaf adımlarla gölü kat ederken bir yandan kitabından şiirler okuyor, bir yandan da güneş şemsiyesini dizelerin ritmine uygun şekilde sallıyordu. Bütün bunlar şatonun duvarları kadar eski bir formüldü.

Ve bu maskeli drama ağaç kadar uzun sıırıkların üstünde ve sadece oyuncularını değil, ayı da yansıtan gölde oynanırken hâlâ çıt çıkmıyordu, At ayın yansımasına basınca sanki ayağı takılmışçasına tökezliyordu. Çıt çıkmıyordu, çünkü her ne kadar bu görüntü komik imgelerle doluyrsa da, genel izlenim kesinlikle bu değildi. At tökezlediğinde ya da güneş şemsiyesini salladığında; Kurt avını yakalayamayıp alt çenesini bir köprü gibi indirdiğinde; Kuzu gözlerini aya çevirmiş bakarken bu kutsallık Aslan'ın yelesini savurmasıyla bozulduğunda, bütün bunlar olurken kimse gülmüyor, ama tuhaf bir rahatlama yaşıyordu, çünkü bu sahnenin görkemi ve her hareketin tanrısal ritmi öyle huşu vericiydi ki, izleyiciler arasında acı veren bir çocukluk anısını hatırlıyormuş hissini yaşamayan pek az kişi vardı.

Sonunda zamanın kutsadığı bu ritüel sona erdi. O upuzun yaratıklar sığ gölden çıktı ve gölün karşı kıyısında eğilip Titus'a büyülu suların ötesinden, Şiir ve Savaş tanrıalarının birbirlerini eşitler olarak selamlaması gibi selam verdikten sonra dönüp sık ormanda gözden kayboldu.

Dörtlü giderken sessizliği de yanlarında götürdü. Gece-nin geri kalanı kusursuzluktan kurtulmanın verdiği rahatlamayla, birbirleriyle bağlantısı olmayan türlü faaliyetlerin yapılmasıyla geçti.

Gölü çevreleyen ve kestane ormanının üzerindeki havayı aydınlatan şenlik ateşlerinin arasında yeni ateşler yakılıyor, göl kıyısındaki dalların altında yiyecek sepetleri açılıyordu.

Gösteri boyunca üstünde oturduğu kütük kadar hareketsiz duran Groan Kontesi başını yana çevirdi.

Ama Titus artık platformun üstünde değildi. Fuchsia da yanında yoktu.

Kontes kütükten, geleneksel onur mahalinden kalktı ve memurların arasından dalgın dalgın gölün kenarına yürüdü. Ayağa kalktığını gören görevliler gecenin geri kalanı

boyunca istediklerini yapmakta serbest olduklarını anlamışlardı.

Kontes'in devasa cüssesi titreşen gölün yanında kapkara yükseliyordu, ay ışığıyla aydınlanan omuzları ve koyu kızıl saçı dışında.

Etrafına bakındı, ama göl kenarındaki kalabalığı görmüyordu gibiydi.

Dev bir piknik yapılıyordu. Ağaçların altındaki örtülere balıklar, meyveler, ekmek somunları ve turtalar diziliyordu. Kısa süre sonra ziyafet başladı.

Bütün bu hazırlıklar sürerken, kestane ağaçlarının arasında küçük çocuklar tiz çılgınlık atarak sürüler halinde koşturuyor, dallara tırmanıyor ya da sıçrayarak gölün ortasına gidiyordu. Yansımaları altlarında koşturuyor, ayaklarının dibinden sular sıçırıyordu. Bir sürü rakip sürüyle karşı karşıya gelince boğuşmalar başlıyordu. Yüzlerce çocuk sığ suları çalkalandırıyordu. Ay ışığı bu su arenasına dağılmış, boğuşan çocukların kaygan uzuvlarını aydınlatıyordu.

Titus bunları izlerken bütün benliğiyle sıradan biri olmayı istedi; o çocukların arasına karışmayı, onlar gibi tek başına yaşayabilmeyi, koşabilmeyi, kaçabilmeyi, gülebilmeyi ve gerekirse ağlayabilmeyi. Çünkü o vahşi çocuklardan biri olmak demek, arkadaşlarının arasında *tek başına* olmak demekti. Gormenghast Kontu olarak asla tek başına olamazdı. Ancak yalnız olabilirdi. Kendisini kaybetmesi bile bunu yanındaki diğer çocukla, o sembolle, o hayaletle, dirseğinin yanında duran yetmiş yedinci Gormenghast Kontu'yla yapması demekti.

Fuchsia Titus'a platformdan aşağı atlamasını işaret etmişti. Birlikte koşarak hemen arkalarındaki kestane ormanına kadar yarışmışlardı. Ağaçların koyu gölgelerinde bir iki saniye sarılmış, birbirlerinin kalp atışlarını duymuşlardı.

"Kötü bir şey yaptım," dedi Fuchsia sonunda, "ve tehli-

keli. Gece yarısı yemeğimizi uzun masada, annemizle birlikte yememiz gerekiyor. Geri dönmeliyiz.”

“Sen istersen dön,” dedi Titus, konumuna karşı duyduğu derin öfkeyle titreyerek. “Ben gidiyorum.”

“Gidiyor musun?”

“Gidiyorum ve asla geri dönmeyeceğim,” dedi Titus. “Asla, asla. Yabana gidiyorum, tıpkı... Flay gibi... ve o...”

Ama ormanda belli belirsiz gördüğü, altın sarısı meşelerin arasında süzülerek uçmuş o yarattığı nasıl tanımlayacağını bilemiyordu.

“Bunu yapamazsın,” dedi Fuchsia. “Ölür gidersin. Bunu yapmana izin veremem.”

“Beni durduramazsın,” diye haykırdı Titus. “Kimse beni durduramaz...” O uzun gri tuniğe saldırdı, yoluna çıkmışçasına.

Ama dudakları titreyen Fuchsia ellerini tutup zorla indirdi.

“Hayır! Hayır!” diye fısıldadı öfkeyle. “Şimdi olmaz Titus. Şimdi olmaz...”

Titus kendini çekip kurtardı, ama karanlıkta hemen ayağı takıldı ve yüzüstü yere kapaklandı. Doğrulup da kız kardeşini başında görünce onu aşağı çekti. Fuchsia diz çöktü. Uzaktan göldeki çocukların bağışmaları geliyordu. Sonra birden sert bir çan sesi duydular.

“Akşam yemeği çanı,” diye fısıldadı Fuchsia sonunda, çünkü Titus’ın konuşmasını boş yere beklemişti. “Akşam yemeğinden sonra birlikte sahile gidip topa bakarız.”

Titus ağlıyordu. Yapayalnız geçirdiği uzun gün, vaktin geçliği, yaşadığı heyecan, temelde yalnız olduğunu hissetmesi... Bütün bunlar birleşince onu zayıflatmıştı. Ama başıyla onayladı. Fuchsia Titus’ın verdiği bu sessiz yanıtı görse de görmese de, başka bir şey söylemedi. Onu yerden kaldırdı ve elbisesinin sarkık koluyla gözlerini kuruladı.

Birlikte ormandan çıktılar. Şenlik ateşlerini, kalabalığı ve Titus'ın tek başına oturmuş olduğu platformu tekrar gördüler. Anneleri uzun masada, dirseklerini ay ışığıyla aydınlanan keten masa örtüsüne dayamış oturuyordu. Çenesini avuçlarının arasına almıştı. Önünde uzanan geleneksel ziyafet yemeklerinin farkında değil gibiydi, çünkü bakışları uzaktaki tepelerde odaklanmıştı. Sofra zengin bir başyapıtı. Groan'ların altın tabakları hafif hafif parlıyor, kızıl kadehler ay ışığında için için yanıyordu.

ELLİ BİR

I

Bu arada mevsimler, o büyük dalgalar ilerliyor, Gormenghast'ın engin arazilerini farklı renklere büründürüyor, onları farklı soluklarıyla donduruyor ya da ısıtıyor. Bu yüzden, Fuchsia odasında kayıp bir kitabını ararken penceresinin altındaki güney koruları puslu, ikircikli bir yeşile bürünmüş halde duruyor. Birkaç gün sonra ise sert dallardan parlak yeşil alevler fışkırıyor.

II

Opus Fluke ile Flannelcat, Öğretmenler Avlusu'nun üstündeki veranda tırazına yaslanmış duruyor. Dokuz metre altlarında yaşlı temizlikçi tozları süpürüyor. Hava açık, sıcak ve boğucu, çünkü bahar biteli epey oldu.

"Bu sıcakta çalışmak ihtiyarlara göre değil!" diye sesleniyor Fluke yaşlı adama. Yaşlı adam başını kaldırıp alnını siliyor. "Ah!" diye sesleniyor, haftalardır kullanılmadığı belli bir sesle. "Ah, dilim damağım yapıştı efendim." Fluke geri

çekiliyor ve birkaç dakika sonra Mulefire'in dairesinden çalmış olduğu bir şişeye geri dönüyor. Bunu bir iple çok aşağıdaki, tozlu avludaki yaşlı adama sarkıtıyor.

III

Çalışma odasında, kapıyı kilitleyip dünyadan soyutlanmış olan Prunesquallor zarif koltuğuna oturmaktan çok uzanmış, ayaklarını şöminenin önünde üst üste atmış kitap okuyor.

Şöminedeki küçük ateş garip bir şekilde ince ve tuhaf orantılarına karşın zarif yüzünü aydınlatıyor. Gözlerine tuhaf bir görünüm veren gözlük camları parlıyor.

Böylesine odaklandığı kitap bir tıp kitabı değil. Dizinde mısralarla dolu eski bir egzersiz kitabı duruyor. Kitaptaki el yazıları çirkin, ama okunaklı. Şiirlerin bazıları iri, kaba ve çocuksu harflerle yazılmış, bazılarıysa öyle çabuk yazılmış ki, karalamalarla ve imla hatalarıyla dolu.

Fuchsia'nın kendisinden bunları okumasını istemesi hayatı boyunca yaşadığı en heyecan verici olay olmuştu. Onu kendi kızımışçasına seviyordu. Ama onunla yakınlaşma çabasına hiç girmemişti. Fuchsia zamanla, yavaş yavaş ona güvenmeye başlamıştı.

Ama okurken ve sonbahar rüzgârı bahçedeki ağaçların dallarında ışıklar çalarak gezinirken, alnı kırışıyor ve Fuchsia'nın kalın bir kurşunkalemle yazdığı şu dört tuhaf mısraya geri dönüyor:

Rengârenk kahramanların tuhaf bir yerde
Beyaz ve kırmızı yüzlerle
Parladığını bilen kişinin yüzü
Nasıl da beyazdır... ve kızıl!

IV

Soğuk ve iç karartıcı bir kış bu. Flay bir kez daha gizli odasında masasının başında oturuyor. Artık Sessiz Koridorlar'a alışmış, tıpkı ormandaki gibi kendini evinde hissediyor. Ellerini yırtık ceplerine daldırmış. Önünde öyle büyük bir kâğıt var ki, sadece masayı kaplamakla kalmıyor, aynı zamanda kıvrılıp bükülerek yere kadar inmiş, bütün döşemeyi kaplıyor. Ortasına yakın bir yeri işaretlerle, özenle yazılmış yazılarla, küçük oklarla, noktacılarla ve anlaşılmaz işaretlerle kaplı. Bu bir harita. Bay Flay'ın üstünde bir yıldan fazladır çalıştığı bir harita. İçinde bulunduğu bölgenin haritası; o boş dünyanın. Buranın anatomisini azar azar, parçaları birleştirerek, ekleyerek, düzelterek, sınıflandırarak ortaya çıkarıyor. Unutulmuş bir şehirde olduğu anlaşılıyor ve buraya sahip çıkıyor. Sokaklarını, granit caddelerini, dönen merdivenlerini ve kararmış teraslarını adlandırıyor, boş iç bölgelerini giderek daha fazla keşfediyor. Bu arada tavanların ve çatının, tıpkı alçalmış bir gökyüzü gibi, sonu gelmiyor.

O bir grafoloji ustası değil. Kalemi beceriksizce tutuyor. Ama hem keşif seferlerine çıktığında hem de bulgularını zahmetli, ağır bir titizlikle haritasına geçirirken, ıssız ormanlarda geçirdiği hayat o uzun günlerde çok işine yarıyor.

Tepesinde kendisine yardımcı olacak yıldızlar olmadı-ğından, yön duygusu neredeyse tekinsiz bir keskinliğe ulaştı.

Bu gece geç saatlerde, her zamanki gibi Steerpik'e'nin kapısını gözleyecek ve fırsatını bulursa onu takip edip ne dolaplar çevirdiğini öğrenmeye çalışacak. O zamana kadar yedi saati var. Bu süreyi artık kendisi için bir tutku halini almış olan bu keşif işiyle değerlendirebilir.

Ellerini ceplerinden çıkarıyor ve yaralı, kemikli işaret-parmağını haritaya koyup izlemeyi düşündüğü yolda gezdiriyor. Bu yol kuzeye doğru gidiyor. Birkaç kavisten sonra

zikzak çizerek oldukça karmaşık bir dar sokaklar ağından geçiyor ve sonra üç buçuk metrelik bir koridora dönüşüyor. Bu koridorun her iki tarafında aşınmış birer kaldırım var. Bu koridor kuzey yönünde dümdüz uzanıyor ve sonunda, masanın kenarında kararsızca konulmuş noktacıklarla son buluyor. Bay Flay için bundan ötesi keşfedilmemiş bölge.

Haritayı kendisine çekiyor ve masanın diğer ucundaki, sarkmış kâğıt yığını yukarı çıkıyor. Sonra Flay'ın uzanmış başının altında ayak basılmamış beyaz çöller bir kutup uçurumu gibi beliriyor.

V

Günler geçip gidiyor, ayların isimleri değişiyor, dört mevsim art arda birbirini gömüyor. Bahar tekrar, sonra tekrar geliyor. Gormenghast Dağı'nın yamaçlarından akan küçük dereler yağmur sularıyla kabarıyor. Günler uzuyor. Yöre ye yaz geliyor. Her taraf yeşilliklerle kaplanıyor ve altın sarısı bir renge bürünüyor. Ortalığa bir mahmurluk çöküyor. Kumrular ötüyor. Ortalıkta kelebekler, kertenkeleler, ayçiçekleri beliriyor. Bunlar tekrar tekrar oluyor. Bu kumruların, kelebeklerin, kertenkelelerin, ayçiçeklerinin her biri birer yankı. Meyveler olgunlaşıyor, yaşlı elma ağaçlarının tuhaf şekilli gövdeleri güneşin eğik ışınlarıyla benekleniyor. Havada öyle tatlı bir çürük kokusu var ki, insanın göğsüne açlık düşürüyor ve kalbini bir deniz yatağına dönüştürüyor. Bir yaz acısı tarafından beslenen bir gözyaşı, tuzun ve suyun meyvesi, olgunlaşıyor ve düşüyor... bir elmacık kemiğinin üstünden yavaşça süzülüyor. Yüreğin halinin bu en tatlı simgesi o çöllerde halsizce geziniyor.

Günler geçip gidiyor, ayların ismi değişiyor, dört mevsim art arda birbirini gömüyor. Tarla fareleri besin depolarından besleniyor. Hava karanlık ve bulutlu. Güneş bir dilencinin kirli tenindeki açık bir yaraya benziyor. Paçavraları andıran

bulutlar sanki pıhtılaşmış. Gökyüzü bıçaklanmış ve dünyanın üstünde ölüme terk edilmiş: Kirli, engin ve kanlı. Sonra şiddetli rüzgârlar esiyor, gökyüzü açılıyor ve parıltıya diyarın üstünde vahşi bir kuş çılgınlık atarak uçuyor. Kontes odasının penceresinin önünde duruyor. Ayaklarının dibinde beyaz kedileri var. Altında uzanan donmuş topraklara bakıyor. Bir yıl sonra yine orada duruyor, ama bu kez kediler dışarıda, vadilerde ve Kontes'in ağır omzunda bir kuzgun oturuyor.

Her gün sayısız şey oluyor. Gevşeyen bir taş yüksek bir kuleden düşüyor. Bir sinek kırık bir pencere camından cansız düşüyor. Bir serçe sarmaşıklarla kaplı bir mağarada cıvıltıyor.

Günler ayları, aylar yılları tüketiyor. Anların akışı, hursuz bir dalga gibi, geleceğin kara sahilini aşındırıyor.

Ve Titus Groan yavaşça büyüyor.

ELLİ İKİ

Şatonun üstüne geçici bir tür dinginlik çökmüştü. Olaylar olup bitmiyor değildi, ama en önemli olayların bile gerçekdışı bir havası vardı. Sanki tuhaf bir çarkıfelek dünyaya önceden belirlenmiş bir boşluk getirmişti.

Bellgrove artık bir kocaydı. Irma hiç vakit geçirmeden işe girişmiş, evli kişileri evrenden tamamen izole edebilecek o yüksek duvarları örmeye başlamıştı.

Bellgrove için neyin en iyisi olduğunu hep o biliyordu. En çok neye ihtiyaç duyduğunu hep o biliyordu. Gormenghast Müdürü'nün nasıl davranması gerektiğini ve altlarının ona karşı nasıl davranmaları gerektiğini biliyordu. Öğretmenlerin Irma'dan ödleri kopuyordu. Irma'nın karşısında

öğrencilere dönüşüyorlardı. Ellerini dudaklarına siper edip fısıldaşıyor, Bellgrove'un evinin önünden ayakucuna basarak geçiyor, tırnaklarını temizliyor ve en kötüsü, derslerine zamanında giriyorlardı.

Irma neredeyse tanınmayacak kadar değişmişti. Evlilik onun kibrine hem şevk hem de yön vermişti. Irma kocasının zayıf yönlerini kısa sürede öğrenmişti. Bu zayıflıklar kocasına olan sevgisini azaltmıyor, ama onu otoriter birine dönüştürüyordu. Bellgrove Irma'nın çocuğuydu. Soyluydu, ama ah, artık bilge değildi. Bilge olan Irma'ydı. Sevgi dolu bilgeliğiyle Bellgrove'a rehberlik etmeliydi.

Bellgrove'un açısından bu oldukça üzücü bir durumdu. Irma'yı avcunun içine almışken, işlerin birden tersine dönüşmesi acı bir darbe olmuştu. Irma'yla boy ölçüşememişti. Iradesizliği, güçsüzlüğü giderek ortaya çıkmıştı. Irma onu bir gün aynanın karşısında bir dizi soylu ifadenin pratiğini yaparken yakalamıştı. Bellgrove'un güzel beyaz buklelerini savurduğunu görmüş, onu hayali bir kabahat yüzünden azarladığını işitmişti. "Hayır Irma," diyordu Bellgrove, "buna izin veremem. Lütfen haddini bil." Sonra utanmışçasına sıırtmıştı ve aynaya tekrar baktığında Irma'nın arkasında durmakta olduğunu görmüştü.

Ama Irma'dan üstün olduğunu biliyordu. İçinde parlak bir kaynak, bir güç deposu bulunduğunun farkındaydı. Ama kullanamadıktan sonra bu gücün faydasız olduğunu da biliyordu. Bu gücü nasıl ortaya çıkaracağı konusunda bir fikri yoktu. Hatta bu gücün nasıl bir güç olduğunu bile bilmiyordu. Ama oradaydı ve Bellgrove için tıpkı günahkârların göğüslerinde vaktinin gelmesini bekleyen masumiyetin, bir yumurta misali yatması gibi gerçektir.

Yine de, boyun eğmişliğine karşın, tekrar zayıf olabilmek rahatlatıcıydı. Buna yavaş yavaş alıştı, kendi gizli üstünlüğünü –bir erkek ve kırık bir saz olarak– asla akıldan

çıkarmadan. Kırılmaz ama şiirsellikten yoksun bir madde-
den yapılmaktansa, bir akbabanın sevgisizliği kadar gizem-
den ve müzikten yoksun olmaktansa, kırık ama gizemli bir
müziksel varlık olmanın daha iyi olduğunu savunuyordu.

Bütün bu düşüncelerini tamamen kendine saklıyordu
elbette. Irma onu tasmalı bir lord olarak görüyordu. Öğret-
menler onu sadece tasmalı biri olarak görüyordu. O ise, is-
ter tasmalı ister tasmasız olsun, bir felsefe geliştirmekteydi.
Görünmez bir devrimin felsefesini.

Beyaz kirpiklerinin arasından Irma'ya sevgiyle bakıyor-
du. Irma'nın orada olmasından, tören cüppesini dikmesin-
den memnundu. Bu eskiden olduğu gibi öğretmenlerin alay-
larına maruz kalmaktan iyiydi. Sonuçta, Irma Bellgrove'un
düşüncelerini okuyamazdı. Irma'nın pudralı burnuna bakı-
yordu. Bu burna nasıl hayran olabilişti?

Ama kendi kendine düşünmek öyle zevkliydi ki. Ola-
naksız kurtuluşların, statükoyu tersine çevirmenin, Irma'yı
tekrar benekli çardaktaki o büyülü akşamdaki gibi kölesi
yapmanın düşünüyü kurmak öyle zevkliydi ki. Ama öte yan-
dan bunlar öyle büyük çabalar gerektiriyordu ki. İrade gücü
kullanmak zevkli değildi.

Sandalyesine geri döndü ve zayıflığının tadını çıkardı.
Görkemli yaşlı başının aslansı yüz hatlarını gevşetirken yaş-
lı ağzının bir kenarı hafifçe seğirdi, gözleri kısıldı.

Şatoya tuhaf bir sıkıntı gibi yayılan gerçekdışılık hissi
Bellgrove'un evliliğinin dikkat çekmesini engellemiştir. Bu
yüzden bu evlilik, her ne kadar şüphesiz son derece önemli
bir olay olsa da, insanları etkilemedi. Kimse olanlara ger-
çekten inanmadı. Sanki şato hastalanıyordu ya da yeni iyi-
leşiyordu. Ye hafızası bulanmıştı ya da huzursuzluk verici
bir önsezinin pençesinde bir hayal dünyasında yaşıyordu.
Şatoda şimdiki zamanın gerçekliği eksikti. Keskinlik yoktu.
Çabuk ve kendinden emin sözler sarf ediliyordu. Sanki

her şeyin üstü bir örtüyle, kimsenin yırtamadığı bir örtüyle örtülmüştü.

Bu durumun ne kadar sürdüğünü söylemek güç. Çünkü her ne kadar bu genel sıkıntı her eylemi ağırlaştırırsa, neredeyse gerçekdışı kılsa, örneğin Bellgrove'un evlilik törenini bir rüyaya dönüştürse de, yine de herkesin gerçekdışılık anlayışı farklıydı; yoğunluk, nitelik ve süre açısından farklıydı. Bütün bunları belirleyen söz konusu kişilerin mizaçlarıydı.

Bazıları bir değişiklik olduğunu pek fark etmedi bile. Ağızları atlarinkini andıran kalın ve sivri kafalı insanlar bunun pek farkına varmadı. Hiçbir şeyin artık eskisi kadar önemli olmadığını fark ettiler, ama hepsi buydu.

Diğerleri bu değişikliğin içinde boğulmuş, ortalıkta hayalet gibi dolanıyorlardı. Konuştuklarında kendi seslerini çok uzaktan geliyormuş gibi işitiyorlardı.

Bu Gormenghast'ın etkisiydi. Başka ne olabilirdi ki? Sanki taş ve demirden oluşma bu labirent, uykudan uyanmış ve soluk alınca bir vakum yaratmıştı. Kuklaları bu vakumun içinde hareket ediyordu.

Sonra, bir bahar akşamının geç bir vaktinde şato soluk verdi ve uzaklıklar birden yakınlaştı, uzaktaki sesler netleşti, elleri neyi tuttuklarının farkına varır oldu ve Gormenghast tekrar taşlaşıp uykuya daldı.

Ama boşluğun ağırlığı kalkmadan önce birkaç olay oldu. Bunlar belirsiz görünse de yine de gerçekleşti. Belirsizliklerine karşın yine de etkileri zaman içinde kendini gösterdi.

Titus artık bir çocuk değildi. Okulunu bitirmek üzereydi. Yıllar geçtikçe içine kapanmıştı. Fuchsia, Doktor, Flay ve Bellgrove dışındaki herkese öfkeli, ama sessiz bir yüz sergiliyordu. Bu haşın ve nahoş zırhın altında, ailevi vazifelerinden kurtulup özgür olma arzusuyla için için, asice yanıyordu. Nefret ettiği Gormenghast değildi, çünkü onun tozları kanına işlemişti ve buradan başka bir yer tanımamış-

tı. Eski bir sorumluluğu gelecekte omuzlarına yükleyecek olan bahtsızlığından nefret ediyordu.

Seçme şansının bulunmayışından nefret ediyordu. Etrafındakilerin sabitfikirliliğinden nefret ediyordu. Hayatını kendi seçimlerine göre yaşama arzusunun ya cahillik ya da ihanet olarak görülmesinden nefret ediyordu.

Ama en çok da kendi yüreğindeki karmaşadan nefret ediyordu. Çünkü gururluydu. Mantıksızca gururluydu. Çocukken kendini diğer çocuklardan farksız görürdü, ama artık kendine yönelmişti. O Lord Titus'tı ve bu gerçeğin farkındaydı. Tanınmamanın özgürlüğünü arzularken bir yandan da gururla, haşince, otoriterce, tek başına yürüyordu.

Sözünü sakınmamasının, tavizsiz tavırlarının kökenindeki sebeplerden biri de işte bu kendi içindeki çelişkiydi. Yaşlıları arasında giderek sevilmez olmuştu. Okul arkadaşları öfke patlamalarına anlam veremiyorlardı. Önemsiz bir mesele yüzünden sırasının kapağını kırmıştı. Tehlikeli olabilirdi. Zaman geçtikçe iyice yalnız kaldı. Bir zamanlar uzun yatakhanelerde her türlü haşarılığı yapmaya, gece yarısı dışarı kaçmaya hazır olan çocuktan eser kalmamıştı!

Düşüncelerinin ve duygularının karmaşası, dik başlı ruhunu özgürleştirmek yolunda körlemesine arayışları, toyca başkaldırma arzusu içinde bir zamanlar onu heyecanlandıran şeylere yer bırakmıyordu. Yalnızlığın daha zevkli olduğunu öğrenmişti. Değişmişti.

Yine de, o küçük hisarda Doktor Prunesquallor ve Bellgrove Hoca ile misket oynamasının üstünden uzun yıllar geçmiş olmasına karşın, hâlâ en çocukça şeylerden haz alabiliyordu. Sık sık hendeğin kıyısında oturup kendi yaptığı oyuncak tahta gemileri yüzdürüyordu. Ama çakısıyla dalgaların hâkimlerinden birinin incecik pruvasını ya da geniş kıcını oyarken her ne kadar tüm dikkatini veriyormuş gibi görünse de, aslında akli çok uzaklardaydı.

Yine de bu küçük gemileri oymayı sürdürüyor ve onları tehlikeli görevlere çıkarıp kanlı ve baharat dolu adalara doğru yüzdürürken her birine isim veriyordu. Doktor'u ziyarete gidiyor ve onun tuhaf çizimleri yapmasını izliyordu. Irma bu resimlerden hiç hoşlanmazdı. Küçük örümcek adamların resimleriydi bunlar. Bir sayfaya yüzlercesi sığıyordu. Bazen savaşıyor, bazen barış yapıyor, bazen avlanıyor, bazen de örümceksi bir tanıya tapıyorlardı. Titus Doktor'u izlerken çok mutlu oluyordu. Fuchsia'yı da ziyaret ediyordu. Boğazları ağrıyana kadar konuşuyorlardı... Gormenghast'taki her şeyden bahsediyorlardı, çünkü başka bir yer bildikleri yoktu. Bazen de Bellgrove, Irma'nın işi varsa, bir iki gemi yüzdürmek için hendegin kıyısına geliyordu. Ama içindeki gizli korkuyu ne ona ne de Doktor'a açıyordu: Hayatının bir önceden belirlenmiş törenler dizisinden başka bir şey olmayacağı korkusunu. Çünkü ona artık kimse yardım edemezdi; halini anlayan Fuchsia bile. Boyunduruktan kaçıp bu diyarın ötesinde neler olduğunu keşfetme arzusunu teşvik etmeye kimse cesaret edemezdi.

ELLİ ÜÇ

Gormenghast'ın üstüne çöken tuhaf dinginlik, hayal gücü kuvvetli ve son derece hassas biri olan Fuchsia'yı etkilemişti elbette. Steerpike ise, bu atmosfere son derece duyarlı olmasına karşın, kendini daha az kaptırmış ve kurnaz başını şatoyu kaplayan tuhaf suların üstünde tutmuştu. Fuchsia'nın çok aşağılarda, saydam bir dünyada yürüdüğünü görebiliyordu. Şatodakileri neredeyse transa sokan bu tuhaf durumun farkında olan Steerpike doğasına uygun olarak hemen bu uyuşturucuyu nasıl kendi çıkarları için kullanabileceği-

ni düşünmeye başlamış ve kısa sürede bir yanıt bulmuştu.

Fuchsia'ya kur yapmalıydı. Ona tüm kurnazlığı ve sanatçılığıyla kur yapmalıydı. Hem basit hem de içten bir yaklaşımla, sahte bir nezaketle ve aralarında ortak yönler varmış gibi yaparak, aynı zamanda da onun konumuna hoş, ama erkekçe bir saygı göstererek Fuchsia'nın direncini kırmalıydı. Bir yandan da içinde yanan alevleri sinsice sergilemeliydi. Bu alevler gerçekten de vardı, ama farklı sebeplerden dolayı yanmaktaydı. Randevularını ve rastlantısal karşılaşmalarını öyle ustaca ayarlamalıydı ki, Fuchsia tehlikeli durumlarda onu hep yanında bulmalıydı. Çünkü Steerpike, Fuchsia'nın onun cesaretini ne kadar takdir ettiğini biliyordu.

Ama yüzünü olabildiğince gizlemeliydi. Yüzünün korkunçluğu konusunda hayallere kapılmıyordu. Fuchsia'nın şatonun ağır ve uyuşturucu havasının etkisi altında olması, Steerpike'in mahvolmuş yüzünün korkunçluğundan etkileneceği anlamına gelmiyordu. Karanlıkta görüşeceklerdi. Dikkat dağıtıcı görsel etkenler olmayınca, Fuchsia giderek Steerpike'in aradığı adam olduğunu, zihinsel ve ruhsal uyumu ancak onda bulabileceğini anlayacaktı. Hayatı boyunca eksikliğini çektiği güven duygusunu Steerpike'ta bulacaktı. Ama bundan daha fazlasına ihtiyacı vardı. Steerpike Fuchsia'nın sevgisiz yaşadığını biliyordu. Doğasının ne kadar sıcak ve ateşli olduğunu da biliyordu. Ama hep beklemişti. Ve artık vakit gelmişti.

Planlarını uygulamaya koydu. İlk hamlelerini akşam karanlığında yaptı. Tören Üstası olduğundan akşamın geç saatlerinde şatonun hangi kısımlarının ıssız olacağını bilmesi güç değildi.

Evini, bu eski şatoyu neredeyse tanıyamadığı bir yere dönüştürmüş olan o tuhaf atmosferden derinden etkilenen Fuchsia, Steerpike tarafından haftalarca ustaca yönlendirildi ve sonunda ondan çeşitli konularda tavsiyeler almayı ve

ona gün boyunca olup bitenleri anlatmayı doğal bulmaya başladı. Steerpike usulca ve düzgün konuşuyordu. Söz dağarcığı zengin ve esnekti. Konu ne olursa olsun, meselenin özünü hemen kavraması Fuchsia'yı etkiliyordu; bu kendisinin yapamadığı bir şeydi. Sonunda Steerpike'ın zihninin canlılığına karşı duyduğu hayranlık Steerpike denilen kişinin tümüne, gece yarıları bulunduğu o çevik, korkusuz adama karşı duyduğu ateşli bir ilgiye dönüştü. Steerpike kimselere benzemiyordu. Uyanıktı ve tepeden tırnağa canlıydı. Fuchsia'nın ilk başlarda Steerpike'ın yanmış yüzüne ve kırmızı ellerine karşı duyduğu tiksinti, ona karşı hissettiği yakınlık arttıkça azalmaya başladı.

Hanedan'ın bir kızı olarak şatonun resmi görevlilerinden biriyle gayri resmi nedenlerle bu kadar sık görüşmesinin doğru olmadığını biliyordu. Ama öyle uzun süredir yalnızdı ki... Herhangi birinin ilgisini, kendisini her gece görmek isteyecek kadar çekebilmesi öyle yeni bir şeydi ki, kendisini yakında ihanete götürecek olan yola çok yaklaşmıştı.

Ama önüne bakmıyordu. Bu yeni arkadaşının, her düşüncesi ve hareketi gizli amaçlardan kaynaklanan bu alacakaranlık adamın tersine, o anlık heyecanlar yaşıyor, kendi başına yeterli olan bir deneyimin tadını çıkarıyordu. Kendini koruma içgüdüsü yoktu. Kaygıları yoktu. Çünkü Steerpike onu ustaca ve dolambaçlı yollarla yönlendirmiş ve sonunda bir akşam karanlıkta gayri ihtiyari el tutuşmuşlardı. İkisi de elini çekmemişti. O andan itibaren Steerpike iktidara giden yolun önünde açık olduğunu düşünmeye başladı.

Uzun süre boyunca her şey Steerpike'ın düşündüğü gibi gerçekleşti. Gizli buluşmalarla kurdukları yakınlık, tıpkı Fuchsia'nın düşündüğü gibi, birbirlerine giderek daha fazla güvenmelerine yol açtı.

Ama Steerpike artık gücün elinde olduğunu bildiğinden şeytani planlar kuruyor, Fuchsia'yı baştan çıkarmakta hiç

acele etmiyordu. Fuchsia'nın bekâretini bozarsa onu avcunun içine alacağını biliyordu. En azından şantaj yapabilirdi. Ama daha hazır değildi. Düşünmesi gereken pek çok mesele vardı.

Fuchsia'ya gelince... Hisleri onun için öylesine yeni, öylesine baş döndürücüydü ki, hayatında hiç bu kadar mutlu olmamıştı.

ELLİ DÖRT

Titus'ın babası Kont Sepulchrave'in ve kız kardeşleri İkizlerin kayboluşu, korkunç, gizli ölümleri; Sourdust'ın yanarak, oğlu Barquentine'in ise hem yanarak hem boğularak ölmesi... Şatodakiler bu gizemleri ve şiddet eylemlerini nasıl değerlendiriyordu? Bu korkunç olaylar on iki ya da daha fazla yıllık bir döneme yayılmıştı. Kontes, Doktor ve Flay zaman zaman bu trajedilere farklı açılardan yaklaşarak paralellikler kurmaya çalışmışlarsa da, yine de cinayet şüphelerini doğrulayacak kanıtlar bulunamamıştı.

Sadece Flay efendisi Lord Sepulchrave ile kendi elleriyle öldürmüş olduğu iğrenç Swelter'in gizli ölümlerinin ardındaki korkunç gerçeği biliyordu. Bu bilgiyi kimseyle paylaşmamıştı.

Ama şatodan sürgün edilişi Steerpike'in deli efendisine sadakatsizlik gösterisinde bulunması yüzünden gerçekleştmişti. O yüzü lekeli adam o zamanlar on yedi-on sekiz yaşlarında bir delikanlıydı. Bu sadakatsizlik Flay'in zihnine kazınmıştı. Ama İkizlerin hapsedilişi ve öldürülüşü hakkında hiçbir şey bilmiyordu, her ne kadar o boş koridorlarda ölümlerken atıkları korkunç kahkahaları, nereden ve kimden geldiklerini bilmeden duymuş olsa da...

Tıpkı Doktor ve Kontes gibi o da baba ile oğulun –Sourdust ile Barquentine’in– yanarak ölmelerinden ve her Steerpik’e’nin iki olayda da kahraman rolünü oynamasından bir anlam çıkarmak için beynini ve hafızasını zorlamıştı. Ama üçü de tüm çabalarına karşın şüphelerini haklı gösterecek kanıtlar bulamamışlardı.

Ama yine de yıllar geçtikçe huzursuz edici küçük, ama geçerli nedenler, bağlantısız da olsalar ortaya çıkıyordu. Şimdilik birbirleriyle ilgisiz gibi görünüyordular, ama vardılar ve unutulmamışlardı.

Doktor, Steerpik’e’nin neden yanından ayrılıp dalgın İkizlerin sırdaşı ve danışmanı olmayı tercih ettiğini hep merak etmişti. O, İkizlerin yanında olmaktan zevk alacak biri değildi. Bunu yapmasının tek nedeni sınıf atlamak ya da daha karanlık bir güdü olabilirdi. İkizler kaybolmuştu. Steerpik’e’nin masalarında bulduğu notta kendilerini öldürecekleri yazılıydı. Prunesquallor bu notu ele geçirip kaligrafisini Irma’nın eskiden onlardan almış olduğu bir mektubunkiyle karşılaştırmıştı. Onları yan yana aynaya tutup incelemişti. Bu işe bütün bir akşamını ayırmıştı. İkisi de aynı kişi tarafından yazılmış gibiydi. Harfler iri, yuvarlak ve bir çocuğun elinden çıkmışçasına kararsızcaydı.

Ama Doktor bu zihinsel engelli kadınları yıllarca tanımıştı ve çarpık doğaları ne kadar tuhaf olursa olsun, intihar edeceklerine inanmıyordu.

Kontes de kendilerini öldürebileceklerine inanmıyordu. Çocuksu hırsları, kibirleri ve günün birinde mücevherler kuşanmış muhteşem ve göz kamaştırıcı leydiler olma hayalleri, ki bu hayallere kapıldıkları son derece aşıkardı, intihar etmelerini olanaksızlaştırıyordu. Ama kanıt yoktu.

Doktor, Kontes’e Steerpik’e’nin sayıklarken “Ve ikizlerle beş olacak!” diye haykırmasından bahsetmişti. Kontes oda penceresinden dışarı bakmıştı.

“Beş ne?” demişti.

“Kesinlikle,” dedi Doktor. “Beş ne?”

“Beş muamma,” diye yanıtladı Kontes yavaşça, yüz ifadesini değiştirmeden.

“Peki nedir bunlar Leydim? Yani beş?...”

Kontes sözünü kesti. “Kocam, Kont,” dedi. “Kayboldu. Bir. Kız kardeşleri, kayboldu: İki. Swelter, kayboldu: Üç. Sourdust ile Barquentine yandı: Beş...”

“Ama Sourdust ile Barquentine’in ölümlerinde muammalı bir taraf yok...”

“Sadece biri yanarak ölse olmazdı. Ama ikisi de yanarak öldü,” dedi Kontes. “Ve her ikisinin ölümünde de olay yerinde o genç vardı.”

“O genç mi?” diye sordu Doktor.

“Steerpike,” dedi Kontes.

“Ah,” dedi Doktor. “Korkularımız aynı.”

“Evet,” dedi Kontes. “Bekliyorum.”

Doktor Fuchsia’nın şiirini düşündü:

Rengârenk kahramanların tuhaf bir yerde

Beyaz ve kırmızı yüzlerle

Parladığını bilen kişinin yüzü

Nasıl da beyazdır... ve kızıl!

“Ama Leydim,” dedi. Kontes hâlâ pencereden dışarı bakıyordu. “‘Ve İlizlerle beş olacak,’ dedi. Bundan anladığım kadarıyla sayıklarken bahsettiği grupta Leydi Cora ile Leydi Clarice’i ayrı kişiler olarak ele alıyor. Bahse girerim ki bir liste yapıyordu.”

“Yani?”

“Demek istediğim Leydim, ölenlerle kayıpların listesinde altı kişi olması gerekir, beş değil.”

“Kim bilir?” dedi Kontes. “Daha çok erken. Ona zaman verelim. Kanıtımız yok. Ama şatonun kara kazık kökü adı-

na, eğer korkularımda haklıysam ölümlerden ölüm beğensin. Ölümü kulelerin bile içini kaldıracak. En eski taşlar bile kusacak.”

İri yüzü kızardı. Elini indirip geniş bir cebine soktu ve buğday taneleri çıkarıp kolunu uzattı. Birden ortaya küçük, benekli bir kuş çıktı ve Kontes’in uzanmış kolunda koşup işaretparmağına tünedi ve avcunu galalayarak buğday tanelerini yemeye başladı.

ELLİ BEŞ

“Ama sana her günün törenlerini öğretmek zorunda, değil mi?” dedi Fuchsia. “Seni eğitmek zorunda. Bu onun suçu değil. Kanun böyle. Sağken baban da aynı şeyleri yapmak zorunda kalıyordu. *Onun* babası da. Hepsi de. O farklı davranamaz. Sana kitaplarda yazanları anlatmak *zorunda*, bu sana ne kadar zor gelse de.”

“Ondan nefret ediyorum,” dedi Titus.

“Niye? Niye?” diye haykırdı Fuchsia. “Yapmak zorunda olduğu şeyleri yapıyor diye ondan nefret etmenin ne anlamı var? Binlerce yıldan sonra senin için bir istisna yapabileceğini sanmıyorsun herhalde? Sanırım Barquentine’ı tercih ederdin. Öyle dar görüşlüsün ki. Bence o işini harika yapıyor.”

“Ondan nefret ediyorum!” dedi Titus.

“Canımı sıkıyorsun!” dedi Fuchsia öfkeyle. “ ‘Ondan nefret ediyorum’ dan başka laf bilmez misin sen? Nesi varmış? Görünüşü yüzünden mi onu suçluyorsun? Görünüşü yüzünden mi? Bu yüzdense, kötüsün ve cehennemliksin.”

Başını sallayıp gür kara saçını geriye attı. Çenesi titriyordu.

“Ah Tanrım! Tanrım! Seninle tartışmak ister miyim sanıyorsun Titus? Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun hayatım. Ama haksızsın. *Haksızsın*. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorsun.”

“Ondan nefret ediyorum,” dedi Titus. “O adi, pis heriften nefret ediyorum.”

ELLİ ALTI

Aylar geçtikçe gerilim arttı. Titus ile Steerpике birbirlerine hançerlerini çekmişlerdi. Ama sağduyunun yolundan hiç sapmayan Steerpике duygularını asla belli etmiyor, Titus’tan, o şımarık veletten, farkında olmadan hedefiyle arasında duran o çocuktan, ne kadar nefret ettiğini ona ya da dış dünyaya belli etmiyordu.

Titus daha çocukken sessiz sınıfta Steerpике’a meydan okuduğu ve düşüp bayıldığı o günden beri, o tuhaf ve çocuksu zaferin kendisine kazandırdıklarına sıkı sıkı sarılmıştı.

Her gün Kütüphane’de Titus’a okulda yapması gerekenler okunuyordu. Steerpике başvuru kitaplarının sayfalarını çevirip duruyor, anlaşılması güç kısımları açıklıyordu. Tören Ustası şimdiye kadar Kanun’a harfiyen uymuştu. Ama artık başvuru ve usul kitaplarını okuyabilecek tek insan kendisiydi ve bu onu neredeyse dokunulmaz kılıyordu. Bu yüzden eski belgelerin arasına ekleyeceği görevlerin bir listesini yapmıştı. Bakır levhalardaki yazıları taklit edecek, unutulmuş bir dili kullanarak Titus için bir dizi görev icat edecekti. Bunlar hem sinir bozucu hem de bazen tehlikeli olacaktı. Çünkü genç Kont’un ölmesi ihtimali hep vardı. Örneğin bazı merdivenler artık güvenli değildi. Çürük kirişler

ve çatlayan duvarlar vardı. Ayrıca şatonun üst surlarındaki bazı dar köprüleri de zayıflatabilirdi. Sonuçta Titus bir şekilde, sahte usulleri uygularken *kazayla* düşüp ölecekti.

Ve Titus ölünce ve Fuchsia başa geçince, Steerpike'la diktatörlük arasında sadece Kontes kalacaktı.

Hâlâ düşmanları olacaktı elbette. Örneğin Doktor fazla zekiymiş. Kontes de Steerpike'ın şaşkınlıkla ve gönülsüzce saygı duyduğu tek insandı. Bunun nedeni zekâsı değil, Steerpike'ın Kontes'i çözümleyememesiydi. Neydi bu kadın? Neyi nasıl düşünüyordu? Zihinlerinin ortak yönü yoktu. Kontes'in yanındayken iki misli dikkatliydi. Onlar farklı türden hayvanlardı. Birbirlerini ortak dili olmayanların şüpheciliğiyle izliyorlardı.

Fuchsia'ya gelince; onu ele geçirmesine bir adım kalmıştı. Beklediğinden de başarılı olmuştu. Fuchsia'nın kalbini azar azar, ince ince, kusursuz bir temkinlilikle ele geçirmişti.

Artık alacakaranlıkta bir orada bir burada, farklı randevu yerlerinde buluşmuyorlardı. Steerpike bir süredir kendi zevki için yeni bir gizli oda hazırlamaktaydı. Şimdi şatonun çeşitli yerlerinde dokuz odası vardı. Şatodakiler bunların sadece birinden, geniş bir çalışma-yatak odasından haberdardı. Geri kalanlardan beşi Gormenghast'ın ücra köşelerinde, üçü ise en kalabalık yerlerdeydi. Bu üç oda otlar ve çalılarla kaplı nehir kıyısındaki bir çalıkuşu yuvası kadar iyi gizlenmişti. Şatonun ana koridorlarındaki kapılarının açıldığı hiç görülmemişti. Ortalık yerdeydiler, ama kimse onları görmüyordu.

Bu odalardan birine yakın zamanda el koymuştu. Buraya sadece geceleri, koridor sessizliğe gömüldüğünde gidiyordu. İçinde birkaç tablo, kitaplar, camlı ve raflı bir dolap vardı. Bunun içine çaldığı mücevherleri, eski paraları, çeşitli zehirleri ve gizli belgeleri koyuyordu. Döşeme kızıl, kalın

bir halıyla kaplıydı. Küçük masa ve iki sandalye son derece zarifti. Yılların bunlarda yol açtığı tahribatı ustaca tamir ederek gidermişti. Bu oda dışarıdaki, her kapının yanında taş sütunlar ve üst kısımlarında rafa benzer çıkıntılar bulunan o kaba taş koridordan öyle farklıydı ki.

Fuchsia geceleri bu odaya geliyordu. Kalbi küt küt atıyor, karanlıkta gözbebekleri büyüyordu. Ve burada son derece kibarca ağırlanıyordu. Abajurlu bir lamba hafif, altın sarısı bir ışık yayıyordu. Özenle seçilmiş birkaç kitap ortalıkta duruyordu. Steerpike odaya sıcak bir hava vermek için son dakikada yaptığı bu değişiklikleri hep sinir bozucu buluyordu. Dağınıklıktan da aşktan tiksindiği kadar tiksiniyordu. Ama Fuchsia'nın onun tersine, resmi ve kusursuz düzenlemelerden rahatsız olacağını biliyordu.

Yine de Fuchsia, o zevkli ve düzenli tuzaktan tuhaf bir şekilde huzursuz oluyor gibiydi. Çünkü Steerpike kendi soğukluğunun yansımalarını tamamen yok edemiyordu. Fuchsia fazla canlıydı. Steerpike'ın parlak ve buzsuz canlılığından çok farklı türden bir canlılıktı bu. Onun canlılığı zelzele gibi bir aşk ya da doğal ve günahsız bir güç gibiydi; derli toplu ve resmi bir dünyayla uyuşmuyordu. Sandalyesinde siyah saçlarını omuzlarına düşürerek ne kadar sessizce oturursa otursun, yine de potansiyel olarak kargaşa yaratıcıydı.

Ama Fuchsia gördüğü şeylere hayranlık duyuyordu. Sahip olmadığı şeylere hayranlık duyuyordu. Burası Gormenghast'tan öyle farklıydı ki. Eski dağınık tavan arasını ve şimdi kaldığı, yerlere şiirler saçılmış ve duvarları çizimlerle kaplı odaları hatırlayınca, herhalde bir şeyleri yanlış yaptığını düşünüyordu.

Annesini hatırlayınca ilk kez utanmaya başlamıştı.

Bir gece odanın kapısına parmak uçlarıyla vurunca yanıt gelmedi. Tekrar vurdu, koridorda her iki tarafına kaygıyla

bakarak. Ortalıkta çıt çıkmıyordu. Daha önce bir saniyeden fazla beklemek zorunda kaldığı hiç olmamıştı. Sonra bir ses “Dikkatli olun Leydim,” diye fısıldadı.

Fuchsia tenine kızgın demir bastırılmışçasına irkildi. Sesin nereden geldiğini anlayamamıştı. Ayak sesi duymamıştı. Korkudan titreyerek elindeki mumu yaktı. Bu telaşla yapılmış riskli bir hareketti. Ama ortalıkta kimse yoktu. Sonra uzaktan biri ona hızla yaklaşmaya başladı. Steerpike’ı görmeden çok önce gelenin o olduğunu biliyordu. Hızlı, ince, yüksek omuzlu bedeniyle yanına gelmesi birkaç saniyeden fazla sürmedi. Elindeki mumu kapıp söndürdü. Bir an sonra anahtarı kilitte çevirip Fuchsia’yı içeri itivermişti. Kapıyı karanlıkta kilitlerken öfkeyle “Salak,” diye fısıldadı. Bu söz-cükle dünya tepetaklak oldu. Her şey değişti.

İlişkilerinin hassas dengesi şiddetli bir çalkalanmayla bozuldu ve Fuchsia’nın kalbine bir ağırlık çöktü.

Steerpike’ın sabırla inşa ettiği o göz kamaştırıcı billur yapı, sürekli eklenen güzelliklerle kızın başını döndüren o dengeli, Steerpike’ın ona karşı duyduğu saygının göstergesi olan bu zarif yapı daha az zarif, daha az billur, daha az kumsursuz olsa, yıkılması Fuchsia’yı o kadar etkilemezdi. Ama şimdi cam gibi kırılıp binlerce parçaya bölünmüştü.

O kısa, kaba sözcük ve onu içeri itmesi Fuchsia’yı bir anda cahil ve hevesli bir kızdan daha ağırbaşlı birine dönüştürmüştü. Sarsılmış ve içerlemişti; ama o ilk birkaç saniyede içerlemekten çok incinmişti. Ayrıca farkında olmadan *Leydi Fuchsia*’ya dönüşmüştü. Damarlarındaki Soylu Kan kaynamaya başlamıştı. Cicim aylarında bu kanı taşıdığını unutmuştu, ama şimdi kinliyen tekrar bir kont kızına dönüşmüştü.

O kapının önünde mum yakmanın son derece tedbirsizce olduğunu biliyordu tabii. Ama korkmuştu. Buluşmalarının keşfedilmesi çıldırtıcı olurdu elbette, ama sonuçta gü-

nah işlemiş değillerdi. Fuchsia'nın tek kabahati Steerpике'la gizlice buluşmak ve sıradan bir insanın yakın arkadaşı olmaktı.

Ama Steerpике'in yüzü öfkeden çirkinleşmişti. Fuchsia Steerpике'in yüzündeki o kusursuz, belirgin dinginliğin kaybolabileceğini hiç tahmin etmemişti. O net, düzgün ve ikna edici sesinin böylesine vahşi ve zalim bir tona bürünebileceğini hiç tahmin etmemişti.

Ve içeri itilmek! Karanlıkta içeri fırlatılmak. Steerpике'in zarif güçleriyle bir müzisyeninkini andıran elleri birden hayvan pençeleri gibi kabalaşmıştı. Steerpике'in ses tonundaki değişim ve “salak” sözcüğü kadar, karanlıkta itilmek de Fuchsia'nın hem acı hem de öfkelenirici bir gerçeği görmesini sağlamıştı.

Ama küçük düşmüş halde titrerken, bir yandan da nereden geldiğini anlayamadığı o hayaletsi ve heyecan verici sesi anımsıyordu. Karanlıkta, en fazla bir metre ötesinden gelmişti. Ama orada kimse yoktu. Fuchsia bu sesi kimin çıkardığını, niyetini ya da o uyarının anlamını bilemiyordu. Şimdi tek bildiği Steerpике'tan yardım istemeyeceğiydi. O gizemli “sese” ilişkin korkusunu, kendisini aşağılamış birine açmayacaktı. O Gormenghast Lordlarının soyundan geliyordu.

Karanlık odada topuğunun üstünde döndü ve Steerpике lambayı yakamadan “Çıkmak istiyorum,” dedi. Ama bir an sonra altın rengi lambanın ışığı o tanıdık odayı aydınlattı ve Fuchsia masanın üstünde yüzünü buruş buruş ellerinin arasına almış bir maymunun oturmakta olduğunu gördü. Üstünde kırmızı ve sarı elmaslarla bezeli küçük bir kostüm vardı. Başındaki küçük kadife şapka bir korsan şapkasına benziyordu. Tepesinde mor bir kuş tüyü kıvrılıyordu.

Steerpике yüzünü elleriyle örtmüştü, ama parmaklarının arasından Fuchsia'yı gözlüyordu. Kendini kaybetmişti.

Mum ışığını görünce kan beynine sıçramıştı. Yandığından beri tek korkusu ateşti. Yine başarısız olmuştu.

Ama bu başarısızlığın boyutlarını bilmiyordu. Fuchsia'yı parmaklarının arasından izliyordu.

Fuchsia maymuna anlaşılmaz bir ifadeye bakıyordu. Hissettiği şaşkınlığı açığa vurmuyordu. Kendisine öylesine kaba davranılmasının yol açtığı içsel karmaşa ve sarsıntı hâlâ başka duygulara yer vermeyecek kadar güçlüydü, uyarıcı unsurlar ne kadar güçlü olursa olsun. Ama o küçük parlak hayvan ayağa kalkıp şapkasını çıkarınca ve kafasını kaşıyıp esnedikten sonra tekrar takınca, Fuchsia'nın yüzündeki üzüntü bir anlığına azaldı.

Ama ruh halinin bir aşırı uçtan diğerine birdenbire geçivermesi olanaksızdı. Zihninin bir kısmı gördüklerinin tuhaflığı karşısında büyülenmişti, ama bunlar kalbini etkilememişti. Sonuçta karşısındaki giydirilmiş bir maymundu, o kadar. Onu bir zamanlar son derece heyecanlandıracak olan bu görüntü şimdi, bu felç anında, onu hiç etkilemiyordu.

Steerpike bir iki saniye kazanmıştı, ama bunu nasıl kullanacaktı? Fuchsia maymunu görmeden hemen önce odadan çıkmak istediğini söylemişti.

Fuchsia tekrar ona baktı. Siyah gözleri donuktu. Parıltıları sönmüştü. Dudakları sımsıkı kapalıydı.

Steerpike'in elleriyle yüzünü kapamış olduğunu gördü. Sonra sesini duydu.

"Fuchsia," dedi Steerpike. "Bana bir saniye ver. Sadece bir saniye. Sana az önce kurtulduğumuz tehlikenin ne kadar büyük olduğunu anlatmak istiyorum. Kaybedecek zaman yoktu. Biliyorum, yaptığım bağışlanamaz bir şeydi. Beni affetmeni isteyemem. Ama yine de açıklamama izin vermelisin.

"Fuchsia! Senin için yaptım. Senin iyiliğin için kaba davrandım. Hoyratlığım sevginin hoyratlığıydı. Sadece

seni kurtaracak kadar zamanım vardı. Ayak seslerini duymadın mı? Demin geçip gitti. Bir saniye geciksek, ışığını görüp buraya gelecekti. Ve verilecek cezayı biliyorsun. Sıradan yabancılarla arkadaşlık eden Hanedan kızlarına eski kanunların hangi cezayı verdiğini biliyorsun. Korkunç bir ceza. Zaten bu yüzden planlarımızı gizli tutup bu kadar katı kurallar koyduk. Bunu biliyorsun. Şimdiye kadar çok dik-katliydin. Ama bu gece erken geldin değil, mi? Dört dakika erken geldin. Bu zaten riskliydi. Ama mum yakman tehlikeyi iyice arttırdı. Ve her zaman ki gibi, tam bunlar olurken annen beni takip ediyordu.”

“Annem mi?” diye fısıldadı Fuchsia.

“Annen. Onu uzaklaştırıyordum, çünkü peşimde olduğumu biliyordum. Tekrar geri döndüm. Sonra tekrar. Ama annen hâlâ peşimdeydi. Oysa yavaş yürüyordu. Buna aklım ermedi. Ama niyet ettiğim şekilde bu kapiya geldim. Annen beş altı metre geride kalmıştı. İstesem odamıza girip kurtulabilirdim. Ama hayır. Yapacağım şey bu değildi. Hayır. Çünkü o zaman büyük ihtimalle onunla sen karşılaşacaktın. Ve o zaman...”

Steerpike sonunda ellerini yüzünden indirdi. Sesi etkileyiciydi, çünkü biraz kekelemeyi başarmıştı. Bu sesine heyecanlıdan çok hevesli ve içten bir ifade katmıştı.

“Ama sonra ne oldu Fuchsia? Bunu sen de benden daha iyi biliyorsun. Kuzey koridoruna saptın. Annen arkamda, bir koridor uzaktaydı ve sen karşımdaki koridorda bir şenlik ateşi gibi parlıyordun. Kendini benim yerime koy. İnsan aynı anda bütün soylu duyguları birden hissedemez. İnsan çaresizken kusursuz bir centilmen olamaz. En azından ben olamam. Belki de bu konuda dersler almalıyım. Tek yapabildiğim durumu kurtarmaktı. Seni saklamaktı. Seni kurtarmaktı. Erken gelmiştin Fuchsia. Bu beni kızdırdı. Sana daha önce hiç kızmamıştım biliyorsun. Sana kızacağım ak-

lının köşesinden bile geçmezdi. Aslında belki sana değil de, planlarımızı altüst eden kadere, talihe kızmıştım. Riske girmemek için ve sana zarar gelmesin diye planlarımızı öyle dikkatli hazırlamıştık ki, birden kan beynime sıçradı. O anda artık benim için Fuchsia değildin. Kurtarmam gereken bir şeydin. Odaya girdikten sonra işte o zaman tekrar Fuchsia oldun. Mumunu söndürmekte ya da seni içeri sokmakta bir an geciksem, işte o zaman mahvolurduk. Çünkü seni seviyorum Fuchsia. Sen hayalini kurduğum her şeysin. İşte bu yüzden kibar olmaya vaktim yoktu, anlıyor musun? Acil bir durumdu. Bir girdaptı. Evet, sana ‘salak’ dedim. Ama seni sevdiğim için. Ve sonra... ve sonra... tekrar bu odaya girdiğimizde, bu bana öyle inanılmaz geldi ki. Hâlâ da öyle geliyor. Sana getirdiğim armağan ve senin için yazdığım şey beni biraz utandırıyor. Ah Fuchsia. Onu artık sana gösterebilir miyim bilmiyorum...” Birden elini alnına götürüp sırtını döndü. Sonra sanki umutsuzluğa direneceğini göstermek istercesine “Gel Şeytan,” diye fısıldadı. “Haydi gel, yaramaz çocuk!” Maymun Steerpike’ın omzuna sıçradı.

“Ne yazdın?” dedi Fuchsia.

“Sana bir şiir yazdım,” dedi Steerpike çok usulca. Bu ses tonu geçmişte çoğu kez işe yaramıştı, ama artık planlarında bir adım fazla ilerideydi.

“Ama belki de,” dedi, “artık onu okumak istemezsin Fuchsia.”

“İstemiyorum,” dedi Fuchsia, duraksadıktan sonra. “Şimdi istemiyorum.”

Sesindeki yükselip alçalma öyle tuhaftı ki, “Şimdi istemiyorum” derken neyi kastettiğini anlamak olanaksızdı. Artık aralarında bir yakınlığın kalmadığını, bu yüzden onun kendisine yazdığı bir aşk şiirini okumak istemeyeceğini mi söylüyordu; yoksa şimdi değil de başka bir zaman okuyacağını mı?

Steerpike'in tek yapabildiği "Anlıyorum," diye haykır-mak ve maymunu omzundan indirip masaya bırakmaktı. Hayvan dört ayak üstünde hızla ileri geri yürüdüktan sonra camlı ve raflı dolaplardan birinin üstüne sıçradı.

"Şeytan'ı istemezsen bunu da anlarım."

"Şeytan mı?" Fuchsia'nın sesi ifadesizdi.

"Maymunun," dedi Steerpike. "Belki de onunla uğraş-mak istemezsin. Hoşuna gideceğini düşünmüştüm. Giysi-lerini ben yaptım."

"Bilmiyorum! Bilmiyorum!" diye haykırdı Fuchsia bir-den. "*Bilmiyorum, anladın mı, bilmiyorum!*"

"Seni odana götüreyim mi?"

"Tek başıma giderim."

"Nasıl istersen," dedi Steerpike. "Ama yalvarırım söy-lediklerimi unutma. Beni anlamaya çalış. Çünkü gölgeler nasıl şatoyu severse, ben de seni öyle seviyorum."

Fuchsia ona baktı. Bir an gözleri ışıldadı, ama sonra tek-rar donuklaştılar. Donuk ve boştular.

"Asla anlamayacağım," dedi. "İstediğin kadar konuş, bo-şuna. Hata yapmış olabilirim. Bilmiyorum. Her şekilde, her şey değişti. Artık aynı şeyleri hissetmiyorum. Şimdi gitmek istiyorum."

"Evet, tabii. Ama bana iki küçük iyilik yapar mısın?"

"Yapabilirim," dedi Fuchsia. "Ne istiyorsun? Yorgu-num."

"Birincisi, senden o sırada yaşadığım gerginliği anlama-ya çalışmanı tüm kalbimle rica ediyor ve son kez bile olsa benimle tekrar görüşmeni istiyorum, şimdiye kadar uzun süredir yaptığımız gibi. Benimle görüş ve konuşalım. Biz-den, aramızdaki sorundan, hatalarımdan, aramızdaki bu korkunç uçurumdan bahsetmeyelim. Neşeli şeylerden bah-sedelim. Mutlu olalım. Benimle yarın gece, bu şartla bulu-şur musun?"

“Bilmiyorum!” dedi Fuchsia. “Bilmiyorum. Ama buluşurum herhalde. Ah Tanrım, buluşurum herhalde.”

“Sağ ol,” dedi Steerpike. “Sağ ol Fuchsia.”

“Diğer isteğim de şu. Şeytan’ı istemiyorsan, onu bana geri ver... çünkü o *artık* senin... ve...” Steerpike Fuchsia’ya sırtını dönüp birkaç adım uzaklaştı.

“Kime ait olduğunu bilmek istersin, değil mi Şeytan...” diye haykırdı, bir âşık gibi davranmaya çalışarak.

Fuchsia birden ona döndü. Sanki şimdi kendi zekâsının keskinliğinin bilincine varmıştı. Karşısındaki, omzunda maymunla duran lekeli yüzlü adama baktı ve sözleri o solgun adamı bıçak gibi kesti. “Steerpike,” dedi, “*bence yumuşuyorsun.*”

Steerpike o an Fuchsia’yı ertesi gece baştan çıkaracağını anladı. Kontes’in kızı böylesine karanlık bir sırrı gizlemek zorunda kalacağından onun emrine girecekti. Yeterince beklemişti. Şimdi, hatasının hemen ardından darbesini indirmek için tek bir fırsatı vardı. Bastığı zeminin kayganlaşmaya başladığını hissetmişti. Eğer kurnazlık ve baskı işe yaramazsa, o zaman ne yapması gerekeceği çok açıktı. Merhametli olmanın sırası değildi. Fuchsia bir kaplan gibi karşı koysa da, onu elde edecekti ve ona bir fırtına bulutunun gücüyle şantaj yapacaktı.

ELLİ YEDİ

I

Flay aşağıdaki kapının usulca açıldığını hissedince nefesini tuttu. Birkaç saniye kimse görünmedi. Sonra karanlıktan daha kara bir şekil koridora çıktı ve güney yönünde hızlı

adımlarla yürümeye başladı. Flay kapının tekrar kapandığını işitince Steerpike'in kapısının üstündeki büyük taş çıkıntıdan sarktı ve uzun kemikli kolları iyice gerildikten sonra kendini on beş-yirmi santim aşağıdaki zemine bıraktı.

Odanın içinde ne olup bittiğine ilişkin hiçbir fikir edinmemekten duyduğu sıkıntı o gizli ziyaretçinin Fuchsia olduğunu anladığında duyduğu dehşet kadar yoğundu.

Fuchsia'nın tehlikede olduğunu sezmişti. Bunu kemiklerinde hissediyordu. Ama gecenin bir vakti ansızın ortaya çıkıp onu bu konuda ikna edemezdi. Ona bunun nasıl bir tehlike olduğunu söyleyemezdi. Çünkü kendisi de bilmiyordu. Ama anlık bir dürtüyle hareket etmiş ve karanlıkta ona fısıldamıştı. Bunun Fuchsia'nın tetikte olmasını sağlayacağını umuyordu, doğaüstüne duyduğu korku yüzünden de olsa.

Fuchsia'yı sağ salim odasına vardığına emin olana dek takip etti. Ona seslenmemek ya da yanına gitmemek için kendini zor tuttu, çünkü kafası allak bullak olmuş ve oldukça korkmuştu. Kasvetli yaşamında ona duyduğu sevginin apayrı bir yeri vardı. Titus'tan da hoşlanıyordu, ama sert zihninin karanlığında, doğasına aykırı olan bir sıcaklığı yayan tek şey, taptığı Gormenghast, o soyut taş yığını dışındaki tek şey Fuchsia'ydı.

Ama onunla bu gece konuşmaması gerektiğini biliyordu. O dalgın hareketleri, bazen konuşup bazen yürümesi bitkinliğinin ve ne yazık ki perişanlığının kanıtıydı.

Steerpike'in ne yaptığını ya da söylediğini bilmiyordu, ama onu incittiğini biliyordu. Onu suçlayacak bir kanıt bulmanın eşğine gelmiş olduğunu hissetmese, Fuchsia'nın az önce içinden çıktığı odaya geri döner, Steerpike kapıdan çıkarken o lekeli suratını tutup derisini çıplak elleriyle kafasından ayırırdı.

O mühim koridora geri dönerken alnına şiddetli bir ağrı yayıldı. Düşünceleri bir öfke ve yorum karmaşasında birbirini takip ediyordu. Attığı her adımla odasından, zaman ve mekân içinde uzaklaşırken, o gecenin maceralarının bitmediğinden, tersine daha yeni başladığından habersizdi.

Artık vakit epey ilerlemişti. Geriye dönerken yavaş yürümüş, arada durup başını soğuk duvarlara yaslamıştı. Baş ağrısı gözlerinin ve çıkık kemikli alnının ardında zonkluyordu. Bir keresinde eski bir merdivenin en alt basamağında bir saat kadar oturdu. Uzun sakalı dizlerinin üstüne düşmüş, onların sivri kavislerinin şeklini alıp zeminin on santim kadar üstüne inmişti.

Fuchsia ile Steerpike ha? Bunun anlamı ne olabilirdi? Bu bir küfürdü! Korkunç bir şeydi! Karanlıkta dişlerini gıcırdattı.

Şato topuzlu bir canavar kadar sessizdi. Hareketsiz ve soluksuz uzanıyordu. Gece öyle karanlık ve sessizdi ki, bir daha hiç şafak sökmeyecek gibiydi. Şafak diye bir şey yokmuş gibiydi. Sanki şafak, gecenin uydurduğu, sonsuz karanlıkta yüzyıllarca anlatılmış çok eski bir masal ya da batıl inançtı; Gormenghast'ın tünellerindeki ve mağaralarındaki cüce çocuklara tekrar tekrar anlatılmış bir masaldı; içinde böyle şeylerin gerçek olduğu, taşların, tuğlaların, sarmaşık köklerinin ve demirin görülebilmesinin yanı sıra dokunulup koklanabildiği, aydınlatabildiği ve renklendirilebildiği ve belirli zamanlarda güneyde bal rengi bir ışığın belirdiği ve karanlığın giderek kaybolduğu ve şafak denen şeyin ormanların üstünde belirdiği, sanki gerçekleşen, bir efsanenin gerçeğe dönüştüğü bir masal.

Bu gece bir boğanın ağzını andırıyordu. Ama bu ağız bağlanmış ve tıkanmıştı. Dev gözlere sahip bir geceydi, ama bu gözler bir kukuletayla örtülmüştü.

Flay'in duyabildiği tek ses atan kalbinin sesiydi.

III

Flay daha sonra, aynı gecenin belirsiz bir saatinde ya da sabahın erken bir vaktinde, koridordaki kapının yanından geçtikten çok sonra, tam küçük bir revaklı avludan geçecekken gayri ihtiyari duraksadı.

Gökteki o parlak sarı şeridi görünce irkilmesi için bir sebep yoktu. Şafağın daha fazla ertelenemeyeceğini biliyor olmalıydı. Şafağın güzelliğine kapılmadığı kesindi. Ona bu açıdan bakmıyordu.

Avlunun ortasında bir akasya ağacı vardı. Gözleri bu ağacın sarı günbatımında belirginleşen karanlık bir kısmının silüetine çevrildi. Bu yaşlı ağacı tanıyordu, o yüzden o kalın ve dallı budaklı gövdesine dikkatle baktı. Her zamankinden daha kalın gibi görünüyordu. Gövdenin sadece şafakla aydınlanan kısmını görebiliyordu. Şekli değişmiş gibiydi. Sanki bir şey ona yaslanmış, gövdesini biraz daha kalınlaştırmıştı. Flay çömelince o yabancı şeklin daha çoğunu gördü, çünkü üst kısmı dalların arasındaydı. Daha alçaktan bakınca ve dalların arasındaki o şekli daha net görünce kasları gerildi, çünkü gökyüzündeki o parlak şeridin –yeryüzündeki ve gökyüzündeki diğer her şeyi daha da karanlık göstermekteydi– önündeki, ağaç gövdesinin solundaki o yabancı şekil incelmış, bir boyna dönüşmüştü. Flay sessizce dizlerinin üstünde doğruldu. Sonra başını eğip gözlerini kaldırıncı Steerpike'ın profilini gördü. Gövdesi ve başının arkası sanki ağaca yapışmıştı.

Karşısında sadece bunlar vardı. Yeri ve göğü kaplayan karanlık, ufuktaki safran sarısı çizgi, gökteki karanlığı yer-dekiyle birleştiren bir köprüyü andıran o akasya ağacı ve dalların arasındaki bir yüzün profili.

Steerpike niye orada karanlıkta tek başına kımıldamadan duruyordu?

Flay ayağa kalktı ve en yakındaki revak sütununa yas-

landı. Düşmanın yüzü hemen dallar tarafından gizlendi. Ama dikkatini çekmiş olan şeyin, ağaç gövdesinin o tuhaf şeklinin genç adamın dirseği, kalçası ve uyluğundan kaynaklandığını şimdi seçebiliyordu.

Bay Flay yeni bir kötülük yapılacağına ilişkin içgüdü-sünü mantıklı kılmak için bir saniye bile harcamadı. Kendisini gerekirse uzun süre gözlemeye hazırladı. Günün ilk ışıkları sarı bir şerit halinde belirirken bir akasya ağacına yaslanmakta bir kötülük yoktu; yaslanan kişi Steerpике olsa bile. Her an odasına geri dönüp uyuyabilir ya da aynı ölçüde masumca bir şeyle meşgul olabilirdi.

Flay normal herhangi bir şeyin gerçekleşmesinin anormal olacağı vakitlerden birinde olduğunu biliyordu. Şafak sıradan bir olayın gerçekleşemeyeceği kadar gerilimli ve elektrikliydi.

Steerpике soğuktan ve kurduğu kumpasların esnek çeliğinden kaskatı kesilmiş halde orada durmuş sarı ışığa bakıyordu. Artık yükselmesi için gereken şeyleri yapma vak-tinin gelmiş olduğunu biliyordu. Planlarını geciktirmeyi ne kadar isterse istesin, durumun acil olduğu kesindi. Mantığı ne derse desin, zamanın aleyhine işlediğini hissediyordu.

Evet, hâlâ onu suçlayacak bir kanıt bulunamamıştı. Ama neredeyse bunun kadar kötü bir şey vardı. Gücünün bir şekilde azaldığına ilişkin tarifsiz bir his; yerin ayakla-rının altından kaydığı hissi; sahip olduğu güçlü konuma karşın, Gormenghast'taki bir şeylerin onu bir üfleyle ka-ranlığa gönderebileceği hissi. Kendi kendisine önemli bir hata yapmamış olduğunu söyleyip dursa da, yaptığı birkaç hatanın çıldırtıcı ama önemsiz olduğunu tekrarlasa da, bu histen kurtulamıyordu. Bu hisse o kapı kapanınca, Fuch-sia çıkıp gittikten sonra odasında yalnız kalınca kapılmıştı. Yeni bir histi bu. Şimdiye kadar parlak zekâsıyla bir şekilde kanıtlayamadığı hiçbir şeye inanmamıştı. Evet, dikkatsiz-

liği kısa süreliliğine başını ağrıtacaktı, ama bunun dışında, birkaç saat önce olanlar üstüne niye böyle kafa yoruyordu ki? Fuchsia onu neyle suçlayabilirdi? Tören Ustası'nın ona kaba davranmış olduğu dışında nasıl bir kanıt sunabilirdi?

Yine de bütün bunların duyduğu huzursuzlukla ilgisi yoktu. Fuchsia ona içerlemekle farkında olmadan karanlık bir kuyuyu ortaya çıkarmıştı. Steerpike şimdi bu kuyuya bakıyordu. Peki bu kuyu neyin nesiydi? Derinliği ne kadardı ve niye karanlıktı?

İlk kez uykusuz olmasına karşın uyuyamıyordu. Ama her ânı değerlendirme alışkanlığı içine işlemişti. Özellikle de şato uykudayken boş zamanı varsa, bunu mutlaka değerlendirirdi.

Ve Flay bunu biliyordu. Steerpike'ın sırf gündoğumunu izlemek için bir ağaca yaslanmayacağını biliyordu. Derin düşüncelere dalmak da ona göre değildi. O romantik biri değildi. Anların aciliyetini çok fazla yaşamıştı ve bu yüzden kendi içine bakmak gibi bir alışkanlığı yoktu. Hayır. O ağaca yaslanıp beklemesinin bir nedeni vardı; ama ne?

Bay Flay tekrar diz çöktü. Çenesi neredeyse yere değiyordu. Küçük gözlerini kaldırıp o keskin profile bir kez daha baktı. O sarı şeridin önündeki hatlar jilet gibi keskindi. Sonra, diz çökmüş dururken neredeyse aynı anda iki şeyi birden kavradı. Birincisi, Steerpike'ın büyük ihtimalle bilmediği bir yere gideceği ve bu yüzden ortalığın biraz daha aydınlanmasını beklediğiydi. Oraya gizlice gitmek ama kaybolmamak istiyordu, çünkü şimdi bile ortalık epey karanlıktı. Doğunun karanlığında parlak bir cetvel gibi uzanan o ışık şeridi etrafındaki yeri ya da göğu hiç aydınlatmıyordu. Parıltısını, fildişinin üstüne işlenmiş o safran sarısını kendisine saklıyordu. Flay'ın tahmini buydu: O siluet, ışığın ortalığa yayılmaya başlamasını bekliyordu. Bu gerçekleşince o dirsek ve kalça kımıldayacak, o profil akasya ağacından

ayrılacak ve bir vaşak kadar kıvrak bir figüre dönüşüp loşlukta ilerlemeye başlayacaktı. Ama yalnız olmayacaktı. Flay onu takip edecekti. Hâlâ kemikli dizlerinin üstüne çökmüş, başını iyice eğmiş, sakalı yere saçılmış halde duran Flay bunları aklından geçirirken birden yanına bir başkasını alması gerektiğini anladı. Kendisine arkadaşlık etmesi için ya da böylesi daha güvenli olur diye değil; bir tanık olarak. Ne öğrenecekse, onu bekleyen her neyse, ister masumca olsun ister kanlı, o solgun tenli adama karşı tek başına tanıklık edemezdi. İnsanlar sürgün edilmiş birine değil, bir Tören Ustası'na inanırlardı. Şatoya girmekle bile zaten büyük bir suç işlemişti. Kontes tarafından sürgün edilmişti ve elinde kanıt olmadan resmi bir görevliyi suçlaması çok kötü sonuçlar doğurdu.

Aklına bu fikir gelir gelmez ayağa kalktı. En fazla on beş dakikası olduğunu hesapladı. Birini uyandırmalıydı ama kimi? Seçme şansı yoktu. Şatoya geri döndüğünü ve Boş Koridorlar'da gizlice yaşadığını sadece Titus ile Fuchsia biliyordu.

Fuchsia'yı rahatsız etmesi ya da onun Steerpik'e'nin yanına yaklaşmasına izin vermesi söz konusu değildi elbette. Titus'a gelince, artık neredeyse büyümüştü. Ama oldukça sinirli bir yapısı vardı; bazen surat asıyor, bazen heyecanlanıyordu. Yaşına göre fiziği güçlüydü, ama hayal gücü enerjisini bedeninden çok tüketiyordu. Flay onu anlamıyor, ama ona güveniyordu. Çocuğun Steerpik'e'tan nefret ettiğini ve bu yüzden Fuchsia'dan uzaklaştığını biliyordu. Titus'un onunla geleceğinden şüphesi yoktu, ama bir an için kendi cesaretinden şüpheye düştü. Gormenghast'ın gelecekteki hükümdarını böyle bir işe karıştırmak çok tehlikeliydi. Ama görevinin her şeyden önce düşmanının maskesini indirmek olduğunu biliyordu. Çünkü genç Kont ile temsil ettiği her şeyin güvenliği buna bağlıydı. Dahası, uzun ve

demir gibi kasları ve çıkık kemikli kafasındaki güçlü dişler adına yemin etmişti ki, kendisi nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya kalsın, çocuğun kılına zarar gelmeyecekti.

Böylece hiç vakit kaybetmeden dönüp geldiği kapıdan girdi. Başka zaman olsa bu yaptığı işe çılgınlık gözüyle bakardı. Çünkü lordunu tehlikeye atmaktan daha büyük bir günah olabilir miydi? Ama şimdi görüyordu ki, Titus'ı uyardırmak ve ona şafakta bir zanlıyı takip etmek gibi tehlikeli bir işi yaptırmakla belki de Gormenghast'ın temizleneceği ve tehditlerden arındırılacağı günü yakınlaştırıyordu.

Gökyüzündeki sarı şerit giderek parlaklaşıyordu. Flay avcı bir örümcek gibi hızla, tuhaf adımlarla ilerliyordu. Uzun bacaklarıyla bir buçuk metrelik adımlar atarak koridorları kat ediyor, merdivenleri sırtlar üstünde yürüyormuşçasına çıkıyordu. Ama yatakhaneye varınca bir hırsız gibi ihtiyatlı hareket etmeye başladı.

Kapıyı yavaşça açtı. Sağında kapıcının kabini vardı. Tahatların arkasından gelen, zımparalama sesini andıran sesi duyunca çok eskiden beri bu işi yapan yaşlı adamın nefeslerini tanıdı ve bu konuda endişelenecek bir şeyi olmadığını anladı.

Ama Kont'u nasıl tanıyacaktı? Işığı yoktu. Yatakhane kapıcının soluklarından başka ses duyulmuyordu. Aklına gelen ilk fikri uygulamaktan başka vakti yoktu. Güneybatıda iki yatak sırası uzanıyordu. Niye sağdaki duvara saptığını bilmiyordu, ama bunu hiç duraksamadan yaptı. İlk yatağın demirini el yordamıyla bulduktan sonra eğildi. "Lordum!" diye fısıldadı. "Lordum!" Yanıt gelmedi. İkinci yatağa gidip tekrar fısıldadı. Karanlıkta bir başın yastığın üstünde döndüğünü görür gibi oldu, ama hepsi buydu. Bu hızlı, sert fısıltıyı her yatağın başında yineledi. "Lordum... Lordum!" deyip durdu, ama hiçbir şey olmadı. Zaman ilerliyordu. Ama on dördüncü yatağın başında bu fısıltıyı üç kez yine-

ledi, çünkü karanlıkta altında bir kıpırtıyı duymaktan çok hissetmişti. “Lordum!..” diye fısıldadı tekrar. “Lord Titus!”

Bir şey karanlıkta doğruldu. Titus bir çocuğun nefesini işitti.

“Korkmayın,” diye fısıldadı sert bir sesle. “Korkmayın. Kont Titus mısınız?”

Hemen yanıt geldi. “Bay Flay? Burada ne arıyorsun?”

“Cekediniz ve çoraplarınız var mı?”

“Evet.”

“Hemen giyinin. Beni takip edin. Sonra açıklarım Lordum.”

Titus karşılık vermedi. Yataktan kalktı ve el yordamıyla ayakkabılarıyla giysilerini bulduktan sonra kucağına aldı. Birlikte parmak uçlarına basarak yatakhane kapısına gittiler ve dışarı çıkınca karanlıkta hızla yürümeye başladılar. Sakallı adam çocuğu dirseğinden tutuyordu.

Bir merdivenin başına geldiklerinde Titus giyindi. Kalbi küt küt atıyordu. Flay yanında duruyordu. Hazır olunca merdiveni sessizce indiler.

Avluya yaklaşırlarken Flay kısa ve kesik cümlelerle Titus’a niye uyandırılıp dışarı çıkarıldığını az çok anlatmayı başardı. Titus Flay’in şüphelerini ve Steerpike’a duyduğu nefreti paylaşıyordu, ama Flay’in delirdiğinden şüphelenmeye başlamıştı. Evet, Steerpike’ın bütün geceyi bir akasya ağacına yaslanarak geçirmesi tuhaftı gerçekten, ama bu suç değildi ki. Hem Flay’in orada ne işi vardı? Ve bu uzun boylu, hırpani orman yaratığı niye onu yanına almıştı? Bütün bunlar heyecan vericiydi elbette ve böyle aranmak gururunu okşamıştı, ama Flay’in bir tanığa ihtiyacı olduğunu söylerken ne demek istediğini anlamış olduğu söylenemezdi. Neye ve ne için tanıklık edecekti? Titus her ne kadar Steerpike’ın kötü bir insan olduğundan şüphelenirse de, onun şatoda görevlerinin dışında bir şeyler yaptığından

hiç şüphelenmemiştir. Ondan sağ olduğu için nefret etmiştir, o kadar.

Ama revaklı avluya vardıklarında ve soğuk yere uzandıklarında, Flay'in gösterdiği yere bakınca, akasya ağacını uzun süre başarısızca inceledikten sonra birden o keskin hatlı profili, o çıkık alın dışında kırık camlar kadar sivri olan o hatları görünce, yanındaki sıksa adamın kendisi kadar akli başında olduğunu anladı. Hayatında ilk kez sarhoş edici bir korkunun, korku verici bir hazzın ekşi tadını aldı.

Steerpik'e orada bırakıp yatağına geri dönmek için güçlü ve tehlikeli bir soluktan uzaklaşmak olacağını da anladı.

Dudaklarını Flay'in kulağına dayadı.

"Doktor'un avlusu," diye fısıldadı.

Flay dakikalarca yanıt vermedi, çünkü bu sözcükler ona pek bir şey ifade etmemiştir.

"Ne olmuş?" diye karşılık verdi, neredeyse duyulmaz bir sesle.

"Çok yakında, yan tarafta," diye fısıldadı Titus. "Avlunun hemen ardında."

Bu kez daha uzun bir sessizlik oldu. Flay bir tanığa ve ayrıca çocuğu koruyabilecek bir başka muhafıza sahip olmanın avantajlarını hemen kavramıştı. Ama Doktor bunca yıl sonra onu tekrar görünce ne düşünecekti? Şatoya gizlice geri dönmek için onaylayacak mıydı, bunu şato için yapmış olduğunu bilse bile? Gelecekte Bay Flay'in geri dönüşüne ilişkin herhangi bir bilgiye sahip olduğunu inkâr edecek miydi?

Titus tekrar fısıldadı. "Yan tarafta."

Bay Flay artık bu işe öyle fazla karışmıştı ki, çıkan bütün sorunlar üstüne tartışmak, yapacağı her şey üstüne kılı kırk yarararak düşünmek onu bir yere vordırmayacaktı. Mantığının sesini dinlese ormandan hiç ayrılmaz ve şimdi burada yüzükoyun uzanmış, masumca bir ağaca yaslanmış duran

bir adamı izliyor olmazdı. Bu kişinin safran rengi şafaktaki profilinin sivri hatlı ve zalim görünümlü olması hiçbir şeyi kanıtlamıyordu.

Hayır. Anlık itkilere uymalı ve geleceğini riske atma cesaretini sergilemeliydi. Şimdi ancak eyleme geçecek kadar vakit vardı.

Şafak doğuda güçlenmeye başlasa da hâlâ ortalığı aydınlatmış değildi. Hava karanlıktı. Gökyüzünde sadece parlak bir ışık şeridi vardı. Ama güneş her an doğabilir, harap kulelerin üstünde yükselebilirdi.

Kaybedecek vakit yoktu. Birkaç dakika sonra avluyu Steerpike'in dikkatini çekmeden geçmek olanaksız hale gelecekti. Ya da Steerpike çıkacağı yolculuk için ortalığın yeterince aydınlandığına karar verebilir ve birden loşlukta harekete geçip binlerce farklı yoldan birine dalarak bir daha bulunamayacak şekilde gözden kaybolabilirdi.

Doktor'un evi avlunun diğer ucundaydı. Oraya ulaşmak için avlunun etrafından dolanmak şarttı, çünkü akasya ağacı tam ortadaydı.

Titus, Flay'in talimatlarına uyarak ayakkabılarını çıkardı ve tıpkı Flay'in çizmelerine yapmış olduğu gibi, bağcıklarını birbirine bağlayıp boynuna astı. Flay önce birlikte gitmelerine karar vermişti, ama birkaç sessiz adım attıktan sonra Steerpike'ı gözden kaybedince, onun hareketlerini sadece az önceki yerden izleyebileceklerini anımsadı. Avlunun Doktor'un evinin bulunduğu tarafından Steerpike'ın hâlâ ağacın altında olup olmadığını anlayamazlardı.

Flay'in ne yapması gerektiğine karar vermesi tam bir dakika sürdü. Çözümü yırtık ceplerinden birine daldırılmış olduğu bir elinin bir tebeşir parçasına değmesiyle buldu. Beyaz bir tebeşir parçası onun için tek bir şey ifade ediyordu. *İz bırakmak*. Ama izleri kim bırakacaktı? Bunun tek bir yanıtı vardı, iki nedenden dolayı.

Birincisi, ikisinden biri olduğu yerde kalıp Steerpike'i gözleyecekse ve Steerpike akasya ağacından ayrılırsa onu takip edecekse ve yerde ya da duvarlarda tebeşir izleri bırakacaksa, bu hiç de basit olmayan işi Flay'ın yapması en iyisiydi. Çünkü hem ormanda usulca takip etmek konusunda ustalık kazanmıştı hem de fark edilmek çok tehlikeydi. İkincisi, Doktor'un olup biteni Bay Flay yerine genç Kont'tan öğrenmesi daha iyiydi, çünkü ona daha çabuk ve istekle eşlik ederdi. Bay Flay sürgün edilmişti ve uzun süredir ortalarda görünmüyordu, bu yüzden bir açıklama yaparak zaman harcamak zorunda kalacaktı.

Böylece Flay, Titus'a ne yapması gerektiğini açıkladı. Doktor'u usulca uyandırmalıydı. Bunu nasıl yapabileceğini bilmiyordu. Bunu çocuğun zekâsına bırakıyordu. Doktor'a kaybedilecek vakit olmadığını anlatmalıydı. Onu bu girişimin sadece tahminler üzerine kurulu olduğu, aslında Doktor'u yatağından kaldırmak için doğru dürüst bir neden olmadığı konusunda uyarmanın sırası değildi. Dışarıda her yaprağın ihaneti fısıldadığını, her taşın uyarılar mırılandığını söylemek ansızın uykudan uyandırılmış birini ikna etmeye yeterli olmazdı. Yine de Titus, Doktor'a durumun aciliyetini sezdirmeliydi. Birlikte avluya, şu anda çömelmiş durmakta oldukları yere dönmeliydiler. Çünkü Steerpike'ın hâlâ ağacın altında olup olmadığını sadece buradan görebilirlerdi; güneş birden doğmamışsa tabii. Güneş doğmamışsa ve Steerpike hâlâ akasya ağacının altındaysa, o zaman Bay Flay'i Titus'ın kendisini bıraktığı yerde bulacaklardı. Ama Steerpike gitmişse, Bay Flay de gitmiş demektir. O zaman hemen akasya ağacına gitmeli ve ışık yeterliyse, Flay'ın bırakmış olacağı tebeşir izlerini takip etmeliydiler. Eğer ortalık tebeşir izlerini göremeyecekleri kadar karanlıksa, havanın aydınlanmasını bekledikten sonra onları takip etmeliydiler. Olabildiğince hızlı hareket edip Bay Flay'e yetişmeliydiler.

Ama sessiz olmaları şarttı, çünkü Flay ile Steerpike arasındaki mesafe, karanlık yüzünden, tehlikeli bir şekilde azalmış olabilirdi.

Titus el yordamıyla sütundan sütuna geçerek avlunun etrafında dolanmaya başladı. Çoraplı ayakları hiç ses çıkarmıyordu. Bir keresinde ceketinin kolundaki bir düğme bir duvara çarptı ve ince bir dalın kırılmasını andıran bir ses çıktı. Titus karanlıkta donakalıp birkaç saniye kaygıyla kulak kabarttı. Ama sonra tekrar harekete geçti ve kısa sürede Doktor'un duvarının altına vardı.

Bu arada Flay avlunun diğer tarafında yüzükoyun uzanmış, sakallı çenesini sıkıca ellerinin üstüne dayamıştı.

Gözlerini şafağa karşı duran siluetten bir an olsun ayrılmıyordu. O sarı şerit genişlemişti. Yoğunlaşmaya devam ediyordu. Artık renklerin yetersiz kalacağı bir parlaklığa kavuşamayacak bir şeydi.

Dalların arasındaki yüz yukarı çevrildi ve ağzı açılıp esnedi. Bu bir kertenkelenin esnemesini andırıyordu. Çenesi sessizce, acımasızca açılmıştı. Sanki artık düşüncenin vakti geçmişti. O esneme bir kertenkelenin refleksi gibiydi. Gerçekten de Steerpike o ağaca yaslanmış dururken kendine acımak ve hataları üstüne kara kara düşünmek yerine programlı zihninde konumunu, planlarını, sadece Fuchsia ile değil görüştüğü herkesle olan ilişkilerini tekrar gruplandırmış ve düzenlemiş, bu ilişkilerin karmaşasından ve projelerden bir şablon çıkarmıştı. Bu soğukkanlı bir sistemleştirme ürünü olan bir başyapıttı. Ama eylem planı, her ne kadar özetlenmiş ve netleştirilmiş olsa da, tüm marifetine karşın yine de her zamankine kıyasla biraz özensizce yapılmıştı. Steerpike ilk kez riske atılmaya hazırdı. Uzun süredir şatonun bir ucundan diğerine örmekte olduğu yüzlerce ipliğin ucunu birbirine bağlamanın vakti gelmişti. Bunun için harekete geçmesi gerekiyordu. Şimdilik rahatlayabilirdi. Bu

şafak ona ait olacaktı. Bu gece Fuchsia'nın başını döndürmeliydi. Gözlerini kamaştırmalı, onu uyandırmalıydı ve hiçbir şey işe yaramazsa, onu baştan çıkarmalıydı. Böylece Fuchsia onun insafına kalmış halde olacaktı. Fuchsia şimdiki ruh haliyle fazla tehlikeliydi.

Ama ya bugün? Tekrar esnedi. Zihinsel çalışması sona ermişti. Planlarını tamamlamıştı. Yine de halletmesi gereken tek bir nokta vardı. Bunu talep eden mantığı değildi; tam tersine. Mantığının kanıtladığı şeyi gözleri görmek istiyordu. Doğrulamaya ihtiyaç duyan gözleriydi.

Dilini ince, kuru dudaklarının arasında gezdirdi. Sonra yüzünü doğuya çevirdi. Doğu o sarı ışıkla aydınlanmıştı. Güneşin ilk ışığı karanlıktan ansızın, bir çıban gibi çıkıp Steerpike'in çıkık alnını aydınlattı. Koyu kırmızı gözleri o ışığın kaynağına baktı. Güneşe küfretti ve ışığın yolundan çekildi.

ELLİ SEKİZ

Titus'ın şansı vardı. Doktor uyanınca pencerenin yanında duran çocuğu hemen tanıdı.

Titus, Doktor'un penceresinin altındaki kalın sürüngen bitkilere tırmanmış ve alttaki pencereyi güçlkle kaldırıp açmıştı. İçeri girmesinin başka yolu yoktu. Kapıya vurması ya da zili çalması Steerpike'i ellerinden kaçırmalarına yol açardı.

Doktor Prunesquallor yatağının yanındaki muma uzandı, ama Titus karanlıkta öne eğildi.

“Hayır Doktor Prune, yakmayın... ben Titus... yardımı-
nıza ihtiyacımız var... çok acil... bu saatte uyandırdığım
için üzgünüm... gelebilir misiniz?... Flay yanımda...”

“Flay mi?”

“Evet, sürgünden geri döndü ama beni ve Fuchsia’yı ve yasaları düşündüğü için... ama çabuk olun Doktor, geliyor musunuz? Steerpike’ı takip ediyoruz, dışarıda, biraz ileride.”

Doktor göz açıp kapayıncaya kadar zarif sabahlığını giydi, gözlüğünü bulup taktı, ayaklarına çoraplarını ve yumuşak terliklerini geçirdi.

“Koltuklarım kabardı,” dedi hızlı, tumturaklı, ama oldukça hoş sesiyle. “Koltuklarım iyice kabardı. Düş önüme evlat, düş önüme.”

Karanlık merdiveni indiler. Hole vardıklarında Doktor gözden kayboldu, ama bir an sonra tekrar belirdi. Elinde iki küskü vardı. Biri uzun, ağır, ucu topuz şeklinde pirinç bir küsküydü; diğeri kısa ve demirdendi ve taşınması çok kolaydı.

Doktor onları arkasına sakladı. “Hangi elim?” dedi. Titus soldakini seçip küsküyü aldı. Böylesine ilkel bir silahı tutmak bile özgüvenini hemen arttırdı. Kalp atışları yavaşlamamıştı ya da artık içinde bulunduğu tehlikenin daha az bilincinde değildi, ama o yoğun savunmasızlık hissi kaybolmuştu.

Doktor soru sormadı. Bu tuhaf meseleyi dakikalar ilerledikçe anlayacağını biliyordu. Titus şu anda açıklama yapacak halde değildi. Doktor’a Flay’in tebeşir izleri bırakacağını nefes nefese anlatmaya başlamış, ama sonra susmuştu, çünkü hem harekete geçecek hem de açıklama yapacak zaman yoktu. Doktor Prunesquallor ön kapıyı açmadan önce hol penceresinin perdesini kapadı. Avlu hâlâ çok karanlıktı, ama artık şekiller seçiliyordu. Diğer uçtaki binalar göğe yükseliyordu. Akasya ağacı gri havada abanoz bir siyah leke olarak görülmektedir.

Titus Doktor’un yanına gelip pencereden dışarı baktı.

“Onu görebiliyor musunuz Doktor?”

“Neredeydi evlat?”

“Akasya ağacının altında.”

“Bilemiyorum... bilemiyorum...”

“Diğer taraftan çok rahat görülüyor Doktor. Avlunun etrafından dolanalım mı? Gitmişse kaybedecek vaktimiz yok, değil mi?”

“Anladığım kadarıyla yok Titus. Gerçi, suçluluk adına, ne yaptığımızı ancak baykuşlar biliyordur ya. Neyse, hadi gidelim!”

Holde durup ayak parmaklarının üstünde yükseldi ve kollarını kaldırıp uzattı. Uzattığı parmaklarının arasında pirinç küsküyü bir topuz ya da sembolik bir asa gibi tuttu. Sabahlığını ince belinden sıkıca bağlamıştı. Zarif yüz hatlarındaki sıradışı kararlılık hem etkileyici hem de tuhaftı.

Kapının mandalını kaldırdı ve birlikte bahçe yoluna çıktılar. Doktor terliklerle, Titus çoraplarıyla yürüyordu. Ayak-kabıları boynundan sarkıyordu. Sütunlar arasında hızla ve sessizce yürüdüler. Sonunda Titus Doktor’un kolunu tutup onu durdurdu. Akasya ağacı doğan güneşin karşısında asitle oyulmuş siyah bir resim gibi duruyordu. Ama Steerpike’in silueti artık orada yoktu. Bu şaşırtıcı değildi, çünkü Flay de ortadan kaybolmuştu. Hiç vakit kaybetmeden hızla avluyu geçtiler ve günün ilk ışıklarında ayaklarının dibinde hafif bir tebeşir işaretini görebildiler. Titus hemen diz çöküp bu işareti inceledi. Kuzeyi gösteren kabaca çizilmiş bir ok olduğu belliydi. Ama altına birkaç sözcük çiziktirilmişti ki, bunları okumak kolay değildi. Ama Titus sonunda “*yirmi adımda bir*” yazısını okumayı başardı.

“Galiba ‘yirmi adımda bir’ yazıyor,” diye fısıldadı.

Birlikte kuzey yönünde büyük bir dikkatle, ellerinde küskülerle ilerlerken adımlarını saydılar. Gözlerini öndeki karanlığa dikmiş, Flay’in ya da tehlikenin ilk işaretini arıyorlardı.

Yirmi adım sonra bir başka ok onlara yön gösterdi. Böylece Titus'ın Flay'ın mesajını doğru okuduğu anlaşılmış oldu. Şimdi daha güvenle ilerliyorlardı. Önce Bay Flay'e rastlayacakları kesindi, bu yüzden ses çıkarmadıkları sürece okları hızlı takip etmelerinde sakınca yoktu. Bazen bu okların gereklilik yüzünden birbirine yakın olduğu oluyordu; yollar ayrıldığında ya da herhangi bir yön seçimi yapılması gerektiğinde. Bazen de Flay işaretlerinin arasında uzun mesafeler bırakmıştı; her iki tarafta yüksek duvarlar olduğunda ya da uzun koridorlarda sapacak yer bulunmadığında. Bazen bu taş geçitler öyle uzundu ki, Doktor ile Titus yeni bir koridora girdiklerinde, farkında olmasalar da, Steerpike henüz bu koridordan çıkmamış oluyordu. Sadece Flay doğru tahminlerde bulunabiliyor, önündeki düşmanın ve arkasındaki arkadaşlarının aynı koridorda olduğunu kestirebiliyordu.

Titus Doktor'u çağırmakta çabuk davransa da, yine de Bay Flay ile aralarında büyük bir mesafe vardı, çünkü Titus Flay'in yanından ayrılır ayrılmaz Steerpike esnemiş ve hızla gecenin içine dalmıştı.

Ortalık aydınlandıkça Doktor ile Titus daha hızlı yürüyebilmeye ve şatonun hangi kısmından geçtiklerini görebilmeye başladılar. Tebeşir okları yerdeki küçük kaba işaretlere dönüşmüştü. Bir köşeyi döndüklerinde birden sakallı adamın ikinci mesajını gördüler. Taş bir merdivenin dibine yazılmıştı. “*Çabuk,*” diye yazıyordu. “*Acelesi var. Bana yetişin ama sessizce.*”

Artık çevreleri kaybolduklarını anlamalarına yetecek kadar aydınlanmıştı. İkisinde etraflarında yükselen duvarları, kıvrılan koridorları, kısa merdivenleri ve uzun yokuşları tanımıyordu. Yeni bir dünyada hızla ilerliyorlardı. Ayrıntılarını tanımadıkları bir dünyaydı bu; *onlar* için yeniydi, ama genel ve soyut bir şekilde tanıdıktı. Buraya hiç gelmemişlerdi,

ama yabancı bir yer değildi; bunların hepsi Gormenghast'tı.

Ama bu tehlikeli bir yer olmadığı anlamına gelmiyordu. Issız bir bölgede oldukları açıktı. Saat erken olsa da sessizliğin sebebi bu değildi. O terk edilmiş, boş, sessiz atmosferin şafakla ya da insanların yataklarında uyuyor olmasıyla ilgisi yoktu.

Burada yataklar varsa bile kırık ve boştu. Buranın ahalisi ise karıncalar ve buğdaybitleriydi.

Şimdi gündoğumunda açık avlulardan geçmeye başlamışlardı. Gökyüzü tepelerinde kızarıyordu. Böylesine kasvetli bir ortama tamamen zıt düşen Doktor şaşırtıcı bir hızla ilerliyor, pirinç küsküyü iki eliyle göğüs hizasında tutuyor, başı dimdik yürürken sabahlığının etekleri arkasında uçuşuyordu.

Yanındaki Titus ona kıyasla bir dilenciye benziyordu. Çorapları aşınmıştı. Hâlâ ayak bileklerine kadar çıkıyorlardı, ama topuk kısımları yok olmuştu. Ayakları kesilmiş ve morarmıştı. Ama bunun pek farkında değildi. Saçı yüzüne düşmüştü. Üstünde geceliği vardı. Katlı ceketini kucağında taşıyordu. Pantolonunun önü açılmıştı. Ayakkabıları omuzlarında sallanıyordu.

Hızlarını arttırmışlardı. Hatta güvenli görüldüğünde koşuyorlardı. Ama ne zaman bir köşeye varsalar hemen duruyor ve ilerlemeden önce dikkatle öteki tarafa bakıyorlardı. Tebeşir işaretleri hep onlara yol gösteriyordu, ama kalın beyaz oklardan taşların ya da tahtaların üstündeki küçücük izlere dönüşmelerinden anlaşıldığı kadarıyla Flay hem hızlanmıştı hem de tebeşiri azalmaktaydı.

Artık ortalığı rahatça görebiliyorlardı. Her taraf aydınlıktı. Artık Bay Flay'in avını yakından takip etmesi söz konusu değildi herhalde. Ama yine de, tüm hızlarına karşın, ona henüz yetişememişlerdi. Doktor'un alnı ter içinde kalmış parlıyordu. Hem o hem de Titus yorulmaya başlamıştı. Ta-

nımadıkları binaları art arda geride bırakıyorlardı. Şafağın aydınlattığı yilankavi bir taş labirentte avluları, geçitleri, koridorları geçip duruyorlardı.

Sonra, artık neredeyse bir düşte olduğuna inanmaya başlamış olan Doktor yüksek bir duvarın köşesinde mekanik bir hareketle durup ilerideki avluyu ya da koridoru görmek için başını uzatınca, ilerlemek yerine birden geri çekildi ve kolunu geriye attı.

Eli Titus'ı bulunca ve dirseğini kavrayınca, çocuğu kendine çekti. Birlikte onu görebiliyorlardı; o sıksa ve sakallı kişiyi. Dar bir geçidin öteki ucundaydı. Buranın zemini otuz santimlik bir toz ve sıva tabakasıyla kaplıydı. Flay neredeyse onlarınkinin aynısı bir pozisyonunda durmaktaydı; çünkü o da bir köşede durmuş ardına bakıyordu ve tıpkı onlar gibi son derece ilginç bir şey gördüğü belliydi, çünkü Doktor o korkuluğu andıran bedeninin ne kadar gergin olduğunu aradaki büyük mesafeye karşın görebiliyordu.

Birkaç saniye gecikseler onu kaçıracaklardı, çünkü bakarlarken köşeyi döndü ve gözden kayboldu. Titus ile Doktor hemen koşup Flay'in az önce bulunduğu köşeye gittiler. İhtiyatla başlarını uzatıp baktıklarında köşenin ardında bir başka uzun koridorun uzandığını gördüler. Buranın da zemini düşmüş sıvalarla kaplı olduğundan gevrek ve kül rengiydi. Bu koridorun ucunda da bir dakika önceki görüntünün aynısı vardı. Flay yine bir başka köşede durmaktaydı. Sanki aynı olayı tekrar yaşıyorlardı, çünkü görsel açıdan hiçbir fark yoktu. Ama bu kez Bay Flay'in gözden kaybolmasını beklemediler. Doktor'un verdiği bir işaret üzerine ona doğru koşmaya başladılar. Bay Flay Steerpike'ı hâlâ görüyor olmalıydı, çünkü bir bastonböceği gibi hareketsiz durmayı sürdürdü ve Titus ile Doktor ona epey yaklaşıp kadar hiç kıımıdamadı. Sonra, Titus'ın ayaklarının altında kırılan sıvalar hafif bir ses çıkarınca Bay Flay sert yüzünü arkaya çevirdi ve onları gördü.

Eliyle alnına dokundu ve Doktor'a soran bir bakış fırlattı. Sonra parmağını dudaklarına götürdü ve çarpık dişlerini sergiledi. Doktor sabahlığının içinde göz kamaştırıcı görünen bedenini sıska adama doğru eğdi. Bu arada Titus usulca köşeye gitmişti. Köşenin ardına bakınca yirmi metre kadar ötede gördüğü şey kalbinin deli gibi çarpmasına yol açtı. Gördüğü Tören Ustası Steerpike'tı; kırmızı-beyaz yüzlü adam. Düşmanıydı, uzun zaman önce sınıfta meydan okuduğu düşmanı, diyarın soluk tenli ve çevik memuru, mutluluğunu bozan ve ablasını kendisinden uzaklaştıran kişi.

Sıvalarla kaplı koridorun bir duvarından çıkan, yalağı andıran alçak bir taş havuzun kenarında oturuyordu. Havuzun ardında bir kemer vardı. Buradan sarkan yırtık bir kumaş parçası kemerin ardındakileri gizliyordu.

Titus izlerken Steerpike dizlerini yukarı çekti ve ayaklarını havuzun kenarına dayadı. Başı ve omuzları biraz öte tarafa çevriliydi, bu yüzden Titus'ın Steerpike'in cebinden ne çıkardığını anlaması kolay değildi. Steerpike ellerini ağzına götürmüştü. Sonra birden koridorda bir bambu flütün tiz sesi çınladı. Bu tiz ve kederli sesler birbirini takip ederken o üç izleyici Steerpike'in atik parmaklarının hareketiyle şekillenen o ezgileri dinledi. Ne kadar iyi çaldığını sadece Doktor anlıyordu. Sadece Doktor bu ezgilerin ne kadar hızlı ve soğuk olduğunu anlıyordu. Ne kadar dâhice ve boş olduğunu.

“Yapamayacağı hiçbir şey yok mu?” diye mırıldandı Prunesquallor kendi kendine. “Beceriklilik adına, beni korkutuyor.”

Müzik sona erdi. Steerpike kollarını ve bacaklarını uzatıp gerindi. Sonra flütü cebine koyup ayağa kalktı. Tam o anda Titus nefesini bırakınca hafif bir ses çıktı. Arkasındaki iki adam onu hemen geriye çekti. Birkaç saniye boyunca nefes almaya bile cesaret edemediler. Ama yandaki koridor-

dan yaklaşan ayak sesleri duyulmuyordu. Titus ne görmüştü? Ne Doktor ne de Flay ona sormaya cesaret edebiliyordu. Ama Flay bir süre sonra köşenin ardına kısık gözlerle baktı ve çocuğu neyin şaşırtmış olduğunu gördü. Steerpike'in maymunu onu da şaşırtmıştı. Avının omzunda oturan ya da yanında zıplayarak yürüyen şeyin ne olduğunu uzun süre anlayamamıştı. Bazı zamanlar tamamen gözden kayboluyordu. Mesela akasya ağacının altında görünmemişti. Flay maymunun herhalde Steerpike'in gövdesine tutunduğunu ve uzun süreler boyunca pelerinin altında gözden kaybolduğunu düşündü.

Ama şimdi Steerpike'in yanında zıplıyor ya da iki ayak üstünde duruyordu. Uzun ince kollarını sarkıtıyor, buruşuk elleri siva parçaları arasında sürünüyordu.

Bu yüzden sessiz olmaya iki misli dikkat etmek zorundaydılar. Çünkü Steerpike'in duyamadığını maymun rahatça duyabilirdi.

Ama Titus'ı şaşırtan bu keşiften daha önemli bir gerçek vardı. Flay bakarken Steerpike ile maymun kumaşın ve kemerin altından geçip gözden kaybolmuştu. Bir an sonra sola mı, sağa mı saptığını anlama olanağı kalmayacaktı. Şimdi bile, o yırtık kumaşın sallanması dışında bir ipucu yoktu.

Bu perdenin ardında ne vardı? Bu köşeden köşeye takibin devam edeceğini varsaymak için bir neden yoktu. Yölcülüğün verdiği bitkinlik ve sessiz kalma zorunluluğu dışında henüz bir sorunla ya da tehlikeyle karşılaşmamışlardı. Ama şimdi, dingin havada hafifçe sallanan kumaşa bakarken yeni bir aşamaya girmekte olduklarını biliyorlardı.

Titus elindeki kısa demir küsküyü iyice sıktı. Doktor başını geriye attı, burun deliklerini genişletti ve Steerpike'in az önce bulunduğu noktaya parmak uçlarına basarak gitti. Başı çekmekte ısrar eden Flay perdeyi bir kenarından hafifçe aralamış, sola bakmaktaydı. Gördüğü şey beynine kan

sıçramasına ve ellerinin zangır zangır titremesine yol açtı.

Kısa bir koridora hakıyordu. Bunun kıvrıldığı yerde daha geniş, karanlık bir başka koridor vardı. Bu koridorun duvarları soğuk tuğlalardan yapılmıştı; zemini de. Hepsı buydu. Ama bunu görünce birden alnı ve avuçları ter içinde kalmıştı. Ama bunun nedeni neydi? Bu sabah benzer görüntülere düzinelerce kez bakmıştı. Ama bir fark vardı. Bu tuğlaları daha önce görmüştü. Kendi hâkimiyet alanının sınırına gelmişti. O haritası çıkarılmamış iç bölgelerde ilerlerken farkında olmadan Boş Koridorlar'ın, benimsediği o dünyanın sınırlarına gelmişti. Artık nerede olduğunu biliyordu. Steerpike kendi bildiği bir yolu takip ederek onları Flay'in ulaşılmaz olduğunu sandığı bir yere getirmişti.

Burada ne işi vardı? Burada, Bay Flay'in uzun süre önce kanı donmuş halde durduğu ve o korkunç kahkahayı işittiği yerde? Burada, günler ve geceler boyunca o çığlğın nereden geldiğini boşuna aradığı yerde? Burada, o günden beri sessizliğin ölü bir ağırlık gibi hüküm sürdüğü yerde. Bu yüzden geri dönmeye cesaret edememişti, çünkü sessizlik o şeytani kahkahadan daha da korkutucu olmuştu.

Bunu kendisinden başka bilen yoktu. Elinin tersiyle gözlerindeki teri sildi.

Arkasındakilere işaret etmek için beklemeden tuhaf adımlarla, parmak uçlarına basarak koridorların kesiştiği noktaya gitti ve tekrar sola dönünce genç adamı gördü. Steerpike sağa dönmüş olsa Bay Flay'in çok iyi bildiği o bölgelere doğru ilerleyebilirdi. Ancak sola dönünce bir labirente girmişti. Flay bu labirentte pek çok kez, o hayaletli odayı ararken kaybolmuştu.

Bay Flay Steerpike'ı gözden kaybetmemenin kolay bir iş olamayacağını farkındaydı. Onu hem gözden kaybetmeyecek kadar yakından takip etmeleri hem de onun tarafından görülmemeyi ya da işitilmemeyi başarmaları gerekiyordu.

Onlar için keşfedilmekten daha utanç verici bir şey olamazdı, çünkü Steerpike bu ıssız yerde hızla yürümekle bir suç işlemiyordu. Kötü bir iş yapılıyorsa, bunu yapan kendileriydi, çünkü Tören Ustası'nı gizlice takip ediyorlardı.

Ama Flay'in Doktor ile çocuğu şimdi her zamankinden de sessiz olmaları gerektiği konusunda uyarmasına gerek yoktu. O tuğla koridorda usulca ilerlerken dünyanın onları sıkıştırdığını hissediyorlardı.

Şimdi öyle dolambaçlı bir labirente girmişlerdi ki, insana bu güneş görmeyen duvarların mimarlarına akıllara eziyet edip hafızayı donduracak bir labirent inşa etmelerinin emredilmiş olduğunu düşündürüyordu. Flay'in geçmişte böylesine karmaşık bir bölgede körlemesine dolanmaktan başka bir şey yapamamış olmasına şaşmamalıydı. Yine de, kafasının karışmasına ve Steerpike'ı gözden kaçırmamaya odaklanmak zorunda olmasına karşın, Flay'in içgüdüleri bağımsız olarak hareket ediyor ve ona dolambaçlı ve karmaşık yollardan geçerek ilk baştaki o soğuk tuğla koridora yaklaştıklarını söylüyordu. Steerpike yavaşlamıştı. Başı göğsüne düşmüştü; hüzünlü değil dalgın bir edayla. Giderek yavaşladı. Sonunda ayaklarını sürüyerek ilerlemeye başladı. Alçak bir merdivene varınca bunu dizleri titreyerek ve sarsak adımlarla indi. Sanki bedeni kendisinin varlığını unutmuştu. Köşeleri saparken rüyada gibiydi. Bedeni öyle tuhaf bir gevşeme halindeydi ki, neredeyse tehlikeli görünüyordu.

Sonunda, bir kapının önüne varınca birden dikeldi. Parmaklarını uzatıp gerdi ve birden canlandı. Dişlerinin arasından bir ses çıkardı. Bunun üzerine maymun pelerininin kıvrımları arasından çıkıp omzuna oturdu. Şapkasındaki kuş tüyü öne arkaya sallanıyordu. Doktor bir an için, kafasını çeviren ve o küçük, buruşuk yüzündeki gözlerle arkaya, geldiği yola bakan maymunun kendisini gördüğünü sandı.

Ama başını geri çekmedi ya da bir hareket yapmadı. Sonunda o rengârenk elmaslarla bezeli kostümlü yaratık kaşındı ve tekrar önüne döndü. Doktor ile arkadaşları ancak o zaman daha da geriye, gölgelerin arasına çekildi.

Bu arada Steerpike cebinden çıkardığı bir anahtar des-tesinden bir anahtar seçmişti. Birkaç saniye duraksadıktan sonra bu anahtarı kilitte güçlkle çevirdi. Ama kapının koluna dokunmadı. Kapiya sırtını döndü ve geldiği yola baktı. Bir yandan da başparmağının tırnağıyla dişlerine vuruyordu.

Sadece kendisinin bildiği bir nedenden dolayı içeri girmeye çekindiği belliydi. Omzundaki maymun yer değiştirdi ve bunu yaparken uzun kuyruğu Steerpike'ın yüzüne hafifçe süründü. Ama bunun sahibinin sinirini bozmaya yeterli olduğu belliydi, çünkü Steerpike o küçük hayvanı tuttuğu gibi yere fırlattı. Maymun yere çömelip inledi.

Steerpike gözlerini o yaralı oyuncaktan ayırınca biraz ileride, yan bir koridorda saçılı duran bir taş, moloz ve kırık kiriş yığını dikkatini çekti. Buna bakarken yüzündeki öfke kayboldu ve yüz hatları sakinleşti. Dudaklarının kenarları yukarı kalktı ve ağzı düz bir çizgiye dönüştü.

Üç izleyici birkaç saniye boyunca onu kaybettiklerinden korktular, çünkü birden görüş alanlarının dışına çıkmıştı. Neyse ki maymun olduğu yerde, kapının önünde kalıp incinen koluyla ilgilenmişti. Steerpike'ı takip etseler onunla hemen burun buruna geleceklerdi, çünkü bir dakika sonra uzun, kırık bir direkle döndü.

Sonra gizlenmiş izleyicileri son derece şaşırtan bir şey yapmaya başladı. Steerpike kapının kolunu çevirip mandalını çıkardı. Kapı şimdi açılabilirdi, ama henüz bir milim bile açılmamıştı. Steerpike geriye çekildi ve direği bir şahmerdan gibi kullanıp o gizemli siyah tahta kapıyı yavaşça itti. Kapı kolayca açıldı. Steerpike şimdi kapının ardındaki

odanın bir kısmını görebiliyordu. Kısa bir süre boyunca hareketsiz kalıp o dar açıklığa baktı. Gördüğü şeyin çok ilgisini çekmiş olduğu açıktı. Parmak uçlarında yükseldi. Başını bir yana eğdi. Sonra direği geri çekip yere, ayaklarının dibine bıraktı. Sonra, cebinden bir eşarp çıkarıp yüzüne sadece gözlerini açıkta bırakacak şekilde bağlarken Doktor, Flay ve Titus küflü bir çürük kokusu aldılar. Ama izledikleri o tuhaf hareketler öyle dikkatlerini çekmişti ki, bu kokunun farkına ilk başta varmadılar. Steerpike direği tekrar kaldırdı ve kapıyı büyük bir dikkatle itti. Böylece odayı giderek daha fazla görebilmeye başladı. Bu odayı incelemek için büyük bir arzu duyduğu açıktı. Kapı bir insanın geçebileceği kadar açılınca duraksadı.

O sırada maymun açık kapıya doğru gitmeye başladı. Tüylü şapkası tozların arasına düşmüştü. Kolunun acıdığı belliydi. Kapının ardındaki odayı keşfetmeyi açıkça istemesine karşın birkaç kez dönüp kaygıyla Steerpike'a baktı ve endişeyle sırtıp dişlerini sergiledi. Ama sonunda çabuk iyileşme özelliği galip geldi. Sıçrayarak küçük, kaygılı elleriyle kapı koluna tutundu. Steerpike uzun direklerle kapıyı tekrar, bu kez daha güçlü itti. Kapı açılırken onunla birlikte savrulan maymun kapı kolunu bıraktı ve yerdeki büyük, çürümüş halının üstüne atladı. Ama tek düşen o değildi. Çünkü dört ayağı yere değer değmez kapının üstünden koca bir balta indi ve mide bulandırıcı, boğuk bir sesle yere saplanırken maymunun uzun kuyruğunu ikiye biçti. Küçük yaratık tiz ve korkunç derecede insan sesini andıran bir çığlık attı. Bu çığlık o boş koridorlarda tekrar tekrar yankılanıp o anın ıstırabını yinelerken; acı, şaşkınlık ve öfkeyle kendini kaybeden maymun, geniş odayı birbirine kattı. Sandalyeden sandalyeye, pervazdan şömineye, dolaptan dolaba sıçradı; cılgınca turlar atarken vazoları, lambaları ve her türden küçük nesneyi kırıp döktü.

Steerpike şimdi her tarafına maymun kanı saçılmış olan bu odaya hemen girdi. Artık ihtiyatlı davranmıyordu. Ortalıkta dönüp duran yaratığa bakmadı bile. Baksa, maymunun onu görünce durduğunu ve bir sandalyenin arkasına titreterek çömeldiğini görürdü. Gözlerini Steerpike'a dikmişti. Bu yaşlı gözlerde müthiş bir nefret vardı. Sanki o küçük gri gözkapaklarının ardında korkunç tropik ormanların tüm hıncı ve kini toplanmış dalgalanıyordu. Acısının ve küçük düşmesinin nedeni onu omzundan fırlatıp atmış olan adamdı. Efendisine bakarken dişlerini sergiledi ve ellerini kenetledi. Kuyruğunun kesik ucundan kan boşanıyordu. Titus, Doktor ve Bay Flay maymunun başına gelenlerden, o yürek paralayıcı çılgılığı niye attığından habersizdi elbette. Ama o insan sesini andıran çılgılığı duyunca gizlendikleri yerden çıkıp kapıya gittiler. Steerpike'ın bu odadan çıkmış ve muhtemelen ikinci bir odaya açılan birkaç basamağı inmiş olduğunu hemen gördüler. Ama maymun onları hemen gördü ve onlara doğru koştu. Titus'a ulaşınca arka ayakları üstünde doğrulup birtakım yüz hareketleri yapmaya başladı. Bunlar normal koşullar altında eğlenceli gelirdi, ama o anda neredeyse iç paralayıcıydı. Ama buna ayıracak vakitleri yoktu. Bu fazlasıyla önemli bir durumdu. Sinirleri sonuna kadar gerilmişti. Neredeyse tükenmiş haldeydiler ve her şeyden öte, hâlâ bir adamı haklı ya da mantıklı bir neden olmadan takip eder konumdaydılar. Bu onları haksız duruma düşürüyordu. Yine de son yarım saat içinde şüpheleri iyice artmıştı. Steerpike'ı takip etmekte haklı olduklarını hissediyorlardı. Şimdi her şeyle karşılaşmaya hazırdılar.

Kaygıları öyle karanlık, tahminleri öyle inanılmaz boyutlara varmıştı ki, usulca ikinci kapının yanına gidip aşağıdaki odaya baktıklarında, zemini kaplayan büyük halının üstünde, çürümüş mor giysiler içinde iki iskeletin yan yana uzanmış durduğunu görünce kalp atışları hızlanmadı bile.

Aşırı gerginlik onları hissizleştirmişti. Ama beyinleri deli gibi işliyordu.

İpek mendilini burnuna bastırmış olan Doktor, civarda ölümler olduğunu bir süre önce anlamıştı. Cora ile Clarice Groan'un kalıntılarına baktıklarını ilk anlayan da o oldu. Titus halalarına baktığından habersizdi. O sadece iskeletler görüyordu. Hayatında ilk kez iskelet görmekteydi.

Bay Flay'in İkizlerin hep giydiği mor giysileri tanıması birkaç saniye aldı. Pis bir işle karşı karşıya olduklarını hemen anladılar.

Bu odaların şatodan uzaklığı, İkizlerin cesetleri, penceresiz duvarlar, Steerpike'in bir anahtara sahip olması ve buraya geliş yolunu bilmesi ve bütün bunlardan öte, şimdiki tavrı... Genç adam gözlerinin önünde, izlendiğinden hiç şüphelenmeden, öyle bir tavır sergilemeye başlamıştı ki, kendisini izleyenler tarafından ancak ya bir tür delilik ya da en azından deliliğin sınırına varacak kadar tuhaf bir davranış olarak tanımlanabilirdi.

Steerpike o korkunç odaya girdiği andan itibaren tuhaf davrandığının fakındaydı. Kendisini istediği anda durdurabilirdi. Ama kendisini durdurmak, bir kapağı kapamak, serbest kalmak için haykıran bir şeyi hapsedmek anlamına gelecekti. Çünkü Steerpike kesinlikle çekingen biri değildi. Çok ender kaybettiği kontrolü ona şimdiye kadar hiç rahatsızlık vermemişti. İçindeki yeni hissi açığa vurmak için kendini hiç kısıtlamıyordu. Kendi kendisini izliyordu, ama hiçbir şeyi kaçırmamak için. O tanrıların çalıştırdığı bir araçtı. Hep var olan güç ve kan tanrılarının.

Ayaklarının dibinde o çürümüş kalıntılar vardı. Mor giysileri kaburgalarının üstünden kıvrımlarla sarkıyordu. Kafatasları korkunç görünüyor, göz çukurları tavana bakıyordu. Tıpkı artık yok olmuş olan yüzleri gibi, kafatasları da birbirinin aynıydı. Aralarındaki tek fark birinin göz çukur-

larından birine titiz ve becerikli bir örümceğin zarif bir ağ örmüş olmasıydı. Bu ağın ortasında bir sinek çırpınıyordu. Bu hareketler Cora'ya ya da Clarice'e bir canlılık katıyordu.

Yüzü lekeli katil hapsettiği, aşağıladığı ve açlıktan öldürdüğü kadınların cesetlerinin etrafında bir yavru horoz gibi kasılarak yürürken Doktor, Steerpike'in zihninde olup bitenleri tam olarak anlayamasa da, bir şekilde bunlar hakkında bir fikir sahibiydi. Doktor Steerpike'in genel anlamda deli olmadığını biliyordu, çünkü arada sırada bazı uzun adımları, onları kusursuzlaştırmak istercesine tekrarlamaktaydı. Sanki kendisini bir savaşçı ya da iblis arketipiyle özdeşleştirmekteydi. Mizah anlayışı olmayan, ama korkunç bir şekilde neşeli bir iblis; insani değerlerin kalbine darbeler indiren ölümcül bir ciddiyetsizlik; ona darbeler indiren, küçük oklar atan, sanki bir kargıyla sağını solunu dürtten bir ciddiyetsizlik.

Flay ile Doktor odada olanları farklı açılardan görürken, ikisi de Titus'un yanlarında olmaması gerektiğinin bilincindeydi. Titus çocuk değildi, ama yine de bir delikanlı böyle bir sahneyi görmemeliydi. Ama ellerinden bir şey gelmezdi. Çünkü buradan uzaklaşmaları korkunç bir hata olurdu. Titus da tek başına asla geri dönüş yolunu bulamazdı. Neyse ki henüz o caniyi ele geçirmek için bir girişimde bulunmamışlardı, ama sadece Steerpike'in ayak seslerinin bozduğu bu ölümcül sessizlik sonsuza dek süremezdi.

Doktor dehşete kapılmıştı, ama son derece zeki bir adam olduğundan gördükleri aynı zamanda çok ilgisini çekmişti. Aynı durum Flay için geçerli değildi. Tuhaf biri olduğundan başkalarında gördüğü tuhaflıklardan nefret eder ve tiksiniyordu. Şimdi gördüğü şey içini neredeyse köreltici bir burjuva öfkesiyle dolduruyordu. Tek bir şeyden mutluydu; o zipçık-tı sonunda kendini ele vermişti ve artık mücadele gerçekten başlayabilirdi.

Ufak gözlerini düşmanına dikmişti. Boynunu bir kaplumbağa gibi uzatmıştı. Göğsüne düşen uzun sakalı titreşiyordu. Orman bıçağı elinde titriyordu.

Titreyen tek silah bu değildi. Titus'un elinde sımsıkı tuttuğu ağır küskü de kesinlikle hareketsiz değildi. Genç Kont gördüklerinden dehşete düşmüştü. Ayaklarının dibindeki yer yarılıvermişti ve varlığından hiç haberdar olmadığı bir yeraltı dünyasının içine düşmüştü. Burada insanlar kurbanlarının kaburgalarının ve kafataslarının etrafında horoz gibi dolanabiliyorlardı. Buradaki havada alçaklığın pis kokusu vardı.

Doktor onu kolundan tutuyordu. Birden kolunu sıktı. Steerpike ayakkabısını bağlamak için bir anlığına durmuştu. Bu işi bitirince ayağa kalktı ve parmak uçlarının üstünde durdu. Başını geriye atmıştı. Sonra topuklarının üstüne indi ve dizlerini kırdı. Aynı anda ayaklarını dışa çevirdi, kollarını iki yanında havaya kaldırdı ve dirseklerini dik açıyla bükerek ayaklarını vura vura yürümeye başladı. Ellerini omuz hizasında yumruk yapmıştı. Ayak sesleri oldukça yüksekti.

Bir kabile dansçısı gibi hareket ediyordu, ama kısa süre sonra bu tuhaf gösteriden, dünyanın ilk çağlarından kalma bu vahşice ayinden sıkıldı. Kendisini birkaç dakikalığına buna kaptırmıştı, bir sanatçının bilinçli zihninin asla anlayamayacağı kadar yüce ve derin bir şeyin vasıtası olması gibi. Ama böyle dizlerini kırmış, ayaklarını dışa çevirmiş, gövdesi ve başı dimdik, kollarını bükmüş, yumruklarını sıkmış, kasılarak yaptığı şeyin yeniliği hoşuna gidiyordu. Bedeninin bu tuhaf ihtiyacı ona ilginç geliyordu; ayaklarını vurarak, kasılarak yürümek, parmak uçlarında yükselmek, topuklarının üstüne basmak ihtiyacını duyması ve bütün bunların bir katil olmasından kaynaklanması. Bütün bunlar ilgisini çekiyor, ona haz veriyordu. Bu yüzden ayaklarını vura vura yürümeyi kesip tozlu bir sandalyeye çökerken

boğazı kakhaha atarcasına titredi ama hiç ses çıkmadı.

Gözlerini kapadı. Karanlıkta tehlikede olduğu hissi-
ne kapıldı. Gözlerini tekrar açtı ve odada gezdirdi. Bu kez
iskeletleri tekrar görünce tiksindi. Onları bu hale *kendisi*
getirmiş olduğundan değil, bu odayı kirlettikleri için; ona
çirkin kafataslarını ve içi boş kemiklerini gösterdikleri için.

Sandalyesinden öfkeyle kalktı. Ama aslında onlara kız-
gın olmadığını biliyordu. Kendisine kızıyordu. Çünkü bir-
kaç dakika önce ona eğlenceli gelen şey şimdi neredeyse
bir korku kaynağıydı. Bu cesetlerin etrafında bir horoz gibi
yürümüş olduğunu anımsayınca, deliliğe ne kadar yaklaştı-
mış olduğunu anladı. Aklına ilk kez böyle bir düşünce ge-
liyordu ve bunu kafasından kovmak için horoz gibi öttü.
Kasılarak yürümekten korkmuyordu. Bunu yaparken ne
yaptığının farkındaydı. Bunu kanıtlamak için tekrar tekrar
horoz gibi ötecekti. Bunu yapmak istediğinden değil, kendi-
sine istediği zaman durup istediği zaman başlayabileceğini,
kontrolün tamamen kendisinde olduğunu kanıtlamak için.
Çünkü o deli değildi.

Ama farkında olmadığı bir şey vardı. Barquentine'in ölü-
mü, yanmanın ve hendeğin pis sularına düşmenin kâbusu
ve sonra yatakta ateşler içinde geçirdiği uzun günler onda
bir değişikliğe yol açmıştı. Şimdi kendisi hakkında sahip
olduğu tüm kanılar hâlâ birkaç yıl önceki Steerpike oldu-
ğu varsayımına dayanıyordu. Ama artık o delikanlı değildi.
Yanarken içinin bir parçası da yanmıştı. İçinin bir parçası
hendeğin sularında boğulup sonsuza dek ölmüştü. Cesareti
artık bir yelpaze gibi açılmıyordu; büzülüp kükürtten bir
yumruğa dönüşmüştü.

Şimdi sadece tüm rakiplerini öldürmek suretiyle elde
edebileceği mutlak güce kavuşmak konusunda daha zalim,
daha sinirli, daha sabırsızdı. Şimdiye kadar bazı şüpheleri
olmuşsa; herhangi bir şeye, bir maymuna, bir kitaba ya da

bir kılıç kabzasına sevgi duymuşsa bile, bütün bunlar yaşamış ve boğulmuştu.

Bu ikinci odaya girerken kırık direği solundaki duvara yaslamıştı. Şimdi ona doğru yöneldiğini fark etti. Artık ayaklarını vura vura ya da kasılarak yürümüyordu. Tekrar kendisi olmuştu veya belki de kendisi olmaktan çıkmıştı. Her şekilde, üç gözleyici tekrar o tanıdık yürüyüşü gördüler. Steerpike omuzlarını kaldırmış, kedi gibi yürüyordu. Direğe ulaşınca elini üstünde gezdirdi. Yüzü hâlâ o eşarp-la örtülüydü. Koyu kırmızı gözler ufak yuvarlak çukurlara benziyordu.

Elini direğin üstünde, bir klavyeye dokunan bir piyanist gibi gezdirirken, parmakları tahtanın üstündeki ince bir çatlağa rast geldi. Parmakları bu çatlakla oynarken direktten uzun ve ince bir kıymık koparmanın ne kadar kolay olduğunu fark ettiler. Steerpike dalgındı. Ne yaptığının pek farkında değildi. İçindeki kesinliğin yerini düzinelerce rahatsız edici izlenim almıştı. Kıymığı kaldırdı ve kolunu büküp tüm gücünü kullanarak direktten kopardı. Ona bakmadı ve atmak üzereydi, çünkü ilgisini sadece kıymığı direktten koparıp almak çekmişti, ama birden tekrar iskeletlere baktı ve sonra onlara doğru yürüdü. Uzun ve esnek kıymığı, bir çocuğun bir sopayı bir parmaklıkta gezdirmesi gibi kaburga kemiklerinin üstünde gezdirdi ve kemikten yapılma bir müzik aletinin seslerini işitti.

Bu şekilde, bir dizi vuruş ve sürtüşle ruh haline uygun bir tür perküsyon ritmi oluşturarak birkaç dakika geçirdi.

Ama buradan sıkılmaya başlamıştı. İkizlerin öldüğünden emin olmak için dönmüş ve niyetlendiğinden fazla kalmıştı. Kıymığı fırlatıp attı ve diz çöküp omurlara geçirilmiş olan inci kolyeleri çıkardı. Ayağa kalkıp bunları cebine koyduktan sonra hemen üst odaya açılan üç basamağa yöneldi. Tam o sırada Bay Flay gizlendiği yerden çıktı.

Steerpike dehşete düştü. Bir dansçı gibi geriye sıçradı. Pelerini savruldu ve ince dudakları ölümcül bir şaşkınlıkla gerildi.

Artık bir sembolizm söz konusu değildi. Ayaklarını vurarak ve kasılarak yürümesi o sıçrayışın vahşi gerçekliğiyle kıyaslanamazdı. Sanki bir tramlenden geriye sıçramıştı.

Havada uçarken bile refleksiyle bıçağına davrandı. Daha yere inmeden maskesinin düştüğünü biliyordu. Şimdiden sonra, eğer o sakallı adamı öldürmezse, kaçmak zorunda kalacaktı. Zihninde bir kaçığın yaşamı bir anda beliriverdi.

Karşısındakinin kim olduğunu ancak yere inince fark etti. Flay'i yıllardır görmüyordu ve öldüğünü sanmıştı. Sakalı görünüşünü değiştirmişti. Ama artık onu tanımıştı ve bu bilgi onu kesinlikle tereddüte düşürmedi. Flay bir asiye karşı en az sempati duyacak insandı.

Bıçağını bulmuş ve avcuna almıştı. Tam sağ kolunu geri çekecekti ki Doktor ile Titus'ı gördü.

Titus bembeyaz kesilmişti. Elindeki küskü titriyordu, ama dişlerini sıkıyordu. Korkunç bir şekilde içi bulanıyordu. Bir kâbus görüyordu. Yaşadığı son altmış dakika hayatına bir saatten fazlasını eklemişti.

Doktor'un da beti benzi atmıştı. Yüzünde her zamanki tuhaf ve gülünç ifadede eser yoktu. Mermerden oyulmuş bir yüzdü bu. Tuhaf orantılı, ama zarif ve kararlıydı.

Steerpike tam bıçağını fırlatmak üzereydi ki, üçünün merdivende durmuş yolunu kestğini görünce durdu.

Sonra son derece tuhaf ve net bir ses duyuldu. Deli dibi atan bir kalbi kesinlikle ele vermeyen bir sestir bu...

"Çakını yere atacaksın. Ellerini havaya kaldırıp buraya geleceksin. Tutuklusun," dedi Doktor.

Ama Steerpike onu duymamış gibiydi. Geleceği mahvolmuştu. Yıllarca kılı kırk yararak yaptığı planlar ve yükselişi boşa gitmişti. Zihnini kızıl bir bulut kaplamıştı. Bedeni bir tür arzuyla sarsılıyordu. Dizginsiz bir kötülüğe karşı duydu-

ğu arzuydu bu. Büyük taburlarla karşı karşıya geldiğini bilmenin görkemiydi. Yalnızdı, sevgisizdi, canlıydı, şeytaniydi; artık uzlaşmak zorunda olmayan bir yaratıktı. Entrikalara gerek kalmamıştı. Eğer günün birinde Gormenghast'ın yasal tacını giyme umudu artık kalmamışsa, yine de o karanlık ve korkunç bölge –o yeraltı labirenti– hâlâ elindeydi. Bu gizli barınaklardan ve koridorlarda karanlığın hükümdarı olarak, Şeytan'ın ta kendisi gibi, en az Gormenghast'ınki kadar görkemli bir tacı kimseyle çekişmeden giyebilirdi. Bir akrobat gibi durmuş, önündeki üç kişinin en küçük hareketlerini bile gözlerken, duyularının keskinliğine karşın Doktor'un sesini sanki çok uzaktan duyuyordu.

“Sana son bir şans veriyorum,” dedi eski hamisi. “Bıçağımı beş saniye içinde yere atmazsan üstüne saldıracamız!”

Ama yere düşen bıçak olmadı. Bay Flay oldu. O sadık kâhya boğuk bir çığlıkla arkaya, Titus ile Doktor'un kollarına düştü. Tam o anda, Steerpike'in bıçağı hâlâ kalbinde titreşirken ve Flay'ın arkadaşlarının dört eli o uzun, hırpani bedeni tutmakla meşgulken, genç adam savurmuş olduğu bıçağını, sanki ona iple bağlıymışçasına takip etti ve omuzlarının üstünden müthiş bir hızla sıçrayıp daha onlar kendilerini toplayamadan üst odaya çıktı.

Steerpike, ölüm korkusuyla ve damgalanmış insanların iki misli artan gözüpekliğiyle, odadan çıkmakta bir saniye bile kaybetmedi. Ama kapıdan tek başına çıkmadı. Çünkü kapıyı çarparak kapatıp anahtar kilitte çevirirken ensesi vahşice ısırıldı. Bir çığlık atarak döndü ve kendisini ısırان şeyi yakalamaya boşuna çabaladı.

Paniğe kapıldı ve hayatında hiç koşmadığı şekilde koşmaya başladı. Vahşi bir yaratık gibi sağa sola saparak o yeraltı imparatorluğunun iyice derinliklerine daldı.

İkizlerin dairesinin kapısının önünde, maymun bir kirisin üstüne çömelmiş kıkırdıyor ve ellerini ovuşturuyordu.

ELLİ DOKUZ

Flay'in öldürölmesinden ve ardından Doktor ile Titus'ın o korkunç dairenin kapısını kırıp kurtulmalarından sonra, İkizlerin kalıntıları Kontes'in emriyle tek bir tabuta konuldu ve bir kontun kız kardeşlerine yakışan bir törenle gömüldü.

Bay Flay aynı gün Seçkin Uşaklar mezarlığına, ısırganotlarıyla kaplı küçük bir araziye gömüldü. Akşamları Çakmaktaşı Kulesi'nin uzun gölgesi bu sade mezarlığa, gür çalıların altındaki, sıradışı bir sadakat sergilemiş bir düzine kadar hizmetçinin yattığı yeri gösteren konik taş yığınlarının üstüne düşerdi.

Bay Flay cenazesini önceden görebilse böylesine küçük ve sadık bir ölümler topluluğunun arasına gömölmekten şeref duyardı. Ve Kontes'in, kuzgunlarının tüyleri kadar siyah giysiler içinde gelip mezarının başında durduğunu bilse, o zaman yaraları gerçekten iyileşirdi.

Şair, Tören Ustallığı görevini üstlenmişti. Bu kolay bir iş değildi. Geceler boyunca takoz şeklindeki uzun başını eğip elyazmalarını inceliyordu.

Kontes, Prunesquallor'dan İkizlerin bulunduğunu, Flay'in nasıl öldüğünü ve Steerpike'ın kaçtığını öğrenince oturduğu sandalyeden kalkmış, yüz ifadesini hiç değıştirmeden bu sandalyeyi havaya kaldırıp kıvrık bacaklarını sistemli bir şekilde teker teker kırmıştı. Sonra dalgın bir görünüşle sandalye bacaklarını en yakındaki pencerenin camından dışarı birer birer fırlatmıştı.

Bu işi bitirdikten sonra kırık pencereye gidip sivri uçlarla dolu olan delikten dışarı bakmıştı. Dışarıda beyaz bir sis vardı. Kulelerin tepeleri havada yüzer gibi görünüyordu.

Doktor bulunduğu yerden ilk kez bir resim gördü. Bir resim aramıyordu. Şimdiye kadar çizdiği bütün resimler

son derece zarif ve güzel olmuştı. Ama gördüğü bu resim çok farklıydı. Gördüğü son derece dinamik bir şeydi. O kırık camın sivri ve köşeli kenarıyla camın hemen önündeki Kontes'in yuvarlak ve kubbe şeklindeki omuzları muhteşem bir zıtlık teşkil ediyordu. Aynı zamanda Kontes'in kızıl gürgen rengi koyu saçlarıyla uzakta havada yüzen kulelerin inci grisinin de tezat oluşturduğunu görüyordu. Giysinin siyahlığını, boynunun mermer rengini, camın parlaklığını, göğün polensi yumuşaklığını ve kulelerin sivrilğini de görüyordu. Kontes kırık bir camın önündeki bir abide gibiydi ve kırık camın ardında krallığı beyaz sisin içinde, titrek ve dokunulamayacak kadar ince bir halde uzanıyordu.

Ama Doktor'un resim yapmayı öğrenmediği için pişmanlık duyacak ancak birkaç saniyesi oldu, çünkü abide ona doğru döndü.

"Otur," dedi.

Prunesquallor etrafına bakındı. Odadaki karmaşa, oturabileceği bir şey görmesini güçleştiriyordu, ama sonunda kuş yemleriyle kaplı bir pencere pervazına tünedi.

Kontes yaklaşık tepesinde durdu. Aşağı bakmadı. Konuşurken Prunesquallor'un başının üstündeki küçük kanatlı pencereden dışarı bakıyordu. Prunesquallor Kontes'in konuşurken hiç aşağı bakmadığını görünce ve dinlerken ya da konuşurken yukarı bakmasının fark edilmediğini ve gerekli olmadığını anlayınca, dahası başını kaldırınca boynunun ağrıdığını fark edince, konuşurlarken burnunun birkaç santim ilerisindeki giysi kıvrımlarına bakmaya ya da gözlemini kapamaya başladı.

Doktor kısa süre sonra konuştuğu kişinin düşüncelerinin tamamen Steerpike'in yakalanmasında odaklanmış olduğunu anladı. Kontes sadece başka bir şey düşünmemekle kalmıyor, aynı zamanda bu düşüncenin üstünde müthiş bir tehditkârlık ve acımasız bir şadelikle yoğunlaşıyordu.

Kontes'in kalın sesi her zamankinden de yavaşıtı.

"Her zamanki çalışmalar askıya alınacak. Erkeklerle, kadınlara ve çocuklara aramaya katılmaları emredilecek. Bilinen her pınarın ve kuyunun, sarnıcın, su deposunun ve havzasının başına nöbetçi konulacak. O canavar su içmek zorunda."

Doktor resmi görevlilerin toplanmasını, bir arama planı yapılmasını, nöbetçiler ve arama grupları için bir zaman çizelgesi hazırlanmasını, ayrıca şatonun ayak takımından yavuz gençlerden oluşan ekipler kurulmasını önerdi. Bu hınçlı gençlerin cesareti Steerpike'in başına konacak bir ödülle teşvik edilebilirdi.

Kaybedecek vakit olmadığı konusunda hemfikirdiler, çünkü her geçen saatle birlikte o kaçak, unutulmuş bir bölgenin içlerine biraz daha çekilebilecek ya da şatonun ortasında bir pusu ya da gizlenme yeri hazırlayabilecekti. Dünyada bu şato kadar korkunç bir şekilde saklambaç oynamaya uygun başka bir yer yoktu.

Liderler seçilmeliydi. Silahlar dağıtılmalıydı. Şato alarmı geçirilmeliydi. Sokağa çıkma yasağı konulmalıydı. O katil ister mahzenlerde, ister kartal yuvasında saklansın, ayak sesleri ve meşale ışıkları ona rahat vermemeliydi. Eninde sonunda izi bulunacaktı. Arama hiç gevşetilmeden sürdürülürse, Steerpike eninde sonunda bir kuyudan hayvan gibi su içerken ya da bir depodan yiyecek çalarken yakalanacaktı.

Kontes sanki güçlü beynini ilk kez kullanıyordu. Doktor onu hiç böyle görmemişti. O sırada kedileri içeri girse ya da bir kuş omzuna konsa, fark edeceği şüpheliydi. Düşünceleri Steerpike'in yakalanmasına öyle odaklanmıştı ki, Doktor ile konuşmaya başladığından beri tek bir kası bile kıpırdamamıştı. Sadece dudakları kımıldamıştı. Çok yavaş ve usulca konuşmuştu, ama sesi boğuktu.

“Onu kurnazlıkla yeneceğim,” dedi. “Törenler devam edecek.”

“Parlak Oymalar Günü mü?” diye sordu Doktor. “Her zamanki gibi mi geçecek?”

“Her zamanki gibi.”

“Dış Sakinler içeri alınacak mı?”

“Elbette,” dedi Kontes. “Onları ne durdurabilirdi ki?”

Onları ne durdurabilirdi? Konuşan Gormenghast'ı. Evet, şatoda elleri kanlı bir iblis dolaşıyor olabilirdi, ama eski, kutsal, yüce geleneksel törenler her şeyin üstündeydi. On beş gün sonra Balçık Ev Sakinleri'nin günü gelecekti. Uzun avlu duvarının altındaki beyaz taş rafın üstünde renkli oymalar sergilenecekti. Gece vakti bir şenlik ateşi yakılacak ve üç tanesi dışındaki tüm oymalar yanıp kül olacaktı. Titus balkonda dururken altındaki Dış Sakinler alevlerin aydınlatığı karanlıkta şaheserleri teker teker gösterecekti. Ve her biri havaya kaldırılırken bir gonk çalınacaktı. Ve gongun üçüncü çalışının yankıları dinince Titus oymaların Parlak Oymalar Salonu'na, Rottcodd'un içinde uyuduğu ve sineklerin uzun ahşap panjurun üstünde gezindiği o tozlu yere götürülmesini emredecekti.

Prunesquallor ayağa kalktı. “Haklısınız,” dedi. “Sonsuz bir uyanıklık ve amansız bir takip dışında hiçbir fark olmamalı.”

“Asla fark olmaz,” diye karşılık verdi Kontes. “Asla fark olmaz.” Sonra ilk kez başını çevirip Doktor'a baktı. “Onu yakalayacağız,” dedi. Kadife gibi yumuşak, ağır ve boğuk olan sesi kısık gözlerindeki iğne başı büyüklüğündeki amansız ışık parıltılarıyla öyle büyük ve iç karartıcı bir tezat oluşturunuyordu ki, Doktor kapıya doğru gitti. Daha az gerilimli bir atmosfere ihtiyacı vardı. Kapının kolunu çevi-

rirken gözü kırık pencereye ilişti ve o yıldız şeklindeki deliğin ardındaki, havada yüzen kuleleri gördü. O beyaz sis her zamankinden de güzel, kuleler her zamankinden de fazla bir peri masalından çıkmış gibi görünüyordu.

ALTMİŞ

Bellgrove ile karısı salonlarında karşılıklı oturuyordu. Irma her zamanki gibi dimdik duruyordu. Sırtı sularla kaplanmış bir arazinin yüzeyi kadar düzdü. Bu gereksiz katılıkta sinir bozucu bir şeyler vardı. Belki bir hanımefendiye uygundu, ama kesinlikle kadınsı değildi. Bellgrove'un sinirini bozuyordu, çünkü ona *kendisinin* oturuşunda bir yanlışlık olduğunu hissettiriyordu. Ona göre bir koltuk, üstünde kıvrılacak ya da uzanılacak bir şeydi. İnsanların rahat etmesi için yapılmış bir şeydi. Üstüne tünemek için yapılmış bir şey değildi.

Bu yüzden yaşlı belkemiğini kıvırdı, yaşlı bacaklarını altında topladı ve yaşlı başını öne eğdi, karısı sessizce oturmuş ona bakarken.

“...Peki ama niye onun *sana* saldırmak için hayatını tehlikeye atacağını düşünüyorsun ki?” diyordu yaşlı adam. “Kendini kandırıyorsun Irma. Evet, Steerpike tuhaf biri, ama seni öldürecek kadar ileri gitmesi, seni bu şekilde poh-pohlama için bir neden yok. Yatak odanın penceresine tırmanması son derece tehlikeli olur. Bütün şato onu arıyor. Senin ölü ya da diri olmanın onun için *benim* ya da tavan-daki şu sineğin ölü ya da diri olmamızdan bir farkı olduğunu sanıyor musun gerçekten? Tanrım, Irma, lütfen mantıklı olmaya çalış, en azından sana karşı bir zamanlar duyduğum aşk adına.”

“Böyle konuşmana gerek yok,” diye karşılık verdi Irma, kastanyetlerin sesini andıran kesik bir sesle. “Aşkımızın bu konuyla hiçbir ilgisi yok. Ayrıca alay edilecek bir şey de değil. Değiştii, o kadar. Artık taze değil.”

“Ben de değilim,” diye mırıldandı Bellgrove.

“Ne kadar bariz bir şey söyledin!” dedi Irma zorlama bir neşeyle. “Ve ne kadar basmakalıp. Ne kadar basmakalıp dedim!”

“Seni duydum hayatım.”

“Sıg konuşmalar yapmanın sırası değil. Sana bir kadının kocasına gitmesi gerektiği gibi geldim. Yol göstermen için. Evet, yol göstermen için. Biliyorum, yaşlısın, ama...”

“Yaşımın bununla ne alakası var?” dedi Bellgrove öfkeyle, görkemli başını bir yastığın üstünden kaldırarak. Süt beyazı saçları omuzlarında toplanmıştı. “Sen tavsiye almaktan hiç hoşlanmazsın. Ödünün patladığını söylemek istiyorsun.”

“Doğru,” dedi Irma. Bunu öyle basitçe ve usulca söylemişti ki, kendi sesini tanıyamadı. Elinde olmadan konuşmuştu. Bellgrove başını hızla ona çevirdi. Konuşanın Irma olduğuna inanamıyordu. Koltuğundan kalktı ve çirkin halının üstünde yürüyüp dimdik oturan Irma’nın yanına gitti. Önünde çömeldi. İçini bir acıma hissi kaplamıştı. Irma’nın uzun ellerini kendi ellerinin arasına aldı.

Irma önce ellerini geri çekmeye çalıştı, ama Bellgrove onları sımsıkı tutuyordu. “Saçmalama,” demeye çalıştı, ama sesi çıkmadı.

“Irma,” dedi Bellgrove sonunda. “Tekrar deneyelim. İkimiz de değiştik, ama belki de olması gereken buydu. Bana kendi doğanın, varlığından habersiz olduğum yönlerini gösterdin. Bunlardan habersizdim. Mesela adamlarımdan yarısının sana âşık olduğunu düşüneneğini ya da uyumak gibi masum bir alışkanlığımın bu kadar sinirine dokunacağını nasıl tahmin edebilirdim hayatım? Ruhlarımız, ihti-

yaçlarımız, hayatlarımız farklı. Evet, biz kaynaştık Irma, bu doğru; birleştik, ama çok fazla değil. Sırtını gevşet hayatım. Belkemiğini gevşet. Bu konuşmamı kolaylaştırır. Bunu senden sık sık istedim –büyük bir alçakgönüllülükle– belkemiğinin sana ait olduğunu bilerek.”

“Sevgili kocacığım,” dedi Irma. “Fazla konuşuyorsun. Az ve öz konuşabilsen sözlerin çok daha etkili olacak.” Başını eğdi. “Ama sana bir şey söyleyeceğim,” diye devam etti. “Seni önümde diz çökmüş görmek hoşuma gidiyor. Bana kendimi tekrar genç hissettiriyor veya hissettirirdi, *hissettirirdi*, eğer onu yakalayıp bu gerilimi sona erdirdeslerdi. Dayanamıyorum –*dayanamıyorum*– her gece... her gece... Of, bunun bir kadın için ne kadar rahatsız edici olduğunu anlamıyor musun? Anlamıyor musun? Anlamıyor musun?”

“Benim cesur sevgilim,” dedi Bellgrove. “Aşkım, kadını; kendini topla. Bu berbat meseleyi kişisel olarak ele almaya gerek yok. Sen onun için önemli değilsin Irma. Bunu daha önce de söylemiştim. Senin onun düşmanı değilsin ki hayatım, *değil mi?* Suç ortağı da değilsin? Yoksa *öyle misin?*”

“Saçmalama.”

“Haklısın. Saçmalıyorum. Kocan, Gormenghast Müdürü saçmalıyor. Peki niye? Çünkü mikrop bana da bulaştı. Karımdan bulaştı.”

“Ama karanlıkta... karanlıkta... sanki onu *görüyorum*.”

“Evet,” dedi Bellgrove. “Ama onu *gerçekten* görsen kendini daha da kötü hissederdin. Tabii bir ödül istemeye hak kazanırdık, biliyorsun!”

Bellgrove ayaklarının ağrıdığını fark etti, bu yüzden ayağına kalktı.

“Irma, sana tavsiyem kocana biraz daha güvenmen. O kusursuz olmayabilir. Dünyada daha iyi kocalar olabilir. Veya saçları badem çiçeklerini andıran kocalar olabilir. Bilemem. Tabii Müdür olabilmış ya da daha zeki ya da daha

genç ve yiğit kocalar da olabilir. Bilemem. Ama ben olduğum gibiyim ve seninim. Ve sen de olduğun gibisin ve benimsin. Ve ikimiz de olduğumuz gibiyiz ve birbirimiziniz. Peki bundan nasıl bir sonuç çıkıyor? Şöyle bir sonuç çıkıyor. Eğer durum buysa ve sen yine de geceleri duyduğun her ses yüzünden tir tir titriyorsan, bu durumda ben şöyle bir sonuca varıyorum: İlk tanıştığımız ve ayaklarıma kapandığın günlerde bana duyduğun güvenden eser kalmamış. Ah, ne dolaplar çevirdin... ne dolaplar çevirdin!”

“Nasıl cüret edersin!” diye haykırdı Irma. “Nasıl cüret edersin!”

Bellgrove kendini kaybetmişti. Neyi kanıtlamaya çalıştığını unutmıştu. Belirsiz bir fikirden yola çıkarak farkında olmadan öfkelenmişti. Kendini toplamaya çalıştı.

“*Ne dolaplar çevirdin,*” diye devam etti, “benim mutluluğum için. Ve büyük ölçüde başarılı oldun. Burada oturmanı seviyorum. Bir de böyle dimdik durmasan. Biraz gevşeyemez misin hayatım... birazcık. İnsan düz çizgiler görmekten bıkıyor. Steerpike’a gelince, tavsiyeme kulak ver; korkunca *benden* faydalan. *Bana* koş. *Bana* gel. Göğsüme yaslan. Parmaklarını saçımda gezdir. Seni rahatlatmama izin ver. Steerpike *karşıma* çıksa onunla nasıl başa çıkacağımı çok iyi biliyorsun.”

Irma saygıdeğer kocasına baktı. “Hayır, bilmiyorum,” dedi. “Nasıl başa çıkardın?”

Bu konuda Irma kadar bile fikir sahibi olmayan Bellgrove uzun çenesini sıvazladı. Sonra dudaklarında nahoş bir gülümseme belirdi.

“Bir centilmen olarak bunu söylemem yakışık almaz. İnanc: İhtiyacın olan bu. Bana inanmalısın hayatım.”

“Hiçbir şey yapamazdın,” dedi Irma, kocasının ona inancı yolundaki tavsiyesine kulak asmayarak. “Hiçbir şey yapamazdın. Çok yaşlısın.”

Koltuğuna geri dönmek üzere olan Bellgrove olduğu yerde kalakaldı. Sırtı karısına dönüktü. Kaburgalarının altına bir sancı saplandı. Bedensel çürümenin korkunç adaletsizliğini hissetti, ama yüreğinde isyankâr bir ses “*Gencim ben, gencim ben,*” diye haykırıyordu, yetmiş yaşının bedensel tanığı birden dizlerinin üstüne çökerken.

Irma hemen yanına koştu. “Ah, hayatım! *Neyin var? Neyin var?*”

Başını kaldırdı ve alnına bir yastık koydu. Bellgrove tamamen kendindeydi. Kendisini birden yerde bulmanın şoku onu birkaç saniyeliğine sersemletmiş ve soluğunu kesmişti, ama hepsi buydu.

“Bacaklarım tutmaz oldu,” dedi, tepesindeki sivri burunlu ciddi yüze bakarak. “Ama şimdi iyiyim.”

Bunu söyler söylemez pişman oldu, çünkü bir saat kadar üstüne titrenmesi hoşuna giderdi.

“Madem öyle, ayağa kalksan iyi olur hayatım,” dedi Irma. “Yerde yatmak bir Müdür’e yakışmaz.”

“Ah, ama kendimi öyle...”

“Çabuk! Çabuk!” diye sözünü kesti Irma. “Saçmalamayı kes. Gidip kapılar kilitli mi diye kontrol edeceğim. Geri döndüğümde seni tekrar koltuğunda görmeyi bekliyorum.” Odadan çıktı.

Müdür topuklarını sinir bozucu bir şekilde haliya vurduktan sonra güçlükle ayağa kalktı. Koltuğuna geri dönünce, Irma’nın az önce çıktığı kapıya dilini çıkardı. Ama bunu yapar yapmaz utançtan kıpkırmızı kesildi ve buruşuk avcuyla aynı yöne bir öpücük gönderdi.

ALTMİŞ BİR

Dış surun bir bölümü sarmaşıklarla öyle kaplanmıştı ki, duvarın taşlarını yüz yıldır böceklerden, farelerden ve kuşlardan başka gören yoktu. Bu dalgalı yeşilliğin hektarlar boyunca kapladığı bu duvarın altında dar bir sokak vardı. Bu sokak Gormenghast'ın dış suruna öyle yakındı ki, o yapıkl karanlıkta gizlenen fareler ya da kuşlar bir dal parçası atabilse, aşağıdaki dar sokağa düşerdi.

Bu dar sokak günün çoğunda gölgelerle kaplıydı. Sadece akşamın geç saatlerinde, güneş Gormenghast ormanının ardında batarken bal rengi titrek, eğik ışık huzmeleri gelip, gün boyunca sokağı kaplamış olan soğuk, tehditkâr gölgelerin arasında kehribar rengi ışık havuzcukları oluştururdu.

Ve bu ışık havuzcukları belirdiğinde civardaki sokak köpekleri bu sokakta toplanıp altın rengi ışık huzmelerinin altında çömelerek yaralarını yalardı.

Ama Yaratış surdaki sık sarmaşık örtüsünün arasından aşağı bir yılan gibi sessizce inmesinin ve yerin altı metre yukarısındanayken, dar sokağın belirli kısımlarını görebileceğı bir yere geçmesinin nedeni bu yarı-vahşi köpekleri izlemek ya da gün ışığı huzmelerine hayran hayran bakmak değildi. Bunu yapmasının daha haris bir sebebi vardı. Çünkü akşamın bu saatinde bir oymacı mutlaka tek başına her zamanki yerine gidip vaktini köpekler ve gün ışığı huzmeleriyle geçirirdi. Bu saatte bir tahta bloğu üstünde çalışırdı. Bu saatte keskinin altında bir şekil belirmeye başlardı. Bu saatte Yaratık gözlerini bir çocuk gibi iri iri açıp o tahta kuzgunun evrimini izlerdi. Ve bu oymayı öfkeyle, sabırsızlıkla izliyordu. Her akşam o gevşek sarmaşıkların arasında çömelmesinin sebebi o kadar güzel bir oyuncağın tamamlanmasını beklemektir. Bu gerçekleşince onu kaptığı gibi tepelere kâçıp ortadan kaybolacaktı.

ALTMİŞ İKİ

Fuchsia Steerpik'e in ihanetini öğrenince ve ilk gönöl mace-rasını bir katille yaşamış olduğunu anlayınca, yüzü öyle bir dehşet ve tiksintiyle karardı ki, bu çürütücü leke o andan itibaren yüzünden hiç silinmedi.

Uzun süre kimseyle konuşmadı. Tek başına odasına ka-pandı. Ağlayamıyordu. Doğal bir ifade yolu bulmak isteyen duyguları onu tüketti. İlk başta fiziksel bir darbe yemiş gibi oldu ve yaranın acısını hissetti. Kolları hafif hafif kasılıyor ve karıncalanıyordu. Zifiri karanlık bir depresyonla boğu-luyordu. Yaşama isteği kalmamıştı. Göğsü ağrıyordu. Sanki göğüs kafesini müthiş bir korku, giderek büyüyen bir acı küresi doldurmuştu. O yıkıcı haberi aldıktan sonraki bir hafta boyunca uyuyamadı. Sonra içi katılaştı. Böyle bir katı-lığı daha önce hiç hissetmemişti. Bu onu korudu. Buna ih-tiyacı vardı. Kin duymasına yardımcı oluyordu. Onun için doğal olan bütün sevgi hislerini doğar doğmaz öldürmeye başladı. Odasında tek başına gidip gelirken değişti ve yaş-landı. Başkalarının da Steerpik'e gibi ikiyüzlü ve acımasız olmaması için bir neden göremiyordu. Dünyadan nefret ediyordu.

Titus onu görmeye gelince sesindeki değişiklik ve gözle-rindeki çökmüş ifade karşısında afalladı. İlk kez Fuchsia'nın sadece ablası değil, aynı zamanda da bir kadın olduğunu anladı.

Fuchsia da Titus'ta bir değişiklik gördü. Titus'ın huzur-suzluğu Fuchsia'nın hayal kırıklığı kadar gerçekti. Titus'ın özgürlük arzusu onun sevgi ihtiyacı kadar güçlüydü.

Ama ne yapabilirlerdi ki? Şato her taraflarını sarmıştı. Karanlık bir gün gibi göz alabildiğine uzanıyordu.

"Geldiğin için sağ ol," dedi Fuchsia. "Ama konuşacak bir şeyimiz yok!"

Titus hiçbir şey söylemedi. Bir duvara yaslandı. Fuchsia çok yaşlanmış görünüyordu. Topuğuyla süpürgeliğin üstündeki gevşek bir siva parçasıyla, düşürene dek oynadı.

“Öldüğüne inanamıyorum,” dedi sonunda.

“Kimin?”

“Flay’in tabii. Onca şey yaptıktan sonra. Mağarasına ne olacak peki? Sonsuza dek boş kalacak herhalde. Oraya gitmek ister mi...”

“Hayır,” dedi Fuchsia. Bu soruyu beklemişti. “Şimdi değil. Asla. Aslında hiçbir yere gitmek istemiyorum. Doktor Prune’u gördün mü?”

“Bir ya da iki kez. İstedğin zaman seni görmek istediğini söylememi istedi. Durumu pek iyi değil.”

“Hiçbirimiz iyi değiliz,” dedi Fuchsia. “Ne yapacaksın? Çok değişmişsin. Olanları görmek korkunç muydu? Ama anlatma. Bunları düşünmek istemiyorum!”

“Her yerde nöbetçiler var,” dedi Titus.

“Biliyorum.”

“Dışarı çıkma yasağı başladı. Sekizde odamda olmam gerek. Kapının önünde duran adam kim?”

“Adını bilmiyorum. Gece gündüz orada duruyor. Avluda, pencerenin altında da biri var.”

Titus pencereye gidip aşağı baktı. “Orada durmasının ne faydası var ki?” Sonra döndü. “Onu asla yakalayamayacaklar,” dedi. “O hayvan herif cin gibi kurnaz. Niye bütün bu şatoyu onunla ve bizimle ve bütün dünyayla birlikte yakıp kül etmiyorlar ve bu pis işlere ve o kahrolası törenlere ve her şeye bir son vermiyorlar? Niye yeşil otlara bir şans vermiyorlar?”

“Titus,” dedi Fuchsia. “Buraya gel.” Titus elleri titreyerek ona yaklaştı.

“Seni seviyorum Titus, ama hiçbir şey hissedemiyorum. Öldüm. İçimdeki sen bile öldün. Seni sevdiğimi biliyorum.

Sevdiğim tek insan sensin. Ama hiçbir şey hissedemiyorum. Hissetmek de istemiyorum. Çok fazla şey hissettim. Hissetmekten bıktım... Hissetmekten korkuyorum.”

Titus ona doğru bir adım daha attı. Fuchsia ona baktı. Bir yıl önce olsa birbirlerini öperlerdi. Birbirlerinin sevgisine ihtiyaç duyarlardı. Şimdi buna daha da fazla ihtiyaçları vardı, ama bir şeyler ters gitmişti. Aralarında bir uçurum oluşmuştu ve köprüleri yoktu.

Ama Titus hızlı adımlarla kapıya gidip odadan çıkmadan önce bir anlığına Fuchsia'nın kolunu tuttu.

ALTMİŞ ÜÇ

Parlak Oymalar Günü gelmek üzereydi. Oymacılar eserlerinin son rötuşlarını yapıyordu. Şatodaki beklenti havası olabildiğince yoğundu, ama herkesin zihni Steerpik'e'nin her an tekrar saldırıya geçebileceği gibi korkunç bir gerçekle daha da fazla meşguldü. Çünkü o yüzü lekeli adam son sekiz gün içinde dört kez saldırıya geçmişti. Her seferinde öldürdüğü adamların kırık kafalarının yanında ya da alınlarına saplanmış halde duran küçük çakıl taşları bulunmuştu. Amaçsız oldukları için daha da korkunç görünen bu cinayetler öyle farklı yerlerde işlenmişti ki, o katilin saklandığı yere ilişkin hiçbir ipucu vermiyorlardı. O ölümcül sapan Gormenghast'taki herkesin soğuk dehşet terleri dökmesine yol açıyordu.

Ama bu yaygın korkuya karşın, geleneksel oymalar gününün yaklaşmış olması ahaliyi daha az korkunç bir şekilde heyecanlandırmıştı. Bu eski törene güvenebilecekleri bir şey olarak tutunuyorlardı; kendilerini bilmeye başladıklarından beri her sene tekrarlanan bir şey olarak. Bu geleneğe bir çocuğun annesine tutunması gibi tutunuyorlardı.

Törenin yapılacağı uzun avlu iki kez temizlenmişti. Avluda yankılanan kova tangırtıları, su şırıltıları, ovma sesleri her günün şafağında başlayıp bir hafta boyunca devam etti. Özellikle yüksek güney suru kusursuz olmuştu. Ovucuların sert taşları temizlerken, aralarını kazırken, oyuk ve çatlaklarda birikmiş tozları çıkarırken üstünden maymun gibi sarktıkları yapı iskelesi götürülmüştü. Küçülen bir açıyla, pırıl pırıl parlayan bu surun üstünde, yerden bir metre yükseklikte göz alabildiğine uzanan Oymacılar Rafı vardı. Bu sağlam raf ya da çıkıntı öyle genişti ki, üstüne en büyük oymalar bile rahatça konulabilirdi. O büyük gün için iyice temizlenilip parlatılmıştı, tıpkı üstünde durduğu surun yaklaşık dört metre yüksekliğe kadarki kısmı gibi. Son bir sene boyunca üstünde bitmiş olan bitkiler her zamanki gibi kesilmişti.

Dış Evler'den gelecek olan Oymacılar böylesine sıradışı bir şekilde parlatılmış olan bu avluya karanlık ve çalkantılı bir dalga gibi akacaklardı. Ağır tahta oymalarını kollarında ya da omuzlarında taşıyacaktı. Ya da bunlar tek bir adamın taşıyamayacağı kadar büyükse, aileleri onlara yardım edecekti, çocuklar yanlarında yalınayak koşarken siyah saçları gözlerine düşecek, tiz çılgınlıkları ağır atmosferi küçük hançerler gibi delecekti.

Çünkü havada iç karartıcı bir ağırlık vardı. Sıcak esintiler bile dev ve iğrenç kuşların çürümüş kanatlarını çırpma-
larıyla oluşuyor gibiydi.

Steerpike'ın yarattığı korku, bu boğucu hava tarafından perçinlenmişti. Bu yüzden Parlak Oymalar Töreni her zamankinden de büyük bir hevesle bekleniyordu, çünkü insanların ruhlarını ve zihinlerini tek amacı güzellik olan bir şeyde odaklamaları rahatlatıcıydı.

Ama oymaların mükemmel ve ritmik güzelliğine karşın, kıskanç yaratıcıları birbirlerini sevmiyorlardı. Hasım aile-

ler arasındaki rekabet, eski kötülükler, yüzlerce kinlendirici tartışma bu yıllık törende anımsanıyordu. Eski yaralar tekrar açılıyor ya da taze tutuluyordu. Güzellik ve kin yan yana duruyordu. Nankör yılların emeğiyle çatlamış yaşlı, pençeye benzeyen eller kâğıt kadar ince kanatlarını açmış, uçmaya hazır, göğsünde kızıl bir leke alev alev yanan zarif bir tahta kuşu havaya kaldırıyordu.

Bir önceki akşam her şey hazırlanmıştı. Artık Tören Ustası olarak tamamen kabul edilmiş olan Şair, Kontes'le birlikte son teftiş turunu yapıyordu. Ertesi sabah Dış Sur'un kapıları açıldı ve Parlak Oymacılar, Oymacılar Avlusu'na kadar olan beş kilometrelik yolu yürümeye başladı.

Daha sonra gün bir gül gibi açıp serpildi, yüzlerce çiçeği ve binlerce dikeniyi birlikte. Gri Gormenghast kan kırmızısına dönüştü, altın rengine boğuldu, çiçeklerin mavileri kadar farklı tonlardaki mavilerle buz kesti ve suları en donuk zeytin rengine en parlak yeşile dek yeşilin her tonuyla lekелendi; alevlerle kaplandı ve için için yandı, toprağın ve göğün renkleriyle titredi.

Esmer ve sinirli dilenciler bu katı figürleri kollarında taşıyorlardı. Öğleden sonra uzun taş raf rengârenk şekillerle, kuşlarla, hayvanlarla, fantezilerle, dev çekirgelerle, sü-rüngenlerle ve yaprak ve çiçeklerle dolmuştu; boyunların üstünde çevrilmiş, eğilmiş ya da omuzların üstünde kanlı canlı yaratıklarınkinden çok daha büyük bir gururla kaldırılmış yüzlerce kafayla.

Orada uzun, parlak bir hat oluşturarak dururken gölge-leri arkadaki güney suruna düşüyordu. Bu oymalardan üç tanesi hepsinin en orijinali ve kusursuzu olarak seçilecek, bunlar kimsenin uğramadığı Parlak Oymalar Salonu'na götürülecekti. Geri kalanı aynı akşam yakılacaktı.

Seçme işi uzun ve zahmetli bir işti. Oymacılar aileleriyle birlikte avluya çömelip ya da karşı duvara yaslanıp jüriye

baktılar. Bu son derece önemli iş saatlerce sürdü. Ortalıkta düzinelerce çocuğun bağrıışmalarından ve çığlıklarından başka ses duyulmadı. Saat altı civarında şato uşakları uzun masaları dışarı taşıyıp uç uca, üç uzun sıra halinde yerleştirdi. Sonra bu masalar ekmek somunları ve koyu çorbayla dolu kâselerle kaplandı.

Gün sona ererken jüri kararını vermek üzereydi. Gökyüzü bulutlarla kaplanmış, ortalığa sıradışı bir karanlık çökmüştü. Hava dayanılmayacak kadar boğucu bir hal almıştı. Çocuklar ortalıkta koşuşturmayı kesmişti. Oysa geçmiş yıllarda gece yarısına kadar yorulmadan oynamışlardı. Ama şimdi annelerinin yanında alışılmadık bir sessizlik içinde oturuyorlardı. Kollarını kaldırıncaya yoruluyor ve terliyorlardı. Pek çok yüz göğe çevrilmişti. Gökyüzünde iç karartıcı bulut kıtaları bir araya gelmeye, bir bulut dünyası oluşturmaya başlamıştı. Olağanüstü bir sedirin yaprakları gibi, katman katman toplanıyorlardı.

Titus bir çocuk olduğundan “Üç”ün seçimi konusunda doğrudan söz sahibi değildi. Ama son kararlar verildiğinde teknik açıdan onayının alınması gerekiyordu. Sergilenen oymaların önünde huzursuzca gezinmiş, kalabalığın arasından geçmişti. O yürürken kalabalık hürmetle ikiye ayrılmıştı. Boynundaki demir zincir ve taş neredeyse dayanamayacağı kadar ağırdı. Fuchsia’yı görmüş, ama kalabalıkta gözden kaybetmişti.

“Korkunç bir fırtına kopacak evlat,” dedi bir ses arkasından. “Bardaktan boşanırcasına yağın her şey adına, kesinlikle korkunç bir fırtına kopacak!”

Konuşan Prunesquallor’dı.

“Öyle görünüyor Doktor Prune,” dedi Titus.

“Kesinlikle evet, minik suçlu avcısı!”

Titus bakışlarını göğe çevirdi. Gökyüzü çıldırmış gibiydi. Sanki rüzgârlar ya da hava akıntılarıyla değil de, kendi

iğrenç itkileriyle hareket ediyormuşçasına kabarıyor ve kılmıydı.

Bu berbat bir gökyüzüydü ve giderek daha da berbatlaşıyordu. Cehennemın sıcak bölgelerinden topladığı pislikleri biriktiriyordu. Titus gözlerini bu tarif edilemez tehditten uzaklaştırıp tekrar Doktor'a baktı. Doktor'un terli yüzü pırıl pırıl parlıyordu. "Fuchsia'yı gördün mü?" dedi.

"Gördüm," diye yanıtladı Titus. "Ama sonra gözden kaybettim. Buralarda bir yerde."

Doktor başını kaldırıp etrafına bakındı. Adem elması sivriydi. Dişleri parlıyordu. Ama Titus yüzündeki gülümsemenin boş olduğunu görebiliyordu.

"Umarım onu görürsünüz Doktor Prune... Çok kötü görünüyordu."

"Onu kesinlikle görecekim Titus. İlk fırsatta."

Tam o sırada bir ulak yaklaştı. Jüri Titus'ı çağırıyordu.

"Haydi git," diye haykırdı Doktor, tizliğini yitirmiş olan yeni sesiyle. "Git bakalım genç dostum!"

"Hoşça kalın Doktor."

ALTMİŞ DÖRT

O gece balkonda, sağında dev bir yabancı gibi duran annesi ve solunda bir başka yabancı olan Şair ile oturdu. Altında yukarı bakan yüzlerle dolu geniş bir saha uzanıyordu. Uzaklarda, büyük şenlik ateşinin aydınlatamadığı kadar ötede, Gormenghast Dağı karanlık göğün altında belli belirsiz seçilmekteydi.

Üç başarılı oymacıyı çağırması, oymaları bir iple yukarı çekmesi ve onları kalabalığa göstermesi gereken vakit yaklaşıyordu.

Kalabalığın etrafında toplandığı büyük şenlik ateşinin alevleri göğe yükseliyordu. Doymak bilmez ısı şimdiden yüzlerce düşü küle çevirmişti bile.

Titus muhteşem bir kaplanın on iki geleneksel “vandal-dan” biri tarafından ateşe atılmasını izledi. Kaplan dişlerini sergilerken başını geriye, belkemiğinin üstüne atmıştı. Dört ayağı karnının altında birbirine yakındı. Alevler sanki onu kapmak için kollarını uzattı. Sonra kaplanı sardılar ve onu yemeye başladılar.

Titus’ın kaçıp gitme arzusu birden içinde güçlü bir şekilde kabardı. Aşağıda gerçekleşen bu korkunç israftan nefret ediyordu. Akşamın sıcaklığı onu hasta ediyordu. Annesinin ve dalgın Şair’in yanında olmak sinirini bozuyordu. Bakışlarını Gormenghast Dağı’na çevirdi. Ardında ne vardı? Başka bir diyar mı? Başka bir dünya mı? Başka bir tür yaşam mı?

Şatodan ayrılmak! Bunun düşüncesi bile korku ve heyecanla titremesine yol açıyordu. Bu öyle devrimci bir fikirdi ki, aklından geçenleri okuyup okumadığını anlamak için annesine baktı.

Gormenghast’tan ayrılırsa ne olurdu? Bunun nelere yol açacağını tahmin edemiyordu. Başka bir yer bilmiyordu. Kaçmayı daha önce de düşünmüştü. Soyut bir fikir olarak. Ama nereye kaçacağını ya da tanınmadığı bir yerde yaşamının nasıl bir şey olacağını hiç düşünmemişti.

Aslında tamamen önemsiz olduğu gibi isyan ettirici bir korkuya kapıldı. Gormenghast’ın önemsiz olduğu, bir kont ve Sepulchrave’in oğlu olmanın, asil hanedan kanını taşımanın sadece yerel açıdan önem taşıdığı korkusuna kapıldı. Bu korkunç bir düşünceydi.

Başını kaldırıp altındaki binlerce yüze baktı. Bir başka oyma daha büyük şenlik ateşine atılırken başını azametli bir onaylamayla salladı. Solundaki yirmi kuleyi saydı. “Hepsi benim...” dedi, ama bu sözler ona boş geliyordu. Birden

bir şey oldu ve korkusu uçup gitti, umudu göğe yükseldi ve içi dayanılmaz bir neşeyle doldu. Bu onu silkindirdi ve kararsızlıktan kurtardı; onu kara orman arazileriyle dolu, heyecan verici ve zalimce, aydınlık, başa çıkılmaz bir büyü diyarına fırlattı.

Bu şey çok çabuk olup bitti. Başını yana eğmiş, tüyleri zarifçe oyulmuş, pençeleriyle kırıksık bir dalı tutan kömür karası bir kuzgun tam alevlere atılıyordu ki; sıcaktan bezmiş, sessiz kalabalıkta bir dalgalanma belirdi. Titus kendini bir düşte gibi hissediyordu. Biri sıradışı bir hızla kalabalığın içinde ilerlemekteydi. Geleneksel “vandal” tahta kuzgunu başından tutmuş ve elini geriye atmıştı. Alevler yüzünün önünde dans ediyor ve çıtırdıyordu. Kolunu öne savurdu; parmakları gevşedi; kuzgun alevlere doğru havada döne döne uçmaya başladı. Tam düşerken, şenlik ateşinin aydınlattığı kalabalığın içinden biri müthiş bir zarafet ve vahşilikle, beklenmedik bir şekilde ve hızla, sanki bu bir düşmüşçesine sıçrayıp kuzgunu havada kaptı ve uçuşunun olağanüstü ritmini bozmadan ve kuzgunu başının üstünde tutarak sarmaşık kaplı surun üstünden süzüldü ve gecenin içinde gözden kayboldu. Bir dakikadan fazla bir süre boyunca kimse kimildamadı. Tanıklar sanki suç işlemişçesine korkunç bir utanca kapılmıştı. Kalabalığın afallamışlığı her bireyin yaşadığı şoku arttırıyordu. Öyle akla gelmez bir şey uluorta gerçekleşmişti ki, birazdan yayılacak olan öfke sanki o an için bir utanç duvarı tarafından engelleniyordu.

Böylesine kutsal bir tören ilk kez ihlal ediliyordu.

İlk kımıldayan Kontes oldu. Steerpik'e kaçışından beri ilk kez, o yüzü lekeli asiyle ilgisi olmayan müthiş bir öfkeye kapılmıştı. Ayağa kalktı ve iri ellerini korkuluğa dayayarak geceye baktı. Gökyüzünde toplanmış bulutlar yere korkunç bir şekilde yakındı ve giderek yoğunlaşıyordu. Hava sanki terliyordu. Kalabalık, bir kovandaki arılar gibi uğuldamaya

ve kıpırdanmaya başladı. Balkonun altından yükselen tek tük öfke çılgınları çok yakından geliyordu; çığ ve korkunçtu.

Steerpike'ın birkaç görevliyi öldürmesi, şatonun kalbine bir hançer saplanması yanında neydi ki? Gormenghast'ın kalbi garnizonu, fani sakinleri değil, gözlerinin önünde yara alan o görünmez şeydi. Çılgınlık yükselirken ve bulutlar tepelerinde çökerken, en son hareket eden kişi olan Titus yan gözle annesine baktı. Heyecandan neredeyse kendinden geçecekti. Sonunda yavaşça ayağa kalktı.

Geleneklere yapılan bu korkunç saygısızlıktan öylesine derin etkilenenler arasında sadece onun etkilenme nedeni farklıydı. Yaşadığı şok benzersizdi. Genel şokun girdabına kapılmamıştı. Heyecanını kimse paylaşmıyordu. O cıva gibi yarattığı görür görmez geçmişteki bir günü, artık gerçekliğine inanmaz olduğu bir günü ve o düş dünyasını anımsamıştı. O hayaletimsi meşe ormanında gördüğü ya da gördüğünü sandığı, havada uçan, küçük başını yan çevirmiş yarattığı anımsamıştı. Bu öyle uzun zaman önce olmuştu ki... Zihninde bir sise, bir buhara dönüşmüştü.

Ama gördüğü o kızdı. Görmüş olduğu şeyin gerçekliğine şüphe yoktu. Onu daha önce de, meşe ormanında kaybolmuşken görmüştü. Yanından bir yaprak gibi süzülerek geçmişti. Ve şimdi tekrar görmüştü! Büyümüştü tabii, kendisi nasıl büyümüşse. Ama daha az hızlı, daha az tekinsiz değildi.

Onu bir an görmenin içinde nasıl bir özgürlük hissi uyandırdığını anımsıyordu. Ama şimdi! Şimdi bu his kat kat artmıştı! Havada korkunç bir sıcaklık vardı, ama omurgası heyecandan buz kesmişti.

Karakterine hiç uymayan bir kurnazlıkla tekrar etrafına bakındı. Her şey önceki gibiydi. Annesi hâlâ yanındaydı. İri ellerini korkuluğa dayamıştı. Şenlik ateşi gürlüyor, karan-

lık ve boğucu havaya kızıl korlar saçıyordu. Kalabalıkta biri “Yaratık! Yaratık!” diye bağıyordu. Bir başkası ise korkunç bir şekilde, düzenli aralıklarla “Taşlayın! Taşlayın!” diye haykırıyordu. Ama Titus bunların hiçbirini duymuyordu. Adım adım geriledikten sonra döndü ve birkaç hızlı adım atarak balkonun arkasındaki odaya daldı.

Sonra koşmaya başladı. Attığı her adım bir suçtu. Lekeli yüzlü Steerpike’in pusu kurmuş olabileceği zifiri karanlık koridorlarda koştu. Çenesi korkudan ve heyecandan ağrıyordu. Giysileri sırtına ve kalçalarına yapışmıştı. Koridorlara sapıp durarak, bazen kendini kaybederek, bazen de sert duvarlara çarparak sonunda açık havaya çıkan geniş, alçak basamaklı bir merdivene vardı. Sağındaki, bir kilometre ötedeki şenlik ateşinin ışığı, gökyüzünde bir kocakarı yatağının kirli, uzun yastıkları gibi asılı duran kabarık bulutlarda yansıyordu.

İlerisindeki Gormenghast Dağı ve engin yamaçlarındaki Gormenghast Ormanı gece tarafından gizlenmişti, bu yüzden onları göremiyordu. Ama onlara doğru, ihtiyaç duyduğu diyara karanlıkta körlemesine uçan bir göçmen kuş gibi koştu.

ALTMİŞ BEŞ

Bu müthiş itaatsizlik eyleminin bilincinde olmak gecenin içindeki ilerleyişini yavaşlatmıyor, tersine hızlandırıyordu. Tökezleyerek koşarken ensesinde cezanın öfkeli nefesini hissedebiliyordu. Hâlâ geri dönmek için vakti vardı, ama kalbinin küt küt atmasına karşın bu fikir hiç aklına gelmedi. O kızı görmenin körüklediği hayal gücü ilerlemesine yol açıyordu. Yüzünü görmemişti. Konuştuğunu işitmemişti.

Ama yıllar geçtikçe bir hayale, düş gören ağaçların ve yosunların, altın rengi meşe palamutlarının ve havada uçan bir dal parçasının hayaline dönüşen şey artık hayal olmaktan çıkmıştı. Şimdi, buradaydı. Titus sıcakta ve karanlıkta ona doğru koşuyordu; bütün bunların gerçekliğine doğru koşuyordu.

Ama bedeni çok yorulmuştu. O korkunç sıcakla boğuşması gerekiyordu. Sonunda, dağın uzantısı olan tepelere bir kilometre kala dizlerinin üstüne çöktü ve sonra yan yattı. Ter içinde kalmıştı. Kıpırmızı yüzü kollarının arasındaydı.

Ama zihni dinlenmiyordu. Zihni hâlâ koşmayı ve tökezlemeyi sürdürüyordu. Gözleri kapalı yataırken o kızın sarmaşık kaplı surun üstünden çıldırtıcı bir güzellikle uçup geçtiğini binlerce kez gördü. Bunu öylesine zahmetsizce, öylesine kendinden emin, küstahça bir kibirle yapmıştı ki. Küçük, böbürlenlen başını boynunun üstünde öyle zarıfça yan çevirmişti ki. Bütün bunları baş döndürücü bir rahatlıkla anımsıyordu.

Orada uzanmış yataırken onu yüzlerce kez gördü ve yüzlerce kez huzursuzca yan döndü, o peri uçup dururken ve sazları andıran bacakları gövdesinin olağanüstü hızının kaynağı olmak yerine, sanki bu hızdan dolayı geriden dalgalanarak gelirken...

Sonra bir topun boğuk sesini duydu. Bunu takip eden yankıların gürlemesi dinmeden ayağa fırlamış, karanlıkta tehlikeli bir koşuya başlamıştı. Gece tarafından gizlenmiş olan Gormenghast Dağı'na doğru koşuyordu. Bu tek top atışı geleneksel tehlike uyarısıydı. Bunun hem ortadan kaybolduğunun fark edildiği hem de annesinin onun Gormenghast'a başkaldırdığından şüphelendiği anlamına geldiğini biliyordu.

Seçilen üç oymanın balkona çekilip kalabalığa gösterilmesinin vakti geldiğinde, Titus artık orada değildi. Sanki o

dayanılmaz sıcaklık ve kabaran göğün dehşeti; Gormenghast canavarının ve sapanın uyandırdığı korku; oymalardan birinin görülmemiş bir şekilde alevlerin arasından kapılması ve o “Yaratığın” aralarında belirmesi yetmezmiş gibi şimdi de şatonun onuruna akla hayale sığmaz bu hakaret yapılmıştı. Sadece şatodakileri değil, oymacıları da öfkeliendiren bir hakaretti bu.

İlk başta genç Kont’un sıcaktan bayıldığını sanmışlardı. Bu düşünce Şair’in aklına gelmişti. Kontes’ten izin aldıktan sonra balkonun arkasındaki odaya dalmıştı. Ama çocuğu bulamamıştı. Dakikalar geçtikçe kalabalığın öfkesi artmıştı. Sonunda kolayca yaşanabilecek şiddet patlamasını ancak boğucu gecenin ağırlığı ve kalabalıktakilerin bitkinliği engellemişti.

Bu korkunç gecenin verdiği zarar büyüktü. Gormenghast’taki yaşam için temel olan bir şey etkilenmiş ve zayıflatılmıştı.

Bir şeytanın ortalarda gezindiği ve şatonun bütün enerjisinin onu yakalamak için sarf edildiği bir zamanda, Gormenghast’ın kalbinin, onun en parlak sembolü, o kutsal yapıların vârisi, yetmiş yedinci Kont’un ihanetiyle hançerlenmesi afallatıcıydı.

Bu önemli çocuk loşlukta tırmanıyordu; köklerin arasında tökezleyerek ilerliyor, çalılarının arasından güçlükle geçiyor, ısrarla yürümeyi sürdürüyordu.

Güneş ormanın üstünde yükseldiğinde ve Gormenghast Dağı’nın yolsuz geniş alanlarını aydınlatığında, o kızı nasıl bulacağı konusunda hiçbir fikri yoktu. Onu çeken gücün kendisini mutlaka göstereceğine inanıyordu, o kadar.

Ama sonunda öyle karanlıkta kaldı ki, daha fazla ilerleyemez oldu. Şatodan yeterince uzaklaşmış, yeterince kaybolmuştu; onu hemen yakalayamazlardı. Şimdi bile arama ekiplerinin organize edildiğini ve zorla toplanan bu ekiplerin öncülerinin muhtemelen yola çıkmış olduğunu biliyordu.

Dışarı tek bir adam gönderilmesinin bile Steerpike'ın işine yarayacağını da biliyordu. Bu yaptığı şey bağışlanmayacaktı.

Ortadan kaybolması “Yaratığın” aniden ortaya çıkışıyla ilişkilendirilecek miydi, bunu bilmiyordu. Belki de bunun bir rastlantı olduğunu düşüneceklerdi. Ama bildiği bir şey vardı. Bırakın şatonun gelecekteki hükümdarını, şatodaki en sıradan kişinin bile bir Dış Sakin'iyle en ufak bir ilişkiye geçmesi günahların en büyüğü sayılırdı. Hele Gormenghast Kontu'nun o pis yere ait bir kızın, hem de bir piçin peşine düşmesi akıl almaz bir şeydi. Böyle bir şeyin annesinden en adi uşağa dek herkes tarafından aynı şekilde tiksiniç bulunacağını biliyordu. Bu, utanmazca ihanet etmekten bile kötüydü. Aynı zamanda da asil kanın *kirletilmesi*ydi.

Bütün bunları biliyordu. Ama elinden bir şey gelmezdi. Yakalanırsa tek yapabileceği yaklaşan fırtınanın beynini etkilemiş olduğunu öne sürmektir. Ama hiçbir şeyi değiştiremezdi. Geleneklerden daha temel bir şeyin pençesindeydi. Yakalanırsa yakalanırdı. Onu tutuklarsa ya da halka teşhir edip aşağılarsa, bu hak ettiği olurdu. Hanedandan dışlanırsa kendinden başka kimseyi suçlayamazdı. Yaşlı bir tanrının yüzüne bir tokat vurmuştu. Evet... evet... ama gecenin sıcaklığı onu sarmalayıp uyuturken, annesinin küçük düşmesini, şatonun karşı karşıya olduğu tehlikeyi, kendi ihanetini ya da ablasının endişesini değil, daha vahşi ve utanmazca küstah bir şeyi düşünüyordu, isyanını kendisi gibi yücelten bir asiye; yeşillikler arasında şiir gibi uçan bir asiye.

ALTMİŞ ALTI

İlk gök gürültüsüyle uyandı. Ortalık loştı. Bu hafif ışık ancak uzaktaki, bulutların ardındaki bir şafaktan geliyor olabilirdi. Ve gök gürlerken sağanağın ilk damlaları düştü.

Karşı karşıya kaldığı tehlikenin ne kadar büyük olduğu açıktı. Bu sıradan bir sağanak değildi. Gökyüzünden inen ilk damlalar bile yere müthiş bir kararlılıkla vurup toz kaldırıyordu.

Hava bir fırının içindeki hava gibiydi. Titus bir değnekle dürtülmüşçesine ayağa fırladı. Gökyüzü köpürüyor ve gür-lüyordu. Bulutlar su aygırları gibi esniyordu; yer yer açılıp kapanan derin çukurlar ağızları andırıyordu.

Tekrar koşmaya başladı. Loşlukta tırmanıyordu. Birden karşısında beliren ağaçlar ve kayalar onu hızla sağa sola sapmaya zorluyordu, çünkü onları uzaktan seçemiyordu.

İlk hedefi Gormenghast Ormanı'nın en yakındaki ağaçlarına ulaşmaktı, çünkü yağmurdan ancak onların iri dallarının altına sığınarak kurtulabilirdi. Tepesindeki gevşek yapraklardan yağmurun tıslaması geliyordu. Bunlar onu sağanaktan koruyamazdı. Fırtınanın bu ilk damlalarından bile koruyamıyorlardı.

Fırtına şiddetli başlamıştı, ama acelesi yok gibiydi. Tüm göğü dolduran enerjisi hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyordu.

Titus tepesindeki yapraklardan süzülen yağmurda tökeleyerek koşarken bir şimşek, bir atlı uşak gibi, ortalığı aydınlattı. Böylece dünya bir anlığına ıslak bir çeliğe dönüştü.

Ve Titus o anda bakışlarını parlak arazide gezdirdi ve o engin loşluk tekrar çökmeden önce kayalık bir tepenin üstünde bir çift çam ağacı gördü. Burayı hemen tanıdı, çünkü çamlardan biri rüzgâr tarafından kırılmış ve yanındaki kardeşinin üst kolları tarafından tutulmuştu.

Bu çamlara hiç tırmanmamış, gölgelerinde durmamış ya da iğne yapraklarını hışırtısını işitmemişti. Ama onları çok iyi tanıyordu, çünkü yıllar önce o uzun tünelden, Boş Koridorlar'la Bay Flay'in mağarasının bir kilometre ötesi arasındaki tünelden her çıkışında onları görmüştü.

O şimşek ışığında çamları görünce kalp atışları hızlan-

di. Ama sonra karanlık tekrar çöktü. Şimdi hem o çamlara ulaşması hem de onlardan yola çıkarak tünelin girişini bulması çok zordu. Çamlara ulaşsa bile daha önce ayak bastığı bir yere varmış olmayacaktı. O ağaçları tanıdığı anda o parlak manzaranın geri kalanını hiç bilmediğini de fark etmişti. Karanlıkta bilmediği bir yoldan gitmişti.

Ama sonunda çamlara ulaştığında, ortalığın giderek aydınlanmasına karşın ne tarafa gideceğini bilemeyecek olsa da (çünkü tünelin mağaramsı girişini göremeyecekti elbette) yine de durup bu sorunlar üzerinde kafa yormanın faydası yoktu. Titus yön değiştirip şimdiden sular kalmış olan, kalın otlarla kaplı kırı geçmeye başladı. Bu geniş “gölün” suları ayak bileklerine kadar çıkıyordu. Her tarafında kaynaşıyordu. İlk başta iri yağmur damlaları gibi görünen şeyler artık yağmur damlası olmaktan çıkmıştı. Bunlar siccimlerden, hatta halatlardan kalın akıntılardı. Sanki her biri bir kuyu pompasından ya da sonuna kadar açılmış bir musluktan boşanıyordu. Yine de havada korkunç bir boğuculuk vardı; üstüne tokmak gibi vuran ve her tarafından akan ılık suların onu biraz serinletmesine karşın.

O ıslak araziye, akça ağaç korularını, dibinde gölcükler oluşmuş otsuz taşlık tepelere; eski gümüş madenlerini ve taş ocaklarını; aşılması bütün bunlardan çok daha zor bir sahayı geçtikten sonra sonunda bir dev kayalar kümesine vardı.

Artık ışık, kara su bulutlarının arasından biraz süzülüyordu. Kayaların en büyüğünün üstüne tırmanınca o iki çam ağacını görebildi. Tahmin etmiş olduğu gibi sağında değil, tam önündeydiler.

Ama onlara daha fazla yaklaşmasına gerek yoktu. Üstünde durduğu kayadan daha iyi bir gözlem yeri bulamazdı. Artık tünelin girişini bulmasını sağlayacak işaretleri arayarak gözlerini yormasına da gerek kalmamıştı. Çünkü güneyde,

bir kilometreden daha az bir mesafede, yeşil çakılların üstünde tanıdık bir yüksek ağaçlar kümesi vardı. Üstünde her türden bitki bulunan bu çakıllı arazi basamak şeklinde alçalıyor ve vadi kayalarının arasında şırıldayarak akan dereye kadar iniyordu. Flay'in bent çektiği dereydi bu. O sürgünün eski mağarasından bir taş atımı uzaktaydı.

Sabahın ışıkları güçlenirken yağmur da hafiflemeye başlamış ve ortalığı görmek kolaylaşmıştı. Yağmur dinlenmek istediği ya da gökyüzündeki su tükendiği için hafiflememişti. Hayır, bulutlar pençelerini fırtınanın yumuşak derisinden çekmişlerdi o kadar, tıpkı vahşi bir hayvanın pençelerini sırf onları kapayıp açmanın hazzını almak için geri çekmesi gibi.

Ama yağmur hâlâ yağıyordu. Yağış azalmıştı, ama kesilmemişti. Titus artık yağmuru hissetmiyordu. Sanki tüm hayatını su içinde geçirmiş gibiydi.

Kayanın üstüne oturdu, tıpkı kehribarda hapsedilmiş bir sinek gibi sabahın tutsağı oldu. O üstü düz kayanın etrafında seken sular küçük fıskiyeler halinde yukarı sıçırıyordu. Sert bayırlardan sular akıyordu. Burada, evinden uzakta, böyle sıırıslıklam halde ne yapıyordu? Niye korkmuyordu? Niye pişmanlık duymuyor ve utanmıyordu?

Orada dizlerini çenesine çekmiş, kollarını bacaklarına dolamış halde tek başına oturdu. O sular boşaltan bulut kıtalarının altında minicik görünüyordu.

Bir düşte olmadığını biliyordu, ama her şeyin içine işleyen o düş havasını dağıtmaya gücü yoktu. Gerçeklik onun içindeydi; aşk olarak düşünmeye başladığı şeyin dehşetini yaşama arzusundaydı.

Aşktan bahsedildiğini işitmişti. Aşk konusunda tahminler yürütmüştü. Aşkı tanımıyor, ama hakkında her şeyi biliyordu. Bütün bunların nedeni aşk değilse neydi?

O kız başını yan çevirmişti. Uzuvarları havada süzölmüş-

tü. Ama onu etkileyen şey güzelliği değildi. Atalarının dünyasına karşı işlediği günahı. Küstahlığıydı! Şeytani tavrıydı! Cüretkârlığıydı! Gormenghast'ın bu esnek, fidan gibi kıza hiçbir şey ifade etmemesiydi!

Ama bu kızın, Titus'ın "Özgürlük" kelimesinden anladığı her şeyin dışsal ifadesi olması ya da *fiziksel* varlığıyla temsil ettiği şeylerin kaynaşıp bütünleşmiş olması da değildi sadece. Titus'ı sarhoş eden bu değildi. Onu her düşündüğünde uzuvlarının titremesinin nedeni sadece soyut bir heyecan değildi. Havada süzülen o uzuvlara dokunmak arzusuyla yanıp tutuşuyordu. O kız romantizmin ta kendisiydi. Özgürlüktü. Ama bunlardan da fazlasıydı. O kendisiyle aynı havayı soluyan ve aynı toprakta yürüyen bir varlıktı; bir kır tanrıçası, dişi kaplan, pervane, balık, şahin ya da kırlangıç gibi. Bu yaratıklardan biri olsaydı bile Titus'a şimdikinden farklı görünmezdi. Titus onun farklılığını düşününce ürperiyordu. Onu heyecanlandıran bir benzerlik ya da aynılık veya bunların umudu değildi. Farklılıktı. Önemli olan *farklılıktı*; çığlık çığlığa haykıran *farklılık*.

Ve yağmur hâlâ yağıyordu. İçinden hızla geçtiği sıcak havayla ılıklaşıyordu. Titus o meşe ağaçlarına bakıyordu. Bunların üstünde durduğu yüksek tepenin dibindeki gölgelerin arasında mağara vardı. Birkaç kilometre batıda Gormenghast Dağı dev bir karaltı şeklinde yükselmekteydi. Yağmurun dikey şeritleri onu hapsedilmiş bir hayvana benzetiyordu.

Titus ayağa kalktı ve kayadan indi. Birden korkmaya başladı. Çok kısa bir süre içinde çok fazla şey yaşamıştı. Mağarayı düşününce aklına Flay gelmişti. Sonra Flay'i bu mağarada ilk gördüğü zamanı düşünmüştü. Sonra zihninde o sadık uşağın kalbine, halaların yan yana yattığı o korkunç odada bir bıçağın saplanması canlanmıştı. Böylece

yağmurun çizgilerinde Steerpik'e'nin yüzü belirmişti. Tüyler ürpertici bir dansçının maskesini andıran o kırmızı-beyaz, korkunç yüz büyüyüp küçölüyordu. Omuzları çok zayıf, çok yüksekti. Titus yüz adım kadar koşunca neredeyse kusuyordu. Birden fazla kez takip edilip edilmediğini anlamak için etrafına bakındı.

Mağaraya ulaşması uzun sürdü. Ortılığı sel götürmese bile yine de mağaraya giderdi. Burayı bir merkez olarak düşünmüştü. Buradan yola çıkıp ortalıkta gezinebilir ve geri dönebilirdi.

Ama mağaraya ulaşınca içeri girmekte tereddüt etti. O içi boş yaşlı taş ağız açık duruyordu. Burası anımsadığı gibi değildi. Terk edilmiş bir yerdi.

Mağaranın üstünde kayalar katman katman yükseliyordu. Kırık çıkıntılar eğreltiotları ve çalılarla, hatta tuhaf bir şekilde yan yatmış ağaçlarla kaplıydı.

Titus yukarı baktı. Tepenin üst kısmı bulutların arasında gözden kayboluyordu. Sonra bakışlarını hemen tekrar mağaranın girişine çevirdi.

Başını biraz öne eğmiş ve ileri uzatmıştı. Bu tipik pozisyon onun karşısına çıkabilecek herhangi bir düşmanla kapışmaya hazır olduğunu gösteriyordu. Dağınık, ıslak, kapkara saçları yüzüne yapışmıştı.

Girişin hüzünlü görüntüsü, burayı tekrar görmenin heyecanını bir anlığına yitirmesine yol açmıştı. Girişin dört metre kadar önünde durdu. Yağmurun çizgileri arasından geniş mağaraya açılan karanlık, kuru tüneli görebiliyordu.

Orada başını öne uzatmış halde, kararsızca, üstüne yosun gibi yapışan ıslak giysilerle öylece dururken son birkaç ayda ne kadar değiştiğini görmek mümkündü. Gözleri hâlâ pınar suları gibi berraktı ve içlerinde hâlâ inatçılığın parıltıları vardı, ama kaşları daimi bir şekilde çatıktı. Gözlerinin arasında ince, hafif çizgiler belirmişti. Yüzünün çocuksu

hatları on yedi yaşından büyük olmadığının açık kanıtıydı, ama son zamanlarda yüzünden hiç eksik olmayan ağırbaşlı ifade kendisinden iki misli yaşlı kişilerde bile genellikle görülmezdi.

Yüzündeki bu *karanlık* kesinlikle üzücü ya da trajik deneyimlerin sonucu değildi. Yalnızlık çektiği, korktuğu, hüsrana yaşadığı ve son zamanlarda dehşete kapıldığı olmuştu, ama tıpkı yaşıtı olan diğer çocuklar gibi o da mutlu, kaygısız, heyecan dolu günler yaşamış, kahkahalar da atmıştı. O sinik, kederli, talihsiz bir çocuk değildi. Tam tersine, fazla canlıydı. Olup bitenlerin fazla farkındaydı. Sonunda onu bir maske takmaya iten de bu olmuştu. Kalbi deli gibi çarparken ve hayal gücü çılgınca işlerken okul arkadaşlarına kaşlarını çatmıştı. Kaşlarını çatmıştı, çünkü kaşlarını çatınca yalnız kalabiliyordu. Ve yalnız kalınca kaderi üstüne düşüncelere dalabiliyor, kendisine kalacak olan mirasa ve hayatını güçleştiren bütün o törenlere verip veriştiyordu. Aynı zamanda sırasında rahatsız edilmeden oturup Gormenghast'ı düşünüyor, onun devasallığı ve bütün bunların kendisine kalacak olması karşısında hayrete düşüyordu.

Son zamanlarda fiziksel canlılığından doğan hareket ihtiyacını tek başına şatoyu ve civarını keşfetmekle tatmin etmeye başlamıştı, ama onu insanlardan asıl uzaklaştıran şey hayal gücünün çıktığı keşif seferleri ve gündüz düşleriydi.

Bir öksüz gibi büyümüştü. Annesinin, kalbinin derinliklerinde, kendisinin bile fark edemeyeceği kadar derinliklerde, Hanedan'ın bir çocuğu olarak ona tuhaf bir şekilde ihtiyaç duymasının Titus için önemi yoktu, çünkü bunun farkında değildi.

Yalnız olmak onun için yeni bir şey değildi. Ama annesine ve kullarına bu şekilde karşı gelmesi yeniydi. İhanetinin bilincinde olması ona kendini oymacılar balkonundan kaçtığından beri ilk kez yapayalnız hissettiriyordu. Evinden

uzakta olduğundan değil, iç dünyasında yapayalnızdı.

Mağaraya bir adım daha yaklaştı. Yağmur saçlarını öyle yapıştırmıştı ki, kafatasının bir kayayı andıran şekli tamamen ortaya çıkmıştı. Hafif çıkık elmacık kemikleri, yuvarlak burnu, geniş ağzı tek başlarına kesinlikle güzel değildi, ama yüzünün oval şeklinin içinde orijinal ve hoş bir uyum oluşturuyorlardı.

Ama duygularını gizlemek için kaşlarını çatma alışkanlığı onu olduğundan, on yedi yaşından büyük gösteriyordu. Mağaraya bir çocuktan çok genç bir adam yaklaşıyormuş gibiydi. Daha fazla beklememeye karar verip o doğal kemerli geçitten içeri girer girmez başının ve gövdesinin yağmurun darbelerinden kurtulmasına şaşırdı. Bunlara öyle alışmıştı ki, kuru tozla kaplı o tünelin kubbeli tavanının altında dururken birden sanki sırtından bir yük kalkmış gibi oldu ve içini bir neşe kapladı.

Şimdi üstüne başka bir bitkinlik çökmüştü. Tek istediği kuru bir yerde uyumaktı. Mağaranın içi sıcaktı, çünkü yağmur bardaktan boşanırcasına yağsa da havadaki sıcaklığı azaltmamıştı. Bedeninde hissettiği bu yeni hafiflikle yatmak ve yağmur yemeden sonsuza dek uyumak istiyordu.

Mağaranın içine girince buranın o kasvetli havası kaybolmuştu. Belki de Titus fazla yorgundu ve duyguları böyle şeyleri fark etmeyecek kadar körelmişti.

Doğal raflarla ve eğreltiotlarıyla dolu geniş ana iç bölmeye vardığında artık gözlerini açık tutamıyordu. Birkaç küçük orman hayvanının da buraya sığınmış olduğunu, taş rafların ya da eğreltiotlarıyla kaplı zeminin üstüne uzanmış, parlak gözlerle onu izlediğini pek fark etmedi bile.

Islak giysilerini otomatik hareketlerle çıkardı ve sendeleyerek karanlık bir köşeye gittikten sonra büyük bir eğreltiotunun altına yatıp uykuya daldı.

ALTMİŞ YEDİ

Titus uyurken, küçük hayvanların arasına sırlıslıklam olmuş bir tilki ve birkaç kuş katıldı. Bu kuşlar kubbeli tavanın yakınındaki kaya çıkıntılarına tünediler. Eğreltiotlarının arasında yatan çocuk neredeyse görülmüyordu. Öyle derin bir uykudaydı ki gökyüzünde çakmaya başlamış olan ve mağaranın ağzını aydınlatan şimşekler onu hiç etkilemiyordu. Öncekilerden şiddetli olan gök gürültüleri de onu uyandıramıyordu. Ama giderek güçleniyorlardı ve o top atışını andıran seslerin sonuncusu çocuğun uykusunda dönmesine yol açtı. Vakit ikinci olmuştu, ama hava kararmıştı. Bu yüzden ortalık Titus'ın o "gözlem" kayasının üstünde durduğu zamankinden daha karanlıktı.

Yağmurun gürlemesi ve tıslaması giderek yükseliyordu. Mağaranın önündeki kayaların ve toprağın üstüne yağarken çıkardığı ses en güçlü gök gürültüsünü bile bastırıyordu. Kulaklarını arkaya atmış bir tavşan kıpırdamadan oturmuş, gözlerini tilkiden ayırmıyordu. Mağara yağmurun sesiyle doluydu, ama yine de bu seslerin içinde bir sessizlik vardı; dinginliğin sessizliği. Çünkü hiçbir şey kımıldamıyordu.

Bir sonraki şimşek ortalığı aydınlatınca, bölgenin üstündeki karanlık deriyi kaldırıp anatomisinin tüm ayrıntılarını gözler önüne serince, o köreltici ışığın yansımaları mağara duvarlarında titreşti. Böylece kuşlar ve hayvanlar parlak eğreltiotlarının arasındaki parlak oymalar gibi göründü. Gölgeleleri duvarlarda lastikten yapılmışçasına büyüyüp küçüldü. O dev eğreltiotlarının oluşturduğu kemerin altında yatan Titus kımıldandı. Ama bu bitkiler ışığı engellediğinden uyanmadı ve böylece mağaranın girişinde "Yaratığın" durduğunu göremedi.

ALTMİŞ SEKİZ

I

Sonunda onu uyandıran açlık oldu. Bir süre daha gözleri kapalı yatarken şatodaki odasında olduğunu sandı. Gözlerini açıp sağında sert bir kaya duvar, solunda ise eğreltiotlarından oluşma kalın bir perde görünce bile nerede olduğunu anımsayamadı. Sonra gürlemeler duydu ve birden şatodan kaçmış olduğunu ve hiç dinmeyecekmiş gibi yağan yağmurda bir mağaraya... Flay'ın mağarasına... şimdi içinde bulunduğu *bu* mağaraya geldiğini anımsadı.

Tam o sırada bir şeyin hareket ettiğini işitti. Bu yüksek bir ses değildi ve fırtınanın gürültüsü arasında duyabilmesinin tek nedeni yakından gelmesiydi.

İlk düşüncesi bu sesi hayvanlardan birinin, belki bir yabani tavşanın çıkardığı oldu. Açlık onu dikkatli yapmıştı. Dirseğinin üstünde doğrulup eğreltiotlarını araladı.

Ama gördüğü şey açlığını unutturdu. İrkilip gerilemesine, kaya duvara yaslanmasına ve beynine kan hücum etmesine yol açtı. Çünkü karşısında kız duruyordu! Ama onu anımsadığı gibi değildi. Oydu! Ama öyle farklıydı ki!

Hafızası onu nasıl değiştirmişti ki, şimdi karşısında duran varlıktan öylesine farklı bir görüntü oluşturmuştu?

Yaratık topuklarının üstünde dengede durmuş oturuyordu. İnanılmayacak kadar ufak tefekti. Tüyleri yolunmuş bir kuşu bir ateşin üstünde döndürürken alevler tarafından aydınlatılıyordu. Etrafına bir saksaganın tüyleri saçılmıştı. O şiirsel kır kırlangıcı bu muydu? O hızlı koşucu bu muydu?

Zihninde evreni kat eden küstahça ritimlerle süzölmüş olan şey, karşısındaki, tozların arasında bir kurbağa gibi çömelmiş duran ve bir kayın yaprağı boyutlarındaki kirli bir eliyle kalçasını kaşıyan bu minik yaratık mıydı?

Evet, oydu. Hayali ufalıp o uzlaşmaz afacanın küçük ve somut boyutuna indirgenmişti; seyrekliği kile dönüşmüştü.

Sonra kız başını çevirdi ve Titus onu hem şaşırtan hem de heyecanlandıran bir yüz gördü. İçindeki, Gormenghast'a ait olan her şey ürperdi. Ürperdi ve öfkелendi. İçindeki isyankâr olan her şey neşeyle, karşı koyuşun özüne tanık olunca haykırdı. Göğsünde müthiş bir karmaşa vardı. Onu gururlu ve zarif bir yaratık olarak anımsıyordu, ama artık bu görüntü silinmişti. Artık gerçek değildi. Basmakalıp, yüzeysel ve fazla sevimli bir görüntüye dönüşmüştü. Evet, o kız kesinlikle gururluydu ve hayat doluydu. Ve belki uçarken zarifti, ama şimdi değildi. Bir hayvanınki kadar rahat olan bu bedenin alevlerin yanında çömelmesinde zarif hiçbir şey yoktu. Bu yeni ve dünyevi bir görüntüydü.

Titus, bir küstahlığa ve uçarken bir kır kırlangıcını andıran bir bedene âşık olmuştu. Bu bedeni kucaklamayı vahşice ve korkuyla arzulamıştı. Şimdi ise bu yeni boyutları, öldürölmüş kuşların karanlık gerçekliğini, ortalığa saçılmış tüyleri, bir hayvanın duruşunu ve hepsinden öte, kızın her hareketiyle farkında olmadan ifade ettiğı görgüsüz bir orijinalliği fark ediyordu.

Başını çevirmişti. Titus onun yüzünü görmüştü. *Orijinal* bir yüze bakıyordu. Boyutlarında ya da yüz hatlarında bir eşsizlik yoktu, ama onu öyle iyi ifade ediyorlardı ki.

Yine de onun yaşamının bağımsızlığını ifade eden şey yüz hatlarının hareketleri değildi. Ağzı pek kıpırdamıyordu, pişmiş kuşu yerken aşırı bir vahşilikle ısırması dışında. Hayır, bu yüz anlamlı sayılmazdı. Daha çok bir maskeyi andırıyordu. Onun yaşam tarzını sembolize ediyordu, anlık düşüncelerini değil. Bülbül yumurtası renginde ve bu yumurtalar gibi çilliydi. Saçı siyah ve gürdü, ama omuzlarının biraz üstünden kesilmişti. Yuvarlak boynu omuzlarının üstünde dimdik duruyordu ve öyle esnekti ki, hareketleri bir yılanınkini andırıyordu.

Titus'ın bu kızın bağımsızlığındaki aşırılığı fark etmesini sağlayan böyle hareketler, küçük omuzlarının hareketleri ve parmaklarının hızı oldu. Yüzündeki hiçbir şey bunu böylesine iyi fark etmesini sağlayamazdı.

Kız saksaganın kemiklerini arkaya attı ve elini yanındaki gölgesine daldırıp o küçük kuzgun oymasını çıkardı. Onu elinde evirip çevirerek dikkatle inceledi. Ama yüzü ifadesiz kaldı. Oymayı yanına koydu, ama zemin düz olmadığından kuzgun yüzüstü yere kapaklandı. Kız hemen oymaya bir yumruk vurdu, tıpkı bir çocuğun oyuncuğuna öfkeyle vurması gibi. Sonra ani bir hareketle ayağa kalkıp ona bir tekme savurdu. Oyma duvarın dibine uçup orada yan yatmış halde durdu.

Kız ayağa kalkınca bambaşka bir yaratığa dönüşmüştü. Onu ateşin başında çömelmiş olan kızla ilişkilendirmek güçtü. Şimdi daha uzun boylu görünüyordu. Yüzünü mağaranın girişinden akan sulara çevirmişti. O yağmurlu açıklığa birkaç dakika ifadesizce baktıktan sonra oraya doğru yürümeye başladı. Ama üçüncü adımda durdu ve başı boynunun üstünde dururken gövdesi kasıldı. Omuzları kırmıldamamıştı, ama başını döndürürken gözleriyle mağara duvarlarını taradı. Bir şey onu rahatsız etmişti.

İnce gövdesi her an harekete geçmeye hazırды. Gözlerini tekrar duvarlarda gezdirip her gölgeyi dikkatle inceledi. Sonra bir an hareketsiz kaldı. Titus saklandığı karanlık yerden kızın yerdeki ıslak, yırtık gömleğini fark ettiğini görebiliyordu.

Kız döndü ve hem hafif hem de huzursuz adımlarla gömleğin yanına gitti. Gömlek kendi oluşturduğu bir havuzcuğun içinde yatıyordu. Yanında çömeldi ve tekrar bir kurbağaya, neredeyse iğrenç bir yaratığa dönüştü. Gözleri hâlâ şüpheyle mağarayı tarıyordu. Bu gözler bir süreliğine Titus'ın üstünde bir kemer teşkil eden ve onu gölgelerinin arasında gizleyen dev eğreltiotlarına odaklandı.

Kız başını çevirip tekrar mağaranın girişine baktı, ama sadece bir anlığına. Bir sonraki anda gömleği yerden alıp kaldırdı. Kıvrımlarının arasından süzülen yağmur suları yere aktı. Kız gömleği şaşırtıcı bir güçle sıkmaya başladı. Sonra yere serip ona baktı. İfade­siz başını bir kuşunki gibi yana eğmişti.

Rahatsız duruşu yüzünden yarı uyuşmuş olan Titus sırtüstü uzanmak ve kolunu dinlendirip bacaklarını uzatmak zorunda kaldı. Tekrar dirseğinin üstünde doğrulduğunda kız artık gömleğin yanında değil, mağaranın girişinde duruyordu. Titus bulunduğu yerde sonsuza dek kalamayacağını biliyordu. Eninde sonunda ortaya çıkmalıydı. Tam tüm sonuçları göze alıp ayağa kalkacaktı ki, bir şimşek çaktı. Yaratık o göz kamaştırıcı parlaklığın önünde bir silüete dönüştü. Sırtını biraz kavislendirmişti. Başını yukarı çevirmiş, ağzını açmıştı. O şimşek kadar altın sarısı olan yarı saydam yağmur damlaları ağzının içine düşüyordu. Bir anlığına kara bir kâğıttan kesilmiş bir şekle dönüşmüştü. Yüz hatları ayrıntılıydı. Ağzı göğü içip tüketmek istercesine ardına dek açıktı.

Sonra ortalığa karanlık çöktü. Titus kızın loşluktan çıkıp geldiğini ve ateşin korlarına yaklaştıkça belirginleştiğini gördü. Gömleğin epey ilgisini çekmiş olduğu belliydi, çünkü yanına varınca durdu ve ona farklı açılardan bakmaya başladı. Sonunda onu yerden alıp başından geçirdi. Kollarını da gömleğin kollarından geçirince sanki bir geceliğin içindeymiş gibi göründü.

Titus'ın Yaratık hakkındaki fikirleri öyle hızlı değişmişti ki, artık onun bir kurbağa mı, bir yılan mı, yoksa bir ceylan mı olduğunu bilemiyordu. Bu yüzden şimdi birkaç metre ötesinde duran Yaratığın geçirdiği bu tuhaf değişime alışamıyordu.

Tek bildiği canla başla aradığı o kızın kendisiyle aynı

mağarada olduğuydu. Tıpkı onun gibi yağmurdan kaçıp buraya sığınmıştı. Şimdi de bir çocuk gibi durmuş, neredeyse ayak bileklerine kadar inen ıslak gömleğe bakıyordu.

Titus onun vahşiliğini unuttu. Cahilliğini unuttu. İlkelliğini ve hızını unuttu. Sadece hareketsizliğini görüyordu. Öne eğik başının aldatıcı zarafetini görüyordu. Ve sadece bunu gördüğü için eğreltiotlarını ayırıp ayağa kalktı.

II

Yaratık Titus'ın ansızın ortaya çıkmasına öyle şiddetli bir tepki gösterdi ki, Titus bir adım geriledi. Yaratık, üstündeki yeni giysisinin hareketlerini engellemesine karşın, mağaranın bir kenarına sıçradı. Burada gevşek taşlar vardı. Bunların birini göz açıp kapayıncaya kadar kapıp müthiş bir hızla Titus'a fırlattı. Titus başını yana eğdi, ama o sert taş elmacık kemiğini sıyırdı ve fena halde canını acıttı. Boynundan aşağı kan süzölmeye başladı.

Yüzünde beliren acı ve şaşkınlık ifadesi Yaratığın ifadesiz yüz hatlarıyla tezat oluşturdu. Ama onun bedeni hareketsiz kalırken Yaratıkinki hareket ediyordu.

Mağaranın o tarafındaki duvara tırmanmış, çıkıntıdan çıkıntıya atlıyor, kubbenin altındaki sert taş duvarı turlamaya çalışıyordu. Titus onunla mağaranın girişindeki tünel arasında duruyordu. Yaratık Titus'ın üstünden atlayıp dışarı, fırtınanın içine kaçmayı planlıyordu.

Ama bunu fark eden Titus tünelin girişine doğru geriledi. Böylece onun kaçış yolunu kesti. Ama onu hâlâ görebiliyordu. Bu planı boşa çıkan Yaratık geriye, daha önce kullanmış olduğu yüksek çıkıntılardan birinin üstüne sıçradı. Orada, Titus'ın dört metre yukarısında durdu. Başı tavanda sarkan eğreltiotlarının arasındaydı. Aşağı, Titus'a bakıyordu. Çilli yüzü ifadesizdi, ama başı bir engereğinki gibi iki yana sallanıp duruyordu.

Yanağına aldığı darbe Titus'ı kendine getirmişti. Tepesi atmıştı. Ona karşı duyduğu korku da azalmıştı. Onu tehlikeli bulmadığı için değil, savaşmak için bir taş atmak gibi basit bir yöntem seçmiş olmasından dolayı. Bu anlayabildiği bir şeydi.

Yaratık eğreltiotlarıyla kaplı tavandaki taşları söküp alabilse onları aşağı, Titus'a fırlatacaktı. Ama Titus yukarı, öfkeli bir şaşkınlıkla bakarken bile Yaratığa karşı mantıksızca bir özlem duyuyordu. Çünkü o sonuçta kendisine, Gormenghast'ın özüne karşı gelmekten başka ne yapıyordu ki? Onu ilk başta etkileyen, şaşırtan ve heyecanlandıran da kızın tek başına yaptığı bu isyandı. Ve her ne kadar acıyan elmacık kemigi onu sinirlendirse ve kızı tutup sarsmak, ona vurmak, onu hizaya getirmek istemesine yol açsa da, kız o tehlikeli çıkıntılara atlarken, uzun ve ıslak gömleği kayalara çarparken, o küçük göğüslerini ve ince uzuvlarını görmek şehvetini kabartmıştı. Bunları ezmek, onlara sahip olmak istiyordu. Yine de öfkeliydi.

Bacaklarına gömleği dolanırken nasıl o çıkıntılarının üstünde, hem de büyük bir hızla gezinebildiğini Titus'ın aklı almıyordu. Gömleğin uzun kolları ellerinin ucunda sallanıp durmuştu, ama kız bir şekilde parmaklarını giysinin kıvrımları arasından zaman zaman çıkarıp kaya çıkıntılarına tutunabilmişti.

Şimdi yukarıda, gölgelerin arasında çömelirken o ıslak giysi üstüne yapışıp zayıf uzuvların şeklini almıştı. Bir heykele benziyordu. Ona aşağıdan bakan Titus birden kendisine yabancı gelen bir sesle haykırdı:

“Ben senin dostunum! Dostunum! Anlıyor musun? Ben Lord Titus'ım! Duyuyor musun?”

Bülbül yumurtası gibi çilli olan yüz eğreltiotlarının arasından aşağı, ona bakmayı sürdürdü. Ama yanıt vermedi. Sadece hafif bir ıslık sesi çıkardı.

“Dinle beni,” diye haykırdı Titus tekrar. Bu kez sesi daha yüksekti, kalbi deli gibi çarpısa ve konuşmakta zorlansa da.

“Seni takip ettim. Anlıyor musun?... Takip ettim. Ah, anlasana! Kaçtım...”

Duvara doğru bir adım attı. Şimdi kız neredeyse tam tepesindeydi...

“Ve seni buldum! Bu yüzden lütfen benimle konuş, Tanrı aşkına! Konuşamıyor musun?”

Titus tepesindeki kızın ağzını açtığını gördü. O anda dev bir hayalete benzemişti; bu mağaranın dünyevi boyutları tarafından hapsedilemeyecek kadar dünya dışı, tüm ölçülerin ötesinde bir şeye. Ve açık ağzı Titus için yeterli bir yanıttı.

“Konuş,” diye haykırdı, “konuşamıyor musun?” Yaratık bunu yapamıyordu. Titus’ın çıkardığını işittiği ilk sesin insan konuşmasıyla ilgisi yoktu. Hatta bu sesin tonundan anlaşıldığı kadarıyla ona kendi diliyle bile yanıt vermiyordu. Bu yapayalnız ve soyutlanmış birinin çıkaracağı bir sestti. İletişim kurma kaygısıyla çıkarılmamıştı. İçsel ve tuhaf tınlı bir sestti.

Bu ses insan boğazından normalde çıkan seslerden öyle farklıydı ki, Titus kızın medeni dillerin hiçbirini konuşamadığından ve söylediklerinin tek kelimesini anlamadığından emin oldu.

Ona düşmanı olmadığını, yanağındaki kanın acısını çıkarmak istemediğini nasıl gösterebilirdi? Yarası ona bir fikir verdi. Hemen diz çöktü ve gözlerini bir an olsun kızıdan ayırmadan el yordamıyla bir taş aramaya başladı. Kız her hareketini bir kedinin dikkatiyle izliyordu. Titus gömleğin altındaki gergin bedeninin titrediğini görebiliyordu. Parmakları bir taşı kavrayınca ayağa kalktı, elini uzattı ve açık avcunda duran taşı gösterdi. Yaratık herhalde şimdi istese o taşı atabileceğini anlamış olmalıydı. Ona taşı bir iki saniye gösterdikten sonra omzunun üstünden arkaya attı. Taş arkasındaki sert taş duvara çarptı.

Ama o çilli yüzünde hiçbir ifade belirmedi. Her şeyi görmüştü, ama Titus'ın anladığı kadarıyla gördükleri ona hiçbir şey ifade etmemişti. Ama kızın duruş değiştirmeye ya da kaçma girişiminde bulunmaya hazırlandığını fark etti. Bir anın yüzde biri kadar bir süreliğine gözlerini kaçırmıştı, sanki etrafındaki ayak basacak yerleri ve tehlikeli çıkıntıları anımsamak istercesine. Sonra gözlerini tekrar çevirdi. Ama bu kez Titus'ın yüzüne değil arkasına, mağaranın diğer tarafındaki bir şeye bakıyordu. Titus hemen döndü ve tamamen unutmuş olduğu bir şeyi gördü: Mağaranın girişinin dört metre yukarısındaki, dışarı açılan iki geniş, doğal bacayı.

Demek yapmayı deneyeceği şey buydu. Titus kızın bulunduğu yerden o yuvarlak deliklere ulaşamayacağını biliyordu. Ama mağaranın karşı tarafına giderse oradan sıçrayıp üst bacaya girebilir ve buradan dışarı çıkabilirdi. Dışarı çıkınca, üstünden yağmur suları akan yosun grisi kayalar üstünde rahatça hareket edebileceği şüphesizdi.

Yağmur hâlâ yağıyordu. Yaptıkları her şeyin kaçınılmaz bir arka planıydı. Artık o düzenli gürlemenin, gök gürültülerinin ya da arada sırada çakan şimşeklerin farkında değillerdi. Bunlar normal gelir olmuştu.

Sonra Yaratık çömeldiği yerden havaya sıçradı ve sağındaki daha geniş, bir buçuk metrelik bir çıkıntının üstüne indi. Bunu yaparken kas gücü sarf etmemiş gibiydi. Uçmuştu. Ama oraya varınca Titus'ın gömleğini yırttı ve üstünden çıkarmaya başladı, kendini bir yelkenden kurtarmak istercesine. Ama o sıçrarken gömlek başına dolanmıştı. Çıkarırken yüzünü örtünce Yaratık anlık bir panik yaşadı, körlemesine bir adım attı ve çıkıntının boyutlarını yanlış hesaplayınca karanlıkta boğuk bir çığlık atarak düştü.

Kız o daha geniş çıkıntıya atlarken Titus bilinçsizce peşinden gitmişti. Sanki kızın hareketlerinin büyüğü tarafından çekilmişti. Bu yüzden kız dengesini yitirdiğinde o

düşeceği yerin bir metre ötesindeydi. Ama kız daha kendi boyu kadar bile bir mesafe düşmeden Titus altına gelmiş, dizlerini kırmış, kollarını kaldırmış, parmaklarını açmış, başını geriye atmıştı.

Ama kollarının arasına düşen şey öyle hafifti ki, Titus bu hafifliğin şokuyla yere düştü. Bacakları sanki taşımaya hazırlandıkları yükü bulamayınca şaşırmış ve zayıflamıştı. Titus bir kuş tüyü yakalamış ve bu tüy onu yere sermiştii ama kollarını soğuk ıslak ketenin içinde çırpınan periye doladı ve onu öfkeyle sıktı. Bedenin tüm ağırlığını üstüne vermişti, çünkü kız düşünce yuvarlanmışlardı ve Titus onu altında kalmaya zorlamıştı.

Yüzünü göremiyordu. Kızın yüzü ıslak ketenle örtülüydü. Ama başını iki yana sallarken yüz hatları seçiliyordu. Bu uzun süre önce sayısız dalganın altına gömülmüş mermer bir heykelin başına benziyordu. Sadece üstüne kumaş yapışmış olan alnı ve şakakları belirgindi. Bedeni ve hayal gücü şehvetle zonklayan Titus onu sağ eliyle öncekinden de sıkı tutup sol eliyle yüzündeki gömleği çekip aldı.

Bu yüz öyle minikti ki Titus ağlamaya başladı. Bu bir bülbul yumurtasıydı. Titreyen dudaklarındaki onu vahşice öpme arzusu sönerken tüm bedeni zayıfladı. Yanağını onunkine dayadı. Kız debelenmeyi kesmişti. Titus'ın gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Kızın yanağını gözyaşlarıyla ıslattığını hissediyordu. Başını kaldırdı. Dalgınlaşmıştı. Bir doruk ânı yaşayamayacağını biliyordu. Bir tür sevinç hissediyordu ve midesi bulanıyordu.

Kız başını yana çevirdi ve gözleri bir şeyde odaklandı. Bedeni kaskatı kesilmişti. Bu gövde bir anlığına erimiş, Titus'ın kolları arasında bir dereye dönüşmüştü. Ama sonra tekrar donmuş, buz gibi olmuştu.

Titus başını yavaşça çevirince Fuchsia'yı gördü. Üstünden yağmur suları damlıyordu. Yüzüne düşen ıslak saçları yılanlara benziyordu. Eliyle yüzünü örtmüştü.

III

Titus birden tek başına yattığını fark etti. Ellerin arasında gömleğin kolunu tutuyordu, ama Yaratık gitmişti.

Başka bir dünya olduğunu unutmuştu; içinde ablasının ve annesinin bulunduğu, kendisinin kont olduğu bir dünya. Gormenghast'ı unutmuştu.

Sonra tiz, alaycı bir çılgılık duydu. Bu çılgılığı asla unutmayacaktı. Ayağa fırladı ve mağaranın girişine koştu. Baş dönüyordu. Onun sağanak altında, dizlerine kadar su içinde durduğunu gördü. Yağmur çırılçıplaktı. Şimdi peş peşe çakan şimşekler onu aydınlatıyor, alevden bir yaratığa dönüştürüyor, üstünde sarı ışıklar titreşiyordu.

Titus ona bakarken içi hazla doldu. Onu kaybettiğini hissetmiyordu. Tek hissettiği onu kollarının arasında tutmuş olmanın verdiği müthiş gururdu; şimdi tekrar kendi diliyle alaycı çılgılıklar atmaya başlamış olan o çıplak yaratığı tutmuş olmanın gururu.

Bu son noktaydı. Titus bundan fazlasını beklemeyeceğini biliyordu. Dışleri yaşamın karanlık özüne dokunmuştu. Kıza neredeyse kayıtsızlıkla bakıyordu, çünkü her şey geçmişte kalmıştı ve şu an bile o anının verdiği gurura kıyasla bir hiçti.

Ama sonra fırtınanın merkezinden kopup gelen köreltici bir alev parıltısı parlak yağmur damlalarının arasından indi ve "Yaratığı" yoluna çıkan kuru bir yaprakmışçasına yakıp kavurdu. Titus onun bu dünyadan geri dönmek üzere gittiğini anlayınca içinden bir şey uçup gitti kaçtı ya da tıpkı onun gibi yanıp kül oldu. Bir şey hiç var olmamışçasına öldü.

On yedisinde bir başka diyara ayak basmıştı. Ölen gençliği idi. Çocukluğu artık sadece anılarda kalmıştı. Erkek olmuştu.

Döndü ve duvara yaslanmış duran Fuchsia'nın yanına gitti. Konuşamıyorlardı.

Fuchsia'nın öyle zavallı bir görünüşü vardı ki. Titus yüzüne düşen bukleleri ayırınca ne kadar savunmasız olduğunu gördü. Fuchsia elini iki misli yaşlı bir kadının bezgince hayal kırıklığıyla itince, Titus kendi gücünün farkına vardı.

Az önce tanık olduğu sahnenin, hayallerinin ölümünün onu yıkması gerekirdi. Oysa içinde huzursuzluktan eser kalmadığını hissediyordu. Kendisi olmuştu. İlk kez özgürdü. Yaşamda dev yuvasındakinden farklı hayat tarzları olduğunu öğrenmişti. Bir deneyimi tamamlamıştı. Aşkın parlak kadehini boşaltmıştı. Bir dikişte boşaltmıştı. O cam kadehin parçaları yerlere saçılmıştı. Ama dilinde bunun güzelliğinin ve çirkinliğinin tadıyla, soğukluğuyla ve sıcaklığıyla her şeye yeniden başlayabilirdi.

Yaratık ölmüştü... ölmüştü... yıldırım çarpmasıyla ölmüştü, ama Fuchsia orada olmasa Titus sevinç çığlıkları atardı, çünkü büyümüştü.

IV

Uzun süre tek kelime etmediler. Bitkin halde yan yana oturdular. Titus Fuchsia'yı uzun kırmızı giysisini çıkarmaya ikna etmişti. Giysiyi yere, canlandıracağı ateşin yanına sermişti. Mağaradan çıkmak istiyordu. Burası artık cansız kalyalardan ibaretti. Burayla işi bitmişti. Ama bitkin düşmüş olan Fuchsia'nın geri dönüş yolculuğuna başlamadan önce en az bir saat dinlenmesi gerekiyordu.

Titus mağarada dolanırken bir kaya çıkıntısının üstünde ölü kuşlar gördü, ama karnı aç değildi.

Sonra Fuchsia'nın sesini duydu. Çok alçak ve boğuk bir sestti bu.

"Burada olabileceğini düşündüm. Şimdi daha iyiyim. Geri dönmeliyiz. Ortalığı sel götürüyor."

Titus hızla mağaranın girişine yürüdü. Bu doğrudu. Tehlikedeydiler. Yağmur azalmak yerine şiddetlenmişti. Gökyüzü devasa bulut yığınlarıyla kaplıydı.

Hemen Fuchsia'nın yanına döndü.

“Onlara hafızanı yitirdiğini söyledim,” dedi Fuchsia. “Onlara ilk kez böyle olduğunu söyledim. Sen de aynı şeyi söylemelisin. Şatoya yaklaşınca ayrılırız. Haydi gel.”

Ayağa kalktı ve başından ıslak kırmızı giysisini geçirdi. İçi hayal kırıklığıyla doluydu. Titus için korkmuş ve onun için hayatını tehlikeye atmış, Titus'ın kendisiyle gurur duyacağını ummuştu. Ama bunca yolu güç bela kat ettikten sonra onu... “Yaratıkla” birlikte bulmuştu!

Gururunu şiddetle ve acıyla korumaya çalışarak kendi kendine ona asla sormayacağına yemin etti. O kızıdan asla bahsetmeyeceğine yemin etti. Titus'a en yakın kişinin kendisi olduğunu sanmıştı ya da başka biri olsa Titus'ın kendisine söyleyeceğini. Evet, onun sadece ablasıydı, ama yine de, Steerpike'ı ona karşı savunmuş olmasına karşın, Titus'ın kendisine onun Steerpike'a duyduğundan daha fazla ihtiyaç duyduğuna emindi.

Titus o yırtık ve değerli gömleğin kenarlarının pantolonunun içine tıktırırken Fuchsia'ya bakıyordu.

“O öldü Fuchsia.”

Fuchsia başını kaldırdı.

“Kim?” diye mırıldandı.

“O yabani kız.”

“Yabani... kız... mı? Bu kadar çabuk mu?”

“Yıldırım.”

Fuchsia mağaranın ağızına döndü ve fırtınaya doğru yürümeye başladı.

“Ah Tanrım,” diye mırıldandı kendi kendine konuşurcasına. “Dünyada ölümden ve hayvanlıktan başka bir şey yok mu?” Sonra dönmeden sesini yükseltti. “Anlatma Titus. Hiçbir şey anlatma bana. Hiçbir şey bilmek istemiyorum. Sen kendi hayatını yaşa, ben benimkini.”

Titus mağaranın girişine, Fuchsia'nın yanına gitti. Ön-

lerinde korkunç bir manzara uzanıyordu. Her tarafı sular kaplamıştı. Kaybedecek bir saniye yoktu.

“Tek umudumuz var,” dedi Titus.

“Biliyorum,” dedi Fuchsia. “Tünel.”

Birlikte yürümeye başlayıp sağanağın içine daldılar. Bundan sonrası bir sular cehennemiydi. O uzun yeraltı geçidinin girişine doğru yürürken zaman zaman aldatıcı yağmurların altında birbirlerini kaybediyorlardı. Başlarına yüzlerce olay geldi. Ayakları sular altında kalmış bitkilere dolandı, çalılara takıldı; ağaçlar yanlarına, suların içine devrildi ve onlara az kalsın çarpıyor ya da boğulmalarına yol açıyordu. Bazen su fazla derin ya da çamurlu olduğundan geri dönüp arkadan dolaşmak zorunda kalıyorlardı. Sonunda tepenin kenarındaki yüksek toprak kümesine vardıklarında neredeyse boğulmuş haldeydiler. Ama tünel oradaydı. Her ne kadar içine sular akıyor olsa da, onu gördüklerine öyle sevindiler ki bilinçsizce kucaklaştılar. Bir an için yıllar öncesine gittiler ve kalp acısı diye bir şeyin var olmadığı bir dünyada abla kardeş oldular.

Tünelin ne kadar uzun olduğunu unutmuşlardı; ne kadar karanlık ve bitkilerle, yürümeyi güçleştiren köklerle ve pis havayla dolu olduğunu unutmuşlardı. Şatoya yaklaştıkça su derinleşti; çünkü Gormenghast'ın etrafındaki arazi giderek alçalırdı ve o devasa şato engin bir leğenin ortasında durmaktaydı.

Sonunda dik durmayı başarıp tünelden çıktıklarında ve Boş Koridorlar'a açılan geçitlerde yürümeye başladıklarında su bellerine kadar varmıştı.

Yürüyüşleri çıldırtıcı ölçüde yavaştı. Bellerine kadar içinde oldukları o ağır, kapkara suyun içinde güçlekle ilerliyorlardı. Bazen bir basamağa çıkıyor ve bunun tepesinde bir süreliğine dinlenebiliyorlardı. Ama fazla kalamıyorlardı, çünkü su seviyesi sürekli yükselmekteydi. Neyse ki Titus o

dev oymanın arkasına açılan yollardan birini bilmekteydi. Çok uzun süre önce Barquentine'dan kaçarken bu heykelin arkasına dalmış ve şimdi sularla kaplı olan ve içinde günlük yürüdükleri bu dar koridorlara varmıştı.

Sonunda heykelin arkasına varınca durdular. Titus öndeydi. Heykelin kenarına gidip öne uzandı ve tozlu koridorda ihtiyatla sağa sola baktı. Koridor boştu. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Her yerde olduğu gibi burada da su, yavaşça hareket eden kara bir halı gibi serilmişti. Sel sularının her taraftan içeri girdiği ve Gormenghast'ın zemin katının boşaltıldığı açıktı. Titus'ın yatakhanesi üst kattaydı. Fuchsia'nın odası da sel seviyesinin üstündeydi. Fuchsia Titus'ın yanına gelmişti. Tam ayrılıp suların içinden geçerek odalarına gitmek üzereydiler ki şıpırtılar duydular. Titus ablasını geri çekti. Bu ses düzenli olarak tekrarlanıyordu. Sonra, yakınlaşmaya başlarken, suda pırıltılar gördüler. Batıdan hafif, kırmızı bir ışık yanmaya başlamıştı.

Nefeslerini tutarak beklediler. Bir an sonra görüş alanlarına bir kayığın ya da dar bir salın girdiğini gördüler. Bunun ortasında oldukça yaşlı bir adam oturuyordu. Her iki elinde birer kısa sarık vardı. Bunları teknesinin her iki yanındaki sulara aynı anda daldırdı. Suyla fazla dalmadan alttaki taşlara çarptılar ve kayık yavaşça, telaşsızca ilerledi. Baş tarafta kırmızı bir fener, kış tarafta bir tüfek vardı. Horozu çekilmişti.

Fuchsia da, Titus da bu adamı daha önce görmüşlerdi. Bu alt koridorlarda devriye gezmekle görevli çok sayıda bekçiden ya da nöbetçiden biriydi. O yüzü lekeli canavarın gece gündüz aranmasını ne fırtınanın ne de Titus'ın kayboluşunun engellediği belliydi.

Fener ve kırmızı yansıması uzakta küçücük kalır kalmaz abla kardeş en yakındaki büyük merdivene doğru yürüdüler.

Merdiveni çıkarken, birinci kata ulaşmadan önce bile büyük bir değişikliğin gerçekleşmiş olduğunu fark ettiler.

Çünkü yukarı bakınca, taş tırabzanın kenarında kitap, eşya, perde, çanak çömlek, küçük nesnelerle dolu sandık, halı ve kılıç yığınlarının yükseldiğini gördüler. Sahanlık büyük bir ambarı ya da mağazayı andırıyordu.

Ve bir sürü yorgun adam bitkinlikten her türlü şekilde masaların üstüne serilmiş ya da koltuklara kıvrılmıştı. Birkaç fener hâlâ yanıyordu, ama herkes uykuda gibiydi. Hiçbir şey kımıldamıyordu.

Titus ile Fuchsia uyuyanların yanından parmak uçlarına basarak, arkalarında sudan izler bırakarak geçtiler ve sonunda iki koridorun kesiştiği bir yere vardılar. Oyalanacak ya da konuşacak vakitleri yoktu, ama yine de bir an durup birbirlerine baktılar.

“Burada ayrılıyoruz,” dedi Fuchsia. “Söylediklerimi unutma. Hafızanı yitirdin ve ormanda kayboldun. Seni bulmadım. Birbirimizi hiç görmedik.”

“Unutmam,” dedi Titus.

Birbirlerine sırtlarını dönüp farklı yollara saptılar ve karanlıkta gözden kayboldular.

ALTMİŞ DOKUZ

Gormenghast'ta yaşayan kimse bu kara ve sonsuz tufanla kıyaslanabilecek bir fırtına gördüğünü anımsamıyordu. Civaradaki araziye sel basmış, her dakika yükselen sular birinci katın sahanlıklarına ulaşmıştı.

Sürekli gök gürlüyordu. Şimşekler çakıp duruyordu. Sanki bir çocuk bir şalterle oynamaktaydı. Sularla kaplı engin arazinin üstünde ağır ağaç dalları yüzüyor ya da canavarlar gibi savruluyordu. Gormenghast Nehri'nin balıkları her tarafta yüzüyor, şatonun alçak pencerelerinin içinden geçiyordu.

Su üstünde kalan yükseltilerin, kayaların ve gözcü kulelerinin üstü her türden küçük hayvanla doluydu. Bu farklı türden hayvanlar birbirine sokulmuş, birbirlerine dikkat etmeden bir arada duruyorlardı. Bu doğal sığınakların en büyüğü Gormenghast Dağı'ydı elbette. Bu dağ son derece güzel bir adaya dönüşmüştü. Dibiindeki sık ormanın ağaçları sulardan yükseliyor, üstünden sular akan tepesi şimşeklerin titreşen ışıklarıyla uğursuzca parılıyordu.

O hayvan topluluklarının en büyüğü bu dağın yamaçlarındaydı. Tepesindeki gökyüzü de, fırtınalı ve konuk sevmesiz olsa da, dönüp duran ve çığlıklar atan kuşlarla doluydu.

Diğer sığınak şatoydu. Yorgun tilkiler şatonun duvarlarına doğru yüzüyordu. Peşlerinden yabancı hayvanlar, onların ardından da fareler, porsuklar, kırlangıçlar, su samurları, diğer orman ve nehir hayvanları geliyordu.

Her yönden akın akın geliyorlardı. Suyun üstünde sadece kafaları vardı. Hızlı hızlı soluyorlardı. Parlak gözlerini şato duvarlarına dikmişlerdi.

Bu dev sığınak da, tıpkı Dağ gibi (aralarındaki yağmur gölleri kısa süre sonra bir iç denize dönüşecekti) bir adaydı. Gormenghast artık bir adaydı.

Şato sakinleri bunun sıradan bir fırtına olmadığını, şatonun dış kısımlarının şimdiden tehdit altında olduğunu ve ana kısımdan ayrılabilceğini ve dış binaların, özellikle de ahırların ve tüm ahşap yapıların sulara kapılma tehlikesi altında olduğunu anlayınca, bu uzak bölgelerin boşaltılması, Parlak Oymacılar'ın hemen geri çağırılması ve bütün çiftlik hayvanlarının duvarların içine getirilmesi emri verildi. El arabalarının, sabanların ve her türden çiftlik aletinin kurtarılması için erkeklerden oluşan ekipler gönderildi. Bütün bunlar binek arabaları ve atların koşum takımları ile birlikte geçici olarak, iç avlulardan birinin güneyindeki silah

deposuna konuldu. Çiftlik hayvanları ve atlar büyük taş yemekhaneye götürüldü. Bunların büyük kısmı güney pencerelerinin altında sürekli biriken küçük ağaç dallarından yapılmış bariyerlerle birbirlerinden ayrılmıştı.

Tören'in yarıda kesilmesi gibi korkunç bir hakaretin acısını çeken Dış Sakinler şatoya dönmek istemiyordu. Ama yağmur evlerinin temellerini gevşetmeye başlayınca aldıkları emirden faydalanıp asık suratlarla eski yuvalarını terk ettiler.

Bu zor zamanlarında onlara yüce gönüllülükle uzatılan eli takdir etmemiş, tersine iyice öfkelenmişlerdi. Tam da içlerine kapanıp Groan Hanedanı'nın kendilerine yaptığı korkunç hakareti kara kara düşünmeleri gereken bir zamanda, Hanedan'ın misafirperverliğini kabul etmek zorunda kalmışlardı. Çocuklarını ve az sayıdaki eşyalarını omuzlayan bu asık suratlı hoşnutsuzlar ordusu şatonun içine çekildi. Karanlık sular dizlerinin hizasında çağılıyordu.

Şatonun geniş bir ucu, bir yarımada ya da dönüşmüş olan bir kilometre ya da daha fazla uzunluktaki ve birkaç kat yükseklikteki duvarları boyasız bir kesim Oymacılar'a verildi. Orada oymalarını çürük döşeme tahtasına koydular. Her aile "evini" iri sıva parçalarıyla çizilmiş çemberlerle belirliliyordu.

Bu kalabalık ortamda öfkeleri arttı. Bu öfkeyi Gormenghast'a, o yüce soyut şeye gösteremediklerinden, hınçlarını birbirlerinden çıkardılar. Eski meseleleri anımsadılar ve o uzun, iç karartıcı kara parçasının atmosferine bir tür *kötülük* yayıldı. O üst üste yükselen katlar kinle doldu. Kil evleri yıkılmıştı. Eskiden, şato surlarının *ötesindeki* pis açıklıkta yaşarken asla kabul etmeyecekleri bir şeye, muhtaç insanlara dönüşmüşlerdi.

Pencerelerinden bakınca kara yağmuru görebiliyorlardı. Gökyüzü her geçen gün bulutlarla biraz daha kaplanıyor, o

korkunç ve şişkin kara göbeği her gün biraz daha aşağı sarkıyordu. Burnun en ucundaki tutsakların –çünkü bu asla dillendirilmese de artık tutsaktılar– üst katlarda bulunanları Gormenghast Dağı'nı görebiliyorlardı. Şafağın ilk ışığında ya da çakan şimşeklerin aydınlığında suların dağa ne kadar tırmandığına bakıyorlardı. Uzaktaki bir ağacın yatay dalını ya da suyun kenarlarındaki tuhaf görünüşlü bir kayayı nirengi noktası olarak ele alıyorlardı. Suların hangi hızla ne kadar yükseldiğine bakmak onlar için tuhaf bir uğraş halini almıştı.

Sonra, bir dış sebepten dolayı değil, yaşlı bir oymacının aklına gelen bir fikir sayesinde rahatladılar. Böylece içlerindeki sıkıntıyı tekne inşasına yönelttiler. Bu ustası oldukları yaratıcı oymacılık değildi, ama yine de oymacılıktı. Bu fikir ortaya atılır atılmaz yarımadanın bir ucundan diğerine dalgaları yayıldı.

Artık oyma yapamıyor olmaları onları uğradıkları hakaret kadar rahatsız etmekteydi. Egeleri ve keskileri, testerele-ri ve tokmakları evlerinden kaçarken yanlarına ilk aldıkları şeyler olmuştu. Ama yanlarına hep kullanmış oldukları ağır bitki köklerini alamamışlardı. Ama zaten şimdi bu işlerine yaramazdı. Tekne, sal ya da kayık yapmak için çok farklı bir şeye ihtiyaçları vardı. Kısa süre sonra tavandaki kirişler, iç duvarlardaki paneller ve kirişlerle döşeme tahtaları giderek ortadan kaybolmaya başladı. Sadece en iyi yüzecek ve su geçirmeyecek tekneyi değil, aynı zamanda en özgün ve en güzel olanı yapma konusundaki rekabet ailelerinin tebeşirle sahalarını belirleme konusunda çekişmeleri kadar ölümcül ve amansızdı.

İzin istemediler. Hemen harekete geçip döşeme tahtalarını ve panelleri sökmeye ya da kaldırmaya başladılar. Pis çatı kirişlerine saatlerce tırmanıp çam ve kara meşe kerestelerini kestiler. Geceleri çalıp gündüzleri hırsızlıklarını inkâr

ettiler. Nöbet tutup araştırma ekipleri gönderdiler. Döşeme tahtalarının sağlamlığı, hangi kırıışleri yerinden oynatmanın tehlikeli olduğu ve hangilerinin süs niyetine durduğu konusunda tartıştılar. Yerlerde büyük delikler belirdi. Hırpani çocuklar bunların içine, alt kattaki oymacıların kafasına toz ve pislik attılar. Dış Sakinler'in hayatları neredeyse tekrar normale dönmüştü. Kin onların ekmeği, rekabet ise şaraplarıydı.

Tekneler şekillenmeye başladıkça ve ortalığa çekicilerin gürültüsü yayıldıkça, gök gürlerken ve pencerelere yağmur damlaları çarparken içeride yüzlerce güzel ahşap şekil büyüyüp serpildi.

Bu arada şatonun ana gövdesinde herkes yukarı, sürekli yukarı göç etmekle meşguldü.

Şimdi ikinci kat oturulmaz haldeydi. Petek şeklindeki odalara dalan sel bütün eşyaları tehdit ediyordu. Çevik ya da zeki olmayan kişilerden kısılı kalarak ya da boğularak ölenlerin sayısı hızla artıyordu. Su basıncı yüzünden kapılar açılmıyor, tanıdık olmayan o su yollarında insanlar kayboluyordu.

Eşyalarını o düzinelerce merdivenden yukarı taşımak gibi zahmetli bir işe girişmeyen çok az kişi vardı.

Gormenghast'ta kısılı kalanların hayatlarını sürdürmesi için vazgeçilmez olan büyükbaş hayvanların kaldıkları yerler zaman zaman değıştiriliyordu. O geniş merdivenlerden çıkarılırken paniklerinin kontrol altına alınması güç oluyordu. O sağlam tırabzanlar kibrit çöpü gibi kırılmıştı. Demir çubuklar yukarı çıkan sürülerin baskısıyla eğilmişti. Taşlar gevşemiş, bir merdivenin başında duran taştan dev bir aslan merdiven boşluğundan aşağı düşmüştü. Onunla birlikte düşen dört inek ve bir buzağı aşağıdaki soğuk suda can vermişti.

Atlar teker teker yukarı çıkarılıyordu. Toynaklarıyla ba-

samaklara vuruyor, burun deliklerini şişiriyorlardı. Gözlerinin akları loşlukta parlıyordu.

Bir düzine adam bütün gün yukarı katlara saman balyaları taşıyordu. Atlı yük arabalarının ve sabanların aşağıda bırakılması gerekmişti, tıpkı her türden ağır ve yeri doldurulmaz eşyalar gibi.

Her katta eşya yığınları bırakılıyor, giderek yükselen sular bunları mahvediyordu. Silah deposu paslı, kırmızı bir havuzdu. Birçok kütüphane kâğıt hamuru bataklıklarına dönüşmüştü. Uzun koridorlarda tablolar yüzüyor ya da giderek yükselerek çengellerinden çıkıyordu. Sayısız duvarın taşları, tahtaları ve tuğlaları arasındaki küçük mağaracıklar suyla dolup böceklerden tamamen temizlenmişti. Kertenkelelerin nesiller boyu gizlilik içinde yaşadığı yerlerde şimdi sadece sular vardı. Su dehşet verici bir şekilde, santim santim yükseliyordu.

Mutfaklar elverişli bölgelerin en üstte olanlarına taşınmıştı. Şatodakilerin beslenmesi için gerekli olan binbir şeyin toplanıp taşınması muazzam bir iş olmuştu, tıpkı Merkez Kütüphanesi'ndeki geleneksel el yazmalarının, kutsal Tören yasalarının ve binlerce eski başvuru kitabının telaşla paketlenip götürülmesi gibi. Bunlar olmazsa karmaşık şato yaşamı asla yeniden canlandırılmazdı. Bu çok kutsal ve sararmış kâğıtlarla dolu sandıklar hemen en yüksek tavan aralarına taşınmış ve önlerine iki nöbetçi konmuştu.

Her sahanlıktan kurtarılan mallarla dolarken bitkin düşmüş, gömlekleri sırtlarına yapışmış, alınları terden mum gibi parlayan ve terleri gözlerine dolan adamlar fırtınaya, sulara, doğdukları güne lanet ediyorlardı. Çileleri hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyordu. O yılankavi merdivenlerden yukarı dev sandıklar çıkarmışlar, gergin halatların koptuğunu ve çektikleri yüklerin binbir güçlkle çıktıkları basamaklardan aşağı çatırdayarak yuvarlandığını işitmişlerdi.

Her tarafları ağrıyordu. Korkunç bir bitkinlik içindeydiler. Yapmaları gereken işlerin sonu yok gibiydi. Teçhizatların manivelalarla, kranklarla kaldırılması, ev yapımı makaralarla çekilmesi, stoklar ile metallerin, yakacakların, öğütölmüş tahılların ve hazinelerin, şarapların ve çeşitli ahşap sandıkların yüzlerce doğaçlama icatla taşınması gerekiyordu. Depolardan, ardiyelerden, mahzenlerden ve ambarlardan, cephaneliklerden, çöplüklerden ve sandıklardan, tahıl ambarlarından ve mühimmat depolarından, sayısız memurun özel dairelerinden, umumi koridorlar ve yatakhanelerden, bütün bu yerlerden alınan mobilyalar, eşyalar, sanat eserleri, dev oyma meşe masalardan en küçük gümüş bileziklere dek her şey yukarı taşınıyordu.

Ama bütün bu işler düzensiz bir şekilde yapılmıyordu. Hepsinin ardında işleyen bir beyin vardı. Genç kızlığından beri uyulamakta olan, uyuşukluğa alıştığından ancak Steerpik'e'nin isyanıyla esneyip gerinerek kendine gelebilen bir beyin. Şimdi tamamen uyanıktı. Bu beyin Kontes'e aitti.

İlk emirleri veren o olmuştu. Parlak Oymacılar'ı içeri çağırtmış, merkezi sahanlıklardan birindeki bir masaya oturup dev bir Gormenghast haritasını önüne açarak çeşitli eşya kurtarma ve yerleşme faaliyetlerini organize etmiş, kullarını emirlerini yerine getirmekte odaklayıp içinde bulundukları tehlikeyi düşünmelerini önlemişti.

Oturduğu yerden son eşyaların yukarı çıkarıldığını görebiliyordu. Sular bu katın merdiveninin beşinci basamağına kadar çıkmıştı. Aşağıya, uzun ve siyah bir sandıkla boğuşan dört adama baktı. Sandık kımıldadıkça içinden sular boşalıyordu. Geniş merdivende basamak basamak yukarı çıkarılıyordu. Basamaklara hafif hafif çarpan sular yüzen nesnelerle kaplıydı. Her kat sele kendi unutulmuş ya da değersiz eşyalarını vermişti. Alt katlardaki batmaz eşyalar santim

santim yukarılara taşınıyordu. Burada yeni gruplara katılıyorlardı ve sulara yüzen o birbirinden farklı eşyalardan oluşan kalabalık giderek büyüyordu.

Kontes merdiven boşluğundaki karanlık sulara birkaç saniye baktıktan sonra bakışlarını koşarak karşısına gelen bir grup adama çevirdi.

Tam onlara bakarken yeni bir ulak soluk soluğa geldi. Parlak Oymacılar'ın tekne inşasına giriştiği ve burnu harap ettikleri konusundaki söylentiler şatonun merkezine yayılınca bu konuyu araştırmakla görevlendirilmişti.

“Eee?” dedi Kontes, koşan adama bakarak.

“Doğruymuş Leydim. Tekne inşa ediyorlar.”

“Ya?” dedi Kontes. “Başka?”

“Tente istiyorlar Leydim.”

“Tente. Niye?”

“Alt katlar tıpkı buradaki gibi sular altında kaldı. Bitmemiş teknelerini pencerelerden çıkarmak zorunda kaldılar. Yağmurdan korunamıyorlar. Üst kattakiler onları içeri almıyor. Zaten tıkiş tıkişlar.”

“Nasıl tekneler bunlar?”

“Her türden Leydim. Mükemmel yapılmış tekneler.”

Kontes çenesini iri eline dayadı. “Perde Ustası'na haber verin. Kurtarılan bütün branda bezlerini onlara göndersin. Oymacılar'a teknelerinin acil bir durumda kullanılabileceğini haber ver. Olabildiğince fazla tekne yapmalılar. Bana Nehir Tekneleri Sorumlusu'nu gönder. Bizim de teknelerimiz var, değil mi?”

“Sanırım Leydim. Ama fazla değil.”

“Sıradaki!” dedi Kontes.

Yaşlı bir adam öne çıktı. “Eee?” dedi Kontes.

“Fırtına dinecek gibi görünmüyor,” dedi ihtiyar. “Tam tersine...”

“Güzel,” dedi Kontes.

Bu söz üzerine herkes dönüp ona baktı. Önce kulaklarına inanamadılar. Ama Kontes'in etrafındaki yirmi kadar memur ve ulak dönüp birbirlerine bakınca doğru işitmiş olduklarını anladılar. Hepsi de aynı ölçüde şaşkındı. Kontes usulca, boğukça, neredeyse fısıltıyla konuşmuştu. "Güzel," demişti. Sanki mahrem bir düşüncelyi işitmişlerdi.

"Kurtarma Ekibi lideri burada mı?"

"Evet Leydim." Yorgun ve sakallı biri öne çıktı.

"Adamlarını dinlendir."

"Peki Leydim. Buna ihtiyaçları var."

"Hepimizin var. Ne olmuş yani? Sular yükseliyor. Elinde öncelikler listesi var mı?"

"Evet."

"Her kolun liderlerinde kopyası var mı?"

"Evet."

"Altı saat sonra sular buraya ulaşacak. İki saat sonra herkes uyandırılısın. Geceyi bu katta geçirmemiz mümkün değil. Merdivenlerin en genişi Kareli Merdiven. Sana öncelikleri bildirmiştim: Çiftlik hayvanları, leşler, tahıllar; vs. değil mi?"

"Evet Leydim."

"Kediler rahat mı?"

"On iki mavi tavan arasındalar."

"Ah... tamam öyleyse.." Kontes sustu.

"Leydim?"

"...Tamam öyleyse, baylar, başlıyoruz. Yükselen sular bizi bir araya getiriyor. Değil mi baylar?"

Hepsi şaşkın şaşkın başlarını sallayıp onayladı.

"Her geçen saatle birlikte kullanabileceğimiz odaların sayısı azalıyor. Sürekli yukarı çıkmaya, hapsedilmeye zorlanıyoruz. Söyleyin bana baylar, hainler sadece havayla beslenerek yaşayabilir mi? Bulutları çiğneyebilirler mi? Gök gürültüsünü yutup midelerini şimşeklerle doldurabilirler mi?"

Adamlar başlarını olumsuz anlamda sallayıp birbirlerine baktı.

“Ya da şu aşağıda, karanlıkta gördüğüm kargı gibi suyun altında yaşayabilirler mi? Hayır, o da bizim gibi bir insan baylar. Nöbetçiler her zamanki yerlerinde duruyor mu? Mutfak korunuyor mu?”

“Evet Leydim.”

“Yeter! Zaman harcıyoruz. İki saat uyunabileceği emrini ver. Şimdi beni yalnız bırakın.”

Adamları talimatlarını yaymak üzere çekilirken Kontes ayağa kalktı ve merdiveni saran ağır tırabzana yaslandı. Oymacılar’ın tekne yaptığını öğrendiğinden beri sular yarım basamak yükselmişti. Orada devasa cüssesiyle durdu. Ağır kollarını tırabzana yaslamıştı. Ayağı, merdiven boşluğundaki kara sulara bakarken koyu kırmızı saçının bir lülesi geniş, solgun alnına düşüyordu.

YETMİŞ

Kontes, Titus’ın şatoya geri döndüğünü duyunca onu hemen yanına çağırttı. Titus ateşinin çıktığını ve hafızasını bilemediği bir süre boyunca kaybettiğini söyledi. Akli başına geldiğinde kendini Gormenghast Ormanı’nın önünde tek başına bulmuştu.

Titus bu yalanları sıralarken Kontes ona baktı, ama hiçbir şey söylemedi. Sonra, uzun bir sessizliğin ardından ona Fuchsia’yı görüp görmediğini sordu.

“Geri döndüğünde,” (diye ekledi). “Ne de olsa giderken kimseyi tanıyacak halde değildin. Değil mi?”

“Evet anne.”

“Peki geri dönerken ya da döndükten sonra onu gördün mü?”

“Hayır.”

“Anlattıklarını şatoya yayacağım. Bir saat içinde Oymacılar hafızanı kaybetmiş olduğunu öğrenecek. Bu hafıza kaybın vakitsizce oldu. Şimdi gidebilirsin.”

YETMİŞ BİR

Yağmur iki hafta boyunca hafiflemeyen yağmayı sürdürdü. Artık şatonun öyle büyük bir kısmı sular altında kalmıştı ki, o sağanak yağmurda insanlar tavan arası kapaklarından dışarı çıkıp elverişli çatılarda yerleşim yerleri kurmak zorunda kaldı. Üst katlarda müthiş bir kalabalık vardı.

El konulan tekne gruplarından ilki oymacılar burnundaki derin sulardan kürekle yola çıkarıldı. Oymacılar’a geri dönerken çatılardaki ve üst katlardaki gevşemiş kirişlerden istedikleri kadar alma izni verilmişti.

Kontes’in geniş ve güzel bir teknesi vardı. Bu teknede kürekçilere ayrılmış bir bölme ve kıç tarafta Kontes’in içinde rahatça durup dümen kullanabileceği geniş bir yer bulunmaktaydı.

Oymacılar’a varil varil katran ve boya verilmişti. Bu sağlam tekne kırmızı, siyah ve altın sarısı armalarla donatılmıştı. Pruvası suyun üstünde ağır ve muazzam bir şekilde yükseliyordu. Ucunda yırtıcı bir kuşun kafasını andıran bir oyma vardı. Boğazı tüylüydü. Çıplak alnı koyu kızıldı. Sarı gözleri ayçiçeklerini andırıyordu. Kıvrık gagası siyah ve tehditkardı. Bu oyma fikri üstünde neredeyse bütün oymacılar hemfikir olmuştu. Bu oyma üstünde teknelerin yapısına ve sağlamlığına harcadıkları kadar emek sarf etmişlerdi.

Bir gün Titus’a onun için özel bir kayık hazırlandığı ve bu kayığın onu bir güney koridorunda beklediği söylendi.

Titus oraya hemen tek başına gitti. Başka zaman olsa bu ince ve gümüşü, zarif deniz yaratığına sahip olmaktan, şatonun yedinci katındaki, sularla kaplı ve yerinden oynamayacak kadar ağır olan o masanın üstünden bu kanonun, çocukken gördüğü kitaplardakilerden çok farklı olan ve kürekleri suya daldırır daldırmaz yola çıkmaya hazır gibi görünen bu kanonun içine inmekten dolayı sevinç çığlıkları atardı.

Ona bayılmıştı; ama içini sızlatacak bir şekilde. Ona belirsizce özlemini çektiği her şeyi anımsatır gibiydi. Ona henüz bir kont olduğunun doğru dürüst farkına varmadığı eski zamanları anımsatıyordu. Babasız olmanın ve annesinden sevgi görmemenin normal olduğunu sandığı; şiddete, ölüme, çürümeye tanık olmadığı zamanları. Steerpik'e'nin her şeyi karartan ve herkesi tetikte tutan pis gölgesinin ortalıkta gezinmediği zamanları. Ve daha da fazlasını... Altında uzanan o ince kano ona içindeki korkunç zıtlığın henüz ortaya çıkmadığı –beyniyle kalbinin çekişmediği– Gormenghast'ın temsil ettiği her şeyden, soyundaki yok edilemez, mantıksızca gururdan ve bu sevgisiz yuvanın her soğuk taşına karşı farkında olmadan duyduğu sevgiden, nefreti kadar güçlü sevgiden kaçıp kurtulma arzusunun giderek güçlenmediği zamanları anımsatıyordu.

Kendisine uzatılan kısa, mavi küreği alıp karanlık sulara daldırdığında gözlerinin yaşarmasına yol açan başka neydi? Tıpkı çocukluğu gibi uçup gitmiş olan bir şeyin anısıydı; bu kayık kadar hızlı ve ince ve ehlileştirilemez olduğunu bildiği bir şeyin, yaratığın anısıydı.

Kürek çekmeye başladı. O şaheser kayık ince ve güzel başını kaldırdı, kuzeye doğru gümüşü bir kavis çizdi ve loş koridorda giderek hızlanarak ilerlemeye başladı. Titus çok ilerisinde bir ışık noktası görüyordu. Yarısı sular tarafından örtülen bu nokta hızla ona doğru yaklaşıyordu, Titus o si-

yah koridordaki her kürek çekişiyile soğuk ve yağmurlu kabanar denize biraz daha yaklaşırken.

Kalbi çığlık çığlığaydı ve gördüklerinin muhteşem güzelliğiy acısını arttırıyordu. Ne kadar hızlı kürek çekerse çeksin bedenini ya da zihnini geride bırakamıyordu. Kürek suya dalıp çıkıyor, tekne uçarcasına ilerliyordu, ama Titus'ın yaralı kalbini geride bırakamıyordu. Bu kalp bu mezarısı suların üstünde onunla birlikte gidiyordu.

Sonra, neredeyse tamamı sel sularıyla kaplanmış olan pencereye yaklaşırken, birden üst pervazının su yüzeyine tehlikeli bir şekilde yakın olduğunu fark etti. Hava son bir saat içinde epey aydınlanmıştı ve o dörtgen ışığın yansıması öyle güçlüydü ki, Titus bütün o ışıklı sahanın, yansıma da dahil olmak üzere, içinden geçebileceğini sanmıştı. Ama şimdi bu parlak dörtgenin sadece üst yarısından geçebileceğini görüyordu. Oraya doğru hızla ilerlerken birden sırtüstü düştü ve kayığın kenarlarının hizasında yatıp gözlerini kaparken, müthiş bir hızla pencereden dışarı fırlayan kayığın zarif pruvasının pervaza sürtünürken çıkardığı çok hafif gıcirtıyı işitti.

Birden tepesinde engin gökyüzü uzanmaya başlamıştı. Karşısında bir iç deniz vardı. Yağmur düzenli bir tempoyla yağıyordu. Uzun süredir alıştıkları şiddetli yağmura kıyasla çiseliyor gibiydi. Titus kürek çekmeyi bıraktı ve kano alçalıp yükselerek durunca onu bir kürek darbesiyle geriye çevirdi. Şimdi karşısında krallığın sulardan yükselen devasa üst kısımları uzanıyordu. Büyük kayalık adaların üstündeki sayısız pencere, mağaraları ya da deniz kartallarının yuvalarının andırıyordu. Takımadalar oluşturan kuleler tepeleri boğumlu zayıf yumruklara benziyordu. Bazı kulelerin tepesi kırık ve bunlar kürsü gibi görünüyordu. Yüksek ve tehditkârdılar. Kötülüğü savunan kara kürsülerdi.

Sonra bağırsaklarında bir vicdan azabı, soğuk bir çanın

sesiymişçesine titreşti. Kaburgalarının altında yoğun bir yalnızlık hissi belirdi, giderek büyüyen bir cam kabarcığı gibi.

Yağmur dinmişti. Çalkantılı sular dinginleşmiş, hareket-siz kalmıştı. Karanlık deniz yarı saydamlaşmıştı. Titus aşağı bakınca çok altında duran ağaçları, tanıdık yılankavi yolları, ceviz ağaçlarının etrafında yüzen balıkları ve en tuhafı da, artık çok fazla suyu olduğu için kendine ait suyu kalmamış olan Gormenghast Nehri'nin yatağını gördü.

İçini hayret ve hazla dolduran bütün bu şeylerin o her şeyi kaplayan selle, hazineleri mahveden, bir sürü insanı öldüren, hâlâ gizlenmekte olan Steerpik'e yavaşça yukarı çıkmaya zorlayan selle nasıl bir ilgisi vardı? Şurası Fuchsia'nın dairesi miydi? Ve şunlar Doktor'un ve Kontes'in, ona yaklaşmaya çalıştıktan sonra görüldüğü kadarıyla tekrar geri çekilen öz annesinin evleri miydi?

Yoğun bir hüznle dingin suların üstünde kürek çekerek kaymaya başladı. Göğün donuk ışığı oluksuz çatılardan aşağı boşanan suları ıslılatıyordu.

Gormenghast adalarına yaklaşırken kuzeyde, uzaklarda oymacıların donanmasının gri sel sularının üstünde, saçılmış mücevherler gibi durduğunu gördü. Hemen ilerisinde biraz önce üstündeki pencerelerden birinden son derece tehlikeli bir şekilde çıkmış olduğu duvar vardı. Hem o pencere hem de ona paralel olan diğerleri şimdi tamamen suyun altında kalmıştı. Titus şimdi merkez şatodaki bir katın daha terk edilmiş olduğunu anladı.

Uzun bir taş burnun yuvarlak ucu gibi görünen bu duvarın bir kilometre doğuda bir eşi vardı. Bu ikisi arasında engin, iç karartıcı bir koy uzanmaktaydı. Buradaki suyun yüzeyinden hiçbir şey çıkmıyordu. İkizi gibi, bu ikinci burnun da sel suları seviyesinde, tamamen kaplanmamış halde olan penceresi kalmamıştı. Suların bir sonraki kanatlı pen-

cere dizisine ulaşmadan önce üç buçuk metre daha yükselmesi gerekiyordu. Ama Titus gözlerini bu uzun koyun ortasına, kıvrıldığı yere çevirince (burası gerçek bir koy olsa o kısımda bir kumsal bulunurdu herhalde), oradaki pirinç tanesi kadar küçük görünen pencerelerin burunlardakilerin tersine düzenli sıralar halinde dizili durmadığını gördü.

Sarmaşık kaplı bu duvarlar pek çok açıdan tuhaftı. Dış taraflarından inip çıkan merdivenler açıklıklara ulaşıyordu. O sarp kayalığın yeşil ön cephesine serpiştirilmiş gibi duran pencereler iç yapılar hakkında hiçbir ipucu vermiyordu.

Titus bu “koyun” ortasına doğru kürek çekmeye başladı. Altında uzanan duru, ölüm kadar soğuk sel suları yağmurun boğduğu bütün o mucizeleri kaplıyordu.

YETMİŞ İKİ

Burası Titus’a terk edilmiş, yaşamsız bir koronak gibi geldi. Sarmaşıklarla kaplıydı. Dişsiz ağzıyla aptal, kapaksız gözleriyle kördü.

O terk edilmiş duvarların dibine, sudan çıkıp yeşil sarmaşıklarla kaplı ıslak duvarda yükselerek on iki metre yukarıdaki bir balkona kadar çıkan bir merdivene yaklaştı. Bu taş merdivenin süslemeli bir demir tırabzanı vardı, ama öyle paslanmıştı ki, bir sopayla dokunulunca bile un ufak olup suya dökülebilirdi.

Titus kanosundan su seviyesindeki taş basamaklara geçerken ve sonra kanoyu kaldırıp, bağlayacağı bir çıması olmadığı için, taş bir basamağın üstüne özenle yanlamasına koyarken, bir kötü niyetin varlığını güçlü bir şekilde hissetti. Sanki o duvarlar her hareketini izliyordu.

Kahverengi saçını alnından geriye atıp başını kaldırdı ve yukarı, duvarlara baktı. Kaşlarını çatmış, gözlerini kısmıştı. Titreyen çenesini saldırgan bir şekilde öne çıkarmıştı. O sarmaşık kaplı alanlardan sadece yağmur damlacıklarının sıpırtısı geliyordu.

Gözlenmek hiç hoş olmasa da, içindeki kolayca kontrolden çıkabilecek paniği bastırdı. O kasvetli duvarların ardında yatanları keşfetme arzusundan çok taşlardan ve sarmaşıklardan korkmadığını kendine kanıtlamak arzusuyla, balkona kadar yükselen kaygan taş merdiveni çıkmaya başladı. O çıkmaya başlarken, duvarın tepesine yakın küçük bir pencereden kendisini izlemekte olan biri geriye çekildi. Gözden kaybolduğu yer ile Titus'ın kanosunun "karaya çıkarılmış" halde durduğu yere bakmakta olan yüzün aynı kişiye ait olduğuna inanmak zordu. Ama buna şüphe yoktu. Bu kadar karanlık, zalim bir yüzün bir benzeri olamazdı. O koyu kırmızı gözler küçük kanoda odaklanmıştı. Onun "koydan" yaklaşmasını izlemişlerdi. Ne kadar hafif, hızlı ve kolay idare edilir olduğunu, kullanıcısının en küçük isteğini ne kadar çabuk yerine getirdiğini fark etmişlerdi.

Gözlerini kanodan Titus'a çevirdi. Titus şimdi bir düzine basamağı çıkmıştı. Birkaç tane daha çıkarsa, Steerpике'in gevşetmiş olduğu ağır taş bloğun tam altına gelecekti. Steerpике bunu aşağıdaki delikanlının üstüne atıp atmamak konusunda kararsızdı.

Kontun ölümünün, ona büyük bir haz verecek olsa da, buradan kaçma şansını arttırmayacağını biliyordu. O taşın lordu öldüreceği kesin olsa, artık bir tutkuya dönüşmüş olan öldürme arzusunu tatmin etmekte hiç duraksamazdı. Ama taş iska geçerse ve aşağıdaki basamaklara çarpıp parçalanırsa, Titus pusuya düşürüldüğünü düşünecekti elbette ve Kont'u Steerpике'tan başka kim pusuya düşürürdü ki? Üstelik nerede bulunduğu da hemen anlaşılacaktı. Çünkü

Titus'ın yaşadığı şoku atlatınca yukarı çıkmayı sürdürmeye cesaret edemeyeceği, hemen kanosuna geri döneceği açıktı. Oysa Steerpike bu kanonun peşindeydi. Şatonun yilankavi suyollarında onunla ilerleyebilmek hareket hızını iki misli arttırdı.

Yükselen sular yüzünden sürekli yer değiştirmiş, yeni gizlenme yerleri bulmuştu. Stokları ve kilerleri yağmalamak zorundaydı. Bu yüzden giderek daralan hareket sahası içinde hem karada hem de suda eşit hızda ilerleyebilmenin bir yolunu bulmak onun için bir gereklilik halini almıştı. Yer değiştiren mutfaklar geniş batı kanadına yerleştirildiğinde, nöbetçilerle korunan bu mekânı yağmalaması imkânsız olduğu için günlerce aç kalmıştı.

Ama o zamandan beri en az üç kez yer değiştirmişlerdi. Şimdi, yağmurun yeniden başlamamak üzere durmuş olması mümkünken, şimdiki yerlerinde kalacaklarını bütün benliğiyle umuyordu. İçinde bulundukları yüksek tavanlı odanın hemen üstündeki barikatlı ve neredeyse zifiri karanlık tavan arası odası Steerpike'in karargâhıydı. Bu karanlık sığınagın tavanındaki bir kapak eğik bir kiremitli çatıya açılıyordu. Bu kapak sürünge bitkiler tarafından gizlenmekteydi. Ama onun için asıl önemli olan ve ihtiyaçlarını gideren yerdeki ambar kapağıydı. Bunu bir bebeği kucağına alırcasına dikkatle ve usulca kaldırıncı, ihtiyaçlarının en acilini giderebiliyordu; çünkü altında depolar uzanıyordu. Gerekli olduğundan gecenin geç saatlerinde uzun bir halata tutunup kendini usulca, santim santim aşağı sarkıtıyordu. Yanına aldığı torbayı en güç bozulan azıklarla dolduruyordu. Bir düzine kadar mutfak personeli yerde uyuyor olurdu. *Dışarıdaki* nöbetçiler ise o üç kapının ardında olduklarından onu rahatsız etmiyorlardı elbette.

Ama burası tek gizlenme yeri değildi. Sel sularının er geç çekileceğini biliyordu. Mutfaklar tekrar taşınacaktı. Şa-

todakilerin yavaşça alçalan suyu takip ederek aşağı inerken nerelere yerleşecekleri belli değildi.

Çatılarda yedi tane gizli sığınağı vardı. Tavan aralarında ve bunların altındaki üç kuru katta da çeşitli açılardan güvenli dört sığınağı daha bulunmaktaydı. Bir de mutfağın üstündeki tavan arası odası vardı. Su seviyesi son üç gündür dokuzuncu kattaki sahanlıkların çoğunun birkaç metre kadar üstünde sabit kaldığından, önceden birkaç sığınak hazırlanması mümkün olmuştu.

Ama o yüksek kanalları aşağıdaki gibi bir kanoyla keşfe çıkabilse işler onun için çok daha basit ve güvenli olurdu.

Hayır, o taş bloğu aşağı atmayı göze alamazdı. Titus'ın kurtulma şansı çok fazlaydı. Gormenghast vârisini tek bir darbeyle ezip öldürme ve geride taşlarla tuğlalardan başka bir şey bırakmama, riske atılıp bunu yapma dürtüsü çok güçlüydü ve buna karşı koyması zordu.

Ama her şeyden önce kendi can güvenliğini düşünmek zorundaydı. Eğer uzun vadede lehine olacağı inandığı yollardan bir milim bile saparsa, şimdi olmasa bile çok yakında öleceği açıktı. Çünkü bıçak sırtında yürüdüğünü biliyordu. Bundan gurur duyuyordu. Sanki dilin ihtişamını, medenice güçlerin hazzını hiç tatmamışçasına, yalnız bir şeytana dönüşüvermişti. Artık savaştaydı. Acımasız ve kanlı bir savaşta. Durumun basitliği hoşuna gidiyordu. Dünya silahlarını çekmiş üstüne geliyor, onu öldürmek istiyordu. Ve o dünyayı kurnazlıkla yenmek zorundaydı. Bu, tüm oyunların en basit ve temel olanıydı.

Ama yüzü oyun oynayan birinin yüzü gibi değildi. Hatta birkaç yıl önceki Steerpike'in yüzüne bile benzemiyordu. Artık ne oyuncuydu ne de oyun oynayan bir günahkâr. Çünkü değişmişti. Yüzünü bir haritaya dönüştüren, beyaz kısımları denize, kırmızılarını kıtalara ve takımadalara benzetten o lekeler artık neredeyse fark edilmiyordu. Çünkü gözleri bütün dikkati üstlerine çekiyordu.

Beyninin tüm zekiliğine ve ataklığına karşın, Steerpike artık Flay'i öldürmeden önce içinde yaşadığı dünyada yaşamıyordu. Bir şey değişmişti. Değişen zihniydi. Beyni ayrıydı, ama zihni değişmişti. Artık öyle olmayı seçtiği için bir suçlu değildi. Artık seçme şansı yoktu. Şimdi soyut düşünceler içinde yaşıyordu. Beyni nerede saklanacağı ve beklenmedik olaylar karşısında neler yapacağı gibi meselelerle uğraşıyordu, ama zihni bütün bunların üstünde, kızıl bir sisin içinde salınıyordu. Ve zihninin yansıması gözlerinde parlıyor, gözbebeklerini korkunç bir kan kırmızısıyla dolduruyordu.

Yukarıdaki pencereden aşağı yırtıcı bir kuş gibi bakarken beyni çok aşağısında bir kano görüyordu. Titus'ın taş balkonda durduğunu görüyordu. Titus'ın döndüğünü ve bir an duraksadıktan sonra o çürük koridorlara dalarak gözden kaybolduğunu görüyordu.

Ama zihni bunların hiçbirini görmüyordu. Zihni bir tanrılar savaşıyla meşguldü. Zihni sahipsiz arazilerde, ölümlerle dolu savaş meydanlarında, kan kırmızısı boruların sesleri eşliğinde ilerliyordu. Yalnız ve kötü olmak! Son umut ve gücüyle mücadeleye girişen bir tanrı olmak. Daha mutlak ne olabilirdi ki?

Kont aşağıdaki girişte gözden kaybolalı üç dakika geçmişti. Steerpike harekete geçmeden önce ona bu ücra yerin iyice içlerine girmesi için zaman tanıdı. Delikanlının hemen dışarı çıkması olasılığı vardı, çünkü alt koridorlar karanlık ve korkutucuydu. Ama Titus dışarı çıkmamıştı. Steerpike'ın harekete geçme zamanı gelmişti. Aşağı atlarken içi bulandı. Kanı katil kafasında zonkladı. Midesi kalktı ve bir süreliğine bilincini yitirdi. Derinliklerden onu karşılamaya gelen yansıması yüzeyde paramparça olurken ve sular fısıkyelerden çıkarcasına yükselirken Steerpike'ın bedeni

suya daldı ve batmaya başladı. İyice derinliklere indikten sonra en sonunda ayakları sualtındaki, horoz şeklindeki bir fırlıdağın kafasına hafifçe değince yukarı, su yüzeyine doğru çıkmaya başladı.

Çalkalanan sular durulmuştu.

Öylesine yüksekte düşünce sersemlemiş, yuttuğu sular midesini kaldırmış olan ve ciğerleri acıyan Steerpike yine de birkaç saniye sonra taş merdivene doğru yüzmeye başladı.

Oraya varınca birkaç basamağı çıkıp yan yatmış sessizce duran kanoya ulaştı. Bir an bile yitirmeden kanoyu hemen suya çekti. Çevikçe kanoyu atlayıp içindeki kısa küreği aldı. İlk yarım düzine kürek çekişinden sonra, sarmaşık kaplı duvarların altında, su seviyesindeki birkaç pencereden birine doğru hızla ilerlemeye başlamıştı.

Steerpike'in hemen saklanması şarttı elbette. Karşısında uzanan engin koy onun için bir ölüm tuzağıydı. Burada bir balık bile kafasını su yüzeyine çıkarsa hemen görülürdü!

Genç Kont her an geri dönebilirdi. Steerpike görülmeden en yakınındaki pencereye dalıp iz bırakmadan ortadan kaybolmak zorundaydı. Steerpike canla başla kürek çekerken başını olabildiğince geriye çevirip Kont'un geri dönüp dönmediğine bakıyordu. Görülürse hemen gizlenme yerlerinden birine kaçması gerekecekti. Yakalanması olasılığı yoktu, ama görülmesi pek çok açıdan talihsizce olurdu. Şatodakilerin su üstünde hareket edebildiğini bilmelerini istemiyordu, bu burunlara kadar gidebildiğini de. Nöbetçilerin sayısı arttırılabilir, daha uyanık olmaları emredilebilirdi.

Şimdiye kadar şansы yaver gitmişti. O atlayıştan sağ kurtulmuştu. Suyu düştüğünde düşmanı çıkan sesleri duymayacak kadar uzaktaydı. İçinden kolayca geçebileceği bir pencere görmüştü. Bunun arkasında karanlık çökene kadar bekleyebilirdi.

Kara duvarların dibinde ilerlerken birkaç dakikada bir başını öne çevirip kanonun gidiş yönünü düzeltmek zorunda kalıyordu. Ama gözleri çoğunlukla düşmanın üstünde her an tekrar belirebileceği o boş balkondaydı.

Tam pencereyle arasında kanonun birkaç katı kadar bir mesafe kalmışken, Steerpike, kanoyu şatoya kusursuzca sokmaya odaklandığından Titus'ın dışarı, balkona çıktığını fark edemedi.

Titus'ın kanosunun kaybolduğunu hemen fark ettiğini ve gözleriyle ortalığı tarayıp bakışlarını en sonunda manzaradaki tek hareketli cisimde, uzaktaki, dönüp pencereden içeri girmek üzere olan kanoya odakladığını göremedi. Titus hiç düşünmeden hemen kapı aralığının arkasına çekildi ve buradan gizlenerek bakmaya başladı. Heyecandan tir tir titriyordu. Bu mesafeden bile o çapulcunun kambur omuzlarını tanımıştı. Hemen geri çekilmiş olması çok iyiydi, çünkü kano dönüşünü tamamlayıp hızla şatoya dalar dalmaz, bu kusursuz girişi başarıyla tamamlamış olan Steerpike dikkatini tekrar uzaktaki balkona yöneltti ve duvarın içinde, bir kayanın üstündeki bir yılan gibi gözden kaybolmadan önce onun boş olduğunu gördü.

YETMİŞ ÜÇ

Doktor bitkindi. Gözleri uykusuzluktan kan çanağına dönmüştü. Becerilerine sürekli ihtiyaç duyuluyordu. Sel ardından yüzlerce ikincil felaket bırakmıştı.

Hastaneye dönüştürülen uzun bir tavan arası odasına türlü boy ve şekillerde yataklar konulmuştu. Bunlar sadece kemikleri kırılmış ve her türden kazanın kurbanı olmuş

kişilerle değil, bitkin düşmüş ve o nemli ve sağlıklı koşullardan hastalanmış insanlarla da doluydu.

Şimdi tipik bir kaza vakasına doğru gitmekteydi. Ona birisinin daha kemiklerinin kırıldığını haber vermişlerdi. Adamın biri ağır bir sandığı kaygan bir merdivenden çıkarmaya çalışırken ayağı kayıp düşmüştü. Doktor olay yerine varınca adamın uyluk kemiğinin kırılmış olduğunu anladı. Adam geniş bir salın üstüne taşındı. Doktor, bu salın ortasında kırık kemiği bir levhayla destekleyip sararken ya da gerekli müdahaleyi yaparken, arka uçtaki görevli, salı hastaneye geri döndürebilirdi.

Görevli, uzun sırtığını kusursuz bir düzenlilikle suya daldırıp salı koridorlarda sarsmadan ilerletiyordu. Yolun yarısını kat etmişlerken salı biraz dar ve manevra yetisini azaltan tahta bir kemerin altından büyük bir dikkatle geçirdi. Eskiden herhalde bir balo salonu olan bir yere vardılar. Salonun altıgen köşelerinden birinde gösterişli bir platform suyun üstünde yükseliyordu; burada bir zamanlar bir orkestra odayı müzikle dolduruyor olsa gerekti. Sal o dar geçitten geçip bu geniş mekâna çıkınca Doktor Prunesquallor kış tarafına koymuş olduğu kıvrılmış bir battaniyenin üstüne çöktü. Ayaklarının dibinde yarasına baktığı adam yatmaktaydı. Pantolonu topuğundan kalçasına dek yırtılmıştı. Kalçasında bir levha vardı. Güzel ve sarsılmaz bir kararlılıkla sarılmış olan beyaz sargı bezleri balo odasındaki su yüzeyinde yansıyor.

Doktor gözlerini kapadı. Etrafında olup bitenlerin pek farkında değildi. Başı dönüyordu. Ama salonun diğer ucundan yaklaşan, ağaç kütüğünden oyma bir kayıktan seslenildiğini işitince bir kaşını kaldırdı.

Gerçekten bir kayık yaklaşmaktaydı. Uzun, komik görünüşlü bir kayıktı bu. Şimdi onu kullanan adamlar tarafından yapıldığı belliydi, çünkü Oymacılar atölyelerinden

böyle bir nesnenin çıkmasına asla izin vermezlerdi. Kıç tarafta elini yekenin üstüne koymuş olan Perch-Prism'i bu mevkiye Bellgrove atamıştı. Adamlarına sulu yollarda devriye gezme emrini vermişti (bu emre uyacaklarını hiç tahmin etmeden). Derslerin bu koşullar altında sürdürülmesi imkânsızdı elbette. Yağmur artık dinmiş olduğundan öğrenciler zamanlarının çoğunu mazgallı siperlerden, ufak kulelerden, dayanma kemerlerinden, her türlü yüksek yerden o derin berrak suya atlamakla geçiriyorlardı. Suda bir kurbağa sürüsü gibi yüzüyor, pencerelerden girip çıkıyor, ortalığı tiz çılgınlarla inletiyorlardı.

Böylece öğretmenler tatile girmişti. Eski günleri yad etmekten ve birbirlerine şaka yollu takılmaktan başka yapacak işleri yoktu. Sonunda bu şakalar aralarını açmış ve surat asıp sessizliğe bürünmelerine yol açmıştı. Artık hiçbirinin sel hakkında söyleyebileceği yeni bir şey kalmamıştı.

Kıç tarafta oturmuş kürek çeken Opus Fluke kara kara koltuğunu düşünmekteydi; kırk yıl boyunca kullandığı ve sel sularına gömülen o pis, küflü, iğrenç ve varlığının en temel gereksinimi olan o koltuğu; Öğretmenler Odası'nda "Fluke'un beşiği" olarak bilinen, sonsuza dek yitirmiş olduğu o meşhur koltuğu.

Arkasında oturan Flannelcat berbat bir kürekçiydi. Flannelcat için somurtkan ve sessiz olmak yeni bir şey değildi. Fluke koltuğunun ölümü üstüne kara kara düşünüyorsa, Flannelcat her şeyin ölümü üstüne kara kara düşünüyordu, tıpkı insanlar onu hildi bileli yapmış olduğu gibi. Hem kendisi hem de başkaları için etkisiz ve iç karartıcı biri olmuştu hep. Bu yüzden, böylesine uzun süredir kara kara düşünmeye alışık olduğundan, bu sel onu hiç etkilemiyordu.

Perch-Prism için tayfaları arasında kontrol edilmesi en zor kişi olan Mulefire perişan haldeki Flannecat'ın hemen arkasında iri cüssesi, budalalığı ve sinirliliğiyle oturmak-

taydı. Mezar taşını andıran dişleriyle her an Flannelcat'in ensesini ısırarak ve onu savurup balo salonundaki suyun içine fırlatacak gibiydi. Mulefire'in arkasında Cutflower oturuyordu. Aralarındaki, susmanın yapabilecekleri en iyi şey olduğunu kabullenmeye en az razı olan kişi oydu. Gevezelik insanı canlandırdı. Şimdi oturmuş Mulefire'in kaslı sırtına bakarken, o eski tatsız ama coşkun şakacılığından eser yoktu.

Bu tayfanın iki üyesi daha vardı: Shred ile Swivell. Öğretmenlerin geri kalanı bir yerlerden tekneler bulmuş ya da bu baylar gibi onları kendileri inşa etmiş veya Bellgrove'un emrini göz ardı edip üst katlarda kalmayı sürdürmüşlerdi şüphesiz.

Öğretmen şapkalarını suyun camı yüzeyine daldıran Shred ile Swivell yaklaşan sala en yakın olan kişilerdi elbette. Pruva "kürekçisi" Swivell Perch-Prism'in kimi selamladığını görmek için yaşlı kafasını çevirdi ve birkaç saniyelğine kayığın dengesini bozup tehlikeli bir şekilde yan yatmasına yol açtı.

"Hey! Hey!" diye seslendi Perch-Prism kık taraftan. "Bizi alabora etmeye mi çalışıyorsun?"

"Saçmalama," diye bağırdı Swivell, kıpkırmızı kesilerek. Meslektaşlarının önünde azarlanmak hiç hoşuna gitmemişti. Bir pruva kürekçisi olarak tamamen değersiz olduğunun farkındaydı, ama yine de "Saçmalama," diye bağırdı tekrar.

"Lütfen bu konuyu şimdi tartışmayalım!" dedi Perch-Prism, küçük siyah ve zarif gözlerinin kapaklarını indirip başını yana çevirerek. Bir domuzunkini andıran burnunun alt kısmı sudan yansıyan ışıkla parladı.

"Meslektaşlarını tehlikeye atman yetmedi mi? Yo hayır. İlla kendini haklı çıkaracaksın, tıpkı bütün bilim adamları gibi. Yarın Cutflower ile yer değiştireceksin."

“Ah Tanrım! Aman ne güzel!” dedi Cutflower sert bir sesle. “Ben yerimden memnunum!”

Perch-Prism tam nankör Cutflower’a isyanın ne demek olduğu konusunda birkaç sır verecekti ki Doktor yanlarına yaklaştı.

“Günaydın Doktor,” dedi Perch-Prism.

Perch-Prism seslendiğinden beri gözlerini açmayı başaramamış olan Doktor huzursuz bir uykudan silkinerek uyandı ve salın üstünde dimdik oturup yorgun gözlerini güçlükle kayığa çevirdi.

“Biri bir şey mi dedi?” diye haykırdı, uzuvları kurşun gibi ağır olmasına ve başının tepesi alev alev yanmasına karşın yığıtçe şakacı olmaya çalışarak.

“Bu deniz suyunun üstünde birinin seslendiğini mi işittim? Demek o sendin Perch-Prism, çarpık olan her şey adına! Nasılsın amiral?”

Ama Doktor her zamanki gülümsemelerinden biriyle dişlerini sergilerken kilimin üstüne sırtüstü düştü ve uzun sııklı görevli Perch-Prism ile diğerlerine aldırış etmeden sırtığını balo salonu döşemesine dayayıp var gücüyle itti. Sal hastane yönünde öğretmenlerden uzaklaştı. Görevli, oraya varınca Doktor’u sakatlara ve acı çekenlere, ölümlere ve can çekişenlere aldırış etmeden birkaç saatliğine uyuyabilmeye ikna etmeyi umuyordu.

YETMİŞ DÖRT

Irma evini dekore ederken elinden geleni yapmıştı. Bu iş için büyük çabalar sarf etmiş, epey kafa yormuş ve kendi fikrince oldukça zevkli seçimler yapmıştı. Renk seçiminde oldukça özenli davranmıştı. Evdeki her şey uyumluydu.

Aslında ev öyle güzeldi ki Bellgrove kendisini hiç evinde gibi hissedemiyordu. Bu güzellik aşağılık duygusuna kapılmasına yol açıyordu. O donuk mavi perdelerden ve kumru grisi halılardan, sanki Irma tarafından seçilmek *onların* suçmuşçasına nefret ediyordu. Ama Irma'nın buna aldırış ettiği yoktu. Bellgrove'un sadece bir erkek olduğunu ve bu yüzden "sanatsal" meselelerden hiç anlamayacağını biliyordu. Bir kadın olarak kendisini çarpıcı pastel tonlarla kibirli bir şekilde ifade etmişti. Hiçbir şey uyumsuz değildi, çünkü hiçbir şeyin uyumsuz olacak gücü yoktu. O renk tonlarıyla bezeli her şey güven vericiydi. Her şey zarifti.

Ama o vandal sel suları gelip bütün o emekleri, kafa yormaları, zevkliliği ve zarafeti boşa çıkarmıştı. Ah, hepsi yitip gitmişti! Bu kadarı çok fazlaydı! Bu kadarı çok fazlaydı! Sevgisinin, emeğinin ürünü olan her şey, sanatı o alçak, kaba, aptal, gereksiz yağmur; yağmur denen o yararsız, beyinsiz şey tarafından pislige ve lapaya dönüştürülmüştü!

"Doğadan nefret ediyorum," diye haykırdı. "O pis hayvandan nefret ediyorum..."

"Cık cık," diye mırıldandı Bellgrove, bir hamakta uzanmış sallanarak çatı kirişlerinden birine bakarken. (Onlara küçük bir tavan arası odası tahsis edilmişti. Burada kendilerini göreceli bir rahatlık içinde kötü hissedebiliyorlardı.) "Doğadan böyle bahsedemezsin cahil çocuk. Ulu Tanrım, hayır! Kahretsin, kesinlikle hayır."

"Doğaymış!" diye haykırdı Irma horgörüyle. "Ondan *korktuğumu* mu sanıyorsun? Elinden geleni ardına koymasın!"

"Sen de doğanın bir parçasısın," dedi Bellgrove, biraz duraksadıktan sonra.

"Ah, aptal aptal konuşma seni... seni..." Irma devam edemedi.

"Evet? Neymişim ben?" diye mırıldandı Bellgrove. "O küçük kadın beyninden geçeni niye söylemiyorsun? Niye

başka şeylere kızdığında hep yaptığın gibi bana ihtiyar demiyorsun? Sen doğa ya da doğanın bir parçası değilsen, nelerin peki kahrolası?”

“Ben bir *kadınım*,” diye haykırdı karısı. Öfkeden gözleri yaşarmıştı. “Ve evim... evim... o iğrenç... yağmur sularının altında...”

Bay Bellgrove zayıf bacaklarını büyük bir çabayla hamamın kenarından aşırı. Ayakları yere değince titreyerek ayağa kalktı ve kararsızca, ayaklarını sürüyerek karısına doğru yürümeye başladı. Soylu bir hareket yapmakta olduğunu çok iyi bilincindeydi. Hamaktayken çok rahattı. Bu şövalyece tavrının takdir edilme ihtimalinin çok az olduğunu biliyordu, ama hayat böyleydi işte. İnsan ruhsal konumunu korumak için birtakım şeyler yapmak zorundaydı, ama bunun dışında, Irma'nın korkunç öfke patlaması sinirlerini bozmuştu. *Bir şeyler yapmalıydı*. Irma niye böyle korkunç sesler çıkarıyordu ki? Irma'nın sesi beynine bıçak gibi saplanıyordu.

Üstelik öyle zavalıca şeyler söylemişti ki. Doğaya sövüp saymıştı. Bu nasıl da çıldırtıcı bir cehaletti. Sanki doğa Irma'nın duvarının kapısına varır varmaz geri çekilecekti. Sanki sel kendi kendine “Şşşt... şşşt... şşşt... ses çıkarma... ses... çıkarma... burası Irma'nın odası... lavanta ve fildişi dolu... lavanta ve fildişi” diye fısıldayacaktı. Cık cık. İnsanın böyle bir karısının olması ne esef vericiydi... Ama yine de... yine de... ona bağlanmasına yol açan şey sadece acıma hissi miydi? Bilmiyordu.

Irma'nın yanına, küçük bir tavan penceresinin altına oturdu ve uzun, gevşek koluyla ona sarıldı. Irma bir an ürperti. Sonra tekrar kaskatı kesildi. Ama ona kolunu çekmesini söylemedi.

Orada, o küçük tavan arası odasında yan yana oturdular. Sato altlarında atardamarları suyla dolmuş dev bir beden

gibi uzanıyordu. Birlikte karşı duvardan düşmüş ve ardında kalp şeklinde küçük, gri bir desen bırakmış olan bir sıva parçasına baktılar.

YETMİŞ BEŞ

Fuchsia giderek artan melankolisiyle mücadele etmiyor değildi. Ama üstüne giderek daha yoğun çöken karanlık ruh halleriyle artık baş edemez hale gelmişti.

O duygusal, sevgi dolu, ruh hali ansızın değişebilen çocuğun mutlu bir kadına dönüşme olasılığı düşüktü. Neşeli bir yapısı olsa bile başına gelenler bağrındaki parlak kuşları birer birer kovardı herhalde. Ama Fuchsia zaten oldukça sınıktı. Derin mutluluklar yaşayabilirdi, ama ışıktan çok karanlığa çekiliyordu. Bu yüzden sanki cezalandırmak için özellikle onu seçmiş olan zalim olayların rüzgârlarına karşı iyice savunmasızdı.

Sevilme ihtiyacı asla tatmin edilmemişti. Başkalarına duyduğu sevgi asla fark edilmemiş ya da istenmemişti. Tozlu bir meyve bahçesi gibi zengin olmasına karşın asla keşfedilmemişti. Yeşil dallarını uzatmıştı, ama hiçbir başıboş gezgin gelip onların gölgelerinde dinlenmiyor ya da tatlı meyvelerini yemiyordu.

Sürekli geçmişini anımsayan Fuchsia orada sadece, sahip olduğu unvana karşın şatonun gözünde amaçsız, uyumsuz, talihsiz ve yalnız bir çocuktan başka bir şey olmayan bahçıvana kara bir kızın hayatını görüyordu. En çok sevdiği kişiler yaşlı dadısı Nannie Slagg, kardeşi, Doktor ve tuhaf bir şekilde Flay olmuştu. Nannie Slagg ile Flay ölmüştü. Titus değişmişti. Birbirlerini hâlâ seviyorlardı, ama aralarında bir

bulut duvarı vardı. İkisinin de bu duvarı dağıtmaya güçleri yoktu.

Geriye Doktor Prune kalıyordu. Ama Doktor'un sel baskınından beri başını kaşıyacak vakti yoktu, bu yüzden Fuchsia onu görememişti. Gerçek dostlarının sonuncusunu görme arzusu geçirdiği her karanlık bunalımla birlikte biraz daha azalıyordu. Doktor'un tavsiyelerine ve sevgisine en çok ihtiyaç duyduğu bu zamanda (ki Doktor yardımına koşmak için dünyadaki bütün yaralılara boş verirdi) içine kapanıyor, hayattaki başarısızlığı ve kadınlığının verdiği sıkıntı onu hasta ediyordu. Sel sularının dört metre yukarısındaki yeni yatak odasında, yatağında dönüp dururken ilk kez intiharı düşünmeye başladı.

Böylesine korkunç bir düşüncenin karanlık sebebi neydi, anlamak güç. Sevgi görmeyişi; bir babadan ve gerçek bir anneden yoksun oluşu muydu? Yalnızlığıydı. Steerpike'in maskesi düşünce yaşadığı korkunç hayal kırıklığıydı. Bir katil tarafından okşanmış olmanın dehşetiydi. Unvanı dışındaki tüm açılardan değersiz olduğunu giderek daha fazla hissetmesiydi. Nedenler çok sayıdaydı ve bunlardan bir tanesi bile Fuchsia'dan daha dayanıklı kişilerin iradesini kırmaya yeterdi.

İntihar fikri ilk aklına geldiğinde başını kollarından kaldırdı. Sarsılmış ve korkmuştu. Ama aynı zamanda da heyecanlanmıştı.

Sarsak adımlarla pencereye gitti. Düşünceleri onu öyle muazzam, alçakgönüllü, mutlak ve sessiz bir sonuca ulaştırmıştı ki, dizlerinin bağı çözülüyordu. Odasında yalnız olduğunu ve kapısını kilitleyip dünyayı dışarıda bırakmış olduğunu bilmesine karşın dönüp arkasına baktı.

Pencereye ulaşınca dışarı, suya baktı, ama kendisini etkileyen ya da üstünde görsel bir izlenim uyandıran bir şey göremedi.

Bildiği tek şey kendisini zayıf hissettiğiydi. Bütün bunları trajik bir kitapta okumamıştı, bütün olanlar gerçektir. Bir pencerenin karşısında duruyordu ve aklından intihar düşüncesi geçmişti. Ellerini kalbinin üstünde kenetledi ve zihninde bir anlığına yıllarca önce bir başka pencerede belirmiş ve giderken masasına bir gül bırakmış bir adamın görüntüsü belirip kayboldu.

Bunların hepsi gerçektir. Masal değildi. Ama yine de rol yapabiliirdi. Kalbindeki acı sonsuza dek dinsin diye kendini öldürmeyi düşünmekle kalmayıp, bu işi nasıl yapacağını bilen ve yeterince cesur bir kadınımış gibi davranacaktı.

Bunları düşünürken hayali bir dünyanın içine her an biraz daha gömölüyordu. Sanki şimdi bir kez daha yıllar öncesindeki o hayal gücü kuvvetli kızdı ve gizli yaşamının içinde yalnızdı. Başka birine dönüşmüştü. Genç ve güzel ve dişi bir aslan kadar cesur biriydi. Ama böyle biri ne yapardı? Böyle biri bu suyun üstündeki bu pencere pervazının üstünde dururdu elbette. Ve... o... ve içindeki çocuk dünyanın en eski oyununu oynarken, gövdesi hayal gücünün gidişatını izleyerek sırtını odaya dönmüş ve pervazın üstüne çıkmıştı.

Birden dünyanın tekrar farkına varmaya başlamasa orada ne kadar dururdu bilinmez. Biri odasının kapısına vurmaya başlamıştı. O sesi duyunca kendine geldi ve derin suların üstünde, dar bir pervazda tehlikeli bir şekilde dengede durduğunu görünce titremeye başladı ve düşüncesizce dönmeye çalışırken ayağı kaydı. Duvara tutunmaya çalıştı, ama tutunacak bir şey bulamadı. Bu yüzden düştü. Düşerken esmer kafasını pervaza çarptı. Sulara gömölüp boğulmadan önce çoktan bayılmıştı.

YETMİŞ ALTI

Sel sularının yükselmesi durduğuna göre, Steerpike'in gizlenebileceği bölgeleri aramak için bir an bile kaybedilmemesi hayati önem taşıyordu. Bu bölgeler seçilmiş adamlardan oluşan kordonlarla sarılmalıydı. Bu adamlar seçilen her bölgedeki çemberlerini kara ve deniz yoluyla daraltarlarsa teorik olarak eninde sonunda o canavarı yakalayacaklardı. Ve şimdi herkesi bu işe koşturmanın tam sırasıydı. Kontes, Gormenghast haritasındaki bölgeleri kalın bir mavi kalemle çemberler içine almıştı. Arama Ekibi Liderleri'ne talimatlar verilmişti. Her yeri didik didik arayacaklardı. Bütün yarıklara, bütün lağım kanallarına bakacaklardı. Sel sularının şimdiki seviyesinde böylesine kurnaz bir avı ortaya çıkarmak güç olacaktı, ama geçen her günle birlikte Steerpike'in yakalanma şansı daha da azalacaktı, sel sularıyla birlikte azalacaktı. Çünkü katlar art arda kullanılabilir hale geldikçe ortaya yeni yeni labirentler çıkacaktı. Böylece o kaçak karanlığın iyice derinliklerine çekilebilecekti.

Sel sularının alçalması zaman alacaktı elbette. Ama Kontes zamanın ne kadar önemli bir faktör olduğunun farkındaydı. Steerpike'ı bir daha asla böyle bir ağın içinde kısıtırmazdı. Sel sularının tek bir kattan çekilmesi bile her tarafta sayısız koridorun ortaya çıkması demekti. Kaybedecek zaman yoktu.

Ana Plan'ın hazırlanmasında, kuru kalmış en üst üç kat ve ıslak "tekne katı"ndan oluşan manevra sahasından başka noktalar da ele alınmalıydı. Tekne katında oymacıların renkli tekneleri hızla sağa sola yüzüyor ya da büyük şömine raflarının altından yan yatarak geçiyor veya unutulmuş merdivenlerin tırabzanlarına bağlanmış halde durup karanlık suda yansıyor. Kontes'in şatonun boş ücra köşelerini de göz önüne alması gerekiyordu. Neyse ki Gormenghast'ın

ana binasının geniş bir sahaya yayılmış ve sonsuz görünen kollarının çoğu sualtındaydı, bu yüzden de o kaçak tarafından kullanılamazdı. Ama genç adamın yüzerek ulaşabileceği bazı kuleler vardı. Ayrıca Gormenghast Dağı da vardı.

Kontes en azından Steerpike'in dağa kaçmış olabileceğinden endişelenmiyordu. Bunun tek nedeni her akşam tekneleri sayıp hiçbirinin çalınmadığını görerek tatmin olması değil, aynı zamanda da bir grup teknenin çember halinde, renkli boncukları andırarak onun emriyle şatonun etrafını gece gündüz turlamasıydı.

Stratejisini genç adamın yemek yeme zorunluluğu üstünde temellendirmişti. İçecek konusunda ise sorun çekmeyeceği belliydi. Etrafında suyla dolu bir dünya vardı.

Kazayla ya da açlıktan ölmüş olabileceği ihtimali, daha o gün ters dönmüş bir kayığın yanında yüzüstü yüzen bir cesedin bulunmasıyla ortadan kalkmıştı. Adam birkaç saat önce ölmüştü. Alnına bir çakıl taşı saplanmıştı.

Kontes'in karargâhı şimdi "tekne katı"nın hemen üstündeki ve ortasındaki uzun, dar bir odadaydı.

Burada ana planındaki en küçük bir ayrıntıya bile tam anlamıyla hâkim olabilmek için, bütün mesajları alıyor, bütün emirleri veriyor, planlarını hazırlıyor, çeşitli haritaları inceliyor ve bilinmeyen bölgelerin haritasının çıkarılması için talimatlar veriyordu.

Hazırlıkları tamamlanınca oturmakta olduğu masadan kalktı. Omzundaki sakaya bakıp dudaklarını büzdü. Tam her zamanki ağır ve acımasız kararlılığıyla kapıya doğru yürümeye başlayacaktı ki bir ulak koşarak soluk soluğa yanına geldi.

"Eee?" dedi Kontes. "Ne var?"

"Lord Titus, Leydim... o..."

"O ne?" dedi Kontes, hemen kafasını çevirerek.

"O burada."

"Nerede?"

“Kapınızın önünde Leydim. Size önemli bir şey söyleyecekmiş.”

Kontes hemen kapıya gitti. Kapıyı açınca Titus’ın yerde oturmakta olduğunu gördü. Başını dizlerinin arasına sokmuştu. Islak giysileri paçavraya dönmüştü. Kolları ve bacakları çürük ve sıyrıklarla doluydu. Saçı kirden grileşmişti.

Başını kaldırıp bakmadı. Buna hali kalmamıştı. Yere yığılmıştı. Nerede olduğunun bile doğru dürüst farkında değildi. Uzun ve tehlikeli tırmanışlardan, koridorlarda omuz boyundaki suların içinden geçmekten, baş döndürücü yükseklikteki eğik çatılarda emeklemekten yorulmuştu. Bütün bunları yaparken tek bir hedefi vardı; şimdi önüne yığılmış olduğu bu kapıya ulaşmak. Annesinin odasının kapısına ulaşmak.

Kısa süre sonra gözlerini açtı. Annesi iri cüssesiyle yanına diz çökmüştü. Onun burada ne işi vardı? Tekrar gözlerini kapadı. Belki hayal görüyordu. Uzaktan gelen bir sesin “Şu konyak nerede?” dediğini işitti. Biraz sonra doğrultuldu ve dudaklarında cam bir bardağın soğuk kenarını hissetti.

Gözlerini tekrar açtığı anda nerede olduğunu ve burada bulunma nedenini kesinlikle biliyordu.

“Anne!” dedi.

“Ne var?” dedi Kontes ifadesiz bir sesle.

“Onu gördüm.”

“Kimi?”

“Steerpike’ı.”

Kontes kaskatı kesildi. Sanki Titus’ın yanında diz çöken şey etten çok buzdan yapılmaydı.

“Hayır!” dedi sonunda. “Sana niye inanayım ki?”

“Doğru söylüyorum,” dedi Titus.

Kontes Titus’ın üstüne eğildi ve güçlü elleriyle omuzlarını kavradı. Onu aldatıcı bir şefkatle öne arkaya sallamaya başladı, kalbindeki bir karmaşayı dindirmek istercesine. Ti-

tus onu hafifçe tutan parmakların ardındaki kolların ölüm-
cül gücünü hissedebiliyordu.

Kontes sonunda konuştu: “Nerede? Nerede gördün?”

“Seni oraya götürebilirim... kuzeyde.”

“Ne kadar oldu?”

“Saatler... saatler önce... bir pencereden geçti... kayığım-
la... onu çaldı.”

“Seni gördü mü?”

“Hayır.”

“Emin misin?”

“Evet.”

“Kuzeyde demiştin. Karataş Mahallesi’nin arkasında mı?”

“Çok daha arkasında. Taş Köpekbaşı ile Melek Payandası
arasında.”

Kontes öyle yüksek ve boğuk bir sesle “Hayır!” diye hay-
kırdı ki, Titus geri çekilip dirseğine yaslandı. Kontes ona
döndü.

“Öyleyse onu ele geçirdik demektir.” Gözlerini kısmıştı.
“Yüksek Bıçak Sırtı’ndan emekleyerek geçmek zorunda kal-
dın değil mi? Başka nasıl geri dönmüş olabilirsin ki?”

“Evet,” dedi Titus. “Oradan geçtim.”

“Kuzey Mezartaşları’ndan mı?”

“Oranın adı bu mu anne?”

“Evet. Kanlı ile Gümüş Madenleri’nin arkasındaki Kuzey
Mezartaşları’na gitmişsin. Orayı bilirim. Küçük Gömlek’in
başlayıp Sarp Kaya’nın daraldığı yere, İkiz Parmaklar’a git-
mişsin. İkiz Parmaklar’ın arası şimdi suyla kaplı olmalı. Değil
mi?”

“Orası bir koya benziyor,” dedi Titus. “Söylemek istediğin
buysa.”

“O bölgenin etrafı hemen çevrilecek! Her kattan!”

Ayağa kalktı ve adamlarından birine döndü. “Arama Ekibi
Lideri hemen buraya gelsin. Çocuğu alın. Yatırın. Besleyin.
Kuru giysiler verin. Uyusun. Dinlenmeye fazla vakti olma-

yacak. Bütün tekneler Mezartaşları'nda gece gündüz devriye gezecek. Bütün arama ekipleri toplanacak ve Yüksek Bıçak Sırtı'nın güney boğazına gönderilecek. Bütün ulaklar haber salsın. Bir saat sonra başlıyoruz.”

Kontes dönüp Titus'a baktı. Titus bir dizinin üstünde doğrulmuştu. Ayağa kalkınca annesine baktı.

Kontes “Biraz uyu,” dedi. “İyi iş becerdin. Gormenghast intikamını alacak. Şatonun içi rahat. Beni şaşırttın.”

“Bunu Gormenghast için yapmadım,” dedi Titus.

“Sahi mi?”

“Sahi anne.”

“Ne ya da kim için yaptın öyleyse?”

“Bir tesadüftü,” dedi Titus. Kalbi küt küt atıyordu. “Oraya gitmem tamamen tesadüftü.” Dilini tutması gerektiğini biliyordu. Yasak bir dili konuştuğunu biliyordu. Tehlikeli gerçeği söylemenin heyecanıyla tir tir titriyordu. Kendini durduramıyordu. “Steerpike’ı gördüğüme memnunum,” dedi, “ama sana gelmemin sebebi Gormenghast’ın güvenliğini ya da onurunu düşünmem değil. Hayır, Steerpike’ın etrafı sayemde çevrilecek olsa da hayır. Artık görevimi düşünmüyorum. O şekilde değil. Steerpike’tan başka sebepler yüzünden nefret ediyorum.”

Sessizlik yoğun ve korkunçtu. Sonra Kontes en sonunda ağır ağır konuştu. “Nasıl... sebepler?” Sesi öyle soğuk ve acımasızdı ki Titus bembeyaz kesildi. İlk kez böyle konuşmaya cesaret etmişti. Haddini aşmıştı. Ağza alnamaz bir dünyanın havasını solumuştu.

O soğuk, insanlıkdışı ses tekrar geldi:

“Nasıl sebepler?”

Titus bitkindi, ama birden fiziksel zayıflığının içinde sinirli bir ahlaki güç belirdi. Gizli isyanını açığa çıkarmayı, annesine bu konuda bir ipucu vermeyi planlamamıştı. Bunu *planlasa* düşüncelerini asla dillendiremeyeceğini bili-

yordu. Ama artık bir hain olduğunu belli etmişti. Kıpırmızı kesildi ve başını kaldırıp haykırdı:

“Madem istiyorsun söyleyeyim!”

Kirli saç gözlerini örtüyordu. Gözleri birden meydan okuyuşla alev saçmaya başlamıştı. Sanki yıllarca hapsedilmiş duygular sonunda patlamıştı. Öyle ileri gitmişti ki, artık geri dönemezdi. Annesi karşısında bir anıt gibi duruyordu. Zayıf ve öfkeli Titus onun devasa gövdesini hayal meyal seçiyordu. Kontes hiç kımıldamıyordu.

“Söyleyeyim! Sebeplerim şunlardı. İstersen gül! Kayıgımı çaldı! Fuchsia’yı incitti. Flay’i öldürdü. Beni korkuttu. Şatoya ihanet etmiş etmemiş, umurumda değil; hırsızlık yaptı, zalimce davrandı, cinayet işledi. Semboller umurumda değil. Şatonun içi rahatmış değilmiş, umurumda değil. Ben içimin rahat olmasını istemem! İnsan hep kendine söylenenleri yapıyorsa içi rahattır. Ben yaşamak istiyorum! Anlamıyor musun? Ah, anlamıyor musun? Ben kendim olmak istiyorum. Kendi yarattığım şey olmak istiyorum. Artık bir sembol değil, gerçek bir insan olmak istiyorum. İşte sebep buydu! Steerpika yakalanmalı ve öldürülmeli. Flay’i öldürdü. Ablamı incitti. Kayıgımı çaldı. Bunlar yetmez mi? Gormenghast’ın canı cehenneme.”

O dayanılmaz sessizlikte Kontes ve diğerleri birinin hızla yaklaştığını işitti.

Sonsuzluk kadar uzun gelen bir süreden sonra ayak sesleri kesildi ve son derece endişeli görünen biri Kontes’in karşısında başını eğerek ve titreyen ellerle durup mesajını vermek için izin bekledi. Kontes bakışlarını yavaşça oğlundan ulağa çevirdi.

“Eee?” diye fısıldadı. “Ne var?”

Adam başını kaldırdı. Birkaç saniye konuşamadı. Dudakları ayrıkta, ama ses çıkaramıyordu. Çenesi titriyordu. Gözlerinde öyle bir ışıltı vardı ki Titus birden korkuya kapılıp ona doğru yürüdü.

“Hayır! Fuchsia! Fuchsia!” diye haykırdı, korkunç bir seziyle. Bunu söylerken onun başına bir şey gelmiş olduğunu biliyordu.

Adam Kontes’e bakarak “Leydi Fuchsia boğuldu,” dedi.

Bunu duyan Titus’a bir şey oldu. Kesinlikle beklenmedik bir şey. Şimdi ne yapması gerektiğini biliyordu. Artık korkmuyordu. Ablasının ölümü sanki bir yapıya çakılan ve onu tamamlayan son çivi olmuştu. Şimdi bu yapı kullanılmaya hazırды, o son çekiç darbesinin sesi hâlâ çınlarken.

Yaratığın ölümü Titus’ın çocukluğunu sona erdirmişti.

Yaratık yıldırım çarpmasıyla ölünce Titus erkek olmuştu. Çocukluğunun esnekliği kaybolmuştu. Zihni ve bedeni bir zemberek gibi gerilmişti. Ama Fuchsia’nın ölümü zembereği boşaltmıştı. Artık sadece bir erkek değildi. Daha ender rastlanan bir şeydi. Harekete geçmiş bir erkekti. Varlığının zembereği boşanıyordu. Yola çıkmıştı.

Ve karanlığını destekleyen şey hiddetiydi. Beyaz, kör bir öfke onu dönüştürmüştü. Bencilce öfke patlaması zaten tehlikeliydi, ama hiddetinin ve kederinin ifadesi olan sonraki vahşi sözlerinin yanında bir hiçti. Bu onu ağzı sıkı ve canı sıkı bir biri olarak tanıyan annesini, ulağı ve memurları hayrete düşürdü.

Fuchsia ölmüştü! Fuchsia, esmer ablası... Sevgili ablası.

“Ah ulu Tanrım, *nerede?*” diye haykırdı. “Nerede buldular onu? Şimdi nerede? Nerede? Nerede? Ona gitmeliyim.”

Annesine döndü. “O yüzü lekeli canavar,” dedi. “Onu öldürdü. Kızını öldürdü. Onu başka kim öldürmüş olabilir ki? Kim onun saçının teline dokunabilirdi? Ah, onun ne kadar cesur olduğunu *asla* bilemedin. Onu *asla* sevmedin. Ah, Tanrım, anne, hemen arama ekibi liderlerini, silahlı herkesi gönder. Artık yorgun değilim. Ben de geliyorum. Pencereyi biliyorum. Hava henüz kararmadı. Etrafını sarabiliriz. Ama denizden gitmeliyiz anne. En çabuk tekneyle gideriz. Kuzey Mezartaşları’ndan geçmemize gerek yok. Tekneleri gönder. Hepsini. Onu *gördüm* anne. Ablamın katilini *gördüm*.”

Tekrar o korkunç haberi getiren ulağa döndü.

“Şimdi nerede?”

“Doktor hastanenin yakınında özel bir oda hazırlattı. Şimdi orada, onun yanında.”

Sonra Kontes’in alçak ve kalın sesi duyuldu. Orada bulunan Baş Görevli ile konuşuyordu. “Oymacılar’a haber salınsın. Ellerindeki su geçirmeyen bütün tamamlanmış ya da tamamlanmamış teknelere ihtiyacımız var. Şatodaki bütün tekneler batı duvarının dibine götürülsün. Bütün silahlar hemen dağıtılsın.” Sonra Fuchsia’nın cesedinin nerede bulunduğunu söylemiş olan ulağa döndü. “Bizi oraya götür.”

Kontes ile Titus adamı takip ettiler. Hastaneyle aralarında bir taş atımlık mesafe kalana dek hiç konuşmadılar. Sonra Kontes dönüp bakmadan Titus’a “Hasta olmasaydın...” dedi.

“Hasta değilim,” dedi Titus sözünü keserek.

“Madem öyle,” dedi Kontes, “başına geleceklere katlanırsın.”

“Seve seve,” dedi Titus.

Korkmuyordu, ama bir yandan da kendi cüretkârlığına şaşıyordu. Ama bu his Fuchsia’nın ölümünün acısına kıyasla öyle önemsizdi ki. Yaşayanların arasında cesur olmak, Fuchsia’nın ölümünden sorumlu tuttuğu Steerpik’e duyduğu hiddete kıyasla neydi ki? Yalnızlığın dalgaları üstünü kaplayıp onu korkunun bilinmediği denizlerde boğmuştu. Artık annesinden bile korkmuyordu.

Kapı açılınca uzun boylu, zayıf Doktor Prunesquallor’un açık bir pencerenin önünde durduğunu gördüler. Elleri arkasındaydı. Hiç kıımıldamadan ve alışılmadık bir şekilde dimdik duruyordu. Burası alçak tavanlı, ahşap döşemesi çıplak, küçük bir odaydı. Ama tertemizdi. Döşeme tahtalarının, duvarların ve tavanın yeni silinip temizlenmiş olduğu belliydi.

Soldaki duvarın dibinde, iki ucu tahta kutulara dayalı bir sedye durmaktaydı. Sedyenin üstünde Fuchsia yatıyordu. Bir çarşafı omuzlarına kadar örtülmüştü. Gözleri kapalıydı. Çok farklı görünüyordu.

Doktor döndü. Titus'ı da, Kontes'i de tanımamış gibiydi. Onlara bakıyor, ama görmüyordu sanki. O en sevdiği çocuğun annesini ve erkek kardeşini görünce hemen yürümeye başladı ve sadece Titus'ın yanından geçerken koluna hafifçe dokundu, o kadar.

Yanakları ıslaktı. Gözlük camları öyle buğulanmıştı ki, kapıya ulaşınca tökezledi ve kapı kolunu bulamadı. Titus ona kapıyı açtı ve dostu dışarı çıkınca bir anlığına onun gözlüğünü çıkardığını ve camlarını ipek mendiliyle silmeye başladığını gördü. Başını eğmişti. Elindeki gözlüğe zayıf, kederli gözlerle bakıyordu.

Odada yalnız kalan anne ile oğul yan yana, kendi ayrı dünyalarında durdular. İkisi de etkilenmemiş olsa bu durum utanç verici olabilirdi. İkisi de diğerinin neler hissettiğini ne biliyor ne de buna aldırıyordu.

Kontes'in yüzünden hiçbir şey okunmuyordu. Ama çarşafın kenarını Fuchsia'nın omzundan biraz yukarı, büyük bir şefkatle hafifçe çekti. Sanki çocuğunun üşütebileceğinden korkuyordu ve bu yüzden onu uyandırma riskini göze almak zorunda almıştı.

YETMİŞ YEDİ

Steerpike karanlık çökene kadar saatlerce beklemesi gerektiğini biliyordu. Bu yüzden kanoda uykuya dalmıştı. O uyurken kano karanlık sularda hafifçe inip kalkmaya başladı. O pencereden bir metre kadar ötedeydi. Buradan içeri

sular giriyordu. Bu giriş “mağaranın” içinden bir ışık dörtgeni olarak görülüyordu. Ama Steerpik'e'nin içinde gizlendiği karanlık sığınaktan bakılınca aydınlık gibi görünen büyük koy aslında giderek gölgelerle kaplanmaya başlamıştı.

Steerpik'e yedi saat önce pencereden buraya girerek dış dünyadan çıktığında, burasının nasıl bir oda olduğunu rahatça görebilmişti elbette. Pencereden giren ışık suda yansıyor içerisini aydınlatıyordu.

İlk tepkisi büyük bir sinir bozukluğu olmuştu. Çünkü odadan açılan koridorlar ya da üst kata çıkan merdivenler yoktu. Odaya sel suları dolduğunda kapılar kapalıydı, bu yüzden şimdi, suyun ağırlığı yüzünden onları açmak imkânsızdı. İç kapılar açık olsa onlardan geçip çıkarak üst katlarda daha geniş yerler bulabilirdi. Ama hayır. Burası tam bir mağaraydı; duvarlarında, yüksek seviyeli suyun on santim kadar yukarısında eğrelti duran birkaç çürümüş tablo bulunan bir mağara.

En başından beri böyle olduğundan şüphelenmişti zaten. Burası bir kapandan başka bir şey değildi. Ama kürek çekerek bu mağaranın girişinden dışarı, açığa çıkmak ona burada birkaç saatliğine karanlığı beklemekten daha tehlikeli geliyordu.

Dağ yönünden gelen bir esinti engin koyun yüzeyini kırıştırıyordu. Bu dalgacıklar mağaraya art arda girmeye ve kanoyu hafifçe sallamaya başladı.

“Koyun” her iki tarafındaki, birbirinin eşi, üstlerinde sıra sıra pencereler bulunan burunlar akşam karanlığında silüetlere dönüşmüştü.

Bunların arasındaki kırıksık sular göğün altında sıradışı bir karmaşa içindeydi. Yüzeydeki dalgacıklar en küçük bir tekne ya da bir yüzücü için bile kesinlikle tehlikeli olmasa da, yine de tuhaf ve tehditkardı.

Akşamın sessizliği bir dakika içinde büyük bir değişik-

liğe uğramıştı. Alacakaranlığın dinginliği, taş grisi ışığın transı bozulmuştı. Sessizlik bozulmamıştı, ama hava, su, şato ve karanlık özel bir toplantı yapıyordu.

Bu kumpasın ciğerlerinden kopup gelen buz gibi bir nefes, diken diken olmuş suyun üstünden usulca geçip, Steerpике'in içinde uyuduğu o mağarayı andıran odaya girmiş olmalıydı, çünkü Steerpике birden kanosunda doğrulup oturdu ve yüzünü hemen pencereye çevirirken sırtındaki kısa tüyler dimdik oldu ve ağzı bir kurt ağzına dönüştü, çünkü gözlerinin ardındaki kanlar parıldarken ince ve solgun dudakları bir hırlama hareketiyle ayrılıp gerilmiş, bal mumundan bir maskeyi andıran yüzünde böylece derin bir yara açılmıştı.

Beyni hızla çalışırken küreği kaptı ve kanoyu pencerenin bir metre kadar yakınına yaklaştırdı. Burada zifiri karanlığın içindeydi ve koyu tamamen görebiliyordu.

Görmüş olduğu şey şimdi tamamını gördüğü şeyin sudaki yansımasıydı o kadar. Çünkü pencerenin üst kısmı aşağı sarkan yırtık bir duvar kâğıdı tarafından örtölüyordu. Görmüş olduğu şey bir dizi ışığın yansımalarıydı. şimdi gördüğü şey ise fenerlerdi. Yüzlerce kayığın pruvasında yanıyorlardı. Yarım bir daire teşkil ediyorlardı ve ona doğru yaklaşmaktaydılar. Bir ateşböceği sürüsünü andırıyorlardı.

Ama bundan da kötüşü, pencerenin hemen dışındaki suyun üstüne vuran bir tür ışıktı. Güçlü değildi, ama akşamın bu vaktinde bu ışığın kaynağı ne olabilirdi ki? Rengi de doğal değildi. Bu hafif ışık yeşilimsiydi. Gözlerini tekrar ondan ayırdı, çünkü tekneler şato duvarları arasındaki mesafeyi her an biraz daha azaltmaktaydı.

Böyle bir anda karşısındaki manzaraya farklı yorumlar getirip getiremeyeceğini hiç düşünmedi. En kanlı ve en kötü durumun geręekleřtięini farz etmek zorundaydı.

Koyda sadece onu aramak için sıralanmış olduklarını

değil, bu ikiz burunların arasında bir yerde, yakınlarda gizlendiğini bildiklerini de farz etmek zorundaydı. Bu kapana girerken görülmüş olduğunu ve sadece kanına susamış takipçilerinin suyun üstünde yelpaze şeklinde dizilmiş olduklarını değil, hemen önündeki suya varan donuk parıltının, tepesindeki pencerede yanan fener ya da meşalelerden geldiğini de farz etmek zorundaydı.

Tek umudun, mağaradan çıkmak ve tepesindeki pencereden yayılım ateşine tutulma riskini göze alarak, koy sularının üstünde hızla yaklaşan tekneler tüm kaçış yollarını kesmeden ve mağaranın girişini iyice aydınlatmadan ilerlemek –bunu yaparak ve alacakaranlıkta giderek hızlanarak koyun sularında bir serçe gibi kaçmak ve sadece bu kano-nun sahip olduğu bir manevra kabiliyetiyle sağa sola dönmek– fener ışıklarının yerini gösterdiği o çemberi kırmak ve böylece burunlardan birinin sarmaşıklı duvarına ulaşp buna tırmanmak olduğunu düşünmek için artık çok geçti. Çünkü pencerenin önünde parlak sarı bir ışık parlamaya ve çırpıntılı sulara dans etmeye başladı.

Steerpike'ın suda dans eden yansımasını görünce dehşete kapıldığı bu sarı ışık o katilin penceresinin her iki yanından yaklaşan ve mavnaya benzeyen birer ağır şato gemisinden geliyordu, çünkü bu büyük teknelerde meşaleler yanıyordu. Kıvılcımlar uçuşup suya düşüyor ve sönerken tıslıyordu. Mağaranın önü gizli bir sığınağın karanlık girişinden, alevlerle aydınlanan ve her gözün üstüne çevrilmiş olduğu bir su sahnesine dönüşmüştü. Pencerenin yıpranmış ve eski taş kenarları şimdi altın rengiydi. Yansımaları kara suların üstüne sanki onları tutuşturmak istercesine vuruyordu. Duvarın pencerenin etrafındaki kısımları da aynı derecede parlaktı. Bu göz kamaştırıcı parıltıyı sadece odanın girişi, aydınlık suların içine aktığı ve arkadaki karanlık boğaz tarafından yutularak gözden kaybolduğu bu ağız bozuyordu. Çünkü o dörtgen karanlığın rengi simsiyahtı.

Dörtgen burunlu bu mavnaların görevi sadece pencere-
nin taş kenarlarında durmak ve ortalığı gündüz gibi aydın-
latmaktı. Yay çizen o fenerli teknelerin görevi ise silahlı ve
aşılması olanaksız bir engel oluşturup giderek yaklaşmaktı.

Ama bu manzaranın tanıkları sadece mavnalardaki fe-
nerli adamlar ve şimdi “mağaranın” girişinin sadece bir
taş atımı uzağında olan o yüzlerce teknedeki kürek çeken
adamlar değildi.

Steerpike’in gizlendiği yerin çok yukarısındaki, düzen-
sizce sıralanmış düzinelerce pencere artık Titus’ın kanodan
baktığında ve o terk edilmiş yerin soğukluğunu hissettiğin-
de gördüğü gibi boş değildi. Her pencerede bir surat vardı.
Ve her surat aşağı, o aydınlanmış dalgalara bakıyordu. Bu
dalgalar yükselip alçalırken mavnalardaki adamların aydın-
lık duvarlardaki gölgelerinin inip kalkmasına yol açıyordu.
Şato duvarlarına çarptıklarında çıkardıkları sesler yukarıda-
kiler tarafından işitilebiliyordu.

Esen rüzgâr o çemberdeki teknelerden bazılarının yerle-
rini korumalarını güçleştiriyordu. Kötüleşen havadan sade-
ce yukarıdaki izleyiciler etkilenmemişti. Buraya büyük bir
askeri güç kara yoluyla gönderilmişti. Çoğu buraya ilk kez
geliyordu. Geri kalanlarınsa hiçbiri son beş senedir Yüksek
Bıçak Sırtı ile Küçük Gömlek Mezartaşları’na, bu ücra yer-
lere adım atmamıştı.

Kontes su yoluyla gelmişti, ama Titus’ın karadan gelerek
gruba yol göstermesi gerekmişti. Çünkü akşam karanlığın-
da ve sayısız koridorla çatı arasında doğru yolu bulmak ko-
lay değildi. Geri dönüş yolculuğunu çok iyi anımsıyordu,
bu yüzden bilgisini Mezartaşları’nı tarayacak olan yüzlerce
askerin hizmetine sunmaktan başka seçeneği kalmamıştı.
Ama o uzun yolculuğu aynı gün içinde tekrar, yardım alma-
dan yapabilecek durumda değildi. Görevliler onu nasıl taşı-
yacaklarını düşünürken Titus’ın aklına onuncu doğum gü-

nünde, gözleri bağlı halde üstünde taşındığı sııklı sandalye geldi. Bir koşucu bunu getirmekle görevlendirildi. Kısa süre sonra “kara ordusu” kuzey yönünde ilerlemeye başlamıştı. Titus “dağ sandalyesinde” geriye yaslanmış, ayaklarının dibinde bir su testisi, elinde konyak dolu bir matara ve yanındaki iskemlede bir ekmek somunu ve bir torba kuru üzümle oturuyordu. Yolculuğun bazı aşamalarında, bir çatıdan diğerine geçerlerken ya da dik merdivenleri çıkarırken sandalyesinden inip yürümek zorunda kaldı, ama yolun çoğunda sandalyesinde oturup gevşedi ve sadece gerektiğinde kara ekibinin liderine sert bir sesle talimatlar verdi. İçinde karanlık bir hiddet giderek güçleniyordu.

Akşam havasında ilerlerken aklından neler geçmişti? Yüzlerce düşünce ve bunların yüzlerce gölgesi. Ama bunların arasında bazı dev temalar vardı ki, diğerlerini gölgede bırakmakta ve sürekli aklına gelip durmakta, her geri dönüşlerinde kalbine yeni sancılar saplanmaktaydı. Çok kısa bir süre içinde –son birkaç saatte– üst üste üç şok yaşamış, bunlara hazırlıksız yakalanmıştı.

Ansızın kaçak Steerpik’e görüşürmüştü. Ansızın Fuchsia’nın ölüm haberi gelmişti. Ansızın içindeki isyanı dışa vurmuştu. Bu tehlikeye atılarak etrafındakileri sarsmış, ikiyüzlülüğü bir kenara bırakmanın müthiş heyecanını yaşamıştı. Evet, belki ona hain diyorlardı, ama o giysilerini dikenlerden, uzuvlarını sarmaşıklardan, beynini zararlı otlardan temizlemiş bir adamdı.

Ama bunu gerçekten başarabilmiş miydi? Atalarının evine karşı olan sorumluluğundan bir çırpıda kurtulabilir miydi?

Üst katlara doğru taşınırken özgür olduğundan emindi. Steerpik’e saklandığı delikten bir su faresi gibi çıkarılıp öldüğünde, bildiği bu tek dünyada yaşamayı sürdürmesi için ne sebep kalacaktı ki? Hayatını törenlerle harcamaktansa

bu dünyanın sınırlarında, her nerede idiyse, ölmeyi yeğlerdi. Fuchsia ölmüştü. Her şey ölmüştü. Yaratık ölmüştü ve dünya ölmüştü. Titus krallığında yaşayamayacak kadar büyümüştü.

Ama bütün bunların, bu şaşkınca düşüncelerin ardında giderek artan hiddeti vardı. İlk kez böyle bir hiddete kapılıyordu. İlk bakışta içini kemiren bu hiddet saçma görünebilirdi. Titus'ın mantıklı yönü de bunu kabul edebilirdi. Çünkü öfkesinin sebebi Fuchsia'nın ölmüş olması ve bundan Steerpike'ı sorumlu tutması değildi. Âşık olduğu Yaratığın bir yıldırımla elinden alınmış olması da değildi. O yüzü lekeli adamın peşine düşme ve mümkünse onu öldürme arzusuyla titremesine yol açan şey, bilinçli zihnine göre bunlardan hiçbirisi değildi.

Hayır, hiddetinin sebebi Steerpike'ın kanosunu, kendisine ait olan kanoyu çalmış olmasıydı; o hafif, ince, sel sularının üstünde hızla kayıveren kanoyu.

Ama kendisi için kanonun o *Yaratık*'la aynı şeyi temsil ettiğinin farkında değildi. Yüreğinin ve hayal gücünün derinliklerindeki kaosta, düş dünyasının merkezinde durum buydu. O kanoyla dış dünyaya, özgürlüğe çıktığı anda, hatıta belki bundan da önce, onu Gormenghast Ormanı'yla, Yaratıkla özdeşleştirmişti.

Ama dahası da vardı. Bir başka sebep daha vardı. Sembolik olmayan, karanlık olmayan bir sebep. Net ve kuşağında ki hançer kadar gerçek olan bir sebep.

O katile kaptırdığı kano, ani ve sessiz bir saldırıda kullanacağı mükemmel bir araçtı; yani ablasının intikamını almakta. *Silahını* yitirmişti.

Titus yeterince düşünse Steerpike'ın Fuchsia'yı öldürmüş olamayacağını anlardı. Çünkü Fuchsia'nın düşüşünden öylesine kısa bir süre sonra o kadar uzağa, kuzeye, Mezartaşları'na gitmiş olamazdı. Ama beyni bu şekilde iş-

lemiyordu. Steerpike ablasını öldürmüştü. Ve kanosunu çalmıştı.

Sonunda ordu çatılardan geçerek hedefleri olan kale burcuna vardı. Aşağıda koyun kara suları görününce hemen etrafa gözcüler yerleştirildi ve onlara güney burnunun ucunda ilk ışıklar belirir belirmez liderlere haber vermele-ri emredildi. Bu arada civardaki çatıları kaplayan ordu çatı pencerelerinden, hava menfezlerinden ve kapaklardan içeri girmeye başlamıştı. Karşılarına ıssız ve kasvetli bir bölge çıktı. Sayısız oda ve koridorlarla dolu bu bölge yıllarca bomboş kalmıştı, Steerpike orayı keşfetmeye başlayana dek.

Meşaleler yakıldı. Bir odanın boş mu dolu mu olduğunu hemen görebilmenin avantajı, kaçığın ışıkları uzaktan fark edebilecek olmasına baskın çıkmıştı. Sonunda dört kat tamamen tarandığında ve bomboş oldukları anlaşıldığında, aşağı inen bir haberci koyda ışıkların görülmeye başlandığını bildirdi.

Batı duvarlarındaki bütün pencereler bir anda kafalarla doldu. Steerpike'ın suyla dolu odanın girişinden gördüğü, renkli kıvılcımlardan oluşan karanlıkta parlayan o gerdanlık tam karşılarındaydı.

Yukarıdaki yüzlerce odada Steerpike'ın izine rastlanmamış olması, büyük ihtimalle hâlâ aşağıdaki, su seviyesindeki ininde olduğunu gösteriyordu. Titus hemen kuru katların en altındakine indi ve bir pencereden tehlikeli bir şekilde, bir sarmaşığa tutunarak eğilince Steerpike'ın içinden hızla geçerek şatoya girmiş olduğu pencereyi görüp tanıdı.

Şimdi koyda ışıklar belirmiş olduğuna göre kaybedecek vakit yoktu, çünkü Steerpike aşağıdaysa ve ışıkları görmüşse, kaçıp kurtulmaya çalışabilirdi. Titus ve yanındaki üç lider hemen dışarıdaki koridora çıkıp yirmi metre kadar koştuktan sonra tekrar batı odalarından birine girdiler ve buranın penceresinden eğilip aşağı bakınca o sularla kaplanmış

odanın penceresinin biraz üstünde olduklarını gördüler.

Koyda Steerpike'tan eser yoktu. Onun hemen sağlarındaki odanın altında olduğunu tahmin ediyorlardı. Bu odayı açık bir kapıdan görebiliyorlardı. Geniş, dörtgen bir odaydı ve kadife kadar yumuşak bir toz tabakasıyla kaplıydı.

“Eğer aşağıdaysa Lordum, gerekirse ona yukarıdan saldı-
rıp...” Ve konuşan adam bu odaya doğru yürümeye başladı.

“Hayır! Hayır!” diye fısıldadı Titus sert bir sesle. “Ayak seslerini duyabilir. Geri dön.”

“Tekneler henüz yeterince yaklaşmadı,” dedi başka bir adam. “Steerpike'ın şatonun içlerine çekilebileceğinden şüpheliyim. Su seviyesiyle pencerenin pervazı arasında sadece bir buçuk metre var. Eninde sonunda sular bütün kapıların açılmasını imkânsız hale getirecek. Çok haklısınız Lordum. Sessiz olmalıyız.”

“Ö halde sessiz olun,” dedi Titus, öfkesine karşın dilinde otokrasinin sert şarabının hoş ama tehlikeli tadını hissederek. Çünkü başkaları üstündeki nüfuzunun sadece soyluluğundan değil, ilk kez kullandığı doğal bir otoriterlikten kaynaklandığını ancak şimdi fark ediyordu. Bunun tehlikeli olduğunu biliyordu, çünkü bu zorbalık giderek daha tatlı gelmeye başlayacak ve içindeki özgürlük çılgınlığını bastıracaktı. O zaman ona özgürlüğü öğretmiş olan Yaratık sadece bir anıya dönüşecekti.

Tekneler yaklaşıp saflarını sıklaştıırken, şato mavnaları pencerenin iki yanına yerleşip ışık saçmaya başlamadan önce, ininin girişinin önündeki sular hâlâ karanlıkken, Steerpike şimdilik olduğu yerde kalmaya ve gerekirse bütün dünyayla savaşmaya karar verdi. Kendisine arkadan saldıramayacaklarını biliyordu. Oysa dışarı çıkarsa etrafını sarabilirlerdi. Bu kolay bir seçim değildi. Mavnalar ışık saçmaya başlamadan önce kesin kararını vermemiş olması da mümkündü. Ama sonuçta bulunduğu yerde kaldı ve karan-

lık odasında bir tur daha attı. Tam o sırada pencerenin önü aniden, o sarı ışık tarafından zalimce aydınlatıldı. Sanki bir perde kaldırılmış ve oyun başlamıştı. Steerpике o ışığa bakarken düşmanlarının kendisinin bu su dolu odada olup olmadığından *emin olamayacağını* biliyordu. Mesela odanın iç kapılarının kapalı ve geçilmez halde olduğunu bilemezlerdi. Evet, o pencereden girerken görülmüştü, ama sonra tekrar çıkıp gitmediğinden emin olamazlardı. Ama bu belirsizlikleri nasıl kullanabileceği konusunda o an için hiçbir fikri yoktu.

Odada sadece tablolu boş duvarlar ve su vardı. Kullanabileceği hiçbir şey yoktu. Sonra birden, ilk kez aklına tavan geldi. Başını kaldırınca çürük kirişlerin üstünde sadece tek bir ahşap döşeme tabakasının bulunduğunu gördü. Geciktiği için kendisine sövüp sayarak hemen tavanın iyice çürümüş bir kısmının altına geldi ve kanosunda doğrulup ayağa kalktı. Tam kirişlere tutunacakken tepesinden korkunç ayak sesleri geldi ve başının on-on beş santim üstündeki ahşap tahtalar titreşti.

Hemen tekrar çöktü. Kano şimdi şiddetle sallanmaya başlamıştı. Pencereden giren güçlü bir rüzgâr odadaki suyun yüzeyini dalgalandırıyordu.

Yukarıdan ve her taraftan kuşatılmıştı. Gözlerini pencerenin hemen dışındaki parlak sarı sulardan ayırmıyordu. Birden öncekilerden daha güçlü bir dalga pencerenin pervazına kadar yükseldi ve taşlara müthiş bir güçle çarptı. Karanlık oda içinde hapsedilmiş suların sıpırtılarıyla dolmuştu. Yüksek olmasa da soğuk ve zalim bir sestti bu. Sonra Steerpике birden yeni bir ses işitti; tekrar başlayan yağmurun ilk seslerini. Bu tıslamayı duyunca içinde bir umut doğdu.

Umudunu yitirmiş değildi. Başından beri umudu olmamıştı. Bu şekilde düşünmemişti. Her an ne yapması gerektiği üstünde öyle odaklanmıştı ki, çaresiz kalacağı bir ânı

tasavvur etmemişti. Dahası, şatonun güçlerinin böyle toplanmış olması ona müthiş bir guru veriyordu. Bu kendisine yapılan bir övgüydü. Gormenghast'ın törenlerinin bir parçası değildi. Yeni bir şeydi.

O fenerli teknelerle istemsizce yaratılan gösteri havası benzersizdi. Bu planlanmış ya da dikte ettirilmiş bir şey değildi. Provası yapılmamıştı. Ona karşı duydukları korku bunu zorunlu kılmıştı. Ama gurur ve kibir duymasının yanı sıra Steerpike da korkuyordu. Yüzünü hırlayan bir tilkininkine benzeten, dudaklarını geren, şeytani kurnazlığını bileyen şey o fenerleri görmesiydi. Barquentine'la birlikte yandığında ölümden kılpayı kurtulmuştu ve bu olayın anısı içinde öyle yer etmişti, beynini öyle bir şekilde etkilemişti ki, yaklaşan bir alev görünce deliye dönüyordu.

Artık pencerenin önünde, yağmur yiyen altın sarısı dalgaları yaran bir tekne pruvasını veya belki de aralarında bir santim bile boşluk kalmayacak şekilde yan yana durmuş çok sayıda teknenin pruvalarını görmesi an meselesiydi. Veya belki de bir ses ona dışarı çıkmasını emredecekti.

Fenerli tekneler, farklı ışıkların altında tayfalarının görülebileceğı kadar yaklaşmışlardı.

Tepesinde tekrar ayak sesleri işitti ve tekrar kırmızı gözlerini yukarı çevirip çürük tahtalara baktı. Bunu yaparken dengesini korumakta zorlanıyordu, çünkü dalgalar iyice azgınlaşmıştı.

Tavana bakarken gözüne bir şey ilişti. Bu pencerenin pervazının oluşturduğu düz bir çıkıntıydı.

Hemen oraya tünemesi gerektiğini hemen anladı. Fırtınanın tekrar başlayacağını ve yükselen dalgalarla inip kalkan o küçük filoyu dağıtacağını umuyordu.

Ama eğer fırtına çıkacaksa, düşmanlarından önce ilk hamleyi hiç vakit kaybetmeden yapması daha da büyük bir gerekliliğe dönüşüyordu. Zaman kimsenin lehine işlemi-

yordu. Ne onların lehine işliyordu ne kendisinin. Her an içeri girebilirlerdi.

Ama pencerenin üstündeki, en kara gölgelerle kaplı bu çıkıntıya ulaşmak kolay değildi. İnce kanonun pruvasında durdu. Böylece kanonun kış tarafı havaya kalktı. Ellerinden biriyle tepesindeki alçak tavandaki kirişlerden birine tutundu. Diğerini de pervazın üstünde gezdirip tutunacak bir yer bulmaya çalıştı. Bu arada kanoyu duvara dayalı halde tutmak zorundaydı, mağaradaki sular alçalıp yükselirken.

Kanonun bir dalganın etkisiyle öne fırlamasını ve pruvasının dışarıdakilerin görüş alanına girmesini önlemek hayati önem taşıyordu. Bu müthiş çaba gerektiren bir işti. Son derece zor bir pozisyonda duruyordu. Elleri pervazda ve tavandaydı; bacaklarını sallanıp duran kanonun pruvasında birleştirmişti. Sular alçalıp yükseliyor, kanoya çarpıyor, ortalığa ince serpintiler saçıyordu.

Şansı vardı. Pervaz çıkıntısının pürüzlü yüzeyinde derin bir çatlak buldu ve sağ eliyle buraya sıkıca tutundu. Bedenin geri kalanını da buraya, bu çıkıntının üstüne çıkarabileceğinden şüphe etmesine yol açan şey onun yüksekliği değildi. Çünkü kanoda ayakta dururken pervaz çıkıntısı başının sadece otuz santim üstündeydi. Asıl mesele hem kendisini hem de kanoyu o çıkıntının üstüne çıkarmak için pek çok şeyi aynı anda yapmak zorunda oluşuydu.

Ama bir kır sansarı kadar azimliydi. Yavaşça, çok yavaşça sağ bacağına kanodan kaldırdı ve dizini duvara dayadı. Sol bacağının pruvaya yaptığı baskı yüzünden kanonun kış tarafı hâlâ havadaydı. Öyle dik duruyordu ki Steerpike kendine özgü, dâhice bir çeviklikle tepesindeki kirişi bırakıp aynı sol eliyle kanoyu tutup kaldırmayı başardı. Şimdi iki kolu da meşguldü. Biriyle çıkıntıya tutunuyor, diğeriyle kanoyu ışıktan uzakta tutuyordu. Duvara dayalı sağ dizi acıyordu. Diğer bacağı havada cansız gibi sallanmaktaydı.

Bir süre öylece asılı kaldı. Lekeli yüzünden ter boşanıyordu. Zorlanan kasları feryat ediyordu. O esnada bu durumdan tek kurtuluş yolunun kendini bırakıp duvardan ölü bir sinek gibi aşağıdaki suya düşmek olduğundan emindi. Orada, pervazın altındaki sarı sularda yüzerken en yakınındaki düşmanı tarafından çekilip sudan çıkartılacaktı.

Ama acısının doruğunda tüm bedenini yukarı çekmeye, çıkıntındaki yarığa tutunan eliyle çekmeye başladı. Bedeninin ağırlığını santim santim, bir bebek ya da hasta bir köpek gibi inleyerek yukarı çekti, ta ki biraz yan dönüp diğer bacağına da kullanabilecek hale gelene dek. Ama duvarda ayak parmağını dayayabileceği bir çıkıntı göremiyordu.

Çaresizlikten çılgına dönmüş halde etrafına bakındı. Yine suya düşmekten başka çaresi olmadığını düşündü. Ama etrafına bakınırken gölgeler arasındaki bir kırıktan yatay olarak çıkan iri, paslı bir çiviye yarı bilinçsizce fark etmişti. Bu çiviye bulanık görüyordu. Titreşiyor, uzayıp kısalıyordu. Onun ne olduğunu önce anlayamadı. Ama düşüncelerinin tanımlayamadığı noktada kolu devreye girdi. Sol kolunun kendi kendine yükseldiğini gördü. Kanoyu başının üstüne kadar kaldırdığını, sonra da bir askıya şapka asar gibi bu paslı çiviye astığını gördü. Artık sol eli serbest olduğundan çıkıntındaki yarığa bununla da tutunabilirdi. Şimdi kendisini yukarı çekerken çektiği acılar epey hafiflemişti. Sonunda otuz santim uzunluğundaki o kalın çıkıntının üstüne çömelir halde durabildi.

Şimdi odanın içindeki kara dalgalarla pencerenin önündeki sarı dalgalar arasındaki tezat azalmıştı. Sarılık odanın içindeki sulara yayılıyor, siyahlık geri çekiliyordu.

Steerpike şimdi o çıkıntıda, suyun birkaç metre üstünde yüzükoyun yatıyordu. Başını yavaşça pencerenin üst kuzey köşesine doğru eğdi. Dış duvardaki bir ölü sarmaşıklar öbeği bu köşeyi örtüyordu. Amacı bunun arkasından gizlice bakıp düşmanlarının niyeti hakkında fikir edinmekti.

Başını santim santim indirmeye başladı, ta ki sonunda birden onları görene dek. Sadece üç buçuk metre ötede, teknelerden oluşma bir duvar, girişi çevrelemişti. Tehikeli dalgaların üstünde inip kalkıyorlardı. İnce, ama sık yağmur damlalarının ıslattığı suratlar fenerler tarafından aydınlatılıyordu.

Ateşli silahlarla donanmış olduklarını sanmıştı, ama ellerinde uzun bıçaklar vardı. Birden şatonun yasasını anımsadı. Eğer mümkünse, bütün katiller kurbanlarını öldürüş şekillerini olabildiğince andıran bir tarzda öldürülmeliydi. Silah seçiminde Flay'in ölümünden yola çıktıkları açıktı.

Fenerler kaygan çelikleri ısılatıyordu. Teknelerin pruvaları pencere girişine daha da yaklaşıyordu.

Steerpike doğruldu ve çömeldi. Mağara aydınlanmaya başlamıştı. Sanki burada altın rengi bir günbatımı vardı. Asılı duran kanoya baktı. Sonra kararlı, ama hızlı hareketlerle çeşitli ceplerinden hep yanında taşıdığı şeyleri çıkardı.

Bıçağını ve sapanını yan yana koyarken bir şömine rafının üstündekileri düzenleyen bir ev hanımı kadar titizdi. Cephanesinin çoğunu cebinde bıraktı, ama çakılların bir düzinesini üç sıra halinde duran askerler gibi dizdi.

Sonra küçük bir ayna ile bir tarak çıkardı ve mağaranın içine süzölmüş olan donuk altın sarısı ışıktaki saçını taradı.

Yeterince tatmin olduktan sonra tekrar başını eğip pencerenin köşesinden baktı ve yan yana duran teknelerin sağlam bir duvar teşkil edip kaçmasını olanaksız hale getirdiğini gördü. Adamlarla dolu bu sağlam yapının üstünden bir kayık aşırılıyordu. Bu kayık pencerenin bir metre önüne indirildi.

Sonra iki şato mavnasının pencerenin önünden birbirlerine yaklaştığını görerek irkildi. Dış dünyaya tek çıkış yolu artık dar bir geçide dönüşmüştü.

Mavnalar birbirine yaklaşıncaya, üstlerindeki fenerlerin

ışıkları pencereden içeri doğrudan girmeye başlamıştı. Steerpike altındaki suların göz kamaştırıcı bir parlaklıkla dans ettiğini gördü. Pencerenin tam üstünde olmasa hemen görülecekti.

Ama yüzeydeki parlaklığın suyun yarı saydamlığını ortadan kaldırdığını da gördü. Artık duvarların su seviyesinin altındaki kısımlar görülmüyordu. Şimdi su yüzeyi bir depremle kabarıp alçalan ve parlaklığını duvara ve tavana yansıtan katı, altın bir döşemeye benzemişti. Sapanını eline aldı ve ağzına götürüp ince, acımasız dudaklarıyla öptü. Evde kalmış bir kız kurusunun bir finonun burnuna kondurabileceği türden bir öpücüktü bu. Sapanına bir çakıl yerleştirdi. Altında bir kayığın pruvasının belirmesini ya da birinin kendisine seslenmesini beklerken, birden pencereden içeri büyük bir dalga girdi ve odanın içinde çılgın bir yaratık gibi döndükten sonra geri çekilirken odanın ortasında bir girdap oluşturdu. Steerpike aynı anda dışarıdan gelen haykırışlar ve uyarı çığlıkları işitti, çünkü geri çekilen dalga sallanan teknelerin bir kısmını yana itmişti. Aynı anda Steerpike o tehlikeli bir şekilde dönen suların üstünde elinde silahıyla beklerken, başka bir şey daha oldu. Suyun sesinin ve pencerenin dışından gelen seslerin yanı sıra, bir başka ses işitti. Bu ses kendisini gücüyle ya da rengiyle değil, sürekliliğiyle belli ediyordu. Testere sesiydi. Yukarıdaki odadaki biri sert bir aleti ahşap döşemenin çürük bir kısmından çok sessizce –Steerpike hiçbir şey duymamıştı– geçirmişti ve şimdi bir testere ucu tavandan Steerpike'ın odasına girmiş, hızla inip çıkmaktaydı.

Steerpike pencerenin dışında olanlara, bir metre ötede suya bırakılan keşif kayığına öyle odaklanmıştı ki, tepesinde olup bitenleri ne görmüş ne de işitmişti.

Ama dalga seslerinin ve bağırışmaların hafiflediği bir anda o sesi, azimle kullanılan bir testerenin çıkardığı sesi birden

duymuş ve başını kaldırıncı o kenarı tırtıklı aletli görmüştü. Sudan yansıyan ışıkta altın gibi parlıyordu. Tavanın ortasında inip çıkıyor, inip çıkıyordu.

YETMİŞ SEKİZ

I

Titus dakikalar ilerledikçe iyice huzursuzlanmaya başlamıştı. Bunun sebebi o sel sularıyla dolu odaya yapılacak saldırının gecikmesi, işlerin yolunda gitmemesi değildi. Hiddetinin yatıőacak yerde iyice azmasıydı.

Gözlerinin önünde iki görüntü belirip duruyordu. Birincisi zarif ve ehlileştirilemez bir yaratıktı; ona meydan okumakla Gormenghast'a, fırtınaya meydan okuyan, ama gökyüzü ya da ölümüne sebep olan yıldırım kadar masum bir yaratık. Diğeri ise küçük, boş bir odada bir sedyenin üstünde gözleri kapalı yatan, yürek parçalayıcı bir şekilde canlı gibi görünen ablasıydı. Ve onun için önemli olan tek şey bu ikisinin intikamını almaktı; darbesini indirmekti.

Bu yüzden, o parlak ve kabarıp alılan suların üstündeki pencerede kalmamıştı. Odadan çıkıp bir dış merdivenden aşağı inerek teknelerden birine binmiőti. şimdi Steerpike'ın "mağarasının" girişi teknelerle öyle sıkı bir şekilde çevrilmişti ki, düzinelerce tekne geride durmuş, dalgaların üstünde yararsızca ileri geri sallanmaktaydı. Kürekçilere onu pencerenin önündeki teknelerin durduğu yere götürmelerini emretti. Oraya varınca yükselip alılan teknelerden geçerek pencerenin önüne geldi. Buradan odanın içini görebiliyordu. Suda yansıyan ışık odayı öyle güçlü aydınlatmıştı ki, arka duvarda asılı duran bir tablo rahatça seçilebilmekteydi.

Ama Kontes Titus'ın tem tersi şekilde hareket etmişti. Birbirlerini görmemişlerdi, ama o kehribar rengi ışıkta birbirlerinin yanından geçmiş olmalıydılar. Çünkü Titus sel sularıyla dolu o odaya bakarken annesi dış merdiveni çıkıyordu. Aklına tavanın pencerenin hemen üstündeki kısmını kesme fikri gelmişti, çünkü Steerpike'in kapanına giren birinin büyük bir riske atılacağını görebiliyordu. Evet, oda boş gibi görünüyordu, ama *yakın* köşelerdeki ya da pencerenin iki yanındaki gölgelerin arasında nelerin bulunduğunu bilemezdi.

Steerpike odadaysa mutlaka bu yerlerden birinde saklanıyordu.

Bu yüzden aklına yukarıdaki oda gelmişti. Bu odaya girince ve planladığı şeyin çoktan uygulamaya konulmuş olduğunu görünce, pencereye gidip aşağı baktı. Biraz hafiflemiş olan yağmur tekrar hızlanmıştı. Yağmur damlaları duvarlara düzenli bir şekilde çarpıyordu, bu yüzden Kontes pencerede daha bir dakika geçirmeden sırlıslıkam olmuştu. Biraz sonra başını sola çevirdi ve yan duvara baktı. Bu ıslak duvar daralarak uzanıyordu. Başını yukarı çevirdi ve üstünden sular damlayan taş duvarların kara göge doğru yükseldiğini gördü. Fener ışıklarının aydınlığında bu duvarlardaki pencerelerden çıkan bütün kafalar duvarların rengine görünüyordu, bu yüzden bütün o izleyiciler taştan yapılmış gibiydi. Gargoylları andırıyorlardı. Bütün yüzler aşağı, "mağaranın" nndeki suların dalgalarında titreşen güçlü mavna ışığına dönmüştü.

Ama Kontes soldaki duvarlardan çıkan o "oymalara" bakarken, sayıları azalmaya başladı. Sanki o taş yüzeyle bir utanç dalgası yayılıyordu. O kafalar birer birer geri çekildi, ta ki sonunda Kontes'in o üstünden sular süzülen boş duvarlardan başka görebileceği bir şey kalmayana dek.

Sonra başını diğer tarafa çevirdi. Burada tersine, düzine-

lerce ıslak kafa dışarı çıkmış, fenerlerin ışığında parlıyordu. Ama sonra bunlar da diğer duvardakiler gibi birer birer geri çekildi.

Kontes gözlerini tekrar hemen altındaki sahneye çevirdi. O yüzlerce ıslak yüz, duvarlardan sanki emilerek dışarı çıkarılmıştı. Ya da kabuklarından çıkan kaplumbağa başları gibi dışarı çıkmışlardı.

Tekne kordonunun üstünden aşırılan kayık şimdi pencerenin otuz santim önündeydi. İçinde uzun bir kürek kullanan bir adam oturuyordu. Geniş kenarlı, siyah bir deri şapka gözlerini yağmurdan koruyordu. Dişlerinin arasında kısa bir kılıç vardı.

O karşı karşıya, yan duran mavnaların arasından geçip pencereden girmesi kolay iş değildi. Kayık altın sarısı suların üstünde tehlikeli bir şekilde yalpalıyordu. Rüzgâr artık koyda uğuldamaya başlamıştı.

Titus birden adama geri dönmesini emretti.

“Önce ben gireyim,” diye haykırdı. “Geri dönsene be adam. Hançerini ver.” Pencereden ablasının yüzü geçti. Yaratık parlak sularda bir peri gibi dans etti. Titus’ın dudakları gerildi ve dişleri ortaya çıktı.

“Onu *ben* öldüreyim! *Ben* öldüreyim!” diye haykırdı tekrar. Son dört yılın getirdiği olgunluğu bir anda kaybetmiş, güçlü hayal gücünün etkisinde kalarak isterik bir çocuğa dönüşmüştü. Kürekçi bir an duraksadı. Başını çevirip arkasına baktı. Ama tepesindeki duvarda bir ses gürledi.

“ Hayır! Çocuğu tutun!”

İki adam Titus’ı sımsıkı tuttu, çünkü denize atlamak üzere hamle etmişti.

“Susun Lordum,” dedi onu tutan adamlardan biri. “İçeride olmayabilir.”

“Niye olmasın ki?” diye bağırdı Titus çırpınırken. “Onu görmedim mi? Bırakın beni! Ben kimim biliyor musunuz? Bırakın beni!”

II

Steerpike üstünde çömelmiş durduğu pervaz kadar hareket-sizdi. Sadece gözleri yukarı aşağı inip kalkıyordu. Bir tepesindeki tahtaları çember şeklinde kesmekte olan testereye, bir altındaki parlak sulara bakıyordu. Burada her an kayığın belirmesini bekliyordu. Kontes'in tepesinden "Hayır!" diye gürlediğini duyunca, tavan kesilince ilk aşağı bakacak kişinin o olacağını anladı. Yansıyan ışıktaki onu rahatça görebilecekleri kesindi.

Tavandaki boşlukta beliren her alnı yarmak, çakıllarını düşmanlarının alınlarına saplamak, orada zarif mezartaşları gibi yarı-gömülü halde durduklarını görmek... Bunu pekâlâ yapabiliirdi, ama düşmanlarının hâlâ kendisinin orada olduğu konusunda açık kanıtlara sahip olmadığını biliyordu. Öldürücü sapanını kullanmaya başlar başlamaz yakalanması an meselesi olacaktı.

Testereli adamın düzenli çalışmasını engelleyemeyeceği ortadaydı. Çürük tavandaki çemberin dörtte üçü tamamlanmıştı. Aşağıda dönüp duran sulara şimdiden tahta parçaları düşmeye başlamıştı.

Her şey kayığın belirmesine bağlıydı. Bir dakika sonra tepesindeki ahşap tavanda büyük, yuvarlak bir göz belirecekti. Kayığı sabırsızlıkla beklerken, birden pruvasını gördü. Dalgalarda at gibi sıçırıyordu. Sonra kayık birden öne atıldı ve Steerpike'in altında, dokunabileceği kadar yakınında, ağzında kısa bir kılıç tutan o geniş şapkalı kürekçi belirdi.

III

Titus'un suya atlaması tehlikesinin ortadan kalkmış olduğunu görüp rahatlayan Kontes tekrar odanın içine döndü. Kızgın testereyi tutan adam kolunu dinlendiriyordu. Bir düzine kadar hamleden sonra tavanda bir delik açılmış olacaktı.

"Delikten aşağı ilk bakan adam büyük ihtimalle alnının

ortasına bir çakıl taşı yiyecek. Bunu biliyorsunuz.” Yavaşça konuşuyordu. Elleri kalçalarındaydı. Başını kaldırmıştı. Bağı deniz gibi inip inip kalkıyordu. Takibin heyecanına kendini iyice kaptırmıştı, ama yüzünden hiçbir şey belli olmuyordu. O hain mutlaka öldürülecekti. Bunda kararlıydı.

Ama peki ya Titus ne olacaktı? Duygusal karmaşası, sarf ettiği acı sözler; Kontes'i sevmemesi, bütün bunlar, Kontes hoşlansa da hoşlanmasa da Steerpike'in köşeye sıkıştırılmasıyla iç içe geçmişti. Bu Groan Hanedanı ile hain bir asi arasındaki saf mücadele değildi, çünkü yetmiş yedinci Kont da neredeyse bir hain olduğunu kendi ağzıyla itiraf etmişti.

Kontes pencereye döndü ve bunu yaparken, aşağıdaki odadaki Steerpike aklına gelen yeni bir fikirle planlarını tamamen değiştirerek sapanını tekrar cebine soktu ve bıçağını tutup yavaşça ve sessizce ayağa kalktı. Sonra başını ve omuzlarını öne eğip aşağı baktı.

Kayıktaki, bu tehlikeli göreve gönüllü olmuş adam, değil düşmanı aramak, kayığı kontrol etmekten başka bir şeyle uğraşamıyordu. Dalgalar şimdi dış duvara öyle şiddetli çarpıyor ve pencereden içeri öyle azgınca giriyordu ki, odanın içinde sanki bir fırtına kopuyordu.

Yine de, kısıtlı kalmış dalgaların kargaşası geçici olarak, aldatıcı bir şekilde yatışınca, adam başını yukarı kaldırdı ve ilk kez odanın kenarındaki pencerenin üstüne bakabildi. Yüzü aşağıdan aydınlanan Steerpike'i hemen gördü.

Adam onu görür görmez bir korku ve heyecan çılgılığı attı. Korkak değildi. Bu mağaraya tek başına girmeye gönüllü olmuştu ve şimdi hayatının mücadelesini vermeye hazırdı, ama tepesindeki genç adamın duruşunda öyle korkunç bir şeyler vardı ki, adamın dizlerinin bağı çözüldü. Gönüllü şimdilik Steerpike'in ancak bıçak fırlatabileceği bir mesafedeydi. Boyunda asılı duran bir düdüğü dudaklarına götürüp tek bir kez çalarak dışarıdakileri, anlaştıkları şekilde uyarmak niye-

tindeydi ki, içeri dalan ve mağaranın duvarları boyunca, saki içerisini boşaltmak istercesine ilerleyen bir dalga onu ileri fırlattı. Adam kürek çekmeye çalıştı, ama kayığın öne gitmesini engellemesi olanaksızdı. Birkaç saniye sonra batı tarafına, “deniz tarafındaki” duvarın gölgeli köşesine kaymıştı.

Kayık ilerleyip burnunu Steerpike’in bulunduğu taraftaki taşlara çarptı. Adam tam kayığı döndürüp pencereden dışarı çıkarmaya yeltenmişti ki, Steerpike aşağı, soluna atladı ve gövdesinin hafifliğine karşın müthiş bir güçle gönüllünün üstüne düştü. Boğuşma olmadı, çünkü Steerpike üç saniye içinde bıçağını adamın kaburgalarının arasına üç kez daldırmıştı.

Steerpike şimşek hızıyla indirdiği darbelerin üçüncüsünden sonra başını yukarı kaldırdı. Yansıyan fener ışıklarında yüzünden boşanan ter kanı andırıyordu. Küçük kırmızı gözlerini tavana çevirince çemberin tamamlanmasına sadece birkaç santim kalmış olduğunu gördü. Birkaç saniye sonra Kontes ile diğerleri onu görebilmeye başlayacaktı.

Ceset kayıkta, yanında duruyordu. Steerpike atlarken kayığın içine birkaç kova dolusu su dolmuştu. Belki onun dönüşünü yavaşlatan buydu. Her ne olursa olsun, Steerpike ayağını pencere kenarına dayayıp küreği kaparak kayığı olduğu yerde tutmayı başardı. Zayıflayan dalga pencereden dışarı, “denize” çıktı ve içerideki girdap dindi. Steerpike köşenin göreceli karanlığında inip kalkan kayıkta birkaç saniye dinlendikten sonra cesedin başından geniş kenarlı şapkayı aldı ve kendi başına taktı. Sonra o ağır ve gevşek bedeninin ceketini çıkarıp hemen giydi. Daha fazlasına vakti yoktu. Yukarıdan gelen çekiç seslerinden, döşeme tahtalarındaki o çembere üstten vurulduğunu anlıyordu. Cesedi dizlerinin ve kollarının altından tutup büyük bir çabayla suya attı. Ceset hemen çırpıntılı yüzeyin altına gömüldü.

Şimdi kayığı kontrol etmek zorundaydı, çünkü sadece

devrilmesini önlemek değil, aynı zamanda da onu tavandaki deliğin altına getirmek istiyordu. Ağır küreği suya daldırıp kayığı odanın ortasına götürürken, tahta çember aşağı düştü ve yukarıdan gelen yeni bir ışık Steerpike'in sulu ininin tam ortasını aydınlattı.

Ama Steerpike başını kaldırıp bakmadı. Kayığı o aydınlık çemberin hemen altında tutmak için müthiş bir mücadele veriyordu. Sonra boğuk bir sesle bağırdı. Bu ses belki kurbanıninkine benzemiyordu, ama kendi sesiyle de ilgisi yoktu.

“Leydim!” diye seslendi.

“Bu da nesi?” diye mırıldandı yukarıdaki Kontes.

Deliğin kenarında bir adam belirdi.

Aşağıdan yine o ses duyuldu: “Hey yukarıdakiler! Kontes orada mı?”

Yuvarlak deliğin kenarından bakan adam “Gönüllü bu!” diye seslendi. “Leydim, gönüllü bu! Hemen altımızda.”

“Ne diyor?” diye haykırdı Kontes boğuk bir sesle, çünkü kara bir korku yüreğini kemiriyordu.

“Ne diyor söylesene! Şato aşkına!”

Sonra Kontes öne bir adım attı ve dört metre kadar aşağıdaki geniş şapkalı ve ağır ceketli adamı gördü. Gönüllü hâlâ yukarı bakmamıştı. Tam ona seslenecekti ki sessizliği bozan o adam oldu. Çünkü şimdi bir tür sessizlik *vardı*, yağmur tıslasa, rüzgâr esse ve dalgalar duvarlara vursa da. Doğal sesleri bastıran bir gerilim vardı. O korkunç kuşun uçup gittiği, kaçtığı korkusu vardı.

Adamın sesi şapkanın altından yükseldi.

“Leydiye söyleyin, burada bir şey yok! Sadece suyla dolu bir oda, o kadar. Pencereden başka çıkacak yer yok. Kapılar sular altında kalmış ve kullanılmaz halde. Söyleyin ona, burada sudan başka şey yok. Saklanacak yer yok! O gitmiş, buraya gelmişse bile. Geldiğinden de şüpheliyim ya.”

Kontes dua edecekmişçesine diz çöktü. Kalbi buz gibi ol-

muştı. Bu Gormenghast'ın bir düşmanının yakalanıp öldürülmesi için en uygun andı. Şimdi dünya onun yakalanmasını ve cezalandırılmasını bekliyordu. Ama aşağıdaki adam “Sadece suyla dolu bir oda, o kadar,” diye haykırmıştı.

Ama Kontes'in içindeki bir şey bütün bu hazırlıkların, şatonun güçlerinin böylesine muazzam bir şekilde toplanmasının boşa çıkmasını kabullenemiyordu. Dahası içinin derinliklerindeki bir şey, bugünün intikam günü olduğuna mantıksızca inanan bir şey, bu inancının boşa çıktığını kabullenmeyi reddediyordu.

Ellerini yere dayayarak eğildi ve başını deliğe soktu.

İlk bakışta adamın söyledikleri umutsuzluk verici şekilde doğru gibiydi. Saklanacak yer yoktu. Duvarlar birkaç çürük tablo dışında boştu. Döşeme sularla kaplıydı. Aşağıdaki adama döndü.

Adamın mağaradaki çalkantılı sularla mücadele etmekte zorlandığı doğrudu, ama yukarı, kendisini beklentiyle izlediklerini bildiği dinleyicilerine tek bir bakış bile fırlatmamış olması tuhaftı.

Kontes biraz önce adamın kayığa binip mavnaların arasındaki boşluğa doğru kürek çektiğini görmüştü. Pencereden aşağı, ona bakarken ve yüzüne yağmur vururken adamın içeride ne bulacağını merak etmişti. Steerpike'in onu beklediğinden şüphesi yoktu. Bu kesinlik yüzünden, odanın boş olduğunu görmesine karşın adama tekrar baktı.

Adamın sandığından daha zayıf olduğunu görmek içinde şüphe uyandırmadı. Ama gözlerini tekrar gönüllüden ayırıp odada gezdirirken, daha önce gözden kaçırmış olduğu bir şeyi fark etti. Odadaki tek pencerenin sağındaki gölgeler daha koyuydu ve ilk bakışta burada tavandan bir şeyin sarktığını fark edememişti. Önce ne olduğunu anlayamadı. Tek görebildiği bir kırıntı sarktığı ve iki metre boyunda olduğuydu. Ama gözleri yansıyan ışıkların tuhaf titreşimlerine alışıkça,

o nesnenin aydınlanan çeşitli kısımlarını seçebilmeye başladı ve sonunda Titus'ın kanosuna bakmakta olduğunu anladı. Steerpike'in çaldığı kanoydu bu. Bu odaya bununla gelmişti. O neredeydi peki? Oda bomboştu. İçinde sudan, kanodan ve gönüllüden başka bir şey yoktu. Steerpike buradan ancak su yoluyla çıkabilirdi ve böylesine hızlı ve güvenli bir vasıtayı, o kanoyu burada bırakması için sebep yoktu. Steerpike'in ortadan kaybolmasının sebebi ne olursa olsun, niye kanoyu tavandan sarkar halde bırakmıştı?

Gözlerini tekrar altındaki geniş şapkalı adama çevirince ve onun kayığı sinirli bir güç ve çeviklikle idare ettiğini görünce, bu adamın pencereden görmüş olduğu iri yarı adamdan hafif ve tuhaf bir şekilde farklı olduğundan ilk kez şüphelenmeye başladı. Ama bu öylesine belirsiz bir şüpheydi ki, ne anlama geldiğini bilemiyordu. Ama yine de bu şüphe, ne kadar belirsiz de olsa, içinde belirmişti bir kere. Derin bir nefes aldıktan sonra öyle yüksek bir sesle bağırdı ki aşağıdaki adam irkildi.

“Gönüllü!” diye gürledi.

Altındaki adam kayığın devrilmesini engellemek için öyle büyük bir çaba sarf ediyordu ki, bu işi yaparken başını kaldırıp Kontes'e bakması imkânsız gibiydi.

“Leydim?” diye seslendi, küreği canla başla kullanırken. Delişin altında kalmaya çalışıyor gibiydi. “Evet Leydim?”

“Kör müsün?” diye seslendi Kontes tavandan. Gözlerin kafanın içinde çürüdü mü?” Kontes ne demek istiyordu acaba? Yoksa görmüş müydü? “Niye ondan bahsetmedin?” diye gürledi Kontes. “Yoksa görmedin mi?”

“Kayıkla... uğraşmak... çok zor Leydim... bırakın başka...”

“*Kanodan* bahsediyorum be adam! O hainin kayığının tavandan sarkması sana bir şey ifade etmiyor mu? Yüzünü gö...”

Ama tam o anda aşağıdaki pencereden içeri yeni bir dal-

ga girdi ve Steerpik'e'n kayığı'nı yaprak gibi savurdu. Kayık odanın ortasından uzaklaşırken Kontes bir anlığına o geniş kenarlı şapkanın altında beyaz ve kızıl renkler gördü ve neredeyse aynı anda gözlerini çevirdi. Çünkü hemen altındaki dalgalarla ifadesiz bir surat belirmişti. Bir ekmek somununu andırıyordu. Bir an görüldükten sonra tekrar battı.

Kontes'in içindeki her şey donup kalmışken, arka arkaya beliren iki surat bir anda, inanılmaz bir hızla iç sıkıntısını, çıkarılmamış hiddetini, hayal kırıklığını müthiş bir zihinsel ve fiziksel canlılığa dönüştürmüştü. Öfkesi aşağıdaki suları kırbaçlıyordu sanki. O yüzü lekeli hainle gönüllüyü peş peşe görmüştü.

O kanonun niye tavandan sarktığı'nın ve düzinelerce diğer sorunun artık hiçbir önemi yoktu. Bunların pratik hiçbir değeri yoktu. O geniş şapkalı adamın ölmesinin dışında hiçbir şeyin önemi yoktu.

Kontes bir an Steerpik'e'ı kandırmayı düşündü. Çünkü dalgaların arasında beliren suratı görmüş olması ya da Kontes'in lekeli yüzünü bir anlığına gördüğünü bilmesi küçük bir olasılıktı. Ama artık hilelere, kandırmacalara başvurmanın sırası değildi. Bunlarla uğraşmanın sırası değildi. Evet, dışarıdaki teknelere gizlice, mağaraya girip onu yakalamaları emrini verebilirdi. Tam o sırada yukarıdan odaya, suya atılacak bir nesne Steerpik'e'n dikkatini dağıtabilirdi. Ama Kontes o anda böyle kurnazlıklarla uğraşacak halde değildi. Şato adına, o hainin hemen öldürölmesini istiyordu.

IV

Titus çırpınmaktan vazgeçmişti. Onu tutan ve kendi kendisinden koruyan iki kaba saba adamın (sadık adamlardı şüphesiz) bir an için gevşemesini bekliyordu. Bu fırsatı yakayınca silkinerek ellerinden kurtuldu.

Onu iki yanından, ceketinden ve yakasından tutmuşlar-

di. Titus serbest elleriyle usulca, gizlice ceketinin düğmelerinin biri hariç hepsini açmıştı.

Teknelerdeki düzinelerce adam suyun yükselip alçalmasıyla sersemlemiş, yağmurda sıırıslıkla olmuş, meşaleleri sürekli tekrar yakmaktan yorgun düşmüşlerdi. Su dolu “mağaranın” içinde ya da bunun üstündeki odada neler olup bittiğini anlayamıyorlardı. Sesler duymuş, birkaç heyecanlı bağırış işitmişlerdi, ama olup bitenler konusunda doğru dürüst bir fikirleri yoktu.

Ama birden pencerede Kontes belirdi ve gürleyen sesi rüzgârın ve yağmurun seslerine karışarak ortalıkta cınladı.

“Herkes dinlesin! Arama sona erdi! Gönüllü öldü. Onun sapkasını ve ceketini giyen hain etrafını kuşattığınız odada, pencerenin hemen altında duruyor.”

Sustu, elinin tersiyle yüzündeki yağmur sularını sildi ve sonra daha da yüksek bir sesle devam etti:

“Ortadaki dört teknenin kış kürekçileri hazır olsun. Pruvalarına üçer silahlı adam geçsin. Bu tekneler elimi kaldırıncaya ilerleyecek. Dışarı hainin cesedini çıkaracaksınız. Bıçaklarınızı çekin.”

Kontes’in fırtınanın gürültüsüne karışan bu sözleri öyle büyük bir heyecan yarattı ki, bütün adamlar ve tekneler öne atıldı ve ortadaki dört teknenin öne çıkıp yan yana dizilmesi epey güç oldu.

Tam o sırada kendisini tutan adamların büyülenmiş gibi karşılarındaki odaya baktığını ve tutuşlarını gevşettiğini fark eden Titus öne atıldı ve birden kollarını ceketinin kollarından çıkarıp kurtardı. Kürekçilerin arasından koşarak geçip suya atladı, içi boş ceketini arkadaki adamların ellerinde bırakarak.

Saatlerdir uyumamıştı. Çok az şey yemişti. Tıpkı çivilerin üstünde yürüyen bir bağız gibi, irade gücüyle ayakta duruyordu. Ateşi çıkmıştı. Gözleri şişmiş, kıpkırmızı olmuştu.

Dağınık saçı alnına yosun gibi yapışmıştı. Dişleri takırdıyordu. Bir üşüyor, bir yanıyordu. Korkmuyordu. Cesur olduğundan değil. Korkuyu ardında bırakmıştı, o kadar. Ondan kurtulmuştu. Oysa korku bilgece ve zekice olabilir. Titus o anda kesinlikle zekice hareket etmiyordu ve kendini koruma güdüsünü tamamen yitirmişti. Steerpike'ı öldürme arzusu dışında hiçbir şey hissetmiyordu. Bütün yürek acılarından Steerpike'ı sorumlu tutuyordu –ablasının ve tutkusunun, o ele avuca sığmaz perinin ölümlerinden onu sorumlu tuttuğu gibi– ve bunda büyük ölçüde haksızdı.

Yürerken müthiş bir gurur hissediyordu. Sular üstüne geliyor, sonra fenerlerin ışığında sarı dalgalara dönüşerek yarılıyordu. Titus kollarını dalgalara vurarak, batıp çıkarak hızla yüzüyordu. Gökyüzü geniş ağzını açmış, dev midesini boşaltıyordu. Yağmur damlaları alnına düşüyordu. Titus gür duyuyordu.

Ateşi giderek artıyordu. Gücü tükendikçe iyice vahşileşti. Belki bir rüyadaydı. Belki bütün bunlar hayaldi, binlerce penceredeki suratlar, gecenin içinde yükselen dev duvarların dibinde altın sarısı kınkanatlı böcekler gibi savrulan tekneler, suların içinden çıkan ve kan ve dram arzusuyla açık duran pencere, bunun üstündeki pencereden bakan annesinin dev gövdesi, parlak kızıl saçları, mermerden yapılmış gibi görünen yüzü.

Belki kendi ölümüne doğru yüzüyordu. Önemi yoktu. Yapması gereken şeyi yaptığını biliyordu. Bütün yaşamı boyunca beklemişti. Benun beklemişti. Bu anı. Çünkü her şey bu an içindi. Her şeyi anlamlı kılacak olan bu andı.

İçinde yüzen kimdi? Bu uzuvları ve yüreği onunla paylaşan kimdi? Bu parlak sularla boğuşan kimdi? Gormenghast Kontu muydu? Yetmiş yedinci lord muydu? Sepulchrave'in oğlu muydu? Gertrude'un oğlu muydu? Penceredeki Leydi-

nin oğlu muydu? Fuchsia'nın kardeşi miydi? Ah evet, işte buydu. Çenesine kadar beyaz bir çarşafı örtülmüş olan ve siyah saçları o kar beyazı yastığa yayılan kızın kardeşiymiş. İşte buydu. Ama Leydinin değil, boğulmuş kızın kardeşiymiş. Titus hiçbir şeyin sembolü değildi. Sadece kendisiydi, o kadar. Sudaki bir balık, bir yıldız, bir yaprak ya da bir taş olabilecek biriydi. O Titus'tu, sözcüklere gerek varsa eğer. Ama bundan daha fazlası değildi. Yo hayır, Gormenghast değildi, yetmiş yedinci lord değildi, Groan Hanedanı'nın bir üyesi değildi. Sadece zamanda ve mekânda yüzen bir bedenin yüreğiydi.

Kontes onu penceresinden izliyordu, ama yapabileceği hiçbir şey yoktu. Titus mağaranın girişine, o dar girişi şimdiden kaplamış olan teknelere doğru değil, şato duvarında düzensiz aralıklarla yükselen merdivenlerden birine doğru yüzüyordu.

Ama Kontes'in durup Titus'un yüzüşünü izleyecek vakti yoktu. Suya şimdiden üç adam atlamış ve onu takip etmeye başlamıştı bile. İlk teknenin mağara ağzına girdiğini görünce dönüp odanın ortasına yürüdü. O dev gözetleme deliğinin başında bir grup subay toplanmıştı bile. Kontes yaklaşırken, deliğin başında diz çökmüş olan uzun boylu bir adam birden geriye düştü. Çenesi kan içindeydi. Dört dişi kırılmıştı ve acıyla kıvranırken bunlar ağzında küçük bir çakılla birlikte takırdıyordu. Diğerleri hemen o tehlikeli delikten geri çekildi.

Bunu yaparlarken Titus odaya girdi. Attığı her adımda ardında ıslak izler bırakıyordu. Yüksek ateş ve bitkinlik yüzünden hastalandığı, dizginlenemez bir halde olduğu belliydi. Normalde soluk olan benzi kıpkırmızıydı. Fiziksel tuhaf-lıkları iyice belirginleşmişti.

Annesinden almış olduğu haşmetlilik, gerçekte olduğundan daha büyük görünme özelliği şimdi özellikle belirgindi. Sanki içeri sadece Titus Groan girmemişti. Onun soyut var-

lığı, prototipi de girmişti. Giysilerinden damlayan sular ona bir kahramanın görüntüsünü veriyordu.

Yüzünün belirsiz hatları iyice belirsizleşmişti. Ağzı bir çocuğunki gibi açık duruyor, alt dudağı heyecanla titriyordu. Ama genellikle sessiz bir öfkeyle dolu olan soluk gözleri şimdi sadece yüksek ateşten değil, intikam arzusuyla da alev saçıyordu ve aynı zamanda da erkekliğini kanıtlama isteği yüzünden buz gibiydi. Hoş bir görüntü değildi bu.

Kişisel dünyasının paramparça olduğunu görmüştü. Çeşitli insanların eylemlerde bulunduğunu görmüştü. şimdi sahne ışıklarının altına geçme sırası ondaydı. O Gormenghast Kontu muydu? Yetmiş yedinci lord muydu? Hayır, Yaratığı öldüren yıldırım adına hayır! O ilkti; sarp bir kayalıkta duran, dünyanın meşalesiyle aydınlatılan bir adamdı! Tüm varlığıyla buradaydı; beyniyle, yüreğiyle ve sezgileriyle. Tam bir bireydi. Kol ve bacaklardan, kasıktan, kafadan, gözlerden ve dişlerden oluşma bir varlıktı.

Görmeyen gözlerle pencereye doğru gitti. Annesine hiç bir işaret yapmadı. Onun gözünde bir haindi demek. Yapa ıklarını g rs nd   yleyse! Onu seyretsindi!

Ceketinden kurtulup suya daldığı andan beri tek hedefinin ne olduğunun tamamen bilincindeydi. İçinde korkuya yer yoktu. Tüm zalimliklerin sembolü olan Steerpike'ı, o kurnaz ve acımasız canavarı haklama işini yapmanın sadece kendisine düştüğünü biliyordu. Silahı kısa ve kaygan bir bı aktı. Sapına bir bez parçası bağlamıştı. Pencerede durup pervaza iki eliyle tutundu ve dışarıdaki, fener ışıklarının aydınlatığı fantastik sahneye baktı. Yağmur kesilmiş, şiddetli rüzgâr birden dinmişti. Kuzeydoğuda, gökyüzünde yükselmiş olan ay onu örtmüş olan bulutlardan kurtuluyordu.

Gormenghast'ın üstüne soluk bir ışık yayıldı. Koya sadece duvarlara çarpan suların şıptırtısı tarafından bozulan

–çünkü rüzgâr dinse de deniz dalgalanmayı sürdürüyordu– bir sessizlik çöktü.

Titus niye orada durduğunu bilmiyordu. Belki burada kaçağa olabildiğince yakın olduğu için. Çünkü aşağıdaki pencereden giremezdi ve odadaki yuvarlak deliğin başında da muhafızlar vardı. Buradayken, onu tutan adamlardan kurtulmuşken, öldürmek istediği adama en azından olabildiğince yakındı. Yine de burada olmasının tek sebebi bu değildi. Ona düşen rol sadece bir seyirci olmak değildi; bunu biliyordu. Aşağıdaki adamların, silahlı olsalar da, köşeye kıştırdıkları o kurnaz yaratıkla başa çıkamayacaklarını biliyordu. Sadece sayı çokluğunun böylesine çevik ve hünerli bir iblisle başa çıkmaya yeteceğine inanamazdı.

Bunların hiçbirini bilinçli olarak aklından geçirmiş, değerlendirmiş değildi. Herhangi bir şeyi mantıklı kılacak halde değildi. Nasıl o adamlardan kurtulup merdivene doğru yüzmesi gerektiğini hissetmişse, bu odaya girip bu pencerede durması gerektiğini de biliyordu.

V

Birden aşağıdan korkunç bir çığlık geldi ve bunu bir diğeri takip etti. O dört tekneden ilki pencereden girerken kayıgıyla odanın içinde gerilemekten başka seçeneği olmayan Steerpike ölümcül sapanını iki kez, peş peşe hızla gerip bırakmıştı. Daha sonraki üç atışını ilk teknenin yan taraflarındaki demir fenerlere yöneltti ve bunların ikisi suya düştü ve tıslayarak battı.

Bu üç çakılı da atınca cephanesi tükenmişti, arkasındaki pencere pervazının üstünde bıraktığı çakıllar dışında.

Bıçağı vardı, ama onu sadece bir kez fırlatabileceğini biliyordu. Düşmanları sayısızdı. Bunu hançer niyetine kullanmak için saklaması, atıp önemsiz birini öldürmekle harcamasından iyiydi.

Ama şimdi düşmanları çok yaklaşmıştı. Aralarında bir kürek mesafesi kalmıştı. En yakındaki adam cansız halde teknenin kenarından sarkıyordu. O çığlıklar pruvadaki adamlardan gelmişti. Bunlardan biri kaburgalarına, diğerini elmacık kemiğine birer çakıl yemişti. İlk ölen adam çığlık atmamıştı. Pruvadan bir un çuvalı gibi sarkan ve kıllı eli suya girmiş olan bu adamın bu dünyadan bir sonrakine geçişi öyle çabuk olmuştu ki, ses çıkarıp itiraz etmeye vakit bulamamıştı.

Steerpike, çakılları bitince sapanını fırlatıp attı ve onun peşinden suya daldı. Teknelere doğru yüzüyordu. Epey derine dalmıştı ve yukarıdan görünmediğinden emindi. Çünkü suyun yüzeyinde yansımaların dans etmesine karşın, yüzeyin *altındaki* şeylerin seçilmediğini fark etmişti.

İlk teknedeki bağırabilecek halde olan tek kişi dünyaya durumu bildirmekte hiç gecikmedi. “Suya daldı!” diye haykırdı. “Teknelerin altında! Üçüncü teknedekiler, pencereye bakın! Pencereye bakın!”

Steerpike zifiri karanlıkta hızla yüzüyordu. Nefes almak için yukarı çıkmadan önce olabildiğince uzağa yüzmesi gerektiğini biliyordu. Ama tıpkı Titus gibi o da ölesiye yorulmuştu.

Pencereye ulaştığında ciğerlerindeki havanın yarısı tükenmişti. Pencerenin taş kenarına sol eliyle dokundu. Üçüncü tekne hemen üstünde, sağındaydı. Bir an dinlenip başını kaldırarak ona baktı. Sonra kendini iterek pencerenin alt kısmından geçti. Buradan çıkınca hemen sola dönüp duvar boyunca ilerlemeye başladı. İçinde yüzdüğü karanlığın iki metre üzerinde, Kontes’in penceresinin altındaki parlak yüzeyli sular duvara çarpıyordu.

Steerpike o iki mavnadan birinin şimdi tam tepesinde olduğunu hatırlıyordu elbette. İskelesinde fenerler yanan, pruvası adamlarla dolu tahta bir canavarın altında yüzüyordu.

Ciğerleri patlayacak hale geldiğinde, hava almak için yukarı çıkarken bilmediği şey, duvarla tepesindeki uzun mavna arasında başını su yüzeyine çıkarabileceği kadar bir boşluk bulup bulamayacağıydı.

Bu şato mavnalarını daha önce hiç görmemişti, bu yüzden yan taraflarının suyun üstünde dimdik mi, yoksa hafif bir eğimle mi yükseldiğini bilmiyordu. Eğer ikincisi doğruysa, bu dışbükeylik sayesinde duvarla mavna arasında yüksek bir boşluk bulunacaktı. Burada en azından bir süreliğine solumlanıp gizlenebilirdi.

Yukarı çıkarken elini duvara uzattı. Parmaklarını açmış, sert taşlara dokunmaya hazırды. Parmakları taş yerine, şatonun dış yüzeyinin büyük bir kısmını kaplayan o gür duvar sarmaşıklarının sualtında kalmış, sert ve kaygan örtüsüne dokununca bir şok yaşadı. Kaderini belirleyen, o sel sularıyla dolu odaya çaldığı kanoyla girerken bu uzun dokunaçlı sarmaşıkları fark ettiğini unutmuştu. Bir zamanlar şatonun cam gözlerinin parıldadığı yerlerde şimdi oyulmuş gibi görünen çukurlar bulunduğunu ve duvarların bu kara sarmaşıklarla kaplı olduğunu gördüğünü unutmuştu.

Sualtındaki dallara tutunmaya çalışarak yukarı çıkmayı sürdürdü. Sonra birden başı duvara bitişik duran mavnanın teknesine çarptı.

İşte o zaman hayatında ilk kez ölüme bu kadar yakın olduğunu anladı. Müteveffa Barquentine'in kollarında yanarken, Fuchsia'nın gizli tavan arası odasına tırmanırken bile bu kadar yakın olmamıştı ölüme. Çünkü sadece birkaç saniyelik nefesi kalmıştı ve dayanılmaz acılar içindeydi. Tepesinde çıkış yolu yoktu. Mavnanın kenarı suyun altında dışbükey bir kavis yaparak duvarla birleşiyor ve yukarı çıkmasını engelliyordu. Hava alabileceği bir yer yoktu. Her tarafı sularla kaplıydı. Ama umutsuzluğun iri çekici şakaklarına vururken bile sarmaşıklara döndü. Bunların dış dallarına

tutunarak ancak o dar, uzun, altı suyla kaplı çatıya kadar çıkabilirdi. Ama sualtındaki, zifiri karanlık, sonsuz yapraklarla, kılı kollar ve parmaklarla dolu bu labirentin derinliği ne kadardı?

Son kalan gücüyle boğuştu. Sarmaşıklarla boğuştu. Boğazlarındaki pulları tırmaladı. Kendi içlerine çekti. Bağlarını yırttı, küçük kemiklerini kırdı. Kaburgalarını ayırdı ve bu yaşlı kemikler eski yerlerine dönmeye çabalarken zorla aralarına girdi. Mücadele ederek içlerine girerken içinde bir şey uzaktan “Duvara ulaşmadın... duvara ulaşmadın...” deyip duruyordu.

Ama havaya da ulaşmamıştı. Sonra bir an geldi ki, artık nefesini tutamaz oldu ve kaçınılmaz olarak içine su çekti.

Dünyası kararırken kolları ve bacakları refleksle birkaç saniye daha mücadele etmeyi sürdürdü. Sonra Steerpike gevşedi ve başını geriye attı. Gövdesi etrafını saran sarmaşık dalları tarafından tutuluyordu.

Bir süre sonra gözlerini açınca, maskeye benzeyen yüzünün su üstünde olduğunu gördü. Bir tür yatay ormanın içindeydi. Kendini yukarıda tutmak için hiçbir şey yapmadığını fark etti. Sarmaşıklar tarafından tutuluyordu. Sualtındaki bir örümcek ağına takılmış bir sinekti. Ama gövdesinin son spazmları yüzünü su üstüne çıkarmıştı.

Gözlerini yavaşça çevirdi. Mavnanın iskelesinin sadece on-on beş santim altındaydı. Mavnayı göremiyordu, ama sarmaşıklardaki boşluklarda fener ışıkları mücevher gibi parlıyordu. O dev sarmaşıkların kollarında yataarken yukarıdan bir ses geldiğini işitti:

“Bütün tekneler mağaranın ağzından uzaklaşsın. Koyda hemen bir hat kurulsun. Bütün meşaleleri, fenerleri, sopaları yakın! Bütün teknelerin altından halatlar geçirilsin! O herif bir dümenin altına saklanabilir. Tek başına topunuza bedel...”

Kontes'in sesi, fırtınanın dinmesiyle ortalığa çöken mutlak sessizlikte top atışı gibi gürlemişti.

“Cehennem aşkına, balıkadam değil ya bu herif! Ne kuyruğu var ne yüzgeci! Nefes almak zorunda! Nefes almak zorunda!”

Kürekler hızla hareket etmeye başladı ve tekneler geri çekildi. Dingin suda duran iki mavna da yavaşça duvardan uzaklaştı. Ama o çeşitli tekneler koyun açıklarına doğru uzaklaşıp orada, hiçbir sualtı yüzücüsünün erişemeyeceği kadar uzakta bir hat oluştururken, pencerede annesinin yanında durmakta olan Titus ne Kontes'in yanında olduğunun ne de teknelerin uzaklaştığının farkındaydı. Çünkü bütün o karmaşaya ve annesinin yüksek sesle ve büyük bir hiddetle verdiği emirlere karşın, gözlerini dikmiş olduğu şey son derece masum görünüyordu ve hummalı haldeki Titus'tan başkası olsa suyun otuz santim kadar yukarısındaki, sarmaşıklarla dolu o küçük sahayı inceleme gereği duymazdı. Yapraklarla kaplı duvarın diğer kısımlarından farklı görünmüyordu. Ama Titus, annesinin yanına, pencereye gelmesinden önce başı dönüp midesi bulanana, ateşi yükseldikçe ve fiziksel bitkinliği iyice arttıkça öne arkaya sallanmaya başlamış olan Titus, anlam veremediği bir hareket, baş dönmesinin ürünü olmayan bir hareket görmüştü.

Sarmaşık yapraklarının arasındaki sert ve belirgin bir hareketti bu. Sular, tekneler ve dünya titreşiyordu. Her şey titreşiyordu. Ama sarmaşıklardaki bu kıpırtı, hastalığının yol açtığı o titreşimlerin bir parçası değildi. Bu kafasının içinde olan bir şey değildi. Altındaki dünyada, bir cam yüzeyi gibi sessiz ve hareketsiz kalmış olan bir dünyada oluyordu.

Aklına gelen bir fikir, bir tahmin kalp atışlarının hızlanmasına yol açtı.

Ve bu tahminle birlikte bitkinliğinin içinden bir güç, özsu gibi yükseldi. Gormenghast'ın ya da hanedanın gururunun gücü değildi bu. Hayır, bunlar ölü denizlerin meyveleriydi.

Onun içinde yükselen, hayal gücünün gururunun gücüydü. O, hain Titus, varlığını kanıtlamak üzereydi. Öfkesinin it-kisiyle başaracaktı bunu. Şimdi kâğıt gemileri, misketleri, uzun koltuk değneklerinin tepesindeki canavarları, dağdaki mağarayı, altın rengi meşelerin arasında havada süzülen Yaratığı ya da başka herhangi bir şeyi değil, yalnızca intikam almayı, düşmanını hemen öldürmeyi ve bu dramın bir izleyicisi olmaktan çıkıp onun merkezinde yer almayı istiyordu.

Annesi omzunun yanında duruyordu. Ardındaki bir grup subay dışarıdaki sahneyi olabildiğince görmeye çalışıyordu. Titus hata yapmamalıydı. Ne yapacağını anlarsa onu hemen tutarlardı.

Bıçağını kuşağına sokarken elleri soğuktan mosmor kesilmişçesine titriyordu. Sonra ellerini tekrar pencere pervazına koydu ve bunu yaparken usulca başını çevirip yanına baktı. Annesi kollarını kavuşturmuş duruyordu. Karşısındaki sahneye amansız bir dikkatle bakıyordu. Arkasındaki adamlar çok yakınındaydı, ama ona değil, düz bir hat halinde dizilmekte olan teknelere bakıyorlardı.

Sonra Titus birden, neredeyse bunu yapmaya tam karar vermeden, gücünü topladı ve pervazın üstüne fırlayıp kendini aşağı attı. Sarmaşıkların dış dallarına tutunmaya çalışarak iki metre kadar düştükten sonra, sonunda köklere tutunmayı başardı ve havada asılı kaldı.

Pencerenin tam altındaki (şimdi şaşkın yüzlerle dolu olan) sarmaşıkla kaplı o küçük, şüphe uyandırıcı sahanın su seviyesinde olduğunu fark etmişti. İsmi-nin söylendiğini işitiyor, “koydaki” teknelerden birinin hemen gelmesi için seslenildiğini duyabiliyordu, ama bunlar başka bir dünyanın sesleriydi.

Yine de, kendi yaptığı şeylere uzaktan baktığını hissederek bir hayal dünyasında hareketsiz dururken, bir yandan da sanki bir miknatıs tarafından çekiliyormuşçasına sarmaşık

kaplı duvardan aşağı inmekteydi. Bitkinliğinin ve soyutlanmışlığının oluşturduğu bulanıklıkta niyeti, kararlılığı nabız gibi atan parlak bir merkezdi.

Bedeninin ne yaptığını pek bilmiyordu. Kolları, bacakları ve elleri kendi kararlarını veriyor gibiydiler. Onların peşinden giderek yaprakların arasından iniyordu.

Ama sol bacağına ve omzuna giren dayanılmaz bir kramp yüzünden pozisyonunu değiştirmek zorunda kalan ve çok yavaşça hareket ederse üstteki yaprakları kıpırdatmayacağını ummuş olan Steerpike tepesinde kırılan dalların seslerini duymaya başlamış ve yaptığı hareketin sonuçlarının gerçekten de çok ciddi olduğunu anlamıştı. Takipçilerinden kurtulmak için öylesine büyük bir mücadele verdikten sonra bu kadar çabuk keşfedilmesi gerçekten feleğin zalimce bir oyunuydu.

Üstüne inmekte olan kişinin genç Kont olduğundan habersizdi elbette. Gözlerini yüzünün üstündeki karanlık sarmaşık dallarına dikmişti. Inen kişi her kimse, duvara yakın olan sarmaşıkların arasından inmeyeceği kesindi. Bunu yapması çok yavaş inmesine ve en kalın dallarla boğuşmasına yol açardı. Takipçisi dış dalların üstünden kayacak ve ona iyice yaklaşınca sarmaşıkların arasına dalıp duvara yaklaşıp ve onun uzanamayacağı bir yere geçecekti.

Titus'ın niyeti gerçekten de buydu. Suya bir buçuk metre kala biraz soluklanmak için durdu.

Ay şimdi gökyüzünde iyice yükselmiş ve fenerleri az çok gereksiz kılmıştı. Koy bir cüzamlının derisini andırıyordu. Sarmaşık yaprakları parlıyordu. Pencerelerdeki suratlar bembeyaz ve tahtadan gibi görünüyordu.

Bir an Steerpike'ın hareket edip etmediğini, suyun otuz santim yukarıdaki, kıpırdayarak yerini ele veren sarmaşıklardan yukarı tırmanmış olup olmadığını merak etti. Şimdi düşmanın sadece on beş-yirmi santim uzağında olmadı-

ğını, hayatının tehlikede olup olmadığını merak etti. O anda yaprakların arasından hançerli bir elin çıkıp ona bir darbe indirmemesi tuhaf geliyordu. Ama hiçbir şey olmadı. Uzak-taki, koydaki teknelerin inip kalkan küreklerinin sesleri ses-sizliği azaltmaktan çok güçlendiriyordu.

Sonra, sol eliyle iç dallardan birini tutarak yaprakları yüz-zünden uzaklaştırdı ve aşağıdaki sarmaşıklara baktı. Ay ışığı-nda dallar beyaz ve çarpık kemikler gibi parlıyordu.

Yapacağı tek bir şey vardı. Duvara elinden geldiğince yak-laşıp, sonra da karanlıkta düşmanını bulana kadar inmek. Ay ışığı şimdi öyle güçlenmişti ki yaprakların arasındaki zi-firi karanlık bir tür alacakaranlığa dönüşmüştü. Sadece üstü kalın bir bitki örtüsüyle kaplı duvarın cephesi tamamen karanlıktaydı. Titus duvara olabildiğince yaklaşmıştı ve sonra da aşağı inerse, su seviyesine erişmeden önce sarmaşık dalları-na ya da yapraklara benzemeyen bir şekil görebilmesi müm-kündü; yaprakların arasından çıkan bir kavis ya da sivri bir kenar, belki bir dirsek, bir diz ya da çıkık bir alın...

VI

Katil hareket etmemişti. Niye hareket *etmeliydi* ki? Hangi sarmaşığın içinde bulunduğu fark etmezdi. Geçici bir kaçış ona ne kazandıracaktı ki? Hem zaten nereye kaçabilirdi? O sarmaşık yığını sadece yirmi metre uzunluğundaydı. Ya-kalanması an meselesiydi. Ama zaman kısaysa çok tatlı ve değerlidir. Olduğu yerde kalacaktı. Keyfine bakacak, ölmek üzere olmanın dilindeki tuhaf tadını hissedecek, Lethe'nin sularının üstünde hafifçe sallanacaktı.

Yaşama arzusunu yitirmiş değildi. Beyni öyle soğuk ve kesin bir şekilde işliyordu ki, ona çeşitli nedenlerden dolayı hayatının sona ermesine birkaç saat kalmış olduğunu söyle-diğinde, bu mantıkla başa çıkamıyordu. Altında içinde nefes alamayacağı sular vardı. Kuzeye doğru yüzerse hemen yaka-

lanacaktı. Sağa ya da sola giderse sarmaşık yığınının sınırına gelecekti. Yukarı tırmanırsa karşısına düzinelerce pencere çıkacaktı ki, bunların her birinde birer surat vardı.

Tepesinden yaklaşan kişi her kimse, niyetini herkese bildirmiş ya da bunu yapmak için emir almış olsa gerekti. Biri-leri sarmaşıkların kımıldadığını görmüştü.

Ama işitebildiği kadarıyla sadece tek bir teknenin yaklaşması tuhaftı. İki küreğin iniş kalkış sesleri uzaktan gelmesine karşın son derece belirgindi. Niye o küçük filonun tamamı üstüne gelmiyordu?

Bıçağını ön kolunda gezdirirken tepesindeki çarpık dalların arasından tozlar döküldü. Sonra yakınlarda bir dalın kırıldığını duydu.

Ama bu ses *tam* tepesinden gelmemişti. Sarmaşık yığınının derinliklerinden, onunla duvar arasında bir yerlerden gelmiş gibiydi.

Hareket ederse ses çıkaracaktı. Dallardan oluşan bir bebek karyolasında ağıltan bir deri bir kemik kalmış bir çocuk gibi kıvrılmıştı. Ama hançerli sağ elini sol omzuna koymuştu ve her an yukarı hamle etmeye hazırdı.

Karanlıkta tuhaf bir dikkatle bakan, birbirine yakın küçük gözleri alev saçıyordu. Ama bunlar doğal renklerinde değil, daha da korkunçtu. Sanki göz mercekleri beynindeki ya da gözlerinin arkasındaki kanı yansıtıyordu. Aşırı erdemlilik taslayan birininki gibi ipince olan dudakları birleşmiş, soluk bir iplik parçası gibi görünüyordu.

Şimdi İkizlerin iskeletlerinin etrafında kasılarak yürürken onu ele geçirmiş olan ilkel gücü tekrar, ama bu kez daha da güçlü bir şekilde hissediyordu.

Bu his bilinçli zihninin soğuk doğasına öyle yabancıydı ki, içinin derinliklerinde olup bitenlere kesinlikle anlam veremiyor, *ortaya çıkıp kendini gösterme* arzusuyla mücadele edemiyordu. Çünkü içine bir kibir dalgası girmiş ve beynini kara, fantastik sularda boğmuştu.

Gizlenme arzusu kaybolmuştu. Bedeninde son kalan güç kasılarak yürümeyi ve durmayı istiyordu.

Artık düşmanını karanlıkta sessizce öldürmek istemiyordu. Ay ışığıyla aydınlanan o sahneye çıkmak, kollarını uzatmak, parmaklarını açmak, aralarında akan ılık kan bileklerinden damlarken, kollarından aşağı döne döne, buharlar çıkararak süzülürken, birden ellerini pençe gibi göğsüne batırmak, göğsünü yarıp açarak kara bir sebzeyi andıran kalbini sergilemek, sonra, bu teşhirciliğin ve kötülüğün tatlı ihtişamının doruğundayken, kaba, müstehcen ve eşine az rastlanır bir hareket yaparak şatoya mutlak bir şekilde meydan okumak ve ardından da, Gormenghast'ın kuleleri tepesinde yükselirken, kıskanç şatoyu hakkı olan şeyden mahrum bırakarak ay ışığında kendi kötülüğünden ölmek istiyordu.

Bütün bunları hor görecekt zihinden geriye bir şey kalmamıştı. Dâhi Steerpike kızıl bir sise dönüşmüştü. Bir şafağın içinde çamurlarda yuvarlanıyordu.

Bütün tedbirleri göz ardı ederek çevresindeki dalları çekti. Çatırtıları sessizlikte tüfek patlaması gibi cınladı. Bu ses bütün pencerelerden duyuldu. Steerpike'in göz mercekle kor halini almış iğne uçları gibiydi.

Kalın sarmaşık dallarını kopararak o sık bitki örtüsünün içinde bir mağaracık oluşturdu. Ayaklarıyla bunun tabanına vurdu ve aşağı indi, suyun altında basacak sağlam bir yer bulana dek. Sol eliyle bir köpek bacağı gibi tüylü, kalın bir asalak dalına tutunuyordu.

Bacağına kullanmaya hazırdı. Başını geriye atmıştı. Etrafındaki yaprakların karanlığında bir ses duydu. Bir çılgılık ya da inlemeydi bu. Sonra dallardan oluşan büyük bir çalı çatırtılarla, Steerpike'in ani bir öfke nöbetiyle oluşturduğu o kara bacadan aşağı, giderek artan bir hızla düştü. Bu çalının üstünde Titus vardı.

Titus düşerken altında parlayan iki kırmızı noktacık gördü. Onları kırık sarmaşık dallarının arasından gördü.

Birkaç saniye önce ansızın korkmaya başlamıştı, çünkü kendine gelmişti. Zihni tıpkı göz alabildiğine uzanan kızıl bulutların arasında başparmak tırnağı büyüklüğünde bir delik belirmesi ve buradan göğün görünmesi gibi açılmıştı. Ve zihni bir anlığına açılınca, hummanın ve bitkinliğin etkisinden kurtulunca, Steerpiketan ve karanlıktan ve ölümden korkmaya başlamıştı.

Ama karanlıkta sarmaşıklara tutunurken altındaki dallar kırılınca, düşmeye başlar başlamaz korkusu tekrar kayboldu. Kendi kendine “Düşüyorum. Çok hızlı düşüyorum. Az sonra onun tepesine ineceğim. O zaman onu öldüreceğim, becerebilirim,” dedi.

Düşerken elindeki bıçağı sımsıkı tutuyordu. Çatırdayan dalların arasından inerek, sarmaşıkların sel suyunun yüzeyinde toplandığı yere düşünce, dalların arasından giren güçlü bir ay ışığında bıçağın bir cam parçası gibi ışıldadığını gördü. Ama o ince çeliği sadece bir an gördü, çünkü düşerken birden ay ışığının altına itilmişti ve şimdi karşısında o ince bıçak kadar parlak bir nesne vardı. Gözleri kan rengi boncukları andıran, alnı bir domuz yağı topağına benzeyen bir yaratık; bir iplik parçası kadar ince olan ağzını açmakta olan ve açarken dudaklarının kenarlarını kıvrarak cıgılık atan bir yaratık. Bu ağızdan, böyle bir oyuktan şimdi koyda cınlayan, eski duvarlara tırmanan ve sessiz izleyicilerin taş kesilmesine yol açan cıgılıktan başka bir ses çıkamazdı. Şafağın doğuşunu haber veren bir dövüş horozunun tiz, kendinden emin ötüşüydü bu.

Ama bu küstahça haykırış gecenin içinde yankılanırken, bu yankılar boş odalarda gezinirken ve giderek dinerken, Titus darbesini indirdi.

Küçük bıçağını daldırdığı gövdenin hiçbir yerini göre-

miyordu. Sadece ağız açık ve korkunç gözleri alev saçan o kafayı görüyordu. Ama karanlıkta o kafanın altına bir darbe indirdi ve yumruğu birden ıslandı ve ılıklaştı.

Steerpike'a ne olmuştu ki ilk darbeyi, hem de öldürücü darbeyi yiyen taraf kendisi olmuştu? Tıpkı kendisi gibi ay ışığıyla aydınlatılan Kont'u tanımıştı. Bu yüce anda öldürmesi için karşısına Gormenghast Lordunun getirilmesi ona öyle güzel gelmişti ki, horoz gibi ötme dürtüsüne karşı ko-yamamıştı.

Yukarıdaki kalabalığa seslenmişti. O mantıklı, soğukkan-lı adam!

Böylece, ani bir şımarıklık nöbetine ya da belki de dizgin-leyemediği ilkel bir gücün etkisine kapılınca mantığını bir kenara bırakmış ve hasmından önce darbe indirebileceği tek saniyeyi harcamıştı.

Ama Titus'ın bıçağı göğsüne saplanınca bütün o hayaller bir anda yok oldu. Şimdi tekrar Steerpike'tı. Yaralıydı ve hız-la kan kaybediyordu, ama henüz ölmemişti. Acıyla hırlayarak bıçağını savurdu, ama tam o sırada Titus bayılarak düştü ve bıçak yanağını sıyırdı. Derin olmayan, ama uzun ve kanlı bir yara açtı. Bunun keskin acısı delikanlıyı bir an kendine getirdi. Karanlıkta karşısındaki yüzün altına tekrar ham-le etti. Dünya dönmeye başlamıştı. O da dünyayla birlikte dönüyordu. O horoz ötüşünün çok uzaktan tekrar geldiğini işitti. Gözlerini açınca yumruğunun düşmanının göğsünde olduğunu gördü. Ay ışığı şimdi ikisini de tamamen aydınla-tıyordu. Titus kalın yapraklar arasında bir yay gibi gerilmiş olan o gövdenin kaburgalarından bıçağını çekip çıkaracak gücü olmadığını biliyordu. O zaman karşısındakinin yüzüne baktı, tıpkı saatlerden anlamayan bir çocuğun bir saate hay-ret ve şaşkınlıkla bakması gibi, çünkü bu yüz artık hiçbir şey değildi; sadece açık ağızlı, küçük ve donuk gözlü, uzun ve soluk benizli bir şeydi. Gözleri yukarı çevrilmişti.

Steerpике ölmüşü.

Titus bunu anlayınca dizleri büküldü. Sarmaşıkların arasından devrilip yüzüstü suya düştü. Yüzlerce izleyici birden aynı anda çığlık attı ve yukarıdaki pencereden bakan annesi öne eğildi ve aşağı, oğluna bakarken dudaklarını hafifçe kı-mıldattı.

Ne o, ne de çevresindeki ve yukarısındaki izleyiciler duvarın dibindeki çalıların karışmasından başka bir şey görmemişlerdi elbette. Titus o sık ve parlak bitki örtüsünün içine düşünce gözden kaybolmuştu ve geride ay ışığında parlayan kalp şeklindeki yapraklar kalmıştı. Yaprakların hareketleri uzun saniyeler boyunca kesintilere uğramıştı. Her seferinde tekrar başlamışlardı. Sonunda yeni bir kargaşa başlamış ve bu kez sarmaşıkların altında iki kişi olduğu anlaşılmıştı.

Steerpике gizlenmeyi bırakınca ve Titus yapraklardan oluşma o bacanın içinden düşünce, birbirlerine karşılıklı darbeler indirirlerken, mücadele sesleri ve dalların kırılması ve su altında hareket eden bacaklarının şırıltıları, bütün bu sesler koyda tuhaf bir netlikle duyulmuştu. Bu arada küçük filo, Titus ve Steerpике tarafından fark edilmeden tekrar şatoya yaklaşmıştı ve şimdi duvarın epey yakınındaydı. Liderler duvarların altına gelince yeni emirler beklemişlerdi, ama Kontes ay ışığında kımıldamadan duruyordu. O pencerede bir oyma gibi görünüyordu. Elini pervaza koymuş, başını eğmiş, büyük bir dikkatle, hiç hareket etmeden aşağı bakıyordu. Ama bu dumur hali o zafer sevinciyle dolu, korkunç çığlık tarafından bozulmuştu. Biraz sonra, Titus sarmaşıklardan aşağı düşünce ve yanağından akan kanlar başının etrafındaki suları karartınca, onun öldüğünü sanan Kontes müthiş bir feryat kopardı ve yumruğunu taş pervaza vurdu.

Titus'ı sudan çıkarmak için bir düzine tekne öne atıldı. Ama ona ilk ulaşan, küçük filodan önce yola çıkmış olan ve Titus ile Steerpике'nin sesini diğerlerinden önce işittikleri

tekne oldu. Titus güverteye çıkarıldı. Ama yere yatırılır yatırılmaz birden doğrulup ayağa kalkınca herkes onun hortladığını sanarak dehşete kapıldı. Titus duvardaki, az önce bulunduğu yeri işaret ederek kürekçilere oraya yanaşmalarını emretti.

Adamlar bir anlığına duraksayıp yukarı, Kontes'e baktı. Ama ondan yardım alamadılar. Kontes'in iri, yuvarlak yüz hatlarına bir tür güzellik gelmişti. Sadece kanadı kırık kuşlara ya da susuz hayvanlara sakladığı bir ifade, farkında olmadan yüzüne yayılmıştı. Gözlerindeki buzlar erimişti.

Arkasına dönüp odadakilere "Çıkın," dedi. "Başka bir sürü oda var."

Tekrar pencereye dönünce oğlunun pruvada ayakta durduğunu ve yukarı, kendisine baktığını gördü. Yüzünün bir yarısı kan içindeydi. Gözleri tuhaf bir şekilde parlıyordu. Kontes'in yukarıda olduğundan ve olup biten her şeyi gördüğünden emin olmak ister gibiydi. Çünkü Steerpike'ın cesedi kayıkçılar tarafından tekneye çekilirken, cesede ve ardından tekrar annesine baktı ve sonra üstüne bir karanlık çöktü. O bayılıp teknenin içine, karanlık bir çukura düşercesine yığılırken annesi hızla arkaya döndü.

YETMİŞ DOKUZ

Yağmur tamamen dinmişti. Hava anlatılamayacak kadar güzeldi. Gormenghast'a doğal bir huzur yayılmıştı; gündüzleri gün ışığıyla, geceleri ay ışığıyla inen bir huzur. Sanki şato hülyalara dalmıştı.

O engin sel suyu birikintisi giderek, azar azar, her altın saniye, saat, gün ve ayla birlikte alçalmaya başladı. Geniş çatılar, yüksek taş sahalar, uzun ve eğik gökyüzü meydanları gü-

neşin altında kurudu. Her gün parlayan güneş bir zamanlar öylesine gri ve iç karartıcı olan o sel sularını, mavi derinliklerinde beyaz bulutların aylakça gezindiği ve yüzeyi pürüzsüz olan engin ve uyuşuk bir su birikintisine dönüştürmüştü.

Ama sel suları üst katlardan çekildikçe şatonun içindeki hasarın ne kadar büyük olduğu görülüyordu. Sular pence-relerin altında masum masum uzanmış güneşlenmekteydi. Ama yeni kurumuş katların zeminleri otuz santimlik çamur tabakalarıyla kaplıydı. Pencereleden dışarı pis derecikler akıyordu. Sel sularının en son kapladığı katlarda, sular çekildikçe nesnelerin üst kısımları belirmeye başlamıştı ve bunlar tamamen gri çamurla kaplıydı. Sular günün birinde tamamen çekilirse, şatonun içinde biriken tortuların temizlenmesinin epey süreceği anlaşılmaya başlanmıştı.

Şimdi Gormenghast'ın üst katlarında duran nesneleri aylarca merdivenlerden yukarı çıkarmak için harcanan çabalara, şatoyu eski haline getirmek için harcanması gerekenlere kıyasla önemsiz olacağı açıktı.

Şatonun uzak bir tarihte, binyıllar boyunca ilk kez tertemiz olacağı gerçeği, şatoyu asla bu açıdan değerlendirmemiş olan kişiler için pek önem taşımıyordu. Bu insanlar şatonun olduğundan farklı bir hale gelebileceğini hayal bile etmemişlerdi.

O selin varlıklarını tehdit etmiş olduğu unutulmuştu. Yapmaları gereken işler gözlerini korkutuyordu. Yine de Gormenghast'a yayılan huzur herkesi sakinleştirmişti. Önlerinde uzanan zaman sınırsız ve huzur doluydu. İşleri hiç bitmeyecekti, ama deli gibi çalışmayacaklardı. Sel suları çekiliyordu. Hasar, yıkıntı ve ölün getirmişti, ama çekiliyordu. Ardında çamur dolu odalar ve binlerce kullanılmaz hale gelmiş, sırlıklam olmuş ve kırılmış nesne bırakıyordu. Ama çekiliyordu.

Steerpik ölmüştü. Artık insanların onun havada uçan çakıllarından korkmasına gerek yoktu. O düz çatıların üstünde

insan kalabalıkları korkusuzca geziniyordu. Mutfak yamakları ve şatonun veletleri pencerelerden suya dahi geliyor ve suyun içinde oyunlar oynuyor, maviliklerden yeni çıkan kule uçlarına tırmanıyordu.

Titus bir efsaneye, canlı bir intikam sembolüne dönüşmüştü. Yüzündeki uzun yara izi şatonun gençlerini kıskandırıyor, annesini gururlandırıyor. O da içten içe bundan gurur duymaktaydı.

Doktor onu bir ay yatakta yatırmıştı. Ateşi tehlikeli bir şekilde yükselmışti. O bir hafta boyunca ateşler içinde yarakarak sayıklarken Doktor onu yaşatmak için gece gündüz mücadele etmiş, yatağının başından neredeyse hiç ayrılmamıştı. Annesi odanın bir köşesinde, bir dağ gibi hareketsizce oturmuştu. Titus sonunda kendine gelince ve ateşi düşünce annesi odadan çıkmıştı. Titus'a ne söyleyeceğini bilmiyordu.

Sular azar azar, telaşsızca alçalmayı sürdürdü. Şato ahalisi çatılarda yaşamaya başlamıştı. Batıdaki dev yapıların uzun ve düz tepeleri, üç yüz yıl boyunca ihmal edildikten sonra birden gözde bir gezinti yerine dönüşmüştü. Halk güneş batarken, işlerini bitirince orada toplanıp geziniyor ya da ufak kulelere yaslanıp güneşin sel sularının ardında gözden kaybolmasını izliyordu. Çatılar oldukça işlek bir hale gelmişti. Buralarda gün boyunca şatonun geleneksel yaşamı olabildiğince sürdürülüyordu. Büyük Usul Kitapları selden kurtarılmıştı ve şimdi Tören Ustası olan Şair durmadan çalışıyordu. Geniş çatı yüzeyleri barakalarla ve her türden kulübelerle kaplanmıştı. Gormenghast'ın çeşitli sosyal sınıfları giderek mevkilerine ve mesleklerine uygun düşen yerlere yerleşmişlerdi.

Gormenghast Dağı giderek daha fazla ortaya çıkıyordu. O yüksek ve sivri koni her gün daha fazla büyüyordu. Gündoğumunda, güneşin hafif ve eğik ışınları üstüne vurup ağaçları, kayaları ve eğreltiotlarını aydınlatırken, içinde kuşların

cıvıldaştığı bir adaya dönüşüyordu. Öğleden sonra buraya sessizlik çöküyordu. Güneş mavi gökyüzünde usulca kayarak yükseliyor ve suda yansıyor.

Sanki son on yıl içinde olanlar, bütün o şiddet eylemleri, entrikalar, tutkular, aşklar, nefretler ve korkular artık dinlenmeye çekilmişti. Steerpike öldüğü için şato en sonunda bir süreliğine gözlerini kapayıp bir iyileşme döneminin gevşekliğinin tadını çıkarabiliyordu.

SEKSEN

Bu tuhaf dinginlik diyara günler, geceler boyu hâkim oldu. Ama dinlenmeye ihtiyaç duyan beden değil ruhtu. Şato tamir edilip yenilenirken insanlar sayısız işlerle meşgul oluyor, faaliyetleri hiç kesilmiyordu.

Ağaçların tepeleri belirmeye başlamıştı. Bunların ancak en sağlam dalları kırılmamıştı. Su yüzeyine yeni bina tepeleri çıktı. Gormenghast Dağı'na keşif seferleri düzenlendi. Buranın eteklerinden bakılınca şatonun eski tanıdık şekline gidecek bürünmekte olduğu görülebiliyordu.

Fuchsia oraya, o kayalık yamaçlara, pençeyi andıran o zirvenin yüz metre kadar aşağısına, Steerpike'in ölümünün ertesi gününde gömülmüştü.

Oraya hareketsiz sel sularından, içinde altı adamın kürek çektiği, Oymacılar'ın teknelerinin en görkemlisiyle götürülmüştü. Pruvası oymalı olan dev bir tekneydi bu.

Groan Hanedanı'nın geleneksel heykelli mezarlığı suyun kulaçlarca altındaydı. Bu yüzden Fuchsia'yı su üstündeki tek toprak parçasına gömmekten başka seçenek kalmamıştı.

Hasta genç Kont'un başından ayrılmayı göze alamayan Doktor törene katılamamıştı.

Mezar Kontes tarafından seçilen taşlı bir yamaçta kazıl-

mişti. Kontes o tehlikeli arazide kızına layık bir dinlenme yeri bulmak için gezinmişti.

Buradan bakılınca şato ufuk çizgisinin üstünde bir kıtanın devasa duvarı gibi yükseliyordu. Dik yamaçlı sayısız koylarla ve gölgeli körfezlerle dolu bir sahil şeridini andırıyordu. Açıklarında irili ufaklı adalar bulunan bir kıtaydı bu. Bu adaların şekilleri kuleler kadar çeşitliydi. Takımadalar, kıstaklar, sarp kayalıklar, dik yarımadalar da vardı. Burası her ayrıntısı aşağıdaki nefes kesici sel sularına yansıyan sonsuz bir panoramaydı.

Titus hem o korkunç gecenin etkisinden hem de daha sonraki sinirsel çöküntüden kurtulduğunda bir yıl geçmiş ve Gormenghast tekrar tamamen görülebilmeye başlanmıştı.

Ama rutubetli ve pis bir yerdirdi burası. Yaşanacak yer değildi. Hastalıklar kol geziyordu. Koridorlarında hayvanlar boğulmuş, binlerce şey çürümüştü. Burası sağlığa zararlıydı. Oturulacak hale gelmesini ancak gün boyu uğraşıp didinen binlerce işçi sağlayabiliyordu.

Artık çatılar terk edilmiş ve şatonun etrafındaki arazilere ve kayalıklara dev bir yerleşim merkezi kurulup yayılmıştı. Burası barakalardan oluşma bir kentti. İçinde balçıktan, dallardan, çadır bezinden ve şatodan getirilen her türden demir ve taş parçalarından yapılmış kulübeler, kabinler, barakalar ve her türden dâhice doğaçlama yapı birbirine yaslanıyor, olağanüstü bir görüntü teşkil ediyordu.

Orada Gormenghast'ın et ve kandan oluşan kısmı bir arada yaşıyor, tek bir amaç için çalışıyordu.

Hava neredeyse sürekli güzeldi. Kış hafif geçti. Birkaç haftada bir hafif bir yağmur yağıyordu. Baharda yüksekteki, fazla ıslanmamış yamaçlarda tahıl yetiştirildi. Şato onu çevreleyen kampların ortasında kullanılmaz halde yükseliyordu.

Ama sayısız odalarının ve koridorlarının "kurutulması" işi sürerken ve ortalığa bu huzur havası hâkimken, Titus iyileştikçe tam tersine giderek huzursuzlanıyordu.

Bu altın rengi ışığın yumuşaklığını istiyor muydu ki? Bu huzuru istiyor muydu? Niye her sabah bu sonsuz gündelik işlerin, bu sonsuz şatonun ve sonsuz törenlerin tekdüzeliğine uyanıyordu?

Şair canla başla çalışıyordu. Şimdiye kadar göz kamaştırıcı, ama anlaşılmaz laf kalabalıkları üretmekte odakladığı keskin zekâsını şimdi neredeyse yine aynı şekilde anlaşılmaz olsa da şatoya daha faydalı olan işlerde kullanıyordu. Kendisini Ritüel'in şiirselliğine kaptırmıştı. Takoz şeklindeki uzun yüzündeki kaslar durmadan seğiriyordu. Kafası Tören ve insan ögesi probleminin yeni ve ilginç varyasyonlarıyla sürekli meşgul gibiydi.

Olması gereken de buydu zaten. Sonuçta Tören Ustası şato yaşamının kilit taşıydı. Ama aylar geçtikçe Titus bir şeyin farkına vardı: Ya bir sembol olmayı ve o binyıllık hanedanın yolundan gitmeyi seçecek ya da annesinin ve şatonun gözünde bir hain olacaktı. Günleri anlamsız törenlerle doluydu. Bunların kutsallığı, anlaşılabilirlikleri ya da işe yararlılıklarıyla ters orantılı gibiydi.

Bütün bu esnada şatonun gözbebeği idi. Hata yapamazdı. Söylediği her söz önemliydi. O taşlı yollarda yürürken ahalî geçmesi için yana çekiliyor, çocuklar barakalardan ismini haykırıyor ya da bu intikamcıya hayretle, faltaşı gibi açılmış gözlerle bakıyordu.

Steerpике neredeyse efsanevi bir canavara dönüşmüştü. Ama işte karşılarında onunla sarmaşıkların içinde dövüşmüş olan genç Kont, kanlı canlı halde duruyordu. İşte karşılarında ejder avcısı duruyordu.

Ama bu bile tekdüzeleşmeye başladı. Titus bundan da sıkıldı. Annesinin ona söyleyecek hiçbir şeyi yoktu. İyice içine kapanık bir hal almıştı. Titus'ın sergilediği cesarettten duyduğu gurur onu dilsizleştirmişti. Tekrar iri ve heybetli bir insa-

na dönüşmüş, vaktini ıslık çalarak çağırdığı beyaz kedileri ve dev omuzlarına konan yabani kuşlarla geçiriyordu.

Gerek olduğunda harekete geçmişti. Steerpika'nın işini bitirmiş, sel felaketi yaşayan şatoyu kurtarmıştı.

Şimdi tekrar içine kapanmıştı.

Beyni tekrar uyumaya başlamıştı. Beynine ve yapabileceklerine olan ilgisini yitirmişti. Beyni karanlıktan çıkarılıp getirilen bir makine gibi harekete geçmişti ve ilerleyen bir ordu gibi güçlü ve etkili olduğunu kanıtlamıştı. Ama şimdi durmayı seçiyordu. Tekrar uyumayı seçiyordu. Soyut değerlerin yerini beyaz kedileri ve yabani kuşları almıştı. Artık akıl yürütmüyordu. Ama Titus'ın söylediği şeyleri gerçekten kastetmiş olduğuna inanmıyordu. Bunları hezeyan içindeyken söylediğine inanıyordu. Titus'ın o lafları kâfirce olduklarını bile söylemiş olması olanaksızdı. Eski eviyle –mirasıyla– doğuştan kazandığı haklarla ilgisi olmayan bir tür özgürlüğü arzulanmıştı. Bu ne demek olabilirdi? Kontes tekrar kendi yarattığı bir karanlığın içine gömüldü. Bu karanlığı sadece yeşil gözler ve kuşların parlak sırtları aydınlatıyordu.

Ama Titus hayatının geri kalanının sönük tekrarlamalarıyla, iç sıkıcı törenlerle geçeceği fikrine katlanamıyordu. Her geçen gün huzursuzluğu biraz daha artıyordu. Kafese kapatılmış gibiydi. Kendini sınamak isteyen, kendi gücünü ölçmek isteyen bir hayvan gibiydi.

Çünkü Titus kendisini keşfetmişti. Fırtınada ölen “Yaratık” Titus'ın çocukluğunu öldürmüştü. Flay'ın ölümü onu olgunlaştırmıştı. Fuchsia'nın boğulması kaburgalarının altında bir boşluk yaratmıştı. Sterrpika'ya karşı kazandığı zafer kendi cesaretinin farkına varmasını sağlamıştı.

O sır dolu ufuk çizgisinin ardındaki dünya, hiçliğin ve her şeyin dünyası, temelde Gormenghast'la aynı olmalıydı elbette. Ama bir farkı olması gerektiğini biliyordu. Hiçbir yer tamamen evi gibi olamazdı. Onun özlediği bu farktı. Başka

nehirler, başka dağlar, başka ormanlar ve başka gökler olmaydı.

Bütün bunları arzuluyordu. Kendini sınamayı arzuluyordu. Bir Kont olarak değil, bir yabancı olarak, isminden başka hiçbir siperi olmadan seyahat etmek istiyordu.

Özgür olacaktı. Görevlerinden kurtulmuş olacaktı. Evin-den kurtulmuş olacaktı. O çıldırtıcı formalitelerden ve törenlerden kurtulmuş olacaktı. Büyük Hanedan'ın son üyesi olmaktan daha önemli bir şey olmakta özgür olacaktı. Kaçma isteği "Yaratığa" karşı duyduğu arzuyla körüklenmişti. O olmasa, başkaldırı hayalleri kurmaktan ötesini yapmaya asla cesaret edemezdi. Yaratık özgürlüğüyle ona insanları bir arada tutan şeyin sadece korku olduğunu göstermişti. Yalnız kalma ve farklı olma korkusu. Olağanüstü küstahlığı ve kendine yeterliği Titus'ın âdetlerinin tam ortasında patlamıştı. Titus Yaratığın hayal ürünü değil, Gormenghast Dağı'nda yaşayan bir canlı olduğunu kesin olarak anladığı andan itibaren onu düşünmeden edemez olmuştu. Şimdi hâlâ aynı durumdaydı. Gormenghast'sız yaşayabilen bu diğer, farklı dünyayı düşünmeden edemiyordu.

Baharın sonlarına doğru bir akşam Gormenghast Dağı'nın yamacına çıktı ve ablasının mezarının başında durdu. Ama orada fazla kalmadı. O küçük, sessiz tümseğe baktı. Düşünceleri o anda diğer herhangi bir insanın düşünceklerinden farklı değildi. Böylesine hayat ve sevgi dolu birinin karanlıkta çürümesinin ne yazık olduğunu düşündü. Bunun üstünde fazla düşünmek ancak dehşete kapılmasına yol açardı.

Hafif bir rüzgâr esiyordu. Tümseğin üstündeki yeşil otlar yan yatmıştı. Akşamın hafif, mercan rengi ışığı ortalığa yayılmıştı. Tıpkı ayaklarının dibindeki taşlar ve eğreltiotları gibi, yüzünü de aydınlatıyordu.

Rüzgâr uzun ve zayıf, soluk ve kahverengi saçını gözlerinin önünden kaldırdı. Titus başını kaldırıp gözlerini şa-

tonun kuleli, devasa yapısına çevirince bu gözler tuhaf bir heyecanla parıldamaya başladı.

Fuchsia gitmişti. Gormenghast'la işini bitirmişti. Şimdi başka bir diyardaydı. "Yaratık" gitmişti. O da havadayken yaptığı en küçük hareketlerle bile ona şatonun her şey demek olmadığını göstermişti. Titus hayatın ne kadar engin olduğunu yeterince görmemiş miydi? Artık hazırды.

Orada sessizce duruyordu. Ama yumrukları sıkılıydı. Bunları birbirine bastırdı, göğsünde kabaran heyecanı bastırmak istercesine.

Geniş, solgun yüzü romantik bir gencin yüzü değildi. Oldukça sıradan bir yüzdü. Kusursuz bir hattı yoktu. Yüzündeki her şey ya biraz fazla büyük, ya da hafifçe çarpıktı. Alt dudağı üsttekine göre biraz öne çıkmıştı. Dudakları aralıktı ve dişleri görünüyordu. Sadece içinde hafif mor lekeler bulunan soluk, taş mavisi gözleri sıradışıydı. Hatta şu anki heyecanlı halinde çarpıcıydılar.

Oldukça ağır, ama güçlü ve çevik olan gevşek gövdesini omuzlarından hafifçe öne eğmişti. Nasıl bir fırtına bulutlar toplarsa, o da göğsünde *bir şeylerin* toplandığını hissediyordu, düşünceleri yerine oturup tek bir yönü gösterirken ve nabızı, sanki başkaldırma istencini vurgulamak arzusuyla bileklerinde atarken.

Bütün bunlar olurken etrafındaki hava tatlı, masum, narindi. Tek bir bulut şatoya doğru ince bir el gibi, kulelerini kutsamak istercesine uçuyordu. Eğreltiotunun gölgeleri arasından bir tavşan çıktı ve bir kayanın üstüne oturup hareket-siz kaldı. Böcekler tiz seslerle şarkı söylüyordu. Birden yakınlarda bir yerden bir cırcırböceğı tek bir çığlık attı.

Burası, Titus'ın zihnindeki ve kalbindeki karmaşanın tersine, tuhaf bir şekilde sakin bir ortamdı.

Titus yapacağı ihaneti geciktirmenin işleri kolaylaştırmayacağını biliyordu. Neyi bekliyordu ki? Şato asla ona sempatiyle yaklaşıp "Haydi bakalım, gitme vakti geldi," demeye-

cekti. Sirtını dönüp gittiği anda şatonun tek bir taşı bile ona sahip çıkmayacaktı.

Eteklerindeki ağaçların arasından geçerek yamaçları indi ve sonunda bataklık yollarına vardı. Sonra kamp yerini geçerek dış surlardaki kapıya yaklaştı.

Büyük surların yükseldiğini görünce koşmaya başladı.

Sanki bir emre uymuşçasına koşuyordu. Bu gerçekten de doğrudu, farkında olmasa da. Evinin yasaları kadar eski bir yasaya uyarak koşuyordu. Etin ve kanın yasasına. Özlemin yasasına. Değişimin yasasına. Gençliğin yasasına. Nesilleri birbirinden, çocuğu annesinden, oğlanı babasından, delikanlıyı ikisinden de ayıran yasaya uyarak koşuyordu.

Ve bu aynı zamanda arayışın yasasıydı. Pek az kişinin korkaklık yüzünden uymamazlık ettiği bir yasaydı. Gençliğin bilinmeyene ve ince ufkun altında yatan her şeye karşı duyduğu arzunun yasasıydı.

Koşarken başkaldırısının sahip olduğu en gerçek kanıt olduğunu bilerek koşuyordu. O toy bir çırağ değildi. Tatlı bir romantizm yaşamak için kaçan bir çocuk değildi. Hanım evladı değildi. Öldürmüştü. Kaburgaların altındaki engin dünyanın hissederek açıldığını hissetmiş, ölümün dokunuşu tüylerini diken diken etmişti.

Koşuyordu, çünkü karar verilmişti. Bu kararı onun yerine yarı unutulmuş güdülerin, arzuların ve sebeplerin, farklı ama uyumlu itkilerin tek bir noktaya yönelmesi vermişti. Bütün bunların yöneldiği, odaklandığı nokta *eylemdi*.

Hızla çalışan beynine ve içinde kabaran heyecana ayak uydururcasına koşmasının sebebi buydu.

Artık geri dönerse bütünlüğünü yitireceğini biliyordu. Hızlı hızlı soluyordu. Birden kendini barakalarda buldu.

Güneş şimdi ufkun kenarındaydı. O gül kırmızısı ışık koyulaşmıştı. Büyük kamp tuhaf bir güzelliğe bürünmüştü. Sokaklarda gezen kalabalık yaklaştığını görünce ona yol açtı. Hırpani çocuklar ona seslendi ve yüzündeki yarayı gördükle-

rini söylemek için annelerine koştı. Birden gerçek dünyanın içine çekilen Titus durdu. Bir süre ellerini dizlerine dayayıp başını eğerek öylece kaldı. Sonra, nefesini toplayınca ve alnındaki teri silince kampın Kontes'in yaşadığı kısma doğru yürümeye başladı. Kontes'in kaldığı uzun barakanın etrafı kazıklı bir çitle çevrilmişti.

Çitteki üstünkörü kurulmuş demir kapıdan geçmeden önce civardaki birkaç gence işaret etti.

“Ahır Amiri'ni bulun,” dedi annesinin otoriter tavrıyla. “Batı kampında, atların yanında olsa gerek. Ona kısırağı eyerlemesini söyleyin. Hangisi olduğunu bilir. Bir ayağı beyaz, gri bir kısırak. Atı Çakmaktaşı Kulesi'ne götürsün. Biraz sonra orada olacağım.”

Gençler alınlarına dokunup kararan havada gözden kayboldu. Ay kırık bir kulenin ardında yükselmeye başladı.

Titus tam demir kapıyı itecekken durdu, topuğunun üstünde döndü ve yağmalanmış döşeme tahtalarından inşa edilmiş bir semte girdi. Ama fazla uzağa, öğretmenlerin kaldığı yere ya da doğuya yönelip Doktor'un ay ışığında yükselen ahşap hastanesine kadar gitmesine gerek kalmadı. Çünkü o ayak izleriyle dolu yolda Müdür, karısı ve kaynıyla, Doktor'la birlikte ona doğru yürümekteydi.

Titus iyice yaklaşıp kadar onu fark etmediler. Onunla konuşmak isteyeceklerini biliyordu, ama sohbet edemeyeceğini, hatta onları dinlemeyeceğini de biliyordu. Şu anda normallikle uyum sağlayamazdı. Bu yüzden, daha karşısındakiler ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan uzanıp aynı anda Doktor ile yaşlı öğretmenin elini tuttu, sonra bırakıp Irma'ya dönerek eğildi ve üstünkörü bir selam verdi. Sonra topuğunun üstünde dönüp büyük bir hızla uzaklaşarak alacakaranlıkta gözden kayboldu. Arkasından şaşkın şaşkın baktılar.

Kazıklı çite varınca duraksamadı. Hemen içeri girdi. Uzun barakanın kapısının önünde duran adama geldiğinin hemen haber verilmesini söyledi.

İçeri girince Kontes'i hemen gördü. Bir masada oturuyordu. Önünde bir mum vardı. Resimli bir kitaba ifadesiz bir yüzle bakıyordu.

"Anne."

Kontes yavaşça başını kaldırıp baktı.

"Ne var?" dedi.

"Gidiyorum."

Kontes bir şey söylemedi.

"Hoşça kal."

Kontes yavaşça ayağa kalkıp mumu eline aldı, Titus'ın yanına gidip mumu yüzüne tuttu ve gözlerini onunkilere dikti. Sonra diğer elini kaldırdı ve işaretparmağını yüzündeki yara izinde çok hafifçe gezdirdi.

"Nereye gidiyorsun?" dedi sonunda.

"Ayrılıyorum," dedi Titus. "Gormenghast'tan ayrılıyorum. Açıklayamam. Konuşmak istemiyorum. Sana söylemeye geldim. Hepsi bu. Hoşça kal anne."

Dönüp hızla kapıya doğru yürüdü. Tek kelime daha etmeden kapıdan geçip gecenin içine çıkmayı bütün ruhuyla istiyordu. Annesinin böylesine korkunç bir hainliğin itirafını kavrayamayacağını biliyordu. Ama arkasındaki sessizlikten onun sesinin geldiğini işitti. Yüksek değildi. Telaşlı değildi.

"Başka bir yer yok," dedi. "Bir çember çizeceksin o kadar Titus Groan. Bütün yollar, bütün patikalar seni evine geri döndürecek. Çünkü bütün yollar Gormenghast'a çıkar."

Titus kapıyı kapadı. Ay ışığı soğuk kampı aydınlatıyordu. Şatonun çatıları ısıldatıyor, Dağ'ın pençe şeklindeki zirvesini aydınlatıyordu.

Çakmaktaşı Kulesi'ne vardığında kısırağı kendisini bekliyordu. Buna binip dizginleri salladı ve hemen surların altındaki zifiri karanlık gölgelere daldı.

Uzun süre sonra ayın parlak ışığının altına çıktı. Bundan

bir süre sonra da, eyerinde dönüp bakmazsa yuvasını bir daha göremeyebileceğini fark etti. Şato ardında, gecenin içinde yükseliyordu. Karşısında geniş bir arazi uzanıyordu.

Birkaç saç telini gözlerinin önünden çektikten sonra gri kısırağı önce tırıs, sonra eşkin götürmeye, en sonunda da dörtnala koşturmaya başladı.

Böylece Titus yanından kayıp geçen ay ışığıyla parlayan kayalardan ve yüzünden akan gözyaşlarından haz alarak, gözlerini bulanık ufka heyecanla dikerek, atının toynak sesleri kulaklarında çınlarken, dünyasından çıkıp gitti.